

Pan Poirot se vrací

Agatha Christie

VRAŽDA ROGERA ACKROYDA

1/ DOKTOR SHEPPARD SNÍDÁ

Paní Ferrarová zemřela ve čtvrtek v noci z 16. na 17. září.

Už jsem jí nemohl pomoci. Byla již několik hodin mrtvá, když ji našli.

Pár minut po deváté už jsem byl zase doma. Odemkl jsem dveře a schválně jsem se chvíli zdržel v předsíni při odkládání klobouku a pláště, jimiž jsem se moudře vyzbrojil proti rannímu chladu. Přiznám se, že jsem byl značně rozčilen a znepokojen. Nehodlám tvrdit, že jsem už tehdy předvídal události příštích týdnů. To rozhodně ne. Ale můj instinkt mi pravil, že se schyluje k bouři.

Z jídelny vlevo se ozýval cinkot šálků a suchý kašel mé sestry Karolíny. „To jsi ty, Jamesi?“ zavolala na mne.

Zbytečná otázka, protože kdo jiný by to mohl být? Přiznávám se, že důvodem mého krátkého zdržení byla právě moje sestra Karolína. Jak praví pan Kipling v Knize džunglí, je heslem čeledi mangust: „Jdi a zjisti, co je.“ Kdyby si měla Karolína někdy zvolit erb, navrhoval bych rozhodně obraz tohoto zvířátka. První část hesla by bylo možno vypustit.

Karolína totiž dokáže zjistit spoustu věcí, zatímco přitom sama klidně sedí doma. Bůh ví, jak to dělá, ale je to tak.

Předpokládám, že na to má zvláštní soukromou zpravodajskou službu, složenou ze služebných a místních obchodníků. Ven vychází nikoli proto, aby informace sbírala, nýbrž aby je šířila. A v tom je na slovo vzatá odbornice.

Právě tato její vlastnost byla nyní důvodem mých rozpaků.

Cokoli teď řeknu Karolíně o smrti paní Ferrarové, stane se do půl hodiny obecným majetkem. Jako lékař se přirozeně snažím zachovávat diskrétnost. Proto jsem si zvykl před sestrou pokud možno zatajovat jakékoli informace. Obvykle stejně na všechno přijde sama, ale já mám alespoň morální uspokojení z toho, že vina není v žádném případě na mně.

Manžel paní Ferrarové zemřel asi tak právě před rokem a Karolína od té doby tvrdí naprosto nepodloženě, že ho otrávil vlastní manželka. Odmítá mé opětovné ujišťování, že Ferrars zemřel na akutní gastritidu, k níž ještě přispěl jeho zvyk nepřiměřeného požívání alkoholických nápojů. Příznaky gastritidy a otravy arzenikem jsou sice dosti podobné, ale Karolína vychází při svém obvinění ze zcela jiných předpokladů.

„Stačí se na ni podívat,“ řekla mi jednou. Paní Ferrarová, ač už nikoli nejmladší, byla velice půvabná dáma, oblékala se velice dobře, i když prostě – ale kolik žen se tak obléká v Paříži, a ještě není nikde psáno, že by musely otrávit svého manžela.

Když jsem tak otálel v předsíni a hlavou mi táhly podobné myšlenky, ozval se Karolínin hlas znovu:

„Prosím tě, Jamesi, co to tam děláš? Pojď se radši nasnídat!“

„Už jdu, Karolíno!“ odpověděl jsem honem. „Věšel jsem si jen kabát.“

„Za tu dobu bys byl stačil pověsit deset kabátů.“ Měla pravdu, to jsem mohl. Vstoupil jsem do jídelny, dal jsem Karolíně obvyklý náznak pusy na tvář a usedl k vejším na slatině. Slanina už byla vychladlá.

„Volali tě nějak brzy,“ poznamenala Karolína.

„Ano,“ řekl jsem. „Z King's Paddocku. K paní Ferrarové.“

„Já vím,“ řekla má sestra.

„Jak to víš?“

„Anny mi to říkala.“

Anny je naše služebná. Hodná holka, ale moc toho napovídá.

Nastala odmlka. Jedl jsem dál vajíčka na slanine. Sestřin tenký nos se mírně zachvěl na špičce, což je u ní známkou zvýšeného zájmu nebo vzrušení.

„A co?“ zeptala se.

„Konec. Nedalo se nic dělat. Asi zemřela ve spánku.“

„Já vím,“ řekla opět moje sestra.

Tentokrát mě to dopálilo. „To nemůžeš vědět,“ osopil jsem se na ni. „Sám jsem to zjistil až na místě a ještě jsem to nikomu neřekl. Jestli to Anny ví, musí být jasnovidka.“

„To mi neříkala Anny. Říkal to mlékař. A ten to měl od Ferrarsovic kuchařky.“

Jak už jsem řekl, Karolína nemusí nikam chodit pro informace. Sedí si doma a informace přicházejí samy k ní.

Karolína pokračovala: „Na co umřela? Bylo to od srdce?“

„To mlékař neřikal?“ zeptal jsem se sarkasticky.

Ale kampak se sarkasmem na Karolínu. Ta bere všechno smrtelně vážně a podle toho odpovídá. „On to totiž nevěděl,“ odpověděla mi.

Koneckonců se to Karolína musí dříve nebo později stejně dovědět. Ať se to tedy raději dozví ode mne.

„Umřela po požití nadměrné dávky veronalu. Poslední dobu ho užívala proti nespavosti. Asi si ho vzala omylem moc najednou.“

„Nesmysl,“ řekla Karolína okamžitě. „Vzala si ho schválně.“

Nic mi nevykládej.“

Je zvláštní, že když jste tajně přesvědčeni o něčem, co nechcete přiznat, a někdo jiný takovou domněnku vysloví, začnete ji zuřivě popírat. Ihned jsem rozhořčeně spustil:

„To jsi celá ty! Hned ze všeho děláš ukvapené závěry. Proč by se proboha měla paní Ferrarová zasebevraždit? Jako mladá, zdravá a bohatá vdova měla celý život před sebou. To je absurdní!“

„Vůbec ne. I ty sis mohl všimnout, že byla poslední dobou nějaká divná. Asi tak posledního půl roku.“

Vypadala doslova uštvaně. A právě jsi řekl, že nemohla spát.“

„Jaká je tedy tvoje diagnóza?“ otázal jsem se chladně.

„Nešťastná láska?“

Moje sestra zavrtěla hlavou. „Svědomy,“ řekla přímo s rozkoší.

„Svědomy?“

„Ano. Nikdy jsi mi nechtěl věřit, když jsem ti říkala, že otrávila svého muže. Tak teď jsem o tom přesvědčená tím víc.“

„Neuvažuješ právě logicky,“ namítl jsem. „Když je nějaká ženská schopná spáchat vraždu, bývá i dost chladnokrevná na to, aby se pak klidně těšila z plodů svého zločinu bez takových slabomyslných projevů sentimentality, jako jsou výčitky svědomí.“

Karolína zavrtěla hlavou. „Takové ženské jistě existují, ale paní Ferrarová k nim nepatřila. Byla učiněně klubko nervů. Manžela zabila čistě z pudu sebezáchovy, protože nesnášela jakékoli utrpení, a manželka člověka, jako byl Ashley Ferrars, musela nepochybně hrozně zkoušet.“

Přikývl jsem.

„A od té doby ji ten zločin pronásledoval. Nemohu si pomoci, ale mně je jí líto.“

Pochybuji, že bylo někdy Karolíně paní Ferrarové líto, dokud byla naživu. Teď, když odešla tam, kde se (patrně) nenosí šaty z Paříže, je Karolína ochotná projevít trochu toho soucitu a pochopení. Rázně jsem prohlásil, že je to všechno nesmysl. Řekl jsem to o to rázněji, že jsem s ní tajně alespoň částečně souhlasil. Nesporné bylo, že se Karolína dopídila pravdy jen jakýmsi geniálním dohadem. A v tom jsem ji nehodlal podporovat. Pak by chodila a všude vykládala své názory a lidi by si mohli myslet, že to dělá na základě lékařských faktů, které má ode mne. Je s ní těžký život.

„Nesmysl,“ odsekla Karolína na moje námitky. „Uvidíš. Vsadím se, že nechala dopis, ve kterém se ke všemu přiznává.“

„Žádný dopis nenechala,“ uklouzlo mi a netušil jsem, do čeho se tímto přiznáním dostanu.

„Vida,“ řekla Karolína. „Tak ty ses na to ptal? Tak si myslím, Jamesi, že jsi potají stejného názoru jako já? Ty jeden filuto!“

„Možnost sebevraždy nelze ovšem vyloučit,“ řekl jsem, abych jí zacpal pusou.

„Bude svolána koronerova porota?“

„Možná, uvidíme. Když budu moci s určitostí prohlásit, že jsem přesvědčen o tom, že nadměrnou dávku drogy požíla nedopatřením, bude možno se obejít i bez koronerovy poroty.“

„A jsi o tom plně přesvědčen?“ zeptala se má sestra hbitě.

Neodpověděl jsem, ale vstal jsem od stolu.

2/ OBYVATELÉ MĚSTEČKA KING'S ABBOT

Než budu dál popisovat, co jsem řekl Karolíně a co Karolína řekla mně, měl bych se alespoň letmo zmínit o tom, co nazývám naším zdejším místopisem. Naše městečko King's Abbot je, jak se domnívám, městečko jako každé jiné. Naše nejbližší větší město je Cranchester, vzdálený devět mil.

Máme tu velkou železniční stanici, malý poštovní úřad a dva obchody se smíšeným zbožím, které si navzájem konkurují.

Fyzicky zdatní příslušníci mužského pohlaví odcházejí sice většinou v mladém věku, zato jsme bohatí na neprovdané dámy a na důstojníky ve výslužbě. Naše záliby a zábavy lze shrnout jediným slovem: klepy. Máme tu také jen dvě větší usedlosti. Jedna z nich se jmenuje King's Paddock a paní Ferrarová ji zdělila po manželovi. Druhá se jmenuje Fernly Park a patří Rogeru Ackroydovi. Ackroyd mě vždycky zajímal tím, že vypadá tak neuvěřitelně přesně jako velkostatkář, jak ani žádný velkostatkář nikdy vypadat nemůže. Připomíná mi onoho brunátného muže v loveckém úboru, který se vždycky objevil v prvním jednání každé staré operety, jehož dějištěm byla náves. Zpíval obvykle o tom, jak pojedou do Londýna. Dneska máme muzikály a velkostatkáři vyšli z módy.

Ovšem Ackroyd ve skutečnosti není velkostatkář, nýbrž vysoce úspěšný výrobce kol (nebo něčeho podobného). Je to muž asi padesátiletý, červenolící a přívětivý. Je jedna ruka s naším panem vikářem, štědře přispívá na farní fondy (ačkoliv se o něm říká, že je v soukromí velice skoupý), podporuje finančně kriketové zápasy, kluby mladých a různá zařízení pro válečné invalidy. Zkrátka, je duší našeho poklidného městečka King's Abbot.

Když bylo Rogeru Ackroydovi jedenadvacet let, zamiloval se do krásné ženy asi o pět let starší, než byl sám. Jmenovala se Patonová a byla vdova s jedním dítětem. Toto manželství trvalo jen krátce a nebylo šťastné. Řečeno bez obalu, paní Ackroydová byla alkoholička. Do čtyř let po svatbě se dokázala upít k smrti.

V letech, která pak následovala, neprojevil Ackroyd nejmenší chuť se znovu o manželství pokusit. Chlapci, kterého měla paní Ackroydová z prvního manželství, bylo teprve sedm let, když mu matka zemřela. Dnes je mu pětadvacet. Ackroyd se k němu vždycky choval jako k vlastnímu a podle toho ho vychovával. Ale chlapec byl divoký a neustále působil svému otčimovi starosti a nepříjemnosti. Přesto tady máme všichni Ralfa Patona rádi. Je to takový hezký hoch.

Jak už jsem řekl, tady u nás si rádi poklepáme. Všichni si brzy všimli, že se Ackroyd a paní Ferrarová náramně spřátelili. Po smrti jejího muže se sblížili ještě víc. Byli vídáni spolu stále častěji a všeobecně se mělo za to, že po uplynutí období smutku se paní Ferrarová stane paní Ackroydovou. Takové řešení se jevilo jako zvlášť vhodné. Vědělo se, že Ackroydová manželka se upila k smrti. Ashley Ferrars byl opilec už dávno před svou smrtí. Bylo proto docela na místě, aby se tyto dvě oběti alkoholismu vzájemně odškodnily za vše, co vytrpěly ve svém předešlém manželství.

Ferrarsovi se sem přestěhovali asi před rokem, kdežto Ackroyd byl středem místních klepů už hezkou řádku let.

Po dobu, co Ralf Paton dospíval, vystřídala se ve vedení Ackroydovy domácnosti celá řada hospodyní, z nichž postupně každá se stala obětí značného podezření ze strany Karolíny a jejích přítelkyň. Bez přehánění mohu říci, že po dobrých patnáct let žilo celé městečko v přesvědčení, že se Ackroyd s některou ze svých hospodyní ožení. Poslední z nich, obávaná dáma jménem slečna Russellová, vládla neomezeně po celých pět let, což bylo dvakrát tolik, než se podařilo kterékoliv její předchůdkyni. Panuje mínění, že nebýt příchodu paní Ferrarové, Ackroyd by byl sotva unikl. Přispěl k tomu i neočekávaný příjezd Ackroydovy ovdovělé švagrové a její dcery z Kanady. Tato paní Ackroydová, vdova po Ackroydově nezvedeném mladším bratru Cecilovi, se usadila na Fernly a podle Karolíny se jí podařilo odsunout slečnu Russellovou na patřičné místo.

Nevím sice, co takové „patřičné místo“ přesně znamená – zní tak mrazivě a nehostinně – ale vím, že od té doby chodí slečna Russellová se stisknutými rty a na nich s něčím, co nemohu nazvat jinak než nakyslým úsměvem, a že projevuje kromobyčejnou soustrast s „ubohou paní Ackroydovou, která je závislá na almužně bratra svého manžela. A to bývá trpký chlebiček, že? To já bych si připadala hrozně uboze, kdybych si sama nevydělávala na živobytí.“

Nevím, jaký byl názor paní Ackroydové na případ paní Ferrarové, když se stal předmětem tolika dohadů. Rozhodně měla zájem na tom, aby se Ackroyd neženil. Kdykoli se setkala s paní Ferrarovou, byla na ni roztomilá – ba přímo přelíbezná. Karolína ovšem tvrdí, že to vůbec nic neznamená.

A pak nastalo přeskupení v kaleidoskopu. Z poklidných úvah o vhodném svatebním daru jsme byli vrženi přímo do tragédie.

Takové a podobné úvahy mi táhly hlavou, když jsem mechanicky obcházel své pacienty. Neměl jsem mezi nimi žádný zajímavější případ, což bylo možná dobře, protože jsem se v myšlenkách neustále vracel k záhadné smrti paní Ferrarsové. Vzala si sama život? Ale kdyby tomu tak bylo, byla by snad přece po sobě nechala nějaké sdělení, co se chystá udělat.

Podle mých zkušeností žena, která se rozhodne, že spáchá sebevraždu, obvykle cítí potřebu objasnit duševní rozpoložení, které ji k tomu osudnému kroku vedlo. Chce být středem pozornosti.

Kdy jsem ji viděl naposledy? Někdy víc než před týdnem.

Tehdy se chovala normálně, vzhledem – zkrátka, vzhledem k okolnostem.

Pak jsem si najednou vzpomněl, že jsem ji viděl ještě jednou, ačkoli jsem s ní nemluvil, a to včera. Šla s Ralfem Patonem, což mě překvapilo, neboť jsem neměl tušení, že by mohl být v King's Abbot.

Myslel jsem totiž, že se definitivně nepohodl s otčímem.

Skoro půl roku se tu neukázal. Ti dva šli bok po boku, hlavy těsně u sebe a ona mu něco velice vážně vykládala.

Myslím, že mohu směle říci, že právě v tomto okamžiku mě ovanula zlá předtucha. Zatím nic konkrétního – jen nejasné tušení, jakým směrem se věci vyvíjejí. Tento včerejší vážný rozhovor Ralfa Patona a paní Ferrarsové ve mně zanechal velmi nepříjemný dojem.

Stále ještě jsem na to myslel, když jsem se náhle octl tváří v tvář Rogeru Ackroydovi. „Shepparde!“ zvolal, „právě s vámi jsem chtěl mluvit. To je strašné, co se stalo!“

„Tak vy už to víte?“

Ackroyd přisvědčil. Bylo zřejmé, že je to pro něho krutá rána. Jeho široké červené tváře jako by se propadaly. Z bodrého a zdravého muže zbyla jen troska. „Je to horší, než si myslíte,“ řekl polohlasně.

„Shepparde, já s vámi musím mluvit. Nemohl byste teď jít se mnou?“

„To těžko. Musím ještě navštívit tři pacienty a od dvanácti mi zase začnou chodit do ordinace.“

„Tak odpoledne – nebo víte co? Přijďte k nám na večeři.“

O půl osmé. Hodí se vám to?“

„Ano, to klidně stihnu. Děje se něco? Něco s Ralfem?“

Ani nevím, proč jsem to řekl – ledaže to většinou bývá něco s Ralfem.

Ackroyd se na mne nechápavě podíval. A tu jsem si uvědomil, že se asi stalo něco opravdu vážného.

Ještě nikdy jsem ho neviděl tak rozrušeného. „S Ralfem?“ řekl roztržitě. „Ale kdepak! Ralf je přece v Londýně – ztraceně! Tamhle jde slečna Ganettová a já s ní o té strašné události nechci mluvit.“

Tak dnes večer, Shepparde. O půl osmé.“

Přikývl jsem. Ackroyd se otočil k odchodu. Mně ale nešlo do hlavy, Ralf že je v Londýně? Ale vždyť přece určitě byl v King's Abbotu ještě včera odpoledne. To by se byl musel vrátit do Londýna buď včera večer, nebo dnes časně ráno, ale Ackroydovo chování svědčilo o něčem docela jiném. Mluvil tak, jako by se tu Ralf už několik měsíců neukázal.

Neměl jsem čas o té věci dál přemýšlet. Slečna Ganettová má všechny charakteristické vlastnosti mé sestry Karolíny, ale chybí jí ona neomylná jistota, s níž Karolína činí své bleskové závěry a která dodává jejím podivným kombinacím jistou velkorysost. Slečna Ganettová byla celá udýchaná a bez sebe zvědavostí.

Není to strašná tragédie s tou ubohou paní Ferrarsovou?

Říká se, že prý už kolik let propadala drogám. Lidi jsou dneska tak zlí. A nejhorší na tom je, že v těch nesmyslných klepech bývá obvykle zrníčko pravdy. Není přece kouře bez ohně.

Říká se taky, že pan Ackroyd na to přišel a že zrušil jejich zasnoubení. Ona, slečna Ganettová, že to ví docela určitě.

Já že bych to přirozeně měl vědět nejlíp – doktoři vždycky všechno vědí – jenže jakživi nic neprozradí.

A přitom ze mě celou dobu nespouštěla svá ostrá očka, aby jí neušlo, jak na její nárážky reaguji. Naštěstí mě mé dlouhé soužití s Karolínou naučilo zachovávat kamenný výraz a mít vždy pohotově nějakou tu bezvýznamnou frázičku.

Tentokrát jsem vyslovil své potěšení nad tím, že se slečna Ganettová s těmi nesmyslnými drby neztotožňuje. Považoval jsem to za docela zdařilý protiútok. Zaskočilo ji to, a než se stačila vzpamatovat, prošel jsem mimo.

Domů jsem se vrátil zamyšlen. V čekárně na mě čekali pacienti.

Už jsem myslel, že jsem s nimi hotov a že se budu moci před obědem ještě na chvilku podívat na

zahradu, když jsem si všiml, že na mě čeká ještě jedna pacientka. Jak jsem zůstal poněkud překvapeně

stát, vstala a přistoupila ke mně. Nevím, co mě tak překvapilo, leda to, že slečna Russellová obvykle působí dojmem čehosi skálopevného, co je povzneseno nad tělesné neduhy. Ackroydova hospodyně je vysoká žena, hezká, ale jaksí uzavřená. Má přísný pohled a rty tak pevně stisknuté, že kdybych byl komornou nebo kuchyňskou, vzal bych do zaječích, kdykoliv bych jen zaslechl, že se blíží.

„Dobrý den, pane doktore,“ řekla slečna Russellová, „prosím vás, podívejte se mi tady na to koleno.“ Podíval jsem se, ale přiznávám, že jsem pak nebyl o nic moudřejší než předtím. Slečna Russellová si stěžovala na jakési neurčité bolesti, a to způsobem tak málo přesvědčivým, že ženu méně počestnou bych byl podezříval ze simulantství. Na okamžik mě napadlo, že si slečna Russellová to bolavé koleno vymyslela, aby ze mě vytáhla nějaké podrobnosti o smrti paní Ferrarové, ale brzy jsem zjistil, že v tom jsem ji odhadl chybně. O tragédii se zmínila jen letmo, nic víc. Ale zřejmě se neměla k odchodu a zdálo se, že si potřebuje popovídat. „Tak vám mnohokrát děkuju za to mazání, pane doktore,“ řekla konečně. „Ne že bych si myslela, že mi to nějak zvlášť pomůže.“

Já jsem si to taky nemyslel, ale z povinnosti jsem se ohradil.

Koneckonců, ublížit jí to nemůže, a člověk musí hájit nástroje svého řemesla.

„Já na žádné medicíny nevěřím,“ řekla slečna Russellová a opovržlivě přelétla očima mou řadu lahvíček.

„Některé tyhle drogy nadělají spoustu zla. Jako třeba takový kokain.“

„No, co se toho týče...“

„V lepší společnosti je velice rozšířený.“

Slečna Russellová toho určitě ví o lepší společnosti daleko víc než já. Nepokusil jsem se s ní diskutovat.

„Ale povězte mi, pane doktore,“ řekla slečna Russellová, „co když tomu doopravdy někdo propadne. Může se vyléčit?“

Na podobné otázky nemohu odpovídat jen tak dvěma slovy.

Udělal jsem jí o tom přednášku, kterou pozorně vyslechla.

Pořád ještě jsem ji podezříval, že se chce něco dozvědět o paní Ferrarové.

„Například takový veronal...“ pokračoval jsem. Ale slečna Russellová se zřejmě o veronal nezajímala.

Naopak, změnila předmět rozhovoru a zeptala se mě, zda existují jedy, které nelze vypátrat.

„Aha,“ řekl jsem, „mně se zdá, že čtete detektivky.“ Slečna Russellová přiznala, že je čte. „Detektivka,“ řekl jsem, „se obvykle zakládá na existenci nějakého vzácného jedu – pokud možno jihoamerického původu, o němž dosud nikdo neslyšel – něčeho, čeho používá nějaký obskurní domorodý kmen k otravování šípů. Smrt nastává okamžitě a evropská věda nedokáže ten jed vystopovat. Měla jste na mysli něco takového?“ S politováním jsem zavrtěl hlavou. „Obávám se, že nic takového neexistuje. Ovšem s výjimkou kurare.“

Pověděl jsem jí toho o kurare spoustu, ale ji zřejmě ani kurare nezajímalo. Zeptala se mě, jestli mezi svými drogami mám také kurare, a když jsem odpověděl záporně, zjevně jsem u ní klesl ve vážnosti.

Prohlásila, že už musí jít, a jen jsem ji doprovodil ke dveřím, zazněl gong k obědu.

Nikdy bych nebyl do slečny Russellové řekl, že ráda čte detektivky. S velkým potěšením si představuji, jak slečna Russellová plísni komornou za nějaký přestupek, aby se vzápětí nato vrátila do svého pokoje a tam se uvelebila k další četbě „Záhady sedmé smrti“ nebo něčeho podobného.

3/ MUŽ KTERÝ PĚSTOVAL DÝNĚ

Při obědě jsem oznámil Karolíně, že budu večeřet u Ackroydových. Nic nenamítala, naopak:

„Výborně,“ řekla, „aspoň se dovíš, jak to bylo. Mimochodem, co je zase s Ralfem?“

„S Ralfem?“ podivil jsem se. „Nic s ním není.“

„Tak proč tedy bydlí u Tří divočáků, a ne doma ve Fernly?“

Ani na okamžik jsem nezapochyboval o pravdivosti Karolínina tvrzení, že se Ralf Paton ubytoval v místním hostinci.

Stačilo mi, že to Karolína řekla.

„Ackroyd mi říkal, že je v Londýně,“ namítl jsem. Samým překvapením jsem zapomněl na své osvědčené pravidlo, abych nikdy sám od sebe žádné informace nepodával.

„Oh!“ zvolala Karolína. Nos se jí chvěl, jak usilovně o tom přemýšlela. „Objevil se u Tří divočáků časně ráno,“ řekla, „a ještě pořád tam bydlí. Včera večer měl rande s nějakou dívkou.“

To mě vůbec nepřekvapilo. Řekl bych, že Ralf odjakživa tráví většinu svých večerů s nějakou dívkou. Ale přece jen mi bylo divné, že podobné zábavě holduje v King's Abbotu a ne v Londýně.

„S některou servírkou z hostince?“ zeptal jsem se.

„Právě že ne. Šel za ní někam ven. Nevím, kdo to je.“

(Jak trpké přiznání pro Karolínu!) „Ale dovedu si to domyslet,“ pokračovala má nezdolná sestra.

Trpělivě jsem čekal.

„Ta jeho sestřenice.“

„Flora Ackroydová?“ podivil jsem se.

Flora Ackroydová ve skutečnosti není s Ralfem Patonem vůbec příbuzná. Ale na Ralfa se všichni tak dlouho dívali jako na Ackroydova vlastního syna, že je samozřejmě považovali za bratrance a sestřenici.

„Flora Ackroydová,“ potvrdila má sestra.

„Ale tak proč za ní nešel do Fernly, když s ní chtěl mluvit?“

„Protože jsou tajně zasnoubeni,“ řekla Karolína s nesmírnou rozkoší. „Starý Ackroyd o tom nechce ani slyšet, takže se musí scházet takhle tajně.“

Zdálo se mi, že Karolínina teorie má mnoho trhlin, ale zdržel jsem se a nevytkl jsem jí to. Odvedl jsem její pozornost nevinnou zmínkou o našem sousedovi.

Sousední dům, vilu „Skřivánek“, si nedávno najal jakýsi cizinec. Ke Karolínině nesmírné nelibosti se jí nepodařilo vypátrat o něm nic víc než jen právě to, že je cizinec. Výzvědná služba dočista zklamala. Ten člověk si sice podle všeho objednává mléko, zeleninu a maso i občas nějakou tu rybu stejně jako my všichni, ale nikdo z lidí, jejichž úkolem je toto zboží dodávat, se zatím nic nedověděl. Prý se jmenuje nějak jako Porrot což jako jméno zní dost neskutečně. Víme o něm jen to, že pěstuje dýně.

To však ještě není druh informace, po jakých se Karolína pídí. Ta by chtěla vědět, odkud je, zda je ženatý, jaká je nebo byla jeho žena, zda má děti, jak se jmenovala jeho matka za svobodna a tak dále. Řekl bych, že pasové dotazníky si musel vymyslet někdo velice podobný Karolíně.

„Milá Karolíno,“ řekl jsem, „nemůže být nejmenší pochyby o tom, čím ten člověk byl. Je to holič na penzi. Stačí se podívat na jeho kníry.“

Karolína se mnou nesouhlasila. Kdyby prý ten člověk byl holič, neměl by vlasy rovné, ale kudrnaté.

Takové mají všichni holiči.

Uvedl jsem několik holičů, které jsem osobně znal a kteří měli vlasy rovné, ale Karolína se nedala přesvědčit. „Já vůbec nevím, co si o něm mám myslet. Zeptala jsem se ho přímo, jestli je Francouz, a on mi řekl, že není – a nějak mi bylo trapné se dál vyptávat.“

Náš záhadný soused mě začal stále více zajímat. Někdo, kdo dokáže Karolíně zacpat ústa a poslat ji domů s nepořízenou, to není jen tak ledakdo.

„Mám dojem,“ řekla Karolína, „že by mohl mít doma vysavač...“ Zahlédl jsem jí na očích, jak ji napadlo, že by si mohla vysavač vypůjčit a přitom se něco nového dovědět.

Využil jsem situace a unikl do zahrady. Velice rád zahradničím. Právě jsem pilně vydlobával kořeny pampelišek z trávníku, když zazněl varovný výkřik, kolem ucha mi proletělo jakési těžké těleso a s odporným mlasknutím mi padlo k nohám. Byla to dýně!

Vztekle jsem zvedl hlavu. Za zdí vlevo ode mne se objevil obličej. Vejčitá hlava, částečně pokrytá podezřele černými vlasy, pár obrovských knírů a pár bystrých očí. Ta tvář patřila našemu tajemnému sousedovi panu Porrotovi. Ihned se začal dlouze omlouvat: „Prosím tisíckrát za prominutí, monsieur. Bylo to neomluvitelné. Celé měsíce se už pokouším pěstovat dýně. A najednou mě přešla trpělivost. Popadnu tu největší a bum s ní přes zeď! Teď se za to hanbím, monsieur, a hluboce se vám omlouvám.“ Pod takovou záplavou omluv mě zlost chtě nechtě přešla.

Vždyť mě ta nešťastná dýně ani nezasáhla. Jenom jsem upřímně doufal, že hod dýní není oblíbenou zábavou našeho nového přítele. S takovými zvyky bychom o něho jako o souseda příliš nestáli.

Ten podivný mužík jako by mi četl myšlenky.

„Oh ne!“ zvolal, „nebojte se, nemám to ve zvyku. Ale dovedete si představit, jaké to je, když člověk celý život usilovně pracuje, aby mohl jednou žít v klidu a pohodě a zabývat se tím, co ho baví, a nakonec zjistí, že se mu stýská po práci a po bývalém zaměstnání, o kterých se domníval, že je rád opouští?“

„Ano,“ pronesl jsem pomalu. „Je to tuším dosti častý zjev.“

Vezměte si například mne. Před rokem jsem zdědil nějaké peníze. Právě dost na to, abych mohl uskutečnit svůj dávný sen. Vždycky jsem chtěl cestovat, poznat svět. To bylo před rokem – a jsem pořád ještě tady.“

Můj malý soused přikývl hlavou. „Okovy zvyku. Pracujeme, abychom něčeho dosáhli, a když toho dosáhneme, zjistíme, že nám chybí každodenní práce. A ta moje práce, monsieur, byla práce velmi zajímavá. Nejzajímavější na světě.“

„Skutečně?“ pobídl jsem ho. V tom okamžiku ve mně mocně působil Karolínin duch.

„Zabýval jsem se studiem lidské povahy, monsieur!“

„Ovšem,“ řekl jsem vlídně. Samozřejmě, holič na penzi.

Kdo zná lépe tajemství lidské povahy než holič?

„A potom jsem měl jednoho přítele – přítele, který po léta a léta žil pořád vedle mne. Dovedl být někdy tak Stupidní, že to byla hrůza, ale přesto jsem ho měl velice rád. Představte si, že se mi stýská i po jeho stupiditě. Chybí mi jeho naivita, jeho přímost, ten požitek, který mi působilo, když jsem ho okouzloval a překvapoval svými mimořádnými schopnostmi – to všechno mi chybí víc, než vám dovedu povědět.“

„On umřel?“ otázal jsem se soucitně.

„Ne, ne. Je živ a zdrav, ale na druhém konci světa. V Argentině.“

„V Argentině,“ řekl jsem závistivě. Vždycky jsem se chtěl podívat do Jižní Ameriky. Vzdychl jsem si, a když jsem zvedl hlavu, spatřil jsem pana Porrota, jak na mne s účastí hledí.

Ten človíček měl zřejmě pochopení.

„A vy tam pojedete, ano?“ otázal se. S povzdechem jsem zavrtěl hlavou. „Mohl jsem se tam podívat,“ řekl jsem, „před rokem. Ale já jsem byl hlupák – a horší než hlupák – nenasyta. Riskoval jsem jistotu v honbě za stínem.“

„Chápu,“ řekl Poirot. „Spekulace?“

Chmurně jsem přisvědčil, ale bezděky jsem se bavil. Ten směšný človíček bral všechno tak strašně vážně.

„Snad ne s akcemi naftové společnosti Porcupine?“ zeptal se náhle.

Vzalo mi to dech. „Měl jsem to původně v úmyslu, ale pak jsem se dal nachytat na nějaké zlaté doly v západní Austrálii.“

Můj soused na mě hleděl se záhadným výrazem, v němž jsem se nevyznal. „To už je osud,“ řekl po chvíli.

„Co je osud?“ otázal jsem se podrážděně.

„Že jsem sousedem člověka, který se vážně zajímal o akcie společnosti Porcupine a zlatých dolů. Povězte mi, máte také slabost pro blondýnky?“

Zůstal jsem stát s otevřenými ústy a můj soused se dal do smíchu.

„Nebojte se, nejsem blázen, můžete být klidný. Ta otázka, co jsem vám položil, byla hloupá, protože ten můj přítel, o kterém jsem vám říkal, byl ještě mladý, a líbily se mu všechny ženy, ovšem nejvíc ty nejhezčí.

Kdežto vy, vy už nejste mladík, jste lékař a člověk, který poznal všechno bláznovství a marnost tohoto světa... Tak jsme tedy sousedé. Přijměte, prosím, mou nejlepší dýni jako dar pro vaši milostivou slečnu sestru.“ Zmlkl a slavnostně mi podal obrovský exemplář svého pěstitelského umění. Přijal jsem ho v témže duchu, v jakém byl darován.

„Tak vida,“ řekl můj malý soused zvesela. „Přece jen jsem dnešní odpoledne nepromarnil. Seznámil jsem se s člověkem, který se v jistém směru podobá mému vzdálenému příteli.

A propos, rád bych se vás na něco zeptal. Vy tady jistě každého znáte. Kdo je ten hezký mladík s černými vlasy a černýma očima? Chodí s hlavou zakloněnou dozadu a pořád se usmívá?“

Ten popis mě nenechal na pochybách. „To bude kapitán Ralf Paton,“ řekl jsem.

„Ale toho jsem tady ještě neviděl, že ne?“

„Nějakou dobu tu nebyl... Ale je to syn – nebo spíš adoptivní syn – pana Rogera Ackroyda.“

Můj soused netrpělivě mávl rukou. „Že mě to hned nenapadlo! Pan Ackroyd o něm často mluvil.“

„Vy znáte pana Ackroyda?“ zeptal jsem se mírně překvapen.

„Známe se s panem Ackroydem z Londýna – z doby, kdy jsem tam pracoval. Prosil jsem ho, aby se tady nikomu nezmiňoval o tom, čím jsem byl.“

„Chápu,“ řekl jsem značně pobaven tím, co jsem považoval za projev snobství.

Ale můj malý soused pokračoval se spiklenecky spokojeným úsměvem: „Člověk radši zachovává inkognito. Netoužím po slávě. Dokonce jsem se ani nepokusil opravit zdejší verzi svého jména.“

„Ovšem,“ řekl jsem, protože jsem nepřišel na nic lepšího.

„Kapitán Ralf Paton,“ řekl pan Porrot jakoby pro sebe.

„Je zasnoubený s neteří pana Ackroyda, roztomilou slečnou Florou.“

„Kdo Vám to říkal?“ užasl jsem.

„Pan Ackroyd. Asi tak před týdnem. Má z toho velkou radost. Už dávno si přál, aby k tomu došlo, alespoň jsem tak vyrozuměl. Myslím dokonce, že chlapce do toho trochu nutil. Ale to není moudré. Mladý muž se má oženit podle vlastní volby – a ne podle přání otčíma, po kterém bude jednou dědit.“

To úplně zpřevracelo moje dosavadní představy. Nepovažoval jsem za možné, že by si Ackroyd vybral holiče, aby se mu svěřoval a probíral s ním otázku sňatku svého nevlastního syna. Ackroyd se sice choval bodře k lidem všech vrstev, ale přitom vždycky hleděl, aby si nezadal. Napadlo mě, že pan Porrot třeba

přece jen nakonec nebude holič. Abych skryl svůj zmatek, řekl jsem první věc, která mi přišla na jazyk: „Jak to, že jste si Ralfa Patona tak všiml? To proto, že je tak hezký hoch?“

„Ne, proto ne – ačkoliv na Angličana je nezvykle pohledný – krásný jako řecký bůh, jak by se vyjádřila některá vaše paní spisovatelka. Ale něco se mi na tom chlapci nezdá.“

Poslední větu řekl jakoby jen sám pro sebe, zvláštním tónem, který na mne zapůsobil jakýmsi nepopsatelným dojmem.

Jako kdyby si činil o Ralfovi závěry na základě nějakých zvláštních vědomostí, které jsem já neměl. To byl toho dne poslední dojem, který ve mně zanechal, protože v tom okamžiku mě sestra zavolala domů.

Když jsem vešel, měla Karolína na hlavě klobouk a zcela zřejmě se právě chystala ven. Bez úvodu spustila: „Potkala jsem pana Ackroyda.“

„Ano?“ řekl jsem.

„Přirozeně jsem ho zastavila, ale on zřejmě hrozně spěchal a nechtěl se dlouho zdržovat.“

Nepochybuji, že tomu tak bylo. Ackroyd měl jistě při setkání s Karolínou velice podobné pocity, jaké měl dopoledne, když uviděl slečnu Ganettovou – možná že ještě silnější.

Karolína se nedá tak snadno odbýt.

„Hned jsem se ho zeptala na Ralfa. Hrozně ho to překvapilo.“

Neměl ani ponětí, že Ralf je tady. Dokonce mi naznačil, že jsem se možná zmýlila! Já, a zmýlit se!“

„K smíchu,“ řekl jsem. „Měl by tě líp znát.“

„Potom mi řekl, že Ralf a Flora jsou zasnoubeni.“

„To vím taky,“ přerušil jsem ji se skromnou pýchou.

„Kdo ti to říkal?“

„Náš nový soused.“

Karolína na okamžik zaváhala, jako když kulička na ruletě zůstane rozmarně viset mezi dvěma čísly. Pak ale odmítla svůdnou návnadu. „Řekla jsem panu Ackroydovi, že Ralf bydlí v hostinci.“

„Karolíno,“ pokáral jsem ji, „napadlo už tě někdy, co škod můžeš natropit, když hned všechno takhle roztroubíš?“

„Nesmysl,“ pronesla má sestra. „Lidi mají vědět, co se děje.“

A považuji za svou povinnost jim to říci. Pan Ackroyd mi za to byl velmi vděčen.“

„Nu?“ řekl jsem, protože mi bylo jasné, že to ještě není všechno.

„Myslím, že šel rovnou ke Třem divočákům, ale že tam Ralfa nenašel.“

„Nenašel?“

„Ne, protože když jsem se vracela lesem...“

„Ty ses vracela lesem?“ přerušil jsem ji.

Ke Karolínině cti musím přiznat, že se začervenala. „Ono bylo tak krásně,“ prohlásila, „že jsem si řekla, že se trochu projdu. Podzim v lese je tak nádherně barevný.“

Karolínu les nezajímá v žádné roční dobu. Ostatně je to pro ni místo, kde si člověk namočí nohy a kde mu může na hlavu spadnout kdejaká ohavnost. Nikoli, do našeho lesa ji zavedl její zdravý mangustí instinkt. Ten les je totiž jediné místo v okolí, kde je možné se sejít s dívkou, aby o tom nikdo nevěděl. A sousedí s Fernly Parkem.

„Tak jen pokračuj,“ pobídl jsem ji.

„Jak říkám, když jsem se tak vracela tím lesem, slyším najednou hlasy.“ Karolína se odmlčela.

„Ano?“

„Jeden byl Ralfův, ten jsem poznala hned. Ten druhý byl ženský. To víš, ne že bych je byla chtěla poslouchat.“

„Samozřejmě že ne,“ prohodil jsem sarkasticky, což ovšem na Karolínu neplatí.

„Tak jsem opravdu docela nechtěně vyslechla, co si povídali. Ona říkala něco, čemu jsem dost dobře nerozuměla, a Ralf jí odpovídal, zřejmě hrozně rozzlobeně: „Ale, holka zlatá,“ říkal, „copak si neuvědomuješ, že mě starý pán vydědí?“

Posledních pár let už má na mě beztak zlost. Stačí málo, a bouchne to. A my ty prachy, holka, potřebujeme. Až starý pán jednou natáhne brka, bude ze mě boháč. Je sice strašný škrob, ale peněz má přitom jako šlupek. Nerad bych, aby změnil svou poslední vůli. Nech to na mně a nedělej si starosti. Přesně takhle to řekl, moc dobře si to pamatuju. Bohužel, zrovna vtom jsem šlápla na nějakou suchou větvičku nebo co, a oni snížili hlas a šli dál. Přirozeně že jsem za nimi nemohla běžet, takže nevím, kdo ta dívka byla.“

„To tě asi nejvíc mrzelo,“ řekl jsem. „Petrně jsi odtamtud běžela rovnou ke Třem divočákům, po cestě se ti udělalo nevolno, takže sis tam musela zajít na skleničku koňaku, abys mohla zjistit, jsou-li obě servírky ve

službě.“

„To nebyla servírka,“ pronesla Karolína pomalu. „Řekla bych, že to byla skoro určitě Flora Ackroydová, jenomže...“

„Jenomže to by nedávalo smysl,“ doplnil jsem ji.

„Ale kdo to tedy mohl být, když to nebyla Flora?“

Má sestra bleskově probírala jména dívek bydlících v sousedství a u každého uvedla hojně důvody pro a proti. Když se odmíčila, aby se nadechla, zamumlal jsem cosi o nějakém pacientovi a vytratil jsem se. Chtěl jsem se podívat k Třem divočákům. Touto dobou už se tam Ralf asi vrátil.

Ralfa jsem znal velice dobře – snad lépe než kdokoli jiný v King's Abbotu, protože jsem znal už jeho matku, a tudíž jsem chápal mnohé, co jiným připadalo nepochopitelné. Ralf byl do jisté míry obětí dědičnosti. Po matce sice nezdědil sklony k pití, ale přece jen v sobě měl jistý rys slabosti. Jak konstatoval dnes ráno můj nový přítel, byl Ralf velice hezký hoch. Vysoký, urostlý, pružných pohybů. Po matce tmavovlasý a opálený obličej měl stále připraven k úsměvu. Ralf Paton patřil k lidem, kteří mají vrozenou schopnost snadno a bez námahy okouzlovat. Bez zábran a marnotratný, necítil úctu k nikomu a k ničemu, ale přesto byl sympatický a všichni ho měli velmi rádi. Mohl bych tomu chlapci nějak pomoci? Měl jsem dojem, že ano.

U Tří divočáků mi řekli, že se kapitán Paton právě vrátil.

Šel jsem za ním do pokoje a vstoupil jsem bez ohlášení. Když jsem si uvědomil, co jsem slyšel a viděl, nebyl jsem si na okamžik jist, jak mě přijme, ale nemusel jsem si dělat starosti.

„Ale Shepparde! Buďte vítáni!“ Vyšel mi v ústřety a s rozsvíceným obličejem mi podával ruku. „Vy jste jediný člověk v tomhle prokletém zapadákově, kterého rád vidím.“

Zvedl jsem obočí. „Co vám ten zapadákov udělal?“

Trpce se zasmál. „To je dlouhá historie. Je to se mnou nějaké špatné, doktore. Ale napijeme se, ne?“

„Ano,“ řekl jsem, „s radostí.“

Ralf zazvonil a vrhl se do křesla. „Povím vám to rovnou,“ řekl chmurně, „jsem v hrozné bryndě a vůbec nevím, co mám dělat.“

„Co se vám stalo?“ otázal jsem se s účastí.

„Ale ten můj nešťastný nevlastní táta.“

„Co vám udělal?“

„Zatím nic, ale jde o to, co by mi mohl udělat.“

Přišel číšník a Ralf objednal nápoje. Když číšník odešel, Ralf se nahrbil v křesle a svraští obočí.

„To je to tak vážné?“ zeptal jsem se.

Ralf přikývl. „Tentokrát v tom vážně lítám,“ řekl suše.

Podle nezvykle vážného tónu jsem poznal, že mluví pravdu.

To už se muselo něco stát, aby Ralf zvážněl. „Zkrátka,“ řekl, „nevím, jak dál... jsem v koncích.“

„Kdybych vám mohl pomoci...“ začal jsem nejistě.

Ale Ralf velice rezolutně zavrtěl hlavou. „Děkuju vám, doktore, ale já vám nemůžu říct, o čem jde. Musím se z toho vysekat sám.“ Na okamžik se odmíchl a pak pokračoval mírně pozměněným tónem: „Ano – musím se z toho vysekat sám...“

4/ VEČEŘE VE FERNLY

Bylo právě pár minut před půl osmou, když jsem zazvonil u hlavního vchodu do Fernly Parku.

Obdivuhodně brzy nato mi dveře otevřel sluha Parker.

Byl tak teplý večer, že jsem šel pěšky. Vstoupil jsem do velké čtvercové haly a Parker mi pomohl odložit plášť. Halou právě procházel Ackroydův tajemník, příjemný mladík jménem Raymond, s rukama plnými papírů.

„Dobrý večer, pane doktore. Jdete na večeři? Nebo je to profesionální návštěva?“ To byla narážka na mou černou doktorskou brašnu, kterou jsem si odložil na dubovou truhlu.

Vysvětlil jsem mu, že čekám, že mě každou chvíli zavolají k porodu, a že jsem se musel vyzbrojit pro případ, kdyby mě náhle potřebovali. Raymond přikývl a pokračoval v cestě.

Přes rameno na mě zavolał: „Jděte rovnou do salónu. Víte kudy. Dámy přijdou za chvíli. Já musím tyhle papíry zanést panu Ackroydovi a řeknu mu, že jste tady.“

Když se Raymond objevil, Parker odešel, takže jsem v hale osaměl. Upravil jsem si vázanku, podíval se do velkého zrcadla, které tu viselo, a zamířil jsem ke dveřím přímo naproti mně, které, jak jsem věděl, vedly do salónu.

Právě když jsem bral za kliku, zaslechl jsem zevnitř zvuk, jako když se zavírá okno, nebo tak mi to alespoň připadalo.

Zaznamenal jsem jej takříkajíc čistě mechanicky, aniž bych mu tehdy přikládal zvláštní význam.

Otevřel jsem dveře a vstoupil jsem. Přitom jsem se málem srazil se slečnou Russellovou, která právě vycházela. Omluvili jsme se navzájem.

Poprvé jsem se na hospodyni pořádně podíval – a pomyslel jsem si, jak musela kdysi být hezká, což je ostatně dodnes.

Její tmavé vlasy byly šedě protkané, a když se začervenala, jak tomu bylo právě teď, neměla zdaleka tak přísný výraz. Zcela podvědomě jsem usoudil, že přišla asi zvenku, protože byla celá udýchaná, jako kdyby běžela.

„Obávám se, že jsem přišel moc brzy,“ řekl jsem.

„Ale kdepak. Už je půl osmé pryč, pane doktore.“ Krátce se odmlčela a pak řekla: „Nevěděla jsem, že vás dnes čekají na večeři. Pan Ackroyd o tom nic neříkal.“

Měl jsem nejasný dojem, jako kdyby jí nějak vadilo, že jsem tady, ačkoli jsem si nedovedl představit proč.

„Co dělá koleno?“ zeptal jsem se.

„Je to pořád stejné, pane doktore. Ale teď už musím jít.“

Paní Ackroydová tu bude každou chvíli. Já – já jsem se jen přišla podívat, jestli jsou květiny v pořádku.“

Rychle vyšla z pokoje. Přistoupil jsem k oknu a uvažoval, proč hospodyně pokládala za nutné mi vysvětlovat svou přítomnost v salóne. A tu jsem zjistil, co jsem vlastně celou tu dobu podvědomě věděl, že totiž místo oken tu jsou vysoké zasklené dveře vedoucí na terasu. Zvuk, který jsem zaslechl před chvílí, nemohl tedy být zvuk zavírání stahovacího okna.

Zcela bezděky a spíš jen proto, abych se rozptýlil ze svých nepříjemných myšlenek, jsem se pokusil hádat, co mohlo zmíněný zvuk způsobit.

Uhlí v krbu? Ne, to byl úplně jiný zvuk. Zavírání zásuvky?

Ne, to taky ne.

Pak padl můj zrak na kus nábytku, jemuž se říká tuším sběratelský stolek. Jeho vrchní deska je zasklená, aby bylo vidět dovnitř, a zvedá se jako víko. Jal jsem se prohlížet vystavené předměty. Bylo tam pár kousků starého stříbra, dětská botička krále Karla I., pár čínských nefritových figurek a celá řada afrických nástrojů a jiných kuriozit. Chtěl jsem se na jednu nefritovou figurku podívat zblízka a zvedl jsem víko, ale víko mi vyklouzlo z ruky.

Ihned jsem poznal zvuk, který jsem zaslechl. Způsobilo jej právě tohle víko, jak je někdo opatrně zavíral.

Ještě párkrát jsem to celé zopakoval, abych se přesvědčil. Pak jsem zvedl víko a blíže si prohlédl vystavené předměty.

Stále ještě jsem stál u otevřeného stolku, když do pokoje vstoupila Flora Ackroydová. Lidé většinou nemají Floru Ackroydovou rádi, ale těžko se může někomu nelíbit. A k přátelům dovede být velice roztomilá. Člověka na ní v prvé řadě upoutá její mimořádně světlý zjev. Má skandinávsky plavé vlasy. Její oči jsou modré – modré jako vody norských fjordů, její pleť je krev a mléko. Má chlapecky široká ramena a štíhlé boky. A pro staršího lékaře je velice osvěžující, když se setká s tak dokonalým zdravím. Takové prosté anglické děvče – možná že jsem staromódní, ale myslím si, že tady se kvalita nezapře.

Flora rovněž přistoupila ke stolku a vyslovila pochybnost, zda král Karel I. měl někdy tu botičku na noze.

„A stejně,“ pokračovala Flora, „je to nesmysl, že se tolik nadělá s tím, jestli někdo něco někdy nosil nebo užíval. Teď už je nenosí ani neužívá. Třeba takové pero, s nímž George Eliotová napsala Mlýn na Flossu, vždyť je to nakonec jenom obyčejné pero. Když někomu na Eliotové opravdu záleží, ať si koupí Mlýn na Flossu v levném vydání a přečte si ho.“

„Vy asi takové staromódní věci nečtete, vidíte, slečno Floro?“

„To jste na omylu, pane doktore. Já mám Mlýn na Flossu hrozně ráda.“

To mě potěšilo. To, co dnešní děvčata čtou a o čem tvrdí, že se jim líbí, mě někdy přímo děsí.

„Ještě jste mi negratuloval, pane doktore,“ řekla Flora.

„Vy to ještě nevíte?“ Ukázala mi levou ruku. Na prostředníku měla prsten s překrásnou perlou. „Budu si totiž brát Ralfa,“ pokračovala. „Strýček z toho má velkou radost. To víte, takhle zůstanu v rodině.“

Vzal jsem ji za obě ruce a řekl jsem: „Doufám, že budete hodně šťastná, děvenko.“

„Byli jsme zasnoubeni už asi měsíc,“ pokračovala Flora vyrovnaným hlasem, „ale teprve včera to strýc oznámil veřejně. Chce pro nás přestavět dům Cross-Stones, abychom tam mohli bydlet. Budeme si hrát na statkáře. A hlavně budeme celou zimu jezdit na hony, na společenskou sezónu si zajedeme do Londýna a pak budeme plachtit. Mám hrozně ráda moře. A přirozeně se budu živě zajímat o místní záležitosti a budu chodit na schůze Sdružení matek.“

Vtom přišustila paní Ackroydová a začala se rozplývat v omluvách, že se zdržela.

Musím se s lítostí přiznat, že paní Ackroydovou nemohu vystát. Je samý řetízek, samé zuby, samá kost. Velice nepříjemná paní. Má malé bledé, ledově modré oči, a ať se sebevíc rozplývá, ty její oči zůstávají přitom chladně zkoumavé.

Nechal jsem Floru stát u okna a zamířil jsem k ní. Vložila mi do ruky sbírku kůstek a prstenů, abych ji stiskl, a spustila mnohomluvně:

Zda prý jsem slyšel o Flořině zasnoubení? Na všechny strany je to výborné. Ty drahé děti se do sebe zamilovaly na první pohled. A takový dokonalý párek, on takový černý a ona taková světlá. „Ani vám nemohu vypovědět, pane doktore, jaká je to úleva pro srdce matky.“ Paní Ackroydová si vzdychla – patrně to měl být hold jejímu mateřskému srdci, zatímco její oči mě dál bedlivě pozorovaly. „Tak jsem si řekla... Vy se s Rogerem tak dobře znáte a všichni víme, jak Roger moc dá na váš úsudek. Pro mě je to tak těžké – to víte, já jako Cecilova vdova... Ale je tu tolik všelijakých choulostivých otázek, třeba taková otázka dědictví a tak. Já jsem sice přesvědčená, že Roger hodlá mé drahé Floře něco odkázat, ale jak víte, on je tak trochu opatrný na peníze. Je to prý u průmyslníků docela běžné, a tak mě napadlo, jestli byste nemohl Rogera trochu oťukat? Flora vás má tak ráda.

Považujeme vás obě za starého přítele, ačkoliv vás známe teprve něco přes dva roky.“

Tento příval řeči byl přerušen, když se dveře znovu otevřely. Byl jsem tomu vyrušení rád. Hrozně nerad se pletu do cizích věcí a neměl jsem nejmenší úmysl zpovídat Ackroyda o Flořiných finančních vyhlídkách.

Ještě chvíli a byl bych to musel paní Ackroydové říci přímo do očí.

„Majora Blunta znáte, vidíte, pane doktore?“

„Ale ovšem,“ řekl jsem.

Spousta lidí zná Hektora Blunta – alespoň podle jména.

Postřílel patrně víc divoké zvěře na nejnepravděpodobnějších místech na světě než kdokoli jiný. Když vyslovíte jeho jméno, říkají lidé: „Jo, Blunt, to myslíte toho lovce divoké zvěře?“

Vždycky mi bylo divné, jaký je s Ackroydem kamarád.

Jsou to dva naprosto rozdílní lidé. Hektor Blunt je o takových pět let mladší než Ackroyd. Seznámili se ještě v mládí, a ačkoliv se jejich cesty rozešly, jejich přátelství trvá dál. Jednou nebo dvakrát do roka tráví Blunt čtrnáct dní ve Fernly a obrovská zvířecí hlava s neuvěřitelným počtem parohů, která vám padne do oka, jakmile vstoupíte hlavním vchodem, je trvalou připomínkou tohoto přátelství.

Blunt nyní vstoupil do pokoje svým typicky rázným a zároveň neslyšným krokem. Je to člověk střední postavy, ramenatý a podsaditý. Obličej má téměř mahagonově brunátný a podivuhodně bezvýrazný. Má šedé oči, které budí dojem, že neustále pozorují něco, co se odehrává kdesi hrozně daleko. Málo mluví, a když už něco říká, pronáší to trhavě, jako kdyby z něho slova někdo násilím mačkal.

Teď mi řekl: „Dobrý večer, Shepparde,“ svým obvyklým úsečným způsobem a zůstal stát rozkročen před krbem.

Hleděl přes naše hlavy, jako kdyby viděl něco nesmírně zajímavého, co se právě děje v Timbaktu.

„Pane majore,“ řekla Flora, „povězte mi něco o těchto afrických předmětech. Jistě o každém z nich něco víte.“

Bál jsem se, aby paní Ackroydová nespustila zase o dědictví, a proto jsem honem zavedl řeč na hrachory. Věděl jsem, že vypěstovali nějakou novou odrůdu, protože jsem se to ráno dočetl v Daily Mailu, a paní Ackroydová patří k dámám, které chtějí platit za dobře informované, takže i ona čte Daily Mail. Proto jsme mohli spolu vést docela inteligentní konverzaci až do příchodu Rogera Ackroyda a jeho tajemníka.

Ihned nato ohlásil Parker, že je večeře připravena.

U stolu jsem seděl mezi paní Ackroydovou a Florou. Blunt seděl po druhém boku paní Ackroydové a hned vedle něho Geoffrey Raymond. Nálada byla stísněná. Ackroyd byl ustaraný. Vypadal ztrápeně a jídla se skoro nedotkl. Paní Ackroydová, Raymond a já jsme udržovali konverzaci v proudu.

Floru zřejmě trápila strýcova sklíčenost a Blunt znovu upadl do své obvyklé málomluvnosti.

Ihned po večeři mě Ackroyd vzal pod paží a odvedl si mě do své pracovny. „Vypijeme si kávu tady, a potom už budeme mít pokoj,“ vysvětloval mi. „Řekl jsem Raymondovi, že si nepřejí, aby nás někdo rušil.“

Nenápadně jsem ho pozoroval. Ackroyd byl zřejmě pod

Vlivem silného rozčilení. Chvilí přecházel po místnosti, a když pak Parker přinesl podnos s kávou, Ackroyd klesl do lenošky před krbem.

Pracovna byla pohodlně zařízená místnost. Jednu stěnu zaujímal otevřená knihovna. Mohutná křesla byla potažena tmavomodrou kůží. U okna stál velký psací stůl, na němž ležely pečlivě srovnané a roztříděné papíry. Na kulatém stolku ležely různé časopisy.

„Poslední dobou se mi zase ozvaly po jídle bolesti žaludku,“ prohodil Ackroyd, když si naléval kávu.

„Musíte mi zase dát nějaké ty svoje prášky.“

Bylo mi jasné, že se snaží vzbudit dojem, že jde o čistě lékařskou poradnu, a proto jsem mu nahrál: „Myslel jsem si to.“

Prášky jsem vzal s sebou.“

„To jste hodný, doktore. Sem s nimi.“

„Mám je v brašně v hale. Půjdu si pro ně.“

Ackroyd mě zarazil: „Neobtěžujte se. Parker vám ji přinese.“

Parkere, doneste prosím panu doktorovi brašnu.“

„Prosím.“

Parker odešel. Už jsem chtěl promluvit, ale Ackroyd zvedl ruku. „Počkejte, ještě ne. To nevidíte, že mám nervy v takovém stavu, že se stěží ovládám?“

To mi bylo zřejmé. A nelíbilo se mi to. Přepadaly mě nejčernější předtuchy.

Ackroyd téměř ihned promluvil znovu: „Prosím vás, podívejte se, jestli je okno pořádně zavřené,“ požádal mě.

Poněkud překvapen jsem vstal a přistoupil k oknu. Bylo to obyčejné vysunovací okno. Těžké záclony z modrého sametu byly zatažené, ale horní okno bylo pootevřené.

Zatímco jsem stál u okna, Parker se vrátil s mou brašnou.

„Je to v pořádku,“ řekl jsem a odstoupil jsem od okna.

„Zasunul jste zástrčku?“

„Ale to víte, že ano. Co je to s vámi, Ackroyde?“ Za Parkerem právě zapadly dveře, jinak bych tu otázku nebyl položil.

Ackroyd mi odpověděl až po chvíli: „Je to peklo,“ pronesl pomalu. „A nechte si ty svoje pitomé pilulky, to jsem řekl jen kvůli Parkerovi. Služebnictvo bývá strašně zvědavé. Pojdte, sedneme si. Dveře jsou také zavřené, vidíte?“

„Jsou. Nikdo nás neuslyší, nebojte se.“

„Shepparde, nedovedete si představit, co jsem za posledních čtyřadvacet hodin zkusil. Jestli se někdy někomu zřítíl dům na hlavu, pak jsem to já. Ta historie s Ralfem je poslední kapka. Ale o tom teď nemluvme. Jde o tamtu... tamtu věc...“

Já nevím, co si s tím počít. A musím se pro něco rozhodnout.“

„Co se stalo?“

Ackroyd chvíli nic neříkal. Jako by se mu do toho nechtělo.

Když pak konečně promluvil, položil mi překvapující otázku.

Něco takového jsem rozhodně nečekal. „Shepparde, vy jste přece léčil Ashleaye Ferrarse při jeho poslední nemoci, že ano?“

„Ano, léčil.“

Ackroyd jako by byl jen s největší obtíží formuloval svou další otázku: „Měl jste někdy podezření – napadlo vás vůbec někdy – že – zkrátka, že snad byl otráven?“

Chvíli jsem mlčel. Pak jsem se rozhodl, co řeknu. Roger Ackroyd není Karolína. „Povím vám pravdu,“ řekl jsem.

„Tehdy jsem neměl nejmenší podezření, ale od té doby – zkrátka, sestřino breptání mi nasadilo brouka do hlavy. A už jsem se ho víckrát nezbavil. Ale upozorňuji vás, že pro takové podezření nemám sebemenší podklad.“

„Ale on byl otráven,“ pronesl bezvýrazným hlasem Ackroyd.

„Kdo ho otrávil?“ zeptal jsem se zostra.

„Jeho žena.“

„Jak to víte?“

„Sama mi to řekla.“

„Kdy?“

„Včera. Bože můj! Ono to bylo včera! A mně to připadá jako před deseti lety.“

Čekal jsem, až Ackroyd bude pokračovat. „Pochopte, Shepparde,“ řekl pak. „Říkám vám to naprosto důvěrně.“

Nesmí se to dostat dál. Musíte mi poradit – já to břemeno sám neunesu. Jak už jsem vám říkal, jsem v koncích.“

„Mohl byste mi to trochu blíže objasnit?“ požádal jsem ho.

„Pořád ještě nevím, oč jde. Jak k tomu došlo, že se vám paní Ferrarová přiznala?“

„Bylo to tak. Před třemi měsíci jsem požádal paní Ferrarovou o ruku. Odmítla mě. Za nějaký čas jsem ji

požádal znovu, a tentokrát mou nabídku přijala pod podmínkou, že zasnoubení neoznámíme veřejně dřív, než uplyne roční doba smutku.

Včera večer jsem ji navštívil a upozornil jsem ji, že od smrti jejího manžela uplynul jeden rok a tři týdny, a že proto už nic nebrání tomu, abychom své zasnoubení veřejně oznámili.

Už nějakou dobu mi paní Ferrarová připadala nějaká divná.

Ted' se zničehonic úplně zhroutila. A – všechno mi řekla.

Jak nenáviděla svého surového manžela, jak se do mne pohnutě zamilovala a – a jakým hrůzným způsobem situaci vyřešila. Pomocí jedu! Bože můj! Vždyť ona ho chladnokrevně zavraždila!"

Na Ackroydově tváři se zračil krajní odpor a hrůza. Tak ho musela vidět paní Ferrarová. Ackroyd není typ velkého milovníka, který dovede z lásky všechno odpustit. Je v podstatě poctivý občan. A jako poctivý a zákonů dbalý občan musel se od ní v okamžiku, kdy mu vyjevila pravdu, navždy odvrátit.

„Ano,“ pokračoval suchým jednotvárným hlasem Ackroyd, „ke všemu se mi přiznala. Existuje prý člověk, který to celou tu dobu věděl – a který na ní vydíral těžké peníze. A to ji právě dohnalo na pokraj šílenství.“

„Kdo to byl?“

Náhle mi před očima vyvstal obraz Ralfa Patona a paní Ferrarové, jak jdou spolu, s hlavami blízko u sebe. Na okamžik jsem strnul zděšením. Co když – ale ne! To přece není možné! Vždyť mě Ralf odpoledne tak upřímně vítal!

Nesmysl!

„Nechtěla mi prozradit jeho jméno,“ řekl Ackroyd pomalu, „a vlastně mi ani neřekla, že je to muž... Ale ovšem...“

„Ovšem,“ potvrdil jsem. „Musel to být muž. Ale nemáte na nikoho podezření?“

Místo odpovědi Ackroyd záupně a upustil hlavu do dlaní.

„To není možné,“ řekl, „bylo by šílenství na něco takového jen pomyslet. Ne, ani vám se nesvěřím s tím bláznivým podezřením, které mi na okamžik proběhlo hlavou. Ale něco vám přece jen řeknu. Z toho, co říkala, jsem měl dojem, že by to mohl být někdo z mé domácnosti – ale to není možné.“

„Asi jsem jí špatně rozuměl.“

„A co jste jí řekl?“ otázal jsem se.

„Co jsem jí mohl říci? Přirozeně že viděla, jak hrozný ořes to pro mne byl. A pak tu byla otázka, co je v takovém případě mou povinností? Pochopte, udělala ze mne napomáhače při utajení zločinu. Myslím, že to postřehla dřív než já. Chápejte, já jsem byl jako omámený. Požádala mě, abych počkal čtyřicet hodin – musel jsem jí slíbit, že do té doby nic nepodniknu. Tvrdší mi odmítala sdělit jméno toho bídaře, který ji vydíral. Asi se bála, že bych rovnou šel a zmlátil ho, čímž by to všechno vyšlo najevo. Řekla mi, že mi do čtyřiceti hodin dá zprávu. Panebože! Přísahám vám, Shepparde, že jsem netušil, co chce udělat. Spáchala sebevraždu a já jsem ji k tomu dohnal!“

„Ne, ne,“ namítl jsem. „Nesmíte to tak zveličovat. Vy nejste odpovědný za její smrt.“

„Jenže co mám teď dělat? Ta chuděra je mrtvá. Nač bych měl teď rozvířovat minulost?“

„V tom s vámi souhlasím,“ řekl jsem.

„Ale to není všechno. Ted' musím najít člověka, který ji k té sebevraždě dohnal, a tím ji vlastně zabil. Věděl o jejím starém zločinu a pověsil se na ni jako hnusná pijavice. Ona za to zaplatila životem. A on by měl zůstat nepotrestán?“

„Chápu,“ řekl jsem. „Vy ho tedy chcete najít? Uvědomte si, že se to neobejde bez značné publicity.“

„Ano, pomyslel jsem na to a uvažuji, jak se tomu vyhnout.“

„Souhlasím s vámi, že ten zlosyn musí být potrestán, ale počítejte s tím, že to bude něco stát.“

Ackroyd vstal a začal přecházet po místnosti. Po chvíli znovu klesl do křesla. „Poslyšte, Shepparde, co kdybychom s tím zatím nicnedělali? Když od ní nedojde žádná zpráva, necháme mrtvé na pokoji.“

„Jak to myslíte, když od ní nedojde žádná zpráva?“ zeptal jsem se zvědavě.

„Mám takový dojem, že mi někde nechala nějaký vzkaz, než odešla. Nedovedl bych vám říci, proč si to myslím, ale je to tak.“

Zavrtěl jsem hlavou. „Žádný vzkaz nenechala. Ptal jsem se na to.“

„Shepparde, já jsem přesvědčen, že ho nechala. A dokonce mám dojem, že když takto dobrovolně volila smrt, přála si, aby to všechno vyšlo najevo, už proto, aby se pomstila tomu člověku, který ji dohnal k zoufalství. Jsem přesvědčen, že kdybych s ní mohl v tu chvíli mluvit, byla by mi to jméno řekla a požádala mě, abych napjal všechny své síly a odhalil ho.“ Ackroyd na mě pohlédl. „Vy na takové pocity nevěříte?“

„Ale ano, v jistém smyslu. Kdyby, jak říkáte, měl od ní přijít nějaký vzkaz...“ Odmlčel jsem se. Dveře se tiše otevřely a vešel Parker s malým podnosem, na němž leželo několik dopisů.

„Večerní pošta, prosím,“ řekl a podal podnos Ackroydovi.

Pak sebral šálky od kávy a vzdálil se.

Moje pozornost, která byla na okamžik odvedena jinam, se vrátila k Ackroydovi. Zíral jako zkamenělý na dlouhou modrou obálku. Ostatní dopisy sklouzly na zem. „Její písmo,“ zašeptal. „Musela to dát do schránky včera večer. Těsně předtím, než...“

Roztrhl obálku a vytáhl z ní objemný dopis. Pak prudce zvedl hlavu. „Zavřel jste to okno?“ zeptal se.

„Samozřejmě,“ řekl jsem překvapeně. „Proč?“

„Celý večer mám dojem, že mě někdo špehuje... Co to?“

Ackroyd se rychle ohlédl. Já také. Oběma se nám zdálo, jako by klika u dveří tichounce vrzla. Otevřel jsem dveře. Nikdo tam nebyl.

„Nervy,“ zamumlal Ackroyd sám pro sebe.

Rozložil obsah obálky a jal se předčítat tichým hlasem:

„Můj drahý, milovaný Rogere – život si žádá život. Je mi to jasné. Viděla jsem to dnes odpoledne na Tvé tváři. A tak volím jedinou cestu, která mi zbývá. Přenechávám Tobě potrestání člověka, který mi poslední rok udělal z života peklo. Nechtěla jsem Ti dnes odpoledne říci jeho jméno, ale teď Ti je napíší.

Nemám děti ani blízké příbuzné, jejichž dobré jméno bych musela šetřit, a proto se neboj publicity. Můžeš-li, Rogere, Ty můj nejdražší Rogere, odpust mi, že jsem Ti chtěla ublížit, ale když nadešel čas, pochopila jsem, že to nemohu udělat...“

Ackroyd, s prstem na listě, chystal se jej obrátit, ale vtom se odmlčel. „Promiňte, Shepparde, ale tohle si musím přečíst o samotě,“ řekl nejistým hlasem. „Tohle bylo míněno jen pro moje oči.“ Vložil list zpět do obálky a položil obálku na stůl. „... Až potom, až budu sám.“

„Ne,“ řekl jsem, „přečtěte si to teď.“

Ackroyd se na mě užasle podíval. „Ne, až potom. Počkám.“

Ale z nějakého důvodu, který mi samotnému uniká, jsem na něho naléhal: „Přečtěte si alespoň to jméno, člověče,“ řekl jsem. Ackroyd je hrozně umíněný. Čím víc na něho někdo naléhá, aby něco udělal, tím zatvrzeleji odmítá. Všechny moje argumenty byly marné.

Bylo za dvacet minut devět, když Parker dopis přinesl.

Bylo přesně za deset minut celá, když jsem Ackroyda opustil, s dopisem stále ještě nedočteným. Chvilí jsem zůstal stát s rukou na klíče a ohlédl jsem se, zda jsem nic nezapomněl.

Uspokojen, pokývl jsem hlavou, vyšel jsem a dveře za sebou zavřel. Lekl jsem se, když jsem se málem srazil s Parkerem.

Vypadal rozpačitě a řekl jsem si, že asi poslouchal za dveřmi.

Ten chlap měl takový tučný, spokojený a úlisný obličej a v pohledu měl určitě něco křivého.

„Pan Ackroyd si výslovně nepřeje, aby byl vyrušován,“ řekl jsem mu ledově. „Mám vám to vyřídit.“

„Prosím, pane doktore. Já – mně se totiž zdálo, že slyším zvonit.“

Lež to byla tak průhledná, že jsem se ani nenamáhal, abych mu odpověděl. Parker šel přede mnou do haly, pomohl mi do kabátu a já jsem vyšel ven do noci. Měsíc se skryl za mraky, byla tma a ticho. Na kostelních hodinách odbíjela devátá, když jsem vycházel branou z parku. Zabočil jsem doleva k městečku a málem jsem se srazil s nějakým člověkem, který přicházel z opačné strany.

„Jdu tady dobře do Fernly Parku, šéfe?“ otázal se neznámý chraplavým hlasem. Podíval jsem se na něho. Měl klobouk naražený do očí a zvednutý límec u kabátu, takže jsem skoro nic neviděl z jeho tváře. Musel to ale být mladý člověk. Hlas měl hrubý, nekultivovaný. „Toto je brána do parku,“ řekl jsem.

„Díky, šéfe,“ řekl neznámý a pak ještě zcela zbytečně dodal:

„Já totiž nejsem zdejší, víme?“ A jak jsem se za ním ohlédl, prošel branou.

Zvláštní na tom bylo, že mi jeho hlas byl jaksi povědomý.

Ale nemohl jsem si vzpomenout, koho mi připomíná.

Za deset minut poté jsem byl doma. Karolína jen hořela zvědavostí, proč se vracím tak brzy. Musel jsem si vymyslet mírně upravené vylíčení večera, abych ji uspokojil, a měl jsem nepříjemný pocit, že mou průhlednou lež prokoukla.

V deset hodin jsem vstal, zívln jsem a navrhl, abychom šli spát. Karolína souhlasila.

Byl pátek večer a já v pátek večer vždycky natahuji hodiny.

Učinil jsem tak i tentokrát, zatímco Karolína se šla přesvědčit, jsou-li dveře do kuchyně řádně zamčeny.

Ve čtvrt na jedenáct jsme byli na schodech. Právě jsem vyšel do prvního patra, když dole v hale zazvonil telefon.

„Paní Batesová,“ řekla ihned Karolína.

„Taky se obávám,“ zabručel jsem mrzutě.

Seběhl jsem ze schodů a zvedl sluchátko. „Prosím,“ řekl jsem. „Cože? Zajisté, hned tam budu.“

Běžel jsem nahoru, popadl jsem brašnu a nacpal do ní ještě pár obinadel. „To byl Parker,“ křikl jsem na Karolínu.

„Volal z Fernly. Právě našli Rogera Ackroyda zavražděného.“

5/ VRAŽDA

Běžel jsem do garáže a za chvíli už jsem ujížděl k Fernly.

Vyskočil jsem a netrpělivě jsem zazvonil. Chvíli nikdo nešel, a proto jsem zazvonil znovu.

Konečně zarachotil řetěz a ve dveřích stanul flegmatický a dokonale klidný Parker.

Proběhl jsem mimo něho do haly. „Kde je?“ otázel jsem se stroze.

„Kdo prosím, pane doktore?“

„Váš pán, pan Ackroyd. Nestůjte tu a nekoukejte, člověče!“

„Už jste to hlásili policii?“

„Policii, pane doktore? Proč policii?“ Parker na mě zíral jako na zjevení.

„Co je s vámi, Parkere? Vždyť jste mi přece říkal, že váš pán byl zavražděn...“

Parker zalapal po dechu. „Pan Ackroyd? Zavražděn? To snad není možné, pane doktore!“

Teď jsem zase zíral já na něho. „Vždyť jste mi přece asi tak před pěti minutami sám telefonoval, že jste našli pana Ackroyda zavražděného!“

„Já, pane doktore? Ale kdepak, pane doktore. Proč bych vám něco takového říkal?“

„Tak si snad někdo dělal blázný? Pan Ackroyd je živ a zdravý?“

„Promiňte, pane doktore, ale to se ten člověk v telefonu hlásil mým jménem?“

„Zopakuji vám doslova, co jsem slyšel. „Pan doktor Sheppard? Tady je Parker, sluha z Fernly. Prosím vás, pane doktore, honem přijedte, pan Ackroyd byl zavražděn.“

Chvíli jsme na sebe s Parkerem nechápavě zírali. „Tohle je ale moc ošklivý žert, pane doktore,“ pronesl Parker pohoršeně.

„Jak mohl tohle někdo říct?“

„Kde je pan Ackroyd?“ zeptal jsem se náhle.

„Tuším, že je pořád ještě v pracovně, pane doktore. Dámy šly spát a pan major Blunt s panem

Raymondem jsou v kulečnickovém sále.“

„Raději se na něho přece jen podívám,“ řekl jsem. „Vím, že už nechtěl být vyrušován, ale ten ošklivý žert mě jaksí znepokojil. Chtěl bych se jen osobně přesvědčit, že je všechno v pořádku.“

„Samozřejmě, pane doktore. Já jsem taky celý nesvůj. Když dovolíte, pane doktore, doprovodil bych vás aspoň ke dveřím.“

„Beze všeho,“ řekl jsem. „Jen pojďte.“ Prošel jsem dveřmi vpravo, s Parkerem v patách, dál přes malou předsíňku, odkud vede úzké schodiště do Ackroydovy ložnice, a zaklepal jsem na dveře pracovny.

Nikdo se neozval. Stiskl jsem kliku, ale dveře byly zamčené.

„Dovolte, prosím,“ řekl Parker.

Neobyčejně svižně na muže své postavy si klekl na jedno koleno a podíval se klíčovou dírkou.

„Klíč je zastrčený v zámku, pane doktore,“ řekl a vstal.

„Zevnitř. Pan Ackroyd se musel zamknout a pak asi usnul.“

Sklonil jsem se a přesvědčil se, že je tomu tak. „V pořádku,“ řekl jsem. „Ale přesto, Parkere, pana Ackroyda vzbudím.“

Nemohl bych spokojeně odejít, dokud neuslyším z jeho vlastních úst, že se mu nic nestalo.“

Zároveň jsem zalomcoval klikou a zavolal jsem: „Ackroyde, Ackroyde, na okamžik!“

Ale stále se nikdo neozýval. Ohlédl jsem se. „Nerad bych probudil celý dům,“ řekl jsem nejistě.

Parker šel zavřít dveře do hlavní haly, jimiž jsme přišli.

„To by mělo stačit. Kulečnickový sál je na druhé straně domu, právě tak jako kuchyně a ložnice milostivé paní a slečny.“

S pochopením jsem přikývl. Zabušil jsem na dveře, shýbl jsem se a přímo jsem zařval do klíčové dírky:

„Ackroyde, Ackroyde! To jsem já, Sheppard! Otevřete mi!“

A pořád nic. Ze zamčeného pokoje nebylo slyšet sebemenší známku života. Podívali jsme se s Parkerem na sebe.

„Víte co, Parkere?“ řekl jsem. „Já ty dveře vyrazím – nebo spíš je vyrazíme my dva spolu – na moji odpovědnost.“

„Jak myslíte, pane doktore,“ řekl Parker poněkud nejistě.

„Myslím to tak. Mám o pana Ackroyda vážnou starost.“

Rozhlédl jsem se po předsíňce a uchopil těžkou dubovou židli. Vzali jsme ji s Parkerem mezi sebe a namířili ji proti dveřím. Jednou, dvakrát, třikrát jsme tak udeřili do zámku.

Při třetím nárazu zámek povolil a my se vpotáceli do místnosti.

Ackroyd seděl, jak jsem ho opustil, v křesle u krbu. Hlava mu klesla ke straně a těsně pod límcem kabátu bylo jasně vidět kus lesklého kovu.

Přistoupili jsme s Parkerem blíž, až jsme stáli nad zhroucenou postavou. Slyšel jsem, jak sluha sykavě nabral dech.

„Proboha!“ zašeptal. „Někdo ho bodl odzadu!“ Otřel si vlhké čelo kapesníkem a pak váhavě vztáhl ruku k jílcí dýky.

„Nesahejte na to,“ okřikl jsem ho. „Běžte rychle k telefonu a zavolejte na policii. Řekněte jim, co se stalo. A pak to oznamte panu Raymondovi a majoru Bluntovi.“

„Prosím, pane doktore.“ Parker spěšně vyběhl, stíraje si pot z čela.

Udělal jsem to málo, co bylo potřeba udělat. Dával jsem pozor, abych ani nepohnul tělem mrtvého, ani se nedotkl jílice dýky. Nemělo smysl s ní hýbat. Ackroyd byl zcela zjevně delší dobu mrtev.

Pak jsem zaslechl za dveřmi zděšený hlas Raymondův:

„Nepovídejte! To snad není možné! Kde je doktor?“

Vrazil do dveří a stanul na místě, bledý jako stěna. Čísí ruka ho odstrčila. Major Blunt prošel mimo něho do pokoje.

„Promiňte!“ pronesl Raymond za ním. „Tak ono je to pravda.“

Blunt šel rovnou ke křeslu. Sklonil se nad mrtvým a už jsem myslel, že podobně jako Parker hodlá uchopit jílec dýky.

Zadržel jsem ho. „S ničím se nesmí hýbat,“ vysvětloval jsem.

„Policie ho musí vidět tak, jak je teď.“

Blunt ihned pochopil a přikývl. Obličej měl bezvýrazný jako vždycky, ale zdálo se mi, že pod nehybnou maskou jsem postřehl jistou stopu pohnutí. Přistoupil k nám Geoffrey Raymond a pohlédl Bluntovi přes rameno na mrtvého. „To je hrůza,“ řekl tiše.

Už se opět ovládal, ale když si sňal skřípec, který obvykle nosil, a čistil si skla, všiml jsem si, že se mu třese ruka.

„Zřejmě vloupání,“ řekl. „Jak se dostali dovnitř? Oknem?“

Co se ztratilo?“ Přistoupil k mrtvému.

„Vy myslíte, že to bylo vloupání?“ otázal jsem se zvolna.

„A co by to mohlo být jiné? Předpokládám, že sebevražda je vyloučena.“

„Nikdo by se nemohl sám takto bodnout,“ řekl jsem s jistotou. „Je to zaručeně vražda. Ale proč?“

„Roger neměl ve světě nepřítele,“ řekl Blunt mírně. „Musel to udělat lupič. Ale co tu chtěl? Zdá se mi, že je všechno na svém místě.“

Rozhlédl se po místnosti. Raymond prohlížel papíry na stole. „Zřejmě nic nechybí a žádná ze zásuvek nenese stopy násilí,“ poznamenal po chvíli tajemník. „Je to záhada.“

Blunt lehce pohnul hlavou: „Tady na zemi leží nějaké dopisy,“ řekl.

Podíval jsem se na podlahu. Na zemi leželo několik dopisů, jak je tam večer Ackroyd upustil. Ale modrá obálka s dopisem paní Ferrarsové zmizela. Už jsem otvíral ústa, abych něco řekl, ale vtom projelo domem zadrnčení zvonku. Z haly se ozval zmatený přidušený hovor a Parker se objevil s naším místním inspektorem a jedním strážníkem.

„Dobrý večer, pánové,“ řekl inspektor. „To je velmi smutná zpráva. Takový hodný člověk jako pan Ackroyd.“

Tady Parker říká, že prý byl zavražděn. Nemohla to být spíš nešťastná náhoda nebo sebevražda, pane doktore?“

„Vyloučeno!“ řekl jsem.

„Pak to je zlé.“ Inspektor se sklonil nad mrtvým. „Nikdo s ním nehýbal?“ otázal se úsečně.

„Jenom jsem se přesvědčil, že nastala smrt – to je docela snadné – a s tělem jsem ani nepohnul.“

„Aha! A všechno nasvědčuje tomu, že vrahovi se podařilo zmizet – alespoň prozatím. A teď si to poslechnu hezky po pořádku. Kdo našel mrtvolu?“

Pečlivě jsem mu vysvětlil všechny okolnosti.

„Říkáte, že vám někdo telefonoval? Ten sluha?“

Parker se ohradil: „Za celý večer jsem se telefonu nedotkl.“

Mám na to svědky.“

„To je zvláštní. Znělo to jako Parkerův hlas, pane doktore?“

„Já jsem si ho nijak zvlášť nevšiml. Nenapadlo mě totiž, že by to mohl být někdo jiný.“

„Přirozeně. Zkrátka, přišel jste sem, vylomil jste dveře a našel jste pana Ackroyda v tomto stavu. Jak dlouho je podle vás mrtev, doktore?“

„Nejméně půl hodiny – možná déle,“ řekl jsem.

„A říkáte, že dveře byly zamčené zevnitř? A co okno?“

„Sám jsem je včera zvečera na přání pana Ackroyda zavřel na zástrčku.“

Inspektor odhrnul záclonu. „Zato teď je otevřené,“ poznamenal.

Vskutku, okno bylo otevřené. Spodní část byla vysunuta, jak nejdále to šlo.

Inspektor vytáhl baterku a posvítíl na vnější okenní římsu.

„Ano, tudy utekl,“ poznamenal, „a taky sem tudy vnikl.“

Podívejte se.“

Ve světle baterky bylo vidět několik zřetelných šlápot.

Zřejmě od bot s gumovými cvočky na podrážkách. Jedna z nich, zvlášť zřetelná, mířila dovnitř a druhá, která ji lehce překrývala, mířila ven.

„Jasně jako den,“ řekl inspektor. „Ztratilo se něco cenného?“

Geoffrey Raymond zavřel hlavou. „Na první pohled nic.“

Pan Ackroyd nikdy neměl v této místnosti nic zvlášť cenného.“

„Hm,“ zavrčel inspektor. „Chlap našel okno otevřené.“

Vlezl dovnitř a tam seděl pan Ackroyd – možná že mezitím usnul. Ten chlap ho bodl odzadu, ztratil hlavu a vzal do zaječích. Ale nechal po sobě zřetelné stopy. Měli bychom ho snadno dopadnout. Nepotuloval se tu někde po okolí nějaký podezřelý cizí člověk?“

To mi něco připomnělo. Inspektor si toho všiml a otázel se:

„Copak, doktore?“

„Večer jsem potkal nějakého cizího člověka, právě když jsem vycházel z brány. Ptal se mě na cestu k Fernly.“

„Kolik bylo asi hodin?“

„Devět. Hodiny na věži právě odbíjely, když jsem vycházel z parku.“

„Můžete ho popsat?“

Učinil jsem to, jak nejlépe jsem to dovedl.

Inspektor se obrátil k sluhovi: „Zvonil někdo takový tady u dveří?“

„Ne, pane inspektore. Celý večer sem nikdo nepřišel.“

„A co zadní vchod?“

„To prosím nevím, ale zeptám se.“

Vykročil ke dveřím, ale inspektor zvedl svou velkou ruku.

„Ne, děkuji. Zeptám se na to sám. V první řadě bych rád poněkud přesněji určil čas. Kdy byl pan Ackroyd naposledy viděn naživu?“

„Patrně jsem ho viděl já,“ řekl jsem, „když jsem odcházel – počkat – asi za deset minut devět. Řekl mi, že nechce být vyrušován, a já jsem to vyřídil Parkerovi.“

„Přesně tak, pane doktore,“ řekl Parker uctivě.

„Pan Ackroyd byl naživu určitě o půl desáté,“ vmísil se Raymond, „protože jsem slyšel, jak tady s někým mluví.“

„A kdo to byl?“

„To já nevím. Tehdy jsem ovšem předpokládal, že je u něho doktor Sheppard. Chtěl jsem se ho na něco zeptat ohledně nějakých spisů, na kterých jsem pracoval, ale když jsem uslyšel ty hlasy, vzpomněl jsem si, že si přál, aby ho při rozhovoru s doktorem Sheppardem nikdo nevyrušoval, a zase jsem šel. Ale jak se zdá, doktor už mezitím odešel, vidíte?“

Přítakal jsem. „Ve čtvrt na deset jsem byl doma,“ řekl jsem. „A zůstal jsem doma až do okamžiku, kdy jsem dostal tu telefonickou zprávu.“

„Kdo to u něho mohl o půl desáté být?“ otázel se inspektor.

„Nebyl jste to vy, pane – eh...“

„Major Blunt,“ řekl jsem.

„Major Hektor Blunt?“ otázel se inspektor náhle už daleko uctivěji.

Blunt pouze stroze kývl na souhlas.

„Mám dojem, že už vás znám od dřívějšíka, pane majore,“ řekl inspektor. „Hned jsem vás nepoznal, ale vzpomínám si, že jste tu byl loni v květnu na návštěvě u pana Ackroyda.“

„V červnu,“ opravil ho Blunt.

„Správně, v červnu to bylo. Tak tedy, nebyl jste u pana Ackroyda včera večer o půl desáté vy?“

Blunt zavrtěl hlavou. „Naposled jsem ho viděl u večeře.“

Inspektor se znovu obrátil k Raymondovi. „Zaslechl jste něco z toho, co říkali?“

„Zaslechl jsem malý úryvek,“ řekl tajemník, „a protože jsem předpokládal, že je u něho doktor Sheppard, ten úryvek mi připadl dost zvláštní. Pokud si pamatuji, zněl doslova takto: „Žádosti o peníze se poslední dobu opakují stále častěji,“ – tak to říkal – „a proto se obávám, že vašemu přání nemohu vyhovět...“ Samozřejmě že jsem se hned vzdálil, takže už jsem toho víc neslyšel. Ale bylo mi to divné, protože doktor Sheppard...“

„– obvykle nežádá o peníze ani pro sebe, ani na nějaké dobročinné účely,“ dokončil jsem.

„Žádost o peníze,“ opakoval si inspektor zamyšleně.

„Možná že je to důležitá indicie.“ Obrátil se k sluhovi. „Vy říkáte, Parkere, že dnes večer jste nikoho nepouštíel hlavním vchodem?“

„Taky že nepouštíel, pane inspektore.“

„Pak by bylo skoro jisté, že pan Ackroyd musel toho člověka pustit dovnitř sám. Jenže nechápu...“

Inspektor se na okamžik zadumal. „Jedno je jasné,“ řekl, když se ze svého zamyšlení probal, „že totiž pan Ackroyd byl živ a zdrav ještě v devět třicet. To je nejzazší okamžik, kdy víme, že byl ještě naživu.“

Parker omluvně zakašlal, což na něho ihned upoutalo inspektorův zrak. „Co je?“ otázal se zostra.

„Promiňte, pane inspektore, ale potom ho ještě viděla slečna Flora.“

„Slečna Flora?“

„Ano, prosím. Asi tak ve tři čtvrtě na deset. Hned potom mi říkala, že si pan Ackroyd už nepřeje, aby ho kdokoli vyrušoval.“

„On vám to po ní vzkázal?“

„Ne tak docela, pane inspektore. Zrovna jsem mu tam nesl whisky a sodovku a slečna Flora právě vycházela z pracovny. Zastavila mě a řekla mi, že její strýc už nechce být rušen.“

Inspektor se podíval na Parkera daleko pozorněji než dosud.

„Už vám přece bylo jednou řečeno, že pan Ackroyd nechce být vyrušován, ne?“

Parker se zakoktal, ruce se mu roztřásl. „Prosím ano.“

Prosím ano. Přesně tak, prosím.“

„A přesto jste se chystal ho vyrušit?“

„Já jsem totiž zapomněl, totiž prosím, já mu touhle dobou vždycky nosím whisky a sodovku, rače rozumět, a přitom se ho zeptám, jestli si už nic nepřeje, a tak jsem si myslel – zkrátka, šel jsem tam tak nějak ze zvyku.“

V tom okamžiku jsem si uvědomil, jak je Parker náramně podezřele rozčilený. Třásl se na celém těle jako osika.

„Hm,“ zabručel inspektor, „musím okamžitě mluvit se slečnou Ackroydovou. Jen tak pro jistotu zavřu okno na zástrčku.“

Když inspektor to opatření provedl, zamířil do haly a my všichni za ním. Na okamžik se zastavil, podíval se na úzké schodiště a přes rameno nařídil strážníkovi: „Jonesi, vy zůstaňte tady. Do toho pokoje nikdo nesmí.“

Parker se uctivě vmísil: „Když dovolíte, pane inspektore, kdybyste zamkl dveře do haly, nikdo by se do téhle části domu nedostal. Tyhle schody vedou jen do ložnice a koupelny pana Ackroyda. Není tu žádné jiné spojení s ostatní částí domu. Bývaly tu spojovací dveře, ale pan Ackroyd je dal zazdít. Chtěl mít pocit, že je úplně v soukromí.“

Abych situaci lépe vysvětlil, připojil jsem hrubý náčrtek pravého křídla domu. Schody vedou, jak říkal Parker, k velké ložnici (zřízené spojením dvou pokojů v jeden) a ke koupelně s příslušenstvím.

Inspektor jediným pohledem toto uspořádání zaznamenal.

Prošli jsme dveřmi do velké haly, inspektor dveře za námi zamkl a klíč strčil do kapsy. Pak dal strážníkovi polohlasně nějaké instrukce a strážník se připravil k odchodu.

„Musíme se pořádně podívat na ty šlépěje,“ řekl inspektor, „ale napřed musím promluvit se slečnou Ackroydovou. Ta viděla jako poslední svého strýce naživu. Už ví, co se stalo?“

Raymond zavrtěl hlavou. „Tak jí to ještě takových pět minut neřekneme,“ navrhl inspektor. „Bude se jí lépe odpovídat na otázky, když ji nerozrušíme zprávou o strýcově smrti. Řekněte jí, že se sem někdo vloupal, a požádejte ji, aby přišla dolů, že bych se jí rád na něco zeptal.“

S tímto příkazem se vydal Raymond nahoru. „Slečna Ackroydová přijde za okamžik,“ řekl, když se vrátil.

„Vyřídil jsem jí to přesně tak, jak jste naznačil.“

Za necelých pět minut se Flora objevila na schodišti v růžovém hedvábném županu. Vypadala ustarané a

rozčileně.

Inspektor vykročil k ní. „Dobrá večer, slečno Ackroydová,“ řekl zdvořile. „Došlo tu bohužel k pokusu o vloupání a rádi bychom, kdybyste nám pomohla. Co je tady? Kulečnickový sál? Pojdte, sedneme si tam na chvíli.“

Flora beze spěchu usedla na čalouněnou lavici, která se táhla po celé délce stěny, a podívala se na inspektora. „Nerozuměla jsem, co se stalo. Co ukradli? Co byste rád věděl?“

„Jen tohle, slečno Ackroydová: Parker říká, že jste vycházela z pracovny vašeho pana strýce ve tři čtvrtě na deset.“

Je to tak?“

„Ano, správně. Byla jsem mu dát dobrou noc.“

„A hodina souhlasí?“

„Ano, tak někdy to bylo, ale přesně to nedovedu říci.“

Možná že to bylo o něco později.“

„Byl váš pan strýc sám, nebo tam někoho měl?“

„Byl sám. Doktor Sheppard už odešel.“

„Nevšimla jste si náhodou, jestli bylo okno otevřené, nebo zavřené?“

Flora zavrtěla hlavou. „To nevím, záclony byly zatažené.“

„Dobrá. A váš pan strýc vám připadal docela normální?“

„Zajisté.“

„Tak nám tedy laskavě povězte, o čem jste spolu hovořili.“

Flora chvíli mlčela, jako kdyby se rozpomínala. „Vešla jsem dovnitř a řekla jsem: ‚Dobrou noc, strýčku.‘

Jsem dneska nějaká unavená, tak už půjdu spát.‘ On něco zabručel – a já jsem šla k němu a políbila ho a on mi povídá něco, jakože mi ty šaty, co mám na sobě, sluší, a pak mě poslal spát, že má moc práce. Tak jsem šla.“

„A říkal vám zvlášť, že nechce být vyrušován?“

„Ale ovšem, na to jsem zapomněla. Řekl mi: ‚Vyříd’ Parkerovi, že už dneska večer nic nepotřebuji a ať mě nevyrušuje.‘“

Potkala jsem Parkera hned za dveřmi a strýcův vzkaz jsem mu vyřídila.“

„Děkuji,“ řekl inspektor.

„A teď už mi řeknete, co tady ukradli?“

„Ještě to nevíme určitě,“ odpověděl inspektor vyhybavě.

Flora se na něho zděšeně podívala a zeptala se přímo: „Tak co se vlastně stalo? Vy přede mnou něco tajíte.“

Hektor Blunt si svým nenápadným způsobem stoupl mezi ni a inspektora. Flora k němu vztáhla ruku a on ji uchopil a lehce poplácal jako nějakou malou holčičku. Flora se k němu otočila, jako by něco v jeho klidném, vážném chování slibovalo útěchu a bezpečí.

„Něco se stalo, slečno Floro,“ řekl tiše. „Je to zlé pro nás pro všechny. Váš strýc Roger...“

„Co?“

„Bude to pro vás rána, pochopitelně. Chudák Roger je mrtev.“

Flora se od něho odtáhla, oči rozšířené zděšením. „Kdy se to stalo?“ zašeptala.

„Velmi brzy po vašem odchodu,“ pronesl Blunt vážně.

Flora zvedla ruku k hrdlům, slabě vykřikla, a jen taktak jsem ji stačil chytit, když se kácela. Omdlela a my dva s Bluntem jsme ji odnesli nahoru a položili na postel. Poprosil jsem ho, aby vzbudil paní Ackroydovou a řekl jí, co se stalo.

Flora přišla brzy k sobě. Já jsem k ní zavolal její matku a vysvětlil jí, jak má o Floru pečovat. Pak jsem se rychle vrátil dolů.

6/ TUNISKÁ DÝKA

Potkal jsem inspektora, právě když vycházel ze dveří vedoucích do kuchyňského křídla.

„Jak se daří slečně Ackroydové, doktore?“

„Už je jí líp. Je u ní její matka.“

„To je dobře. Právě jsem vyslechl služebnictvo. Všichni svorně tvrdí, že k zadním dveřím dnes v noci nikdo nepřišel.“

Váš popis toho člověka je poněkud nejasný. Mohl byste nám říci něco určitějšího, z čeho bychom mohli vycházet?“

„Obávám se, že nikoli,“ řekl jsem s politováním. „Byla totiž tmavá noc a ten chlápek měl ohnutý límec a klobouk naražený do čela.“

„Hm,“ zabručel inspektor, „to vypadá, jako by nechtěl, aby mu bylo vidět do tváře. Jste si jist, že to nebyl nikdo známý?“

Odvětil jsem záporně, ale ne zcela rozhodně. Vzpomněl jsem na ten svůj dojem, že mi jeho hlas byl nějak povědomý. Poněkud váhavě jsem to sdělil inspektorovi.

„A říkáte, že ten hlas byl hrubý a nekultivovaný?“

Přítakal jsem, ale pak mě napadlo, že ta hrubost byla možná až přehnaná. Jestliže, jak se inspektor domnívá, ten člověk se snažil skrýt svou tvář, mohl docela dobře také mluvit změněným hlasem.

„Nešel byste se mnou na chvilku do pracovny, doktore?“

Rád bych se vás na něco zeptal.“

Souhlasil jsem. Inspektor Davis odemkl dveře do chodby, a když jsme jimi prošli, zase je za námi zamkl.

„Aby nás nikdo nevyrušoval,“ řekl inspektor s trpkým úsměškem.

„A také aby nikdo neposlouchal za dveřmi. – Jak to bylo s tím vydíráním?“

„S jakým vydíráním?“ zeptal jsem se zděšeně.

„Je to výplod Parkerovy fantazie, nebo na tom něco je?“

„Když Parker slyšel něco o vydírání,“ řekl jsem pomalu, „musel poslouchat tady za dveřmi s uchem na klíčové dírce.“

Davis přikývl. „To je docela pravděpodobné. Já jsem se totiž trochu informoval, co Parker celý večer dělal.

A řeknu vám, že se mi jeho chování dnes večer ani trochu nelíbilo.

Ten člověk něco ví. Když jsem se ho začal vyptávat, vylekal se a honem si vymyslel tu nepodařenou povídku o vydírání.“

Bleskově jsem se rozhodl: „Jsem vlastně rád, že jste o tom začal,“ řekl jsem. „Rozmýšlel jsem se totiž, jestli vám mám kápnout božskou. Už jsem se sice v podstatě rozhodl, že vám všechno povím, ale chtěl jsem počkat na vhodnou příležitost. A tak vám to raději řeknu hned.“

A vylíčil jsem mu všechno, co se toho večera událo, tak jak jsem to tady napsal. Inspektor pozorně naslouchal a jen občas mě přerušil nějakou otázkou.

„Prapodivná historie, to jsem blázen,“ řekl, když jsem skončil. „A vy tvrdíte, že ten dopis dočista zmizel?“

To se mi nelíbí. To se mi vůbec nelíbí. Možná že tady právě máme to, co hledáme – motiv pro vraždu.“

Přikývl jsem: „Já vím.“

„Podle vás tedy Ackroyd naznačoval, že má podezření na někoho z domu? Dům je poněkud široký pojem.“

„Co když je tím člověkem, kterého hledáme, právě sám Parker?“ nadhodil jsem.

„Skoro to tak vypadá. Zřejmě poslouchal za dveřmi, když vy jste vyšel z pracovny. Pak se s ním zase setkala slečna Ackroydová, když vycházela z pracovny. Třeba to zkusil znovu po jejím odchodu. Bodl Ackroyda, zamkl dveře zevnitř, otevřel okno, vylezl jím ven a obešel dům k některým postranním dveřím, které si předtím otevřel. Co vy na to?“

„V jednom to nesedí,“ řekl jsem zvolna. „Jestliže Ackroyd pokračoval ve čtení hned po mém odchodu, jak to měl v úmyslu, nedovedu si představit, že by zůstal sedět na místě a celou hodinu přemýšlel. Byl by si okamžitě zavolal Parkera, a to by se neobešlo bez hrozného kraválu. Nezapomeňte, že Ackroyd byl cholerik.“

„Třeba nemohl v četbě dopisu hned pokračovat,“ namítl inspektor. „Víme, že u něho o půl desáté někdo byl. Ten návštěvník musel přijít těsně po vašem odchodu, a když pak i on odešel, přišla slečna Ackroydová dát strýčkovi dobrou noc... zkrátka, nedostal se k tomu dopisu dřív než někdy k desáté hodině.“

„A co ten telefon?“

„To určitě zavolal sám Parker – patrně tehdy zapomněl na ty zamčené dveře a otevřené okno. Když se mu to pak rozleželo, dostal strach a rozhodl se, že to zapře. Vsadím se, že to tak bylo.“

„Patrně...“ řekl jsem ne zcela přesvědčen.

„Ostatně se můžeme dovědět, jak to doopravdy bylo s tím telefonem, když se zeptáme v ústředně. Když někdo volal odtud, pak to nemohl být nikdo jiný než Parker. Věřte mi, Parker je muž, kterého hledáme. Ale nechte si to pro sebe – nesmíme ho hned poplašit, dokud nemáme pohromadě důkazy.

Postarám se, aby nám neupláchl. Naoko se soustředíme na toho vašeho záhadného cizince.“

Inspektor vstal ze židle u psacího stolu, na níž obkročmo seděl, a přešel k nehybné postavě v křesle. „Ta zbraň by nás měla uvést na stopu,“ poznamenal. „Zřejmě je to nějaký unikátní kousek – vypadá značně exoticky.“

Sklonil se a pozorně si prohlížel jílec. Slyšel jsem, jak spokojeně zabručel. Pak opatrně vsunul ruku pod jílec a vytáhl čepel z rány. A stále tak, aby se jílec nedotkl, vložil dýku do kameninové holby, která zdobila krb.

„Ano,“ řekl a pokynul hlavou směrem k dýce, „jemná umělecká práce. Takových se asi na světě moc nenajde.“

Předmět to byl vskutku překrásný: protáhla špičatá čepel a jílec z umně propletených různých kovů, podivné a řemeslně dokonalé dílo. Inspektor opatrně zkusil prstem ostří a pochvalně se ušklíbl. „Ostré jako břitva,“ prohlásil. „S tímhle by člověka probodlo i dítě – zajede to jako do másla. Nebezpečná věcička.“

„Mohu teď pořádně ohledat mrtvého?“ otázal jsem se.

Inspektor přisvědčil: „Dejte se do toho.“

Provedl jsem důkladné ohledání.

„Tak co?“ otázal se inspektor, když jsem skončil.

„Ušetřím vás odborné hantýrky,“ řekl jsem. „To si schovám až pro koronerovu porotu. Ránu zasadil pravou rukou člověk stojící za ním a smrt nastala patrně okamžitě.“

Řekl bych, že rána dopadla zcela neočekávaně. Ackroyd patrně zemřel a ani nevěděl, kdo ho napadl.“

„Sluhové se dovedou plížit tiše jako kočky,“ řekl inspektor Davis. „Tahle vražda nebude žádná velká záhada. Podívejte se na ten jílec.“

Podíval jsem se.

„Vy je asi nevidíte, ale já je vidím naprosto zřetelně,“ zašeptal. „Otisky prstů jeho ruky.“

Inspektor ustoupil o pár kroků, aby zjistil, jaký na mne udělal dojem.

„Ano,“ řekl jsem klidně. „Myslel jsem si to.“

Nechápu, proč mě má někdo mít za úplného pitomce.

Vždyť také čtu detektivky a noviny a jsem průměrně inteligentní. Kdyby na tom jílcí byly otisky prstů u nohy, to by byla jiná. To bych se asi opravdu podíval.

Mám dojem, že inspektora mrzelo, že jsem se nedal ohromit. Vzal kameninovou holbu a vyzval mě, abych s ním šel do kulečnickového sálu. „Chci se zeptat pana Raymonda, co ví o té dýce,“ vysvětloval mi.

Zamkl za námi dveře a zamířili jsme ke kulečnickovému sálu, kde jsme našli Geoffreya Raymonda.

Inspektor mu ukázal dýku a otázal se: „Znáte tohle, pane Raymonde?“

„Ale vždyť je to – ano – myslím, že je to dárek majora Blunta panu Ackroydovi. Pochází z Maroka – nebo vlastně z Tuniska. Tak tímhle byl zavražděn? To by člověk nevěřil.“

Zdá se to skoro nemožné, ale asi sotva existují na světě dvě takovéhle dýky. Já bych třeba došel pro majora Blunta.“

Raymond nečekal na odpověď a spěchal ze dveří.

„Příjemný hoch,“ řekl inspektor. „Je v něm něco poctivého a přímého.“

Souhlasil jsem s ním. Za ty dva roky, co byl Geoffrey Raymond Ackroydovým tajemníkem, neviděl jsem ho ani jednou mrzutého nebo rozhněvaného. A vím, že jako tajemník byl nesmírně schopný.

Za několik minut se Raymond vrátil doprovázen Bluntem.

„Nemýlil jsem se,“ hlásil vzrušeně, „je to ta tuniská dýka!“

„Major Blunt ji ještě neviděl,“ namítl inspektor.

„Viděl jsem ji v okamžiku, kdy jsem vešel do pracovny,“ řekl klidně major.

„Vy ji tedy poznáváte?“

Blunt přikývl.

„Ale nic jste nám o tom neřekl,“ poznamenal inspektor podezřívavě.

„Nebyla vhodná chvíle,“ řekl Blunt. „Když člověk něco plácne v nepravou chvíli, může tím nadělat spoustu škody.“

Major s ledovým klidem vydržel inspektorův upřený pohled.

Inspektor něco zabručel a odvrátil se. Pak požádal Blunta, aby se na dýku podíval zblízka. „Jste si tím docela jist, pane majore? Poznáváte ji docela bezpečně?“

„Naprosto. Bez nejmenší pochyby.“

„Můžete mi říci, pane majore, kde bývala ta dýka uložena?“

Inspektorovi odpověděl tajemník. „V tom zaskleném stolku v salóne.“

„Cože?“ zvolal jsem.

Všichni se na mě podívali.

„Copak, doktore?“ pobídl mne inspektor.

„Ale nic.“

„Tak copak jste to chtěl říci?“ pobídl mě inspektor ještě důrazněji.

„Je to jenom taková hloupost,“ vysvětloval jsem omluvně.

„Já jenom, že když jsem sem včera večer přišel na večeři, zaslechl jsem, jak v salóne zaklaplo víko toho zaskleného stolu.“

Inspektor se zatvářil skepticky a pak nedůvěřivě: „Jak jste věděl, že to bylo víko od toho stolu?“

Musel jsem to všechno vysvětlit dopodrobna. Bylo to dlouhé a složité vysvětlování, které bych si byl raději ušetřil.

Inspektor mě vyslechl do konce. „Byla dýka na svém místě, když jste si vystavené předměty prohlížel?“ otázal se.

„To nevím,“ řekl jsem. „Nepamatuji se, že bych si jí byl nějak zvlášť všiml – ale klidně tu mohla celou dobu ležet.“

„Zavolejte raději hospodyni,“ řekl inspektor a stiskl zvonek.

Po chvíli vstoupila slečna Russellová. „Myslím, že jsem se k tomu stolu ani nepřiblížila,“ odpověděla na inspektorovu otázku. „Šla jsem se podívat, jsou-li všude čerstvé květiny.“

Aha, už si vzpomínám. Ten stolek byl otevřený – a to nemá být. Proto jsem ho zavřela, když jsem šla kolem,“ dodala a vyzývavě se podívala na inspektora.

„Aha,“ zabručel inspektor. „A můžete mi říci, zda byla tehdy ta dýka na svém místě?“

Slečna Russellová se podívala na dýku a zamyslela se.

„To vám opravdu nepovím,“ odpověděla. „Nedívala jsem se. Čekala jsem, že hosté přijdou každou chvíli, a hleděla jsem se co nejdřív ztratit.“

„Děkuji vám,“ řekl inspektor. Zcela nepatrně zaváhal, jako kdyby se jí chtěl na něco zeptat, ale slečna Russellová si jeho slova zřejmě vysvětlila jako propuštění a vyplula z pokoje.

„To je ale semetrika, co?“ poznamenal inspektor a podíval se za ní. „Počkat, vy říkáte, že ten stolek stojí blízko okna, doktore?“

Raymond odpověděl za mne: „Ano, u okna vlevo.“

„A bylo okno otevřené?“

„Obě byla pootevřená.“

„No, myslím, že to prozatím stačí. Někdo – dejme tomu, že někdo mohl tu dýku kdykoli vzít, a vůbec nezáleží na tom, kdy to udělal. Přijdu sem zítra ráno s šéfem policie, pane Raymonde. Do té doby si nechám u sebe klíč od těchto dveří. Chci, aby plukovník Melrose viděl všechno přesně tak, jak je to teď. Víím náhodou, že večeři u jedněch známých na druhém konci hrabství, a mám dojem, že tam má zůstat přes noc.“

Inspektor uchopil holbu s dýkou: „Musím to pořádně zabalit,“ poznamenal. „Je to významný důkaz, a to v mnoha směrech.“

Když jsem po chvíli vycházel s Raymondem z kulečnickového sálu, Raymond se krátce zachechtal. Ucítíl jsem na paži stisk jeho ruky. Sledoval jsem směr jeho pohledu a uviděl jsem, jak inspektor podává Parkerovi malý kapesní notýsek, aby si ho prohlédl.

„Poněkud nápadné,“ zamumlal můj společník. „Tak Parker je v podezření, co? Neměli bychom také obšťastnit inspektora Davise pěknou sadou svých otisků?“ vzal ze stolu dvě karty, otřel je hedvábným kapesníkem, jednu podal mně a druhou si nechal. Potom je s šibalským úsměvem podal inspektorovi. „To máte na památku,“ řekl. „Číslo jedna, dr. Sheppard. Číslo dvě, moje maličkost. Další, Bluntovy, dostanete ráno.“

Mládí je velice odolné. Ani brutální vražda jeho přítele a zaměstnavatele nemohla Raymondovi nadlouho zkazit náladu. Snad to tak má být. Nevím. Sám už jsem takovou odolnost dávno ztratil.

Domů jsem se vrátil velice pozdě a doufal jsem, že Karolína už dávno spí. Ale to jsem se mýlil.

Čekala na mne s horkým kakaem, a než jsem je stačil vypít, vytáhla ze mne všechno, co se ten den událo. O tom vydírání jsem jí nic neřekl, omezil jsem se na fakta týkající se samotné vraždy.

„Policie podezřívá Parkera,“ řekl jsem, když jsem vstával a chystal se odejít spát. „Zřejmě to pro ně bude jasný případ.“

„Parker!“ zvolala má sestra. „Nesmysl! Ten inspektor musí být dokonalý osel. To tak, Parker!“

S tímto nejasným výrokem se odebrala na lož.

7/ DOVÍDÁM SE KDO JE MŮJ SOUSED

Nazítří ráno jsem s neodpustitelným chvatem obešel své pacienty. Omlouvá mě jedině to, že mezi nimi nebyl žádný vážnější případ. Když jsem se vrátil, Karolína mě už čekala v předsíni. „Je tu Flora

Ackroydová,“ šeptala mi vzrušeně.

„Cože?“ snažil jsem se co nejlépe skrýt své překvapení.

„Nutně s tebou potřebuje mluvit. Už je tu půl hodiny.“

Karolína mě zavedla do našeho malého obývacího pokoje.

Flora seděla na pohovce u okna. Byla v černém a nervózně si hnětla ruce. Přímou jsem se jí lekl. Z obličeje jí zmizela téměř všechna barva. Ale když promluvila, učinila tak dokonale rezolutně a klidně. „Pane doktore, přišla jsem vás požádat o pomoc.“

„To víte, že vám pomůžu, drahoušku,“ řekla Karolína.

Mám dojem, že Flora nijak zvlášť nestála o to, aby Karolína byla přítomna našemu rozhovoru. Jistě by se mnou mluvila daleko raději o samotě. Ale protože nechtěla zbytečně ztrácet čas, smířila se s tím. „Chtěla bych, abyste se mnou zašel za vaším sousedem.“

„Za mým sousedem?“ podivil jsem se.

„Za tím legračním človíčkem?“ zvolala Karolína.

„Ano. Víte přece, kdo to je?“

„Mysleli jsme, že je to holič na penzi,“ řekl jsem.

Flora na mne vyvalila své modré oči. „Ale vždyť je to Hercule Poirot! Víte přece, koho myslím? Toho slavného soukromého detektiva, který vykonal tak fantastické věci – úplně jako v detektivkách. Před rokem odešel na odpočinek a usadil se tady. Strýček věděl, kdo to je, ale slíbil mu, že to nikomu neřekne, protože pan Poirot chtěl mít pokoj a nepřál si, aby ho lidé obtěžovali.“

„Tak on je to pan Poirot,“ pronesl jsem pomalu.

„Jistě jste o něm slyšel?“

„Jsem sice, jak říká Karolína, starý paprika, ale o něm jsem slyšel.“

„Kupodivu,“ pronesla Karolína. Nevím, co ji na tom připadalo tak podivuhodné, leda snad to, že na to nepřišla sama.

„A vy chcete jít za ním?“ zeptal jsem se. „A pročpak?“

„No přece aby rozřešil tu záhadu,“ vyjela na mě Karolína.

„Jsi dneska nějaký zabeđený, Jamesi.“

Nebyla to zabeđenost. Karolína mi někdy špatně rozumí.

„To nemáte důvěru k inspektoru Davisovi?“ dodal jsem.

„Bodejť by měla,“ řekla Karolína. „Já ji taky nemám.“

Člověk by mýsl, že to zavraždili strýčka Karolíně.

„A jak víte, že se toho případu ujme?“ otázal jsem se.

„Nezapomeňte, že šel dobrovolně na odpočinek.“

„Já vím,“ řekla Flora prostě. „Musím ho přemluvit.“

„Jste si jistá, že jednáte správně?“ zeptal jsem se vážně.

„To se rozumí, že ano,“ řekla Karolína. „Když budete chtít, půjdu tam s vámi sama.“

„Nezlobte se, slečno Sheppardová, ale já bych radši, aby se mnou šel pan doktor,“ řekla Flora.

Flora ví, že je někdy třeba mluvit přímo. Pouhými narážkami by s Karolínou nic nesvedla. „Pochopte,“ vysvětlovala dál, už opět diplomaticky, „doktor Sheppard je lékař, a protože mrtvého našel, může poskytnout panu Poirotovi všechny potřebné informace.“

„Ano,“ připustila Karolína neochotně, „to uznávám.“

Prošel jsem se sem tam po pokoji. „Floro,“ řekl jsem vážně, „dejte na mou radu. Radím vám, abyste do případu toho detektiva netahala.“

Flora vyskočila ze židle a krev se jí nahnula do tváří.

„Já vím, proč to říkáte!“ zvolala. „Ale právě proto za ním musím jít. Vy máte strach, ale já ne. Znáám Ralfa líp než vy!“

„Ralfa?“ opakovala Karolína. „Co s tím má Ralf společného?“

Nikdo si jí nevšímal.

„Já vím, že je Ralf slaboch,“ pokračovala Flora, „a že už nadělal spoustu hloupostí – dokonce i darebáctví – ale nikdy by nikoho nezavraždil.“

„Ale co vás vede!“ zvolal jsem. „Na něho jsem vůbec nemýsl.“

„Tak proč jste se včera večer – po tom, co našli strýčka mrtvého – zastavil po cestě domů u Tří divočáků?“ zeptala se Flora.

To mi na okamžik vzalo řeč. Doufal jsem, že si té mé návštěvy nikdo nevšímně. „Jak to víte?“ otázal jsem se.

„Zašla jsem tam dnes ráno,“ řekla Flora. „Věděla jsem od služebných, že tam Ralf bydlí...“

Přerušil jsem ji: „Tak vy jste věděla, že je Ralf v King's Abbotu?“

„Ne. Překvapilo mě to. Nedovedla jsem si to vysvětlit. Tak jsem se tam vypravila a ptala se po něm. Řekli mi, jako patrně řekli včera večer i vám, že odešel asi v devět hodin – a – a že už se nevrátil.“ Pohlédla na mě vyzývavě, jako by odpovídala na něco, co vyčetla z mého pohledu, a vybuchla:

„A proč ne? Mohl si jít, kam chtěl. Mohl se třeba vrátit i do Londýna.“

„A kufry nechal tady?“ zeptal jsem se mírně.

Flora si dupla: „To je mi jedno. Jistě je pro to docela jednoduché vysvětlení.“

„A proto chcete jít za Herculem Poirotem? Nebylo by lepší nechat věci, jak jsou? Nezapomeňte, že policie Ralfa ani v nejmenším nepodezřívá. Sledují docela jinou stopu.“

„To je právě to,“ zvolala Flora, „oni ho totiž podezřívají!“

Dneska ráno se tu objevil nějaký inspektor Raglan z Cran–chesteru – takový ohavný čmuchal. Dověděla jsem se, že byl ráno u Tří divočáků ještě dřív než já. Oni mi to tam řekli a také mi řekli, na co se ptal.

Určitě si myslí, že to udělal Ralf.“

„Když je to tak, museli od včerejšího rána změnit názor,“ řekl jsem pomalu. „On tedy nesouhlasí s Davisovou verzí, že to udělal Parker?“

„Dej už pokoj s tím svým Parkerem!“ poznamenala zhnuseně má sestra. Flora přistoupila ke mně a položila mi ruku na paži. „Doktore, prosím vás, pojďme k panu Poirotovi.“

Ať zjistí, jak to doopravdy bylo.“

„Milá Floro,“ řekl jsem a položil jsem svou ruku na její,

„jste si docela jistá, že chcete znát plnou pravdu?“

Podívala se na mě a vážně přikývla hlavou. „Vy si tím nejste jistý,“ řekla, „ale já ano. Znáám Ralfa lépe než vy.“

„To se rozumí, že to neudělal,“ řekla Karolína, která se celou dobu musela držet, aby mlčela. „Ralf je možná výstředník, ale je to velice hodný hoch a dovede se tak krásně chovat!“

Byl bych rád upozornil Karolínu na fakt, že spousta vrahů měla vybrané chování, ale Flořina přítomnost mi v tom zabránila. Flora trvala na svém a já jsem musel ustoupit.

Vydali jsme se tedy ihned na cestu, dřív než má sestra stačila na nás vychrlit další svůj výrok, začínající jejími oblíbenými slovy: to se ví nebo to se rozumí.

Přišla nám otevřít stará žena v bretoňském čepečku. Sdělila nám, že pan Poirot je doma.

Uvedla nás do malého obývacího pokoje, kde vládl úzkostlivý pořádek, a zanedlouho tam za námi přišel můj včerejší nový známý.

„Monsieur le docteur,“ řekl a usmál se. „Mademoiselle,“ dodal s úklonou Floře.

Začal jsem: „Patrně jste už slyšel o té tragédii, která se tu odehrála včera v noci?“

Poirot zvažněl: „Mais oui, slyšel jsem o ní. Je to hrozné. Prosím mademoiselle Ackroyd, aby přijala mou nejhlubší soustrast. Co pro vás mohu udělat?“

„Slečna Ackroydová,“ řekl jsem, „by vás chtěla poprosit – abyste – abyste...“

„Našel vraha,“ pronesla Flora jasným hlasem.

„Ale to snad udělá policie, ne?“ řekl Poirot.

„Ta se může mýlit,“ opáčila Flora. „Už teď mám dojem, že se mýlí. Prosím vás, pane Poirote, pomozte nám. Je-li to otázka peněz...“

Poirot zvedl ruku. „O tom zatím nebudeme mluvit, mademoiselle. Ne že bych o peníze nestál.“ V očích se mu zablesklo.

„Peníze pro mne znamenají mnoho a vždycky znamenaly.“

Ale ne, než začnu, musí být mezi námi v jedné věci jasno: Nezastavím se v polovině cesty. Dobrý ohař nikdy nepustí stopu. Mohla byste litovat, že jste to nenechala zdejší policii.“

„Chci znát pravdu,“ řekla Flora a podívala se mu přímo do očí.

„Celou pravdu?“

„Celou pravdu.“

„Tak tedy přijímám,“ řekl Poirot prostě, „ale doufám, že svých slov nebudete litovat. A teď mi povězte, jak se to všechno stalo.“

„Ať vám to raději řekne doktor Sheppard,“ navrhla Flora.

„Víš toho o celé věci daleko víc než já.“

Po tomto vyzvání jsem přednesl přesné vyličení faktů, tak jak jsem je už předtím popsal. Poirot pozorně naslouchal, občas vložil nějakou otázku, ale většinou seděl mlčky, s očima upřenými na strop.

Skončil jsem své vyprávění okamžikem, kdy jsem včera večer odešel s inspektorem z Fernly Parku.

„A teď,“ řekla Flora, když jsem domluvil, „teď mu to řekněte o Ralfovi.“

Zaváhal jsem, ale její pánovitý pohled mi přikázal, abych začal.

„Vy jste se v tom hostinci – u Tří divočáků – zastavil včera v noci po cestě domů?“ otázal se Poirot, když jsem své vyprávění skončil. „Proč jste tam vlastně chodil?“

Chvilí jsem hledal vhodná slova, než jsem mu odpověděl.

„Napadlo mě, že by měl někdo Ralfovi oznámit, že je jeho strýc mrtev. Uvědomil jsem si, když jsem odcházel z Fernly, že patrně mimo mne a pana Ackroyda nikdo neví, že Ralf je tady v King's Abbotu.“ Poirot přikývl. „Ovšem. A to byl jediný důvod, proč jste tam šel?“

„Byl to můj jediný důvod,“ odpověděl jsem mu dotčeně.

„Nešel jste tam náhodou – dejme tomu, protože jste měl o toho mladíka starost?“

„Starost?“

„Myslím, doktore, že víte velice dobře, jak to myslím, ačkoli děláte, že mi nerozumíte. Řekl bych, že by to byla pro Vás úleva, kdybyste zjistil, že de capitaine Paton byl celý večer doma.“

„Co vás vede,“ ohradil jsem se.

Malý detektiv vážně zavrtěl hlavou. „Vy nemáte ke mně takovou důvěru, jakou má mademoiselle Flora,“ řekl. „Ale to nevadí. Stojíme před takovýmto problémem: ten capitaine Paton zmizel za okolností, které si žádají vysvětlení. Nechci před vámi skrývat, že to vypadá ošklivě. Ale přesto může být vysvětlení docela jednoduché.“

„To právě pořád říkám,“ zvolala Flora oživeně.

Poirot se už k tomuto tématu nevrátil. Místo toho navrhl, abychom navštívili místní policii. Flora ať se raději vrátí domů a ať ho tam doprovodím já, abych ho představil osobě pověřené vyšetřováním.

Tento úmysl jsme také hned uskutečnili. Inspektora Davise jsme zastihli před budovou policejní stanice.

Vypadal velice otráveně. Stál tu s šéfem policie plukovníkem Melrosem a ještě jedním člověkem, v němž jsem podle Flořina označení „čmuchal“ bez obtíží poznal inspektora Raglana z Cranchesteru.

Plukovníka Melrose znám velice dobře a představil jsem mu Poirota a vysvětlil mu situaci. Šéf policie byl zřejmě dotčen a inspektor Raglan se mračil jako čert. Zato, jak jsem si všiml, měl Davis mírnou legraci z toho, jak se jeho představený durdí.

„Případ je jasný jako den,“ řekl Raglan. „Nepotřebujeme, aby se nám do toho pletli nějakí amatéři. Každý trouba mohl vidět hned včera večer, jak se věci mají, a nemuseli jsme zbytečně ztratit dvanáct hodin času.“ Krvelačně si změřil malého Davise, jehož to však nikterak nevyvedlo z míry.

„Rodina pana Ackroyda má právo podnikat, co uzná za vhodné,“ řekl plukovník Melrose, „ale oficiální vyšetřování nám nesmí nikdo narušovat. Ovšem pan Poirot má skvělou pověst,“ dodal zdvořile.

„Policie si bohužel reklamu dělat nemůže,“ řekl Raglan.

Situaci zachránil Poirot. „Je pravda, že jsem odešel z aktivního života,“ řekl. „Neměl jsem v úmyslu ještě někdy přijmout práci na nějakém případě. A mám zvlášť hrůzu z publicity.“

Chci vás poprosit, abyste v případě, že se mi podaří něčím přispět k vyšetření tohoto případu, mé jméno laskavě neuváděli.“

Tvář inspektora Raglana se trochu vyjasnila.

„Slyšel jsem o řadě vašich vynikajících úspěchů,“ poznamenal obměkčený plukovník.

„Mám bohaté zkušenosti,“ řekl Poirot prostě, „ale většiny svých úspěchů jsem dosáhl za pomoci policie. Vaší anglické policie si nesmírně vážím. Když mi pan inspektor Raglan dovolí, abych mu asistoval, bude mi to velkou ctí a potěšením.“

Inspektor se zatvářil ještě přívětivěji.

Plukovník Melrose mne vzal stranou: „Podle všeho, co jsem o něm slyšel, dosáhl ten človíček opravdu pozoruhodných výsledků,“ zašeptal mi. „Přirozeně že bychom velice neradi volali na pomoc Scotland Yard. Raglan je si zřejmě jist svou věcí, ale nemohu tvrdit, že s ním tak docela souhlasím. To víte – ehm – já znám ty lidi líp než on. A ten Poirot se zřejmě nežene za poctami, co říkáte? Jistě by s námi spolupracoval docela nenápadně, co?“

„Pro větší slávu inspektora Raglana,“ řekl jsem.

„Tak tedy,“ spustil plukovník Melrose bodře a tentokrát už nahlas, „musíme vás informovat o průběhu vyšetřování, pane Poirote.“

„Merci,“ řekl Poirot. „Můj přítel, le docteur Sheppard, mi říkal, že prý je tu podezření na sluhu Parkera.“

„To jsou všechno hlouposti,“ ozval se Raglan okamžitě

„Tihle nóbl sloužící se hned tak zpanikují, že se pro nic za nic chovají podezřele.“

„A co otisky prstů?“ nadhodil jsem.

„Docela odlišné od Parkerových.“ Chabě se usmál a dodal: „A právě tak to nejsou ani vaše, ani pana Raymonda, doktore.“

„Ani kapitána Ralfa Patona?“ otázal se Poirot klidně.

Pocítil jsem tajný obdiv k tomu, jak Poirot popadl býka za rohy. V inspektorových očích se objevily stopy úcty.

„Nemohu se zbavit dojmu, že se mýlíte, inspektore,“ řekl plukovník Melrose oživeně. „Znám Ralfa Patona od dětství.

Ten by se nikdy nesnížil k vraždě.“

„Možná že ne,“ řekl inspektor nevýrazně.

„Co proti němu máte?“ otázal jsem se.

„Těsně před devátou odešel z hostince. O půl desáté byl viděn v blízkosti Fernly Parku. Od té doby ho nikdo neviděl.

Prý má nějaké finanční obtíže. Mám tu pár jeho bot s gumovými cvočky na podrážkách. Kapitán Paton měl takové boty dvojce, skoro přesně stejné. Chci je porovnat s těmi šlépějemi na okně. Postavil jsem k nim strážníka, aby je nikdo nepoškodil.“

„Pojďme se tam podívat,“ řekl plukovník Melrose. „A vy, pane Poirote, pojďte s námi, chcete-li.“

Souhlasili jsme a všichni jsme nastoupili do plukovníkova auta. Inspektor spěchal, aby se co nejdříve dostal k těm šlépějím, a dal se proto vysadit u brány. Asi v polovině cesty odbočovala doprava pěšina, která vedla k terase a k oknům do Ackroydovy pracovny.

„Chcete jít s inspektorem?“ otázal se plukovník Melrose, „nebo byste si raději prohlédl pracovnu?“

Poirot si zvolil druhou možnost. Parker nám otevřel dveře.

Zřejmě se už vzpamatoval z veřejšího rozrušení, neboť se choval sebejistě a uctivě.

Plukovník Melrose vytáhl z kapsy klíč, odemkl dveře z haly do předsínky a uvedl nás do pracovny. „Až na to, že mrtvola byla odstraněna, je tu všechno přesně tak, jak to bylo včera večer, pane Poirote.“

„A kde byla mrtvola?“

Popsal jsem co možná nejpřesněji, jak Ackroyd seděl. Křeslo dosud stálo u krbu.

Poirot si do něho sedl. „Kde ležela ta modrá obálka, když jste odtud odcházel?“

„Pan Ackroyd ji položil tady na ten stolek po své pravici.“

Poirot přikývl. „A jinak je tu vše na svém místě?“

„Ano, myslím, že ano.“

„Pane plukovníku, byl byste tak velice laskav a ráčil sina chvilku sednout zde do toho křesla? Děkuji. A teď, pane doktore, nám laskavě povězte, kde přesně byla dýka zabodnuta,“ řekl Poirot.

Zatímco jsem to předváděl, Poirot si stoupl ke dveřím.

„Jílec dýky byl tedy od dveří jasně viditelný. Vy i Parker jste ho uviděli současně?“

„Ano.“

Poirot pak přešel k oknu. „Když jste mrtvého našli, svítlo v místnosti svítlo?“ otázal se přes rameno.

Přítal jsem a přistoupil jsem k němu, abych se podíval, jak zkoumá šlépěje na okně.

„Ty gumové cvočky mají stejný tvar jako cvočky na botách kapitána Patona,“ poznamenal polohlasně.

Pak se vrátil do středu místnosti. Poirot bloudil očima kolem dokola a každému předmětu věnoval pronikavý znalecký pohled. „Máte pozorovací talent, doktore Shepparde?“ otázal se mne po chvíli.

„Myslím, že ano,“ řekl jsem překvapeně.

„Vidím, že se v krbu topilo. Jak vypadal oheň, když jste vylomili dveře a našli pana Ackroyda mrtvého? Dohořoval?“

Podrážděně jsem se zasmál. „To vám nepovím. Nevším jsem si. Snad by pan Raymond nebo pan major Blunt...“

Malý mužík naproti mne zavrtěl hlavou a pousmál se.

„Postupujme metodicky. Dopustil jsem se chyby, když jsem se na to zeptal vás. Každý podle svých znalostí. Vy byste jistě dovedl podrobně vylíčit vzhled některého svého pacienta – to by vám nic neušlo. Kdybych potřeboval informaci o papírech na psacím stole, pan Raymond by si jistě všiml, kdyby tu bylo něco zvláštního. Když se chci dovědět o stavu ohně v krbu, musím se zeptat člověka, jehož úkolem je všimnout si těchto věcí. Dovolíte...“

Rychle přešel ke krbu a zazvonil.

Za pár minut se objevil Parker. „Promiňte, ale někdo zvonil,“ řekl váhavě.

„Pojďte dál, Parkere,“ vyzval ho plukovník Melrose.

„Tento pán by se vás rád na něco zeptal.“

Parker přesunul svou uctivou pozornost na Poirot.

„Parkere,“ řekl Poirot, „když jste včera v noci s doktorem Sheppardem vylomili dveře a našli jste vašeho pána mrtvého, v jakém stavu byl oheň v krbu?“

Parker odpověděl bez rozmyšlení: „Dohořival. Byl už skoro vyhaslý.“

„Aha!“ řekl Poirot. Jeho citoslovce znělo téměř vítězoslavně. Pak pokračoval: „Rozhlédněte se kolem sebe, Parkere.“

Je to tu přesně tak, jak to bylo včera?“

Sluha obletěl pokoj zrakem. Zastavil se u okna. „Záclony byly zatažené a svítilo světlo.“

Poirot souhlasně kývl hlavou. „A ještě něco?“

„Ano, prosím. Toto křeslo stálo trochu blíž sem.“

Ukázal na velký ušák vlevo od dveří mezi dveřmi a oknem.

Připojuji pláněk, na němž jsem zmíněné křeslo označil písmenem X.

„Ukažte mi, jak stálo,“ řekl Poirot.

Sluha postrčil křeslo na dobré dvě stopy od zdi a pootočil je tak, že bylo sedadlem obráceno ke dveřím.

„Voilà ce qui est curieux,“ zabručel pro sebe Poirot. „Řekl bych, že by si nikdo nesedl do takto obráceného křesla.“

Kdopak je asi strčil zpět na původní místo? Byl jste to vy, příteli?“

„Ne, prosím,“ řekl Parker. „Byl jsem rozčilený kvůli pánovi a tak.“

Poirot se podíval na mne. „A vy, doktore?“

Zavrtěl jsem hlavou.

„Když jsem se vrátil s policií, bylo zase na svém místě,“ vmísil se Parker, „vím to docela určitě.“

„Zvláštní,“ řekl opět Poirot.

„Snad je odstrčil Raymond nebo Blunt,“ řekl jsem. „Přece to není tak důležité.“

„Zcela nedůležité,“ řekl Poirot. „A proto je to tak zajímavé,“ dodal tiše.

„Omluvte mě na okamžik,“ řekl plukovník Melrose a vyšel z pokoje s Parkerem.

„Myslíte, že Parker mluví pravdu?“ otázal jsem se.

„Ohledně toho křesla určitě. Jinak nevím. Kdybyste měl často co dělat s takovými případy, brzy byste zjistil, že jsou si všechny podobné.“

„A v čem?“ zeptal jsem se zvědavě.

„Každý ze zúčastněných něco zatajuje.“

„Já taky?“ zeptal jsem se s úsměvem.

Poirot se na mě pozorně zadíval. „Myslím, že ano,“ řekl tiše.

„Ah...“

„Řekl jste mi všechno, co víte o tom mladém Patonovi?“

Poirot se usmál a já zrudl. „Ale, ale, žádné strachy. Nechci na vás pospíchat. Však já se to dovím, až přijde čas.“

„Nezasvětil byste mě trochu do svých metod?“ řekl jsem honem, abych zakryl svůj zmatek. „Například, proč jste se ptal na oheň v krbu.“

„Ah, to bylo docela jednoduché. Vy jste opustil pana Ackroyda asi v – za deset minut devět, že?“

„Ano, přesně za deset minut.“

„To bylo okno zavřené na zástrčku a dveře odemčené.“

Ve čtvrt na jedenáct, kdy byla vražda objevena, byly dveře zamčené a okno otevřené. Kdo je otevřel? To přece mohl udělat jen sám pan Ackroyd, a to ze dvou důvodů. Buď proto, že bylo v místnosti nesnesitelné horko (ale protože oheň už dohořival a venku teplota prudce poklesla, důvod nesedí), anebo protože někoho tím oknem pouštěl dovnitř.

A když tím oknem někoho pouštěl, musel toho někoho velice dobře znát, protože předtím byl právě kvůli tomu oknu znepokojen.“

„To zní velice prostě,“ řekl jsem.

„Všchno je prosté, když si fakta srovnáte metodicky. Nyní nás zajímá osobnost toho individua, kterého pan Ackroyd pustil oknem dovnitř, ačkoli potom ještě viděla slečna Flora pana Ackroyda živého, a proto nemůžeme celou záhadu rozluštit, dokud nezjistíme, kdo ten návštěvník byl. To okno mohlo zůstat otevřené po jeho odchodu a vrah tím oknem vnikl dovnitř. Anebo se táž osoba ještě vrátila. Aha! Už jde pan plukovník.“

Plukovník Melrose vstoupil a hlásil radostně: „Konečně jsme vystopovali ten telefonický rozhovor,“ řekl.

„Ten nebyl odtud. Byl přepojen na doktora Shepparda v 10.15 večer z veřejné budky na nádraží v King's Abbotu. V 10.23 odjíždí noční rychlík do Liverpoolu.“

Podívali jsme se na sebe.

„Jistě si to na nádraží ověříte, ne?“ řekl jsem.

„Samozřejmě, ale od výsledku si příliš neslibuji. Víte, jak to na tom nádraží vypadá.“

Věděl jsem to. King's Abbot je sice pouhá vesnice, ale je to zároveň důležitý železniční uzel. Staví tam většina rychlíků, soupravy se tam posunují, přeskupují a znovu sestavují. A jsou tam dvě nebo tři telefonní budky. V tu dobu se tam sjíždějí tři osobní vlaky těsně za sebou, aby stihly spojení s rychlíkem na sever, který přijíždí v 10.19 a odjíždí v 10.23. Nádraží se hemží lidmi a pravděpodobnost, že by si někdo všiml jedné určité osoby v telefonní budce nebo nastupující do rychlíku, je opravdu nepatrná.

„Ale proč vůbec volal?“ otázal se Melrose. „To mi připadá nepochopitelné. Nedává to smysl.“

Poirot pečlivě posunul na místo jednu porcelánovou figurku na knihovně.

„Budte ujištěn, že to nějaký smysl mělo,“ řekl přes rameno.

„Ale proč to vůbec dělal?“

„Až tohle budeme vědět, budeme vědět všechno. Je to velice zvláštní a velice zajímavý případ.“

Tato slova pronesl jakýmsi nepopsatelným způsobem.

Měl jsem dojem, že hledí na případ ze svého vlastního, zcela odlišného hlediska, ale co vidí, zůstávalo pro mne záhadou.

Poirot si stoupl k oknu a díval se ven. „Říkáte, doktore Shepparde, že bylo devět hodin, když jste potkal před branou toho člověka?“ Položil tu otázku, aniž se otočil.

„Ano,“ odpověděl jsem. „Na kostelní věži právě odbíjela celá.“

„Jak dlouho by mu to trvalo, než by došel k domu – nebo spíš než by se dostal k tomu oknu?“

„Nejvýš pět minut. Dvě tři minuty, kdyby to vzal pěšinou od příjezdové cesty přímo sem.“

„Ale to by to tu musel znát. Přesněji řečeno – znamenalo by to, že už tu někdy byl a že se tu vyzná.“

„To je pravda,“ řekl plukovník Melrose.

„Jistě můžeme snadno zjistit, zda pana Ackroyda v posledních dnech navštívil někdo neznámý?“

„To by mohl vědět Raymond,“ řekl jsem.

„Nebo Parker,“ navrhl plukovník Melrose.

„Ou tous les deux,“ dodal Poirot s úsměvem.

Plukovník Melrose šel vyhledat Raymonda a já jsem znovu zazvonil na Parkera.

Plukovník Melrose se vrátil téměř okamžitě doprovázen mladým tajemníkem, jehož představil Poirotovi. Geoffrey

Raymond byl svěží a čiperný jako vždycky. Byl zřejmě příjemně překvapen, že má příležitost seznámit se s Poirotem.

„Neměl jsem ponětí, že tady mezi námi žijete inkognito, pane Poirote,“ řekl. „Bude pro mne velkou ctí, když vás budu moci pozorovat při práci – ale, ale, načpak to?“

Poirot stál vlevo od dveří. Náhle učinil krok stranou a já jsem zjistil, že zatímco jsem stál k němu zády, musel rychle přistrčit křeslo zpět na místo, které nám předtím označil Parker.

„To si mám sednout, a vy mi budete brát krev pro krevní zkoušku?“ zažertoval Raymond. „Nebo co to bude?“

„Pane Raymonde, tohle křeslo bylo takhle vysunuto včera v noci, když našli pana Ackroyda mrtvého.

Někdo je zase zastrčil na místo. Byl jste to vy?“

Tajemník bez nejmenšího zaváhání odpověděl: „Samozřejmě že ne. Nepamatuji se ani, že by stálo takhle, ale asi ano, když to říkáte. Někdo jiný je pak musel posunout zpět na místo. Zahladila se tím nějaká stopa? To by byla smůla.“

„Není to důležité,“ řekl Poirot. „Naprosto nedůležité.“

Chtěl jsem se vás, pane Raymonde, vlastně zeptat na toto:

Navštívil pana Ackroyda během minulého týdne někdo cizí?“

Tajemník sražil obočí a na okamžik se zamyslel. Mezitím se dostavil na mou výzvu Parker. „Ne,“ řekl pak Raymond.

„Na nic takového se nepamatuji. Vy ano, Parkere?“

„Prosím?“

„Navštívil pana Ackroyda minulý týden někdo cizí?“

Sluha se zamyslel. „Ten mladík, co tu byl ve středu,“ řekl po chvíli. „Od firmy Curtis a Troute, jak říkal.“

Raymond na to učinil netrpělivý pohyb. „Ale ovšem, už si vzpomínám, ale takového cizího člověka neměl pan Poirot na mysli.“ Obrátil se k Poirotovi. „Pan Ackroyd si chtěl totiž pořídit diktafon,“ vysvětloval. „Bylo by nám to umožnilo vykonat víc práce za kratší dobu. Příslušná firma nám poslala svého zástupce, ale nic z toho nebylo. Pan Ackroyd se rozhodl, že přístroj nekoupí.“

Poirot se obrátil ke sluhovi: „Mohl byste mi toho mladíka popsat, příteli?“
„Byl prosím blond a takový menší. Pěkně oblečený v tmavomodrém obleku. Velice slušný mladík to byl.“
Poirot se obrátil ke mně. „Ten člověk, co jste ho potkal u brány, byl vysoký, vidíte?“
„Ano,“ řekl jsem. „Asi tak metr osmdesát, řekl bych.“
„Tak to nám nepomůže,“ prohlásil Poirot. „Děkuji vám, Parkere.“
Sluha se obrátil k Raymondovi: „Je tady pan Hammond, pane Raymonde. Dává se ptát, jestli nic nepotřebujete, a že by s vámi rád mluvil.“
„Hned tam přijdu,“ řekl tajemník a spěchal z místnosti.
Poirot se tázavě podíval na šéfa policie.
„Právní zástupce rodiny Ackroydovy, pane Poirote,“ odpověděl mu plukovník Melrose.
„Ten chlapec Raymond má spoustu práce,“ zašeptal Poirot.
„Je to zřejmě velice schopný mladý muž.“
„Myslím, že si ho pan Ackroyd jako tajemníka velice cenil.“
„Jak už tu pracuje dlouho?“
„Asi tak dva roky.“
„Jsem si jist, že své povinnosti vykonává velice precizně.
Jaké má záliby? Provozuje nějaký sport?“
„Soukromý tajemník na takové věci nemívá moc času,“ usmál se plukovník Melrose. „Raymond tuším občas hraje golf. A V létě tenis.“
„A na závody koní – totiž myslím na dostihy – nechodí?“
„Na dostihy? Ne, nemyslím, že by se o dostihy zajímal.“
Poirot přikývl a zřejmě o Raymonda ztratil zájem. Pomalu se rozhlédl po pracovně. „Myslím, že jsem viděl všechno, co je tu k vidění.“
I já jsem se rozhlédl. „Kdyby ty zdi mohly promluvit,“ zašeptal jsem.
Poirot zavrtěl hlavou. „Hlas by nestačil. Musely by mít také oči a uši. Ale nebudte si tím příliš jist, že tyto neživé předměty...“ Poirot se přitom dotkl knihovny, „jsou vždycky němé. Ke mně někdy promlouvají – židle, stoly – mají pro mne své poselství.“ Obrátil se ke dveřím.
„Jaké poselství?“ zvolal jsem. „Co vám dneska řekly?“
Ohlédl se na mě a tázavě zvedl jedno obočí. „Otevřené okno,“ řekl. „Zamčené dveře. Křeslo, které se samo pohybuje.“
Na všechna tato tři poselství se tážu: Proč? a nenalézám odpověď.“
Zavrtěl hlavou, vypjal hrudník a mžouravě se na nás díval.
Vypadal směšně, když tak překypoval důležitostí. Zapochoyboval jsem, zda je opravdu tak báječný detektiv. Nespočívá jeho věhlas spíš na řadě šťastných náhod?
Totéž patrně napadlo plukovníka Melrose, protože se zamračil. „Chtěl jste se ještě na něco podívat, pane Poirote?“ zeptal se stroze.
„Kdybyste byl tak laskav a ukázal mi ten stolek, z něhož byla zbraň vzata. Dál už nebudu zneužívat vaší laskavosti.“
Přešli jsme do salónu, ale šéf policie odvedl plukovníka stranou a po krátkém rozhovoru šeptem se Melrose omluvil a odešel. Ukázal jsem Poirotovi stolek, ale když Poirot několikrát víko zvedl a zase nechal zaklapnout, otevřel skleněné dveře a vyšel na terasu. Následoval jsem ho tam.
Inspektor Raglan se právě objevil zpoza rohu a blížil se k nám. Tvářil se, jako by se mu splnily jeho nejčernější představy. „Tak to bychom měli, pane Poirote,“ řekl. „Nic složitějšího to nebude. A je mi líto, když vidím, jak se takový slušný chlapec dostal na scestí.“
Poirot vypadal zklamaně a řekl velice mírně: „Jak vidím, už vám asi moc platný nebudu.“
„Až zase příště,“ konejšil ho inspektor. „Ačkoliv my tu v tom našem tichém koutku moc často vraždy nemíváme.“
Poirotův pohled se stal obdivným. „To byla ale rychlost!“ poznamenal. „Směl bych se zeptat, jak jste na to přišel?“
„Zajisté,“ řekl inspektor. „Předně jsem na to šel metodicky.
To já vždycky říkám – hlavní je metoda.“
„Ah!“ zvolal Poirot. „To je i moje heslo. Metoda, pořádek a malé šedivé buňky.“
„Buňky?“ Inspektor na něho vyvalil oči.
„Malé šedivé buňky v mozku,“ vysvětloval Poirot.
„Aha, no ovšem, těch přece používáme všichni.“
„Ve větší nebo menší míře,“ zašeptal Poirot. „A je také rozdíl v kvalitě. A pak tu máme psychologii zločinu.“

Tu také musíme zkoumat.“

„Oh!“ řekl inspektor. „Tak vy jste se dal na tuhleto psychoanalýzu? To já zase jsem pro zdravý selský rozum. To chce obyčejnou logiku. Pana Ackroyda naposled viděla živého jeho neteř slečna Flora Ackroydová ve tři čtvrtě na deset.“

To je fakt číslo jedna, že ano?“

„Když myslíte.“

„Zkrátka, je to tak. O půl jedenácté prohlásil tady pan doktor, že smrt nastala nejméně před půl hodinou. Trváte na tom, pane doktore?“

„Zajisté,“ řekl jsem. „Před půl hodinou nebo možná trochu dřív.“

„Výborně. Takže víme, že vražda musela být spáchána ve čtvrt hodině mezi tři čtvrti na deset a deseti. Sestavil jsem si seznam všech osob v domě a postupně jsem je všechny vyslechl a ke každému jménu jsem si poznamenal, co dělaly mezi 21.45 hod a 22.00 hod.“

Inspektor podal Poirotovi list papíru. Četl jsem mu přes rameno. Seznam byl napsán úhledným písmem a zněl takto:

Major Blunt – v kulečnickovém sále s p. Raymondem (oba to potvrzují)

Pan Raymond – kulečnickový sál (viz předešlé)

Pani Ackroydová – 21.45 přihlíží partii kulečnicku. 21.55 odchází do své ložnice (Raymond a Blunt viděli, jak jde po schodech nahoru)

Slečna Ackroydová – ze strýcovy pracovny Šla přímo nahoru (potvrzeno Parkerem a komornou Elsií Daleovou)

Služebnictvo:

Parker – šel rovnou do přípravny (potvrzeno sl. Russellovou, která za ním přišla dolů v 21.47, aby si s ním o něčem promluvila, a zůstala s ním asi 10 minut)

Sl. Russellová – viz předešlé. V 21.45 nahoře s komornou Elsií Daleovou

Ursula Bourneová (komorná) – ve svém pokoji až do 21.55, pak v obývacím pokoji pro služebnictvo

Paní Cooperová (kuchařka) – v obývacím pokoji pro služebnictvo

Gladys Jonesová (druhá komorná) – v obývacím pokoji pro služebnictvo

Elsie Daleová – nahoře v ložnici. Tam ji viděly sl. Russellová a slečna Flora Ackroydová

May Trippová (pomocnice v kuchyni) – obývací pokoj pro služebnictvo

„Kuchařka tady už pracuje sedm let, komorná půldruhého roku a Parker něco přes rok. Ostatní jsou tu noví. Až na Parkera, který se mi nějak nechce líbit, jsou všichni zřejmě docela v pořádku.“

„Velice podrobný seznam,“ řekl Poirot, když mu papír vracel. „Já jsem naprosto přesvědčen, že Parker tu vraždu nespáchal,“ dodal vážně.

„Jako moje sestra,“ řekl jsem. „A ta obvykle mívá pravdu.“

Nikdo mou poznámku nevzal na vědomí.

„Tím je osazenstvo domu velmi jednoduše zbaveno podezření,“ pokračoval inspektor. „Jenže teď se naskytá závažná otázka. Žena vrátného – Mary Blacková – zrovna včera večer zatahovala ve vrátnici záclony, když uviděla Ralfa Patona, jak prochází branou a míří k domu.“

„A je si tím jistá?“ zeptal jsem se rychle.

„Naprosto jistá. Ralfa dobře zná. Prošel velice rychle a zabočil na pěšinu vpravo, což je zkratka vedoucí k terase.“

„V kolik to bylo hodin?“ zeptal se Poirot s kamennou tvář.

„Přesně v devět dvacet pět,“ pronesl inspektor vážně.

Nastalo ticho. Pak promluvil inspektor znovu: „Všechno je to docela jasné. Sedí to bezvadně. V devět dvacet pět prochází kapitán Paton branou; přibližně v půl desáté slyší pan Raymond, jak tady v pracovně někdo žádá na panu Ackroydovi peníze a jak mu je pan Ackroyd odmítá. Co se děje dál?“

Kapitán Paton odchází stejnou cestou – oknem. Octne se na terase, silně rozmrzen a zmaten. Vidí otevřené zasklené dveře do salónu. Řekněme, že je už tři čtvrtě na deset. Slečna Flora dává strýci dobrou noc. Major Blunt, pan Raymond a paní Ackroydová jsou v kulečnickovém sále. Salón je prázdný.

Kapitán Paton opatrně vejde, vezme ze stolu dýku a vrátí se k oknu do pracovny. Zuje si boty, vlezle dovnitř – a podrobnosti snad už vykládat nemusím. Pak zase vyleze ven a odejde. Chybí mu odvaha, aby se vrátil do hostince. Místo toho jde na nádraží, zatelefonuje doktorovi...“

„Proč?“ otázal se Poirot zničehonic. Se mnou to škusblo.

Poirot seděl předkloněn a oči mu podivně zeleně svítily.

Inspektora Raglana přivedla jeho otázka na okamžik z rovnováhy. „To je těžko říci, proč to vlastně udělal,“ řekl po chvíli. „Vrahové si někdy počínají podivně. Věděl byste to, kdybyste pracoval u policie. I ten

nejchytřejší vrah udělá někdy chybu. Ale pojďte, ukáži vám ty šlépěje.“

Následovali jsme ho za roh terasy k oknu do pracovny. Na Raglanův pokyn přítomný strážník předvedl pár bot, které získal v místním hostinci. Inspektor je položil na šlépěje.

„Jsou stejné,“ řekl s důvěrou. „Sice to nejsou tytéž, co nadělaly ty otisky, protože v těch kapitán Paton odešel. Ale tohle je stejný pár, jenže starší – vidíte, jak jsou ty cvočky ošlapané.“

„Takové gumové cvočky má na botách jistě víc lidí, ne?“ řekl Poirot.

„To ano,“ řekl inspektor. „Ačkoliv bych nekladl na ty šlépěje takový důraz, kdyby tu nebylo ještě všechno to ostatní.“

„Ono bylo včera večer jasno a sucho,“ pokračoval inspektor.

„Proto nezanechal žádné stopy na terase nebo na šterkové pěšině. Ale měl smůlu, že na konci pěšiny k příjezdové cestě musel v poslední době vytrysknout nějaký pramének. Podívejte se.“

Kousek dál ústila u terasy drobným šterkem vysypaná pěšina. Na jednom místě, téměř na konci, byla půda vlhká a blátivá. A na tomto blátivém místě se opět objevily šlépěje, mezi nimi i stopy podrážek s gumovými cvočky.

Poirot se prošel kousek po pěšině, inspektor vedle něho.

„Všiml jste si těch ženských šlépějí?“ řekl náhle.

Inspektor se zasmál. „Samozřejmě. Ale tudy prošla celá řada žen – a ostatně mužů taky. Tahle zkratka k domu se totiž všeobecně používá. Tu spoustu šlépějí bychom těžko roztřídili. Koneckonců, opravdu důležité jsou jen ty na okně.“

Poirot přikývl.

„Nemá smysl chodit dál,“ řekl inspektor, když jsme došli na dohled příjezdové cesty. „Tady už je zase samý šterk a pěšina je zase tvrdá.“

Poirot opět přikývl, ale zrak měl upřený na malý zahradní domek – nebo spíš jakýsi altán. Stál po levé straně pěšiny před námi a vedla k němu šterková cestička.

Poirot počkal, až se inspektor vrátil k domu. Pak se na mě podíval. „Vás mně asi seslal sám Pánbůh náhradou za mého přítele Hastingse,“ řekl šibalsky. „Pozoruji, že vy se taky ode mne nehnete ani na krok. Co říkáte, doktore, co kdybychom si prohlédli ten altán? Mne to náramně zajímá.“ Poirot přistoupil k altánu a otevřel dveře. Uvnitř bylo skoro tma.

Bylo tam pár zahradních židlí, kroketová souprava a několik složených lehátek.

Užasl jsem nad počínáním svého nového přítele. Klekl si a lezl po zemi po čtyřech. Co chvíli zavrtěl hlavou, jako by byl s čímsi nespokojen. Nakonec zůstal sedět v dřepu. „Nic,“ zabručel. „Nu, snad se to ani nedalo čekat. Ale bylo by to mělo velký význam.“

Zmlkl a celý se nastražil. Pak vztáhl ruku k jedné ze zahradních židlí a sebral něco malého z její boční strany.

„Co je to?“ zvolal jsem. „Co jste našel?“

Usmál se a rozevřel ruku, takže jsem viděl, co mu leželo na dlani. Byl to útržek bílého batistu.

Vzal jsem ten útržek, zvědavě jsem si ho prohlížel a zase jsem mu ho vrátil.

„Co vám říká, příteli?“ otázal se a upřeně na mě pohlédl.

„Je to útržek kapesníku,“ řekl jsem a pokrčil rameny.

Poirot se znovu rychle shýbl a zvedl kousek husího brku.

„A tohle?“ zvolal vítězoslavně. „Co vám tohle říká?“

Nechápavě jsem se na něho podíval.

Poirot strčil brk do kapsy a znovu se podíval na útržek bílé látky. „Útržek kapesníku?“ uvažoval nahlas.

„Snad máte pravdu, ale pamatujte si, v dobré prádelně se kapesníky nikdy neškróbí.“ Vítězoslavně mi kývl hlavou a útržek pečlivě uložil do náprsní tašky.

9/ OZDOBNÝ BAZÉN

Kráčeli jsme společně k domu. Po inspektorovi nebylo ani stopy. Poirot se zastavil na terase zády k domu a pomalu otáčel hlavou. „Une belle propriete,“ řekl uznale. „Kdopak to všechno zdědí?“

Jeho slova mnou přímo otřásla. Je to zvláštní, ale až dosud mi otázka dědictví nepřišla na mysl. Poirot mě bedlivě pozoroval. „Pro vás je to nová myšlenka, vidíte?“ řekl po chvíli.

„To vás nenapadlo, co?“

„Ne,“ řekl jsem po pravdě. „Ale mělo mě to napadnout.“

Poirot se na mě opět zvědavě podíval. „Jak to myslíte?“ řekl, ale když jsem chtěl promluvit, zarazil mě:

„Ne, ne! Inutile.“

„Stejně byste mi neřekl, jak to opravdu myslíte.“

„Každý z nás něco tají,“ citoval jsem s úsměvem.

„Právě.“

„Vy jste o tom stále ještě přesvědčen?“

„Čím dál tím víc, příteli. Ale před Herculem Poirotem se tak snadno něco neutají. Ten na všechno přijde.“ Při řeči sestoupil po schůdkách do části parku upravené jako francouzská zahrada. „Pojďme se trochu projít,“ řekl mi. „Na vzduchu je krásně.“

Šel jsem za ním. Poirot zabočil na pěšinu vlevo mezi živými ploty ze sestříhaných tisů. Prostředkem zahrady vedl chodníček lemovaný po obou stranách květinovými záhony a končící vydlážděnou kruhovou plošinou s malým bazénem. Místo aby došel až na konec pěšiny, zabočil Poirot na jinou pěšinu, vedoucí vzhůru po zalesněném svahu. Na jednom místě byla malá mýtina s lavičkou. Odtud byl překrásný výhled do krajiny a přímo před námi bylo vidět okrouhlou plošinu s bazénem.

„Anglie je půvabná země,“ řekl Poirot, když se rozhlédl po krajině. Pak se usmál. „A stejně půvabné jsou i anglické dívky,“ pronesl téměř šeptem. „Tíše, příteli, podívejte se na ten rozkošný obrázek tam pod námi.“ A tu jsem uviděl Floru. Šla po pěšině, kterou jsme právě opustili, a tíše si prozpěvovala. Pohybovala se téměř tanečním krokem, a ačkoli byla celá v černém, vypadala přímo blaženě.

Náhle se zatočila dokola, až její černá sukně zaviřila. Zároveň zaklonila hlavu dozadu a hlasitě se zasmála.

V tom okamžiku se objevila mezi stromy mužská postava.

Byl to Hektor Blunt. Flora se zarazila, její úsměv zmizel.

„To jste mě ale polekal, neviděla jsem vás.“

Blunt neřekl nic, jen se na ni mlčky chvíli díval.

„Mně se na vás líbí,“ řekla Flora s jistou dávkou zlomyslnosti, „jaký jste hovorný člověk.“

Zdálo se mi, že Blunt se pod svou osmahlou maskou začervenál. Když pak promluvil, zněl jeho hlas nezvykle – se zvláštním příděchem pokory. „Já jsem toho nikdy moc nenamluvil. Ani když jsem byl mladý.“

„To už muselo být hodně dávno,“ řekla Flora vážně.

V jejím hlase zněl utajený smích, ale pochybuji, že si toho Blunt všiml.

„Ano,“ řekl prostě, „dávno.“

„Jaké je to, když je člověk starý jako Metuzalém?“ zeptala se Flora. Tentokrát byl její smích v hlase patrnější, ale Blunt sledoval dál svou vlastní myšlenku. „Znáte příběh o chlápku, který prodal duši čertu? Za to, že mu vrátí mládí?“

Jedná o tom jedna opera.“

„Myslíte Fausta?“

„Právě toho. Divná historie. Leckdo by to taky tak udělal, kdyby měl možnost.“

„Když vás člověk poslouchá, myslel by, že jste jednou nohou v hrobě,“ zvolala Flora napůl podrážděně a napůl pobaveně.

Blunt chvíli neříkal nic. Pak se od Flory odvrátil a poznamenal k pařezu stojícímu opodál, že už je načase, aby se vrátil do Afriky.

„To zase pojedete na novou výpravu – zase střílet?“

„Patrně. Obvykle to tak dělám – totiž, že střílím.“

„To vy jste zastřelil to zvíře, co je v hale?“

Blunt přikývl. Pak ze sebe vyrazil: „Měla byste někdy zájem o nějakou pěknou kožešinu? Mohl bych vám ji přivést.“

„Prosím vás, přivezte!“ zvolala Flora. „Vážně to uděláte?“

„Nezapomenete?“

„Nezapomenu,“ řekl Hektor Blunt. A dodal v náhlém záchvatu sdílnosti: „Nejvyšší čas, abych už jel. Tenhle život pro mne není. Nedovedu se v něm chovat. Jsem drsný chlap, do společnosti se nehodím.“

Nepamatuji si, co se při které příležitosti má říkat. Ano. Nejvyšší čas, abych odjel.“

„Ale snad byste nejel hned?“ zvolala Flora. „Počkejte alespoň, až se to tu nějak vyřeší. Prosím vás! Když odjedete...“ trochu odvrátila hlavu.

„Chcete, abych zůstal?“ zeptal se Blunt. Řekl to zřetelně a zcela prostě.

„My všichni...“

„Myslel jsem konkrétně vás,“ řekl Blunt přímo.

Flora se k němu otočila a podívala se mu do očí. „Chci, abyste zůstal,“ řekla, „když vám na tom záleží.“

„Záleží,“ řekl Blunt.

Nastala chvíle ticha. Blunt a Flora usedli na kamennou lavičku u bazénu. Nikdo z nich zřejmě nevěděl, co by řekl dál.

„Dneska – je tak krásné ráno,“ řekla konečně Flora. „Víte, já za to nemohu, ale je mi hrozně hezky – přes to všechno.“

To je ode mne ošklivé, vidíte?“

„Docela přirozené,“ řekl Blunt. „Strýce jste viděla poprvé před dvěma roky, co? Tak jakýpak velký zármutek. Daleko lepší je s tím moc nenadělat.“

„Vy dovedete člověka tak hezky potěšit,“ řekla Flora.

„Všechno se jeví hned o tolik jednodušší.“

„Všechno je v podstatě jednoduché,“ řekl lovec dravé zvěře.

„Ne vždycky,“ opáčila Flora.

Řekla to najednou tiše a Blunt se otočil a podíval se na ni, přičemž zřejmě musel odtrhnout pohled od břehů Afriky.

Zjevně si změnu v jejím hlase vyložil po svém, neboť po chvíli řekl stroze: „Tak jen žádné strachy. Myslím kvůli tomu mladíkovi. Inspektor je trouba. Každému je jasné, že je to nesmysl, že on to neudělal. To byl někdo zvenčí. Lupič. Jiná možnost není.“

Flora na něho pohlédla. „Opravdu si to myslíte?“

„Vy ne?“ opáčil Blunt rychle.

„Ale – ano, ovšem.“ Opět ticho a pak Flora vybuchla:

„Já – já vám povím, proč jsem dneska tak veselá. Myslete si, že jsem bezcitná, ale já vám to povím. To proto, že tu byl advokát pan Hammond. Řekl nám obsah závěti. Strýc Roger mi odkázal dvacet tisíc liber. Jen si pomyslete – dvacet tisíc krásných liber šterlinků!“

Blunt se zatvářil udiveně. „To pro vás tolik znamená?“

„Tolik? Znamená to všechno. Svobodu – život – konec počítání, šकुdlení, lhaní...“

„Lhaní?“ přerušil ji Blunt prudce.

Flora se na chvíli zarazila. „Víte, jak to myslím,“ řekla nejistě. „Když člověk musí předstírat, že je vděčný za všechny ty odložené hadry po bohatých příbuzných. Za loňské pláště a sukně a klobouky.“

„Já se v dámských šatech moc nevyznám. Mně jste vždycky připadala moc hezky oblečená.“

„Ale za jakou cenu,“ řekla Flora tiše. „Ale nemluvme o ošklivých věcech. Jsem hrozně šťastná, že jsem svobodná.“

Že si můžu svobodně dělat, co chci. Že nemusím...“ náhle se odmlčela.

„Co nemusíte?“ zeptal se Blunt rychle.

„Už nevím. Nebylo to důležité.“

Blunt měl v ruce hůl. Teď ji strčil do vody a jal se s ní šťárat po dně.

„Co to děláte, majore?“

„Něco tam leží. Chci vědět, co to je. Vypadá to jako zlatá brož. Teď jsem ale zvířil bahno a už není vidět.“

„Třeba je to zlatá koruna,“ řekla Flora. „Jako ta, co ji viděla ve vodě Melisanda.“

„Melisanda,“ řekl Blunt zamyšleně – „to je také v nějaké opeře, že ano?“

„Ano. Vy toho nějak hodně víte o operách.“

„Někdo mě občas pozve,“ řekl Blunt smutně. „Divná představa o zábavě – horší kravál, než když černoši hrají na tamtamy.“

Flora se zasmála. „Na tu Melisandu se pamatuju,“ pokračoval Blunt, „vzala si starého muže, že mohl být její otec.“

Hodil do vody kamének. Pak se jeho chování náhle změnilo a obrátil se k Floře. „Slečno Ackroydová, co mám udělat?“

Myslím, abych pomohl mladému Patonovi. Musí to být pro vás zlé, já vím.“

„Díky,“ odtušila Flora chladně. „Tady vlastně není třeba nic dělat. Ralf se z toho dostane. Získala jsem nejskvělejšího detektiva na světě, a ten na to přijde, co se vlastně stalo.“

Nějakou dobu už mi bylo trapně. Neposlouchali jsme sice tajně, protože stačilo, aby ti dva tam dole zvedli hlavu, a museli nás vidět. Přesto bych byl už dávno upozornil na naši přítomnost, ale můj společník mi varovně stiskl paži. Zřejmě abych se nehýbal.

Nyní však vyskočil, odkašlal si a zvolal: „Pardon, prosím.“

Nemohu připustit, aby mi mademoiselle Flora tak nehorázně lichočila, když netuší, že jí slyším. Říká se, že kdo poslouchá za dveřmi, nic dobrého se o sobě nedozví, ale tentokrát to není pravda. Abych se nemusel červenat, musím se vám omluvit.“

Seběhl dolů po pěšině, já těsně za ním, a přidal se k těm dvěma u bazénu.

„To je pan Hercule Poirot,“ řekla Flora. „Jistě už jste o něm slyšel.“
Poirot se uklonil. „Znám majora Blunta z doslechu,“ řekl zdvořile. „Jsem rád, že se s vámi setkávám, monsieur. Potřebuji od vás nějaké informace.“
Blunt se na něho tázavě podíval.
„Kdy jste viděl naposled pana Ackroyda živého?“
„Při večeři.“
„A víc jste ho neviděl ani neslyšel?“
„Neviděl jsem ho. Slyšel jsem jeho hlas.“
„Jakto?“
„Vyšel jsem si na terasu...“
„Promiňte, ale kdy to bylo?“
„Asi v půl desáté. Chodil jsem pod okny do salónu a kouřil jsem. Slyšel jsem, jak pan Ackroyd s někým v pracovně mluví.“
Poirot se shýbl a vytrhl ze záhonu nepatrný plevel. „Jak jste v těch místech terasy mohl slyšet hlasy z pracovny?“
Poirot se na Blunta nedíval, ale já jsem se na něho díval a k mému nesmírnému údivu se Blunt začervenal. „Došel jsem až za roh,“ vysvětloval rozpačitě.
„Aha. Opravdu?“ řekl Poirot. Velice jemně pak Bluntovi naznačil, že toho chce slyšet víc.
„Zdálo se mi, že vidím mezi stromy ženskou postavu. Jen se tam něco zaběhalo. Asi jsem se mýlil. Ale právě když jsem stál na rohu terasy, slyšel jsem Ackroyda, jak mluví se svým tajemníkem.“
„S Geoffreym Raymondem?“
„Ano, tehdy jsem si to myslel. Ale mýlil jsem se.“
„Pan Ackroyd ho neoslovil jménem?“
„Ne, to ne.“
„Tak proč jste si to potom myslel...?“
Blunt se jal namáhavě vysvětlovat: „Považoval jsem za samozřejmé, že je to Raymond, protože zrovna než jsem vyšel ven, říkal mi, že nese panu Ackroydovi nějaké papíry. Nenapadlo mě, že by to mohl být někdo jiný.“
„Vzpomněl byste si, co říkali?“
„Bohužel asi ne. Bylo to něco úplně obyčejného a nedůležitého. Zaslechl jsem jen úryvek. Tenkrát jsem myslel na něco jiného.“
„Na tom nezáleží,“ zašeptal Poirot. „Přistrčil jste křeslo ke zdi, když jste po objevení vraždy vstoupil do pracovny?“
„Křeslo? Ne. Proč bych to dělal?“
Poirot pokrčil rameny a neodpověděl. Obrátil se k Floře.
„Něco bych se rád od vás dověděl, mademoiselle. Když jste si s doktorem Sheppardem prohlížela předměty v zaskleném stolku, byla ta dýka na svém místě, nebo nebyla?“
Flora pomalu zvedla hlavu. „Na to už se mě ptal inspektor Raglan,“ odpověděla dotčeně. „Řekla jsem jemu a říkám to teď i vám, že jsem si naprosto jistá, že ta dýka tam nebyla.“
A – a on mi to nevěří. Myslí si, že lžu, abych – abych kryla Ralfa.“
„A vy nelžete?“ zeptal jsem se vážně.
Flora dupla nohou. „Vy už taky, doktore Shepparde?“
To je příliš!“
Poirot taktně odvedl hovor jinam. „Měl jste před chvílí pravdu, majore. Opravdu se pod vodou něco třpytí. Zkusme to vylovit.“
Poirot si klekl na obrubu bazénu, vyhrnul si rukáv až po loket a pomaloučku, aby nezvířil dno, ponořil ruku do vody.
Ale přes všechnu opatrnost se bahno zvedlo a zvířilo, takže Poirot musel ruku vytáhnout prázdnou.
Smutně pohlédl na svou paži. Nabídl jsem mu kapesník a Poirot ho s hlasitými díky přijal. Blunt se podíval na hodinky.
„Čas k obědu,“ řekl. „Pojďme dovnitř.“
„Poobědváte s námi, pane Poirote?“ otázala se Flora. „Ráda bych vás představila mamince. Ona – má Ralfa moc ráda.“
Poirot se uklonil. „S největší radostí, mademoiselle.“
„A vy taky, doktore?“
Zaváhal jsem.

„Prosím vás!“

Chtěl jsem zůstat, a proto jsem bez zdráhání pozvání přijal.

Vykročili jsme k domu. Flora a Blunt šli první.

„Ty vlasy,“ zašeptal mi Poirot a kývl hlavou směrem k Floře. „Ryzí zlato! Bude to hezký párek. Ona a ten hezký černovlasý kapitán Paton, nemyslíte?“

Tázavě jsem se na něho podíval, ale Poirot byl úplně zaměstnán několika mikroskopickými kapičkami vody, které mu uvízly na rukávě. Svým způsobem mi připomínal kočku.

Svéma zelenýma očima i úzkostlivou čistotností.

„A přitom z toho nic nebude,“ řekl jsem smutně. „Rád bych věděl, co to bylo v tom bazénu.“

„Chcete to vědět?“ zeptal se Poirot.

Vyvalil jsem na něho oči. „Ale mon ami,“ řekl mi Poirot laskavě, leč vyčítavě. „Hercule Poirot by přece neriskoval, že si poškodí oblek, kdyby si nebyl jist, že dosáhne svého cíle.“

Bylo by to směšné a absurdní. A já se nikdy nechovám směšně.“

„Ale vždyť jste vytáhl prázdnou ruku,“ namítl jsem.

„Jsou okamžiky, kdy je nutno být diskrétní. Říkáte svým nejbližším vždycky všechno? Pochybuji. A své sestře taky neříkáte všechno, že ne? Než jsem ukázal prázdnou ruku, přesunul jsem to, co jsem v ní držel, do druhé ruky. Uvidíte, co to bylo.“

Vztáhl ke mně ruku dlaní vzhůru. Na ní ležel malý zlatý kroužek. Ženský snubní prsten. Vzal jsem ho do ruky.

„Podívejte se dovnitř!“ vybídl mě Poirot.

Podíval jsem se. Na vnitřní straně bylo napsáno:

R. 13. března. Pohlédl jsem na Poirota. Ale ten byl plně zaměstnán prohlížením svého zevnějšku v kapesním zrcátku.

Zvláštní pozornost věnoval svému kníru, mne si ani nevšímal.

Bylo jasné, že není ve sdílné náladě.

10/ KOMORNÁ

Paní Ackroydovou jsme zastali v hale ve společnosti drobného suchého člověka s vyzývavou bradou, bystrýma očima a neklamným vzezřením advokáta.

„Pan Hammond zůstane na oběd,“ řekla paní Ackroydová.

„Znáte majora Blunta, pane Hammonde? Toto je doktor

Sheppard – také blízký přítel nebožtíka Rogera. A – okamžik...“ Odmlčela se a poněkud zmateně se podívala na Poirota.

„To je pan Poirot, maminko,“ řekla Flora. „Ten, co jsem ti o něm ráno říkala.“

„Ale ovšem,“ řekla paní Ackroydová neurčitě. „Ovšem, dítě, já vím. On nám má najít Ralfa, že?“

„Má zjistit, kdo zabil strýčka,“ řekla Flora.

„Ah dítě! Proboha!“ zvolala matka. „Ušetři moje nervy!

Jsem dnes ráno úplně zničená. Taková hrozná rána. A nemohu si pomoci, pořád si myslím, že to musela být nějaká nešťastná náhoda. Roger si tak rád hrál s těmi věcičkami ze své sbírky. Asi se mu smekla ruka nebo tak něco.“

Její teorie byla přijata se zdvořilým mlčením. Viděl jsem, jak Poirot proklouzl k advokátovi. Odvedl ho k oknu a tam s ním polohlasně o čemsi hovořil. Přistoupil jsem k nim – ale pak jsem zaváhal.

„Nevyrušuji?“ zeptal jsem se.

„Vůbec ne,“ zvolal Poirot bodře. „My dva, pane doktore, vyšetřujeme přece tenhle případ společně. Bez vás bych byl ztracen. Potřebuji malou informaci tady od pana Hammonda.“

„Pokud jsem rozuměl, zastupujete zájmy kapitána Ralfa Patona,“ řekl advokát opatrně.

Poirot zavrtěl hlavou. „Nikoli. Zastupuji zájmy neteře pana Ackroyda, slečny Flory. Slečna Ackroydová mě požádala, abych vyšetřil smrt jejího strýčka.“

Hammond byl zřejmě zaražen. „Nemohu vážně uvěřit, že by byl kapitán Paton do té věci nějak zapleten,“ řekl, „i když nepřímé důkazy zatím svědčí proti němu. Už sám fakt, že je ve finanční tísní...“

„On je ve finanční tísní?“ skočil mu do řeči Poirot.

Advokát pokrčil rameny. „U Ralfa Patona je to chronický stav,“ pronesl suše. „Peníze mu vždycky utíkaly mezi prsty jako voda. Stále si chodil k otčímovi pro peníze.“

„Kdy naposled? Někdy loni?“

„To vám nepovím. Pan Ackroyd mi o tom nic neříkal.“

„Chápu, pane Hammonde. Předpokládám, že znáte obsah závěti pana Ackroyda?“

„Zajisté. Proto jsem dnes tady.“

„Tak tedy vzhledem k tomu, že zastupuji slečnu Ackroydovou, můžete mi laskavě sdělit ustanovení té závěti?“

„Jsou zcela jednoduchá. Vynecháme-li obvyklý právnícký žargon, tedy po zaplacení jistých odkazů a darů...“

„Například?“ přerušil ho Poirot.

Hammond byl poněkud překvapen. „Tisíc liber hospodyně, slečně Russellové, padesát liber kuchaře, pět set liber panu Geoffreyovi Raymondovi. Pak peněžité dary různým nemocnicím.“

Poirot zvedl ruku: „Ne, ty dary na dobročinné účely mě nezajímají.“

„Chápu. Paní Ackroydová má být doživotně vyplácena roční renta z výnosu akcií v hodnotě deset tisíc liber. Slečna Flora dědí přímo dvacet tisíc liber. Zbytek, včetně nemovitostí a podílu na firmě Ackroyd a syn, dědí Ackroydův adoptivní syn Ralf Paton.“

„Měl pan Ackroyd velké jmění?“

„Veliké. Kapitán Paton se stane velice zámožným mladým mužem.“ Nastalo ticho. Poirot a advokát se na sebe podívali.

„Pane Hammonde,“ zazněl od krbu plačtivý hlas paní Ackroydové.

Advokát k ní přistoupil. Poirot mě uchopil za rameno a zatáhl mě těsně k oknu. „Podívejte se na ty kosatce,“ pronesl hezky hlasitě. „Nádhera, co? Jak lahodné pro oko!“

Současně jsem ucítil stisk jeho ruky na své paži a Poirot dodal tišším hlasem: „Chcete mi opravdu pomáhat? Zúčastnit se pátrání?“

„Ale ovšem,“ řekl jsem dychtivě. „Ani nevíte, co to pro mne znamená. Vždyť já tu celou dobu žiju tak hrozně nudným životem, jako starý paprika. Nikdy se nestane nic neobyčejného.“

„Výborně. Budeme tedy kolegové. Tuším, že za chvíli se k nám připojí major Blunt. Paní matka mu jde zřejmě na nervy. Podívejte se, rád bych se jistě věci dověděl, ale nechci, aby to vypadalo, jako že se po nich pídím. Rozumíte?“

Takže je na vás, abyste kladl otázky.“

„Na co se mám ptát?“ otázal jsem se znepokojeně.

„Chtěl bych, abyste přivedl řeč na paní Ferrarovou.“

„Ano?“

„Mluvte o ní docela přirozeně. Zeptejte se ho, jestli tady byl, když zemřel její manžel. Chápete, jak si to představuji?“

A až vám bude odpovídat, pozorujte ho, jak se tváří, ale nenápadně. C'est compris?“

Na víc nebyl čas, neboť v tom okamžiku, jak to Poirot předpověděl, Blunt svým bryskním způsobem opustil ostatní hosty a mířil k nám. Navrhl jsem mu, abychom se trochu prošli po terase. Blunt mou nabídku přijal. Poirot zůstal v pokoji.

Zastavil jsem se, abych si prohlédl pozdní květ růže. „Jak se věci za pár dní dovedou změnit,“ poznamenal jsem. „Byl jsem tu minulou středu a pamatuji se, jak jsem se také takhle procházel po terase s Ackroydem. Byl tehdy ve výborné náladě. A dnes – za tři dny nato – je už Ackroyd nebožtíkem, paní Ferrarová je mrtvá – jistě jste ji také znal, vidíte? Určitě jste ji musel znát.“

Blunt přikývl.

„Viděl jste ji teď za svého pobytu tady?“

„Byl jsem ji navštívit s Ackroydem. Tuším minulé úterý.“

Kouzelná osoba – ale něco na ní bylo divného. Člověk u ní nikdy nevěděl, co si myslí.“

Pohlédl jsem do jeho klidných šedých očí. Nic. Pokračoval jsem: „A setkal jste se s ní už dřív?“

„Když jsem tu byl posledně – to se sem Ferrarsovi právě přistěhovali.“ Odmlčel se a dodal: „Ta se od té doby změnila!“

„Jak se změnila?“ zeptal jsem se.

„Zestárla o dobrých deset let.“

„Byl jste tady, když její manžel zemřel?“ zeptal jsem se jakoby mimochodem.

„Ne. Z toho, co jsem slyšel, musela si oddechnout. Snad to zní bezcitně, ale je to pravda.“

Souhlasil jsem. „Ashley Ferrars rozhodně nebyl vzorný manžel,“ řekl jsem opatrně.

„Podle mě darebák,“ prohlásil Blunt.

„Ne,“ řekl jsem. „Jenom měl víc peněz, než bylo pro něho zdrávo.“

„Jo, peníze! Všechno trápení na tomto světě pramení z peněz – nebo z jejich nedostatku.“

„A jak je to u vás?“ zeptal jsem se.

„Mám štěstí. Peníze mi bohatě stačí na mé potřeby.“

„To rád slyším.“

„Teď zrovna na tom nejsem nejlíp. Před rokem jsem něco zdědil a jako blázen jsem se dal nachytat na nějakou divokou spekulaci.“

Projevil jsem mu pochopení a vyprávěl o svých podobných trampotách.

Poté zazněl gong a všichni jsme se odebrali k obědu.

Poirot mě chvíli zdržel. „Tak co?“

„V pořádku,“ řekl jsem. „Jsem si naprosto jist.“

„Nic mimořádného?“

„Před rokem zdědil nějaké peníze,“ řekl jsem. „Vadí to snad? Na tom není nic zvláštního. Přisahám, že ten člověk je dokonale přímý a čestný.“

„Nepochybně, nepochybně,“ řekl Poirot chlácholivě. „Nerozčilujte se.“ Mluvil se mnou jako se vzdorovitým dítětem.

Vešli jsme společně do jídelny. Připadalo mi neuvěřitelné, že neuplynulo ani čtyřicet hodin od chvíle, kdy jsem naposled seděl u tohoto stolu.

Po obědě si mě odvedla paní Ackroydová a usadila mě vedle sebe na pohovku.

„Nemohu si pomoci, ale trochu se mě to dotklo,“ zašeptala a vytáhla kapesník, který zřejmě nebyl míněn jako předmět k osušování slz. „Ano, dotklo se mě to, jak málo důvěry ke mně Roger projevil. Těch dvacet tisíc liber měl odkázat mně – a ne Floře. Matce by se mělo důvěřovat, že se postará o dobro svého dítěte. Tomu já říkám nedostatek důvěry.“

„Zapomínáte, paní Ackroydová,“ řekl jsem, „že Flora je Ackroydovou vlastní neteří, tedy jeho pokrevní příbuzná.“

Něco jiného by bylo, kdybyste byla jeho sestra a nikoli švagrová.“

„Jako Vdova po nebožtíku Cecilovi se domnívám, že si zasloužím trochu ohledů,“ řekla ona dáma a opatrně se dotkla kapesníkem konečků řas. „Ale Roger byl divný – skoro by se dalo říci skoupý – v otázce peněz. Flora i já jsme měly velice těžkou pozici. Nedával jí, chudince, ani kapesné. Byl ochoten za ni platit účty, ale i to dělal s jistou nechutí a většinou s dotazem, na co že potřebuje všechny ty parádičky, protože jako muž – a teď už nevím, co jsem to chtěla říci.“

Ano, neměly jsme vlastní ani haléř. Floru to trápilo. Ano, musím přiznat, že ji to velice trápilo. Ale samozřejmě přitom měla svého strýčka moc ráda. Ale to by každé děvče těžko snášelo... Musím říci, že Roger byl v otázce peněz podivín.

Nechtěl ani koupit nové ručníky, ačkoli jsem mu říkala, že ty staré se už trhají. A pak,“ pokračovala paní Ackroydová a pro sebe příznačným způsobem zničehonic přeskočila na další myšlenku, „odkázat tolik peněz – tisíc liber – jen si představte – tisíc liber té ženské!“

„Které ženské?“

„Té Russellové. Je na ní něco podezřelého, vždycky jsem to říkala. Ale Rogerovi se proti ní nesmělo říci ani slovo.“

Tvrdil o ní, že má nesmírnou mravní sílu a že se jí obdivuje a váží si jí. Věčně zdůrazňoval její přímost, její samostatnost a morální hodnoty. Ale mně se na ní něco nezdá. Rozhodně se všemožně snažila, aby se s ní Roger oženil. Ale to jsem jí brzy zatrhla. Za to mě nenáviděla. Přirozeně. Prokoukla jsem ji.“

Začal jsem uvažovat o způsobu, kterak zastavit proud řeči paní Ackroydové a jak jí uniknout. Pan Hammond obstaral potřebné vyrušení, když se přišel rozloučit. Chopil jsem se příležitosti a rovněž jsem vstal. „Ohledně koronerovy poroty,“ řekl jsem, „kde byste si přála, aby se konala? Tady nebo u Tří divočáků?“

Paní Ackroydové překvapením klesla čelist. „Koronerova porota?“ otázala se, zosobněný úžas. „Proč by se měla konat?“

Pan Hammond si suše odkašlal: „Vzhledem k okolnostem je to nevyhnutelné,“ vyštěkl krátce.

„Ale snad by pan doktor Sheppard mohl zařídít, aby...“

„Moje pořizovací možnosti jsou v tomto případě poněkud omezené,“ řekl jsem suše.

„Ale když to byla nešťastná náhoda...“

„Byl zavražděn, paní Ackroydová,“ řekl jsem drsně. Paní Ackroydová poplašeně vypískla.

„Nikdo ani na okamžik nevěří, že to byla náhoda.“

Paní Ackroydová se na mě zoufale podívala. Nehodlal jsem u ní podporovat to, co jsem považoval za hloupý strach z nepříjemností. „A když bude zasedat koronerova porota – to snad nebudu muset odpovídat na otázky a podobně, že ne?“ zeptala se.

„Nevím, co bude třeba a co ne,“ odpověděl jsem. „Předpokládám, že hlavní břímě z vás sejme pan“

Raymond. Zná všechny okolnosti a může mrtvého identifikovat.“

Advokát se lehce uklonil na souhlas. „Opravdu se nemáte čeho bát, paní Ackroydová,“ řekl. „Budete ušetřena jakýchkoli nepříjemností. Pokud pak jde o peníze, máte jich dost pro běžnou potřebu? Myslím totiž,“ dodal, „hotových peněz.“

Když ne, mohu zařídit, abyste dostala, kolik potřebujete.“

„Mělo by to stačit,“ řekl Raymond, stojící opodál. „Pan Ackroyd si вчера vybral šek na sto liber. Na mzdy a jiné výdaje splatné k dnešnímu dni. Zatím jsou ještě nedotčené.“

„Kde jsou ty peníze? V jeho psacím stole?“

„Ne, hotové peníze měl vždy uloženy ve své ložnici. Přesněji řečeno, ve staré krabici na límce. Divný nápad, co?“

„Myslím,“ řekl advokát, „že než odejdu, měli bychom se přesvědčit, zda tam ty peníze skutečně jsou.“

„Zajisté,“ souhlasil tajemník. „Zavedu vás nahoru... Ale, vždyť jsem zapomněl, že jsou dveře zamčené!“

Dotazem na Parkera se zjistilo, že inspektor Raglan šel položit ještě několik otázek hospodyně. Za chvíli se inspektor dostavil s klíčem. Odemkl dveře a všichni jsme prošli do chodby a vystoupili po malém schodišti. Na jeho konci byly dveře do Ackroydovy ložnice otevřené. V ložnici byla tma, záclony byly zatažené a postel rozestlaná tak jako вчера večer.

Inspektor rozhrnul záclony, do pokoje vniklo světlo a Geoffrey Raymond přistoupil k prádelníku z růžového dřeva a otevřel vrchní zásuvku.

„No tohle!“ komentoval inspektor, „takhle ukládat peníze do nezamčené zásuvky!“

Tajemník lehce zrudl. „Pan Ackroyd měl naprostou důvěru v poctivost všech služebných,“ vybuchl.

„Ano, ano, ovšem,“ řekl inspektor honem.

Raymond vzal ze zásuvky kulatou koženou krabici na límce, která byla zasunuta až vzadu, otevřel ji a vytáhl z ní nacpanou náprsní tašku. „Tady jsou peníze,“ řekl a podal advokátovi svazek bankovek. „Bude tam rovných sto liber. Víím to, protože je pan Ackroyd вчера večer ukládal do krabice, když se převlékal k večeri. Od té doby se jich nikdo nedotkl.“

Pan Hammond vzal svítek a jal se ho přepočítávat. Prudce zvedl hlavu: „Říkáte sto liber, ale tady je jich jen šedesát.“

Raymond na něho vyvalil oči. „To není možné!“ zvolal a skočil k advokátovi. Vzal mu peníze z ruky a začal je nahlas počítat. Hammond se nemýlil. Všehovšudy tam bylo jen šedesát liber. „Ale – jak je to možné?“ zvolal vyjevený tajemník.

Poirot se otázel: „Viděl jste pana Ackroyda вчера večer, jak ty peníze ukládá, když se převlékal k večeri? Vííte jistě, že z nich do té chvíle nic nezapltil?“

„Vím to určitě. Dokonce řekl: ‚Nebudu si brát s sebou k večeri sto liber, překážely by mi v kapse.‘“

„Pak je to velice jednoduché,“ poznamenal Poirot. „Buď těch čtyřicet liber někomu vyplatil вчера večer, nebo je někdo ukradl,“ řekl inspektor Raglan. Obrátil se k paní Ackroydové.

„Kdo ze služebných sem mohl вчера večer přijít?“

„Petrně komorná, když odestýlala postel.“

„Kdo je to? Co o ní vííte?“

„Není tu dlouho,“ řekla paní Ackroydová, „ale je to hodné prosté venkovské děvče.“

„Tohle by se mělo vyjasnit,“ řekl inspektor. „Když peníze pan Ackroyd někomu vyplatil, může to nějak souviset s tou záhadnou vraždou. A co soudíte o ostatních služebných?“

„Řekla bych, že jsou poctiví.“

„Nic se tady nikdy neztratilo?“

„Ne.“

„Nikdo z nich se nechystá odejít nebo tak?“

„Ursula odchází.“

„Kdy?“

„Dala výpověď tuším вчера.“

„Vám?“

„Kdepak! Já nemám se služebnictvem nic společného.“

O takové věci se stará slečna Russellová.“

Inspektor se na okamžik zamyslel. Poté přikývl a poznamenal: „Musíme si promluvit se slečnou Russellovou a taky s komornou Daleovou.“

Poirot a já jsme ho doprovázeli, když šel za hospodyně.

Slečna Russellová nás přijala se svou obvyklou chladno-krevností.

Elsie Daleová je ve Fernly pět měsíců. Hodné pracovitě děvče a velice slušné. Má dobré doporučení. Ta

by nikdy nevzala nic, co jí nepatří.

„A co panská Ursula?“ otázal se inspektor.

„Také ta je výborná. Taková tichá, dobře vychovaná.

A pracovitá.“

„A proč tedy odchází?“ zeptal se inspektor.

Slečna Russellová stiskla rty. „S tím já nemám nic společného. Pokud vím, pan Ackroyd jí včera odpoledne vyhuboval. Měla za úkol uklízet jeho pracovnu a přitom snad nějak zpřeházela papíry na stole. Pan Ackroyd se proto velice zlobil a ona dala výpověď. Tolik jsem aspoň od ní vyrozuměla. Ale snad byste si s ní raději chtěli promluvit sami?“

Inspektor přitakal. Ursuly Bourneové jsem si všiml, když podávala při obědě. Byla vysoká, se spoustou hnědých vlasů, přísně stažených vzadu do uzlu a s velice klidnýma šedýma očima. Přišla, když na ni hospodyně zazvonila, a stála tu dokonale zpříma a upírala na nás ty svoje šedé oči.

„Vy jste Ursula Bourneová?“ otázal se inspektor.

„Prosím ano.“

„Vy prý odcházíte?“

„Prosím ano.“

„A proč to?“

„Zpřeházela jsem panu Ackroydovi nějaké papíry na stole.

Hrozně se proto rozzlobil a raději jsem tedy dala výpověď.

Řekl mi, abych odešla co nejdřív.“

„Nebyla jste někdy během včerejšího večera v ložnici pana Ackroyda? Neuklízela jste tam nebo tak něco?“

„Ne, pane inspektore, to má na starosti Elsie. Já do té části domu nikdy nepřijdu.“

„Musím vám říci, že se z ložnice pana Ackroyda ztratila značná částka peněz.“

Konečně to s ní hnulo. Vlna ruměnce se jí rozlila po tváři. „O žádných penězích nic nevím. Jestli si myslíte, že jsem je vzala já a že mě proto pan Ackroyd propustil, jste na omylu.“

„Já vás neobviňuji z toho, že jste je vzala, děvče,“ řekl inspektor. „Nerozčilujte se hned tolik.“

Dívka na něho chladně pohlédla. „Prohledejte si moje věci, když chcete,“ řekla opovržlivě, „ale nic tam nenajdete.“

Poirot se náhle vložil do rozhovoru: „Bylo to včera odpoledne, co vás pan Ackroyd propustil – nebo co jste spíš propustila sama sebe, ano?“ zeptal se.

Dívka přisvědčila.

„Jak dlouho trval váš rozhovor?“

„Rozhovor?“

„Ano, rozhovor, který jste měla s panem Ackroydem v jeho pracovně.“

„Já nevím.“

„Dvacet minut? Půl hodiny?“

„Tak asi.“

„Ne víc?“

„Jistě ne víc než půl hodiny.“

„Děkuji vám, mademoiselle.“

Zvědavě jsem se na něho podíval. Rovnal předměty na stole precizními pohyby prstů. Oči mu svítily.

„To stačí,“ řekl inspektor.

Ursula Bourneová zmizela. Inspektor se obrátil ke slečně Russellové. „Jak dlouho je tady? Nemáte tu náhodou její doporučení z předešlého místa?“

Aniž odpověděla na první otázku, slečna Russellová přešla k prádelníku, otevřela zásuvku a vytáhla z ní svazek papírů, sepnutý patentní sponkou. Vybrala jeden list a podala jej inspektorovi.

„Hm,“ řekl. „Zřejmě je to v pořádku. Paní R. Folliottová, Marby Grange, Marby. Kde je to?“

„Moc dobrá rodina,“ řekla slečna Russellová.

„Nu,“ řekl inspektor a Vrátil jí papír. „Podívejme se teď na tu druhou, na Elsii Daleovou.“

Elsie Daleová byla statná plavovlasá dívka s příjemným, ač trochu přihlouplým obličejem. Na naše otázky odpovídala ochotně a byla celá nešťastná z té ztráty peněz.

„Řekl bych, že ta je taky v pořádku,“ poznamenal inspektor, když Elsii propustil.

„AcoParker?“

Slečna Russellová stiskla rty a neodpověděla. „Mně se na tom člověku něco nechce líbit,“ pokračoval inspektor zamýšleně. „Malér je ovšem v tom, že nevidím, kdy by měl k tomu příležitost. Hned po večeri

měl spoustu práce a na zbytek večera má solidní alibi. Víím to, protože jsem mu věnoval zvláštní pozornost. Nu, tak vám tedy děkuji, slečno Russellová. Prozatím to necháme plavat. Pan Ackroyd nejspíš ty peníze někomu dal.“

Hospodyně nám suše popřála dobré odpoledne a rozloučili jsme se. Odešel jsem současně s Poirotem.

„Rád bych věděl,“ přerušil jsem mlčení, „jaké to byly papíry, že to Ackroyda tak strašně rozzlobilo? Snad je to cenná stopa pro vyřešení záhady.“

„Jeho tajemník říkal, že na stole nebylo nic důležitého,“ poznamenal Poirot polohlasně.

„Ano, ale...“ zarazil jsem se.

„Vám je divné, že se pan Ackroyd tolik rozzuřil kvůli takové hlouposti?“

„Právě.“

„Ale byla to hloupost?“

„Ovšem,“ připustil jsem, „my nevíme, jaké to byly papíry.“

Ale Raymond tvrdí...“

„Pana Raymonda na okamžik vynechte. Co jste říkal tomu děvčeti?“

„Kterému děvčeti? Panské?“

„Ano, panské. Ursule Bourneové.“

„Vypadá velice slušně,“ řekl jsem váhavě.

Poirot opakoval moje slova, ale zatímco já jsem lehce zdůraznil slovíčko „slušně“, Poirot zdůraznil slovo předcházející.

„Ano, vypadá velice slušně – ano.“

Pak, po krátkém mlčení, vytáhl něco z kapsy a podal mi to.

„Podívejte se, příteli, něco vám ukážu. Vidíte, tady.“

Papír, který mi podal, byl seznam, který inspektor pořídil a který ráno Poirotovi dal. Sledoval jsem jeho prst a uviděl jsem, že jméno Ursuly Bourneové je označeno křížkem.

„Tehdy jste si toho snad nevšiml, příteli, ale tady na tom seznamu jedné osobě úplně chybí alibi: Ursule Bourneové.“

„Snad nemyslíte...“

„Doktore Shepparde, já si nemohu dovolit cokoliv myslet.“

Ursula Bourneová možná zabila Rogera Ackroyda, ale přiznám se, že pro to nevidím žádný motiv. Vy ano?“ Upřeně se na mě podíval – tak upřeně, že mi to až nebylo příjemné.

„Vy ano?“ opakoval.

„Žádný motiv nevidím,“ prohlásil jsem rozhodně.

Jeho pohled změkkl. Zamračil se a mumlal si pro sebe:

„Jelikož vyděrač byl muž, plyne z toho, že to děvče nemohlo být oním vyděračem, takže...“ Zasmál se.

„Pokud jde o to...“ začal jsem nejistě.

Prudce se ke mně obrátil: „Co? Co jste chtěl říci?“

„Nic, nic. Jenom to, že přesně vzato, paní Ferrarsová ve svém dopise mluvila o osobě a nikdy neřekla přímo, že to byl muž. Ale my s Ackroydem jsme samozřejmě předpokládali, že to byl muž.“

Poirot jako by mě neposlouchal. Mumlal si pro sebe: „Ale pak je to přece jen možné – ano, jistě, je to možné – jenomže – ha! – musím si to v hlavě znovu srovnat. Všechno musí zapadnout přesně na své určené místo – jinak jsem na falešné stopě.“ Odmlčel se a znovu se ke mně prudce otočil. „Kde je Marby?“

„Za Cranchesterem.“

„Jak daleko?“

„No – snad takových čtrnáct mil.“

„Mohl byste tam zajet? Třeba zítra?“

„Zítra? Okamžik. To je neděle. Ano, mohu to zařídit.“

Co tam budu dělat?“

„Navštívíte tu paní Folliottovou. Hleďte se dovědět co nejvíc o té Ursule Bourneové.“

„Prosím, ale – o takový úkol moc nestojím.“

„Teď není čas na otálení. Možná že na tom závisí něčí život.“

„Chudák Ralf,“ povzdechl jsem si. „Ale vy jste přesto přesvědčen, že je nevinný?“

Poirot se na mě vážně podíval: „Chcete vědět pravdu?“

„Ovšem.“

„Tak vám ji povím, příteli. Všechno ukazuje na to, že je vinný.“

„Cože?“ zvolal jsem.

Poirot přitakal. „Tomu hlupákovi inspektorovi – on je opravdu hlupák – všechno ukazuje na Ralfovu vinu. Já se pídím po pravdě a pravda mě pokaždé zavede k Ralfu Patonovi. Motiv, příležitost, způsob. Ale nevynechám jedinou skulinku. Slíbil jsem to slečně Floře. A ta holčička si byla tak jistá, tak nesmírně jistá.“

11/ POIROT JDE NA NÁVŠTĚVU

Byl jsem nesmírně nervózní, když jsem příští dopoledne zazvonil u dveří Marby Grange. Hrozně rád bych byl věděl, co si Poirot od této návštěvy slibuje. A proč ten úkol svěřil právě mně? Snad proto, že si přál, jako v případě majora Blunta, zůstat sám v pozadí? Toto přání, které bylo v prvním případě pochopitelné, připadalo mi tentokrát zcela bezpředmětné.

Moje úvahy přerušil příchod panské. Ano, paní Folliottová je doma. Panská mě uvedla do velkého salónu a já jsem se zvědavě rozhlížel kolem sebe, zatímco jsem čekal na paní domu. Prostorná, holá místnost s několika pěknými kousky starého porcelánu a několika pěknými rytinami, chatrnými potahy na nábytku a chatrnými záclonami. Místnost měla veskrze ženský charakter.

Právě jsem si prohlížel Bartolozziho obraz na stěně, když Vstoupila paní Folliottová. Byla to vysoká žena s neposlušnými hnědými vlasy a velice podmanivým úsměvem. „Doktor Sheppard?“ řekla váhavě.

„Ano,“ odpověděl jsem. „Musím se vám omluvit, že jsem k vám takto přišel, ale potřebuji informace o jisté panské, která u vás byla dřív zaměstnána. Ursula Bourneová.“

Když jsem vyslovil to jméno, úsměv jí zmizel z obličeje a paní Folliottová náhle citelně ochladla. Vypadala stísněně a neklidně. „Ursula Bourneová?“ řekla nejistě.

„Ano,“ řekl jsem. „Vy se na ni nepamatujete?“

„Ale ano, ovšem – pamatuji se velice dobře.“

„Pokud vím, odešla od vás asi před rokem.“

„Ano. Ano, odešla. Správně.“

„Byla jste s ní spokojená po tu dobu, co byla u vás?“

Mimochodem, jak dlouho u vás byla?“

„Rok nebo dva – už se nepamatuji, jak dlouho. Je – je velice schopná. Určitě s ní budete spokojen.“

Nevěděla jsem, že z Fernly odchází. Neměla jsem o tom tušení.“

„Co byste mi o ní mohla říci?“ otázal jsem se.

„O ní?“

„Ano. Odkud pochází, z jaké rodiny – tak něco.“

Výraz paní Folliottové byl čím dál ledovější. „Nemám ponětí.“

„U koho byla, než přišla k vám?“

„Obávám se, že si nepamatuji.“ Pod její nervozitou bleskla jiskra hněvu. Zaklonila hlavu pohybem, který mi byl jaksi povědomý. „Musíte se opravdu na to všechno vyptávat?“

„Ne, nemusím,“ řekl jsem překvapen a skoro jako bych se omlouval. „Nenapadlo mi, že vám to bude vadit. Promiňte.“

Její hněv opadl a nervozita se vrátila. „Ale ne, nevadí mi to, opravdu ne. Proč by mi to mělo vadit? Jen mi to připadá – trochu divné. Tak trochu divné.“

Výhoda lékařského povolání je v tom, že dovedete odhadnout, kdy vám někdo lže. Už z chování paní Folliottové jsem mohl poznat, že jí moje otázky vadí – a to velice. Byla celá nesvá – rozčilená, zřejmě tu někde byla nějaká záhada.

Odhadoval jsem ji jako osobu, která není zvyklá lhát, a proto ji tolik obtěžuje, když je k tomu donucena. I dítě by ji prokouklo.

Bylo také zřejmé, že už mi nehodlá říci nic víc. Ať je záhada kolem Ursuly Bourneové jakéhokoliv druhu, rozhodně se o tom nic nedovím od paní Folliottové. Kapituloval jsem, znovu jsem se omluvil, že jsem obtěžoval, a odporoučel jsem se.

Navštívil jsem ještě pár pacientů a vrátil jsem se domů v šest hodin. Karolína seděla u zbytků svačiny. Na tváři měla onen tajně vítězoslavný výraz, který znám až příliš dobře. Je to u ní neklamná známka buď toho, že získala nějaké informace, nebo že je poskytl. Byl bych rád věděl, který případ to byl tentokrát.

„Strávila jsem velice zajímavé odpoledne,“ začala Karolína, když jsem se spustil do svého oblíbeného křesla a natáhl nohy k lákavě sálajícímu krbu.

„Opravdu?“ zeptal jsem se. „Měla jsi tu na čaji slečnu Ganettovou?“

Slečna Ganettová je hlavní kápo mezi našimi drbnami.

„Omyl, hádej dál,“ řekla Karolína s nesmírným uspokojením.

A tak jsem hádal, až jsem probral celou Karolíninu zpravodajskou síť. Má sestra uvítala každou mou další

domněnku vítězoslavným zavrtěním hlavou. Nakonec mi to prozradila sama:

„Toho Poirota,“ řekla. „Tak co ty na to?“

Myslel jsem si o tom spoustu věcí, ale dal jsem si dobrý pozor, abych žádnou z nich Karolíně neřekl. „Co tu chtěl?“ zeptal jsem se.

„Přirozeně přišel mě navštívit. Povídal, že když zná mého bratra, bude mu snad také dovoleno, aby se seznámil s jeho roztomilou sestrou – s tvou roztomilou sestrou. Teď jsem si to popletla, ale víš, jak to myslím.“

„Co ti říkal?“

„Vyprávěl mi o sobě a o případech, které vyšetřoval. Třeba pro prince z Mauretánie – víš, toho, co si vzal tu tanečnici.“

„Ano?“

„Onehdy o ní psali hrozně zajímavě v novinách, že prý je to ve skutečnosti velkokněžna, jedna z dcer posledního cara, které se podařilo uprchnout. Tak tedy pan Poirot rozluštil záhadnou vraždu, do které mohli být ti dva zapleteni. Princ Pavel mu za to byl strašně vděčný.“

„A daroval mu jehlici do kravaty se smaragdem zvící holubího vejce?“ otázal jsem se sarkasticky.

„O tom nic neříkal. Proč?“

„To nic,“ řekl jsem. „Myslel jsem, že to tak bývá zvykem.“

Alespoň v detektivkách. Slavný detektiv má vždycky doma spoustu rubínů a perel od vděčných klientů z rodu královského.“

„Je hrozně zajímavé takto nahlédnout do zákulisí,“ řekla má sestra s uspokojením.

Pro Karolínu určitě. Musel jsem se obdivovat fantazii pana Hercula Poirota, který s jistotou vybral ze všech možných případů přesně ten, který musí uchvátit starší slečnu z malého města.

„On ti řekl, že ta tanečnice je opravdu velkokněžna?“ otázal jsem se.

„Je vázán slibem tajemství,“ řekla Karolína důležitě.

Zajímalo mě, nakolik asi Poirot znásilnil pravdu, když mluvil s Karolínou. Asi vůbec ne. Asi jen jisté věci naznačil výmluvným mrkáním a krčením ramen.

„A po tom všem předpokládám, žeš byla ochotná mu zobat z ruky.“

„Nebuď vulgární, Jamesi. Já nevím, kam na tyhle výrazy chodíš.“

„Petrně jsem je pochytíl od svého jediného spojení s vnějším světem – od svých pacientů. Bohužel mezi nimi nejsou žádní potentáti ani zajímaví ruští emigranti.“

Karolína si vysunula brýle na čelo a podívala se na mě.

„Jsi nějaký mrzutý, Jamesi. To bude od žlučníku. Chce to na noc tu modrou pilulku.“

Kdybyste mě viděli doma, nikdy by vás nenapadlo, že jsem lékař. Karolína ordinuje všechny léky jak mně, tak sobě. „Dej pokoj se žlučníkem,“ řekl jsem podrážděně.

„O vraždě jste vůbec nemluvili?“

„Ale samozřejmě, Jamesi. O čem jiném se tady dá mluvit?“

Měla jsem možnost panu Poirotovi v lečném poradit. Byl mi velice vděčný. Říkal, že mám vlastnosti rozeného detektiva a že se výborně vyznám v lidech.“

Karolína mi připadala jako kočka, která se namlsala husté smetany. Doslova předla blahem. „Taky mi vyprávěl o šedivých mozkových buňkách a o jejich funkci. Ty jeho jsou prý naprosto prvotřídní.“

„To je celý on,“ poznamenal jsem trpce. „Rozhodně nemůže být trestaný pro skromnost.“

„Nebuď protivný, Jamesi. Pan Poirot považuje za hrozně důležité, aby se Ralf co nejdříve našel a aby vysvětlil své jednání. Říká, že by jeho zmizení mohlo udělat při zasedání koronerovy poroty velice špatný dojem.“

„A co jsi mu na to řekla?“

„Souhlasila jsem s ním,“ řekla Karolína důležitě. „A mohla jsem mu taky říci, co si o tom lidé povídají.“

„Karolíno!“ řekl jsem přísně, „řekla jsi panu Poirotovi o tom, co jsi tehdy zaslechla v lese?“

„Řekla,“ prohlásila Karolína hrdě.

Vstal jsem a začal přecházet po pokoji. „Doufám, že víš, co děláš,“ vyrazil jsem ze sebe. „Strkáš Ralfovi hlavu do oprátky tak jistě, jako že sedíš tady na té židli.“

„Naopak,“ řekla zcela klidně Karolína. „Divím se, že jsi mu o tom neřekl ty.“

„To bych tomu dal,“ ohradil jsem se. „Mám toho chlapce moc rád.“

„Já taky. A proto tvrdím, že mluvíš nesmysly. Nevěřím, že to Ralf udělal, a proto mu pravda nemůže ublížit. Musíme panu Poirotovi pomáhat, co jen můžeme. Co když Ralf se s tou dívkou sešel znovu v noc vraždy? Pak má dokonalé alibi.“

„Když má dokonalé alibi,“ opáčil jsem, „proč se tedy nepřihlásí a neřekne to?“

„Aby té dívce nenadělal nepříjemnosti,“ řekla Karolína moudře. „Ale když ji pan Poirot najde a přesvědčí ji, že je to její povinnost, sama půjde a Ralfa očistí.“

„Mně se zdá, že sis tu vymyslela pěknou romantickou pohádku,“ řekl jsem. „To máš z toho, že tak ráda čteš romány z červené knihovny, Karolíno. Vždycky ti to říkám.“

Znovu jsem usedl do křesla. „Ptal se tě pan Poirot ještě na něco?“ otázal jsem se.

„Jen na pacienty, které jsi tu tehdy ráno měl.“

„Na pacienty?“ zeptal jsem se nechápavě.

„Ano, co přišli do ordinace. Kolik jich bylo a kdo to byl.“

„A tys to věděla?“

Karolína je opravdu úžasná. „Jak by ne!“ pronesla vítězoslavně. „Vidím tady z okna krásně na chodníček k ordinaci.“

A mám výtečnou paměť, Jamesi. Daleko lepší než ty.“

„O tom jsem přesvědčen,“ zamumlal jsem mechanicky.

Má sestra pokračovala a odpočítávala jednotlivá jména na prstech. „Paní Bennetová a ten chlapec ze statku s bolavým prstem. Dolly Griceová, abys jí vytáhl jehlu z prstu, ten americký stevard z parníku.“

Počkat – to jsou čtyři.

Jo, a starý George Evans, co má ty vředy. A nakonec...”

Karolína se významně odmlčela.

„Nu?“

Karolína dospěla vítězně k vyvrcholení. Zasyčela, jak se sluší a patří – tím spíš, že měla k dispozici patřičné množství sykavek. „SSSlečna Russellová?“ Opřela se v křesle a významně se na mě podívala, a když se na vás Karolína významně podívá, nemůže vám to ujít.

„Já nevím, co tím myslíš,“ řekl jsem zcela podle pravdy.

„Proč by za mnou slečna Russellová nesměla přijít, když má bolavé koleno?“

„Bolavé koleno!“ řekla Karolína. „Nesmysl! Nemá je o nic bolavější než ty nebo já. Přišla kvůli něčemu jinému.“

„Čemu?“ zeptal jsem se.

Karolína se musela přiznat, že neví. „Ale můžeš si být jistý, že tohle chtěl právě zjistit, myslím jako pan Poirot.“

Na té osobě je něco podezřelého a on to ví.“

„Přesně takhle mi to řekla paní Ackroydová,“ řekl jsem.

„Že je na slečně Russellové něco podezřelého.“

„Aha!“ řekla Karolína tajemně. „Paní Ackroydová! Tak ta taky.“

„Co taky?“

Karolína mi to odmítla vysvětlit. Jen několikrát zakývala hlavou, sbalila pletení a odešla nahoru, aby si oblékla svou lila hedvábnou blůzu a na krk pověsila zlatý medailónek, což nazývá svým večerním úborem. Já jsem zůstal sedět a dál jsem se díval do ohně a přemýšlel o tom, co mi Karolína řekla. Přišel Poirot skutečně proto, aby získal informace o slečně Russellové, nebo si to jen Karolínina křivolaká mysl takhle vyložila po svém?

Rozhodně tehdy ráno nebylo na chování slečny Russellové nic ani zdaleka podezřelého. Leda...

Vzpomněl jsem si, jak neustále převáděla řeč na drogy, jak z toho převedla hovor na jedy a otravy. Jenže na tom přece nic není. Ackroyd nebyl otráven. Ale stejně je to zvláštní...

Slyšel jsem, jak na mě Karolína poněkud jedovatým hlasem volá shora: „Jamesi, opozdíš se k večeři.“

Přiložil jsem pár kusů uhlí do krbu a poslušně jsem šel nahoru.

Jsem ochoten udělat cokoli v zájmu klidu v domě.

12/ U KULATÉHO STOLU

Koronerova porota zasedala v pondělí. Nechci tu podrobně líčit průběh zasedání. Znamenalo by to jen opakování toho, co už bylo řečeno. V dohodě s policií se toho veřejnost dověděla velice málo. Já jsem svědčil o tom, co způsobilo Ackroydovu smrt, a o pravděpodobné době, kdy smrt nastala. Koroner se sice zmínil o nepřítomnosti Ralfa Patona, ale tuto skutečnost příliš nezdůraznil.

Po skončení řízení jsme Poirot a já vyměnili pár slov s inspektorem Raglanem. Inspektor byl velice vážný. „Vypadá to zle, pane Poirote,“ řekl. „Snažím se věc posuzovat nezaujatě.“

Jsem místní člověk a kapitána Patona jsem nejednou viděl v Cranchesteru. Nepřeji si, aby vrahem byl on – ale ať to vezmete z kterékoli strany, vypadá to pro něho bledě. Když je nevinný, proč se nepřihlásí?

Máme proti němu důkazy, ale stále ještě není vyloučeno, že to všechno může vysvětlit.

Tak proč to tedy neudělá?”

Za inspektorovými slovy se skrývalo daleko víc, než kolik jsem toho tehdy věděl. Ralfův popis byl telegraficky rozeslán po všech přístavech a nádražích v Anglii. Všude byla policie v pohotovosti. Ralfův byt v Londýně byl hlídán, stejně jako všechna místa, kam chodíval. Bylo téměř vyloučeno, že by Ralf dokázal takovým kordonem proklouznout.

Neměl žádná zavazadla, a pokud bylo známo, neměl ani peníze.

„Nenašel jsem nikoho, kdo by ho ten večer viděl na nádraží,” pokračoval inspektor. „A přitom ho tady lidé znají, takže by se dalo čekat, že si ho někdo všimne. Z Liverpoolu také nemám žádné zprávy.”

„Vy myslíte, že jel do Liverpoolu?” otázal se Poirot.

„To je nabitelní. Ten telefonický vzkaz z nádraží přesně tři minuty před odjezdem liverpoolského rychlíku – to přece nebyla jen náhoda.”

„Ledaže to někdo udělal schválně, aby vás svedl na falešnou stopu. Možná že v tom je právě celý Vtip toho telefonického vzkazu.”

„To je nápad,” řekl inspektor živě. „Myslíte, že je to opravdu vysvětlení pro ten telefonický vzkaz?”

„Mon ami,” řekl Poirot vážně, „to nevím. Ale něco vám řeknu: Jsem přesvědčen, že až najdeme vysvětlení toho telefonátu, nalezneme i vysvětlení vraždy.”

„Něco podobného už jste přece říkal, pamatuji si to,” poznamenal jsem a tázavě jsem na něho pohlédl.

Poirot přikývl. „K tomu se vždycky vracím,” prohlásil vážně.

„Mně to připadá zcela irrelevantní,” namítl jsem.

„To bych neřekl,” nesouhlasil inspektor, „ale řekl bych, že tomu pan Poirot přikládá příliš velkou důležitost. Já mám lepší indicii. Například otisky prstů na dýce.”

Poirot náhle počal mluvit nápadně cizím přízvukem, což se stávalo pokaždé, když ho něco rozruší.

„Monsieur l'inspecteur” řekl, „pozor na slepá – slepá – comment dire? – jak říkáte takové té ulici, která je na konci zavřená?”

Inspektor Raglan se na něho nechápavě podíval, ale mně to došlo dřív. „Myslíte slepou uličku?” řekl jsem.

„To je to, slepá ulička, která nikam nevede. Možná že tak je to i s těmi otisky prstů – že nevedou nikam.”

„To není dost dobře možné,” řekl inspektor. „Vy si myslíte, že jsou padělané? Četl jsem o tom, že se to dělá, ale v praxi jsem se s tím nikdy nesetkal. Ale ať jsou padělané nebo pravé – někam vést musí.”

Poirot jen pokrčil rameny a rozhodil rukama.

Inspektor nám předvedl několik zvětšenin těch otisků a pustil se do odborného výkladu o daktyloskopii.

„Tak a teď musíte uznat, že ty otisky tam zanechal někdo, kdo byl ten večer v domě,” řekl nakonec inspektor, kterého dráždil Poirotův zjevný nezájem.

„Bien entendu,” řekl Poirot a přikývl.

„Sňal jsem otisky prstů všem členům domácnosti, opakuji, všem, starou paní počínaje a kuchyňskou konče.”

Obávám se, že by paní Ackroydovou moc nepotěšilo, kdyby slyšela, jak ji někdo označuje jako starou paní. Kosmetické přípravky ji jistě musí stát hromadu peněz.

„Ano, opravdu všem,” opakoval inspektor zbytečně horlivě.

„Včetně mne,” poznamenal jsem suše.

„Dobrá, žádné z nich neodpovídají těm na dýce. Zbývají nám tedy jen dvě alternativy. Ralf Paton nebo ten záhadný cizinec, o němž nám řekl tady doktor. Až ty dva dopadneme...”

„A ztratíte mezitím spoustu drahocenného času...” přerušil ho Poirot.

„Nerozumím vám, pane Poirote.”

„Říkáte, že jste sňali otisky všem obyvatelům domu,” zabručel Poirot. „Jste si tím jist, monsieur l'inspecteur?”

„Zajisté.”

„A nikoho jste nepřehlédli?”

„Nikoho jsme nepřehlédli.”

„Živého ani mrtvého?”

Inspektor se zatvářil vyjeveně, jako by špatně rozuměl.

Pak mu to došlo: „Vy myslíte...”

„Mrtvého, monsieur l'inspecteur.”

Inspektorovi zase chvíli trvalo, než pochopil.

„Chci tím naznačit,” řekl Poirot klidně, „že ty otisky na jílcí dýky jsou otisky samého pana Ackroyda.

Můžete si to snadno ověřit. Jeho tělo máte dosud k dispozici.”

„Ale proč? Co tím chcete dokázat? Přece nechcete tvrdit, že to byla sebevražda, pane Poirote?“

„Ne, ne. Podle mé teorie měl vrah na ruku rukavice nebo si ruku něčím omotal. Když zasadil ránu, uchopil ruku své oběti a přitiskl ji na jílec.“

„Ale proč?“

Poirot znovu pokrčil rameny. „Aby nejasný případ učinil ještě nejasnějším.“

„Dobrá,“ řekl inspektor. „Podíváme se na to. Co vás vlastně na tu myšlenku přivedlo?“

„Když jste byl tak laskav a ukázal mi dýku a upozornil mě na otisky prstů. O podrobnostech daktyloskopie toho moc nevím, to přiznávám. Ale zdálo se mi, že ty otisky jsou nějak podivně umístěny. Takhle bych nedržel dýku, kdybych chtěl někoho bodnout. Ovšem, kdybych se rozpřáhl pravou rukou dozadu přes rameno, asi bych se sotva tak přesně trefil.“

Inspektor Raglan zíral na Poirota. Poirot se tvářil naprosto nezúčastněně a odstraňoval si pomyslné smítko z rukávu.

„Vida,“ řekl inspektor, „na tom něco je. Prozkoumám to, ale nesmíte být zklamán, když to nikam nepovede.“

To vše pronesl nápadně laskavě a shovívavě. Poirot se za ním díval, když odcházel. Pak se obrátil ke mně a v očích mu kmitl veselý plamínek. „Příště,“ řekl, „musím být šetrnější k jeho amour propre. A teď, když máme volné pole, co kdybychom uspořádali rodinnou sešlost? Co říkáte, mon ami?“

Poirotova „rodinná sešlost“ začala za půl hodiny. Seděli jsme kolem stolu v jídelně – Poirot v čele jako předseda nějakého přízračného shromáždění. Služebnictvo nebylo přítomno, takže nás bylo celkem šest: paní Ackroydová, Flora, major Blunt, Raymond, Poirot a já. Když byli všichni pohromadě, Poirot vstal a uklonil se. „Messieurs, mesdames, sezval jsem vás sem za jistým účelem,“ odmlčel se. „V první řadě bych se rád obrátil tady ke slečně.“

„Ke mně?“ řekla Flora.

„Slečno, vy jste zasnoubená s kapitánem Patonem. Jste patrně jediná osoba, které důvěřuje. Proto vás prosím, víte-li, kde v této chvíli je, domluvte mu, ať se přihlásí. Okamžik, prosím,“ řekl, když Flora zvedla hlavu a chystala se promluvit, „nic neříkejte, dokud si to pořádně nerozmyslíte.“

Upozorňuji vás, mademoiselle, že se jeho situace stává den ode dne překernější. Kdyby se byl přihlásil hned, i kdyby fakta svědčila proti němu, měl možnost všechno vysvětlit.

Ale jeho mlčení – jeho útek – co může znamenat? Jen jedinou věc: špatné svědomí. Mademoiselle, jste-li skutečně přesvědčená o jeho nevině, domluvte mu, ať se přihlásí, než bude pozdě.“

Flora zbledla. „Pozdě!“ opakovala tiše.

Poirot se naklonil a podíval se na ni. „Podívejte se, ma petite demoiselle,“ řekl velice laskavě, „prosí vás o to papa Poirot. Starý papa Poirot, který toho tolik ví a má tak velké zkušenosti. Neříkám to, abych vám nastražil léčku, slečno.“

Důvěřujte mi a řekněte mi, kde je Ralf Paton.“

Flora vstala a šla přímo k němu. „Pane Poirote,“ řekla zřetelně. „Přisahám – na svou čest – že nemám ponětí, kde Ralf je, a že jsem ho víckrát neviděla ani o něm neslyšela ode dne – ode dne vraždy.“

Flora si znovu sedla. Poirot na ni chvíli mlčky hleděl a pak prudce spustil obě ruce na stůl. „Bien. Prosím,“ řekl. Jeho tvář ztvrdla. „Teď se obracím k vám ostatním, co sedíte kolem stolu: paní Ackroydová, majore Blunte, doktore Shepparde, pane Raymonde. Vy všichni jste blízcí přátelé Ralfa Patona. Víte-li, kde se skrývá, řekněte to.“

Nastalo dlouhé mlčení. Poirot se díval postupně z jednoho na druhého. „Prosím vás snažně,“ řekl tiše, „řekněte to.“

Ale bylo dál ticho, až je porušila paní Ackroydová. „Musím říci,“ poznamenala naříkavě, „že Ralfova nepřítomnost je podivná – vsutku velice podivná. Že se nepřihlásil v takovém okamžiku... To vypadá, jako kdyby pro to měl nějaký důvod.“

A tak si myslím. Floro, že je to vlastně velké štěstí, že vaše zasnoubení nebylo nikdy veřejně oznámeno.“

„Máti!“ okřikla ji Flora káravě.

„Prozřetelnost,“ prohlásila paní Ackroydová, „já věřím v Prozřetelnost – v to božstvo, jež určuje naše cíle, jak krásně říká básník.“

„Doufám, paní Ackroydová, že nechcete svalovat na všemohoucího odpovědnost za to, jaké má kdo nápady?“ zeptal se Geoffrey Raymond a zasmál se svým bezstarostným smíchem.

Patrně tím chtěl uvolnit napětí, ale paní Ackroydová se na něho vyčítavě podívala a vytáhla kapesník.

„Flora tím byla ušetřena obrovské spousty nepříjemné publicity. Nikdy mě ovšem ani na okamžik nenapadlo, že by měl Ralf něco společného s Rogerovou vraždou. To rozhodně ne. Ale já už jsem taková důvěřivá duše – a vždycky jsem taková byla, už od dětství. Hrozně nerada si o někom myslím to nejhorší.“

Jenže nesmíme zapomínat, že se Ralf jako mladý chlapec zúčastnil za války několika náletů. Následky se prý projevují někdy až dlouho potom. Lidé pak nejsou odpovědní za své činy. Někdy ztrácejí vládu nad sebou a nemohou tomu zabránit.“

„Máti!“ zvolala Flora. „Snad si nemyslíš, že to Ralf udělal?“

„Ale, ale, paní Ackroydová,“ řekl Blunt.

„Já nevím, co o tom soudíte vy,“ řekla paní Ackroydová plačtivě. „Ale já jsem z toho celá zničená. Co se asi stane s Rogerovým majetkem, když bude Ralf uznán vinným?“

Raymond prudce odstrčil židli od stolu. Major Blunt se ani nepohnul, jen se na ni upřeně díval. „Něco jako šok po explozi,“ vedla paní Ackroydová dál svou, „a Roger ho asi držel s penězi moc zkrátka – samozřejmě v nejlepším úmyslu.“

Vidím, že jste všichni proti mně, ale stejně mi připadá divné, že se Ralf nepřihlásil, a opakuji, že jsem ráda, že Flořino zasnoubení nebylo nikdy veřejně oznámeno.“

„Stane se tak zítra,“ pronesla Flora zřetelně.

„Flořo!“ zděsila se její matka. Flora se obrátila k Raymondovi. „Byl byste tak hodný a poslal oznámení do Times a Morning Post, pane Raymonde?“

„Zajisté, když to považujete za vhodné, slečno Ackroydová,“ odpověděl Raymond vážně.

Flora se živě obrátila k Bluntovi: „Vy mě jistě chápete,“ řekla. „Co jiného mohu udělat? V téhle situaci musím stát při Ralfovi. Přece je vám jasné, že musím?“ Zkoumavě na něho hleděla a po delší odmlce Blunt stroze přikývl.

Paní Ackroydová hlasitě projevila svůj nesouhlas. Floru to nikterak nevzrušilo. Potom se ozval Raymond:

„Vážím si pohnutek, které vás k tomu vedou, slečno Ackroydová. Ale nejednáte trochu ukvapeně?“

Počkejte s tím pár dní.“

„Zítra,“ opakovala Flora jasným hlasem. „Nemá smysl se takhle rozčilovat, máti. Ať jsem jaká jsem, ale zrazovat své přátele nebudu.“

„Pane Poirote,“ bědovala paní Ackroydová, „proč na to nic neříkáte?“

„Tady není co říkat,“ vložil se Blunt. „Slečna Flora jedná správně. Budu stát při ní, děj se co děj.“

Flora mu podala ruku a řekla: „Děkuju vám, majore Blunte.“

„Mademoiselle,“ řekl Poirot, „Dovolíte starému pánovi, aby vám vyslovil obdiv za vaši odvahu a vaši loajalitu? A doufám, že mě správně pochopíte, když vás požádám – a to se vši vážností – abyste odložila to oznámení alespoň o dva dny?“

Flora zaváhala.

„Žádám vás o to v Ralfově, stejně jako ve vašem vlastním zájmu, má milá. Vy se mračíte. Nevěříte mi to. Ale ujišťuji vás, že je to tak. Sans blague. Svěřila jste ten případ do mých rukou. Nesmíte mi teď překážet.“

Flora odpověděla až po chvíli. „Nelíbí se mi to,“ řekla, „ale poslechnu vás.“ Znovu si sedla za stůl.

„A nyní, messieurs et mesdames,“ pokračoval Poirot rychle, „dopovím, co jsem začal. Pochopte, že se chci dopracovat pravdy. Pravda, i když je sebeošklivější, je vždycky zajímavá – krásná pro toho, kdo ji hledá.“ Zde zřejmě čekal projev nesouhlasu. „Je nejvyšší pravděpodobné, že toto je poslední případ, který v životě vyšetřuji. Ale Hercule Poirot nehodlá skončit nezdarem. Messieurs et mesdames, říkám vám, že chci zjistit pravdu. A zjistím ji – navzdory vám všem!“

Poslední slova vyslovil vyzývavě, jako by nám hodil rukavici do tváře. Mám dojem, že jsme se všichni trochu přikrčili, s výjimkou Geoffreye Raymonda, který si zachoval svou obvyklou veselou mysl a klid. „Jak jste to myslel – navzdory nám všem?“ otázal se s lehce zvednutým obočím.

„Přesně tak, jak jsem to řekl, monsieur. Každý z vás zde přítomných přede mnou něco skrývá.“ Pozvedl ruku, když se ozvala tlumená vlna nesouhlasu. „Ano, vím, co říkám. Třeba je to něco nedůležitého – triviálního – něco, o čem si myslíte, že to s případem nijak nesouvisí, ale je to tak. Každý z vás něco tají. Tak co? Že mám pravdu?“ Přeletěl všechny kolem stolu vyzývavým pohledem, jako by nás obviňoval. A všichni jsme před ním sklopili oči, včetně mne.

„Odpověděli jste mi,“ řekl Poirot a záhadně se usmál. Vstal ze židle. „Snažně vás všechny prosím.“

Řekněte mi pravdu – celou pravdu.“ Ticho. „Nikdo nechce promluvit?“ opět se tak podivně zasmál. „C'est dommage,“ řekl nakonec a vyšel z místnosti.

13/ HUSÍ BRK

Poirot mě pozval, abych k němu po večeři zašel. Karolíně se to zřejmě nelíbilo. Asi by byla ráda šla se

mnou.

Poirot mě přivítal pohostinně. Na stolku stála láhev irské whisky (kterou nenávidím), sifon a sklenice. Sám pro sebe si vařil horkou čokoládu. Jak jsem později zjistil, byl to jeho nejmilejší nápoj.

Zdvořile se mě vyptal na zdraví mé sestry, o níž prohlásil, že je to velice zajímavá dáma.

„Vy mi ji kazíte. Stouplo jí to do hlavy,“ řekl jsem. „Třeba ta vaše nedělní návštěva.“

Poirot se zasmál a očka mu zasvítla. „Není nad to obrátit se na odborníka,“ poznamenal tajemně. Ale blíže mi to vysvětlit nechtěl.

„Stejně jste se dověděl jen místní drby,“ řekl jsem. „Pravdivé i vymyšlené.“

„A spoustu cenných informací,“ dodal Poirot polohlasně.

„Jako například...?“

Zavrtěl hlavou. „Proč jste mi neřekl pravdu?“ opáčil Poirot. „V takovém místě, jako je toto, se samozřejmě ví o každém pohybu Ralfa Patona. Kdyby vaše sestra nebyla tehdy náhodou šla tím lesem, šel by tamtudy někdo jiný.“

„Asi ano,“ uznal jsem neochotně. „A co ten váš zájem o moje pacienty?“

Poirotovi opět zasvítla očka. „Jen o jednoho, doktore, jen o jednoho.“

„Toho posledního?“ řekl jsem zkusmo.

„Slečna Russellová je jistě velice zajímavý případ,“ řekl Poirot vyhýbavě.

„Takže souhlasíte s mou sestrou a paní Ackroydovou, že je na ní něco podezřelého?“ otázel jsem se.

„Takhle o ní mluví?“

„To vám včera moje sestra nenaznačila?“

„C'est possible.“

„Docela neopodstatněně,“ prohlásil jsem.

„Les femmes!“ poznamenal Poirot. „Ženy jsou podivuhodné. Plesknou cokoliv a jako zázrakem se trefí.

Ale tak docela to není. Ženy si podvědomě všímají tisíců drobností a ani o tom nevědí. Jejich podvědomí si tyto drobnosti skládá dohromady – a říkají tomu intuice. Já jsem studoval psychologii a tyto věci znám.“ Důležitě vypjal hrud' a vypadal přitom tak směšně, že jsem se musel zasmát. Poirot si pak usrl čokolády a pečlivě si otřel knír.

„Já bych opravdu rád věděl,“ zaútočil jsem na něho, „co si o tom všem doopravdy myslíte?“

Poirot postavil koflík. „Opravdu byste to chtěl vědět?“

„Chtěl.“

„Viděl jste to, co jsem viděl já. Neměli bychom dojít ke stejným závěrům?“

„Obávám se, že si ze mne děláte legraci,“ řekl jsem škrobeně. „Vždyť já přece v podobných věcech nemám žádné zkušenosti.“

Poirot se shovívavě usmál. „Vy jste jako malé dítě, které chce vědět, jak funguje nějaká mašina. Chcete ten případ vidět ne tak, jak ho vidí rodinný lékař, ale očima detektiva, který nikoho ze zúčastněných nezná a nemá na nikom zájem – pro kterého jsou to všechno cizí lidé a tudíž i stejně podezřelí.“

„To jste řekl moc pěkně,“ poznamenal jsem.

„Tak vám tedy udělám malou přednášku. V první řadě je třeba si učinit jasný obraz o tom, co se tehdy večer odehrálo – stále s vědomím, že vypovídající osoba možná lže.“

Zvedl jsem obočí. „Hezky podezřívavý postoj.“

„Ale nutný – věřte mi, že nutný. Tak za prvé – doktor Sheppard odchází za deset minut devět. Jak to vím?“

„Protože jsem vám to řekl.“

„Třeba nemluvíte pravdu – nebo vám šly špatně hodinky.

Ale Parker také říká, že jste odešel za deset minut devět. Proto vaši výpověď přijímáme a pokračujeme dál. V devět hodin jste se srazil s nějakým člověkem – a tady jsme u toho, co nazveme záhadou tajemného cizince – přímo před branou do parku. Jak mohu vědět, že to tak bylo?“

„Řekl jsem vám to,“ začal jsem znovu, ale Poirot mě přerušil netrpělivým pohybem.

„Ale ale! Mně se zdá, že dnes večer nějak pomalu chápete, příteli. Vy sice víte, že je to tak, ale jak to mám vědět já?“

Eh bien, mohu vám sdělit, že záhadný cizinec skutečně existoval, protože služebná nějaké slečny Ganettové ho potkala pár minut před vámi a jí se také ptal na cestu do Fernly Parku.

Proto přijímáme jeho existenci jako fakt a s určitostí o něm víme dvě věci – že nebyl zdejší a že se se svým úmyslem navštívit Fernly Park nijak neskrýval, protože se dvakrát ptal na cestu.“

„Ano,“ řekl jsem. „Chápu.“

„Umínil jsem si, že se toho o tom člověku musím dovědět víc. Zjistil jsem, že si dal skleničku ve výčepu u Tří divočáků a že tamní sklepnice říká, že mluvil s americkým přízvukem a že se zmínil o tom, že právě přijel z Ameriky. Všiml jste si také, že měl americký přízvuk?“

„Ano, myslím, že měl,“ řekl jsem po chvilce rozmýšlení, „ale docela nepatrný.“

„Précisément. A pak, jak si jistě vzpomínáte, je tu ještě tohle, co jsem našel na zemi v altánu.“

Ukázal mi onen kousek brku. Zvědavě jsem si jej prohlížel.

A připomnělo mi to něco, co jsem kdysi četl.

Poirot, který mě pozoroval, přikývl. „Ano, heroin. Ti, co ho šňupou, ho nosí v tomhle.“

„Hydrochlorid diamorfin,“ zašeptal jsem mechanicky.

„Tento způsob šňupání je velice rozšířen v zámoří. Další důkaz, kdybychom nějaký potřebovali, že ten člověk přijel z Kanady nebo ze Spojených států.“

„Co obrátilo vaši pozornost na ten altán?“ otázal jsem se zvědavě.

„Můj přítel inspektor předpokládal, že tu pěšinu používají lidé jen jako zkratku od příjezdové cesty k domu. Ale jakmile jsem uviděl altán, uvědomil jsem si, že tutéž pěšinu by použil i ten, kdo by měl s někým schůzku v altánu. A protože je zřejmé, že ten cizinec nepřišel ani k hlavnímu, ani k zadnímu vchodu, musel patrně někdo z domu přijít za ním. A kde by bylo příhodnější místo pro schůzku než v altánu? Šel jsem tam v naději, že tam naleznu nějakou stopu. Našel jsem dvě: útržek batistu a husí brk.“

„A co ten kousek batistu?“ otázal jsem se zvědavě. „Co ten znamená?“

Poirot vytáhl obočí. „Vy nepoužíváte svých šedých mozkových buněk,“ poznamenal suše. „Význam toho útržku škrobeného batistu by vám měl být jasný.“

„Mně jasný není.“ Změnil jsem rozhovor. „Nesporně, ten člověk měl tam v altánu s někým schůzku. Ale s kým?“

„Právě,“ řekl Poirot. „Jistě si vzpomínáte, že paní Ackroydová a její dcera se sem přistěhovaly z Kanady?“

„To jste měl na mysli, když jste jim předhodil, že něco tají?“

„Možná. A teď dál. Co jste říkal vyprávění panské?“

„Jakému vyprávění?“

„O tom, jak byla propuštěna. Trvá propouštění služebné normálně půl hodiny? Je ta historie s důležitými listinami věrohodná? A nezapomeňte, ačkoli říká, že byla ve svém pokoji od půl desáté do deseti, nikdo jí to nemůže dosvědčit.“

„To jsem blázen,“ řekl jsem.

„Mně se to jeví čím dál jasnější. Ale řekněte mi, jaký je váš názor na to všechno?“

Vytáhl jsem z kapsy kousek papíru. „Tady jsem si udělal pár poznámek,“ řekl jsem skromně.

„Ale výborně! Jste metodický člověk. Pochlubte se.“

Četl jsem poněkud rozpačitě. „V prvé řadě je třeba se na věci dívat logicky...“

„Přesně tak to říkával můj přítel Hastings,“ přerušil mě Poirot, „jenže se toho, bohužel, nikdy nedržel.“

„Za prvé – pan Ackroyd byl slyšen, jak s někým hovoří o půl desáté. Myslíte si, že je to opravdu důležité?“ přerušil jsem četbu.

„Možná že ne,“ připustil můj přítel.

„Za druhé – někdy v průběhu večera musel Ralf Paton vlézt oknem dovnitř, jak nasvědčují otisky jeho bot.

Za třetí – ten večer byl pan Ackroyd nervózní a nebyl by pustil dovnitř nikoho, koho neznal.

Za čtvrté – návštěvník, který mluvil o půl desáté s panem Ackroydem, ho žádal o peníze. Víme, že Ralf Paton byl ve finanční tísní.

Tyto čtyři body dokazují, že návštěvník, který byl u pana Ackroyda o půl desáté, byl Ralf Paton. Ale víme také, že pan Ackroyd byl naživu ve tři čtvrti na deset, a proto ho nezabil Ralf Paton. Ralf nechal okno otevřené. Vrah pak touto cestou vnikl dovnitř.“

„A kdo byl vrah?“ otázal se Poirot.

„Ten neznámý Američan. Možná že byl spolčený s Parkerem a Parker je možná totožný s člověkem, který vydíral paní Ferrarovou. V tom případě Parker možná usoudil z toho, co zaslechl, že byl prozrazen, řekl to svému kumpánovi a ten pak Ackroyda zavraždil dýkou, kterou mu Parker opatřil.“

„Ovšem, to je možná teorie,“ připustil Poirot. „Nesporně nějaké ty buňky máte. Jenže zůstává ještě mnoho nevysvětlených okolností.“

„Například?“

„Ten telefon, posunuté křeslo...“

„Vy to opravdu považujete za důležité?“ přerušil jsem ho.

„Možná že ne,“ připustil můj přítel. „Třeba to křeslo někdo posunul náhodou a Raymond nebo Blunt je v rozčilení přistrčil na místo zcela mechanicky. Pak je tu těch chybějících čtyřicet liber.“

„Ty dal Ackroyd Ralfovi,“ nadhodil jsem. „Možná že si to své původní odmítnutí rozmyslel.“

„Jedno stále zůstává bez vysvětlení.“

„Co?“

„Proč si byl Blunt tak jistý, že o půl desáté byl u pana Ackroyda Ralf?“

„To nám vysvětlil,“ řekl jsem.

„Myslíte? Dobrá, nechme toho. Ale zato mi povězte, jaký měl Ralf důvod pro to, aby zmizel?“

„To už je těžší,“ řekl jsem pomalu. „Teď musím mluvit jako lékař. Ralfovi zřejmě selhaly nervy. Když náhle zjistil, že jeho strýc byl zavražděn pár minut po tom, co od něho sám odešel – možná po bouřlivém rozhovoru – zkrátka podlehl panice a Vzal nohy na ramena. Lidé si takhle někdy počínají – že se chovají jako provinilci, i když jsou dokonale nevinní.“

„Ano, to je pravda,“ řekl Poirot. „Ale nesmíme zapomínat na jednu věc.“

„Já vím, co teď řeknete,“ poznamenal jsem, „na motiv, Ralf Paton po otčímově smrti dědí velké jmění.“

„To je jeden motiv,“ souhlasil Poirot.

„Jeden?“

„Mais oui. Uvědomujete si, že před námi stojí tři zcela odlišné motivy? Nesporně někdo ukradl tu modrou obálku i s jejím obsahem. To je jeden motiv. Vyděračství. Ralf Paton byl možná oním mužem, který vydíral paní Ferrarsovou.

Vzpomeňte si, jak pan Hammond říkal, že mu není známo, že by byl Ralf v poslední době žádal strýce o peníze. Vypadá to, jako že měl jiné zdroje. Pak je tu fakt, že byl – jak vy tomu říkáte? – v úzkých? – a že se bál, aby se to strýci nedoneslo. A pak motiv, který jste prve sám zmínil.“

„Pro pána,“ řekl jsem poněkud zaraženě. „Vypadá to pro něho moc bledě.“

„Myslíte?“ řekl Poirot. „V tom se naše názory rozcházejí.“

Tři motivy, to je skoro až moc. Skoro bych věřil, že je Ralf Paton nevinný.“

14/ PANÍ ACKROYDOVÁ

Měl jsem dojem, že po večeru, jehož průběh jsem právě popsal, vstoupil případ do nové fáze. Vlastně ho lze rozdělit do dvou zcela odlišných částí. První část zahrnuje dobu od Ackroydovy smrti v pátek večer do příštího pondělí večer.

Je to pravdivé vylíčení toho, co se událo, jak se to jevilo Poirotovi. Celou dobu jsem byl v Poirotově blízkosti. Viděl jsem to, co viděl on. Snažil jsem se číst jeho myšlenky. Teď vím, že se mi to nepovedlo. Ačkoli mi Poirot ukázal všechny své objevy – jako například zlatý snubní prsten – nechal si pro sebe své hlavní a přitom logické závěry, které si z nich učinil. Jak jsem zjistil později, toto tajnůstkářství je pro něho charakteristické. Nadhodí občas nějakou narážku nebo námět, ale při tom zůstane.

Jak říkám, až do pondělí večer mohlo mé vyprávění být vyprávěním Poirotovým. Byl jsem jako Watson a on jako Sherlock Holmes. Ale po pondělku se naše cesty rozešly.

Poirot pracoval na vlastní pěst. Dozvěděl jsem se o všem, co dělal, protože v King's Abbotu se člověk nakonec nutně všechno dozví, ale už se mi nesvěřoval jako dosud. A i já jsem měl své vlastní starosti. Když se nyní dívám nazpět na toto období, ze všeho nejvíc mě zaráží jeho roztříštěnost. Kdekdo se nějak zúčastnil na vyjasňování záhady. Podobalo se to skládačce, k níž každý přikládá svůj kousek vědomosti nebo svůj objev. Ale tím jejich úkol končil. Teprve Poirotovi náleží zásluha za to, že tyto kousky zasadil na správné místo.

Některé události tenkrát vypadaly, jako kdyby s případem nesouvisely. Například otázka černých bot. Ale o tom až později... Abych postupoval přesně chronologicky, musím začít od okamžiku, kdy si mě zavolala paní Ackroydová.

Vzkázala pro mne v úterý brzy ráno, a protože vzkaz zněl naléhavě, spěchal jsem k ní v obavách, že ji naleznu v posledním tažení.

Ležela v posteli. Potud dodržela etiketu pro podobné případy. Podala mi kostnatou ruku a ukázala mi na židli u postele.

„Tak co, paní Ackroydová,“ řekl jsem, „copak je to s vámi?“ Řekl jsem to s onou strojenou bodrostí, jaká se zřejmě od praktického lékaře očekává.

„Jsem zničená,“ řekla paní Ackroydová zlomeným hlasem.

„Naprostě zničená. Je to otřes po Rogerově smrti. Člověk to prý v tu chvíli necítí. Reakce nastane až potom.“

Lékaři bohužel jeho povolání nedovoluje, aby vždycky říkal, co si doopravdy myslí. Byl bych dal nevímco, kdybych jí mohl odpovědět: „Blbost!“ Místo toho jsem jí předepsal povzbuzující prostředek. Paní

Ackroydová byla uspokojena.

První tah této partie byl zřejmě odehrán. Ani na okamžik jsem si nepomyslel, že pro mě poslala proto, že jí otřásla Ackroydova smrt. Ale paní Ackroydová je naprosto neschopná mluvit o nějakém tématu přímo. Vždycky volí co nejklikatější cestu. Byl jsem velice zvědav, proč mě opravdu zavolala.

„A pak ta včerejší scéna,“ pokračovala pacientka. Chvilí se odmlčela, jako by čekala, až se toho chytím. „Která scéna?“

„Ale pane doktore, snad jste už nezapomněl? S tím ohavným malým Francouzem – nebo Belgičanem – nebo co vlastně je. Jak se do nás pustil. Mě to tak hrozně rozčililo, ještě k tomu po Rogerově smrti.“

„To je mi velice líto, paní Ackroydová,“ řekl jsem.

„Nevím, jak si to představuje, takhle na nás křičet. Doufám, že znám natolik svoji povinnost, aby mě ani nenapadlo něco zatajovat. Poskytla jsem policii veškerou pomoc, které jsem schopná.“

Paní Ackroydová se odmlčela a já jsem řekl: „Ovšem.“

Začínalo mi svítat, oč tu vlastně jde.

„Nikdo nemůže říci, že jsem nedostála své povinnosti,“ pokračovala paní Ackroydová. „Jsem si jistá, že inspektor Raglan to dobře ví. Proč by z toho měl nějaký cizí přivandrovalec dělat takovou aféru? Vždyť je směšný už jenom napohled – úplně jako Francouz z operety. Nechápu, co to Floru napadlo ho do toho tahat. A mně o tom neřekla ani slovo.“

Prostě šla a provedla svou. Flora si někdy počíná trochu moc samostatně. Já jsem osoba znalá světa a její matka. Měla se napřed se mnou poradit.“

Vyslechl jsem ji mlčky.

„Co si ten člověk myslí? To bych ráda věděla. Myslí si opravdu, že něco skrývám? Vždyť mě z toho včera prakticky obvinil!“

Pokrčil jsem rameny. „Nic si z toho nedělejte, paní Ackroydová,“ řekl jsem. „Když nic neskrýváte, žádná z jeho poznámek se na vás nevztahuje.“

Paní Ackroydová jako obvykle náhle přeskočila na jiné téma. „Se služebními je takový kříž,“ řekla, „co toho jen mezi sebou napovídají! A pak se to dostane ven – a přitom většinou na tom není ani zrnko pravdy.“

„A copak napovídali?“ zeptal jsem se.

Paní Ackroydová se na mě podívala tak pronikavým pohledem, až mě to přivedlo z rovnováhy. „Já jsem myslela, že vy byste o tom věděli, pane doktore, kdyby někdo z nich něco říkal. Vy jste přece byl celou dobu s tím panem Poirotem, že ano?“

„Byl.“

„Tak samozřejmě víte, co říkala Ursula Bourneová. Ona přece něco říkala, ne? Dala výpověď, tak se přirozeně snaží nadělat co nejvíc nepříjemností. Služební jsou tak mstiví a všechny jsou stejné. A vy jste, pane doktore, byl u toho, a tak jistě víte přesně, co říkala. Záleží na tom, aby z toho nevznikl nesprávný dojem. Vždyť přece člověk hned nevykládá každou maličkost policii. Někdy jde o čistě rodinné záležitosti, které nemohou nijak souviset s vraždou. Ale Ursula mohla ze zlomyslnosti napovídat bůhvíco.“

Za těmito výlevy jsem postřehl známky skutečné úzkosti.

Poirot měl pravdu. Z těch šesti lidí, kteří včera seděli kolem stolu, paní Ackroydová rozhodně měla co utajovat. Bylo na mně, abych vyzvěděl, co by to mohlo být.

„Na vašem místě, paní Ackroydová,“ řekl jsem zburta, „bych byl upřímný.“

Paní Ackroydová vyjekla: „Ale pane doktore! Jak můžete být tak hrubý! – Jako kdybych – jako kdybych – a já to všechno mohu docela prostě vysvětlit.“

„Tak proč to neuděláte?“ navrhl jsem jí.

Paní Ackroydová roztřepala krajkový kapesníček a spustila plačtivě: „Myslela jsem, pane doktore, že byste to mohl nějak říci tomu Poirotovi – zkrátka mu to nějak vysvětlit – protože takový cizinec se na všechno dívá docela jinak. A vy nevíte – nikdo neví – co jsme zkusily! Učiněná muka – jedno dlouhé utrpení. Takový jsem měla život. Nerada mluvím špatně o mrtvých – ale je to tak. Z každého sebemenšího účtu jsem se musela hned zpovídat – jako kdyby Roger měl nějakých mizerných pár set ročně a nebyl (jak mi pan Hammond včera řekl) jedním z nejbohatších lidí z okolí.“ Paní Ackroydová se odmlčela, aby se dotkla očí krajkovým kapesníčkem.

„Ano,“ řekl jsem povzbudivě. „Co bylo s těmi účty?“

„Ty hrozné účty. A některé z nich jsem se bála Rogerovi ukázat. Týkaly se věcí, které by muž nepochopil. Byl by je považoval za zbytečnosti. A samozřejmě toho bylo víc a víc a chodily pořád další...“ podívala se na mě prosebně, jako kdybych jí měl projevit soustrast nad takovou nepřístojností.

„S účty už to tak bývá,“ přisvědčil jsem.

Tón jejího hlasu se změnil – stal se vyloženě útočným.

„Ujišťuji vás, pane doktore, že už mi z toho tekly nervy.

Celé noci jsem nespala. Měla jsem takové divné pocity u srdce. A pak přišel dopis od nějakého muže se skotským jménem – vlastně byly dopisy dva – a náhodou oba od mužů se skotským jménem. Jeden od nějakého Bruce Mac-Phersona, druhý od nějakého Colina MacDonalda. Taková náhoda.“

„To sotva,“ řekl jsem suše. „Bývají to pánové skotského jména, ačkoli kdesi v pozadí se obvykle skrývá židovská babička.“

„Dohromady za tisíc liber v dluhopisech,“ povzddechla si tiše paní Ackroydová. „Jednomu z nich jsem odepsala, ale odpověď nebyla nijak uspokojivá.“ Odmlčela se.

Usoudil jsem, že se dostáváme na nebezpečnou půdu.

Nikdy jsem nepoznal nikoho, koho by bylo těžší přimět k tomu, aby mluvil.

„Ono totiž,“ pronesla tiše paní Ackroydová, „to všechno vlastně záleží na tom, jaké má člověk vyhlídky do budoucnosti.

A ačkoli jsem samozřejmě očekávala, že se o mě Roger postará, nevěděla jsem to jistě. Říkala jsem si, že kdybych mohla aspoň nahlédnout do jeho závěti – nemyslím tím žádné sprosté slídění – jen tak, abych zjistila, na čem jsem.“ Po očku se na mě podívala. Situace byla teď velice choulostivá.

Naštěstí vhodně volená slova pomáhají maskovat ošklivost holých faktů. „Nesvěřila bych to nikomu jinému než vám, pane doktore,“ řekla paní Ackroydová rychle. „Vám mohu věřit, že mě správně pochopíte a že má slova předáte panu Poirotovi ve správném světle. Bylo to v pátek odpoledne...“

Odmlčela se a nejspíše polkla.

„Ano,“ opakoval jsem po ní povzbudivě, „v pátek odpoledne, a?“

„Všichni odešli z domu. Šla jsem do Rogerovy pracovny – měla jsem pro to skutečný důvod – totiž, nijak jsem se s tím netajila. A když jsem viděla ty papíry na stole, najednou mi blesklo hlavou: „Co když má Roger závěť uloženou v zásuvce psacího stolu?“ Jsem hrozně impulsivní povaha – už od malička. Najednou si vzpomenu a udělám něco docela nepředvídaného. Roger, neopatrník jeden, nechal klíče v zámku.“

„Chápu,“ řekl jsem, „a tak jste stůl prohledala. Našla jste tu závěť?“

Paní Ackroydová vypískla, a já jsem si uvědomil, že jsem se nezachoval dost diplomaticky. „To zní hrozně nepěkně.

Ale tak to vlastně vůbec nebylo,“ ohradila se.

„Přirozeně že ne,“ řekl jsem honem. „Odpusťte mi, že jsem se tak nevhodně vyjádřil.“

„Oni jsou totiž muži takové divní. Já být na místě našeho drahého Rogera, bych se s obsahem závěti netajila. Ale muži jsou hrozní tajnůstkáři. Člověk musí použít drobných lstí v zájmu sebeobrany.“

„A výsledek té malé lsti?“ zeptal jsem se.

„To vám právě říkám. Když jsem se dostala k nejspodnější zásuvce, vešla Ursula. Bylo to trapné. Já jsem přirozeně zásuvku hned zavřela a narovnála jsem se a hned jsem ji upozornila na nějaké to smítko na vrchní desce stolu. Ale nelíbilo se mi, jak se na mě dívala – sice dokonale uctivě, ale s takovým zlým zábleskem v očích. Tak nějak pohrdavě, jestli mi rozumíte, jak to myslím. Nikdy jsem neměla to děvče ráda. Je sice dobrá pracovnice a říká mi milostivá paní a chodí v čepečku a v zástěře (což spousta děvčat dneska odmítá) a dovede klidně říci, že „pán není doma“, když někdy musí jít otevřít místo Parkera, a nekručí to v ní jako některým děvčatům, když posluhuje u stolu – počkat, kde jsem to přestala?“

„Říkala jste mi, jak jste Ursulu přes její cenné kvality nikdy neměla ráda.“

„To je pravda. Ona je – divná. Tak nějak se liší od těch ostatních. Řekla bych, že je příliš dobře vychovaná. Dneska už nerozeznáte, kdo je dáma a kdo ne.“

„A co bylo dál?“ zeptal jsem se.

„Nic. Potom přišel Roger. Já jsem myslela, že je na procházce. A povídá: „Copak se to tu děje?“ a já povídám:

„Nic, jenom jsem si přišla pro Punch,“ a vzala jsem si Punch a odešla s nim. Ursula tam zůstala. Zaslechla jsem, jak se Rogera ptá, jestli by s ním mohla na okamžik mluvit. Já jsem šla rovnou k sobě do ložnice a ze samého rozčilení jsem si musela lehnout.“

Nastala pauza.

„Vysvětlíte to panu Poirotovi, prosím vás? Sám vidíte, jaká to všechno byla bezvýznamná věc. Ale to víte, když byl takový přísný ohledně toho utajování faktů, hned jsem si na tohle vzpomněla. Ursula z toho mohla nadělat kdovíco, ale vy mu to vysvětlíte, vidíte?“

„A to je vše?“ řekl jsem. „Řekla jste mi všechno?“

„A-ano,“ pronesla paní Ackroydová. „Ano, všechno,“ dodala pevně.

Ale všiml jsem si toho nepatrného zaváhání a bylo mi jasné, že si pořád ještě nechává něco pro sebe. Až mě osvitil duch svatý, že jsem se jí zeptal přímo: „Paní Ackroydová, nechala jste vy ten stolek v salóně otevřený?“

Odpověď jsem dostal v podobě provinilého ruměnce, který ani líčidlo, ani pudr nestačily zakrýt. „Jak jste to uhádl?“ zašeptala.

„Tak jste to byla vy?“

„Ano – já – to víte – bylo tam pár kousků starého stříbra – moc zajímavé. Četla jsem o tom něco a v novinách byl obrázek takového malého kousku, který se u Christieho vydražil na fantastickou sumu. A zdálo se mi, že v tom stole je zrovna takový kousek. Napadlo mě, že bych ho mohla vzít s sebou do Londýna, až tam pojedu – a – a – dát si ho tam odhadnout. A kdyby to byl opravdu cenný kus, představte si, jaké by to bylo pro Rogera milé překvapení!“

Zdržel jsem se komentáře a prostě jsem vzal vyprávění paní Ackroydové na vědomí. Dokonce jsem se jí ani nezeptal, proč musela brát to, co chtěla, tak tajně. „Proč jste stolek zase nezavřela?“ zeptal jsem se.

„Zapomněla jste?“

„Lekla jsem se,“ řekla paní Ackroydová. „Slyšela jsem venku na terase kroky a chtěla jsem být co nejdřív z místnosti pryč. Právě jsem dorazila do prvního patra, když vám Parker otevíral dveře.“

„Asi to byla slečna Russellová,“ uvažoval jsem nahlas.

Paní Ackroydová mi prozradila jednu velice zajímavou okolnost. Bylo mi srdečně jedno, jaké měla úmysly s páně Ackroydovým stříbrem. Zajímal mě fakt, že slečna Russellová vešla do salónu zasklenými dveřmi z terasy a že jsem se nemýlil ve svém závěru, že je udýchaná, protože běžela.

Odkud asi? Vzpomněl jsem si na altán a na ten útržek batistu.

„Nosí slečna Russellová škrobené kapesníky?“ zeptal jsem se zničehonic.

Paní Ackroydová sebou škubla a já jsem se vzpamatoval a vstal jsem. „Myslíte, že se vám to podaří panu Poirotovi vysvětlit?“ zeptala se dychtivě.

„Ale zajisté, spolehněte se.“

Konečně jsem vyvázl. Ale předtím jsem musel ještě jednou vyslechnout ospravedlnění jejího jednání.

Panská byla v hale a pomohla mi do kabátu. Všiml jsem si jí důkladněji než dosud. Zřejmě byla uplakaná.

„Jak to,“ zeptal jsem se, „že jste nám řekla, že pan Ackroyd vás v pátek zavolal do své pracovny? Teď slyším, že to vy jste si přála s ním mluvit.“

Ursula sklopila oči. Po chvilce řekla nejistě: „Stejně jsem chtěla odejít.“

Už jsem dál nenaléhal. Otevřela mi dveře. Když jsem vycházel, řekla mi náhle tiše: „Promiňte, pane doktore, ale ví se už něco o kapitánu Patonovi?“ Zavrtěl jsem hlavou a tázavě se na ni podíval.

„Měl by se vrátit,“ řekla. „Opravdu by se měl vrátit.“

Hleděla na mě prosebnými očima. „To nikdo neví, kde je?“

„Vy to víte?“ zeptal jsem se rychle.

Zavrtěla hlavou. „Ne, nevím. Nic nevím. Ale každý, kdo to s ním myslí dobře, by mu určitě poradil, aby se vrátil.“

Otálel jsem, protože jsem čekal, že toho Ursula řekne víc.

Její další otázka mě překvapila. „Kdy se podle mínění policie měla ta vražda stát? Těsně před desátou?“

„Asi tak,“ řekl jsem. „Někdy v době od tří čtvrtě na deset do desíti.“

„Nemohlo to být dřív než ve tři čtvrtě na deset?“

Pozorně jsem na ni pohlédl. Tak zjevně si přála, abych odpověděl kladně. „To je vyloučeno,“ řekl jsem.

„Slečna Ackroydová viděla svého strýce živého ve tři čtvrti na deset.“

Ursula se odvrátila jako podlomená.

„Hezké děvče,“ pomyslel jsem si, když jsem startoval vůz.

„Nesmírně hezké děvče.“

Karolína byla doma. Přišel ji navštívit Poirot, což ji velice potěšilo, a tvářila se velice důležitě. „Já s ním totiž na tom případě spolupracuji,“ vysvětlovala mi.

Neměl jsem z toho žádnou velkou radost. S Karolínou je těžký život i tak. Co z ní bude, když se v ní budou podporovat detektivní choutky?

„To chodíš po okolí a hledáš to záhadné Ralfovo děvče?“ zeptal jsem se.

„To mohu dělat i sama od sebe,“ řekla Karolína. „Ne, tohle je něco zvláštního, oč mě pan Poirot přímo požádal.“

„Co je to?“ otázal jsem se.

„Chce vědět, jestli měl Ralf na sobě černé nebo hnědé boty,“ řekla Karolína smrtelně vážně.

Vyvalil jsem na ni oči. Teď vidím, že jsem ve věci těch bot byl nesmírně pitomý. Vůbec jsem nepochopil,

oč jde.

„Hnědé střevíce,“ řekl jsem. „Viděl jsem je.“

„Nemyslím střevíce, Jamesi, ale boty. Pan Poirot chce vědět, jestli ty boty, které měl Ralf s sebou v hotelu, byly hnědé nebo černé. Hrozně moc na tom záleží.“

Myslete si o mně, že jsem tupý, ale nepochopil jsem.

„A jak to chceš zjistit?“ zeptal jsem se.

Karolína prohlásila, že to nebude nic těžkého. Nejlepší přítelkyní naší Annie je služebná slečny Ganettové, Klára.

A Klára chodí s posluhou od Tří divočáků. Takže je to strašně jednoduché a s pomocí slečny Ganettové, která v upřímné snaze o spolupráci dala Kláře ihned volno, všechno se vyřídilo bleskově rychle.

Když jsme sedali za stůl k obědu, Karolína poznamenala jakoby bez zájmu: „Jo, ty Ralfovy boty...“

„Co je s nimi?“

„Pan Poirot myslel, že byly hnědé. Ale mýlil se. Byly černé.“ A Karolína několikrát pokývala hlavou. Zřejmě měla pocit, že Poirota přetrumfla.

Nic jsem na to neřekl. Vrtalo mi hlavou, jak může barva Ralfových bot s případem souviset.

15/ GEOFFREY RAYMOND

Ten den se mi mělo dostat dalšího důkazu o Poirotově taktice. Jeho výzva byla obratný tah, založený na znalosti lidské povahy. Směsice strachu a pocitu viny dohnala paní Ackroydovou k přiznání pravdy. Ona reagovala jako první.

Když jsem se odpoledne vrátil z návštěv u pacientů, Karolína mi řekla, že právě odešel Geoffrey Raymond.

„Chtěl se mnou mluvit?“ zeptal jsem se, když jsem věšel plášť v předsíni.

Karolína stála celou dobu za mnou. „On vlastně chtěl mluvit s panem Poirotem,“ řekla. „Šel napřed tam, ale pan Poirot nebyl doma. Pan Raymond myslel, že třeba bude tady anebo že bys mohl vědět, kde je.“

„Nemám ponětí.“

„Zdržovala jsem ho, aby počkal,“ řekla Karolína, „ale on že se zastaví vedle tak za půl hodiny, a odešel dolů do vsi.“

Škoda, protože pan Poirot přišel sotva pět minut po jeho odchodu.“

„Přišel sem?“

„Ne, domů.“

„Jak to víš?“

„Boční okno,“ pravila Karolína stručně.

Měl jsem za to, že jsme tím látku vyčerpali. Ale Karolína nikoli.

„Nezajdeš tam?“

„Kam?“

„No přece vedle.“

„Ale Karolíno, co bych tam dělal?“

„Pan Raymond hrozně stál o to, aby s ním mohl mluvit,“ řekla Karolína. „Mohl by ses dovědět, co mu chtěl.“

Zvedl jsem obočí. „Zvědavost nepatří k mým nectnostem,“ odtušil jsem chladně. „Docela dobře mohu žít, aniž bych věděl, co moji sousedé dělají nebo co si myslí.“

„Nesmysl, Jamesi,“ pravila má sestra. „Chceš to vědět zrovna tak jako já. Jenom nejsi tak upřímný, to je to. Pořád něco musíš předstírat.“

„No tak, Karolíno,“ řekl jsem a odebral jsem se do ordinace.

Pět minut nato Karolína zaklepala na dveře a vstoupila.

V ruce držela něco, co vypadalo jako láhev zavařeniny. „Tak mě napadlo, Jamesi,“ řekla, „že bys mohl panu Poirotovi vzít tady trochu mišpulového rosolu. Slíbila jsem mu ho.“

On ještě nikdy nejedl domácí mišpulový rosol.“

„Proč tam nemůže dojít Annie?“ zeptal jsem se nevrle.

„Teď zrovna něco zašívá. Potřebuji ji tady.“

Podívali jsme se s Karolínou na sebe. „Dobrá,“ řekl jsem a vstal. „Ale když tam ten krám zanesu, nechám ho jen u dveří. Rozumělas?“

Karolína zvedla obočí. „Přirozeně,“ řekla. „Navrhoval snad někdo něco jiného?“

Všechna čest Karolíně.

„A kdybys náhodou viděl pana Poirota,“ řekla, když jsem otvíral domovní dveře, „můžeš mu říci o těch botách,“ dodala potměšile.

Hrozně mi záleželo na tom, abych rozluštil záhadu Ralfových bot. Když mi stařenka v bretoňském čepičku otevřela dveře, přistihl jsem se, jak se automaticky ptám, je-li pan Poirot doma.

Poirot mi vyskočil v ústřety, jako kdyby byl hrozně rád, že jsem přišel. „Sedněte si, drahý příteli,“ řekl. „Do velkého křesla? Nebo tady do toho menšího? Není vám tu moc horko?“

Připadalo mi tam k zalknutí, ale neřekl jsem nic. Okna byla zavřená a v krbu plápolal oheň.

„Angličané jsou posedlí čistým vzduchem,“ prohlásil Poirot. „Čistý vzduch je báječná věc venku, kam také patří.“

Tak proč bychom ho pouštěli dovnitř? Ale nechme těch banalit. Vy pro mě něco máte? Ano?“

„Dvě věci,“ řekl jsem. „Předně toto – od mé sestry.“

Podal jsem mu sklenici mišpulového rosolu.

„To je od slečny Karolíny hrozně laskavé, že nezapomněla na svůj slib. A co máte ještě?“

„Jistou informaci,“ a vylíčil jsem mu svůj rozhovor s paní Ackroydovou. Naslouchal mi s velkým zájmem, ale bez velkého vzrušení.

„Zjednodušuje nám to práci,“ řekl zadumaně. „A zcela to potvrzuje výpověď hospodyně. Vzpomeňte si, že říkala, že našla ten stolek otevřený a že ho zavřela, když šla kolem.“

„A co to její vysvětlení, že šla do salónu, aby se podívala, jsou-li květiny v pořádku?“

„Ale to jsme přece nikdy nebrali vážně, mon ami, že ne?“

Byla to tak evidentní výmluva, narychlo vymyšlená někým, kdo nutně potřebuje vysvětlení pro svou přítomnost v salóně – která by vám patrně nebyla nikdy připadala podezřelá.

Považoval jsem za možné, že její vzrušení pramenilo z faktu, že něco dělala s tím stolem, ale zřejmě se musíme poohlédnout po jiné příčině.“

„Ano,“ řekl jsem. „S kým se to venku setkala? A proč?“

„Vy myslíte, že měla venku s někým schůzku?“

„Ano.“

Poirot přikývl. „Já si to také myslím,“ řekl a zadumal se.

Nastalo mlčení.

„Mimochodem,“ řekl jsem, „mám pro vás vzkaz od sestry.“

Ralfovy boty byly černé, ne hnědé.“ Bedlivě jsem ho pozoroval, když jsem mu vzkaz vyřizoval, a měl jsem dojem, že vidím slabý záblesk zklamání. Ale možná že jsem se mýlil a ten výraz v Poirotových očích také okamžitě zmizel.

„Víte docela určitě, že ty boty byly černé a ne hnědé?“

„Naprosto.“

„Ah!“ povzdechl si Poirot. „Škoda,“ a vypadal značně zklamaně.

Nepokoušel se mi nic vysvětlovat, ale začal o novém předmětu. „Ta hospodyně, slečna Russellová, co přišla k vám do ordinace v pátek dopoledne – nebylo by indiskrétní, kdybych se vás zeptal, o čem jste spolu mluvili – myslím kromě ryze lékařských otázek?“

„Ale kde,“ řekl jsem. „Když skončila odborná část rozhovoru, bavili jsme se pár minut o jedech a o tom, jak snadno nebo těžko se jejich přítomnost zjišťuje, a o užívání drog a o návycích z toho plynoucích.“

„Mluvili jste speciálně o kokainu?“ otázal se Poirot.

„Jak to víte?“ podivil jsem se.

Místo odpovědi vstal a došel na druhý konec místnosti, kde měl svůj novinový archiv, vytáhl číslo Daily Budget z pátku 16. září a ukázal mi na senzační článek o pašování kokainu, napsaný se smyslem pro dramatický efekt. „Tohle jí nasadilo do hlavy myšlenku na kokain, příteli,“ řekl.

Rád bych ho byl ještě zpovídal dál, protože jsem stále ještě dost dobře nechápal, kam míří, ale vtom se dveře otevřely a hospodyně ohlásila pana Geoffreya Raymonda.

Raymond vešel, čiperný a bodrý jako vždycky, a oba nás pozdravil.

„Dobrý den, pane doktore. Pane Poirote, už jsem tu dnes ráno jednou byl, ale bohužel jsem vás nezastihl.“

„Snad abych raději šel,“ navrhl jsem neochotně.

„Kvůli mně nemusíte, doktore. Ono dohromady o nic nejde,“ pokračoval Raymond a na Poirotův pokyn si sedl.

„Musím se k něčemu přiznat.“

„En vérité?“ řekl Poirot s nevalným zájmem.

„Já vím, ono to vlastně není nic důležitého, ale přiznám se, že mi to od včerejška odpoledne nechce dát

pokoj. Obvinil jste nás všechny, že něco skrýváme, pane Poirote, a já se k tomu přiznávám. Něco jsem si nechal pro sebe.“

„A copak to bylo, pane Raymonde?“

„Jak říkám, nic závažného – jen tohle: byl jsem ošklivě zadlužen a to dědictví přišlo v pravý čas. Pět set liber mě zase postaví na nohy a ještě mi něco zbude.“ Usmál se na nás oba s onou milou upřímností, pro kterou je mladý Raymond tak oblíbený.

„Víte, jak to chodí. Podezřívaví policajti – člověk se nerad přiznává, že má finanční potíže – aby z toho hned neudělali kdovíco. Ale bylo to ode mě hloupé, protože jsme s Bluntem hráli kulečnick od tří čtvrtě na deset, takže mám bezvadné alibi a nemusím se ničeho bát. A přesto, když jste nám předhodil, že všichni něco utajujeme, hnulo se ve mně svědomí a umínil jsem si, že to radši vyklopím.“ Raymond zase vstal a usmíval se na nás.

„To je od vás velice moudré, mladý muži,“ řekl Poirot a pokyvoval pochvalně hlavou. „Pochopte, když vím, že přede mnou někdo něco tají, hned ho podezřívám, že je to něco nepěkného. Dobře jste udělal.“

„Jsem rád, že jsem zbaven veškerého podezření,“ zasmál se Raymond. „A teď půjdu.“

„Tak to bylo ono,“ poznamenal jsem, když za mladým tajemníkem zapadly dveře.

„Ano,“ souhlasil Poirot. „Taková maličkost – ale kdyby nebyl v tom kulečnickovém sálu – kdo ví?“

Koneckonců mnoho zločinů bylo spácháno pro daleko méně než pět set liber.

Všechno záleží na tom, jaká částka stačí člověka zlomit.

Všechno je to relativní, že ano? Uvažoval jste o tom, příteli, kolik lidí v tom domě získává Ackroydovou smrti? Paní Ackroydová, slečna Flora, mladý pan Raymond, hospodyně slečna Russellová. Vlastně jen jeden z nich z toho nic nemá – major Blunt.“

Vyslovil to jméno tak podivným tónem, že jsem se na něho nechápavě podíval. „Já vám dost dobře nerozumím,“ řekl jsem.

„Dva z lidí, které jsem obvinil, mi už řekli pravdu.“

„Myslíte, že major Blunt také něco skrývá?“

„Pokud jde o to,“ pravil Poirot nonšalantně, „říká se přece, že Angličan tají jen jednu věc: lásku. A řekl bych, že major Blunt moc dobře utajovat nedovede.“

„Mám takový dojem,“ řekl jsem, „že jsem se v některých úsudcích poněkud ukvapil.“

„Například?“

„Předpokládal jsem, že ten, kdo vydíral paní Ferrarsovou, musí nutně být i vrahem pana Ackroyda.

Nemohl jsem se mýlit?“

Poirot živě přisvědčil. „Výborně. Znamenitě. Byl jsem zvědav, jestli vás to napadne. Zajisté, možné to je. Ale nesmíme zapomínat na jedno: dopis zmizel. Ale to ovšem, jak říkáte, ještě neznamená, že ho vzal vrah. Když jste objevil mrtvého, Parker mohl stopit dopis, aniž jste si toho všiml.“

„Parker?“

„Ano, Parker. Vždycky se zase vracím k Parkerovi – ne jako k vrahovi – ne, Parker nikoho nezavraždil, ale kdo se hodí lépe do role záhadného darebáka, který terorizoval paní Ferrarsovou? Mohl se o okolnostech smrti pana Ferrarse dovědět od služebných v King's Paddocku. Rozhodně měl lepší možnost se k takové informaci dostat než některý z náhodných hostů ve Fernly Parku, jako například takový Blunt.“

„Parker mohl ten dopis vzít,“ připustil jsem. „Všiml jsem si teprve daleko později, že dopis zmizel.“

„O kolik později? Až poté, co Blunt a Raymond vešli do pracovny, nebo už předtím?“

„Ne: pamatuji se,“ řekl jsem pomalu. „Myslím si, že to bylo předtím – ne, až potom. Ano, jsem si skoro jist, že to bylo až potom.“

„Tím se počet možných rozšiřuje na tři osoby,“ řekl Poirot zamyšleně. „Ale nejpravděpodobnější je Parker. Rád bych s Parkerem provedl takový malý experiment. Co říkáte, příteli, šel byste se mnou do Fernly?“

Přisvědčil jsem a hned jsme vyrazili. Poirot si vyžádal rozmluvu se slečnou Ackroydovou a po chvilce přišla Flora za námi.

„Slečno Floro,“ řekl Poirot, „musím vám svěřit menší tajemství. Nejsem přesvědčen, že je Parker nevinný, a proto chci s vaší laskavou pomocí provést malý experiment. Chtěl bych provést rekonstrukci jeho pohybu tehdy v noci. Ale musíme si vymyslet, co mu namluvíme – aha, už to mám.

Chci se přesvědčit, zda jsou hlasy z chodby slyšet venku na terase. Teď buďte tak laskavá a zazvoňte na Parkera.“

Zazvonil jsem a po chvíli se sluha objevil, uhlazený jako vždycky.

„Ráčili jste zvonit, pánové?“

„Ano, příteli. Rád bych provedl takový malý experiment.

Pan major Blunt je venku na terase pod oknem do pracovny.

Chci se přesvědčit, jestli vás někdo mohl slyšet zvenčí, když jste tehdy v noci mluvil v chodbě se slečnou Ackroydovou.

Rád bych, abyste mi tu scénku znovu sehráli. Nedošel byste si pro ten podnos nebo co jste to tehdy nesl?“

Parker zmizel a my jsme přešli do chodby před dveře do pracovny. Za okamžik jsme uslyšeli z hlavní haly cinkot a ve dveřích se objevil Parker, nesoucí podnos se sifonem, lahví whisky a dvěma sklenicemi. „Okamžik!“ zvolal Poirot a zvedl ruku, zřejmě v zápalu hry. „Všechno musí proběhnout po pořádku, přesně tak jako tenkrát. To je moje speciální metoda.“

„Tak to dělají v zahraničí, prosím,“ řekl Parker. „Říkají tomu tuším rekonstrukce zločinu.“ Parker stál dokonale klidně a zdvořile očekával Poirotovy příkazy.

„Aha! Tak náš dobrý Parker to zná!“ zvolal Poirot. „Zřejmě o tom někde četl. A nyní prosím všechno pokud možno co nejpřesněji. Vy jste přišel z hlavní haly – tak. A mademoiselle Flora? Ta stála kde?“

„Tady,“ řekla Flora a postavila se před dveře do pracovny.

„Přesně tak, prosím,“ řekl Parker.

„Právě jsem zavřela dveře,“ pokračovala Flora.

„Ano prosím, slečno,“ souhlasil Parker. „Měla jste ruku na klíce, jako ji máte teď.“

„Tak začněte!“ zvolal Poirot. „Sehrajte nám, jak to bylo.“

Flora stála s rukou na klíce a Parker prošel dveřmi z haly s podnosem v ruce. Flora řekla: „Prosím vás, Parkere, pan Ackroyd už nechce být dnes v noci vyrušován. Je to tak dobře?“ dodala polohlasně.

„Pokud si správně vzpomínám, slečno,“ řekl Parker, „mám dojem, že jste řekla večer a ne v noci.“ Pak zvýšil hlas a pronesl poněkud teatrálně: „Prosím, slečno, mám zamknout dům jako obyčejně?“

„Ano, prosím vás.“

Parker znovu prošel dveřmi. Flora vyšla za ním a jala se stoupat po hlavním schodišti. „Stačí to tak?“ zeptala se přes rameno.

„Znamenitě,“ prohlásil Poirot a zamnul si ruce. „Mimochodem, Parkere. Jste si jistý, že jste tehdy večer měl na podnosu dvě sklenice? Pro koho byla ta druhá?“

„Vždycky nosím dvě sklenice, pane,“ řekl Parker. „Přejete si ještě něco?“

„Ne, děkuji.“

Parker odešel, důstojně jako vždy.

Poirot stál uprostřed haly a mračil se. Flora přišla dolů za námi. „Byl ten váš experiment úspěšný?“ otázala se.

„Mně to totiž není docela jasné.“

Poirot se na ni obdivně usmál. „Taky vám to jasné být nemusí,“ řekl. „Ale povězte mi. Měl tehdy Parker na podnosu skutečně dvě sklenice?“

Flora na okamžik svraštila obočí. „Ne, nevzpomínám si,“ řekla. „Myslím, že ano. Byl – byl to skutečný smysl vašeho experimentu?“

Poirot ji vzal za ruku a poplácal ji. „Řekněme to jinak,“ řekl. „Mne vždycky zajímá, jestli lidé mluví pravdu.“

„A mluvil Parker pravdu?“

„Myslím, že ano,“ řekl Poirot zamyšleně.

O několik minut později jsme opět kráčeli zpět k městečku.

„Proč jste se ptal na ty sklenice? Mělo to nějaký zvláštní smysl?“ zeptal jsem se zvědavě.

Poirot pokrčil rameny. „Člověk něco říci musí,“ poznamenal, „a tahle otázka mi posloužila jako kterákoli jiná.“

Užasl jsem.

„V každém případě, příteli,“ řekl již vážněji, „dověděl jsem se, co jsem chtěl vědět. To prozatím stačí.“

16/ VEČER PŘI MAH-JONGU

Ten večer se u nás hrál mah-jong. Tato prostá zábava je v King's Abbotu velice oblíbená. Hosté přicházejí po večeři v galoších a nepromokavých pláštích. Dostanou kávu a později chlebičky a čaj.

Tehdy byli našimi hosty slečna Ganettová a plukovník Carter, který bydlí u kostela. Při takových večerech se toho hodně napovídá, což nezřídka bývá na značnou újmu hře.

Kdysi jsme hrávali bridž – konverzační bridž nejhoršího druhu. Mah-jong nám připadá daleko klidnější.

Rozhořčené dotazy, proč váš partner u všech čertů nevynesl jistou kartu, zde úplně odpadají, a ačkoli se přece jen někdy nevyhneme otevřené kritice, nebývá už zdaleka tak sžíravá.

„To je tam dnes zima, co, Shepparde?“ řekl plukovník Carter stojící zády k ohni. Karolína zavedla slečnu

Ganettovou do svého pokoje a tam jí pomáhala při vyprošťování z četných ochranných obalů, jimiž byla slečna Ganettová opatřena. „Připomíná mi to Afghánistán.“

„Skutečně?“ podivil jsem se zdvořile.

„S tím nebožtíkem Ackroydem je to ale zatracená záhada,“ pokračoval plukovník a vzal si nabízený šálek kávy. „Tak si říkám – kdovíco za tím všechno není. Mezi námi, Shepparde, zaslechl jsem něco o nějakém vyděrači!“ Plukovník se na mě podíval pohledem, jímž se běžně naznačuje: „vždyť známe, jak to chodí“.

„Určitě je v tom ženská, dejte na mě,“ opakoval, „je v tom ženská.“

V tom okamžiku se k nám připojila Karolína se slečnou Ganettovou. Slečna Ganettová si nalila kávu a Karolína přinesla mah-jong a vysypala kostky na stůl. „Mydlíme dlaždičky,“ řekl plukovník žertovně. „Jo, tak jsme tomu říkali v Šanghaji v klubu, když jsme začali míchat – mydlit dlaždičky.“

My s Karolínou se ovšem domníváme, že plukovník Carter v životě v žádném šanghajském klubu nebyl, ba že se nikdy nedostal dál než do Indie, kde za první světové války hospodařil s hovězími konzervami a plechovkami švestkového a jablečného džemu. Ale plukovník je každým coulem voják a my v King's Abbotu jsme shovívaví k drobným slabostem svých bližních.

„Začneme?“ řekla Karolína.

Zasedli jsme kolem stolu. Asi pět minut bylo naprosté ticho nasvědčující tomu, že existuje jistá skrytá soutěživost, kdo postaví rychleji svou zeď.

„Ty neseš, Jamesi, jsi východ.“

Vynesl jsem kostku. Následovalo několik kol přerušovaných jednotvárnými poznámkami jako: „Tři bambusy“, „Dvě kola“, „Pang“ a občasným „Pardon, omyl“ slečny Ganettové v důsledku jejího zvyku si příliš rychle přivlastňovat kostky, na něž nemá právo.

„Dnes ráno jsem viděla Floru Ackroydovou,“ řekla slečna Ganettová. „Pang – ne, omyl, promiňte.“

„Čtyři kola,“ řekla Karolína. „Kde?“

„Ona mě neviděla,“ řekla slečna Ganettová s oním významným důrazem, příznačným pro vesnici.

„Aha!“ řekla Karolína se zájmem. „Čau.“

„Slyšela jsem,“ odbočila na okamžik slečna Ganettová, „že prý se má správně říkat čaj a ne čau.“

„V šanghajském klubu,“ řekl plukovník Carter, „se říká čau.“ Slečna Ganettová ustoupila, poražena na hlavu.

„Co jste to říkala o Floře Ackroydové?“ zeptala se Karolína, když se chvíli mlčky věnovala hře. „Byla s někým?“

„To bych řekla,“ pravila slečna Ganettová.

Oči obou dam se setkaly a zřejmě si vyměnily informace.

„Vážně?“ řekla Karolína se zájmem. „Tak takhle je to! Ne že by mě to zvlášť překvapilo.“

„Čekám na vás, až vynesete, slečno Karolíno,“ řekl plukovník. Občas se staví do pózy drsného muže, zaujatého hrou a lhostejného ke klepům. Ale nikoho tím neoklame.

„Tak vám povím,“ řekla slečna Ganettová. („To jste odhodila bambus, drahoušku? Ah ne, už to vidím, bylo to kolečko.“) „Tak vám povím, že měla ohromné štěstí. Z pekla štěstí.“

„Co tomu říkáte, slečno Ganettová?“ optal se plukovník.

„Beru toho zeleného draka. Jak jste na to přišla, že měla slečna Flora štěstí? Takové roztomilé stvoření.“

„Já toho sice o té vraždě moc nevím,“ řekla slečna Ganettová tónem někoho, kdo ví všechno, co vědět lze. „Ale jedno vám povím. První otázka, která se vždycky klade, je: „Kdo viděl naposled nebožtíka živého?“ A ten, kdo ho viděl, se pokládá za podezřelého. A Flora viděla jako poslední strýce naživu. Mohlo to pro ni vypadat náramně ošklivě – opravdu ošklivě. Podle mého názoru – a vyberte si z toho, co chcete – ten Ralf Paton se někde schovává kvůli ní, aby od ní odvrátil podezření.“

„Ale jděte,“ namítl jsem mírně. „Snad nechcete říci, že by Flora dovedla někoho chladnokrevně probodnout?“

„Člověk nikdy neví,“ řekla slečna Ganettová. „Právě jsem měla z knihovny vypůjčenou knihu o pařížském podsvětí a tam se říká, že nejhorší vražedkyně bývají dívky s andělskou tváří.“

„To ve Francii,“ prohlásila Karolína ihned.

„Právě,“ řekl plukovník. „A já vám teď povím velice zvláštní příběh – jak ho vyprávěli v Indii po bazarech.“ Plukovníkův příběh byl nekonečně dlouhý a podivuhodně nezajímavý. Něco, co se událo před mnoha a mnoha lety v Indii, nelze ani na okamžik srovnávat s událostí, která se odehrála v King's Abbotu teprve předevčírem.

Karolína ukončila plukovníkovo vyprávění tím, že se jí šťastně podařilo udělat mah-jong. Po menší nepříjemnosti, kterou vždycky způsobím opravou Karolíniných poněkud chybných výpočtů, začali jsme novou hru.

„Východní vítr se posunuje,“ řekla Karolína. „Já mám na Ralfa Patona vlastní názor. Tři písmena. Ale prozatím si ho nechávám pro sebe.“

„Neříkejte,“ pronesla slečna Ganettová. „Čau – totiž pang.“

„Ano,“ trvala na svém Karolína.

„Bylo to tak s těmi botami?“ zeptala se slečna Ganettová.

„Myslím, byly opravdu černé?“

„Byly,“ řekla Karolína.

„Copak za tím asi bylo?“ zeptala se slečna Ganettová.

Karolína stiskla rty a zavrtěla hlavou s výrazem informované osoby.

„Pang,“ řekla slečna Ganettová. „Ne, promiňte, omyl.“

Předpokládám, že když teď tady doktor spolupracuje s panem Poirotem, je jistě do všeho zasvěcen.“

„Zdaleka ne,“ řekl jsem.

„James je tak skromný,“ řekla Karolína. „Ha! Skrytý kong!“

Plukovník hvízdal. Na okamžik se na klepy zapomnělo.

„A z vlastního větru,“ řekl. „A k tomu máte dvě trojice draků. Musíme si dát pozor na slečnu Karolínu.“

Hraje vysokou hru.“

Několik minut jsme hráli bez zbytečných řečí.

„Co ten pan Poirot?“ zeptal se plukovník Carter, „je on opravdu takový slavný detektiv?“

„Nejslavnější, jakého kdy svět poznal,“ řekla Karolína slavnostně. „Musel se sem přistěhovat inkognito, aby se o tom nikdo nedověděl.“

„Čau,“ řekla slečna Ganettová. „Je tady u nás opravdu moc pěkně. Mimochodem moje služebná Klára je velká kamarádka s komornou z Fernly Elsií, a hádejte, co jí Elsie řekla? Že se tam ztratila hromada peněz a že ona – jako Elsie – se domnívá, že s tím měla něco společného jejich panská Ursula. Odchází odtamtud na konci měsíce a celé noci prý propláče. Já bych hádala, že to děvče je spolčené s nějakým gangem. Vždycky byla taková divná – nekamarádila se s žádnou ze zdejších děvčat. Když má volno, chodí si ven sama – to mi připadá krajně nepřírozené a podezřelé.“

Jednou jsem ji zvala na náš dívčí večírek, ale ona odmítla, tak jsem se jí trochu vyptala na její domov a její rodinu a podobně a musím říci, že její chování považuji za krajně impertinentní. Navenek je samá uctivost, ale naprosto drze mě nenechala ani domluvit.“

Slečna Ganettová se odmlčela, aby nabrala dech, a plukovník, kterého vůbec nezajímaly otázky služebných, poznamenal, že v šanghajském klubu byla železným pravidlem rychlá hra.

Tak jsme jedno kolo zahráli rychle.

„Ta slečna Russellová,“ řekla Karolína, „sem přišla V pátek odpoledne pod záminkou, že se jde poradit s Jamesem. Já si myslím, že chtěla vědět, kde má James uloženy jedovaté drogy. Pět písmen.“

„Čau,“ řekla slečna Ganettová. „To je nápad! Jste si jistá, že se nemýlíte?“

„Když jsme u těch jedů,“ řekl plukovník. „Eh – co? Že jsem nehlásil? Promiňte. Osm bambusů.“

„Mah-jong!“ zvolala slečna Ganettová.

Karolínu to značně rozladilo. „Ještě jednoho červeného draka a měla jsem samé dvojice.“

„Já jsem měl celou dobu dva červené draky,“ poznamenal jsem.

„To je ti podobné, Jamesi,“ řekla Karolína vyčítavě. „Nemáš smysl pro ducha hry.“

Osobně jsem měl dojem, že jsem zahrál docela chytře. Byl bych musel Karolíně zaplatit ohromnou spoustu peněz, kdyby vyhrála ona. Mah-jong slečny Ganettové byl z nejlevnějších, jak na to Karolína nezapomněla upozornit.

Východní vítr opět přešel na dalšího hráče a začali jsme mlčky další kolo.

„Před chvílí jsem začala něco říkat,“ řekla Karolína.

„Copak?“ pobídla ji slečna Ganettová.

„Co si myslím o Ralfu Patonovi.“

„Zajisté, má drahá,“ pobídla ji znovu slečna Ganettová.

„Čau!“

„Začínat tak brzy s čau je známka slabosti,“ řekla Karolína přísně. „Měla byste se snažit o vyšší hru.“

„Já vím,“ řekla slečna Ganettová. „Co jste to právě říkala o Ralfu Patonovi?“

„Ach ano. Myslím, že tuším, kde by se mohl skrývat.“

Všichni jsme přestali hrát a zírali na ni.

„To je velice zajímavé, slečno Karolíno,“ řekl plukovník Carter. „To jste na to přišla úplně sama?“

„No, ne tak docela. Já vám to povím. Znáte tu velkou mapu hrabství, která visí u nás v hale?“ Všichni jsme přisvědčili.

„Když pan Poirot onehdy odcházel, zastavil se před ní a něco poznamenal – už nevím přesně, co to bylo. Něco jako, že Cranchester je tady nejbližší větší město v okolí – což je také pravda. A když pak odešel, najednou mi svítl.“

„Co vám svítl?“

„Co tím myslel. Samozřejmě, Ralf je v Cranchesteru.“

V tom okamžiku jsem převrhl laťku s kostkami. Má sestra mě hned vyhubovala za nešikovnost, ale jen mírně. Byla plně zaujata svou teorií.

„V Cranchesteru, slečno Karolíno?“ řekl plukovník Carter.

„To snad ne. Je to moc blízko.“

„Právě proto!“ zvolala Karolína vítězoslavně. „Je už zcela prokázané, že odtud neodjel vlakem. Prostě asi šel do Cranchesteru pěšky. A jsem přesvědčená, že je tam dosud. Nikoho by nenapadlo, že je tak blízko.“ Vyslovil jsem proti této teorii několik námitek, ale když si jednou Karolína něco vezme do hlavy, nikdo už jí to z hlavy nevyžene.

„A vy se domníváte, že si to pan Poirot také myslí?“ pronesla slečna Ganettová se zájmem. „Je to zvláštní shoda okolností, ale dneska jsem si odpoledne vyšla na procházku po cranchesterské silnici a pan Poirot právě jel autem odtamtud.“

Všichni jsme se na sebe podívali.

„Ale, pro pána!“ zvolala náhle slečna Ganettová. „Vždyť já mám celou dobu mah-jong, a vůbec jsem si toho nevšimla!“

Karolína pozornost byla odvrácena od jejího vlastního kombinačního úsilí. Vytkla slečně Ganettové, že ruka, sestávající z mnoha barev a příliš mnoha postupek, ani nestojí za to, aby se hlásila jako mah-jong. Slečna Ganettová ji klidně vyslechla a sesbírala žetony. „Já vím, má drahá, jak to myslíte,“ řekla, „ale ono hlavně záleží na tom, jakou ruku člověk koupí hned na začátku, že?“

„Nikdy neuděláte vysoký mah-jong, když se o něj nesnažíte,“ naléhala Karolína.

„Nu, každý hraje, jak umíme, ne?“ řekla slečna Ganettová. Podívala se na své žetony. „Ostatně až dosud vyhrávám.“

Karolína, která spíš prohrávala, neřekla nic.

Východní vítr se opět posunul a znovu jsme se pustili do hry. Annie přinesla podnos s čajem. Karolína a slečna Ganettová byly obě načepýřené, jak tomu často bývalo při podobných společenských příležitostech.

„Kdybyste mohla hrát trošičku rychleji, drahoušku,“ řekla Karolína, když slečna Ganettová zaváhala, co má odložit.

„Číňané odhazují kostky tak rychle, jako když kuřátka zobou.“

Pár minut jsme hráli jako Číňani.

„Vy jste mnoho nepřispěl do společné sbírky informací, Shepparde,“ řekl plukovník Carter bodře. „Vy liško podšítá!“

Jste jedna ruka s naším velkým detektivem, a ani náznakem nám neprozradíte, jak to vypadá.“

„James je taková divná povaha,“ řekla Karolína. „Hrozně nerad se dělí o své vědomosti.“ Podívala se na mne poněkud nevraživě.

„Ujišťuji vás,“ řekl jsem, „že nic nevím. Poirot mi nic neřekl.“

„To je od něho moudré,“ zachechtal se plukovník. „Aspoň se nic neprozradí. Ale tihle cizí detektivové jsou přece jen pašáci. Znají prý spoustu všelijakých triků.“

„Pang,“ řekla slečna Ganettová s tichou vítězoslávou.

„A mah-jong.“

Situace se stala napjatou. Dopálena tím, že slečna Ganettová třikrát po sobě vyhrála, Karolína se na mě obořila, když jsme stavěli novou zed: „Jsi ty ale protiva, Jamesi, sedíš tady jako pecka – neřekneš ani slovo!“

„Ale Karolíno,“ namítl jsem. „Vždyť nemám, co bych říkal – aspoň v tom oboru, který máš na mysli.“

„Nesmysl,“ řekla Karolína a jala se třídit kostky. „Ty určitě víš něco zajímavého.“

Hned jsem neodpověděl. Byl jsem ohromen a omráčen.

Četl jsem kdysi, že existuje něco, čemu se říká dokonalá výhra – když někdo koupí mah-jong přímo do ruky.

Nikdy se mi ani nesnilo, že by se mi to mohlo někdy stát.

Se zadržovaným pocitem pýchy jsem vyložil kostky na stůl.

„Jak se říká v šanghajském klubu,“ poznamenal jsem, „tinho – dokonalá výhra!“

Plukovníkovi mohly oči vypadnout.

„Na mou duši,“ řekl. „To jsem blázen. V životě jsem něco podobného neviděl.“

Nato jsem pokračoval, popíchnut Karolíninými špičkami a poněkud rozparádný svým triumfem. „Pokud jste chtěli slyšet něco zajímavého, tak co takhle zlatý snubní prsten s vyrytým datem a písmenem R?“

Raději přejdu mlčením výjev, který následoval. Musel jsem jim říci přesně, kde se ten prsten našel. A musel jsem jim prozradit i to datum.

„13. března,“ řekla Karolína. „Přesně před půl rokem, ha!“

Ze změti vzrušených domněnek a dohadů se vyklubaly tři různé teorie:

1. Teorie plukovníka Cartera: že se Ralf tajně oženil s Florou. Prostě nejjednodušší řešení.
2. Teorie slečny Ganettové: že Roger Ackroyd se tajně oženil s paní Ferrarsovou.
3. Teorie mé sestry Karolíny: že Roger Ackroyd se oženil se svou hospodyní, slečnou Russellovou.

Čtvrtou superteorii vyslovila později Karolína, když jsme šli spát.

„Dej na moje slova. Nic by mě nepřekvapilo, kdyby Geoffrey Raymond a Flora byli manželé.“

„To by tam přece stálo G a ne R,“ namítl jsem.

„Jak to můžeš vědět? Děvčata někdy říkají svým hochům příjmením. Slyšel jsi, co dneska říkala slečna Ganettová – o tom, jak se Flora chová.“

Po pravdě řečeno jsem nic takového od slečny Ganettové neslyšel, ale respektoval jsem Karolíninu schopnost rozumět náznakům. „To už bych spíš soudil na majora Blunta,“ řekl jsem.

„Nesmysl,“ řekla Karolína. „Určitě se mu Flora líbí – možná že je do ní dokonce zamilovaný. Ale věř tomu, že děvče se nezamiluje do člověka, který by mohl být jejím otcem, když je nablízku pohledný mladý tajemník. S majorem Bluntem třeba koketuje jen tak naoko. Dívky jsou velice vynalézavé. Ale jedno ti řeknu, Jamesi. Flora o Ralfa Patona nestojí, ani co by se za nehet vešlo, a nikdy o něho nestála.“

Na to můžeš vzít jed.“

Pokorně jsem ji vyslechl.

17/ PARKER

Nazítří jsem si uvědomil, že v rozčilení nad tin-ho neboli dokonalou výhrou jsem toho možná řekl trochu víc, než jsem měl. Poirot mě sice nepožádal, abych nemluvil o nalezeném snubním prstýnku, ale na druhé straně se o tom ve Fernly také ani slovem nezmínil, a pokud mi bylo známo, já jediný jsem o jeho nálezu věděl. Měl jsem vyloženě špatné svědomí.

Ta zpráva se nyní šíří po našem městečku jako požár. Každým okamžikem jsem očekával ostrou Poirotovu důtku.

Společný pohřeb paní Ferrarsové a Rogera Ackroyda se konal v jedenáct hodin. Byl to smutný a dojímavý obřad, jehož se zúčastnili všichni obyvatelé Fernly.

Když bylo po něm, Poirot, který byl rovněž přítomen, mě vzal za rameno a vyzval mne, abych ho doprovodil domů.

Tvářil se nesmírně vážně a obával jsem se, že už se moje včerejší neopatrnost donesla k jeho sluchu. Ale brzy se ukázalo, že mu leží na mysli něco docela jiného.

„Tak, a teď je třeba jednat,“ řekl. „Hodlám s vaší pomocí vyslechnout jistého svědka. Až ho budeme zpovídat, vystrašíme ho tak, že by v tom byl čert, abychom se nedověděli pravdu.“

„Koho to máte na mysli?“ otázal jsem se značně překvapen.

„Parkera,“ řekl Poirot. „Pozval jsem si ho k sobě domů na dvanáctou hodinu. Už tam na nás asi čeká.“

„Co si o něm myslíte?“ zkusil jsem se zeptat.

„Vím jen jedno – že nejsem spokojen.“

„Vy si myslíte, že vydíral paní Ferrarsovou?“

„Buď to, anebo...“

„Co?“ zeptal jsem se po chvíli mlčení.

„Příteli, něco vám řeknu: Doufám, že to byl on.“ Řekl to tak vážně a tak podivným hlasem, že už jsem se dál neptal.

Když jsme dorazili k Poirotovu obydlí, zjistili jsme, že Parker už přišel a že na nás čeká. Když jsme vstoupili do místnosti, uctivě vstal.

„Dobrý den, Parkere,“ řekl Poirot vlídně. „Okamžik, prosím vás,“ dodal a odložil si plášť a rukavice.

„Dovolte, prosím,“ řekl Parker a vyskočil, aby mu pomohl.

Uložil plášť i rukavice pečlivě na židli u dveří. Poirot ho pochvalně pozoroval.

„Děkuji vám, příteli Parkere,“ řekl, „posadte se, prosím.“

To, co vám chci říci, bude chvíli trvat.“

Parker omluvně kývl hlavou a posadil se.

„Tak co, proč myslíte, že jsem si vás sem pozval?“

Parker si odkašlal. „Myslel jsem, pane Poirote, že se mě chcete na něco zeptat ohledně nebožtíka pána – jako mezi čtyřma očima.“

„Précisément,“ řekl Poirot s úsměvem. „Máte hodně zkušeností s vyděračstvím?“

„Dovolte!“ vyskočil sluha.

„Nerozčilujte se,“ řekl Poirot klidně. „Nehrajte tady komedii o uražené nevinnosti. Vy se ve vyděračství moc dobře vyznáte.“

„Ale pane – mě ještě nikdy nikdo...“

„Nikdy nikdo takhle neurazil,“ doplnil ho Poirot. „Tak proč tedy, můj výtečný Parkere, proč vám tolik záleželo na tom, abyste onehdy večer vyslechl rozhovor pan Ackroyda v pracovně, když jste zaslechl, jak padlo slovo vyděračství?“

„Já ne – já jsem ne...“

„U koho jste byl zaměstnán naposled?“

„Naposled?“

„Ano, než jste nastoupil k panu Ackroydovi?“

„U pana majora Ellerbyho, prosím...“

Poirot mu skočil do řeči: „Právě, u majora Ellerbyho.“

A major Ellerby užíval drogy, vidíte? Vy jste s ním cestoval po světě. Když jste byli na Bermudách, udála se tam taková ošklivá věc, při které někdo přišel o život. Vinu na tom měl částečně major Ellerby. Ale utulalo se to. Vy jste o tom věděl. Kolik vám major Ellerby zaplatil, abyste mlčel?“

Parker na něho zíral s otevřenými ústy. Dočista ztratil nervy a třásl se na celém těle.

„To víte, informoval jsem se,“ řekl Poirot mírně, „je to tak, jak to říkám. Tehdy jste dostal pěkné peníze a major Ellerby vám pak platil až do smrti. Teď chci slyšet o vašem posledním pokusu.“

Parker stál celý vyjevený.

„Nemá smysl zapírat. Hercule Poirot o tom ví. Že to bylo s majorem Ellerbym tak, jak jsem říkal?“

Jakoby proti své vůli Parker zdráhavě přikývl. „Ale panu Ackroydovi jsem nezkřivil ani vlásek,“ zaúpěl.

„Jako že je pámbůh nade mnou, ani vlásek. Tohohle jsem se celou dobu obával. A říkám vám rovnou, že jsem ho – že jsem ho nezabil.“ Hlas se mu zvýšil téměř do skřeku.

„Jsem celkem ochoten vám věřit, příteli,“ řekl Poirot.

„Vy na to nemáte nervy – ani kuráž. Ale musíte mi říci plnou pravdu.“

„Řeknu vám všechno, pane, všechno, co chcete vědět. Je to pravda, že jsem se tehdy snažil poslouchat za dveřmi. Těch pár slov, co jsem zaslechl, mi vtalo hlavou. A potom to, jak mi pan Ackroyd nařídil, že nechce být vyrušován, a jak se zavřel v pracovně s panem doktorem. Je to svatá pravda, a tak jsem to taky řekl policii. Zaslechl jsem slovo vyděračství a zkrátka...“ odmlčel se.

„Řekl jste si, že by z toho mohlo pro vás něco koukat, co?“ nadhodil Poirot.

„No – ano, přiznám se, že ano. Řekl jsem si, že když pana Ackroyda někdo vydírá, proč bych z toho nemohl taky něco mít.“

Poirotovi přelétl přes obličej velice zvláštní výraz. Naklonil se dopředu: „Měl jste nějaký důvod se domnívat už před tím večerem, že pana Ackroyda někdo vydírá?“

„Ne, to jsem neměl. Hrozně mě to překvapilo. Byl to ve všem takový spořádaný pán.“

„Kolik jste toho zaslechl?“

„Dohromady nic, prosím. Ten večer jsem vůbec měl nějakou smůlu. Samosebou po večeři jsem měl spoustu práce se sklizením ze stolu. Když se mi občas podařilo přiblížit se ke dveřím do pracovny, nic z toho nebylo. Poprvé vyšel z pracovny pan doktor Sheppard a málem mě přistihl, pak jsem zase potkal v hale pana Raymonda, jak tam právě jde, tak jsem věděl, že by to nemělo smysl. A když jsem tam nesl podnos, slečna Flora mě poslala pryč.“

Poirot na Parkera dlouze hleděl, jako by zkoumal, nakolik mluví pravdu. Parkera jeho pohled vážně znepokojil. „Doufám, že mi věříte, pane Poirote. Celou dobu jsem se bál, že policie vyšťourá tu starou aféru s majorem Ellerbym a že jím v důsledku toho budu podezřelý.“

„Eh bien,“ řekl posléze Poirot. „Já jsem ochoten vám věřit. Ale musím vás přece jen požádat, abyste mi ukázal svou vkladní knížku. Předpokládám, že nějakou máte?“

„Prosím ano, a náhodou ji zrovna mám u sebe.“ Beze stopy vzrušení ji vytáhl z kapsy. Poirot od něho vzal tenkou zelenou knížku a jal se pročitat záznamy.

„Aha, tak vy jste si koupil letos za pět set liber státních obligací?“

„Prosím ano. Měl jsem našetřeno tisíc liber – z výsledku jednání s mým – eh – bývalým zaměstnavatelem

majorem Ellerbym. A párkrát jsem letos šťastně vsadil na koníčky.

Jestli se pamatujete, pane, tak letošní jubilejní pohár vyhrál úplný outsider. A já jsem měl to štěstí, že jsem si na něho vsadil dvacet liber.“

Poirot vrátil Parkerovi knížku. „Tak tedy na shledanou.

Myslím, že jste mi řekl pravdu. Když ne – tím hůř pro vás, příteli.“

Když Parker odešel, Poirot si znovu oblékl plášť.

„Kam to ještě jdete?“ otázal jsem se.

„Chci se podívat na našeho milého pana Hammonda.“

„Vy Parkerovi věříte?“

„To, co mi říkal, vypadá zcela věrohodně. Zřejmě – ledaže by byl znamenitý herec – upřímně věří, že obětí vyděračství byl sám pan Ackroyd. V tom případě nevím nic o případu paní Ferrarové.“

„Tak potom – kdo?“

„Právě. Kdo? Ale naše návštěva u pana Hammonda má určitý cíl. Buď úplně zproští Parkera podezření, anebo...“

„Anebo?“

„Jak vidím, tak už zase upadám do zlovyku nechávat věty nedokončené,“ omlouval se Poirot. „Musíte mi to odpustit.“

„Mimochodem,“ řekl jsem trochu provinile, „musím se vám k něčemu přiznat. Obávám se, že jsem se nechtě poděklal ohledně toho prstenu.“

„Jakého prstenu?“

„Toho, co jste našel v bazénu.“

„No ovšem!“ usmál se Poirot.

„Doufám, že se nezlobíte. Bylo to ode mě hrozně neopatrné.“

„Ale vůbec ne, příteli, co vás napadá. Nic jsem vám nezakázal. Mohl jste o tom klidně mluvit, když jste chtěl. A vaši slečnu sestru to zajímalo?“

„Samozřejmě. Byla to hotová senzace. Nejruznější teorie se teď jen rojí.“

„A přitom je to tak prosté. Právě vysvětlení přímo bilo do očí, nezdá se vám?“

„Vám ano?“ řekl jsem suše.

Poirot se zasmál. „Moudrý je ten, kdo si nedává vidět do karet,“ poznamenal. „Nemám pravdu? Ale už jsme na místě.“

Advokát byl ve své pracovně a bez prodlení nás k němu zavedli. Hammond vstal a pozdravil nás svým škrobeným, precizním způsobem.

Poirot ihned přešel k věci. „Monsieur, rád bych vás požádal o jistou informaci, totiž doufám, že mi ji laskavě poskytnete.

Pokud vím, zastupoval jste zesnulou paní Ferrarovou.“

Všiml jsem si, jak advokátovi blesko v očích překvapením, ale vzápětí je opět zahalila profesionální zdrženlivost, která se mu jako maska spustila přes obličej. „Zajisté. Všechny její záležitosti procházely mýma rukama.“

„Výborně. A teď, než se vás na cokoli zeptám, bych byl rád, kdybyste si vyslechl vyprávění doktora Shepparda. Doufám, příteli, že budete ochoten zopakovat rozhovor, který jste měl v pátek večer s panem Ackroydem.“

„Samozřejmě,“ řekl jsem a pustil jsem se rovnou do líčení onoho podivného večera.

Hammond mi pozorně naslouchal.

„To je vše,“ řekl jsem, když jsem skončil.

„Vyděračství,“ řekl advokát zamyšleně.

„Vy se tomu divíte?“ otázal se Poirot.

Advokát si sňal skřípec z nosu a vyčistil skla kapesníkem.

„Ne,“ odpověděl. „Nijak zvlášť mě to nepřekvapuje. Delší dobu už jsem něco takového tušil.“

„Tím se dostáváme,“ řekl Poirot, „k té informaci, o kterou vás chci poprosit. Může-li nám někdo naznačit, jaký obnos skutečně zaplatila, pak jste to vy, monsieur.“

„Nevím, proč bych měl tu informaci zatajovat,“ řekl Hammond po chvíli. „V průběhu minulého roku prodala paní Ferrarová jisté cenné papíry, utržené peníze uložila na své bankovní konto a už je znovu neinvestovala. Vzhledem k tomu, že měla dosti značný důchod a že po manželově smrti žila velmi skromně, zdá se, že takto získané peníze byly vynaloženy na nějaký zcela zvláštní účel. Jednou jsem u ní tuto otázku nařkl a ona mi řekla, že musí podporovat řadu manželových chudých příbuzných.

Samozřejmě že už jsem se dál nevyptával. Až dodnes jsem si myslel, že ty peníze dávala nějaké ženě, k

níž měl Ashley Ferrars jisté závazky. Ve snu mě nenapadlo, že ty peníze potřebovala paní Ferrarová sama.“

„A kolik to bylo?“ otázal se Poirot.

„Řekl bych, že dohromady to činilo nejméně dvacet tisíc liber.“

„Dvacet tisíc!“ zvolal jsem. „V jednom roce?“

„Paní Ferrarová byla velice zámožná osoba,“ řekl Poirot suše. „A cena, která se platí za vraždu, není nic příjemného.“

„Mohu vám ještě něčím posloužit?“ otázal se Hammond.

„Ne, děkuji,“ řekl Poirot a vstal. „Omlouvám se, že jsem vás rozrušil.“

„Ale vůbec ne, vůbec ne.“

„Slovo rozrušil,“ poznamenal jsem, když jsme se octli venku, „se vztahuje jen k duševnímu stavu.“

„Ah!“ zvolal Poirot. „S cizími řečmi jsou hrozné potíže.“

Já to nikdy docela nezvládnou. Správně jsem měl říci narušil, vidíte?“

„Správný výraz je vyrušil.“

„Děkuji vám, příteli. Vy si potrpíte na přesnost ve vyjadřování. A co tedy náš přítel Parker? Zůstal by dál ve službě, kdyby měl v kapse dvacet tisíc liber? Sotva. Je jistě možné, že peníze uložil pod jiným jménem, ale já se kloním k názoru, že nám řekl pravdu. Je to darebák, ale darebák drobného formátu. Nemyslí velkoryse. Takže nám zbývají dvě možnosti:

Raymond nebo – eh – zkrátka, major Blunt.“

„Raymond určitě ne,“ namítl jsem. „Vždyť o něm víme, že byl v hrozné finanční tísní kvůli pouhým pěti stům librářům.“

„Ano, on to tak říká.“

„A pokud jde o Hektora Blunta...“

„Něco vám o našem milém majoru Bluntovi povím,“ přerušil mě Poirot. „Patří k mému řemeslu, abych se informoval.“

A tak se tedy informuji. Eh bien, to dědictví, o kterém mluvil, činilo, pokud jsem zjistil, skoro dvacet tisíc liber. Co tomu říkáte?“

Tak mě to zarazilo, že jsem nevěděl, co říci. „To snad není možné,“ řekl jsem nakonec. „Tak známý člověk, jako Hector Blunt.“

Poirot pokrčil rameny. „Kdo ví? Ten je alespoň velkorysý.“

Přiznávám, že si ho dost dobře nedovedu představit jako vyděrače, ale je tu ještě další možnost, kterou jste zapomněl vzít v úvahu.“

„A to?“

„Oheň, příteli. Ackroyd mohl sám ten dopis zničit, včetně té modré obálky, až po vašem odchodu.“

„To se mi nezdá pravděpodobné,“ řekl jsem pomalu.

„Ačkoli – ovšem možné to je. Mohl si to rozmyslet.“

Právě jsme došli před náš dům a já jsem se náhle rozhodl a pozval jsem Poirota, aby s námi podomácku poobědval.

Myslel jsem, že udělám Karolíně radost, ale s ženskými člověk nikdy neví. Ukázalo se, že pro nás jsou k obědu skopové kotlety, zatímco služebné mají dršťky. A dvě kotlety předložené třem lidem vypadají poněkud trapně.

Ale Karolínu nikdy nic nadlouho nepřivede z míry. Vymyslela si obdivuhodnou lež a vyložila Poirotovi, že ačkoli se jí bratr pro to posmívá, ona dodržuje přísně vegetariánskou dietu. Jala se opěvovat lahodnost ořechových karbanátků (které, jak jsem přesvědčen, nikdy neochutnala) a s chutí snědla zapečený sýr na toastu s častými jedovatými poznámkami o škodlivosti masitých pokrmů.

Když jsme pak zasedli ke krbu a zapálili jsme si, Karolína přímo zaútočila na Poirota: „Ještě jste nenašli Ralfa Patona?“

„Kde bychom ho měli hledat, mademoiselle?“

„Myslela jsem, že byste ho mohli najít v Cranchesteru,“ řekla Karolína významně.

Poirot se zatvářil mírně vyjeveně. „V Cranchesteru? Proč právě v Cranchesteru?“

Objasnil jsem mu to s mírnou dávkou zlomyslnosti. „Jeden člen našeho početného sboru soukromých detektivů vás viděl v autě na cranchesterské silnici,“ řekl jsem.

Poirotův údiv zmizel. Srdečně se zasmál. „Ah, tohle! Pouhá návštěva u zubaře, c'est tout. Bolel mě zub, tak jsem se tam vypravil. Ale zub mě okamžitě přestal bolet. Chtěl jsem se hned vrátit. Ale zubař, že prý ne. Že mi ho raději vytrhne. Já jsem nechtěl. On naléhal. A nakonec to vyhrál! Tenhle zub už mě nikdy bolet nebude.“

Karolína splaskla jako propíchnutý balónek.

Začali jsme probírat Ralfa Patona.

„Slabý charakter,“ řekl jsem, „ale není zlý.“

„Ha!“ řekl Poirot, „ale kde končí slabost?“

„Právě,“ řekla Karolína. „Vezměte třeba tady Jamese – je takový slaboch, že kdybych tu nebyla, abych na něho dohlížela...“

„Milá Karolíno,“ řekl jsem nakvašeně. „Prosím tě, nebuď hned tak osobní!“

„Ale ty opravdu jsi slaboch, Jamesi,“ řekla Karolína klidně.

„Jsem o osm let starší než ty – oh! Mně nevadí, když to pan Poirot bude vědět.“

„Nikdy bych to nebyl tušil, mademoiselle,“ řekl Poirot a galantně se uklonil.

„O osm let starší. A vždycky jsem považovala za svou povinnost se o tebe starat. Při špatném vychování, kdo ví, co by z tebe dneska bylo?“

„Mohl jsem se oženit s krásnou dobrodružkou,“ zašeptal jsem s očima obrácenýma ke stropu a pozoroval jsem kouřové kroužky.

„S dobrodružkou!“ ohrnula nos Karolína. „Když jsme u těch dobrodružek...“ Karolína nedopověděla.

„Nu?“ zeptal jsem se s jistou zvědavostí.

„Nic, ale napadá mi jedna, která není nijak hrozně daleko.“

Pak se náhle obrátila k Poirotovi. „James tvrdí, že vy si myslíte, že vraždu spáchal někdo z domácích. Podle mě se mýlíte.“

„Nerad bych se mýlil,“ řekl Poirot. „To jaksi nepatří k mému řemeslu.“

„Znám fakta docela dobře od Jamese a jiných lidí,“ pokračovala Karolína bez ohledu na Poirotovu poznámku. „Pokud je mi známo, mohli to udělat z domu jen dva lidé: Ralf Paton a Flora Ackroydová.“

„Ale Karolíno...“

„Nepřerušuj mě, Jamesi. Já vím, co říkám. Parker ji potkal před dveřmi, že ano? Neslyšel, jak jí strýc dává dobrou noc, že ne? Ona ho mohla právě v tu chvíli zabít.“

„Karolíno...“

„Já neříkám, že to udělala, Jamesi. Říkám, že to mohla udělat. Ona Flora je jako všechny ty dnešní dívky: nemá to žádnou úctu ke stáří a myslí si to, že všechno ví nejlíp. Ale proto si ještě nemyslím, že by byla schopna ublížit kuřeti.“

Ale co naplat, pan Raymond a major Blunt mají alibi. Paní Ackroydová má alibi. Dokonce ta Russellová ho zřejmě taky má, a to má velké štěstí. Kdo zbývá? Jen Ralf a Flora! A říkejte si co chcete, já nevěřím, že Ralf Paton je vrah. Vždyť toho chlapce znám odmalička.“

Poirot chvíli seděl mlčky a díval se, jak stoupá spirála kouře z jeho cigarety. Když pak promluvil, učinil tak mírným, jaksi nepřítomným hlasem, který zapůsobil zvláštním dojmem.

Byl tak naprosto odlišný od jeho normálního tónu.

„Vezměte si člověka – docela obyčejného člověka. Člověka, který nemá nejmenší pomyšlení na vraždu. Má kdesi v sobě rys slabosti – skrytý hluboko v duši. Až dosud se na něj nikdy nepřišlo. Třeba také nikdy nepřijde – a on půjde do hrobu jako člověk všeobecně vážený a ctěný. Ale dejme tomu, že se stane něco nepředvídaného. Dostane se do tísně – a možná ani to ne. Třeba náhodou objeví nějaké tajemství – takové tajemství, které je pro někoho otázkou života nebo smrti. Jeho prvním hnutím je ohlásit to – konat svou povinnost jako počestný občan. A tady se projeví ta skrytá slabost.“

Je to příležitost, jak přijít k penězům – ke spoustě peněz.

On ty peníze chce – touží po nich – a je to tak snadné.

Nemusí pro to nic udělat – stačí mlčet. A to je začátek.

Touha po penězích roste. Chce jich víc a víc! Je jako opilý z toho zlatého dolu, který se před ním otevřel. Stává se nenasytným. A ve své nenasytnosti to přežene. Muž vydrží jakýkoli tlak – ale u ženy se nesmí zacházet příliš daleko.

Žena v hloubi duše má hroznou potřebu mluvit pravdu. Kolik nevěrných manželů klamalo s dokonalým klidem své ženy celý život a odnesli si své tajemství až do hrobu. A kolik nevěrných manželek si zničilo život tím, že tu skutečnost vmetly manželovi do tváře! Tlak na ně byl příliš velký. V okamžiku náhlé nerozvážnosti (jíž přirozeně později litují) hodí všechnu opatrnost přes palubu a v krajním zoufalství vykřikují nahlas pravdu, což jim dává chvilkové, ale zcela pomíjivé uspokojení.

Tak tomu patrně bylo i v tomto případě. Tlak byl příliš velký.

A došlo na známý příměr o slepici snášející zlatá vejce. Ale to nebyl konec. Tomu muži, kterého dosud neznáme, hrozí prozrazení. Už není tím, čím byl dejme tomu před rokem.

Jeho mravní síla se otupila. Je zoufalý. Bojuje prohranou bitvu a je ochoten použít každého prostředku,

který mu přijde pod ruku, neboť prozrazení znamená jeho konec. A tak dýka bodne!“

Poirot se na chvilku odmlčel. Jako kdyby nás byl všechny očaroval. Nevím, jak jinak bych popsal dojem, který vyvolal.

V jeho nelítostné analýze a v kruté přesnosti jeho pohledu bylo cosi, co nás oba naplnilo strachem.

„Potom,“ pokračoval mírně, „když bylo nebezpečí zažehnáno, stal se znovu sebou samým, normálním, laskavým člověkem. Ale kdyby se opět naskytla potřeba, udeří znovu.“

Karolína se konečně vzpamatovala. „Mluvíte o Ralfu Patonovi,“ řekla. „Snad máte pravdu a snad ne, ale nemáte právo nikoho odsuzovat, dokud jste ho nevyslechl.“

Zařinčel telefon. Šel jsem do předsíně a zvedl sluchátko.

„Cože?“ řekl jsem. „Ano. Doktor Sheppard u telefonu.“

Chvilku jsem naslouchal a pak jsem stručně odpověděl.

Zavěsil jsem a vrátil jsem se do obývacího pokoje.

„Poirote,“ řekl jsem. „V Liverpoolu zadrželi nějakého muže. Jmenuje se Charles Kent a zdá se, že je to ten cizinec, co tehdy v noci navštívil Fernly. Chtějí, abych ihned přijel do Liverpoolu a identifikoval ho.“

18/ CHARLES KENT

Za půl hodiny nato už jsme já, Poirot a inspektor Raglan seděli ve vlaku do Liverpoolu. Inspektor byl zjevně velice vzrušen.

„Snad se dovíme něco víc o tom vydírání,“ prohlásil radostně. „Podle toho, co mi říkali do telefonu, je to drsný chlápek. A užívá drogy. Nebude těžké se od něho dovědět, co potřebujeme. Když tu byl třeba jen stín motivu, je víc než pravděpodobné, že pana Ackroyda zabil on. Ale proč se potom mladý Paton schovává? Všechno je to strašlivě zamotané.“

Mimochodem, pane Poirote, s těmi otisky prstů jste měl pravdu. Byly to otisky pana Ackroyda. Taky mě to napadlo, ale nevěřil jsem, že je to proveditelné.“

Musel jsem se v duchu zasmát, jak se inspektor Raglan očividně snaží ospravedlnit.

„A toho člověka,“ řekl Poirot, „toho zatím nezavřeli, žene?“

„Ne, jen ho zadrželi pro podezření.“

„A co se od něho dověděli?“

„Zatraceně málo,“ zašklebil se inspektor. „Je to ostražitý hoch. Hlavně nadával, jinak dohromady nic neřekl.“

Když jsme dorazili do Liverpoolu, překvapilo mě, s jakými ovacemi tam Poirota uvítali. Superintendent Hayes, který před lety na nějakém případě s Poirotem spolupracoval, měl zřejmě přemrštěné představy o jeho schopnostech. „Teď když tu máme pana Poirota, nebude to dlouho trvat,“ řekl spokojeně. „Myslel jsem, že už jste na penzi, mosjé Poirot.“

„Taky že jsem, kamaráde, taky že jsem. Ale v penzi je to tak hrozně nudné. Nedovedete si představit tu jednotvárnost, s jakou následuje den za dnem.“

„To vám věřím. Tak vy jste se přišel podívat na náš úlovek?“

A tohle je doktor Sheppard? Myslíte, že budete schopen ho identifikovat?“

„Tím si nejsem tak jistý,“ řekl jsem opatrně.

„Jak jste ho našli?“ otázal se Poirot.

„Jak jistě víte, byl rozeslán jeho popis. Rozšířili jsme ho tiskem i soukromou cestou. Přiznám se, že nám moc neřekl.“

Tenhle chlap má americký přízvuk a také neskrývá, že byl ten večer v blízkosti King's Abbotu. Pořád se jen ptá, co je nám ksakru do toho, a že si můžeme trhnout nohou a že nám stejně nic neřekne.“

„Mohl bych se na něho podívat?“ zeptal se Poirot.

Superintendent spiklenecky přivřel oko. „K službám, pane Poirote. Můžete si tu dělat, co chcete. Inspektor Japp ze Scotland Yardu se na vás onehdy ptal. Slyšel, že se neoficiálně účastníte na tomto pátrání.“

Nemohl byste nám říci, kde je kapitán Paton?“

„Pochybují, že by to bylo v současné chvíli moudré,“ řekl Poirot stroze a já jsem se kousl do rtu, abych se nezasmál. Náš malý detektiv to s nimi opravdu dovede.

Po chvíli vyjednávání nás zavedli k vězni. Byl to mladý člověk, hádal bych mu tak nanejvýš dvaadvacet nebo třiaadvacet let. Vysoký, hubený, s lehce se třesoucíma rukama a se znaky značné fyzické síly, dnes už poněkud ochablé. Vlasy měl tmavé, ale oči modré a uhybavé, neschopné vydržet přímý pohled.

Celou dobu jsem žil v představě, že ten člověk, jehož jsem tehdy potkal, je mi něčím povědomý, ale byl-li to skutečně on, pak jsem se těžce zmýlil. Nikoho známého mi nepřipomínal.

„Tak, Kente,“ řekl superintendant, „vstaňte. Máte tady návštěvu. Poznáváte někoho z nich?“ Kent se na nás zmařil, ale neřekl nic. Viděl jsem, jak jeho pohled kolísá mezi námi třemi, až se zastavil na mně.

„Tak co, pane doktore,“ řekl mi superintendant, „co říkáte?“

„Vysoký je stejně,“ řekl jsem, „a pokud jde o celkový vzhled, mohl by to být on. Ale nic víc bych si tvrdit netroufal.“

„Co to má všechno, ksakru, znamenat?“ zeptal se Kent.

„Co proti mně máte? Tak ven s tím. Co jsem měl jako spáchat?“

Přikývl jsem. „Je to on,“ řekl jsem. „Poznávám ho po hlase.“

„Že mě poznáváte po hlase? A kde si myslíte, že jste můj hlas slyšel?“

„Minulý pátek večer před branou Fernly Parku. Ptal jste se mě na cestu.“

„Tak já jsem se vás na něco ptal?“

„Přiznáváte to?“ zeptal se inspektor.

„Já nic nepřiznávám. Aspoň dokud nevím, co proti mně máte.“

„To jste poslední dny nečetl noviny?“ promluvil Poirot poprvé.

Neznámý přimhouřil oči. „Aha, tak to je ono. Četl jsem, že ve Fernly Parku oddělali nějakýho starýho pána. To mi to chcete přišít na triko?“

„Vy jste tam ten večer byl,“ řekl Poirot tiše.

„Jak to víte, pane šéfe?“

„Podle tohoto,“ Poirot vytáhl něco z kapsy a ukázal mu to.

Byl to onen husí brk, který jsme našli v altánu.

Při pohledu na husí brk se výraz neznámého změnil.

Bezděky natáhl ruku. „Kokain,“ řekl Poirot jako pro sebe.

„Ne, příteli, je prázdný. Ležel tam, kde jste ho v pátek večer v altánu upustil.“

Charles Kent se na něho nejistě podíval. „Vy toho nějak náramně moc víte, vy jeden načepejřenej francouzskéj kačírku.“

Snad vám neušlo ani to, že v novinách píšou, že toho dědu oddělali mezi tři čtvrtě na deset a desátou.“

„To je pravda,“ souhlasil Poirot.

„Jo, ale jenom jestli ono je to opravdu tak.“

„Tento pán vám to řekne,“ řekl Poirot.

Ukázal na inspektora Raglana. Ten zaváhal, podíval se na superintendanta Hayese, pak na Poirota a konečně, jako by byl dostal k tomu svolení, řekl: „Je to tak. Mezi tři čtvrtě na deset a desátou.“

„Tak nač mě tady držíte?“ řekl Kent. „V devět dvacet pět jsem byl z Fernly pryč. Můžete se zeptat u Psa a písťalky. To je hospoda asi míli za Fernly na silnici ke Cranchesteru. Pamatuju se, že jsem tam udělal menší rodeo. A to muselo bejt už tak kolem tří čtvrtě na deset. Co vy na to?“

Inspektor Raglan si něco zapsal do notýsku.

„Tak co?“ zeptal se Kent.

„Ověříme si to,“ řekl inspektor. „Když je to pravda, nemusíte dál už nic vysvětlovat. Co jste vůbec dělal ve Fernly Parku?“

„Měl jsem tam schůzku.“

„S kým?“

„Do toho vám nic není.“

„No tak, jen slušně, mladý muži,“ napomenul ho inspektor.

„Co vám zas není dost slušný? Měl jsem tam soukromý jednání, když to chcete vědět. Byl jsem pryč dávno předtím, než k ty vraždě došlo, a chlupatý nic víc nemusí zajímat.“

„Jmenujete se Charles Kent,“ řekl Poirot. „Kde jste se narodil?“

Mladík na něho chvíli zíral a pak se zasmál. „Ale to víte, jsem rodilej Angličan.“

„Ano,“ řekl Poirot zamyšleně. „Myslím, že jste. Ataky bych řekl, že jste se narodil v Kentu.“

Mladík se na něho překvapeně podíval. „Proč myslíte?“

Kvůli tomu jménu? Co to s tím má společnýho? Copak člověk, kterej se narodil v Kentu, se podle toho musí taky jmenovat?“

„Za jistých okolností je to docela pravděpodobné,“ řekl Poirot významně. „Říkám za jistých okolností, chápete?“

Poirot to řekl s takovým důrazem, že oba policisté byli zřejmě překvapeni. Pokud jde o Kenta, zrudl jako rak a na okamžik jsem se bál, že se na Poirota vrhne. Ale rozmyslel si to a odvrátil se s podivným smíchem. Poirot přikývl zřejmě uspokojen a vyšel ze dveří. Oba policisté se k němu brzy připojili.

„Tu výpověď si ověříme,“ poznamenal Raglan. „Ale nemyslím, že lže. Jenže nám musí říci hezky podle

pravdy, co dělal ve Fernly. Vypadá to, že je to s největší pravděpodobností náš vyděrač. Na druhé straně, jestliže je jeho výpověď pravdivá, nemohl mít nic společného s vraždou samou. Když ho zatkli, měl při sobě deset liber – to je dost peněz. Řekl bych, že těch čtyřicet liber dostal on, čísla bankovek sice nesouhlasí, ale on si je samozřejmě hned rozměnil. Jakmile mu pan Ackroyd ty peníze dal, Kent honem zmizel. A co jste myslel tím, že se narodil v Kentu? Co to má s tím společného?”

„Vůbec nic,“ řekl Poirot mírně. „To mě jen tak něco napadlo. Jsem známý tím, že mívám občas takovýchle nápady.“

„Opravdu?“ řekl Raglan a zpytavě se na něho podíval.

Superintendent se hlasitě zachechtal. „Kolikrát jsem o tom slyšel od inspektora Jappa! Pan Poirot a jeho nápady! Na mě trochu divoké, ale vždycky na nich něco je.“

„Děláte si ze mě legraci,“ usmál se Poirot, „ale to nevádí.“

Staří páni se někdy smějí věcem, které těm mladým a chytrým nepřipadají vůbec k smíchu.“ Nato jim moudře kývl hlavou a vyšel na ulici.

Poobědvali jsme spolu v nedalekém hotelu. Teď vím, že tehdy už měl Poirot všechno pěkně rozmotané. Držel v ruce poslední nitku, kterou potřeboval, aby ho dovedla k pravdě.

Ale tehdy jsem to ještě netušil. Jeho sebejistota mi připadala přehnaná a byl jsem samozřejmě přesvědčen, že to, co vrtá hlavou mně, vrtá stejně hlavou i jemu. Pro mne bylo hlavní záhadou, co ten Kent ve Fernly pohledával. Znovu a znovu jsem si tu otázku kladl a nedovedl jsem přijít na uspokojivou odpověď. Nakonec jsem to zkusil a zeptal se Poirota.

Odpověděl mi hned: „Mon ami, já si nic nemyslím. Já vím.“

„Opravdu?“ otázal jsem se užasle.

„Ale ovšem. Předpokládám, že vám by to asi nedávalo zrovna smysl, kdybych vám řekl, že Kent navštívil Fernly, protože se narodil v Kentu?“

Vyvalil jsem na něho oči. „Rozhodně mi to smysl nedává,“ řekl jsem suše.

„Ah!“ povzdechl si Poirot. „Nu, nevádí. Zbývá pořád ještě ten můj nápad.“

19/ FLORA ACKROYDOVÁ

Když jsem se nazítrí ráno vracel z návštěv u pacientů, zamával na mě na silnici inspektor Raglan. Zastavil jsem a inspektor vystoupil na stupátko.

„Dobré jitro, pane doktore,“ řekl. „Tak to alibi je v pořádku.“

„Kentovo?“

„Ano. Kentovo. Číšnice od Psa a píšťalky, Sally Jonesová, se na něho velmi dobře pamatuje. Poznala jeho fotografii mezi pěti jinými. Přišel do výčepu přesně ve tři čtvrtě na deset a hospoda je od Fernly Parku vzdálena hezky přes míli. Ta Jonesová říká, že měl u sebe spoustu peněz – viděla ho, jak vytáhl z kapsy hrst bankovek. To ji dost překvapilo u tak ošumělého člověka, na kterém se boty přímo rozpadaly. Tak tam se asi podělo těch čtyřicet liber.“

„A Kent pořád nechce říci, proč přišel do Fernly?“

„Je tvrdohlavý jako mezek. Dneska ráno jsem o něm mluvil telefonicky s Hayesem z Liverpoolu.“

„Hercule Poirot tvrdí, že ví, proč tam Kent byl,“ poznamenal jsem.

„Vážně?“ otázal se inspektor dychtivě.

„Ano,“ řekl jsem škodolibě. „Prý tam byl proto, že se narodil v Kentu.“ Pocítil jsem vyložené potěšení z toho, jak jsem mu pěkně přehrál své zklamání.

Raglan na mě chvíli nechápavě zíral. Pak se mu přes všetečný obličej rozlil široký úsměv a významně si poklepal na čelo. „Trochu ťuknutý, co?“ řekl. „Už si to myslím delší dobu. Chudák stará, proto musel jít do penze a usadit se tady. Asi to bude něco dědičného. Má prý synovce a ten je cvok.“

„Kdo? Poirot?“ řekl jsem nesmírně překvapen.

„Ovšem. Vám to nikdy neřekl? Prý je docela krotký a tak, ale jinak úplný blázen, chudák.“

„Kdo vám to říkal?“

Na inspektorově tváři se opět objevil úsměv. „Vaše slečna sestra. Ta mi to řekla.“

Opravdu, ta Karolína je hrozná osoba. Nedá pokoj, dokud se nedozví o každém všechno včetně jeho rodinných tajemství. Bohužel se mi nikdy nepodařilo jí vštípit alespoň tolik slušnosti, aby si to nechala pro sebe.

„Nasedněte si, inspektore,“ řekl jsem a otevřel dvířka vozu.

„Zajedeme k našemu Belgičánekovi společně a sdělíme mu poslední novinky.“

„Proč ne. Koneckonců, i když je trochu praštěný, ten tip, co mi dal ohledně těch otisků prstů, byl užitečný.“

Ten chlápek Kent mu straší v hlavě, ale kdoví – třeba za tím něco je, co se nám hodí.“

Poirot nás přijal se svou obvyklou usměvavou zdvořilostí.

Vyslechl zprávy, které jsme mu přinesli, a občas přitom pokývl hlavou.

„Vypadá to, že je to s ním v pořádku, vidíte?“ řekl inspektor poněkud chmurně. „Těžko mohl někoho mordovat na jednom místě a přitom na míli odtamtud popíjet u výčepu.“

„Vy ho tedy propustíte?“

„Nevím, co jiného nám zbývá. Nemůžeme ho dost dobře zadržet pro podloudné získání peněz. Nic mu nemůžeme dokázat.“ Inspektor rozmrzele odhodil zápalku do krbu.

Poirot ji zvedl a pečlivě ji uložil do nádobky určené k tomu účelu. Udělal to ryze automaticky. Bylo znát, že přitom myslí na něco docela jiného.

„Být vámi,“ řekl po chvíli, „ještě bych toho Charlese Kenta nepouštěl.“

„Jak to myslíte?“ podivil se Raglan.

„Tak jak to říkám. Že bych ho ještě nepouštěl.“

„Vy si tedy myslíte, že má s tou vraždou něco společného?“

„Myslím si, že patrně nemá – ale ještě to není jisté.“

„Ale vždyť jsem vám říkal...“

Poirot netrpělivě zvedl ruku: „Mais oui, mais oui. Zaplať pánbůh, nejsem hluchý – ani hloupý. Ale podívejte se, vy totiž k věci přistupujete z nesprávného východiska – říká se to tak?“

Inspektor se na něho nechápavě podíval. „To bych rád věděl, jak jste na tohle přišel. Víme přece, že pan Ackroyd byl naživu ve tři čtvrtě na deset. To snad uznáte?“

Poirot na něho chvíli hleděl a pak zavrtěl hlavou a usmál se:

„Nic neuznávám, co není dokázáno!“

„Na to máme důkazů až dost. Máme svědectví slečny Flory.“

„Že dávala strýčkovi dobrou noc? Ale já – já nevěřím všemu, co mi řekne nějaká slečna – i když je seberoztomilejší a sebehezčí.“

„Ale k čertu, vždyť ji Parker viděl, jak vychází ze dveří.“

„Ne.“ Poirotův hlas byl náhle ostrý jako břitva. „To on právě neviděl. Přesvědčil jsem se o tom onehdy takovým menším experimentem – pamatujete se, doktore? Parker ji viděl před dveřmi, s rukou na klíce. Neviděl ji, jak vychází z pracovny.“

„Ale – kde jinde mohla být?“

„Třeba na schodech.“

„Na schodech?“

„To je ten můj nápad – ano.“

„Myslíte na schodech, co vedou do ložnice pana Ackroyda?“

„Právě.“

Inspektor na něho dál nevěřícně zíral. „Vy myslíte, že byla u strýce v ložnici? Ale proč, prosím vás? Proč by to pak tajila?“

„Právě. Jde o to, co tam dělala, ne?“

„Myslíte – jako ty peníze? Ale snad nechcete tvrdit, že těch čtyřicet liber vzala slečna Ackroydová?“

„Nic netvrdím,“ řekl Poirot. „Ale chtěl bych vám připomenout tohle: ta matka s dcerou neměly lehký život. Chodily jim účty a neustále byly nějaké nepříjemnosti kvůli drobným vydáním. Roger Ackroyd byl na peníze nesmírně opatrný.“

Flora se mohla octnout v koncích kvůli nějaké relativně malé částce. A teď si představte, jak se to stalo.

Flora ty peníze vzala a sestupovala po malém schodišti. Když byla v půli cesty dolů, slyšela z haly cinknutí sklenic. Ihned pochopila, že to Parker míří do pracovny. Za žádnou cenu ji nesmí přistihnout na schodech – Parker by si to pamatoval. Připadalo by mu to divné. Kdyby se přišlo na to, že se peníze ztratily, Parker by si určitě vzpomněl, že ji viděl, jak sestupuje ze schodů.

Má tedy právě čas seběhnout dolů ke dveřím do pracovny.

Když Parker vstoupí do dveří, nalezne ji s rukou na klíce.

Flora řekne první, co jí přijde na jazyk, náhodou opakuje příkaz, který dal její strýc už předtím, a jde nahoru do svého pokoje.“

„Ano, ale pak,“ naléhal inspektor, „pak si musela přece uvědomit, jak životně důležité je, aby řekla pravdu! Vždyť na tom celý případ stojí.“

„Potom,“ řekl Poirot suše, „se slečna Flora dostala do úzkých. Dověděla se jenom, že je tu policie a že se stala loupež. Samozřejmě že si ihned řekla, že byla objevena krádež peněz. Rozhodla se, že bude trvat na své původní verzi. Když se dověděla o strýcově smrti, ztratila hlavu. Dnešní mladé dámy, monsieur,

neomdlévají jen tak pro nic za nic. Eh bien!

Tu to máme! Flora může buď trvat na své verzi, nebo se ke všemu přiznat. A mladá hezká dívka nerada přiznává – že je zlodějka – zejména před někým, jehož úctu nechce ztratit.“

Raglan udeřil pěstí do stolu. „Tomu nevěřím,“ řekl. „Je to prostě neuvěřitelné. A vy – vy jste to celou dobu věděli?“

„Ta možnost mě napadla hned na počátku,“ připustil Poirot. „Byl jsem od začátku přesvědčen, že slečna Flora před námi něco skrývá. Abych se přesvědčil, provedl jsem ten svůj malý experiment, o kterém jsem vám říkal. Doktor Sheppard byl při tom.“

„Říkal jste, že to souvisí s Parkerovou výpovědí,“ poznamenal jsem trpce.

„Mon ami,“ řekl Poirot omluvně, „jak jsem vás tehdy upozornil, člověk něco říci musí.“

Inspektor vstal. „Můžeme udělat jen jedno,“ prohlásil.

„Musíme ihned udeřit na to děvče. Půjdete se mnou do Fernly, pane Poirote?“

„Zajisté. Doktor Sheppard nás tam zaveze.“

Ochotně jsem souhlasil. Když jsme se ptali po slečně Ackroydové, byli jsme uvedeni do kulečnickového sálu. Flora a major Blunt tam seděli na pohovce pod oknem.

„Dobré jitro, slečno Ackroydová,“ řekl inspektor. „Mohli bychom si s vámi promluvit o samotě?“

Blunt okamžitě vstal a zamířil ke dveřím.

„Oč jde?“ otázala se Flora nervózně. „Nikam nechodte, majore. Vidíte, že tu může zůstat?“ otázala se inspektora.

„Jak si přejete,“ řekl inspektor suše. „Je mou povinností vám položit pár otázek, slečno, ale raději bych to udělal jen mezi námi a soudil bych, že i vám by to bylo milejší.“

Flora se na něho zpytavě podívala. Viděl jsem, jak nápadně zbledla. Pak se otočila k Bluntovi a řekla:

„Přeji si, abyste tu zůstal – prosím vás – ano, myslím to vážně. Ať slyšíte, co mi pan inspektor chce říci.“

Raglan pokrčil rameny. „No, když jinak nedáte, ať je po vašem. Tak tedy, slečno Ackroydová, tady pan Poirot mi cosi naznačil. Podle něho jste v pátek večer v pracovně vůbec nebyla, neviděla jste pana Ackroyda a nedávala jste mu dobrou noc, ale právě jste byla na schodech ze strýcovy ložnice v okamžiku, kdy bylo slyšet Parkera, jak prochází halou.“

Flořin pohled se přenesl na Poirota. Poirot jí přikývl.

„Mademoiselle, když jsme onehdy seděli kolem stolu, prosil jsem vás, abyste byla ke mně upřímná. Když papá Poirotovi něco zatajíte, on na to nakonec stejně přijde sám. Bylo to tak, že ano? Počkejte, já vám to usnadním. Vy jste ty peníze vzala, vidíte?“

„Peníze,“ sykl Blunt.

Minutu dvě bylo ticho.

Pak se Flora napřímila a promluvila: „Pan Poirot má pravdu. Já jsem ty peníze vzala. Jsem zlodějka – ano, sprostá zlodějka, teď to víte! Jsem ráda, že je to venku. Ty poslední dny mě to tlačilo jako můra.“

Prudce si sedla a zakryla si obličej rukama. Zastřeným hlasem pokračovala mezi prsty:

„Vy nevíte, jaký jsem měla život od té doby, co jsme sem s matkou přišly. Když jsem něco chtěla, musela jsem si to opatřovat podloudně, účty se mi hromadily a já jen slibovala, že zaplatím. Jak se nenávidím, když si na to všechno vzpomenu! To nás s Ralfem sblížilo. Oba jsme byli slaboši.“

Chápala jsem ho a litovala jsem ho, protože v jádru jsem stejná jako on. Nejsme dost silní, abychom stáli na vlastních nohách.

Já ani on. Jsme slabí, opovrženímhodní ubožáci.“

Pohlédla na Blunta a náhle si dupla. „Proč se na mě takhle díváte, jako kdybyste tomu nevěřil? Jsem sice zlodějka, ale alespoň jsem to já taková, jaká jsem. Už nelžu. Nepředstírám, že jsem ta nevinná prostá dívenka, jaká by se vám líbila. Je mi jedno, když už mě třeba nebudete chtít v životě vidět. Já se nenávidím, jsem sama sobě odporná – ale jedno mi musíte věřit. Kdybych tušila, že moje přiznání prospěje Ralfovi, přiznala bych se už dávno. Ale celou dobu mi bylo jasné, že to Ralfovi nijak nepomůže – dokonce to pro něho vypadá ještě hůř. Nemohla jsem mu svou lži nijak ublížit.“

„Ralf,“ řekl Blunt. „Chápu – pořád Ralf.“

„Nic nechápete,“ řekla Flora zoufale. „Nikdy to nepochopíte.“ Obrátila se k inspektorovi. „Přiznávám se ke všemu: potřebovala jsem peníze, byla jsem v koncích. Ten večer jsem už strýce po večeři neviděla. Pokud jde o ty peníze, dělejte si, co chcete. Horší už to být nemůže, než to je!“ Náhle jí povolily nervy, skryla tvář do dlaní a vyběhla z pokoje.

„Tak,“ řekl inspektor bezvýrazně. „To bychom měli.“

Zřejmě nevěděl, co dál.

Blunt k němu přistoupil. „Pane inspektore,“ řekl vyrovnaně, „ty peníze dal pan Ackroyd mně na zvláštní

účely. Slečna Ackroydová se jich ani nedotkla. Když říká, že ano, záměrně lže v domněnku, že tím kryje kapitána Patona. Pravda je to, co jsem řekl, a jsem ochoten to odpřisáhnout na svědecké lavici.“ Prkenně se uklonil, prudce se otočil a vyšel z místnosti.

Poirot vyběhl za ním. Dohonil ho v hale. „Monsieur – okamžik, prosím vás, buďte tak laskav.“

„Prosím, pane?“ opáčil Blunt netrpělivě a zamračil se na Poirota.

„Jen toto,“ řekl Poirot spěšně. „Mne tou pohádkou neoklamete, kdepak. Ty peníze opravdu vzala slečna Flora.“

Ale stejně jste si to dobře vymyslel – líbí se mi to. Zachoval jste se moc pěkně. Jste muž, který myslí i jedná rychle.“

„Váš názor mě nezajímá, díky,“ pronesl Blunt chladně.

Chtěl pokračovat v cestě, ale Poirot se ani v nejmenším neurazil a položil mu ruku na paži, aby ho zdržel.

„Ale vy mě musíte vyslechnout. Ještě jsem neskončil.“

Onehdy jsem mluvil o tom, že každý něco skrývá. Tak tedy od prvního okamžiku jsem věděl, co skrýváte vy. Jste hluboce zamilován do slečny Flory. Je to láska na první pohled, že mám pravdu? Jen se nestydíte o takových věcech mluvit – proč se v Anglii považuje za nutné mluvit o lásce, jako kdyby to byla nějaká tajná hanba? Vy milujete slečnu Floru a snažíte se to skrýt před lidmi. Správně, to je v pořádku. Ale dejte si poradit od Hercula Poirota – neskrývejte to před samotnou slečnou Florou.“

Během Poirotova proslovu Blunt několikrát projevil známky netrpělivosti, ale jeho závěrečná slova jako kdyby ho skutečně zaujala. „Co tím chcete říci?“ otázal se prudce.

„Vy si myslíte, že slečna Flora miluje kapitána Ralfa Patona – ale já, Hercule Poirot, vám říkám, že to tak není. Slečna Flora souhlasila se zasnoubením s kapitánem Patonem, aby udělala radost svému strýci a protože ve sňatku viděla možnost úniku ze zdejšího života, který se pro ni stával čím dál tím víc nesnesitelný. Měla Ralfa docela ráda a oba spolu cítili a rozuměli si. Ale ne – slečna Flora kapitána Patona nemiluje.“

„Co tím k čertu myslíte?“ otázal se Blunt. Všiml jsem si, jak mu tvář pod osmahlou pokožkou zrudla.

„Byl jste slepý, monsieur! Slepý! Ta dívka je loajální.“

Ralf Paton to má špatné a čest jí káže, aby stála při něm.“

Zdálo se mi, že je načase, abych něčím přispěl k dobré věci.

„Onehdy mi má sestra říkala,“ poznamenal jsem povzbudivě, „že Flora o Ralfa Patona nikdy doopravdy nestála a nikdy o něho stát nebude. A moje sestra mívá v takových otázkách vždycky pravdu.“

Blunt ignoroval moji dobře míněnou snahu. Obrátil se k Poirotovi: „Vy opravdu myslíte...“ začal a zarazil se.

Je jedním z těch málomluvných lidí, kteří se těžko vyjadřují.

Poirot tímto neduhem netrpí. „Když mi nevěříte, zeptejte se jí přímo, monsieur. Možná ale, že teď právě o to nestojíte – ta historie s penězi...“

Blunt vydal zvuk podobný trpkému zachechtání. „Vy si myslíte, že bych jí to mohl mít za zlé? Roger byl vždycky divný patron, pokud šlo o peníze. Dostala se do bryndy a bála se mu to říci. Chudinka. Chudinka opuštěná.“

Poirot se podíval zamyšleně ke dveřím na terasu. „Mám dojem, že slečna Flora je na zahradě,“ zašeptal.

„Já jsem starý blázen,“ prohlásil Blunt. „A ty divné řeči, co jsme tu vedli, jsou jako z nějaké té skandinávské divadelní hry. Ale vy jste správný chlap, Poirote. Děkuji vám.“ Uchopil Poirotovu pravici a stiskl mu ji tak pevně, že Poirot až bolestí zkrivil obličej. Pak zamířil k zaskleným dveřím a vyšel jimi na zahradu.

„Ani ne tak starý blázen,“ zašeptal Poirot a něžně si přitom mnul pohmožděnou pravici. „Zamilovaný blázen.“

20/ SLEČNA RUSSELLOVÁ

Inspektor Raglan zažil ošklivý otřes. Nedal se oklamat Bluntovou rytířskou lží o nic víc, než jsme se dali oklamat my.

Naše cesta zpátky do městečka byla přerušována jeho bédováním: „Tohle ovšem teď mění celou situaci. Já nevím, jestli si to uvědomujete, pane Poirote.“

„Ano, také si myslím,“ řekl Poirot, „jenže to víte, ta myšlenka už pro mne není nová.“

Inspektor Raglan, který se s tou myšlenkou seznámil sotva před půlhodinou, pohlédl smutně na Poirota a pokračoval ve výčtu svých nových objevů. „Vezměte si třeba ta alibi.“

Jsou bezcenná. Abychom začali znovu. Musíme zjistit, co každý z nich dělal od půl desáté výš. S tím

Kentem jste měl pravdu. Toho prozatím nepustíme. Počkat – ve tři čtvrtě na deset byl v hostinci. Mohl se tam dostat za čtvrt hodiny, kdyby běžel. Je to docela možné, že pan Raymond slyšel jeho hlas, jak hovoří s panem Ackroydem – a žádá ho o peníze – a jak mu je pan Ackroyd odmítá. Jedno je však jasné – nebyl to on, kdo telefonoval doktoru Sheppardovi. Nádraží je půl míle opačným směrem – asi půldruhé míle od hostince, a Kent byl v hostinci až asi do desíti hodin a deset minut.

Hrom aby do toho telefonu! O ten se vždycky zarazíme.“

„To je pravda,“ souhlasil Poirot. „A je to zvláštní.“

„Je ovšem možné i to, že kapitán Paton vlezl oknem do strýcovy pracovny, a když ho tam našel zavražděného, zatelefonoval vám. Dostal možná strach, aby to nezůstalo na něm, a utekl. Je to i takhle možné, co říkáte?“

„Proč by telefonoval?“

„Třeba si nebyl jist, že je Ackroyd skutečně mrtev. Chtěl tam co nejdřív dostat lékaře, ale sám se nechtěl prozradit.“

Jak se vám líbí tahle teorie? Řekl bych, že není marná.“

Inspektor důležitě nadmul hrud'. Byl zřejmě sám sebou tak spokojen, že cokoli bychom řekli, bylo by zbytečné.

Vrátili jsme se ke mně domů a já jsem spěchal do ordinace za svými pacienty, kteří už na mě čekali.

Poirot s inspektorem šli dál na policejní stanici.

Když jsem vyprovodil posledního pacienta, přešel jsem do malé zadní místnosti, které říkám dílna – jsem docela pyšný na rádiový přijímač, který jsem si tam amatérsky vyrobil. Karolína mou dílnu nenávidí. Chovám tam své nářadí a Annie má zakázáno tam řadit se svým smetákem a lopatkou. Právě jsem opravoval mechanismus budíku, který byl prohlášen celým osazenstvem domu za krajně nespolehlivý, když se dveře otevřely a Karolína do nich strčila hlavu.

„Tak tady jsi, Jamesi,“ řekla s hlubokým nesouhlasem.

„Pan Poirot chce s tebou mluvit.“

„Tak ať přijde za mnou sem, když se mnou chce mluvit,“ řekl jsem dosti podrážděně, neboť mě její náhlý příchod polekal, takže jsem upustil drobnou součástku jemného mechanismu.

„Sem?“ řekla Karolína.

„Ano, tak jsem to řekl – sem.“

Karolína ohrnula nos na znamení nesouhlasu a odešla.

Za okamžik se vrátila, uvedla ke mně Poirota, zase zmizela a hlučně za sebou přibouchla dveře.

„Aha, příteli!“ řekl Poirot a zamnul si ruce. „Jak vidíte, mě se jen tak snadno nezbavíte.“

„S inspektorem jste už skončil?“ otázal jsem se.

„Prozatím ano. A vy, vyřídil jste všechny své pacienty?“

„Ano.“

Poirot si sedl a podíval se na mě, vejčitou hlavu nakloněnou ke straně, a tvářil se jako někdo, kdo vychutnává znamenitý žert.

„To jste na omylu,“ řekl po chvilce. „Ještě jeden pacient vám zbývá.“

„Snad ne vy?“ zvolal jsem překvapeně.

„Kdepak, já ne, bien entendu. Já mám železně zdraví. Ne, abych vám řekl pravdu, vymyslel jsem si takový malý komplot. Rád bych totiž s někým mluvil, chápete? – A přitom o tom nemusí hned vědět celá vesnice. Jde totiž o dámu, a kdyby ji někdo viděl, jak vchází do mého domu, byly by z toho řeči. Ale u vás už jednou byla jako pacientka.“

„Slečna Russellová!“ zvolal jsem.

„Précisément. Moc rád bych s ní mluvil, tak jsem jí poslal lístek a pozval jsem ji k vám do ordinace.“

Doufám, že se na mě nezlobíte?“

„Naopak,“ řekl jsem. „Ovšem za předpokladu, že mohu být rozhovoru přítomen.“

„Ale samozřejmě! Přece je to vaše ordinace!“

„Víte,“ řekl jsem a odhodil jsem kleště, které jsem držel v ruce. „Celá ta věc je hrozně zvláštní a záhadná. Každá nová epizoda je, jako když zatřesete kaleidoskopem – celý vzhled případu se úplně změní. A proč vlastně chcete tolik mluvit se slečnou Russellovou?“

Poirot zvedl obočí. „To snad je nasnadě,“ zamumlal.

„Už zase začínáte,“ zavrčel jsem. „Podle vás je všechno nasnadě. Ale mě necháváte tápat v mlze.“

Poirot rozmarně zavrtěl hlavou. „Nedělejte si ze mě žerty.“

Vezměte si případ slečny Flory. Inspektor byl překvapen – ale vy – vy jste překvapen nebyl.“

„Nikdy mi ani ve snu nenapadlo, že by mohla něco ukrást,“ namítl jsem.

„To možná ne. Ale pozoroval jsem váš obličej, a na rozdíl od inspektora Raglana – vy jste nebyl zděšen ani překvapen.“

Okamžik jsem přemýšlel. „Snad máte pravdu,“ řekl jsem pak. „Celou dobu jsem měl pocit, že Flora něco tají – takže když pravda vyšla nakonec najevo, vlastně jsem ji podvědomě očekával, a proto mě nepřekvapila. Zato chudák inspektor Raglan z toho byl celý pryč.“

„Oh! To ano! Musel si chudák přerovnat celou svou koncepci. Využil jsem u něho toho okamžiku duševního zmatku, abych na něm vymámil menší laskavost.“

„Jakou?“

Poirot vytáhl z kapsy arch dopisního papíru. Stálo na něm několik slov a Poirot je přečetl nahlas.

„Již několik dní pátrala policie po kapitánu Patonovi, synovci pana Ackroyda z Fernly Parku, k jehož tragické smrti došlo minulý pátek. Kapitán Paton byl zadržen v Liverpoolu, když se chystal odplout do Ameriky.“

Poirot papír opět složil. „Toto, příteli, se objeví v zítřejších ranních novinách.“

Vyvalil jsem na něho oči. „Ale – vždyť to není pravda! Ralf není v Liverpoolu.“

Poirot se na mě široce usmál. „Jste velice bystrý. Nebyl zadržen v Liverpoolu. Inspektor Raglan mi jen velice nerad dovolil, abych tu zprávu poslal do novin, tím spíš, že jsem se mu nemohl svěřit se svým pravým úmyslem. Ale ujistil jsem ho s veškerou vážností, že odpovědnost v žádném případě nenese on.“ Zíral jsem na Poirota, zatímco on se na mě usmíval.

„To jsem blázen,“ řekl jsem nakonec. „Ale nechápu, co tím chcete získat?“

„Měl byste použít své šedé mozkové buňky,“ řekl Poirot vážně. Vstal a přešel k pracovnímu stolu. „Vy zřejmě máte velkou zálibu v mechanice,“ řekl, když si prohlédl zbytky mé práce.

Každý máme nějakého koníčka. Ihned jsem obrátil Poirotovu pozornost na svůj vlastnoručně vyrobený radiopřijímač.

Když projevil zájem, ukázal jsem mu pár svých drobných vynálezů – takové maličkosti, ale užitečné pro domácnost.

„Jak vidím,“ řekl Poirot, „měl jste se stát vynálezcem a ne lékařem. Ale slyším zvonek – to bude naše pacientka.“

Pojďme do ordinace.“

Již minule jsem si všiml nápadných stop dřívější krásy na tváři slečny Russellové. Dnes ráno mne znovu překvapily.

Jak tu stála velice prostě oblečena v černých šatech, vysoká, hrdě vzpřímená, s těma velkýma černýma očima a nezvyklým ruměncem na obvykle bledých tvářích, uvědomil jsem si, že musela být kdysi oslňující krasavice.

„Dobré jitro, mademoiselle,“ řekl Poirot. „Posadte se prosím. Pan doktor Sheppard byl tak laskav, že mi půjčil svou ordinaci, abych si s vámi mohl trochu popovídat.“

Slečna Russellová si sedla, klidná jako vždy. Cítila-li nějaké vnitřní vzrušení, ničím se navenek neprojevovalo. „Zvolil jste pro to podivný postup, smím-li se tak vyjádřit,“ poznamenala.

„Slečno Russellová – mám pro vás novinu.“

„Skutečně?“

„Charles Kent byl zatčen v Liverpoolu.“

Hospodyně se nepohnul v obličejí ani sval. Jen oči se jí nepatrně rozšířily. Otázala se poněkud vyzývavě:

„Nu, a co z toho?“

Avšak v tom okamžiku se mi rozjasnilo a vzpomněl jsem si, co mi bylo tenkrát na Kentovi povědomé. Ty dva hlasy, jeden drsný a hrubý, druhý tak úzkostlivě uhlazený – si byly svým zabarvením podivně podobné. Tenkrát při tom setkání v bráně Fernly Parku se mi vybavila slečna Russellová.

Podíval jsem se na Poirota, pln svého nového objevu, a Poirot mi neznatelně přikývl.

V odpověď na otázku slečny Russellové rozhodil rukama typicky francouzským způsobem. „Myslel jsem si, že by vás to mohlo zajímat, c'est tout,“ řekl klidně.

„A vidíte, nezajímá mě to,“ řekla slečna Russellová. „Kdo je vůbec ten Charles Kent?“

„Je to ten muž, mademoiselle, který byl ve Fernly tu noc, co se stala ta vražda.“

„Opravdu?“

„Naštěstí má alibi. Ve tři čtvrtě na deset byl v hostinci míli daleko odtamtud.“

„To má štěstí,“ poznamenala slečna Russellová.

„Ale stále ještě nevíme, co dělal ve Fernly – například koho tam tehdy navštívil.“

„Obávám se, že v tom vám nepomohu,“ řekla hospodyně zdvořile. „Nic jsem o tom neslyšela. Jestli je to všechno...“

Hospodyně se zatvářila, jako kdyby se chystala odejít.

Poirot ji zarazil. „Ne tak docela,“ řekl mírně. „Dnes ráno se situace poněkud změnila. Zdá se teď, že pan Ackroyd byl zavražděn nikoli ve tři čtvrtě na deset, ale dřív. Mezi za deset minut devět, kdy doktor Sheppard odešel, a čtvrt na deset.“

Hospodyně se vytratila všechna krev z obličeje, takže zbledla jako stěna. Naklonila se kupředu a zapotácěla se. „Ale slečna Ackroydová říká – slečna Ackroydová říká...“

„Slečna Ackroydová se přiznala, že nám lhala. Ten večer do pracovny ani nevšl.“

„Tak tedy...“

„Tak tedy by se zdálo, že ten Charles Kent je člověk, kterého hledáme. Byl ten večer ve Fernly a nedovedl říci, co tam dělal.“

„Já vám řeknu, co tam dělal. Panu Ackroydovi nezkrivil ani vlas na hlavě – ani nebyl nikde v blízkosti pracovny.“

Říkám vám, že on to neudělal.“ Slečna Russellová se naklonila dopředu. Konečně byla prolomena její železná sebekázeň.

Na obličeji se jí zračila hrůza a zoufalství. „Pane Poirote! Pane Poirote! Proboha věřte mi.“

Poirot vstal a přistoupil k ní. Konejšivě jí poklepal na rameno. „Ale ano, ale ano, věřím vám. Ale musel jsem vás donutit, abyste promluvila.“

Na okamžik v ní znovu prošlehl plamének nedůvěry. „Je to pravda, to, co jste říkal?“

„Že Charles Kent je v podezření z vraždy? Ano, to je pravda. Vy jediná ho můžete zachránit, když nám řeknete důvod, proč přišel do Fernly.“

„Přišel tam za mnou.“ Hospodyně mluvila tiše a spěšně, „šla jsem za ním ven.“

„Já vím, do altánu.“

„Jakto víte?“

„Mademoiselle, Poirot je tady od toho, aby takové věci věděl. Ví, že jste brzy zvečera byla v altánu a nechala tam vzkaz, kdy tam přijdete.“

„Ano, bylo to tak. Slyšela jsem, že má přijet. Netroufala jsem si ho pozvat do domu. Napsala jsem na adresu, kterou mi uvedl, že přijdu do altánu, a popsala jsem mu také, kudy se tam jde. Pak jsem dostala strach, že třeba nebude mít trpělivost tam na mě čekat, a proto jsem tam zaběhla a nechala tam lístek, že přijdu asi deset minut po deváté. Nechtěla jsem, aby mě někdo ze služebnictva viděl, a proto jsem vyklouzla zasklenými dveřmi ze salónu. Když jsem se vracela, potkala jsem doktora Shepparda a myslela jsem si, že mu to bude připadat divné. Byla jsem udýchaná, jak jsem běžela.“

Neměla jsem tušení, že je pozván na ten den k večeři.“

Odmíchl se.

„Pokračujte,“ řekl Poirot. „Šla jste na tu schůzku v devět a deset minut. O čem jste spolu mluvili?“

„To je těžko říci. Totiž...“

„Mademoiselle,“ přerušil ji Poirot, „v téhle věci musíme znát celou pravdu. To, co nám tu řeknete, se nikdy nemusí dostat dál. Doktor Sheppard bude diskrétní a já také. Pomohu vám. Kent je váš syn, vidíte?“

Slečna Russellová přikývla. Tváře jí zahořely ruměncem.

„Nikdo se to nikdy nedověděl. Bylo to dávno – hrozně dávno – tam v Kentu. Nebyla jsem vdaná...“

„A tak jste mu vybrala příjmení podle jména hrabství.“

Chápu.“

„Pracovala jsem. Podařilo se mi zaplatit mu školné v internátě. Nikdy jsem mu neřekla, že jsem jeho matka. Ale nevydržel se, dal se na pití a na drogy. Zaplatila jsem mu cestu do Kanady. Rok dva jsem o něm neslyšela. Pak se nějak dověděl, že jsem jeho matka. Napsal mi a žádal mě o peníze.“

Pak jsem se dověděla, že se vrátil do Anglie. Psal, že mě přijede navštívit do Fernly. Bála jsem se ho pustit do domu.“

Vždycky jsem byla považována za velice počestnou osobu.

Tak jsem mu odepsala, jak už jsem vám řekla.“

„A ráno jste byla navštívit doktora Shepparda?“

„Ano. Napadlo mě, že by se snad s tím dalo něco dělat.“

Nebyl to zlý chlapec – než se dal na drogy.“

„Aha,“ řekl Poirot. „A teď, jak to bylo dál? On přišel přímo do altánu?“

„Ano, čekal tam na mě, když jsem přišla. Choval se hrubě a sprostě. Přinesla jsem s sebou všechny své peníze a dala jsem mu je. Chvíli jsme spolu hovořili a on zase odešel.“

„Kolik to bylo hodin?“

„Něco mezi devět dvacet a devět dvacet pět. Nebylo ještě ani půl, když jsem se vrátila do domu.“

„Kterým směrem odcházel?“

„Stejnou cestou, kudy přišel. Pěšinou, která se těsně před branou napojuje na příjezdovou cestu.“

Poirot přikývl. „A co jste dělala vy?“

„Vrátila jsem se do domu. Major Blunt se procházel po terase a kouřil, takže jsem to obešla k postranním dveřím.“

Bylo zrovna půl desáté, jak jsem vám řekla.“

Poirot opět přikývl. Něco si poznamenal do miniaturního notýsku. „Tak to by snad bylo všechno,“ řekl uvážlivě.

„Musím...“ hospodyně zaváhala. „Musím tohle všechno zopakovat inspektoru Raglanovi?“

„Možná že na to dojde. Ale nespěchejme. Postupujme pomalu, po pořádku a metodicky. Charles Kent nebyl dosud formálně obviněn z vraždy. Mohou nastat okolnosti, které způsobí, že vaše výpověď bude zbytečná.“

Slečna Russellová vstala. „Mnohokrát vám děkuji, pane Poirote,“ řekla. „Byl jste opravdu nesmírně laskav. A věříte mi, vidíte? Že Charles Kent neměl s vraždou nic společného?“

„Je zřejmě nepochybné, že člověk, který hovořil v pracovně s panem Ackroydem o půl desáté, nemohl dost dobře být váš syn. Nic se nebojte, mademoiselle. Všechno dobře dopadne.“

Slečna Russellová odešla. Poirot a já jsem osaměli.

„To bychom měli,“ řekl jsem. „Pokaždé se zase vrátíme k Ralfu Patonovi. Jak jste na to přišel, že Kent měl schůzku se slečnou Russellovou? Všiml jste si té podoby?“

„Vybavila se mi možná souvislost mezi ní a neznámým mužem ještě dávno předtím, než jsem se s ním setkal osobně.“

Hned, jak jsme našli ten brk. Ten brk mi navodil drogy a vzpomněl jsem si na vaše vyprávění o návštěvě slečny Russellové v ordinaci. A pak jsem našel článek o kokainu v ranních novinách. Všechno mi to připadalo velice jasné.

Ráno dostala slečna Russellová zprávu od někoho, kdo bere drogy, přečetla si článek v novinách a přišla za vámi, aby se z vás pokusila něco vytáhnout. Zmínila se o kokainu, protože ten článek pojednával o kokainu. A jakmile se jí zdálo, že vzbudila vaši pozornost, honem převedla řeč na detektivky a záhadné jedy. Tehdy mi napadl syn nebo bratr nebo jiný nežádoucí příbuzný. Ale teď už musím jít. Je čas k obědu.“

„Zůstaňte na oběd u nás,“ nabídl jsem mu.

Poirot zavrtěl hlavou. V očích mu poskočil plamének. „Ne, dnes ne. Nerad bych nutil slečnu Karolínu, aby dva dny po sobě jedla vegetářskou stravu.“

Jak jsem zjistil, Poirotovi málokdy něco uniklo.

21/ NOVINOVÁ ZPRÁVA

Karolíně samozřejmě neušla návštěva slečny Russellové v ordinaci. Předvídal jsem to a měl jsem připravený složitý výklad o stavu jejího kolena. Ale Karolína se ani nepokusila o křížový výslech. Vycházela z přesvědčení, že ona velmi dobře ví, proč ke mně slečna Russellová opravdu přišla, kdežto já to nevím.

„Aby z tebe tahala rozumy, Jamesi,“ řekla Karolína, „a dovedu si představit, jak to dělala zcela nepokrytě. Neskákej mi do řeči. Vsaď se, že sis toho vůbec nevšiml. Muži jsou hrozně bezelstní. Ona ví, že jsi zasvěcen do všeho, co Poirot podniká, a chce se toho dovědět co nejvíc. Víš, co si myslím, Jamesi?“

„Na to bych asi nikdy nepřišel. Ty si dovedeš myslet takové fantastické věci.“

„Nech si ten sarkasmus. Řekla bych, že toho slečna Russellová ví o Ackroydově smrti víc, než je ochotná přiznat...“

Karolína se vítězoslavně zaklonila v křesle.

„Myslíš, opravdu?“ zeptal jsem se roztržitě.

„Ty jsi dneska nějaký natvrdlý, Jamesi. Nemáš v sobě žádnou jiskru. Bude to asi žlučník.“

Náš další rozhovor se týkal čistě soukromých věcí.

Zpráva, kterou Poirot poslal do novin, vyšla nazítří v ranním vydání našeho místního listu. Nevěděl jsem, jaký má ta zpráva účel, ale na Karolínu rozhodně zapůsobila mohutně.

Napřed tvrdila – zcela neprávem – že to říkala už dávno.

Zvedl jsem obočí, ale nic jsem na to neřekl. V Karolíně se zřejmě přece jen ozvalo svědomí, protože pokračovala: „Nemluvila jsem možná přímo o Liverpoolu, ale věděla jsem, že se pokusí odjet do Ameriky. Jako to udělal Crippen.“

„S nevalným úspěchem,“ připomněl jsem jí.

„Tak oni ho chudáka chytili! Myslím, Jamesi, že je tvou povinností postarat se, aby nevisel.“

„Co bych tedy měl udělat?“

„Jsi přece lékař. Znáš ho od malička. Není duševně odpovědný. Téhle linie se drž. Onehdy jsem právě četla, jak dobře se mají v Broadmooru – že je to tam jako v nějakém nóbl klubu.“

Karolínina slova mi něco připomněla.

„Nevěděl jsem, že Poirot má slabomyslného synovce,“ řekl jsem tázavě.

„Tys to nevěděl? Poirot mi všechno vyprávěl. Ubohý chlapec. Pro jeho rodiče je to velká rána. Zatím ho měli doma, ale teď už museli začít pomýšlet na to, že by ho dali do ústavu.“

„Jak pozoruji, už víš o Poirotově přibuzenstvu všechno, co se vědět dá,“ řekl jsem překonán.

„Myslím, že ano,“ řekla Karolína s uspokojením. „Lidé se občas potřebují někomu svěřit se svými starostmi.“

„To je sice pravda,“ odpověděl jsem, „za předpokladu, že to udělají dobrovolně. Je otázka, dělá-li jim zvlášť dobře, když z nich někdo takové informace tahá.“

Karolína se na mne podívala s výrazem křesťanské mučednice, které mučednictví působí přímo rozkoš.

„Ty jsi hrozně uzavřený, Jamesi,“ řekla, „strašně nerad o věcech mluvíš a hrozně nerad poskytuješ nějaké informace a myslíš si, že jsou všichni jako ty. Já přece nikdy z nikoho informace neždímám. Například když pan Poirot dnes odpoledne přijde, jak mi slíbil, ani mě nenapadne se ho vyptávat, kdo to k němu dneska ráno tak brzy přijel.“

„Brzy ráno?“ zeptal jsem se.

„Velice brzy,“ řekla Karolína. „Dřív než přijeli s mlékem.“

Náhodou jsem se právě podívala z okna, protože harašila okenice. Přijel nějaký muž v zavřeném autě. Byl celý zachumlaný, takže jsem ani nezahlédla jeho obličej. Ale řeknu ti, co si o tom myslím, a uvidíš, že mám pravdu.“

„A co si myslíš?“

Karolína tajemně snížila hlas: „Expert z ministerstva vnitra,“ vydechla.

„Expert z ministerstva vnitra?“ užasl jsem, „to snad ne, Karolínó!“

„Dej na moje slova, Jamesi. Uvidíš, že jsem to uhodla.“

Ta Russellová sem onehdy ráno přišla, aby ti ukradla nějaký jed. Ackroyd mohl klidně ten večer sníst něco otráveného.“

Hlasitě jsem se zasmál. „Nesmysl,“ zvolal jsem. „Někdo ho bodl odzadu a ty to víš zrovna tak dobře jako já.“

„Když už byl mrtvý, Jamesi,“ řekla Karolína. „Aby zmátl stopy.“

„Milá zlatá,“ řekl jsem, „provedl jsem ohledání mrtvol a vím, co říkám. Tu ránu mu nikdo nezasadil po smrti – ta rána způsobila smrt a vezmi to laskavě na vědomí.“

Ale Karolína se dál tvářila vševědoucne, což mě tak dohřálo, že jsem pokračoval: „Tak co, Karolínó, mám doktorát z medicíny, nebo ne?“

„Doktorát z medicíny ovšem máš, Jamesi – alespoň pokud vím. Ale obrazotvornost nemáš žádnou.“

„Vzhledem k tomu, žeš jí ty dostala dvojité příděl, na mě už žádná nezbyla,“ odušil jsem suše.

Když k nám Poirot dopoledne skutečně přišel, bavit jsem se Karolíninými manévry. Aniž se kdy zeptala přímo, má sestra neustále obcházela kolem onoho záhadného hosta.

Podle záblesku v Poirotově pohledu jsem poznal, že mu to neušlo. Zůstával však zdvořile neoblomný a její útoky odrážel tak úspěšně, že ji úplně přivedl z konceptu.

Když se zřejmě dostatečně pobavil, Poirot vstal a navrhl malou procházku. „Pro udržení linie,“ vysvětloval.

„Půjdete taky, doktore? Slečna Karolína nám snad potom nabídne trochu čaje.“

„S radostí,“ řekla Karolína. „A nepřijde váš – ehm – host také?“

„Jste velice laskavá,“ řekl Poirot, „ale můj host odpočívá.“

Však se brzy seznámíte.“

„Slyšela jsem, že je to váš starý přítel,“ statečně zaútočila Karolína naposled.

„Skutečně?“ zamumlal Poirot. „Tak snad abychom vyrazili.“

Naše procházka nás zavedla do blízkosti Fernly. Tušil jsem to. Už jsem začínal rozumět Poirotovým metodám. Každá napohled odlehlá maličkost nějak souvisela s celkem. „Mám pro vás úkol, příteli,“ řekl po chvíli. „Dnes večer hodlám u sebe doma uspořádat menší poradou. Vidíte, že také přijdete?“

„Zajisté,“ přisvědčil jsem.

„Výborně. Potřebuji tam také všechny lidi z Fernly, to jest paní Ackroydovou, slečnu Floru, majora Blunta a pana Raymonda. Vy jim budete tlumočit moje pozvání. Schůzka má začít v devět hodin. Budou se vás

vyptávat a budou chtít vědět, oč jde. Jak víte, příteli, hrozně nerad vysvětluji své plány, než nadejde pravý čas.“

Pousmál jsem se.

„Můj přítel Hastings, ten, o kterém jsem vám vyprávěl, mě nazýval ústřicí v lidské podobě. Ale v tom mi křivdil.“

Z faktů si nic nenechávám pro sebe. Ovšem každý si je může vyložit po svém.“

„Kdy je mám pozvat?“

„Teď hned, prosím vás. Jsme blízko u domu.“

„Vy nepůjdete dál?“

„Ne, budu se procházet po parku. Za čtvrt hodiny se sejdeme u brány.“

Prisvědčil jsem a vydal jsem se, abych splnil svěřený úkol.

Z členů rodiny byla doma jen paní Ackroydová. Popíjela čaj a laskavě mě přijala. „Jsem vám tak vděčná, pane doktore,“ zašeptala, „za to, jak jste to vyřídil s panem Poirotem.“

Ale život je jen samé trápení. Teď zase Flora.“

„Co je s ní?“ otázal jsem se opatrně.

„Jak se mi najednou zasnoubila s majorem Bluntem. Samozřejmě, není to zdaleka taková partie, jako mohl být Ralf.“

Ale koneckonců, hlavně aby byla šťastná. Flora potřebuje někoho staršího, usedlého a spolehlivého a Hektor je svým způsobem skvělý člověk, četl jste dnes ráno v novinách, že byl Ralf zatčen?“

„Hm,“ zabručel jsem.

„Je to strašné!“ Paní Ackroydová zavřela oči a zachvěla se na celém těle. „Geoffrey Raymond z toho byl celý pryč.“

Hned volal do Liverpoolu, ale tam mu na policii nechtěli nic říci. Nebo spíš mu řekli, že žádného Ralfa nikdy nezatkli.

Pan Raymond tvrdí, že to bude všechno nějaký omyl – novinářská kachna, jak se tomu říká. Zakázala jsem, aby se o tom mluvilo před služebnictvem – taková ostuda! Představte si, že by si ho byla Flora vzala!“

Paní Ackroydová v úzkosti zavřela oči. Byl jsem zvědav, kdy se mi podaří vyřídit Poirotův vzkaz.

Než jsem stačil promluvit, spustila paní Ackroydová nanovo: „Vy jste tu včera byl, vidíte, když přišel ten odporný inspektor Raglan. Takový surovec to je – Floru vyděsil tak, až řekla, že vzala peníze z ložnice nebožtíka Rogera. Přitom dohromady o nic nešlo. Ona si chudinka jenom chtěla vypůjčit pár liber, ale nechtěla strýce vyrušovat, protože věděla, že si to výslovně zakázal, a jelikož věděla, kde mívá peníze uloženy, došla si pro ně sama.“

„Takhle to říká Flora?“ zeptal jsem se.

„Znáte dnešní děvčata, pane doktore. Tak snadno podléhají sugesci. Víte přece, co je hypnóza a takové ty věci. Ten inspektor na ni tak dlouho křičel a pořád opakoval slovo krádež, až z toho to ubohé dítě dostalo depresi – nebo se tomu říká komplex? – já si ta dvě slova pořád pletu – zkrátka, nakonec si začala myslet, že ty peníze opravdu ukradla.“

Mně bylo hned jasné, co se vlastně stalo. Ale na jedné straně jsem přece jen vděčná za celé to nedorozumění – že ty dva dostalo dohromady – myslím jako Hektora a Floru. Mně už Flora poslední dobu opravdu dělala starosti: jeden čas už jsem myslela, že má něco s tím Raymondem. Jen považte!“

hlas paní Ackroydové zapištěl hrůzou. „Soukromý tajemník – prakticky bez haléře!“

„To by ovšem byla pro vás strašná rána,“ řekl jsem. „A teď dovolte, paní Ackroydová, abych vám vyřídil vzkaz od pana Poirota.“

„Mně?“ polekala se paní Ackroydová. Honem jsem ji uklidnil a vysvětlil jí, co si Poirot přeje.

„Ale ovšem,“ řekla paní Ackroydová nejistě. „Když si to přeje pan Poirot, musím jít. Ale oč jde? Ráda bych to věděla napřed.“

Podle pravdy jsem ji ujistil, že toho sám nevím o nic víc než ona.

„Tak dobře,“ řekla paní Ackroydová nakonec dosti neochotně, „řeknu to ostatním a budeme tam přesně v devět hodin.“

Nato jsem se odporoučel a vyhledal Poirota na určeném místě.

„Obávám se, že to trvalo déle než čtvrt hodiny,“ poznamenal jsem. „Ale když ta paní jednou spustí, je skoro vyloučeno se dostat k slovu.“

„Nevadí,“ řekl Poirot. „Výtečně jsem se pobavil. Ten park je překrásný.“

Vydali jsme se na cestu k domovu. Když jsme tam dorazili, Karolína, která nás zřejmě vyhlížela, nám přišla sama otevřít.

Položila si prst na ústa a tvářila se důležitě a vzrušeně.

„Je tady Ursula Bourneová, panská z Fernly. Uvedla jsem ji do jídelny. Je chudinka celá bez sebe. Že prý musí nutně mluvit s panem Poirotem. Udělala jsem pro ni, co jsem mohla. Uvařila jsem jí čaj. Člověka to opravdu vezme u srdce, když vidí někoho v takovém stavu.“

„Kde je jídelna?“ otázal se Poirot.

„Tady,“ řekl jsem a otevřel jsem dveře.

Ursula Bourneová seděla u stolu. Ruce měla položené před sebou a zřejmě z nich právě zvedla hlavu, když jsme vešli.

Oči měla celé uplakané.

„Ursula Bourneová,“ zašeptal jsem.

Ale Poirot prošel mimo mne se vztaženými rukama.

„Nikoli,“ řekl. „Myslím, že to není docela přesné. Nikoli Ursula Bourneová, vidíte, milé dítě, ale Ursula Patonová.“

Manželka Ralfa Patona.“

22/ URSULIN PŘÍBĚH

Ursula chvíli mlčky hleděla na Poirota. Potom však padly veškeré zábrany a Ursula přikývla a rozplakala se.

Karolína proklouzla mimo mne, vzala Ursulu kolem ramen, poplácala ji po zádech a řekla chlácholivě: „No tak, děvenko, to nic, to přejde. Uvidíte, všechno se to nakonec zase urovná.“

Hluboko pod nánosem zvědavosti a klepaření je Karolína laskavost sama. Na okamžik dokonce Poirotovo odhalení ztratilo veškerou zajímavost ve srovnání s Ursuliným zoufalstvím. Po chvíli se Ursula napřímila a otřela si oči. „Promiňte mi mou slabost a hloupost,“ řekla.

„Neomlouvejte se, milé dítě,“ řekl Poirot laskavě. „Všichni si uvědomujeme, jak těžký byl pro vás tento týden.“

„Musela jste nesmírně trpět,“ dodal jsem.

„A nakonec se ukázalo, že už to dávno víte,“ pokračovala Ursula. „Jak jste se to dověděli? Řekl vám to Ralf?“

Poirot zavrtěl hlavou.

„Víte, co mě dnes k vám přivádí,“ řekla Ursula. „Tohle...“ a ukázala zmačkaný útržek novin, v němž jsem poznal onu zprávu, kterou tam poslal Poirot. „Píšu tady, že zatkli Ralfa. Tak už je to všechno zbytečné. Už se nemusím dál přetvařovat.“

„Novinové zprávy nemusí být vždycky pravdivé, mademoiselle,“ řekl Poirot polohlasně a já jsem se zadostiučiněním pozoroval, že se zastyděl. „Ale stejně si myslím, že jste se nám měla svěřit. Teď potřebujeme především pravdu.“

Ursula zaváhala a nerozhodně se na něho podívala.

„Vy mi nevěříte,“ řekl Poirot vlídně, „ale přesto jste přišla za mnou. Je to tak, vidíte? Proč to?“

„Protože nevěřím, že to udělal Ralf,“ zašeptala Ursula.

„A protože si myslím, že jste šikovný a tu záhadu rozluštíte, a také...“

„Ano?“

„Protože myslím, že jste hodný člověk.“

Poirot několikrát kývl. „To je dobře – to je velmi dobře.“

Víte, já jsem opravdu přesvědčen, že ten váš manžel je nevinný – ale vypadá to bledě. Když ho mám zachránit, musím vědět všechno – i kdyby to mohlo proti němu vypadat ještě hůř než teď.“

„Jak dobře jste to pochopil,“ řekla Ursula.

„Tak vy mi to všechno svěříte, vidíte? Od začátku.“

„Doufám, že mě nechceš poslat pryč,“ řekla Karolína a pohodlněji se uvelebila v křesle. „Mě by hlavně zajímalo, proč se tady to dítě vydává za služebnou.“

„Jak to, vydává?“ zeptal jsem se.

„Ano, vydává. Proč to děláte, děvenko? Pro nějakou sázku?“

„Ne, pro živobytí,“ odpověděla Ursula suše. A povzbuzena, začala vyprávět příběh, který zde přepisuji svými slovy.

Ursula Bourneová pochází ze zchudlé irské drobné šlechtické rodiny. Je jednou ze sedmi dětí. Po otcově smrti si většina sester musela najít práci, aby se samy živily. Nejstarší Ursulina sestra se provdala za kapitána Folliotta. Tu dámu jsem totiž onehdy navštívil, a nyní mi byl důvod jejích rozpaků zcela jasný.

Ursula si chtěla vydělávat, ale nechtěla se stát slečnou k dětem – což bylo prakticky jediné zaměstnání přístupné dívce bez kvalifikace. Ursula dala přednost místu panské. Odmítla označení jako „panská z lepší rodiny“, protože chtěla dělat normální práci. Doporučení jí napsala sestra. Ve Fernly přes jistou uzavřenost, na kterou, jak jsme viděli, se poukazyvalo, se v práci osvědčila jako rychlá, schopná a pečlivá pracovnice. „Práce se mi líbila,“ řekla nám, „a zbývala mi spousta volného času.“

Pak se seznámila s Ralfem Patonem a zapředl se milostný román, který vyvrcholil tajným sňatkem. Ralf ji k tomu přemluvil víceméně proti její vůli. Tvrdil, že by jeho otčím nechtěl ani slyšet o tom, aby si vzal chudou dívku. Vezmou se tedy raději tajně a oznámí mu to až později v nějaké příhodnější chvíli.

A tak se také stalo. Z Ursuly Bourneové se stala Ursula Patonová. Ralf prohlásil, že chce zaplatit své dluhy a že si najde místo, a až nebude závislý na nevlastním otci, svůj sňatek mu oznámí.

Ale pro lidi Ralfova druhu je snazší obrátit list v teorii než v praxi. Tajně doufal, že se mu možná podaří otčímů nějak přemluvit, aby za něho dluhy zaplatil a znovu ho postavil na nohy, dokud ještě o sňatku nebude vědět. Ale když se Roger Ackroyd dověděl, kolik je Ralf dlužen, strašně se rozzuřil a odmítl pro něho cokoli udělat. Uplynulo několik měsíců a Ralf byl opět pozván do Fernly. Roger Ackroyd šel přímo k věci: jeho nejvroucnějším přáním bylo, aby se Ralf oženil s Florou, a tak to také Ralfovi řekl.

Tady se projevila Ralfova vrozená slabost. Jako vždycky sáhl po nejsnadnějším řešení. Pokud jsem vyrozuměl, ani Ralf, ani Flora žádnou lásku k sobě nepředstírali. Pro oba to byla otázka ryze praktická. Roger Ackroyd diktoval svá přání – a oni souhlasili. Pro Floru to znamenalo vysvobození, peníze a větší životní prostor. Ralf ovšem hrál na něco jiného.

Byl ve značné finanční tísní. Proto se této šance chytil. Jeho dluhy budou zaplacený. Může dál žít s čistým štítem. Nebylo v jeho povaze, aby se staral o budoucnost, ale myslím si, že nejasně počítal s tím, že po uplynutí vhodné doby se zasnoubení nějak zruší. Oba se s Florou rozhodli, že jejich zasnoubení má zatím zůstat v tajnosti. Ralf je chtěl utajit hlavně před Ursulou. Instinktivně cítil, že při svém nesmlouvavém charakteru, jemuž se přičítá každá obojakost, by s takovým postupem nesouhlasila.

Pak nastal kritický okamžik, kdy se umíněný Roger Ackroyd rozhodl, že zasnoubení veřejně oznámí. Ralfovi o svém úmyslu neřekl nic, oznámil to jenom Floře. Apatická Flora nic nenamítala. Pro Ursulu to bylo jako hromová rána. Na její výzvu přispěchal Ralf z Londýna do Fernly. Setkali se v lese, kde část jejich rozhovoru vyslechla moje sestra. Ralf prosil Ursulu, aby ještě chvíli mlčela. Ale Ursula už měla tajností dost a rozhodla se, že panu Ackroydovi řekne pravdu. Manželé se rozešli ve zlém.

Cílevědomá Ursula si vyžádala rozmluvu s Rogerem Ackroydem ještě týž den odpoledne a řekla mu, jak se věci mají. Jejich rozhovor byl bouřlivý a mohl být ještě bouřlivější, kdyby Roger Ackroyd neměl sám dost jiných starostí.

Ale stačilo to. Roger Ackroyd nebyl z lidí, kteří dovedou prominout, když je někdo oklame. Jeho hněv patřil zejména Ralfovi, ale i Ursula dostala svůj díl, neboť Ackroyd ji považoval za osobu, která se pokusila „ulovit“ adoptivního syna bohatého člověka. Z obou stran byla pronesena zcela neodpustitelná slova. Týž večer se Ursula sešla s Ralfem, s nímž si domluvila schůzku v altánu. Proto se z domu vytratila postranním vchodem. Jejich rozhovor sestával z oboustranných výčitek.

Ralf vyčetl Ursule, že nenávratně zničila jeho vyhlídky svým nevhodným přiznáním. Ursula zas Ralfovi vytkla jeho obojakost. Poté se rozešli. Něco přes půl hodiny nato byla objevena Ackroydova mrtvola. Od té doby Ursula Ralfa neviděla ani o něm neslyšela.

Jak se příběh rozvíjel, stále jasněji jsem si uvědomoval, jak všechna ta fakta svědčí proti Ralfovi. Kdyby Ackroyd zůstal naživu, určitě by změnil svou závěť – znal jsem ho příliš dobře, abych nevěděl, že to bude jeho první myšlenka.

Pro Ralfa a Ursulu jeho smrt nastala v nejvyšší čas. Není divu, že Ursula držela jazyk za zuby a tak důsledně hrála svou úlohu.

Moje úvahy přerušil zvuk Poirotova hlasu. Poirot něco říkal a podle vážnosti jeho tónu jsem poznal, že i on si je plně vědom významu dané situace.

„Mademoiselle, musím vám položit otázku a vy mi na ni musíte odpovědět podle pravdy, protože na tom může záviset všechno. V kolik hodin jste se s kapitánem Patonem sešli v altánu? V klidu si to rozmyslete, ať mi odpovíte co nejpřesněji.“

Ursula se trpce zasmála. „Copak jsem si to v duchu nepřebírala nejméně stokrát? Bylo přesně půl desáté, když jsem vyšla z domu. Major Blunt se procházel po terase, a proto jsem musela obejít křoví, abych se mu vyhnula. Do altánu jsem došla asi za tři minuty. Ralf už tam na mě čekal.

Mluvili jsme spolu nejvýš deset minut, protože bylo přesně tři čtvrtě na deset, když jsem se vrátila do domu.“

Teď jsem pochopil, proč mu na té otázce tak záleží. Kdyby jen bylo dokázáno, že byl Ackroyd zabit před

tři čtvrtě na deset, a ne později!

Táž myšlenka se obrazila i v další Poirotově otázce: „Kdo z vás odešel z altánu první?“

„Já.“

„A Ralf Paton v altánu zůstal?“

„Ano – ale snad si nemyslíte...“

„Mademoiselle, co si myslím, není důležité. Co jste dělala, když jste se vrátila do domu?“

„Šla jsem nahoru do svého pokoje.“

„A dokdy jste tam zůstala?“

„Asi do desíti.“

„Může vám to někdo dosvědčit?“

„Dosvědčit? Jako to, že jsem byla ve svém pokoji? Oh, to ne. Ale přece – oh! Chápu. Mohli by si myslet – mohli by si myslet...“ Viděl jsem, jak se jí oči plní hrůzou.

Poirot za ni dokončil větu: „... že jste vlezla do pracovny oknem a probodla pana Ackroyda? Ano, mohli by si to takhle myslet.“

„Něco takového by si mohl myslet jenom blázen,“ řekla Karolína pobouřeně. Poklepala Ursule na rameno.

Ursula si skryla tvář v dlaních. „To je příšerné,“ zašeptala, „příšerné.“

Karolína s ní přátelsky zatřásla: „Nebojte se, děvenko,“ řekla. „Pan Poirot si to nemyslí. A co se týče toho vašeho manžela, nemám o něm nejlepší mínění a řeknu mu to rovnou do očí. Takhle utéci a nechat vás, abyste si to celé vypila!“

Ale Ursula rázně zavrtěla hlavou: „Ale ne!“ zvolala, „takhle to vůbec nebylo. Ralf by sám od sebe takhle neutekl. Teď to vidím. Jestli se dověděl o vraždě svého nevlastního otce, mohl si myslet, že jsem to udělala já.“

„To by si nikdy nemyslel,“ řekla Karolína.

„Byla jsem na něho tehdy v noci tak zlá – tak tvrdá a tak zatrpklá. Ani jsem ho nechtěla vyslechnout – nevěřila jsem, že mu na mně opravdu záleží. Jen jsem tam tak stála a říkala mu, co si o něm myslím, a říkala jsem ty nejledovější a nejkrutější věci, co mě napadly – aby ho to hodně bolelo.“

„Však mu to neuškodí,“ řekla Karolína. „Nikdy se netrapte pro to, co jste řekla nějakému mužskému. Jsou tak domýšliví, že vám nikdy nevěří, že to myslíte vážně, když jim to právě nelichotí.“

Ursula pokračovala a nervózně si přitom ždímal ruce:

„Když objevili vraždu a on se neozval, hrozně jsem se polekala. Na okamžik jsem zakolísala – ale pak jsem věděla, že nemohl – nemohl... Ale přála jsem si, aby se přihlásil a řekl otevřeně, že s tím nemá nic společného. Věděla jsem, že má velice rád doktora Shepparda, a napadlo mě, že by snad pan doktor mohl vědět, kde se Ralf skrývá.“

Obrátila se ke mně: „Proto jsem vám to tak onehdy řekla.“

Myslela jsem, že jestli víte, kde je, mohl byste mu poslat vzkaz.“

„Já?“ zvolal jsem.

„Proč by měl James vědět, kde je Ralf?“ zeptala se Karolína obratem.

„Já vím, bylo to velice nepravděpodobné,“ připustila Ursula, „ale Ralf o doktoru Sheppardovi často mluvil a věděla jsem, že toho by mohl považovat za svého nejlepšího přítele v King's Abbotu.“

„Milé dítě,“ řekl jsem, „nemám nejmenší ponětí, kde se Ralf v tuto chvíli nachází.“

„To je čistá pravda,“ řekl Poirot.

„Ale...“ Ursula ukázala nechápavě na novinový výstřižek.

„Ach, tohle,“ řekl Poirot mírně v rozpacích. „Taková hloupostička, mademoiselle. Zcela bezvýznamné. Ani na okamžik nevěřím, že byl Ralf zatčen.“

„Ale potom...“ začala Ursula pomalu.

Poirot pokračoval rychle: „Jednu věc bych rád věděl – měl tehdy kapitán Paton na nohou střevíce nebo boty?“

Ursula zavrtěla hlavou: „Nepamatuji se.“

„Škoda. Proč byste si to také měla pamatovat? A teď, madame,“ Poirot se na ni usmál, hlavu na stranu, ukazovák varovně vztyčený, „už dosti otázek. A netrapte se. Hlavu vzhůru a mějte důvěru v Hercula Poirota.“

23/ SCHŮZKA U POIROTA

„A teď,“ řekla Karolína a vstala, „to dítě půjde se mnou nahoru a lehne si. Jen se nebojte, dívenko. Pan Poirot pro vás udělá všechno, co bude v jeho moci – o tom nepochybujte.“

„Měla bych se vrátit do Fernly,“ řekla Ursula nejistě.

Ale Karolína rázně odbyla její námitky. „Nesmysl. Teď jste v mých rukách. Alespoň prozatím zůstanete tady – vidíte, pane Poirote?“

„Bude to tak nejlepší,“ souhlasil Poirot. „Dnes večer budu potřebovat, aby slečna – totiž promiňte, paní Patonová – se zúčastnila mé malé sešlosti. V devět hodin u mne doma.“

Její přítomnost je naprosto nutná.“

Karolína přikývla a odešla s Ursulou. Dveře se za nimi zavřely. Poirot znovu usedl do křesla. „Zatím se to daří,“ řekl. „Postupně se nám to vyjasňuje.“

„Ale Ralf na tom není stále o nic líp,“ řekl jsem chmurně.

Poirot přikývl. „Ano, je to tak. Ale to se dalo čekat, ne?“

Pohlédl jsem na něho, mírně překvapen jeho poznámkou.

Poirot seděl zakloněn v křesle, oči přivřené, konečky prstů u sebe. Náhle se zasmál a zavrtěl hlavou.

„Copak?“ zeptal jsem se.

„Ale, občas přijde chvíle, kdy nesmírně zatoužím po svém příteli Hastingsovi. To je ten přítel, o kterém jsem vám vyprávěl – ten, co teď žije v Argentině. Pokaždé když jsem řešil nějaký důležitý případ, měl jsem ho u sebe. A pomáhal mi – ano, nejednou mi značně pomohl – přirozeně zcela nevědomky. Někdy řekl něco zvlášť hloupého, a hle, ta hloupost mi odhalila pravdu! A pak měl také ve zvyku o nejzajímavějších případech vést písemné záznamy.“

Rozpačitě jsem zakašlal. „Co se toho týče,“ začal jsem a zarazil jsem se.

Poirot se napřímil v křesle. Oči mu zasvítily. „Tak co?“

Copak jste to chtěl říci?“

„Já jsem totiž četl některé příběhy kapitána Hastingsa a řekl jsem si, že bych to mohl taky zkusit. Byla by škoda to neudělat – taková jedinečná příležitost – když jsem se jednou v životě připlétl k něčemu podobnému.“ Polévalo mě horko a stěží jsem vykoktal svůj nesouvislý projev.

Poirot se vymrštil z křesla. Už jsem se bál, že mě po francouzsku políbí, ale naštěstí se zdržel. „Ale to je skvělé – tak vy jste si zapisoval dojmy z toho případu?“

Přítakal jsem.

„Épatant!“ zvolal Poirot. „Ukažte mi ty své poznámky – sem s nimi!“

Nebyl jsem zcela připraven na tak náhlou žádost.

Snažil jsem se vzpomenout si na některé detaily. „Doufám, že vám nebude vadit,“ vykoktal jsem, „že jsem byl semtam trochu osobní.“

„Ale to docela chápu: píšete tam o mně občas jako o komické – nebo snad směšné postavě? To mi vůbec nevadí.“

Hastings také nebyl vždycky zdvořilý. Já jsem duchovně povznesen nad podobné triviality.“

Ještě poněkud nejistě jsem hledal v zásuvce svého psacího stolu, vytáhl jsem urovnaný svazek rukopisu a podal jsem mu jej. Pro případ, že by někdy došlo k jeho vydání, rozdělil jsem svůj spis do kapitol a předešlou noc jsem ho doplnil vyličením návštěvy slečny Russellové. Poirot tak dostal dvacet kapitol. Zanechal jsem ho při jejich četbě. Musel jsem za pacientem, který bydlí dosti daleko, a bylo osm hodin, než jsem se vrátil domů, kde na mě čekala ohříváná večeře a sdělení, že Poirot a moje sestra se najedli společně o půl osmé a že Poirot se poté odebral do mé dílny, aby tam dokončil četbu rukopisu.

„Doufám, Jamesi,“ řekla má sestra, „že sis dával pozor, co tam o mně píšeš.“

Čelist mi klesla. Vůbec jsem si nedával pozor.

„Ne že by na tom zvlášť záleželo,“ řekla Karolína, když si správně vysvětlila můj výraz. „Pan Poirot už bude vědět, co si o tom má myslet. On mi rozumí daleko líp než ty.“

Šel jsem do dílny. Poirot seděl u okna. Rukopis byl složen na úhlednou hromádku na židli vedle něho.

Když promluvil, položil na něj ruku: „Eh, bien,“ řekl, „obdivuji se vaší skromnosti.“

To mě zarazilo.

„A vaší zdrženlivosti,“ dodal.

Opět jsem jen užasle vydechl.

„Takhle Hastings nepsal,“ pokračoval můj přítel. „Na každé stránce se opakovalo slovo „já“. Co si on myslel, co on udělal. Ale vy – vy jste ponechal svou osobu v pozadí; jen jednou nebo dvakrát vystupuje do popředí – dejme tomu ve výjevech z rodinného prostředí.“

Zamrkal na mě a já jsem se lehce zapýřil. „Co si o tom opravdu myslíte?“ zeptal jsem se poněkud nejistě.

„Chcete znát můj upřímný názor?“

„Ano.“

Poirot odložil šibalský tón. „Je to nesmírně podrobné a přesné vyličení událostí,“ řekl vlídně. „Zaznamenal

jste všechna fakta pravdivě a přesně – ačkoliv jste projevil značnou zdrženlivost, pokud jde o vylíčení vaší vlastní účasti.“

„A pomohlo vám to?“

„Ano. Řekl bych, že mi to značně pomohlo. Tak a teď pojdte, musíme ke mně domů, abychom to tam připravili pro mé malé večerní představení.“

Karolína byla v předsíni. Patrně doufala, že bude také pozvána. Poirot taktně vyřešil situaci: „Rád bych, abyste byla přítomna, mademoiselle,“ řekl s lítostí. „Ale bohužel v tomto okamžiku by to nebylo moudré. Chápete, všichni přítomní budou podezřelí. A já mezi nimi najdu toho, kdo zabil pana Ackroyda.“

„Vy tomu skutečně věříte?“ zapochyboval jsem.

„Jak vidím, vy tomu nevěříte,“ řekl Poirot suše. „Ještě pořád jste Hercula Poirota nedocenil.“

V tom okamžiku se na schodech objevila Ursula.

„Jste připravena, má milá?“ zeptal se Poirot. „Výborně.“

Půjdeme ke mně společně. Mademoiselle Caroline, věřte mi, že jsem vám kdykoli plně k službám. Dobrou noc.“ Vyšli jsme z domu a opustili Karolínu, která zůstala stát na schůdku u dveří a dívala se za námi jako pejsek, jehož s sebou nevzali na procházku.

V Poirotově obývacím pokoji bylo vše připraveno. Na stole stály různé nápoje a sklenice. Rovněž mísa sušenek. Ze sousedního pokoje sem bylo přemístěno několik židlí. Poirot urovnával jednotlivé předměty, občas přistrčil některou židli, přemístil některou lampu nebo se shýbl a srovnal některou z rohoží, které pokrývaly podlahu. Zvláštní péči věnoval osvětlení. Lampy byly rozestaveny tak, aby vrhaly jasné světlo na část místnosti, kde byly seskupeny židle, přičemž zároveň druhá strana pokoje, kde patrně měl sedět Poirot, zůstávala v šeru.

Ursula a já jsme Poirota pozorovali. Po chvíli zazvonil zvonek.

„Už jdou,“ řekl Poirot. „Výborně, všechno je připraveno.“

Dveře se otevřely a jeden po druhém vešli obyvatelé Fernly.

Poirot jim vyšel v ústrety a přivítal paní Ackroydovou a Floru:

„To je od vás hezké, že jste přišly,“ řekl. „A také pan major Blunt a pan Raymond...“

Tajemník byl usměvavý jako vždycky. „Oč jde?“ zasmál se. „Budete předvádět nějaký vědecký přístroj?“

Dáte nám řemínky kolem zápěstí, aby zaznamenávaly tep našeho srdce?“

Takový vynález přece existuje, ne?“

„Ano, četl jsem o tom,“ řekl Poirot. „Ale já jsem staromódní člověk. Používám starých metod. Pracuji s šedými mozkovými buňkami. Tak tedy začneme – ale napřed bych vám rád něco oznámil.“ Vzal Ursulu za ruku a představil ji.

„Tato dáma je paní Patonová. Provdala se za kapitána Ralfa Patona letos v březnu.“

Paní Ackroydová slabě vyjekla. „Ralf ženatý! Od března!“

Ale to je nesmysl, to přece není možné!“ Zírala na Ursulu, jako kdyby ji viděla poprvé. „A vzal si naši Bourneovou?“

dodala. „Pane Poirote, tomu já nevěřím!“

Ursula zrudla a chtěla promluvit, ale Flora ji předešla.

Rychle přiskočila k Ursule a vzala ji pod paži. „Nic si z toho nedělejte, že nás to překvapilo,“ řekla.

„Neměla jsem totiž o tom ani ponětí. Vy jste to s Ralfem dokonale utajili. A mám z toho – velkou radost.“

„Jste velmi laskavá, slečno Ackroydová,“ řekla Ursula tiše, „a přitom byste se mohla plným právem zlobit. Ralf se zachoval ošklivě – hlavně vůči vám.“

„S tím se netrapte,“ řekla Flora a přátelsky jí poklepala po paži. „Ralf byl v úzkých a volil jedinou cestu, jak se z toho dostat. Patrně bych se na jeho místě zachovala stejně. Myslím si ale, že mi mohl své tajemství svěřit, nebyla bych je prozradila.“

Poirot mírně zaklepal na stůl a významně si odkašlal.

„Schůze začíná,“ řekla Flora. „Pan Poirot nám naznačuje, abychom nemluvili. Ale řekněte mi aspoň jedno: kde je Ralf? Jestli to někdo může vědět, pak jste to vy.“

„Ale já to nevím,“ téměř zakvílela Ursula. „Právě že to nevím.“

„Copak nebyl zatčen v Liverpoolu?“ řekl Raymond. „Bylo to v novinách.“

„Paton není v Liverpoolu,“ řekl Poirot úsečně.

„Vlastně,“ poznamenal jsem, „nikdo neví, kde je.“

„S výjimkou Hercula Poirota, co?“ řekl Raymond.

Poirot odpověděl vážně na Raymondův žert. „Já vím všechno, to si pamatujte.“

Geoffrey Raymond zvedl obočí. „Všechno?“ a hvízdal. „Vy si nějak troufáte.“

„To opravdu chcete říci, že tušíte, kde se Ralf Paton skrývá?“ zeptal jsem se nedůvěřivě.

„Vy tomu říkáte tušit, já tomu říkám vědět, příteli.“

„V Cranchesteru?“ zkusil jsem to.

„Ne,“ odpověděl Poirot vážně. „V Cranchesteru není.“

Víc toho neřekl, ale na jeho pokyn shromáždění hosté usedli.

V tom okamžiku se otevřely znovu dveře a vešly další dvě osoby a usedly u dveří. Byl to Parker a hospodyně.

„Jsme v plném počtu,“ řekl Poirot. „Všichni jsou tu.“

Jeho hlas zněl spokojeně. Při jeho slovech proběhlo po všech tvářích shromážděných na druhém konci pokoje jakési znepokojené vlnění. Nějak to navozovalo představu pasti – pasti, která právě zaklapla.

Poirot důležitě předčítal prezenční listinu: „Paní Ackroydová, slečna Flora Ackroydová, major Blunt, pan Geoffrey Raymond, paní Ursula Patonová, John Parker, Elizabeta Russellová.“ Poté odložil papír na stůl.

„Jaký má tohle smysl?“ začal Raymond.

„Jména, která jsem právě přečetl,“ řekl Poirot, „jsou jména podezřelých osob. Každý z vás zde přítomných měl příležitost zabít pana Ackroyda...“

Paní Ackroydová rozčilením vypískla a vyskočila. „Tohle se mi nelíbí,“ zakvílela, „tohle se mi nelíbí. Půjdu domů.“

„Nemůžete jít domů, madame,“ řekl Poirot přísně, „dokud nevyslechnete, co vám chci říci.“

Na okamžik se odmlčel a odkašlal si. „Začnu od začátku.“

Když mě slečna Ackroydová požádala, abych se případu ujal, zašel jsem s naším doktorem Sheppardem do Fernly Parku.

Prošli jsme se spolu po terase, kde mi inspektor Raglan ukázal šlápoty na okenní římse. Odtud mě pak zavedl na pěšinu, která vede k příjezdové cestě. Ihned mě zaujal ten altán, a proto jsem ho pečlivě prohledal. Našel jsem tam dva předměty – útržek škrobeného batistu a prázdný husí brk. Ten útržek batistu mi ihned napověděl zástěrku panské. Když mi inspektor Raglan ukázal seznam lidí v domě, všiml jsem si, že jedna ze služebných – panská Ursula Bourneová – nemá vlastně žádné alibi. Podle její vlastní výpovědi byla ve svém pokoji od půl deváté do desíti. Ale co když místo toho byla v altánu? V tom případě tam musela mít s někým schůzku.

Víme od doktora Shepparda, že tu noc někdo zvenčí skutečně přišel do Fernly Parku – ten cizinec, kterého potkal u brány. Na první pohled se mohlo zdát, že náš problém je tím vyřešen a že ten cizí člověk měl v altánu schůzku s Ursulou Bourneovou. Bylo zcela jisté, že v altánu byl, protože se tam našel ten husí brk. Navodilo mi to myšlenku na narkomana – a to na někoho, kdo získal ten návyk na druhé straně Atlantiku, kde šňupání kokainu je víc rozšířeno než v Anglii.

Ten člověk, kterého doktor Sheppard potkal, měl americký přízvuk, takže se hodil pro mou domněnku.

Ale zarazila mě jedna okolnost. Časy neodpovídaly. Ursula Bourneová rozhodně nemohla jít do altánu před půl desátou, zatímco ten člověk tam musel dorazit pár minut po deváté.

Mohl jsem ovšem připustit, že tam možná tu půlhodinu čekal.

Jediná alternativa znamenala, že se v altánu tehdy v noci odehrály dvě různé schůzky. Eh bien, jakmile jsem se blíž podíval na tuto alternativu, objevil jsem několik významných faktů. Zjistil jsem, že hospodyně slečna Russellová ten den ráno navštívila doktora Shepparda a projevila značný zájem o možnosti vyléčení narkomanie. Když jsem to vzal v souvislosti s husím brkem, usoudil jsem, že ten člověk přišel do Fernly na schůzku s hospodyní a nikoli s Ursulou Bourneovou. Za kým tedy šla Ursula Bourneová do altánu? Nezůstal jsem dlouho na pochybách. Předně jsem našel prsten – snubní prsten – na němž bylo vyryto „R.“ a datum. Pak jsem se dověděl, že Ralfa Patona viděli na pěšině k altánu v devět dvacet pět, a také jsem se dověděl o jistém rozhovoru, který se týž den odehrál v lese – rozhovoru mezi Ralfem Patonem a nějakou neznámou dívkou. Nyní jsem měl fakta seřazena v časovém sledu pěkně po pořádku. Tajný sňatek, zasnoubení ohlášené v den tragédie, bouřlivý rozhovor v lese a schůzka dojednaná na ten večer do altánu.

Mimo jiné to pro mě bylo důkazem, že jak Ralf Paton, tak Ursula Bourneová (neboli Patonová) měli nejpádnější důvod, aby si přáli odstranění pana Ackroyda. A také jasně vynikla další okolnost, že Ralf Paton nemohl být oním člověkem, který byl o půl desáté s panem Ackroydem v pracovně.

Přicházíme k dalšímu velice zajímavému aspektu zločinu.

Kdo byl s panem Ackroydem o půl desáté v pracovně? Nebyl to Ralf Paton, protože ten byl v altánu se svou ženou. Ani Charles Kent, protože ten už odešel. Kdo tedy? A položil jsem si svou nejchytřejší – a nejdůležitější otázku: Byl tam s ním vůbec někdo?“

Poirot se naklonil dopředu a vítězoslavně nám ta slova hodil. Potom se zase zaklonil jako někdo, kdo se přesně trefil.

Raymond však nebyl zvlášť nadšen a vznesl skromnou námitku: „Nevím, jestli mi chcete říci, že lžu, pane Poirote, ale mé svědectví není jediným – snad až na přesnou reprodukci zaslechnutých slov.

Nezapomeňte, že major Blunt také slyšel, jak Ackroyd s někým mluví. Byl venku na terase, a ačkoli slova přesně nezachytil, hlasy rozhodně slyšel.“

Poirot přikývl. „Na to jsem nezapomněl,“ řekl mírně. „Ale major Blunt měl dojem, že pan Ackroyd hovoří s vámi.“

Zdálo se, že je Raymond na okamžik zmaten. Pak se ale vzpamatoval. „Blunt už dnes ví, že se mýlil,“ řekl.

„Přesně tak,“ přisvědčil Blunt.

„Ale přesto tu musel být nějaký důvod, proč si to mohl myslet,“ řekl Poirot. „Ne, ne!“ odmítavě zvedl ruku.

„Já vím, jaký důvod asi uvedete. Ale to nestačí. Musíme hledat jinde.

Řeknu to takhle: od začátku případu mne zarážela jedna okolnost – obsah těch slov, která pan Raymond zaslechl.

Nechápal jsem, že to nikdo nekomentoval – nikdo na nich neviděl nic divného.“

Na minutu se odmlčel a pak tiše zarecitoval: „... Požadavky na mou kapsu už jsou poslední dobou tak časté, že se obávám, že na tuto žádost nemohu přistoupit. Nezaráží vás na tom něco?“

„Ani ne,“ řekl Raymond. „Často mi diktoval dopisy, které zněly téměř stejně.“

„Právě,“ zvolal Poirot. „K tomu se chci totiž dostat.

Formuloval by někdo takhle větu, kdyby s někým mluvil?

Není možné, aby to byla součást skutečného rozhovoru. Ale kdyby diktoval dopis...“

„Chcete říci, že si četl nahlas dopis?“ řekl Raymond pomalu. „I tak ho musel někomu předčítat.“

„Ale proč? Nic nenasvědčuje tomu, že byl v pokoji ještě někdo. Nezapomeňte, že nebylo slyšet žádný jiný hlas než hlas pana Ackroyda.“

„Nikdo by si přece nečetl dopisy toho druhu nahlas sám pro sebe – leda – ovšem, ledaže by se zbláznil.“

„Všichni jste zapomněli na jedno,“ ozval se Poirot mírně.

„Na toho cizího člověka, který minulou středu navštívil Fernly.“

Všichni na něho překvapeně pohlédli.

„Ale ano,“ řekl Poirot a povzbudivě pokývl hlavou. „Minulou středu. Ten mladík nebyl sám o sobě důležitý.

Ale zato firma, kterou zastupoval.“

„Firma Dictaphon,“ vydechl Raymond. „Už to mám.

Diktafon. To máte na mysli, vidíte?“

Poirot přikývl. „Jak si vzpomínáte, pan Ackroyd si chtěl pořídit diktafon. Já jsem zvědavý člověk, a proto jsem se zeptal u zmíněné firmy. Odpověděli mi, že pan Ackroyd skutečně diktafon od jejich zástupce koupil. Proč to před námi zatajil, mi není jasné.“

„Asi mě s ním chtěl překvapit,“ zašeptal Raymond. „Přímo dětinsky rád lidi něčím překvapoval. Asi si to chtěl pár dní nechat pro sebe. Možná že si s tím hrál jako s novou hračkou.

Ano, to by odpovídalo. Máte pravdu – taková slova by nikdo v rozhovoru neužil.“

„Tím se také vysvětluje,“ řekl Poirot, „proč major Blunt myslel, že jste v pracovně vy. Ty úryvky, které zaslechl, byly součástí diktátu, a podvědomě z toho usoudil, že to mluví s vámi. Jeho vědomí se zaměstnávalo něčím docela jiným – tou bílou postavou, která se mihla ve tmě. Myslel si, že je to slečna Ackroydová. Ve skutečnosti viděl bílou zástěru Ursuly Bourneové, která se potají kradla do altánu.“

Raymond se vzpamatoval z prvního překvapení. „Stejně,“ poznamenal, „i když je ten váš objev vskutku geniální (mě by to určitě nikdy nenapadlo), základní situace zůstává nezměněna. Pan Ackroyd byl živ o půl desáté, protože mluvil do diktafonu. Tou dobou byl Charles Kent zřejmě nedaleko, a pokud jde o Ralfa Patona...“ zarazil se a podíval se na Ursulu.

Ursula prudce zrudla, ale odpověděla klidně. „Rozešli jsme se s Ralfem těsně před tři čtvrtě na deset.

Jsem si naprosto jistá, že se k domu ani nepřiblížil. Rozhodně neměl nic takového v úmyslu. Tentokrát neměl nejmenší chuť se setkat se svým otčímem. Byl by před ním spíš utekl.“

„Ne že bych vám nevěřil,“ vysvětloval Raymond. „Celou dobu jsem přesvědčen, že je kapitán Paton nevinen. Ale nesmíme zapomínat na soudní přelíčení – a na otázky, které mu při něm budou klást. Jeho situace je velice nedobrá, ale kdyby se jen přihlásil...“

Poirot ho přerušil. „Vy mu to radíte, ano? Aby se přihlásil?“

„Zajisté. Když víte, kde je...“

„Pozoruji, že mi nevěříte, že to vím. Ale už jsem vám jednou řekl, že já vím všechno. Jak to bylo doopravdy s tím telefonem, jak vznikly ty šlápoty na okně, kde se skrývá Ralf Paton...“

„Kde?“ otázal se zostra major Blunt.

„Není daleko,“ usmál se Poirot.

„V Cranchesteru?“ zeptal jsem se.

Poirot se otočil ke mně. „To jste se už mockrát ptal. Ten Cranchester je u vás utkvělá představa. Ne, není v Cranchesteru. Je – tady!“ Dramaticky ukázal prstem. Všichni se ohlédlí. Ralf Paton stál ve dveřích.

24/ PŘÍBĚH RALFA PATONA

Pro mne to byl nepříjemný okamžik. Sotva jsem vnímal, co se děje. Ale slyšel jsem překvapené výkřiky. Když jsem se poněkud vzpamatoval, abych byl alespoň schopen vnímat, co se děje, Ralf Paton stál vedle své ženy, držel ji za ruku a přes celý pokoj se na mne usmíval.

Také Poirot se usmíval a zároveň mi výmluvně hrozil prstem. „Neříkal jsem vám nejméně šestatřicetkrát, že nemá smysl před Herculem Poirotem něco zatajovat?“ otázal se.

„Protože on vždycky na všechno přijde.“

Obrátil se k ostatním: „Jednoho dne, jak se jistě pamatujete, jsem uspořádal takovou sešlost u kulatého stolu – jen nás šest. Tehdy jsem obvinil ostatních pět přítomných, že přede mnou něco skrývají. Čtyři z vás mi své tajemství svěřili, doktor Sheppard nikoli. Ale po celou dobu jsem měl jisté podezření. Doktor Sheppard tehdy v noci hledal Ralfa u Tří divočáků, ale nenalezl ho tam. Řekl jsem si tedy: Co když Ralfa potkal po cestě domů? Doktor Sheppard je Ralfův přítel, a tehdy přicházel přímo z dějiště vraždy. Musel tedy vědět, že to pro Ralfa vypadá blbě. Snad věděl i víc, než toho věděla širší veřejnost...“

„To jsem věděl,“ řekl jsem zkroušeně. „Udělám nejlíp, když teď půjdu s pravdou ven. To odpoledne jsem Ralfa Patona navštívil. Zprvu se mi odmítal světit, ale pak mi řekl o svém sňatku a v jaké je proto bryndě. Jakmile byla vražda objevena, uvědomil jsem si, že kdyby tato fakta vyšla najevo, bude Ralf automaticky v podezření – a když ne on, tedy dívka, kterou miluje. To jsem mu tehdy v noci jasně naznačil.

Bál se, aby ho nevolali za svědka, protože by jeho výpověď mohla uvalit na jeho ženu podezření. Proto se rozhodl, že se musí...“

Zaváhal jsem a Ralf dokončil větu za mě barvitým slovem:

„... zdechnout.“ Pak pokračoval: „Ursula se tou dobou vrátila do domu a napadlo mi, že se třeba znovu pokusila promluvit s mým otčímem. Odpoledne už na ni byl velice hrubý.

Co jestli ji zas nějak strašlivě urazil – tak neodpuštělně – že Ursula ztratila hlavu a...?“

Ralf se zarazil. Ursula pustila jeho ruku a učinila krok dopředu: „Ty sis tohle myslel, Ralfe? Opravdu sis myslel, že bych to mohla udělat?“

„Vraťme se k zločinnému počínání doktora Shepparda,“ řekl Poirot suše. „Doktor Sheppard mu slíbil, že pro něho udělá, co bude v jeho silách. A skutečně se mu podařilo kapitána Ralfa Patona ukrýt před policií.“

„Kde?“ zeptal se Raymond. „U sebe v domě?“

„Kdepak, to ne,“ řekl Poirot. „Položte si otázku, jakou jsem si položil já: Kam by asi tak náš dobrý doktor mohl Ralfa schovat? Jaké místo by si pro to zvolil? Nejspíš někde v nejbližším okolí. Napadl mi Cranchester. V hotelu? Ne.

V podnájmu? To už teprv ne. Kde tedy? Aha, už to mám!

Sanatorium! Ústav pro nervově choré. Vyzkoušel jsem si svou teorii. Vymyslel jsem si slabomyslného synovce a požádal jsem slečnu Sheppardovou, aby mi poradila nějaké vhodné sanatorium. Dala mi dvě adresy poblíž Cranchesteru, kam její bratr někdy posílá pacienty. Informoval jsem se a dověděl jsem se, že v jednom z nich skutečně mají pacienta, kterého tam přivezl osobně doktor Sheppard v sobotu časně ráno.

Ačkoli byl hlášen pod cizím jménem, poznal jsem podle popisu, že je to kapitán Ralf Paton. Po splnění potřebných formalit jsem dosáhl jeho propuštění. Včera brzy ráno přijel do mého domu.“

Zklamaně jsem na něho pohlédl a zašeptal jsem: „Karolínin expert z ministerstva vnitra! Že mě to tehdy nenapadlo!“

„Teď vidíte, proč mi váš rukopis připadal tak zdrženlivý,“ řekl Poirot. „Je přísně pravdivý, pokud to jen šlo – jenže ono to moc daleko nešlo, co, příteli?“

Zastyděl jsem se, protože jsem to nemohl popřít.

„Doktor Sheppard byl ke mně neobyčejně loajální,“ řekl Ralf. „Stál při mně za všech okolností. Udělal to, co považoval za nejlepší. Po tom, co mi pan Poirot řekl teď, vím, že to nebylo to nejlepší. Měl jsem se přihlásit a sníst, co jsem si nadrobil. Jenže tam v sanatoriu jsme neviděli noviny a nevěděl jsem nic o tom, co se venku děje.“

„Doktor Sheppard byl pravým vzorem diskretnosti,“ řekl Poirot. „Ale já jsem mu ty jeho tajnosti prokoukl.“

Je to moje řemeslo.“

„Tak nám tedy povězte, jak to tehdy v noci skutečně bylo, Ralfe,“ ozval se Raymond dychtivě.

„Vždyť to víte,“ řekl Ralf. „Už nemám, co bych dodal.“

Odešel jsem z altánu ve tři čtvrti na deset a pak jsem se toulal polními cestami a přemýšlel jsem, co mám dál dělat – jak se zachovat. Musím se přiznat, že nemám ani stín alibi, ale dávám vám čestné slovo, že jsem ten večer do pracovny ani nevkočil a že jsem neviděl otčíma živého ani mrtvého.

Jinak ať si myslí kdo chce co chce, ale byl bych rád, abyste mi vy uvěřili.“

„Žádné alibi,“ zabručel Raymond, „to je zlé. Já vám přirozeně věřím, ale máte to špatné.“

„Přesto se to tím všechno nesmírně zjednodušuje,“ řekl Poirot vesele. „Vělice.“

Všichni na něho zůstali koukat.

„Chápete, jak to myslím? Ne? Prostě takhle: kapitána Patona může zachránit jen to, když se skutečný vrah přizná.“

Usmál se na nás na všechny. „Ale ovšem – myslím to vážně.“

Podívejte se, schválně jsem dnes nepozval inspektora Raglana.

Nechtěl jsem mu říci, že už všechno vím – alespoň jsem mu to nechtěl říci dnes večer.“

Naklonil se dopředu a náhle se jeho hlas i celá jeho osobnost změnily. Vypadal pojednou nebezpečně.

„Já, který s vámi mluvím – vím, že vrah pana Ackroyda je nyní zde v této místnosti. A k tomu vrahovi nyní mluvím: Zítra se inspektor Raglan dozví pravdu. Rozumíte?“

Rozhostilo se naprosté ticho. Do něho vstoupila bretoňská stařena s telegramem na malém podnosu.

Poirot ho otevřel.

Vtom se ozval zvuký Bluntův hlas: „Říkáte, že vrah je tu mezi námi? A vy víte, kdo to je?“

Poirot si přečetl telegram. Pak jej zmačkal v ruce. „Teď, teď to vím,“ řekl a ukázal na zmačkaný papír.

„Co je to?“ otázal se Raymond.

„Telegram z lodi plující do Spojených států.“

Nastalo hrobové ticho. Poirot vstal a uklonil se.

„Messieurs et mesdames. Tato schůzka skončila. Pamatujte si: Ráno se inspektor Raglan dozví pravdu.“

25/ CELÁ PRAVDA

Nenápadným pohybem mi Poirot naznačil, abych zůstal.

Uposlechl jsem, přešel jsem ke krbu a roztržitě jsem nohou pošťuchoval polena.

Byl jsem zmaten. Poprvé jsem neměl ani tušení, jak to Poirot myslí. Na okamžik jsem byl v pokušení považovat výjev, jehož jsem byl právě svědkem, za bombastickou exhibici, za ukázkou Poirotova komediantství, jímž se chtěl dělat zajímavým a důležitým. Ale chtě nechtě jsem v tom vytušil reálné jádro. V jeho slovech byla skutečná hrozba – zcela nesporně nelíčená. Ale stále ještě jsem byl přesvědčen, že je na úplně falešné stopě.

Když za posledním hostem zapadly dveře, přistoupil Poirot ke krbu. „Tak co, příteli,“ řekl vlídně, „co vy si o tom všem myslíte?“

„Nevím, co si mám myslet,“ řekl jsem po pravdě. „Jaký to má smysl? Proč jste nešel s pravdou rovnou k inspektoru Raglanovi, místo abyste vraha tak složitě varoval?“

Poirot usedl a přitáhl si krabici s útlými ruskými papirosami. Chvilí beze slova kouřil. „Použijte svých šedých mozkových buněk. Ve všem, co činím, je vždycky obsažena výstraha.“

Zaváhal jsem a pak jsem řekl pomalu: „Především mám dojem, že sám nevíte, kdo je viník, ale že jste si jist, že se nalézá mezi osobami, které tu byly dnes přítomny. Vaše slova měla na neznámém vrahovi vynutit přiznání?“

Poirot pochvalně kývl hlavou. „Chytrý nápad, ale není to tak.“

„Myslel jsem, že mu chcete namluvit, že znáte pravdu, a tím ho vylákat z úkrytu – i když ne nutně proto, aby se přiznal.“

Mohl se pokusit vás umlčet, jako předtím umlčel Ackroyda – abyste už nemohl zítra ráno nic podniknout.“

„Past, v níž bych sám byl vnadidlem! Merci, mon ami, ale na to nejsem dost velký hrdina.“

„Pak vám tedy nerozumím. To se nebojíte, že Vám Vrah unikne, když ho takhle varujete?“

Poirot zavrtěl hlavou. „Nemůže uniknout,“ řekl vážně.

„Zbývá mu jen jediná cesta – a ta cesta nevede ke svobodě.“

„Vy si opravdu myslíte, že jeden z těch lidí, co tu dnes večer byli, spáchal vraždu?“ otázal jsem se s nevěrou.

„Ano, mon ami.“

„Kdo z nich?“

Chvilí bylo ticho. Pak Poirot zahodil oharek papirosy do krbu a začal tichým uvážlivým hlasem: „Projdu teď s vámi touž cestou, kterou jsem předtím prošel sám. Budete mě sledovat krok za krokem a uvidíte, jak všechna fakta ukazují zcela jednoznačně na jednu osobu. Nejprve zvlášť upoutaly mou pozornost dva fakty a jedna menší časová nesrovnalost. První fakt byla ta telefonická zpráva. Kdyby byl vrahem Ralf Paton, pak by ta telefonická zpráva neměla žádný smysl, byla by absurdní. Proto, řekl jsem si, Ralf Paton není vrah.“

Ujistil jsem se, že nemohl Volat nikdo z domu, ale přesto jsem byl přesvědčen, že vraha musím hledat mezi lidmi, kteří ten večer v domě byli. A tak jsem dospěl k závěru, že tu telefonickou zprávu musel volat nějaký spolupachatel. Takové řešení se mi však nechtělo líbit, a proto jsem je zatím ponechal stranou. Potom jsem si položil otázku, jaký důvod měla ta telefonická zpráva? Těžká otázka. Mohl jsem ten důvod posuzovat jen podle účinku, který vyvolala. A ten záležel v tom, že vražda byla objevena ještě ten den večer, místo aby – jak se dalo očekávat – byla objevena až příští den ráno. Souhlasíte s tím?“

„Ano,“ připustil jsem nejistě. „Ano. Jak jste správně řekl, vzhledem k tomu, že pan Ackroyd dal příkaz, aby večer nebyl rušen, nebylo pravděpodobné, že by někdo ještě večer do pracovny vešel.“

„Trés bien. To nám to jde, vidíte? Ale pořád ještě to nebylo jasné. V čem byla výhoda toho, že zločin bude objeven ještě v noci, a ne až ráno? Napadlo mě jedině to, že si tak vrah zajistil, aby vražda byla objevena v určitou hodinu, kdy věděl, že bude sám přítomen, až budou dveře vylomeny – nebo aspoň bezprostředně potom. A teď přicházíme k druhému faktu – k tomu křeslu odtaženému od zdi. Inspektor Raglan tomu nepřikládal žádný význam. Já jsem to naopak hned od začátku považoval za velice významné.“

Vy jste k svému rukopisu připojil i přesný plánec pracovny.

Kdybyste ho měl tuto chvíli při ruce, viděl byste, že kdyby křeslo stálo tak daleko od stěny, jak to ukázal Parker, stálo by přímo mezi dveřmi a oknem.“

„To okno!“ vyhrkl jsem.

„Také vás napadlo to, co mě napadlo tehdy. Napadlo mě, že křeslo bylo přemístěno tak, aby něco, co souviselo s tím oknem, nebylo od dveří vidět. Ale tuto domněnku jsem brzy opustil, protože ačkoli šlo o ušák s vysokým opěradlem, zakrýval jen nepatrnou část okna – asi tak od podlahy k dolní části okenního rámu. Ale vzpomeňte si, příteli, že pod tím oknem stál stolek s knihami a časopisy. A tento stolek byl úplně zakryt tím mohutným křeslem – a tehdy ve mně vznikla první mlhavá představa o pravdě.“

Co když na tom stolku bylo něco, co neměl nikdo vidět?

Něco, co tam umístil vrah? Tehdy jsem ještě ani netušil, co to mohlo být. Ale něco jsem o tom předmětu přece jen věděl.

Například že to bylo něco, co vrah nemohl odnést s sebou v okamžiku, kdy vraždu spáchal. Zároveň bylo bezpodmínečně nutné, aby to bylo odstraněno co nejdříve po objevení zločinu.

Odtud ona telefonická zpráva, která vrahovi umožnila, aby byl osobně přítomen, až bude vražda objevena.

Uvažme, že než se dostavila policie, byly na místě přítomny čtyři osoby. Vy, Parker, major Blunt a Raymond. Parkera jsem ihned vyloučil, protože ať by se na vraždu přišlo kdykoli, on by u toho byl docela určitě. On mi také řekl o tom posunutém křesle. Tak tedy Parker byl mimo podezření (ovšem jen pokud jde o vraždu. Stále ještě jsem si myslel, že je vyděrač). Zato Raymond a Blunt zůstávali i nadále v podezření, protože kdyby byla vražda objevena časně ráno, mohlo by se jim stát, že by se na místo činu nedostali včas, aby zabránili objevení onoho předmětu na stole pod oknem.

Jaký předmět to tedy byl? Slyšel jste dnes večer mou teorii o tom zaslechnutém úryvku rozhovoru?

Jakmile jsem se dověděl o návštěvě zástupce diktafonové firmy, zakořenila se v mé mysli představa diktafonu. Slyšel jste, co jsem před necelou půlhodinou říkal v tomto pokoji? Všichni s mou teorií souhlasili – ale jeden zásadní fakt jim zřejmě unikl.

Vycházíme-li z předpokladu, že Ackroyd ten večer použil diktafon – proč se žádný diktafon nenašel?“

„Na to jsem nepomyslel,“ řekl jsem.

„Víme, že panu Ackroydovi byl dodán diktafon. Ale nikde mezi jeho věcmi žádný diktafon nebyl. Takže když někdo něco odstranil z toho stolu – proč to něco nemohl být právě diktafon? Ale tím ještě nebyla otázka plně vyřešena. Pozornost všech přítomných byla přirozeně upoutána na zavražděného. Takže kdokoli mohl nepozorovaně přistoupit ke stolu.“

Ovšem takový diktafon je přece jen objemný předmět – nedá se nenápadně strčit do kapsy. Proto tam muselo být nějaké zavazadlo, do něhož by se přístroj vešel.

Chápete, kam mířím? Postava vraha se rýsuje čím dál zřetelněji. Osoba, která byla ihned na místě, ale

kteřá tam být nemusela, kdyby byla vražda objevena až druhý den ráno.

Osoba, kteřá měla s sebou zavazadlo, do něhož by se vešel diktafon.“

Přerušil jsem ho: „Ale proč by diktafon odnášel? Jaký by to mělo smysl?“

„Jste jako Raymond. Považujete za samozřejmé, že to, co bylo o půl desáté z pracovny slyšet, byl hlas pana Ackroyda, jak mluví do diktafonu. Ale uvažujte chvílku o tomto užitečném vynálezu. Vy do něho mluvíte, že ano? A pak někdy později ho nějaký tajemník nebo písarka zase spustí a váš hlas znovu promluví.“

„To myslíte...“ zajíkl jsem se.

Poirot přikývl. „Ano, tak si to myslím. O půl desáté byl pan Ackroyd mrtev. To nebyl lidský hlas, ale diktafon.“

„A diktafon spustil vrah. To znamená, že byl v tu dobu v pracovně?“

„Snad. Ale nesmíme vyloučit možnost nějakého mechanismu – něčeho na způsob automatické spouště u fotoaparátu nebo možná i jen pouhého budíku. V tom případě však musíme dodat k předpokládanému portrétu vraha dvě další charakteristiky. Musí to být někdo, kdo věděl, že si pan Ackroyd koupil diktafon, a zároveň někdo s potřebnou znalostí mechaniky.

Dospěl jsem ve svých úvahách až sem, když byly objeveny šlápoty na okenní římse. Měl jsem na vybranou tři eventuality:

1. Mohl je skutečně zanechat Ralf Paton. Ten večer byl v blízkosti domu. Mohl tedy vlézt oknem do pracovny a tam nalézt mrtvého otčíma. To byla první hypotéza.

2. Šlápoty mohl zanechat někdo, kdo měl náhodou na podrážkách stejný druh cvočků jako Ralf. Jenže obyvatelé domu měli vesměs podrážky z pěnové gumy a odmítám věřit v takovou náhodu, že by někdo zvenčí měl stejné boty, jaké nosil Ralf. Jak víme od číšnice u Psa a písťalky, měl Charles Kent na noze boty, které se na něm přímo rozpadaly.

3. Ty šlápoty zanechal někdo, kdo chtěl úmyslně kompromitovat Ralfa Patona. Abych si tuto možnost ověřil, musel jsem si zjistit jistá fakta. Jeden pár Ralfových bot získala policie v hostinci u Tří divočáků. Ten večer je neměl na noze ani Ralf, ani nikdo jiný, protože byly dole u čističe. Policie se domnívala, že Ralf měl na noze podobný pár, a já jsem zjistil, že Ralf měl takové boty skutečně dvoje. Ovšem aby se tato má teorie mohla ukázat správnou, byl by musel vrah mít na noze Ralfovy boty – a v tom případě by Ralf musel vlastnit ještě nějaký třetí pár obuvi. Bylo krajně nepravděpodobné, že by s sebou vozil tři páry úplně stejných polobotek, a proto ten třetí pár byly patrně vysoké boty.

Požádal jsem vaši slečnu sestru, aby mi to zjistila – přičemž jsem kladl zvláštní důraz na jejich barvu, abych – to přiznávám – abych skryl pravý důvod, proč se ptám.

Víte, jak její pátrání dopadlo. Ralf měl na noze vysoké boty. První, na co jsem se ho včera ráno zeptal, když ke mně přijel, bylo, co měl tehdy na nohou. Ihned mi odpověděl, že měl vysoké boty – a že je ostatně má na noze dosud, protože prostě žádné jiné s sebou nemá.

Tak se dostáváme o krok dál v popisu vraha: je to osoba, kteřá měla možnost ten den odnést Ralfovy polobotky od Tří divočáků.“

Odmlčel se a pak pronesl o něco hlasitěji:

„A je tu ještě něco. Vrah musel také mít příležitost vytáhnout dýku ze zaskleného stolku. Můžete namítnout, že to mohl udělat kdokoli z domu, ale vzpomeňte si, že slečna Ackroydová prohlásila docela určitě, že dýka ve stolku nebyla, když se do něho dívala.“

Poirot se znovu odmlčel. „A teď si to shrňme – teď, když je všechno jasné. Osoba, kteřá byla u Tří divočáků ten den odpoledne, osoba, kteřá znala Ackroyda natolik, aby věděla, že si koupil diktafon, osoba se smyslem pro mechaniku a kteřá měla příležitost vzít dýku ze stolku před příchodem slečny Flory, osoba, kteřá měla s sebou zavazadlo, do něhož by ukryla diktafon – dejme tomu černou brašnu – a kteřá byla v pracovně sama pár minut po objevení vraždy, zatímco Parker telefonoval na policii. Zkrátka – doktor Sheppard!“

26/ A NIC NEŽ PRAVDA

Půldruhé minuty bylo ticho. Pak jsem se zasmál a řekl jsem:

„Vy jste se zbláznil!“

„Ba ne,“ řekl Poirot pokojně, „nezbláznil jsem se. To ta malá časová nesrovnalost hned od začátku obrátila mou pozornost na vás.“

„Časová nesrovnalost?“ pronesl jsem nechápavě.

„Ovšem. Jistě si vzpomínáte, jak všichni byli zajedno – včetně vás – že cesta od brány k domu trvá pět

minut – případně méně, když se jde zkratkou k terase. A vy jste odešel z domu za deset minut devět – podle vaší i Parkerovy výpovědi – a přitom jste bránou procházel úderem deváté. Noc byla chladná, takže nesváděla k pomalé chůzi. Proč vám tedy pětiminutová cesta trvala deset minut? Od začátku jsem si byl vědom, že naše informace o tom, že bylo okno zavřené, spočívá jen na vaší výpovědi. Ackroyd se vás zeptal, jestli jste je zavřel – ale nikdy se o tom sám nepřesvědčil. Co když okno do pracovny zavřené nebylo? Stačilo by vám těch deset minut, abyste oběhl dům, přezul se, vlezl dovnitř oknem, zabil Ackroyda a dostal se k bráně do devíti hodin? Tu teorii jsem zamítl, protože někdo tak nervózní, jako byl ten večer Ackroyd, by vás s největší pravděpodobností slyšel, jak lezete dovnitř, a bylo by došlo k zápasu. Ale co když jste zabil Ackroyda, než jste odešel, když jste ještě stál u jeho křesla?

Potom jste vyšel hlavními dveřmi, doběhl si do altánu pro Ralfovy polobotky a svou brašnu, kterou jste si večer přinesl s sebou, obul si polobotky, prošel se v nich blátem a zanechal šlápoty na okenní římse, vlezl oknem, zamkl pracovnu zevnitř, doběhl zpět do altánu, zase se přezul do vlastních bot a běžel dál k bráně. (Zopakoval jsem tento váš výkon, zatímco jste vyřizoval můj vzkaz paní Ackroydové, a trvalo mi to přesně deset minut.) Pak domů – a alibi – neboť jste načasoval diktafon na půl desátou.“

„Drahý příteli,“ řekl jsem hlasem, který mi samotnému zněl cize a nuceně, „jste přepracovaný. Ten případ vám vlezl na mozek. Co bych proboha získal, kdybych Ackroyda zabil?“

„Bezpečí. To vy jste vydíral paní Ferrarsovou. Kdo mohl lépe vědět, že zabila svého manžela, než jeho ošetřující lékař?“

Když jste mě tehdy na zahradě poprvé oslovil, zmínil jste se, že jste asi tak před rokem zdědil nějaké peníze. Nepodařilo se mi nalézt nejmenší stopu po tom, že byste něco zdědil. Musel jste si něco vymyslet, abyste odůvodnil těch dvacet tisíc liber od paní Ferrarsové. Žádné štěstí vám nepřinesly. Většinu jste prodělal ve spekulacích – a pak jste přitáhl šroub příliš silně a paní Ferrarsová zvolila únik, který jste nečekal. Kdyby se to byl pan Ackroyd dověděl, neměl by s vámi slitování – a vy jste byl navždy zničen.“

„A co ta telefonická zpráva?“ otázal jsem se, snaže se vzpamatovat. „Předpokládám, že pro ni máte uspokojivé vysvětlení?“

„Přiznám se vám, že to byl největší balvan v cestě, když jsem zjistil, že někdo vám opravdu Volal z nádraží. Nejdříve jsem se domníval, že jste si to všechno vymyslel. To ovšem bylo od vás velice mazané zdokonalení. Potřeboval jste záminku, jak se dostat do Fernly, abyste mohl sám mrtvolu objevit, a tak měl možnost odstranit diktafon, na němž záviselo vaše alibi. Měl jsem velice mlhavé ponětí, jak to asi fungovalo, když jsem poprvé navštívil vaši slečnu sestru a ptal se jí na pacienty, které ten pátek ráno viděla. Tehdy jsem ještě ani nepomyslel na slečnu Russellovou, jejíž návštěva u vás byla šťastnou shodou okolností, protože odvedla pozornost od skutečného smyslu mých otázek. Našel jsem, co jsem hledal.“

Mezi vašimi pacienty byl tehdy ráno i stevard z americké lodi.

Kdo jiný by tak zaručeně odjížděl nočním rychlíkem do Liverpoolu? Pak už bude na širém moři a hezky z cesty. Všiml jsem si, že v sobotu vyplouval Orion, a když jsem si zjistil jméno toho stavěda, poslal jsem mu radiogram s jistým dotazem. Tady je odpověď, která mi právě před chvílkou došla.“

Podal mi blanket. Stálo na něm: „Správně. Požádán dr. Sheppardem o doručení písemného vzkazu pacientovi. Ať zavolám odpověď z nádraží. Odpověď zněla: odpověď žádná.“

„Byl to mazaný nápad,“ řekl Poirot. „Telefonát byl nefalšovaný. Vaše slečna sestra vás viděla, jak vzkaz přijímáte.“

Ale o tom, co bylo doopravdy řečeno, jsem měl jen jediné svědectví – vaše!“

Zívl jsem. „Tohle všechno,“ řekl jsem, „je velice zajímavé – ale sotva prakticky proveditelné.“

„Myslíte? Pamatujte si, co jsem řekl: ráno se inspektor Raglan dozví pravdu. Ale v zájmu vaší ubohé slečny sestry jsem ochoten vám poskytnout možnost jiného východiska.“

Například požití nadměrné dávky prášků pro spaní. Rozumíte mi? Ale kapitán Ralf Paton musí být plně očištěn, cela va sans dire. Navrhoval bych, abyste dokončil ten svůj zajímavý spis – ale už bez zamlčování.“

„Máte zřejmě spoustu dobrých nápadů,“ poznamenal jsem. „Už jste opravdu skončil?“

„Teď když jste mi to připomněl, je tu opravdu ještě něco.“

Bylo by od vás velice nemoudré, kdybyste se mě pokusil umlčet, jako jste umlčel Rogera Ackroyda. S něčím takovým si nikdo na Hercula Poirota nepřijde, rozuměl jste?“

„Drahý příteli,“ řekl jsem a pousmál jsem se. „Ať jsem jaký jsem, ale hlupák nejsem.“ Vstal jsem. „Tak, tak,“ řekl jsem a lehce jsem zívl, „je čas, abych šel domů. Děkuji za nesmírně zajímavý a poučný večer.“ Poirot rovněž vstal, a když jsem vycházel z místnosti, uklonil se mi se svou obvyklou zdvořilostí.

Pět hodin ráno. Jsem nesmírně unaven – ale svou práci jsem dokončil. Ruka mě bolí od psaní. Zvláštní ukončení spisu. Měl jsem v úmyslu ho jednou uveřejnit jako příběh jedné z Poirotových proher. Jak podivně se věci někdy vybarví.

Celou dobu jsem měl zlé tušení, od okamžiku, kdy jsem uviděl Ralfa a paní Ferrarovou v důvěrném rozhovoru. Tehdy jsem se domníval, že se mu svěřuje se svým trápením; ukázalo se, že jsem se dokonale mýlil, ale ta myšlenka mě neopouštěla ani poté, co jsem ten večer vstoupil do Ackroydovy pracovny, a trvala, dokud mi neřekl, jak se věci mají.

Chudák Ackroyd. Stejně jsem rád, že jsem mu poskytl šanci a naléhal na něho, aby si ten dopis přečetl, než bude pozdě.

Na druhé straně, mám-li být upřímný – copak jsem podvědomě nevěděl, že u takového paličáka, jako je on, je to nejlepší způsob, jak dokázat, aby si dopis nepřečetl? Jeho tehdejší nervozita byla zajímavá z psychologického hlediska. Tušil, že mu hrozí nebezpečí, ale ani ho nenapadlo podezřívat mne.

Na tu dýku jsem přišel dodatečně. Vzal jsem si původně s sebou takovou šikovnou malou zbraň, ale když jsem v zaskleném stolku uviděl tu dýku, hned mi napadlo, oč bude lepší, když použiji zbraň, kterou nelze vystopovat ke mně.

Asi jsem hned od počátku měl v úmyslu ho zavraždit.

Jakmile jsem se dověděl o sebevraždě paní Ferrarové, byl jsem přesvědčen, že mu před smrtí všechno řekla. Když jsem ho dopoledne potkal tak zamračeného, řekl jsem si, že už možná zná pravdu, ale že se nemůže odhodlat jí uvěřit a že mi chce dát možnost, abych to vyvrátil.

Tak jsem tedy šel domů a učinil jsem příslušná opatření.

Kdyby se Ackroydovy starosti týkaly jenom Ralfa – dobrá, nic se nestalo. Diktafon mi Ackroyd před dvěma dny dal, abych mu ho seřídil. Něco se mu na něm porouchalo a já jsem se mu nabídl, že se mu na to podívám sám, a ať přístroj nevrací. Seřídil jsem ho, jak jsem potřeboval, a vzal ho večer s sebou ve své brašně.

Myslím, že jsem to napsal docela pěkně. Jak bych to mohl říci obratněji než takto: „Bylo za dvacet minut devět, když Parker dopis přinesl. Bylo přesně za deset minut celá, když jsem Ackroyda opustil, s dopisem stále ještě nedočeným. Chvilí jsem zůstal stát s rukou na klíče a ohlédl jsem se, zda jsem na nic nezapomněl.“

Ano, je to takhle pravda. Ale co kdybych za první větou jednu řádku vytečkoval? Položil by si někdo otázku, co se vlastně odehrálo v těch vynechaných desíti minutách?

Když jsem se tehdy ohlédl od dveří, byl jsem úplně spokojen. Na nic jsem nezapomněl. Diktafon stál na stole pod oknem, nařazen, aby spustil o půl desáté (mechanismus toho zařízení byl chytře vymyšlen – zakládal se na principu budíku), křeslo bylo vysunuto do místnosti, aby diktafon nebylo od dveří vidět.

Přiznám se, že mnou značně otřásl, když jsem se hned za dveřmi srazil s Parkerem. Ten fakt jsem věrně zaznamenal.

Všimněte si pak závěrečné volby slov, když mluvím o tom, jak po nalezení mrtvoly jsem poslal Parkera, aby zatelefonoval na policii: „Udělal jsem to málo, co bylo třeba udělat!“

Opravdu to bylo docela málo – jen jsem strčil diktafon do brašny a křeslo odstrčil opět na původní místo. Ve snu mě nenapadlo, že si Parker toho křesla všimne. Logicky měl být tak vyjevený z mrtvoly, že by pro nic jiného neměl oči.

Zkrátka, nepočítal jsem s komplexem školeného sloužícího.

Bohužel jsem nemohl předvídat Flořinu výpověď, že viděla strýce živého ve tři čtvrtě na deset. To mě dokonale zmátlo.

Vlastně v celém průběhu vyšetřování mě spousta věcí zoufale mátl. Jako by se o to kdekdo nějak přičinil. Ale nejvíc ze všeho jsem se bál Karolíny. Měl jsem strach, že mi na to přijde. Například jak tehdy mluvila o tom mém „slabošském rysu“. Nu, ale teď už se pravdu nikdy nedozví.

Je tu, jak říkal Poirot, ještě jedno východisko...

Jemu mohu věřit, že u inspektora Raglana nějak zařídí, aby se to Karolína nedověděla. Nejenže mě má ráda, je také hrozně hrdá... Má smrt jí způsobí žal, ale žal časem přejde.

Až to dopíšu, vložím celý rukopis do obálky a adresuji ji Poirotovi.

A potom – co to bude? Veronal? Byla by v tom jistá poetická spravedlnost. Ne že bych se cítil odpovědný za smrt paní Ferrarové. Ta byla přímým důsledkem jejích vlastních činů. Nevzbuzuje ve mně nejmenší lítost.

Sám nad sebou také nepociťuji žádnou lítost.

Budiž to tedy veronal.

Proč jenom Poirot chodil do penze a proč se musel usadit zrovna tady a dát se na pěstování dýní?

PĚT MALÝCH PRASÁTEK

ÚVOD

Hercule Poirot si prohlížel uznale a se zájmem mladou dívku, kterou k němu sluha uváděl.

V jejím dopise nebylo nic zvláštního. Jen pouhá žádost o schůzku. Ani zmínka, oč jde. Suchý, věcný, obchodní dopis.

Jen pevný rukopis prozrazoval, že Karla Lemarchantová je mladá žena.

A teď tu byla – vysoká, štíhlá dívka, málo přes dvacet.

Dívka, za níž se každý ohlédne. Byla velmi dobře oblečena, měla krásně ušitý kostým s přepychovou kožíšinou. Nesla hlavu vzhůru, měla široké čelo, ušlechtilý nos a bradu, která svědčila o rozhodnosti. Vyzařovala z ní svěžest a živost. A tato živost působila ještě větším dojmem než její krása.

Než vešla, cítil Hercule Poirot, že už není tak mlád, jak býval – teď byl opět plný zájmu a zvědavosti.

Šel jí vstříc, aby ji přivítal, a viděl, jak si ho její tmavě šedé oči pozorně prohlížejí vážným a pátravým pohledem.

Usedla a přijala cigaretu, kterou jí nabídl. Když jí připálil, seděla chvíli mlčky, kouřila a stále se na něho dívala vážně a přemýšlivě.

Poirot řekl mírně:

„Ano, je třeba se rozhodnout, že?“

Zarazila se: „Prosím?“

Měla přitažlivý, příjemný hlas, jakoby lehce zastřený.

„Rozhodujete se, vidíte, jsem-li pouhý šarlatán nebo člověk, kterého potřebujete?“

Usmála se. Pak řekla: „Ano, máte vlastně pravdu – víte, pane Poirote, nevypadáte tak, jak jsem si vás představovala.“

„Jsem starý, že? Starší, než jste čekala?“

„Ano, to taky.“ Zaváhala. „Jsem upřímná, vidíte. Chci – musím – musím najít toho nejlepšího detektiva.“

„Uklidněte se,“ řekl Hercule Poirot, „já jsem ten nejlepší.“

Karla řekla: „Nejste právě skromný... Ale mám pocit, že vám mohu věřit.“

Poirot klidně odpověděl:

„Při našem řemesle není třeba pouze svalů. Já se nemusím ohýbat a měřit stopy a sbírat špačky a prohlížet sešlápnutá stébla trávy. Mně stačí pohodlně se usadit v křesle a myslet.“

Tohle – zatřásl na svou vejčitou hlavu – „to je to, co u mne pracuje.“

„Vím,“ řekla Karla Lemarchantová. „Proto jdu právě k vám. Chci totiž, víte, podniknout něco fantastického.“

„To zní slibně,“ odpověděl Hercule Poirot.

Pohlédl na ni povzbudivě.

Karla Lemarchantová nabrala zhluboka dech.

„Nejmenuji se Karla,“ řekla. „Jmenuji se Karolína jako má matka. Pokřtili mě po ní.“ Odmlčela se na okamžik.

„A ačkoli žiji pod jménem Lemarchantová takřka od té doby, kam sahá má paměť – není to mé pravé jméno. Mé pravé jméno je Cralová.“

Hercule Poirot svraštil čelo. Zamumlal: „Crale – Crale – myslím, že si vzpomínám...“

„Můj otec byl malíř,“ řekla, „velmi známý malíř. Mnozí ho považují za geniálního umělce. Domnívám se, že právem.“

„Amyas Crale?“ zeptal se Poirot.

„Ano.“

Odmlčela se a pak pokračovala: „A má matka, Karolína Cralová, byla souzena za to, že ho zavraždila.“

„Už si vzpomínám,“ řekl Hercule Poirot. „Ale jenom mlhavě – nebyl jsem tehdy v Anglii. Ale to už je dávno.“

„Šestnáct let,“ řekla dívka.

Byla teď velmi bledá, jenom oči jí svítily jako dva žhavé uhlíky.

Řekla:

„Rozumíte mi? Byla souzena a odsouzena... Neoběsili ji, protože cítili, že tu jsou polehčující okolnosti – a

tak jí změnili trest smrti v doživotní žalář. Ale rok nato zemřela. Vidíte, to všechno je pryč – skončeno – odbyto.“

Poirot se klidně zeptal:

„Nu a...?“

Dívka, která si říkala Karla Lemarchantová, sevřela ruce v klíně. Pak začala zvolna, váhavě, ale vzrušeně a se zvláštním důrazem:

„Musíte pochopit – přesně pochopit – jak já s tím souvisím. Bylo mi pět let, když – se to událo. Byla jsem příliš malá, než abych se o něčem mohla dovědět. Pamatuji se ovšem na matku i na otce a pamatuji se, jak jsem náhle opustila domov – jak mne odvezli na venkov. Pamatuji se na prasátka a ina milou tlustou selku – a jak byli všichni ke mně hodní.“

A pamatuji se docela jasně, jak podivně se na mne všichni dívali – nějak po očku a jakoby pokradmu.

Věděla jsem ovšem – děti vycítí takové věci ihned – že něco není v pořádku, ale nevěděla jsem co.

A pak jsem se octla na lodi – bylo to velmi zajímavé a trvalo to mnoho dní – a pak jsem byla v Kanadě a tam na mne čekal strýc Šimon a já žila v Montrealu s ním a s tetou Luisou, a když jsem se ptala na maminku a na tatínka, říkali mi, že brzo přijedou. A pak – pak jsem na ně zapomněla – ale nějak jsem věděla, že jsou mrtví, ačkoli si nevzpomínám, že by mi to byl někdo řekl. V té době se mi už vzpomínka na domov vytratila z paměti. Byla jsem šťastná. Strýc Šimon i teta Luisa byli ke mně velice hodní a chodila jsem do školy a měla jsem spoustu přátel a docela jsem zapomněla, že jsem se kdysi jmenovala jinak než Lemarchantová. Víte, teta Luisa mi tehdy řekla, že je to mé jméno pro Kanadu – zdálo se mi tenkrát docela přirozené, že se tady jmenuji jinak než doma – ale nakonec jsem vůbec zapomněla, že jsem kdysi měla jiné jméno.“

Zvrátila hlavu dozadu, takže rys neústupnosti, který se jevil ve tvaru její brady, byl teď zvlášť patrný.

„Podívejte se na mne,“ pravila. „Řekl byste asi, kdybyste mne náhodou potkal: Tato dívka jistě nemá, proč by se trápila! Jsem bohatá, zdravá, jsem dost hezká, mohu se těšit ze života. Když mi bylo dvacet, nebyla bych měnila se žádnou ženou na celém světě.“

Ale již tehdy jsem se začínala vyptávat: Co bylo s mou matkou a s mým otcem? Kdo byli, co dělali? Byla bych se nakonec dověděla vše...

A pak mi řekli pravdu. To mi bylo jedenadvacet. Museli, protože jsem se předně stala plnoletou a bylo mi vyplaceno mé dědictví. A pak tu byl ten dopis. Psaní, které pro mne zanechala má matka, když umírala.“

Její výraz se změnil – ztesklivěla. Její oči už nehořely jako dva žhavé uhlíky, byly jako temná, kalná jezírka. Řekla:

„Tehdy jsem se tedy dověděla pravdu. Že má matka byla odsouzena pro vraždu. Bylo to – bylo to hrozné.“ Odmlčela se.

„Ještě něco vám musím říci. Byla jsem zasnoubena. Říkali mi, že musíme počkat, že se nemůžeme brát dřív, než mi bude jedenadvacet. Když jsem se dověděla pravdu, pochopila jsem proč.“

Poirot se pohnul a poprvé promluvil.

„A co tomu říkal váš snoubenec?“

„Jan? Janovi to bylo jedno. Řekl, že to na jeho lásce ke mně nic nemění. My že jsme Jan a Karla – a na minulosti že nezáleží.“

Naklonila se kupředu.

„Jsme stále ještě zasnoubeni. Ale víte, nakonec na tom přece záleží. Mně na tom záleží. A Janovi také.“

Není to minulost, oč nám jde – je to budoucnost.“ Sevřela dlaně. „Chceme mít děti, chápete. A nechceme vidět své děti vyrůstat a bát se – bát se, co z nich bude.“

Poirot řekl:

„Což nevíte, že u většiny lidí se najde mezi předky někdo, kdo se dopustil nějakého zlého nebo násilného činu?“

„Nerozumíte mi. Ovšemže je tomu tak. Ale obvykle se o tom neví. My o tom víme. Je to tak blízko nás. A já – občas – přistihnu Jana, jak se na mne podívá rychle a zpytavě.“

Jen tak jako blesk. Ale co když se vezmeme a pohádáme se – a já ho přistihnu, jak se na mne takhle dívá a – a třeba si myslí, že...“

Hercule Poirot se zeptal: „Jak byl váš otec zabit?“

Karlin hlas zněl jasně a pevně:

„Byl otráven.“

Hercule Poirot řekl: „Tak...“

Nastalo ticho.

Pak řekla dívka klidně a věcně:

„Chválabohu, že jste rozumný. Víte, že na tom záleží – a jaké to má důsledky. Nepokoušíte se to zlehčovat a nepouštíte se do žádného soucitného řečnění.“

„Chápu vše velmi dobře,“ řekl Poirot. „Ale nechápu, co chcete ode mne?“

Karla Lemarchantová řekla prostě:

„Chci si vzít Jana! A chci mít aspoň dvě holčičky a dva chlapce. A vy mi to umožníte!“

„Míníte tím – chcete, abych promluvil s vaším snoubencem? Ach ne, co to říkám za nesmysly! Jde vám o něco docela jiného. Povězte mi, co máte na mysli?“

„Poslyšte, pane Poirote. Uvědomte si to – jasně a zřetelně si to uvědomte – přišla jsem k vám, abyste vypátral vraždu.“

„Chcete, abych...“

„Ano. Vražda je vražda, ať se stala včera nebo před šestnácti roky.“

„Ale, má drahá...“

„Počkejte, pane Poirote. Nevíte ještě vše. Je tu jedna velmi důležitá okolnost.“

„Prosím?“

„Má matka byla nevinná,“ řekla Karla Lemarchantová.

Hercule Poirot si mnul nos. Mumlal:

„Přirozeně – chápu, že...“

„To není věc citu. Je tu její dopis. Zanechala mi jej, když umírala. Měli mi jej odevzdat v den mé plnoletosti. Psala jej jen proto, abych měla jistotu. Píše v něm, že to neudělala, že je nevinná – že o tom nikdy nemusím pochybovat.“

Hercule Poirot hleděl zamyšleně na mladý obličej plný života, který k němu tak vážně vzhlížel. Pak řekl zvolna:

„Tout de même...“

Karla se usmála.

„Ne, maminka nebyla taková! Myslíte, že to mohla být lež – sentimentální lež?“ Naklonila se vzrušeně kupředu.

„Poslyšte, pane Poirote, jsou věci, které děti vědí docela dobře. Pamatuji se na maminku – jsou to ovšem jen kusé úryvky vzpomínek – ale uvědomuji si zřetelně, jaká to byla žena. Nelhala – nelhala ani z dobroty srdce. Vždycky mi řekla přímo, bude-li něco bolet nebo ne. Ať už mi tahala třísku z prstu, nebo když mě vedla k zubnímu lékaři – víte, ani v takových případech nelhala. Pravdomluvnost byla u ní vrozená vlastnost. Nemyslím, že jsem ji měla nějak zvlášť ráda – ale věřila jsem jí. A věřím jí dosud! Jestli říká, že nezabila mého otce, tedy ho nezabila! Nebyla z těch, kdo mohou slavnostně napsat lež ve chvíli, kdy umírají.“

Poirot zvolna, skoro zdráhavě přikývl.

Karla pokračovala:

„Proto si mohu vzít Jana s dobrým svědomím. Ale on nemůže. Myslí si, že je přirozené, když pokládám svou matku za nevinou. Je nutno celý případ objasnit, pane Poirote.“

A vy to dokážete.“

Hercule Poirot řekl váhavě:

„I když je pravda, co říkáte, mademoiselle, šestnáct let je dlouhá doba!“

„Vím, že to bude tvrdý oříšek,“ řekla Karla. „Ale vy jej rozlousknete!“

Hercule Poirot šibalsky zamrkal.

„Tiens, tiens!* Vy víte, jak na mne!“

Karla řekla:

„Slyšela jsem o vás. Vím, co jste dokázal. Vím, jak jste to dokázal. Psychologie je vaše silná stránka i váš koníček, vidíte? A ta se nemění. Hmatatelné důkazy jsou tytam – stopy v písku, špačky z cigaret a sešlápnutá stébla trávy. Po těch už pátrat nemůžete. Ale můžete prostudovat celý případ a snad promluvit s lidmi, kteří při tom byli – všichni ještě žijí – a pak – a pak, jak jste právě řekl, usadit se pohodlně do křesla a myslit. A tak poznáte, jak to opravdu bylo...“

Poirot se zvedl. Přihladil si rukou kníry. Pak řekl:

„Mademoiselle, jsem poctěn! Dokážu vám, že jsem hoden vaší důvěry. Zkusím to. Prozkoumám události, které se zběhly před šestnácti roky, a odhalím pravdu!“

Karla vstala. Oči jí zářily. Ale řekla pouze: „Dobře!“

Hercule Poirot vztyčil výmluvně ukazováček.

„Vteřinku. Řekl jsem, že odhalím pravdu. Nejsem předpojat, rozumíte? Nemám vaši jistotu o nevině vaší matky.“

Když se ukáže, že byla vinna – eh bien, co pak?“

Karla pohodila pyšně hlavou. Řekla:

„Jsem její dcera. Chci pravdu!“

„Tedy en avant,“ odpověděl Poirot. „Ačkoli to není to pravé. Spíše naopak: en arriere...“

PRVNÍ DÍL

OBHÁJCE

„Jestli se pamatuji na Cralův případ?“ řekl sir Montague Depleach. „Ovšemže se pamatuji. Dokonce výborně. Kouzelná ženská! Ale nevyrovnaná. Žádná sebekázeň.“

Pohlédl úkosem na Poirota.

„Proč se mne ptáte?“

„Zajímá mě to.“

„Není to od vás právě taktní, drahý příteli,“ řekl Depleach, odhaluje zuby v onom náhlém, proslaveném

„vlčím úsměvu“, o němž bylo známo, že působí na svědky drtivě. „Nepatřil zrovna k mým úspěchům.

Nevysekal jsem ji z toho.“

„To vím.“

Sir Montague pokrčil rameny.

„Ovšem, tehdy jsem ještě neměl tolik zkušeností jako teď.

Myslím však, že jsem přesto udělal vše, co bylo v lidských silách. Člověk nemůže nic bez kooperace.

Přesto se nám podařilo změnit trest smrti v doživotní žalář. Byl to pobuřující případ. Spousta ctihodných žen a matek podepsala žádost o milost. Obžalovaná vzbudila mnoho sympatií.“

Opřel se pohodlně v křesle a natáhl své dlouhé nohy dopředu. Zatvářil se právnicky vychytrale.

„Víte, kdyby ho byla zastřelila nebo probodla dýkou – byl bych to hrál na zabití. Ale jed – ne, s tím se nedá nic dělat.

To je ošemetná věc – moc ošemetná!“

„Jak zněla obhajoba?“ zeptal se Hercule Poirot.

Věděl to, protože si už přečetl všechny novinářské zprávy z té doby, ale řekl si, že neuškodí, bude-li se před sirem Montaguem tvářit, jako by o ničem nevěděl.

„Poukazoval jsem v ní na možnost sebevraždy. Bylo to jediné, co se dalo vymyslet. Jenomže s tím byly potíže. Crale prostě nebyl ten typ! Vy jste ho neznal, vidíte? No, byl to takový bouřlivák, víte, takový divoch. Děvkař, piják – a tak dále. Jedl a pil a hodoval a užíval života plnými doušky.

Porotu prostě nepřesvědčíte, že takovýhle člověk si klidně sedne a oddělá se. To zkrátka neklape. Měl jsem hned ze začátku pocit, že je to marné lásky snažení – že to projedu.

Kdyby mi aspoň byla nahrávala! Ale mohl jsem si být jist, že prohrajeme, jakmile se objevila na lavici obžalovaných.

Kouska bojovnosti v ní nebylo. Ale kdybych ji nebyl pustil k slovu, porota by si teprve myslela své.“

Poirot řekl:

„Na to jste tedy narážel, když jste před chvílí mluvil o tom, že se bez kooperace nic nesvede?“

„Ovšem, ovšem, drahý příteli. Nejsme kouzelníci ani čarodějové, chápete! Bitva je napůl vyhraná, jestliže udělá obžalovaný příznivý dojem na porotu. Zažil jsem nesčetněkrát, že porota rozhodla pravý opak, než kam mířily soudcovy vývody. „Von to udělal, to je jistý,“ to je jedno stanovisko.

Nebo: „Von? Ani vopovážit! Von by nebyl schopnej udělat něco takovýho.“ A Karolína Cralová se vůbec ani nenamáhala udělat dojem!“

„A proč ne?“

Sir Montague pokrčil rameny.

„Co já vím! Měla ho ráda, to je jisté. Byla zdrcena, když si uvědomila, co provedla. Myslím, že se nikdy nevzpamatovala.“

„Vy jste tedy přesvědčen, že to udělala?“

Depleach vypadal zaraženě. Řekl:

„Ehm – o tom přece není pochyby!“

„Přiznala se vám někdy, že je vinna?“

Depleach se zatvářil téměř uraženě.

„Samozřejmě že ne! Ovšemže ne! Máme přece vlastní pravidla hry, ne? Nevina je v našem případě vždycky – ehm – předpokládána, škoda že nemůžete mluvit se starým Mayhewem. Byl to její právní

zástupce a mohl by vám o tom říci více než já. Ale už na něm, na chudákovi, roste tráva. Měl ovšem syna, Jiřího Mayhewa, ale ten byl tehdy ještě docela mladý. Šestnáct let je dlouhá doba.“

„Vím, vím. Ještě Štěstí, že vy si tolik pamatujete. Máte obdivuhodnou paměť.“

Depleachovi to zřejmě zalichotilo. Zamumlal:

„Nu, člověk si vzpomene – aspoň na to hlavní. Zvlášť když jde o nějakou slavnou při. A Cralova případu byly ovšem tehdy plné noviny. Spousta zajímavých podrobností.“

A ta mladá dívka, která byla do toho zapletena, byla nápadně krásná. Ale – mezi námi řečeno – velmi tvrdá a mazaná.“

„Nehněvejte se na mne, že tak naléhám,“ řekl Poirot, „ale táži se vás znovu, máte-li pochyby o vině Karolíny Cralové?“

Depleach pokrčil rameny.

„Mám-li být upřímný, nemyslím, že se o ní dá pochybovat.“

Nikdo jiný ho neotrávil než ona.“

„Jaké byly důkazy proti ní?“

„Závažné, velmi závažné. Předně to, že se spolu po léta rvali jako pes a kočka – věčné hádky a rozbroje. Crale měl pořád nějaké milostné pletky se ženskými. Nemohl za to.“

Bylo to prostě v něm. Snášela to celkem dobře. Omlouvala ho jeho kumštýřskou povahou – a Crale byl opravdu znamenitý malíř, to víte, ne? Za jeho obrazy se teď platí strašné peníze – strašné peníze! Mně osobně se jeho sloh nelíbí – ty násilně drsné a schválně ošklivé mazanice – ale co naplat, je to umění.

Nu, a jak jsem řekl, byly mezi nimi časem neshody pro ta jeho milostná dobrodružství. Paní Cralová nebyla žádná putinka, která trpí mlčky. Hádali se do krve, ale Crale se k ní vždycky nakonec vrátil. Jeho nevěry neměly dlouhého trvání.

Ale jeho poslední dobrodružství bylo něco docela jiného. Šlo o dívku, o mladičkou dívku – bylo jí tehdy sotva dvacet.

Jmenovala se Elsa Greerová. Byla jediná dcera yorkshirského továrníka. Měla peníze a věděla, co chce. A to, co chtěla, byl Amyas Crale. Přinutila ho, aby ji maloval – nedělal obvyklé společenské portréty: „paní Vrchní Nadprůmyslníková v růžovém lamé a v perlách“ – maloval osobnosti. Myslím, že ženy většinou ani nestály o to, aby je maloval – nijak je ve svých portrétech nešetřil! Ale mladou Greerovou dělal – a zamiloval se přitom do ní až po uši. Víte, táhlo mu ke čtyřiceti a byl už dlouhá léta ženat. Byl zrovna zralý, aby se zbláznil do nějaké žabky. A tu mu právě přišla do cesty Elsa Greerová. Bláznil po ní a chtěl se dát rozvést a vzít si ji.

Karolína Cralová se vzepřela. Vyhrožovala mu. Dva svědci zaslechli, jak říká, že ho zabije, jestliže se nevzdá Elsy.

A myslila to doopravdy! Den předtím, než se to stalo, svačili s jedním ze svých sousedů, jehož koníčkem byly léčivé i jedovaté byliny a různé domácí medicíny. Mezi jeho lektvary byl také výtažek z bolehlavu.

Mluvilo se o něm a o tom, že může způsobit smrt.

Druhého dne soused upozoroval, že polovina obsahu láhve zmizela. Poděsil se. V pokoji paní Cralové se našla téměř prázdná lahvička od téhož jedu, schovaná na dně zásuvky.“

Hercule Poirot sebou neklidně zavrtěl.

„A nemohl ji tam nastrčit někdo jiný?“

„Och, paní Cralová se přiznala, že jed vzala. Byla to velká hloupost, to se rozumí, ale v té době neměla ještě právního zástupce, který by jí poradil. Když se jí ptali, přiznala se k tomu docela upřímně.“

„A proč?“

„Říkala, že se zabývala myšlenkou na sebevraždu. Nedovedla vysvětlit, proč je lahvička prázdná ani proč jsou na ní pouze otisky jejích prstů. To jí strašně přitížilo. Trvala na tom, že Amyas Crale spáchal sebevraždu, víte. Ale jestliže vypil obsah lahvičky, která byla schována v jejím pokoji, byly by na ní musily být také jeho otisky, ne jen její.“

„Jed mu byl podán v pivu, že?“

„Ano. Jeho žena vyndala láhev z ledničky a sama mu ji přinesla do zahrady, kde maloval. Nalila mu pivo, podala mu je a pozorovala, jak pije. Všichni již odešli k obědu a opustili ho – často při malování zapomněl na jídlo. Později ho tam paní Cralová a vychovatelka našly mrtvého. Tvrdila, že v pivu, které mu dala, nic nebylo. V obhajobě jsme to vysvětlovali tak, že Crale přepadl záchvat výčitek a špatného svědomí a v tom stavu že vлил jed do piva sám. Nesmysl, ovšem – Crale nebyl ten typ! A otisky prstů byly nejzávažnější svědectví proti ní.“

„Našli na pivní láhvi její otisky?“

„Ne, nenašli, byly tam pouze jeho – a ty byly jen narafičeny. Karolína zůstala sama s mrtvolou, když

vychovatelka odešla zavolat lékaře. A tehdy asi otřela láhev i sklenici a přitiskla na ně jeho prsty. Předstírala, rozumíte, že se jedovaté tekutiny ani nedotkla. Ale marně! Starý Rudolph, který byl veřejným žalobcem, si z toho tropil posměšky – a dokázal věrojatně pokusem u soudního dvora, že Crale nemohl držet láhev v rukou tak, jak ukazovaly otisky prstů. Snažili jsme se ovšem dokázat, že to šlo – že dostal před smrtí do rukou křeč, ale – upřímně řečeno – neznělo to nijak přesvědčivě.“

Hercule Poirot řekl:

„Jed musil být nalit do piva dříve, než paní Cralová odnesla láhev do zahrady.“

„V láhvi nebylo po jedu ani stopy. Byl pouze ve sklenici.“

Zarazil se – jeho velká, hezká tvář se rázem změnila – a otočil prudce hlavu. „Poslyšte, Poirote, co tím vlastně sledujete? Čeho se týkala vaše poznámka?“

„Kdyby byla Karolína Cralová nevinná,“ řekl Poirot, „jak by se byl jinak mohl dostat jed do sklenice?“

Obhajoba tehdy tvrdila, že ho tam nalil Amyas Crale sám. Ale vy říkáte, že je to naprosto nepravděpodobné, a v tom s vámi souhlasím.

A když to neudělala Karolína Cralová, musil to udělat někdo jiný.“

Depleach se na něho téměř osopil:

„K čertu, člověče, copak se dá mrtvý kůň popohnat bičem ke cvalu? Všechno je to dávno pryč. Ovšemže to udělala!“

Byl byste tomu taky věřil, kdybyste ji byl viděl. Měla to zrovna napsáno na čele. Dokonce jsem měl dojem, že je rozsudek pro ni úlevou. Nebála se. Nebyla vůbec rozčilená.

Jen chtěla, aby to už bylo odbyto a aby měla pokoj. Byla velmi statečná, opravdu...“

„A přece,“ řekl Hercule Poirot, „když umírala, zanechala pro svou dceru dopis, kde slavnostně přísahá, že je nevinná.“

„Proč ne?“ řekl sir Montague. „Vy nebo já bychom to na jejím místě udělali také.“

„Její dcera tvrdí, že nebylo v její povaze lhát.“

„Její dcera tvrdí! Hlouposti! Co ta o tom ví? Můj milý Poirote, její dcera byla v době procesu ještě dítě. Byly jí čtyři roky – nebo pět? Změnili jí jméno a vyšoupli ji z Anglie někam za moře k příbuzným. Co ta o tom může vědět nebo si pamatovat?“

„Děti někdy velmi dobře vycítí povahu dospělých.“

„Možná že ano. Ale v tomto případě to nejde. Její dcera si přirozeně přeje věřit, že její matka nebyla vražednice.“

Ať si tomu věří! To nikomu neuškodí!“

„Naneštěstí si však přeje důkazy.“

„Důkazy, že Karolína Cralová nezabila svého manžela?“

„Ano.“

„Těch se nedočká!“

„Myslíte?“

Slavný obhájce se pátravě podíval na svého společníka.

„Vždycky jsem vás považoval za čestného člověka, Poirote.“

Do čeho se to pouštíte? Chcete z ní tahat peníze, že v ní podněcujete přirozenou dětskou lásku a důvěru k matce?“

„Neznáte to děvče. Není to obyčejná dívka. Je neústupná a velmi energická.“

„Nedivím se, že dcera Amyase a Karoliny Cralových je taková, jak říkáte. Co vlastně chce?“

„Chce poznat pravdu.“

„Hm – bojím se, že to bude pro ni trpká pravda. Upřímně, Poirote, myslím, že je to jasné. Zabila ho.“

„Prominete mi, milý příteli, ale o tom se musím napřed sám přesvědčit.“

„Nu, nevím, jak to provedete. Můžete si přečíst vše, co o tom bylo v novinách. Humprey Rudolph byl veřejným žalobcem. Je mrtev – počkejte, kdopak byl jeho nástupcem?“

Tuším, že mladý Fogg. Ano, Fogg. Můžete si s ním pohovořit. A pak můžete promluvit s lidmi, kteří tam tehdy byli.“

Pochybují, že budou mít radost, že do toho chcete zarýt a že tu starou historii ohříváte, ale snad se vám z nich podaří něco vytáhnout. Není pochyby, že jste všemi mastmi mazaný.“

„Ach ano, lidé, kteří tam tehdy byli! To je velmi důležité.“

Nevzpomínáte si náhodou, kdo to byl?“

Depleach uvažoval:

„Počkejte, počkejte – je to už tolik let! Bylo do toho zapleteno jenom pět osob – služebné V to nepočítám – byly to takové věrné, vyplašené osůbky – žádná o ničem nevěděla.“

Ty nemohl nikdo podezřít.“

„Říkáte, že jich bylo pět. Povězte mi, kdo.“

„Nu, první z nich byl Filip Blake. To byl Cralův nejlepší přítel – znali se od dětství. Byl tehdy právě u nich na návštěvě. Je dosud živ. Vídávám ho občas na golfu. Bydlí na St. Georges Hillu. Je bankéřem, hraje na burze a na trhu akcií je jako doma. Úspěšný člověk, poněkud náchylný k tloustnutí.“

„Ano. A kdo dál?“

„Pak tam byl Blakův starší bratr. Žije na panství – je tak trochu pecivál.“

Poirotovi vyskočila v té chvíli v mysli stará dětská říkanka.

Pokusil se ji zapudit. Nesmí si věčně vzpomínat na dětské veršovačky. V poslední době to v něm vzrostlo v úplnou posedlost. Ale říkanka se zahnat nedala:

Žilo, bylo, dávno tomu, malinkých pět prasátek, první na trh běží z domu koupit kornout cukrátek.

Na peci se druhé válí a třetímu maso daličtvrté hlodá kost.

Páté křičí jéjé, jéjé, jako by je na nůž brali, copak se mu asi děje, že má na svět zlost?

Zamumlal, aby neodbytné verše přehlušil:

„Říkáte, že byl pecivál?“

„To je ten, o němž jsem už mluvil – pořád kutil doma něco s jedy a rostlinkami – byl tak trochu chemik. Nu, každý má svého koníčka. Jak jen se jmenoval křestním jménem?“

Jako nějaký spisovatel – už to mám! Meredith. Meredith Blake. Nevím, jestli dosud žije.“

„A kdo tam byl ještě?“

„Nu, hlavní příčina celého neštěstí. Elsa Greerová.“

„... a třetímu maso dali,“ zabručel pro sebe Poirot.

Depleach se na něho udiveně podíval.

„Co jste to říkal? Něco o mase? Elsa Greerová se jím věru mohla živit jako všechny pravé šelmy. Od té doby vystřídala tři muže. Je u rozvodového soudu jako doma. A vždycky když se znovu vdá, nějak si polepší. Teď je z ní lady Dittishamová. Otevřte si kterékoli číslo Tatlera a můžete vzít jed na to, že ji tam najdete!“

„A ti dva zbývající?“

„Vychovatelka. Nevzpomínám si, jak se jmenovala. Příjemná, schopná osoba. Thompsonová – Johnesová – tak nějak. A pak tam bylo dítě. Nevlastní sestra Karolíny Cralové.“

Bylo ji tehdy kolem patnácti. Později si získala dosti zvučné jméno archeologickými vykopávkami, za nimiž jezdí až někam do Tramtárie. – Warrenová – ano, Warrenová se jmenuje. Angela Warrenová. Dnes je z ní mladá žena, která člověku svými znalostmi až trochu nahání strach. Zrovna nedávno jsem se s ní někde setkal.“

„Není tedy jako to páté prasátko, které křičí jéjé, jéjé, jako by je na nůž brali...!“

Sir Montague Depleach se na něho podíval úkosem. Pak řekl suše:

„Měla by proč křičet jéjé, jéjé. Víte, je zohyzděna. Má hroznou jizvu přes jednu tvář. Kdysi byla – oh, však se jednou dozvíte, jak to bylo.“

Poirot vstal. Řekl:

„Děkuji vám. Byl jste velmi laskav. Jestliže nezabila paní Cralová svého muže...“

Depleach mu skočil do řeči.

„Ale ona ho zabila, určitě ho zabila. Dávám vám své slovo.“

Poirot pokračoval, nevšímaje si, že byl přerušen.

„... pak se zdá logické, že ho zabil někdo z těch pěti.“

„Možná že by ho byl někdo z nich mohl zabít,“ váhavě přiznával Depleach. „Ale nechápu, proč by to byl dělal. Nikdo neměl k tomu důvod! Jsem úplně přesvědčen, že z nich to nebyl nikdo! Pusťte to z hlavy, starý příteli.“

Ale Hercule Poirot se jen usmál a zavrtěl hlavou.

VEŘEJNÝ ŽALOBCE

„Vinna jako ďábel,“ řekl úsečně Fogg.

Hercule Poirot se podíval pozorně na právníkovu úzkou tvář s ostrými rysy.

Quentin Fogg, veřejný žalobce, byl docela jiný než Montague Depleach. Depleach měl sílu, magnetismus, dravou, až násilnickou osobnost. Dosahoval svých činů náhlou a dramatickou změnou chování.

Uhlazený, zdvořilý, okouzlující – a hned zase, jako bys švihl čarodějným proutkem, ohrnuté rty, kousavý úsměšek – nepřítel až na smrt.

Quentin Fogg byl hubený, bledý a postrádal až podivně to, čemu se říká osobnost. Jeho otázky byly klidné a nevzrušené – ale důrazně naléhavé. Byl-li Depleach jako končír, byl Fogg jako nebozez. Zavrtával se vytrvale hlouběji a hlouběji. Nedobyl nikdy okázalé a halasné slávy, ale byl znám jako prvotřídní právník. Většinou své pře vyhrával.

Hercule Poirot si ho zpytavě prohlížel.

„Tak jste se tedy na ni díval?“

Fogg přikývl. Řekl:

„Měl jste ji vidět, když ji vyzvali, aby vystoupila z lavice obžalovaných. Starý Humple Rudolph (byl tehdy veřejným žalobcem) ji prostě roztrhal na cucky. Na cucky.“

Zarazil se a pak řekl něco neočekávaného:

„Víte, bylo toho trochu moc.“

„Obávám se,“ řekl Hercule Poirot, „že dobře nechápu, jak to myslíte.“

Fogg svraštil jemně vykroužené obočí. Přešel si citlivými prsty vyholený horní ret. Řekl:

„Jak bych vám to nejlépe vysvětlil? Je to typicky anglický způsob. Na sedícího ptáka se nestřílí, to to snad nejlépe vystihuje. Chápete to teď?“

„Máte pravdu, je to příliš anglické hledisko, ale myslím, že vám rozumím. Angličan rád popřává ‚šanci‘ své oběti, ať je to u trestního soudu nebo na hřištích v Etonu či venku na honech.“

„Ano, to je přesně to. Nuže, v tomto případě se obžalované ani v nejmenším neumožnilo, aby mohla vyklouznout.“

Humple Rudolph si s ní dělal, co chtěl. Začalo to hned, když ji vyslychal Depleach. Stála tam jako učenlivá malá holčička, když přijde někam na návštěvu, a odpovídala na Depleachovy otázky, jako by se je naučila nazpaměť. Učenlivá, přesně slovo za slovem, a dokonale nepřesvědčivá! Naučili ji, co má mluvit, a ona to odříkala. Nebyla to Depleachova vina. Ten starý šibal hrál svou úlohu dokonale – ale v žádném výstupu pro dva to jeden sám neutáhne. Na porotu to nemohlo zapůsobit hůř. A nato povstal Humple ze svého místa.

Zažil jste ho? Je hrozný. Potahuje se za talár, komíhá se na patách – a najednou vyrazí jako ostříž!

Jak jsem už řekl. Roztrhal ji na cucky. Vedl ji sem, vedl ji tam – a ona vždycky vlítla do nastražené pasti. Přinutil ji, že sama musela přiznat nesrovnalosti svých výpovědí, dohnal ji k tomu, že si sama odporovala. Zamotávala se čím dál tím více. A pak to vše zaokrouhlil, jak to s oblibou dělává. S velkou jistotou a velmi přesvědčivě: Prohlašuji vám, paní Cralová, že vaše výpověď o tom, že jste se zmocnila jedu, abyste spáchala sebevraždu, je snůška lží a klamů. Prohlašuji, že jste jed ukradla proto, abyste otráвила svého muže, který vás chtěl opustit pro jinou ženu, a že jste mu také jed podala.“

A ona se jen na něho podívala – byla taková pěkná – jemná a křehká – a řekla: „Och ne – neudělala jsem to.“ Ale znělo to uboze nepřesvědčivě. Viděl jsem, jak se Depleach zavrtěl na židli. Věděl, že tím je vše ztraceno.“

Fogg se na chvíli odmlčel a pak pokračoval:

„A přece – kdoví – snad to bylo to nejchytřejší, co mohla udělat! Vzbudila tím onu podivnou rytířskou, která je u nás tak úzce spojena se surovými sporty a o níž si většina cizinců myslí, že je to náš anglický pokrytecký humbuk. Porota cítila – celý soudní dvůr cítil, že nemá ani jiskřičku naděje dostat se ze smyčky. Neuměla se bránit ani bojovat. Byla úplně bezmocná proti útokům takového chytrého násilníka, jako byl starý Humple. To tiché, nepřesvědčivé: Och ne – neudělala jsem to – znělo to tak dojemně – jinak to nedovedu vyjádřit – prostě dojemně. – Byla ztracena. Ano, do jisté míry to bylo to nejmoudřejší, co mohla udělat. Porota se radila jenom půl hodiny. Rozhodla: Je vinna, ale může žádat o změnu trestu. Víte, působila dobře jako pravý opak té druhé, své sokyně.“

Proti Greerové byla porota zaujata hned ze začátku. Vystupovala příliš otrle a sebevědomě. Byla velmi hezká, tvrdá, moderní. Ženy, které byly na přelíčení, v ní viděly nenáviděný typ – pravou rozvratitelku rodiny. Klid domovů byl ohrožen, když se okolo volně toulala taková děvčata. Děvčata tak zatraceně vzrušující, která měla pro práva žen a matek jen pohrdavý posměšek. Musím však přiznat, že se poctivě a otevřeně ke všemu přiznala. Nedělala se lepší, než byla.

Zamilovala se do Amyase Crala a on do ní a necítila ani nejmenší výčitky svědomí, že ho bere ženě a dítěti.

V něčem jsem ji takřka obdivoval. Byla bystrá a bojovná.

Depleach ji zasypal spoustou ošklivých a ožehavých otázek při výslechu, ale nedala se. Přesto jí soud nebyl nakloněn.

A soudci – byl to starý Avis – se zřejmě nelíbila. Býval zamlada sám velmi do větru – ale jakmile si navlékl talár, byl z něho horlivý zastánce mravopočestnosti. Ke Karolíně Cralové byl mírnost sama. Nemohl popřít fakta, ale dělal narážky na to, jak zle byla provokována a co vytrpěla.“

„Nepodporoval teorii o sebevraždě, kterou rozvíjela obhajoba?“ zeptal se Hercule Poirot.

Fogg zavrtěl hlavou.

„Nešlo to. Bylo to příliš přitažené za vlasy. Pochopte, nechci tím říci, že by byl Depleach nedělal, co bylo v jeho moci. Byl skvělý. Vylíčil dojemný obraz temperamentního umělce přetékájícího srdce, zbožňujícího život, jehož se náhle zmocnila vášeň k mladé půvabné dívce, vášeň, již nemohl odolat, i když ho svědomí sebevíc trápilo. Potom líčil jeho zděšení a pohoršení nad sebou samým, výčitky nad tím, jak se chová ke své ženě a k dítěti, a náhlé rozhodnutí ukončit to vše jediným způsobem, který považoval za čestný. Byl to ohromný výkon. Depleachův hlas vám vhněl slzy do očí.

Cítil jste přímo, jak se chudák Crale zmítá mezi svou vášní a vrozenou slušností. Bylo to strhující.

Jenomže – když Depleach domluvil a kouzlo jeho výmluvnosti přestalo působit, nemohl jste si dobře srovnat tuto legendární postavu se skutečným Amyasem Cralem. Všichni o něm přece všechno věděli.

Ne, Crale nebyl takový, jak ho líčil Depleach. A Depleach by se byl marně snažil sehnat nějaké důkazy, aby mohl svá slova podepřít. Naopak. Málokdo byl tak nezatížen jakýmkoli svědomím jako právě Crale. Byl to divoký, neukázněný, výbušný sobec. Měl-li nějakou morálku, týkala se pouze jeho malování. Jsem přesvědčen, že by nebyl nikdy namaloval něco, s čím by vnitřně nesouhlasil, i kdyby mu za to slibovali hory doly. Ale jinak to byl plnokrevný muž, který miloval život a uměl ho užívat plnými doušky.

Sebevražda? Nikdy!“

„Možná že byla chyba trvat při obhajobě na sebevraždě.“

Fogg pokrčil hubenými rameny. Řekl:

„Co jiného se dalo vymyslet? Obhájce přece nemohl složit ruce do klína a tvrdit, že porota bude zbytečná, protože žalobce nebude moci obžalované nic dokázat. Na to bylo příliš mnoho usvědčujících okolností.

Paní Cralová věděla o jedu – sama se přiznala, že jej vzala. A byla tu příčina k vraždě i příležitost ji provést – prostě všechno.“

„Nebylo možno se pokusit dokázat, že to všechno bylo uměle nastraženo?“

„Vždyť se téměř ke všemu přiznala! A bylo by to taky za vlasy přitaženo. Chcete říci, že Crala zavraždil někdo jiný a nalíčil všechno tak, aby padlo podezření na ni?“

„Pokládáte to za úplně vyloučené?“

Fogg řekl zvolna:

„Naprostě. A kde bychom měli hledat onoho mystického vraha X, na nějž narážíte?“

„Zřejmě v nejbližším okolí,“ odpověděl Hercule Poirot.

„Bylo tam pět lidí, z nichž to mohl někdo udělat.“

„Pět? Počkejte..., byl tam jakýsi divný patron, který si pořád hrál s nějakými lektvary. Nebezpečný koníček, ale on sám byl docela neškodný tvor. Tak trochu neslaný nemastný.

Nemyslím, že by mohl být tím tajemným X. Pak tam byla ta mladá dívka – ta by byla mohla odpravit Karolínu, ale rozhodně ne Amyase. Potom tam byl nějaký bankéř – nejlepší Cralův přítel. Do detektivky by se to hodilo, ale ve skutečném životě to nevychází. Jinak tam už nebyl nikdo – a přece!

Mladíčka sestra paní Cralové, ale tu by nikdo nemohl vážně podezřívat. To jsou čtyři.“

Hercule Poirot řekl:

„Zapomínáte na vychovatelku.“

„Ano, máte pravdu. Vychovatelky jsou taková nešťastná stvoření, na která vždycky každý zapomíná. Ale pamatuji se na ni, i když jen mlhavě. Byla středního věku, nevýrazná, ale zdatná. Možná že by nějaký psychoanalytik mohl tvrdit, že vzplála hříšnou vášní ke Cralovi, a že ho proto zabila. Potlačené komplex starých panen! Ne, to by nešlo, tomu prostě nevěřím. Pokud si vzpomínám, nebyl to vůbec tenhle typ.“

„Je to už tak dávno?“

„Patnáct nebo šestnáct let. Ano, už šestnáct. Nemůžete se divit, že člověk na to má už jen vybledlé vzpomínky.“

„Naopak,“ řekl Hercule Poirot, „jsem překvapen, jak dobře si všechno pamatujete. Až to zaráží. Jako byste to všechno měl přímo před očima. Když mluvíte, všechno se vám znovu jasně vybavuje.“

Fogg pronesl váhavě:

„Ano, máte pravdu – vidím to – vidím všechno docela zřetelně.“

„Mohl byste mi říci proč – velmi by mne to zajímalo,“ řekl Hercule Poirot.

„Proč?“ Fogg chvilku uvažoval. Jeho úzká, intelektuální tvář byla náhle živá a plná zájmu.

„Ano, to je to – proč.“

„Koho vidíte tak jasně? Svědky? Porotce? Soudce? Nebo obžalovanou, když měla vypovídat?“

Fogg řekl klidně:

„To je ovšem ono ‚proč‘. Uhodl jste to. Budu ji stále vidět... Romantika mládí je divná věc. A ona ji vzněcovala.

Nevím, byla-li skutečně krásná... Nebyla zvlášť mladá – vypadala unaveně – měla kruhy pod očima. Ale všechno se na ni soustřeďovalo. Zájem – dramatickost událostí i soudního přelíčení. A přece byla většinou duchem nepřítomná. Její duše byla někde daleko, nedostupně daleko – a tady byla jen klidná, pozorná tělesná schránka – a na rtech měla nádech zdvořilého úsměvu. Jako by byla zahalená nějakou clonou mlhy a polostínu. A přece, přes to všechno – byla nějak víc živoucí než ta druhá – to děvče s dokonalým tělem, s krásným obličejem a s krutou silou mládí. Obdivoval jsem Elsu Greerovou, že byla tak bystrá, že uměla bojovat, že se dovedla vzepřít svým trapičům a nehnout přitom ani brvou! Ale Karolínu Cralovou jsem obdivoval, protože nebojovala, protože se ukryla do svého vnitřního světa polosvětla, polostínu. Nebyla nikdy poražena, protože se vůbec nepustila do boje.“

Odmlčel se.

„Vím jistě jen jedno. Milovala muže, kterého zabila.

Milovala ho tak, že napolo zemřela s ním...“

Pan Fogg, věhlasný právník, zmlkl a čistil si brýle.

„Bože,“ řekl, „zdá se mi, že jsem vám tu napovídal spoustu podivných nesmyslů. Byl jsem tehdy ještě mladíček, víte.

A udělalo to na mne hluboký dojem. Ale i dnes vím zcela jistě, že Karolína Cralová byla velmi pozoruhodná žena.

Nikdy na ni nezapomenu. Ne, nezapomenu na ni nikdy...“

MLADÝ PRÁVNÍ ZÁSTUPCE

Jiří Mayhew byl opatrný a nesdílný. Pamatuje se na ten případ, ovšemže se pamatuje, ale jen matně. Byla to věc jeho otce – sám byl tehdy teprve devatenáctiletý.

Ano, případ vzbudil značný rozruch. Crale byl velmi známý muž. Jeho obrazy byly znamenité – opravdu znamenité. Dva z nich jsou v Národní galerii. Ne že by to byl důkaz... Pan Poirot musí prominout, ale nechápe dobře, proč se o všechno tak zajímá. Aha, kvůli dceři! Skutečně?

Opravdu? Přijela z Kanady? Vždycky slýchal, že byla na Novém Zélandě. Jiří Mayhew zvolna roztával. Byla to pro ni strašná rána. Hluboce s ní cítí. Bylo by věru bývalo lépe, kdyby se nebyla nikdy dověděla pravdu. Ovšem teď už nemá smysl o tom mluvit.

Chce se dozvědět vše? Ano, ale co chce vlastně vědět?

Byly tu ovšem zápisky z přelíčení. Sám neví téměř nic.

Ne, obává se, že nelze pochybovat o vině paní Cralové.

Byly tady ovšem polehčující okolnosti. Tihle umělci – s těmi je těžký život. Říkalo se, že Crale měl stále nějaké milostné pletky.

A ona byla typ ženy, která chce, aby jí muž bezvýhradně patřil.

Nechtěla se o něj s nikým dělit. Nedovedla se s tím smířit.

Dnes by se s ním prostě rozvedla a přežila by to.

„Počkejte – ehm – myslím, že šlo tehdy o lady Dittishamovou?“ dodával opatrnicky.

Poirot řekl, že – pokud ví – je tomu tak.

„V novinách se o ní časem objeví nějaká zmínka,“ řekl Mayhew. „Byla už dvakrát rozvedená. Je velmi bohatá, jak asi víte. Před Dittishamem byla provdána za slavného cestovatele. Mnoho se o ní stále mluví. Zdá se, že je z žen, které milují proslulost.“

„Nebo zbožňují proslulé,“ podotkl Poirot.

Jiřího Mayhewa tato myšlenka zřejmě zarazila. Váhavě přiznával:

„Snad – možná – mohl byste mít pravdu.“

Zdálo se, že mu to vrtá hlavou.

„Zastupovali jste dlouho paní Cralovou?“ zeptal se Poirot.

Jiří Mayhew zavrtěl hlavou.

„Naopak. Jonathan a Jonathan byli právními zástupci Cralovy rodiny. Za daných okolností však pan Jonathan usoudil, že by ji mohl těžko zastupovat, a ujednal s námi – s mým otcem – že případ převezmeme my. Myslím, že byste si měl, pane Poirote, pohovořit se starým panem Jonathanem.

Nechodí už do kanceláře – je mu přes sedmdesát – ale Cralovy znal velmi dobře a mohl by vám říci

mnohem víc než já. Byl jsem tehdy mladý hoch a myslím, že jsem ani nebyl u přelíčení.“

Poirot vstal a Jiří Mayhew, rovněž vstávaje, dodal:

„Nechcete si promluvit s Edmundsem, vedoucím naší kanceláře? Byl už tehdy u nás a velmi se o ten proces zajímal.“

Edmunds byl muž, který vážil každé slovo, než je pronesl.

V očích mu vzplála právnická obezřetnost. Trvalo chvíli, než si udělal o Poirotovi svůj úsudek a než se dal přimět k řeči.

„Ano, pamatuji se na Cralův případ,“ začal.

A dodal přísně: „Byla to hanebná aféra.“

Jeho bystrý zrak spočinul uznale na panu Poirotovi.

Ten řekl: „Po tolika letech se těžko oživují takové věci.“

Edmunds zvolna přikývl hranatou hlavou.

„Neříkám, že máte tak docela nepravdu!“

Hercule Poirot pokračoval: „Paní Cralová zanechala dceru.“

„Ano, pamatuji si, že Cralovi měli nějaké dítě. Vzali si je k sobě příbuzní někde za mořem, že?“

„A tato dcera pevně věří v matčinu nevinu,“ pokračoval Poirot.

Pan Edmunds povytáhl husté obočí.

„Tak odtud vane vítr?“

„Mohli byste mi sdělit něco, co by mohlo podpořit tuto víru?“ zeptal se Poirot.

Edmunds uvažoval. Pak zvolna zavrtěl hlavou.

„Nemohl bych říci na dobré svědomí, že je mi něco takového známo. Vážil jsem si paní Cralové. Ať byla jakákoli, byla to dáma! Ne jako ta druhá. To byla děvka. Jinak se to nedá říci. Otrlá děvka! Byl to takový laciný šmejda – a ani se tím nijak netajila. Kdežto paní Cralová byla charakterní žena.“

„A přece to byla vražednice?“

Edmunds se zachmuřil. Potom pronesl mnohem méně upjatě:

„Na to jsem se také ptal sám sebe den co den, když jsem ji viděl sedět tak klidnou a mírnou na lavici obžalovaných.“

Nevěřím tomu, říkával jsem si. Ale nedalo se, bohužel, věřit ničemu jinému. Ten koniin se nedostal do piva náhodou.

Někdo jej tam vlil. A když to neudělala paní Cralová, kdo by to byl udělal?“

„Toť otázka!“ řekl Poirot. „Kdo?“

Edmunds se opět na něho zadíval chytrýma starýma očima.

„Po tom tedy pátráte?“ řekl.

„Co vy o tom soudíte?“

Trvalo chvíli, než odpověděl.

„Byl jste u soudu, když se četly protokoly?“

„Byl jsem tam po všechny dny.“

„Slyšel jste výpovědi svědků?“

„Slyšel.“

„Nerušilo vás něco při některé z nich? Nějaká neupřímnost, nějaká nesrovnalost?“

Edmunds řekl přímo:

„Myslíte, zdali někdo z nich nelhal? Měl někdo z nich důvod přát si Cralovu smrt? Promiňte, pane Poirote, ale to je velmi melodramatická myšlenka.“

„Přesto jí věnujte pozornost,“ podněcoval ho Poirot.

Zahleděl se do jeho přemýšlivé staré tváře s bystrýma očima. Zvolna, s lítostí zavrtěl Edmunds hlavou.

„Ta slečna Greerová,“ řekl, „byla plna trpkosti a pomstychtivosti. V mnohém jistě pokroutila pravdu, ale její zájem byl, aby Crale zůstal naživu. Z jeho mrtvolky nic neměla.“

Přála si z plna srdce, aby paní Cralovou pověsili, z nenávisti, že jí byl vyrván muž, kterého milovala. Byla jako raněná tygřice. Ale, jak říkám, chtěla mít Crala živého. Filip Blake byl také zaujat proti paní Cralové. Přiložil si polínko, kdykoli se mu naskytla příležitost. Ale svým způsobem byl čestný a poctivý. Byl to Cralův nejlepší přítel. Jeho bratr Meredith Blake byl jako svědek velmi špatný – neurčitý, nejasný – nikdy si nebyl jist svou výpovědí. Zažil jsem mnoho takových svědků. Vypadají, jako by lhali, ačkoli stále mluví pravdu.

Nechtěl říci víc, než musil, ten pan Meredith. Tím více z něho žalobce nakonec vytáhl. Byl z těch plachých lidí, kteří se snadno dají splést. Pak tam byla vychovatelka. Ta se nedala ničím zaskočit. Neplýtvala slovy a odpovídala přesně na každou otázku. Když jste ji poslouchal, byl jste na rozpacích, na čí je straně. Byla

velmi duchapřítomná a věcná.“ Zamlčel se. „Nedivil bych se, kdyby byla věděla mnohem více, než řekla.“ „Také by mne to nepřekvapilo,“ podotkl Hercule Poirot. Pohlédl ostře na vrásčitou, lišáckou tvář pana Alfreda Edmundse. Byla uzavřená a nesdílňá. Ale Hercule Poirot měl dojem, že mu poslední poznámkou chtěl dát nějaký pokyn.

STARÝ PRÁVNÍ ZÁSTUPCE

Pan Caleb Jonathan žil v Essexu. Po zdvořilé Výměně dopisů dostal Hercule Poirot přímo královsky honosné pozvání na večeři a na nocleh. Starý pán byl zřejmě osobnost. Po Jiřím Mayhewovi, neslaném a nemastném, byl pan Jonathan jako sklenice portského vína z jeho vlastního bohatého sklepa. Měl svůj osobitý způsob, jak začít rozmluvu, a byla už téměř půlnoc, než při starém výborném koňaku rozvázal.

Oceňoval jako nějaký orientální monarcha zdvořilé způsoby Hercula Poirota, který na něho nijak nespěchal. Nyní, když podle jeho úsudku nadešel pravý okamžik, byl ochoten se pustit do rozboru Cralovy rodiny.

„Naše kancelář zastupovala už několik generací Cralů.“

Znal jsem Amyase Crala a jeho otce, Richarda Crala, a pamatuji se ještě na Enocha Crala, Amyasova dědečka. Venkovští zemané, jeden jako druhý, kteří měli raději koně než lidi.

Znameníť jezdcí, milovníci žen a odpůrci duchovního života.

Ale žena Richarda Crala měla zálibu právě jen v duchovním životě. Byla poetická a muzikální – hrávala dobře na harfu.

Měla slabé zdraví a vypadala romanticky. Stále polehávala na pohovce. Byla velkou ctitelkou Kingsleyho. Proto dala svému synovi jméno Amyas. Jeho otec si z toho tropil šašky – ale nebránil jí v tom.

Na Amyasu Cralovi se projevila tato různorodost. Podědil po matce sklon k umění a po otci divokou neukázněnost a sobeckost. Všichni Cralové byli sobci. Nikdy se neohlíželi na druhé.“

Starý pán, ťukaje štíhlým ukazováčkem na opěradlo svého křesla, vrhl na Poirota bystrý pohled.

„Myslím, že se nemýlím, pane Poirote – zajímáte se Velmi o lidské povahy.“

Poirot odpověděl:

„To je alfa a omega všech mých případů.“

„Chápu to a souhlasím s vámi. Dostat se – abych tak řekl – provinilci pod kůži! Jak zajímavé! Jak vzrušující!

Naše kancelář se však nezabývala trestními případy. Nebyli bychom mohli zastupovat paní Cralovou, i kdyby to nebyla otázka vkusu. Mayhewovi byli nejvhodnější pro tento případ.

Svěřili obhajobu Depleachovi – nevím, byla-li to právě šťastná volba – i když to byl tehdy nejdražší odborník a vyznal se dokonale ve všech dramatických účinech. Ale nebyli dost prozíraví, aby pochopili, že Karolína mu nebude nikdy nahrávat, jak by si přál. Neměla smysl pro divadelní okázalost.“

„Jaká byla?“ zeptal se Poirot. „Právě to se toužím dovědět ze všeho nejvíce.“

„Ano, ano – ovšem. Co ji dohnalo k tomu činu? To je skutečně nejpodstatnější otázka. Znal jsem ji, víte, ještě než se provdala. Jmenovala se Karolína Spaldingová. Byla tehdy rozhárané, nešťastné stvoření.

Velmi živá a temperamentní.

Její matka záhy ovdověla a Karolína ji hluboce milovala.

Potom se matka znovu provdala – a narodilo se jí nové dítě.

A pro Karolínu nastala doba těžkého utrpení. Je to strašná věc, tyhle mladistvé, nezralé, horoucí žárlivosti!“

„Byla žárlivá?“

„Svrchovaně. Došlo k politováníhodnému neštěstí. Ubohé stvoření, sama si to potom trpce vyčítala. Ale víte, pane Poirote, takové věci se stávají. Mládí bývá bezuzdné. Teprve věk člověka pokrotí.“

Poirot řekl: „Co to bylo?“

„Uhodila dítě – bylo ještě v kolébce – těžátkem. Holčička oslepla na jedno oko a zůstala jí navždy ošklivá jízva.“

Pan Jonathan vzdychl.

„Můžete si představit,“ řekl, „jak pouhá zmínka o tom působila při přelíčení.“

Potřásl hlavou.

„Vyvolalo to v lidech dojem, že se Karolína Cralová nedovede ovládat. Ale nebylo tomu tak. Vůbec ne.“ Odmlčel se a pak pokračoval.

„Karolína Spaldingová často přijížděla do Aldenbury.

Jezdila výborně na koni a byla plná života. Richard Crale ji měl rád. Ošetřovala paní Cralovou, byla jemná a zdatná – a paní Cralová ji také dobře snášela. Karolína nebyla doma šťastna, bylo jí dobře pouze v Aldenbury. Diana Cralová, Amyasova sestra, byla její přítelkyně. Filip a Meredith Blakovi, hoši ze sousedního panství, byli také častými hosty v Aldenbury. Filip byl odjakživa ošklivý, násilnický malý chamtivec. Přiznávám, že mi byl vždycky protivný. Ale slýchávám o něm, že je to dobrý a zábavný společník a věrný přítel. Meredith byl to, čemu jsme za mladých let říkali nekňuba. Měl rád květiny a motýly a rád pozoroval ptáky a zvířata.

Dnes se tomu říká studium přírody. Ach bože, všichni ti mladí lidé byli pro své rodiče zklamáním. Žádný z nich nebyl pravý zemanský synek, jak by se slušelo a patřilo. Nezajímaly je ani hony, ani rybolov. Meredith raději zvířata pozoroval, než honil a střílel. Filipovi bylo město mnohem milejší než venkov a věnoval se peněžnictví. Diana se provdala za muže, který nebyl pánem podle ustálených představ – seznámila se s ním, když byl za války dočasně důstojníkem.

A Amyas, silný, hezký, mužný Amyas se dokonce zvrhl v malíře. Myslím, že Richard Crale z hrůzy nad tím zemřel.

Amyas se po čase oženil s Karolínou. Vždycky se hádali a škorpili, ale brali se opravdu z lásky. Byli do sebe zamilováni až po uši. A nepřestali se mít rádi. Ale Amyas byl jako všichni Cralové nezřízený sobec. Miloval Karolínu, ale nikdy se neohlížel na to, co cítí a jak jí je. Dělal prostě to, co se mu líbilo. Myslím, že ji měl tak rád, jak vůbec mohl někoho milovat, ale přesto jeho cit k ní pokulhával za jeho láskou k umění. Ta byla u něho na prvním místě. A jsem přesvědčen, že ho od umění nikdy žádná žena nemohla odtrhnout. Měl stále milostné spády – dodávaly vzrušení jeho životu a jeho malování – ale když ho chvilková vášeň přešla, nechal chladně každou ženu na holičkách. Nebyl ani sentimentální, ani romantický. A nebyl vlastně ani otrokem svých vášní. Jediná, o kterou opravdu stál, byla Karolína. A protože to věděla, dovedla se s mnohým smířit. Byl výborný malíř, to přece víte. Uvědomovala si to a respektovala to. Unikál jí, honil se za svými dočasnými milostnými pletkami, ale vždy se k ní vrátil – většinou s nějakým obrazem jako kořistí ze svého dobrodružství. Kdyby mu nebyla přišla do cesty Elsa Greerová, bylo by se to asi opakovalo věčně. Ale Elsa Greerová...”

Pan Jonathan potřásl hlavou.

„Jak to bylo s Elsou?“ zeptal se Poirot.

Pan Jonathan pronesl neočekávaně:

„Chudák dítě! Chudák dítě!“

„Takhle se tedy na ni díváte?“ řekl Poirot.

„Snad je to tím, že jsem už starý,“ přiznával pan Jonathan, „ale bezbrannost mládí mne vždycky dojíká k slzám. Mládí je tak lehko zranitelné. Je tak neukázněné – tak přesvědčené o vlastní moci. Tak štědré a tak lačné!“

Povstal a šel ke knihovně. Vytáhl z ní nějaký svazek, listoval v něm chvíli a pak z něj přečetl toto:

Tvá láska myslí-li to počestně a cílem tvým je sňatek, zítra dej mi vzkázat po tom, koho k tobě pošlu, kde svatbu slavit chceš a v který čas, a osud svůj ti k nohám položím a půjdu s tebou, kam mne povedeš.

Tady, z Juliiných slov, zní obojí: láska i mládí. Žádná opatrnost, žádné výhrady, žádná takzvaná dívčí skromnost.

Je v tom odvaha – bouřlivá, neukázněná síla mládí. Shakespeare mládí znal. Julie chce Romea, Desdemona touží po Othellovi. Mladí neznají pochyby, strach ani hrdost.“

Poirot řekl zamyšleně: „Tedy podle vašeho názoru Elsa Greerová mluvila řečí Julie?“

„Ano. Byla rozmazlené dítě, na něž se dosud štěstěna usmívala – mladá, půvabná, bohatá. Našla svého druhá a usilovala o něho – i když její Romeo byl ženatý malíř středních let. Pro Elsu Greerovou neplatil jiný zákon než ono novodobé: Urvi pro sebe to, po čem toužíš – vždyť jsme jen jednou na světě.“

Vzdychl, opřel se o lenoch křesla a zase jemně zabubnoval prsty na opěradlo.

„Dravá, kořistnická Julie. Mladá, nevázaná, ale strašlivě zranitelná! Vsadila odvážně všechno na jednu kartu. A zdálo se, že vyhrála... a pak – v posledním okamžiku – přišla smrt, a živoucí, žhavá, radostná Elsa zemřela také. Zbyla po ní jenom mstivá, chladná, tvrdá žena, která nenáviděla z plna srdce tu, jejíž ruka zločin provedla.“

Jeho hlas se změnil:

„Ach bože, promiňte mi, prosím vás, že jsem takhle upadl do dramatičnosti. Z Elsy se prostě stala otrlá mladá žena s otrlým názorem na svět. Ne zvlášť zajímavá povaha. Růžové mládí, vášnivě, bledé atd...”

Přejde-li, co zbude? Jenom všední mladá žena, hledající nového hrdinu, kterého by postavila na opuštěný

pedestal.“

„Kdyby Amyas Crale nebyl slavným malířem...“

Pan Jonathan rychle přisvědčil:

„Máte pravdu. Úplnou pravdu. Uhodil jste hřebík na hlavičku. Elsy tohoto světa potřebují hrdiny, aby se jim mohly obdivovat a klanět. Muž, kterého milují, musí něco dokázat, musí být někdo!... Karolína Cralová by byla uměla najít hodnotu a osobnost i u malého úředníčka nebo agenta pojišťovny. Karolína milovala v Amyasi Cralovi muže, ne slavného umělce. Karolína Cralová byla jemnější než Elsa Greerová.“

Po chvíli dodal:

„Ale Elsa byla mladá a krásná a na mne velmi působila její mladistvá sveřepost.“

Hercule Poirot šel toho večera spát s hlavou plnou záhadného problému lidské osobnosti.

Pro Edmundse byla Elsa Greerová děvka, nic než děvka.

Pro starého pana Jonathana byla věčnou Julií.

A Karolína Cralová?

Každý se na ni díval jinak. Montague Depleach jí pohrdal jako někým, kdo hodil flintu do žita a vzdal se.

Pro mladého Fogga byla ztělesněním romantičnosti. Edmunds ji viděl pouze jako „dámu“. Pan Jonathan ji líčil jako divoké, rozhárané stvoření.

Jak by se na ni díval on, Hercule Poirot?

Cítil, že na odpovědi k této otázce záleží zdar jeho pátrání.

Ať však byla Karolína Cralová jakákoli, nikdo z těch, s nimiž o ní dosud mluvil, nepochyboval, že byla vražednicí.

VRCHNÍ POLICEJNÍ KOMISAŘ

Bývalý policejní komisař Hale bafal zamyšleně ze své dýmky.

„Je to divný nápad, pane Poirote.“

„Možná. Je to dost neobvyklé, přiznávám,“ přisvědčoval váhavě Poirot.

„Je tomu už tak dávno...“ řekl Hale.

Hercule Poirot cítil, že ho tato stále opakovaná věta už poněkud otravuje. Řekl však mírně:

„Ztěžuje to mé pátrání, to se rozumí.“

„Hrabat se v minulosti!“ mružel Hale. „Kdyby to aspoň mělo nějaký smysl...“

„Má to smysl.“

„Jaký, prosím vás?“

„Odhalit pravdu. Jsou lidé, pro něž je to radost sama o sobě. Já patřím mezi ně. A nesmíte zapomínat na dceru paní Cralové.“

Hale přikývl.

„Ano, u ní to chápu. Ale – nehněvejte se na mne, pane Poirote – jste přece chytrý člověk. Nemohl byste si pro ni něco vymyslet?“

„To ji neznáte,“ odpověděl Poirot.

„Ale prosím vás – vy se svými zkušenostmi...“

Poirot se vztyčil.

„Možná že bych dovedl znamenitě a přesvědčivě lhát, mon cher – alespoň se zdá, že si to o mně myslíte.“

Ale to se mi příčí. Mám své zásady.“

„Odpusťte, pane Poirote. Nechtěl jsem se vás nijak dotknout. Snad by to však bylo v tomto případě nejlepší.“

„Nevím. Ale pochybuji.“

Hale řekl zvolna:

„Je to zlá věc pro mladou dívku, která má právě před svatbou, doví-li se, že matka zavraždila otce. Na vašem místě bych šel k ní a namluvil bych jí, že to přece jenom byla sebevražda. Že Depleach vedl špatně obhajobu. Že jste vnitřně úplně přesvědčen, že se Crale otrávil sám.“

„Ale já o tom naprosto nejsem přesvědčen. Nevěřím, že se Crale otrávil. Považujete to vůbec za možné?“

Hale zavrtěl pomalu hlavou.

„Tak vidíte. Ne, mně jde o pravdu, pouze o pravdu – a ne o nějakou lež, i kdyby zněla zcela věrohodně.“

Hale se otočil k Poirotovi. Jeho široká krevnatá tvář ještě porudla a vypadala dokonce ještě širší.

„Mluvíte o pravdě,“ řekl. „Rád bych, abyste si jasně uvědomil, že jsme v Cralově případě podle svého nejlepšího svědomí pravdu odhalili.“

Poirot rychle začal:

„Toto vaše prohlášení znamená ovšem mnoho. Znáám vás jako čestného a schopného muže. Řekněte mi však upřímně, sám jste nikdy nezapochyboval o vině paní Cralové?“

„Nikdy, pane Poirote. Všechny okolnosti ji usvědčovaly a každá jednotlivá podrobnost, kterou jsme zjistili při výslechu, potvrzovala, že náš názor je správný.“

„Můžete mi sdělit, co svědčilo proti ní?“

„Mohu. Když jsem dostal váš dopis, prošel jsem si celý proces.“ Vyndal malý notýsek. „Načrtl jsem si všechna závažná fakta.“

„Děkuji vám, milý příteli. Toužím po tom je vyslechnout.“

Hale si odkašlal. V jeho hlase byl nyní nádech úředního chladu.

Začal číst:

„Ve dvě čtyřicet pět osmnáctého září odpoledne telefonoval dr. Ondřej Faussett inspektoru Conwayovi.

Dr. Faussett oznamoval, že pan Amyas Crale z Aldenbury náhle zemřel a že vzhledem k okolnostem neočekávaného úmrtí a k výpovědi jakéhosi pana Blaka, který byl v domě hostem, pokládá za svou povinnost uvědomit o případu policii.

Inspektor Conway, doprovázen úředníkem a soudním lékařem, se vydal ihned do Aldenbury. Dr. Faussett dovedl všechny tři ke Cralově mrtvole, s níž dosud nebylo hnuto.

Pan Crale maloval v malé ohraničené části zahrady, které říkali ‚u baterie‘, protože z ní bylo vidět na moře a protože ve zdi tím směrem bylo vestavěno miniaturní dělo. Zahrada byla od domu vzdálena asi čtyři minuty. Pan Crale nepřišel domů na oběd, protože chtěl zachytit nějaký světelný účinek na staré kamenné zídce – a později by už nebyl zastihl správné slunce. Zůstal tedy sám ‚u baterie‘ a maloval. Nebylo prý na tom nic zvláštního. Pan Crale nedodržoval obvyklý čas k jídlu. Někdy za ním poslali něco k snědku, ale většinou mu bylo milejší, když ho nikdo nevyrušoval. Naposled ho viděla živého slečna Elsa Greerová (která tehdy byla hostem v domě) a pan Meredith Blake (blízký soused). Ti dva odešli spolu obědvat s ostatními. Po obědě se na terase podávala káva. Když paní Cralová dopila, podotkla, že se půjde podívat dolů, jak se daří Amyasovi.

Slečna Cecílie Williamsová vstala a šla s ní. Chtěla se poohlédnout po svetru své svěřenky Angely Warrenové, nevlastní sestry paní Cralové, který Angela někde zapoměla; vychovatelka se domnívala, že jej najde někde dole u břehu.

Odešly společně. Cesta klesala a vedla malým háječkem až k vrátkům zahrady ‚u baterie‘. Mohlo se buď jít do zahrady, nebo dál pěšinkou dolů k mořskému břehu. Slečna Williamsová šla dále a paní Cralová vstoupila do zahrady. Téměř okamžitě vykřikla a slečna Williamsová se spěšně vrátila.

Pan Crale seděl rozvalen na sedátku – a byl mrtev.

Na naléhání paní Cralové slečna Williamsová odešla ze zahrady a spěchala dovnitř telefonovat pro lékaře. Cestou však potkala pana Mereditha Blaka a prosila ho, aby zatelefonoval doktorovi sám, a vrátila se k paní Cralové, protože ji nechtěla nechat samotnou u mrtvého. Dr. Faussett přišel za čtvrt hodiny – a zjistil, že smrt nastala mezi jednou a druhou hodinou odpoledne. Nebylo tu nic, z čeho by se dalo usoudit, jak nastala smrt. Nebylo vidět žádné zranění a poloha pana Crala byla docela přirozená. Přesto však dr. Faussett, který znal dobře pana Crala a bezpečně věděl, že byl naprosto zdravý, se díval na událost velmi vážně. A vtom už mu také pan Filip Blake učinil určité doznání.“

Policejní komisař Hale se odmlčel, nabral zhluboka dech a přešel k druhé kapitole.

„Později je pan Blake opakoval inspektoru Conwayovi.

Jeho výpověď zněla takto: Ráno téhož dne mu telefonoval jeho bratr, pan Meredith Blake (který žil na Handcross Manor, dva kilometry od Aldenbury). Pan Meredith Blake byl chemik amatér; zabýval se hlavně studiem rostlin. Když vstoupil ráno do své laboratoře, zpozoroval s hrůzou, že láhev, v níž měl výtažek z bolehlavu, je nyní téměř prázdná, ačkoli včera byla ještě plná. Poplašen a celý ustrašený telefonoval svému bratrovi o radu, co má dělat. Pan Filip Blake ho přemlouval, aby přišel ihned do Aldenbury, že si o tom promluví. Šel mu kus naproti a oba se společně vrátili ke Cralovým. Nemohli se však na ničem dohodnout a odložili to na později.

Dalším pátráním zjistil inspektor Conway toto: Odpoledne předešlého dne navštívila pětičlenná společnost z Aldenbury Handcross Manor, kam byli pozváni na čaj. Byli tam pan a paní Cralovi, slečna Angela Warrenová, slečna Elsa Greerová a pan Filip Blake. Při návštěvě jim udělal pan Meredith Blake přednášku o svém koníčku a pozval je do malé laboratoře, aby si prohlédli jeho čarodějnou kuchyni. Tam se zmínil o několika zvláštních drogách – jednou z nich byl výtažek z bolehlavu, koniin. Vysvětloval jeho vlastnosti, nařikal nad tím, že zmizel z farmakologického užívání, a chlubil se, že s ním měl v malých dávkách dobré úspěchy při černém kašli a astmatických záchvatech. Mluvil také o jeho zhoubných účincích a přečetl svým hostům dokonce výňatek z nějakého řeckého spisovatele, který je vylíčil.“

Policejní komisař se odmlčel, nacpal si znovu dýmku a přešel k další kapitole.

„Frere, který byl tehdy vrchním komisařem, svědčil případ mně. Pitvou se zjistilo nade vše pochybnost, že smrt vznikla otravou koniinem. Tenhle jed nezanechává žádné viditelné posmrtné příznaky, ale lékaři jej rozpoznají a objevili jej v Cralově mrtvole ve značném množství. Usoudili, že mu vnikl do těla dvě nebo tři hodiny před smrtí. Na stolku před panem Cralem byla prázdná pивní láhev a vypitá sklenice. Zbytky na dně byly chemicky prozkoumány. V láhvi nebylo stopy po jedu, našel se pouze ve sklenici. Vyšetřením jsem zjistil, že v malé besídce v zahradě „u baterie“ bylo vždy několik lahví i sklenic, aby je pan Crale měl po ruce, kdyby ho přepadla při malování žízeň; toho rána mu však paní Cralová přinesla vychlazenou láhev z ledničky. Pan Crale pilně maloval, když přišla, a slečna Greerová mu seděla modelem nahoře na zdi na cimbuří.

Paní Cralová otevřela láhev, nalila pivo do sklenice a podala ji svému muži, který stál u malířského stojanu. Vypil ji jedním douškem – byl to jeho zvyk, jak jsem se dověděl.

Pak se zašklebil, postavil sklenici na stůl a řekl: „Dnes má všechno nějak divnou chuť.“ Slečna Greerová se tomu zasmála: „Játra!“ Pan Crale řekl: „No, aspoň to bylo pořádně studené.“

Hale se odmlčel. Poirot řekl: „V kolik hodin to bylo?“

„Asi ve čtvrt na dvanáct. Pan Crale se pustil znovu do práce.

Podle výpovědi slečny Greerové si potom stěžoval, že mu nějak tuhnou údy, a zamumlal, že si asi uhnal revmatismus.

Ale byl z lidí, kteří se velmi neradi přiznávají k nějaké emoci, a zřejmě se pokoušel zatajit, že je mu zle.

Myslím, že jeho podrážděná žádost, aby ho nechali o samotě a šli sami k obědu, byla velmi příznačná pro jeho povahu.“

Poirot přikývl.

Hale pokračoval:

„A tak Crale v zahradě osaměl. Není pochyby, že ihned, jakmile ho opustili, klesl na židli, aby si odpočinul. Nastala obrna svalů. Pomoc nepřišla a smrt zvítězila.“

Poirot opět přikývl.

Hale vykládal dál:

„Dal jsem se tedy do vyšetřování podle obvyklého postupu. Nedalo příliš mnoho práce zjistit některá fakta. Den předtím došlo k výstupu mezi paní Cralovou a slečnou Greerovou. Slečna Greerová s náramnou smělostí popisovala nějakou změnu v uspořádání nábytku: „až tady budu bydlet já“. Paní Cralová ji zarazila: „Jak to myslíte? Až vy tady budete bydlet?“

„Nepředstírejte, že mi nerozumíte, Karolíno. Jste jako pštros, který strká hlavu do písku. Víte velmi dobře, že Amyas a já se milujeme a že se vezmeme.“ Paní Cralová řekla:

„Nic takového mi není známo.“

„Tak jste se to tedy dověděla teď,“ odpověděla jí slečna Greerová. A tu se paní Cralová otočila ke svému muži, který právě vešel do pokoje, a řekla:

„Je to pravda, Amyasi, že se chceš oženit s Elsou?“

Poirot se zeptal se zájmem: „Co na to Crale odpověděl?“

„Zdá se, že se osopil na slečnu Greerovou a křičel na ni:

„Co vás to, k čertu, napadlo, vyklopit něco takového? Nemátetolik rozumu, abyste uměla držet jazyk za zuby?“

Slečna Greerová řekla: „Myslím, že je dobře, když se dozví Karolína pravdu.“

Paní Cralová se zeptala svého muže: „Je to pravda, Amyasi?“

Zdá se, že se neodvážil na ni podívat, odvrátil hlavu a zamumlal:

„Ach, je to pravda – ale teď to nechci rozebírat.“

Pak vylítl opět z pokoje a slečna Greerová řekla:

„Tak vidíte!“ a dodala něco o tom, že by nemělo smyslu, kdyby se paní Cralová chtěla bránit a stavět se na zadní. Že se všichni musí chovat jako rozumní lidé. Že sama doufá, že Karolína a Amyas zůstanou i potom dobrými přáteli.“

„A co jí na to odpověděla paní Cralová?“ ptal se zvědavě Poirot.

„Podle výpovědi svědků se zasmála a řekla: „Jen přes mou mrtvolu, Elso.“ Odešla z pokoje a slečna Greerová za ní zavolala: „Jak to myslíte?“ Paní Cralová se ve dveřích ohlédla a řekla: „Spíš bych Amyase zabila, než bych se ho vzdalava váš prospěch.“

Hale se odmlčel.

„To je zlé, co?“

„Ano.“ Zdálo se, že Poirot o něčem přemýšlí. „Kdo byl při tomto výstupu?“

„Slečna Williamsová a Filip Blake. Strašně trapné pro oba!“

„Jejich výpovědi o tom souhlasí?“

„Přibližně – nikdy se nenajdou dva svědkové, kteří by si pamatovali něco přesně stejně. To přece znáte právě tak dobře jako já, pane Poirote!“

Poirot přikývl. Řekl zamyšleně:

„Ano, bude zajímavé vidět...“ Pak se zarazil a nedokončil větu.

Hale pokračoval: „Potom jsem dal prohledat dům. V ložnici paní Cralové se našla na dně zásuvky malá lahvička od jasmínové voňavky, zastrčená pod vlněnými punčochami.

Byla prázdná. Dal jsem prozkoumat, jaké jsou na ní otisky prstů. Jediné otisky, na něž se přišlo, byly paní Cralové.

Chemická analýza ukázala, že lahvička obsahuje nepatrné zbytky jasmínového oleje a silný roztok koniinu.

Oznámil jsem to paní Cralové a ukázal jsem jí lahvičku.

Odpověděla ochotně. Byla prý blízka zoufalství. Když slyšela, co říká pan Meredith Blake o výtažku z bolehlavu, vrátila se nepozorovaně do laboratoře, vylila lahvičku jasmínové voňavky, kterou měla v kabelce, a naplnila ji koniinem. Ptal jsem se jí, proč to udělala, a ona odpověděla: „Nerada bych mluvila o některých věcech víc, než je nezbytně nutno, ale prožila jsem strašný duševní otřes. Můj muž mě chtěl opustit kvůli jiné ženě. Nechtěla jsem zůstat naživu. Proto jsem si ten jed vzala.“

Hale se odmlčel.

„Konečně – je to zcela pravděpodobné,“ řekl Poirot.

„Snad, pane Poirote. Ale neshoduje se to s tím, co ji předtím slyšeli pronést dva svědci. A pak – druhého dne ráno došlo ještě k jednomu výstupu. Odehrál se v knihovně mezi panem Cralem a jeho paní. Pan Filip Blake zaslechl část vzrušeného rozhovoru, slečna Greerová vyslechla další.

Pan Blake, který byl v hale, zachytil jen úryvky. Slečna Greerová seděla před domem blízko otevřeného okna knihovny a slyšela mnohem více.“

„A co to bylo?“

„Pan Blake slyšel, jak paní Cralová říká: Ty a ty tvé ženské! Zabila bych tě! A jednou to udělám.“

„O sebevraždě se vůbec nezmínila?“

„Vůbec ne. Ani slůvkem. Neřekla: Uděláš-li to, zabiju se. Výpověď slečny Greerové zněla podobně. Podle ní řekl pan Crale: Snaž se na to dívat rozumně, Karolíno. Mám tě rád a vždycky ti budu přát, aby ses měla dobře, ty i dítě.

Ale ožením se s Elsou. Souhlasili jsme přece vždycky s tím, že jeden druhému dáme svobodu. Paní Cralová prý na to odpověděla: Dobře tedy, ale neříkej, že jsem tě nevarovala!“

„Jak to myslíš?“ ptal se Crale. A jeho žena řekla: „Že tě miluji a že si tě nedám ukrást. Radši bych tě zabila, než bych tě nechala jít.“

Poirot udělal lehký pohyb rukou.

„Právě mi napadá,“ podotkl, „že bylo od slečny Greerové velmi nemoudré rozvířit tuto otázku. Paní Cralová mohla svému muži odepřít rozlučku.“

„Máme jakési svědectví i o tomto bodě,“ řekl Hale.

„Zdá se, že paní Cralová se částečně svěřila panu Meredithi Blakovi. Byl to její dávný a oddaný přítel.

Velmi ho to trápilo a podařilo se mu promluvit o tom s Cralem. Bylo to odpoledne den předtím. Pan Blake mu šetrně vytýkal jeho chování a líčil mu, jak by byl nešťasten, kdyby manželství jeho nejbližších přátel tak tragicky ztroskotalo. Poukazoval také na to, že slečna Greerová je velmi mladá a že by bylo pro ni osudné, kdyby ji vláčel útrapami rozvodového sporu.

Pan Crale se prý zachechtal (byl to asi velmi necitelný a drsný chlap) a řekl: Kdepak! Elsinu jméno se při tom vůbec nevyskytne. Sfoukneme to tak, jak se to obvykle dělá.“

„Tím neprozřetelnější bylo od slečny Greerové,“ podotkl pan Poirot, „že se dala tak strhnout.“

„Ach, víte sám, jaké jsou ženy,“ odpověděl Hale. „Nejsou šťastné, dokud si nevjedou do vlasů. Musila to však být velmi ošemetná a ošklivá situace. Nechápu, že k ní pan Crale nechal dojít. Podle pana Blaka měl v úmyslu dokončit Elsin portrét. Rozumíte tomu vy?“

„Ano, milý příteli. Myslím, že tomu rozumím.“

„Já ne! Vždyť na sebe přímo svolával pohromu!“

„Byl zřejmě velmi vážně rozhněván na svou mladou milenkou pro její nečekaný výbuch.“

„Máte pravdu, Meredith Blake to potvrdil. A když chtěl dokončit ten portrét, nechápu, proč si nemohl udělat pár fotografických snímků a dodělat to podle nich. Známe jednoho chlapíka – maluje akvarely – a ten to takhle dělá.“

Poirot zavrtěl hlavou.

„Ne – Crale byl umělec. Chápu ho. Musíte si uvědomit, příteli, že na jejím obraze Cralovi tehdy pravděpodobně nejvíce záleželo. Proto taky doufal, že Elsina návštěva se odbude, aniž přijde na přetřes ožehavá otázka jejich poměru.“

Elsa se ovšem na to dívala jinak. U žen hraje hlavní úlohu láska.“

„Myslíte, že to nevím?“ pronesl důrazně Hale.

„Muži,“ pokračoval Poirot, „a zvláště umělci – cítí – jinak.“

„Umělci!“ řekl policejní komisař s opovržením. „To je pořád řečí o umění! Nikdy jsem mu nerozuměl – a ani mu nechci rozumět. Měl byste vidět ten obraz, který Crale tehdy maloval. Byl celý nakřivo. Ta dívka vypadala, jako by měla bolení zubů, a cimbuří vypadalo, jako když šilhá. Taková mazanice! Nemohl jsem na to dlouho zapomenout. Dokonce se mi o tom i zdálo. A ještě něco horšího! Začal jsem vidět všechno docela jinak. Ano. I ženy!“

Poirot se usmál.

„Ačkoliv o tom nevíte,“ řekl, „vzdáváte tím hold velikosti Cralova umění.“

„Nesmysl! Proč nemohou malíři malovat jenom hezké a pořádné věci? Proč pořád malují takové šerednosti?“

„Jsou lidé mezi námi, mon cher*, kteří vidí krásu v podivných věcech a místech.“

„Ta dívka byla přece velmi hezká,“ řekl Hale. „Nalíčená až pánbů brání a vždycky napůl nahatá. To ani není hezké, co si některé holky dovolují. A to bylo před šestnácti lety, uvědomte si to! Dnes by si toho člověk ani nepovšiml. Ale tehdy – nezapírám, že jsem byl pohoršen! Kalhoty a plátěná košile, rozhalená u krku – a nic víc. Dovolte!“

„Zdá se, že se na všechny detaily velmi dobře pamatujete,“ podotkl tiše a jakoby nic pan Poirot.

Pan policejní komisař Hale se začervenal. „Líčím vám pouze dojem, jakým to tehdy na mne působilo,“ pravil suše.

„Samozřejmě,“ řekl pan Poirot chlácholivě. A pokračoval:

„Tedy, jak se mi zdá, byli hlavními svědky proti paní Cralové pan Filip Blake a slečna Elsa Greerová?“

„Ano. A oba svědčili velmi důrazně a rozhodně. Ale vychovatelka, která také musela svědčit, říkala věci, jež působily víc než výpovědi těch dvou. Byla zřejmě na straně paní Cralové. Tasila za ni meč, ale byla poctivá a pronesla své svědectví, aniž se je snažila nějak oslabit.“

„A Meredith Blake?“

„Byl z toho všeho chudák celý nešťastný! Také nebylo divu. Dělal si výčitky kvůli tomu zhoubnému lektvaru – a soudní lékař mu je dělal také. Dostal co proto za své amatérské pokusy! Byl přítelem pana Crala i paní Cralové, a proto se ho jejich osud velmi dotkl – nehledíc k tomu, že to byl typický venkovský džentlmen, který se hrozí veřejnosti a je celý nešťastný, jestliže se stane náhle středem pozornosti.“

„Byla mladičká nevlastní sestra paní Cralové také vyzvána, aby vypovídala?“

„Ne. Toho nebylo třeba. Nebyla při tom, když paní Cralová vyhrožovala svému manželovi, a nebyla by nám mohla povědět nic, co bychom se nebyli mohli stejně dobře dozvědět od někoho jiného. Viděla paní Cralovou jít k ledničce pro chlazené pivo a obhájce by ji byl ovšem mohl povolat k soudu, aby potvrdila, že paní Cralová vytáhla láhev z ledničky a nic s ní neprováděla. Ale to nebylo nijak důležité, protože v obžalobě se výslovně mluvilo o tom, že jed byl ve sklenici a ne v pivní láhvi.“

„Jak jej tam mohla nalít, když se oba dívali?“

„Nedívali se na ni. Pan Crale maloval a hleděl na plátno a na svůj model. A slečna Greerová seděla téměř zády k místu, kde stála paní Cralová, s očima upřenýma někam přes Cralovo rameno, v nehybné póze modelu.“

Poirot přikývl.

„Ne, nedívali se na ni. Měla jed v malé stříkačce, v takovém kapátku, jakým jsme si kdysi plnili plnicí pera. Našli jsme je rozbité napadrté na pěšině, která vedla k domu.“

Poirot zamumlal: „Máte odpověď na všechno.“

„Nu, pane Poirote, řekněte sám a bez předsudku: Vyhrožuje, že ho zabije. Vezme jed z laboratoře.“

Prázdná lahvička se najde v jejím pokoji a nejsou na ní žádné jiné otisky prstů než její. Přináší mu chlazené pivo – divná věc, když víme, jak byly jejich vztahy napjaté...“

„Velmi, velmi podivné. Už jsem o tom přemýšlel.“

„Ano, velmi podezřelé. Proč byla najednou tak hrozně laskavá? Crale si stěžuje na odpornou příchut’ – a odvar bolehlavu má ošklivou příchut’. A je to zase ona, kdo nachází mrtvolu a posílá slečnu Williamsovou k telefonu. Proč? Aby mohla otřít láhev i sklenici a přitisknout k nim jeho prsty.“

A potom najednou ztropí poplach a tvrdí, že to bylo jeho špatné svědomí, které ho tak trápilo, že spáchal

sebevraždu.

Náramně pravděpodobné, co?“

„Nebylo to věru dobře vymyšleno.“

„Ne. Jsem přesvědčen, že si vůbec nedala práci myslet.“

Tak ji šířila nenávist a žárlivost. Měla jedinou myšlenku – zabít ho. A pak, když bylo po všem, když ho tam viděla mrtvého – pak teprve se vzpamatovala a uvědomila si, že se dopustila vraždy – a že za vraždu člověk dostane provaz.

A zoufale se vrhla na jediné, nač mohla přijít – na sebevraždu.“

„To, co říkáte, je velmi rozumné,“ řekl Poirot. „Ano – tohle se v ní mohlo odehrát.“

„Byl to předem uvážený zločin – i nebyl,“ řekl Hale.

„Nevěřím, že o něm dlouho přemýšlela, víte. Myslím spíš, že se do něj slepě vrhla.“

Poirot zamumlal: „Kdo ví...“

Hale na něho udiveně pohlédl.

„Přesvědčil jsem vás, pane Poirote, nebo ne, že to byl jasný případ?“

„Téměř. Ale ne docela. Je tu pár zvláštních okolností...!“

„Můžete najít jiné rozluštění, které by aspoň trochu klapalo?“

„Co dělali onoho rána ti druzí?“ zeptal se Poirot.

„Mohu vás ujistit, že jsme i to pečlivě prozkoumali. Víme o každém z nich. Nikdo neměl to, čemu se říká alibi – nemohli je mít, když šlo o vraždu jedem. Vždyť nic nemůže zabránit tomu, kdo by měl v úmyslu někoho zavraždit, aby nedal své oběti den předtím nějaký prášek a nenamluvil jí, že je to dobré pro žaludek a že to má spolknout před obědem – a aby pak neodjel na druhý konec světa.“

„Ale v tomto případě, myslíte, tomu tak nebylo?“

„Už proto ne, že pan Crale neměl nikdy žaludeční ani jiné potíže. A vůbec nevěřím, že by se to bylo mohlo takto stát. Je pravda, že pan Meredith Blake rád doporučoval různé lektvary vlastní výroby, ale pochybuji, že by byl kdy přiměl Crale, aby je ochutnal. A kdyby, byl by o tom jistě mluvil a tropil si z toho šašky. A pak, proč by byl pan Blake zabíjel pana Crale? Všechno ukazuje na to, že byli dobří přátelé.“

A právě tak ti ostatní. Pan Filip Blake byl dokonce jeho důvěrný přítel. Slečna Greerová byla do něho zamilována.

Slečna Williamsová ho, myslím, sice velmi odsuzovala – ale nesouhlasíme-li s něčí morálkou, neznamená to ještě, že ho chceme otrávit. Malá Angela Warrenová se s ním často hádala, byla tehdy v nešťastném věku – nevycválaná studentka, však víte, jaké bývají – měla právě odjet do školy – ale Crale ji měl docela rád a ona jeho také. Chovali se k ní všichni zvlášť něžně a vlídně. Slyšel jste asi proč. Utrpěla jako dítě těžké zranění – způsobila jí je paní Cralová v záchvatu šíleného vzteku. I z toho je vidět, jaká to byla neukázněná bytost.

Vrhnout se na dítě – a zohavit je pro celý život!“

„Dalo by se z toho také usoudit,“ řekl Poirot, „že Angela Warrenová měla důvody nenávidět Karolínu Cralovou...“

„Možná – ale ne Amyase Crale. Paní Cralová však byla nyní své sestře oddána – vzala si ji k sobě, když jí zemřeli rodiče, a krásně se k ní chovala. Prý ji dokonce velmi rozmazlovala. A mladá dívka ji měla upřímně ráda. Po dobu soudního líčení žila v ústraní – a pokud vím, naléhala paní Cralová velmi na to, aby byla všeho co nejvíce ušetřena. Ale dívka byla strašlivě rozrušena a pořád si jen přála, aby směla navštívit sestru ve vězení. Karolína Cralová to však nepřipustila. Tvrdila, že by to mohlo v dívčině mysli zanechat zhoubné následky pro celý život. Postarala se naopak, aby Angela byla poslána do školy někam na pevninu.“

Na chvíli se odmlčel a pak dodal:

„Ze slečny Warrenové se stala velmi známá žena. Cestuje po nejzapadlejších koncích světa. Přednáší v Královské zeměpisné společnosti a podobně.“

„A nikdo si přitom nevzpomíná na onen smutně proslulý proces?“

„Má naštěstí docela jiné jméno. Ani dívčí jméno neměla se sestrou společné. Měly jednu matku, ale každá měla jiného otce. Paní Cralová se jmenovala Spaldingová.“

„Byla slečna Williamsová vychovatelkou Angely nebo holčičky Cralových?“

„Angely. Dítě mělo ještě chůvu, ale myslím, že slečna Williamsová dávala malé Karle denně nějakou hodinu.“

„Kde bylo dítě po dobu procesu?“

„Odjelo s chůvou k její babičce. Paní Tressilianová byla vdova, která ztratila dvě děti, a měla velmi ráda malou Cralovou. Chcete-li slyšet, co dělali ostatní v onen osudný den,“ pokračoval Hale, „rád vám to

povím:

Slečna Greerová seděla po snídani na terase poblíž okna knihovny. Tam také, jak jsem vám vypravoval, vyslechla, jak se Cralovi hádali. Pak odešla s Cralem do zahrady „u baterie“ a seděla mu až do oběda. S malými přestávkami, aby si protáhla údy a odpočinula si.

Filip Blake byl po snídani doma, a tak zaslechl také úryvek z výstupu mezi manžely. Když Crale odešel se slečnou Greerovou, četl noviny, dokud ho nevytrhl bratrův telefon.

Pak mu šel po břehu naproti. Vraceli se spolu pěšinou kolem zahrady. Slečna Greerová si právě odskočila domů pro svetr, protože jí bylo chladno, a paní Cralová se radila s panem Cralem o podrobnostech Angelina odjezdu na studie.“

„Ach, tedy zcela přátelská rozmluva!“

„Nemyslím, že byla zvlášť přátelská. Zdá se, že na ni Crale křičel. Obtěžovalo ho, že ho vytrhovala z práce pro domácí starosti. Domnívám se, že chtěla všechno zařídit, kdyby došlo k rozchodu.“

Poirot přikývl a Hale pokračoval:

„Bratři Blakovi prohodili pár slov s Cralem. Pak se opět objevila slečna Greerová a usadila se – a Crale znovu vzal štětce; chtěl se zřejmě obou bratrů zbavit. Pochopili to a odešli nahoru k domu. Mimochodem – když byli v zahradě „u baterie“, stěžoval si Amyas Crale, že pivo z besídky není dost studené, a jeho žena mu slíbila, že mu pošle láhev z ledničky.“

„Aha!“

„Ano – aha! Byla najednou sladká jako med. Pak všichni odešli nahoru a usedli na terase. Paní Cralová a Angela Warrenová jim tam přinesly pivo. Potom se šla Angela koupat a Filip Blake ji doprovázel. Meredith Blake odešel na procházku na mýtinu, která byla nad zahradou „u baterie“, a usadil se tam na lavičku. Viděl odtamtud na slečnu Greerovou, sedící na zdi na cimbuří, a mohl slyšet ji i Crala, když hovořili. Seděl tam a přemýšlel o nešťastné tekutině. Její nevysvětlitelné zmizení mu stále ještě dělalo starosti a nevěděl dobře, co počít. Elsa Greerová ho zahlédla a zakývala na něho rukou. Když zazněl gong k obědu, sešel dolů do zahrady a odešel společně s Elsou domů. Všiml si, že Crale vypadá „nějak divně“ – jak se vyjádřil – ale tehdy ho ještě nic nenapadlo. Crale byl z lidí, kteří nikdy nestůňou – a tak si člověk ani neuvedomí, že by i jim mohlo také někdy něco scházet. Zato však mívá Amyas Crale záchvaty zuřivosti a sklíčenosti, když se mu nějaký obraz nedařil, jak by si přál. Tehdy bylo nejlíp nechat ho o samotě a raději na něho ani nemluvit. A tak to Blake udělal také tentokrát.“

Služebné po celé dopoledne pracovaly, uklízely a vařily oběd. Slečna Williamsová opravovala chvíli v učebně úkoly.

Pak si sedla s nějakým zašíváním na terasu. Angela Warrenová se skoro celé dopoledne toulala po zahradě – lezla na stromy a cpala se nezralým ovocem – víte přece, jaké jsou patnáctileté žáby! Červivé švestky, kyselá jablka, tvrdé hrušky a tak dále. Potom se vrátila domů a – jak jsem řekl – odešla s Filipem Blakem k moři, aby si před obědem zaplavala.“

Policejní komisař Hale domluvil.

„A teď mi řekněte,“ zaútočil na Poirota, „není vám to všechno jasné? Věťříte v něčem nějaký podfuk?“

Poirot řekl: „Zajisté že ne!“

„No tak tedy!“

Ta tři slova zněla výmluvněji než nějaká dlouhá řeč.

„Přesto však,“ řekl pan Poirot, „se dosud nevzdávám. Ještě...“

„Co ještě?“

„Ještě navštívím těch pět lidí – a z každého z nich vytáhnu, co ví.“

Policejní komisař Hale si povzdychl.

Řekl: „Člověče, vy jste cvok! Každý vám bude vykládat něco jiného. Nedáte to vůbec dohromady. Což jste nepochopil ten nejzákladnější fakt? Že ani dva lidé si nic nezapamatují stejně? A po takové době! Sázím se, že uslyšíte pět příběhů o pěti různých vraždách!“

„S tím počítám,“ řekl Poirot. „To bude právě velmi poučné!“

„PRVNÍ NA TRH BĚŽÍ Z DOMU...“

Filip Blake vypadal přesně tak, jak ho popisoval Montague Depleach. Úspěšný, chytrý, bodře vypadající muž – trochu náchylný k tloustnutí.

Hercule Poirot si s ním schválně umluvil schůzku na půl sedmou v sobotu. Filip Blake předtím udělal svou osmnáctou jamku v golfu – a vyhrál na svém soupeři pět liber. Byl proto v dobré a sdílné náladě.

Poirot mu vysvětlil, kdo je a proč přichází. Při této příležitosti však právě neprojevil zvlášť vášnivou lásku k

čisté a nepokroucené pravdě. Jak Blake vyrozuměl, šlo o sérii knih pojednávajících o věhlasných zločinech.

„Pane na nebi, nač vyhrabávat takové věci?“

Hercule Poirot pokrčil rameny. Zdůrazňoval dnes velmi svůj cizí původ a cizí způsoby. Ať se mu Blake směje nebo ať jím pohrdá, jen když se právě proto bude k němu chovat blahosklonně.

„Znáte publikum!“ řekl. „Může se utlouci po takových věcech – doslova utlouci!“

„Bestie!“ řekl Blake.

Ale řekl to dobromyslně – ne s oním štítivým odporem a hnusem, jaký by mohl dát najevo někdo citlivější.

Hercule Poirot pronesl, pokrčiv rameny:

„Lidská povaha je už taková. Vy a já, pane Blaku, kteří známe svět, si neděláme iluze o svých bližních.

Nejsou všichni tak docela špatní, ale není dobře si je idealizovat.“

Blake řekl upřímně:

„Já jsem už dávno a dávno ztratil iluze!“

„Zato prý umíte vypravovat znamenité anekdoty – jak jsem slyšel.“

„Což o to!“ V Blakových očích zahrálo. „Znáte tuhle?“

Poirotův smích se ozval v pravý okamžik. Nebyla to právě historka pro mladé dívky, ale vtipné to bylo!

Filip Blake se povaloval v křesle docela pohodlně s výrazem dobré nálady v očích.

Poirotovi kmitlo hlavou, že vypadá jako spokojené prasátko.

Prasátko!... První na trh běží z domu koupit kornout cukrátek...

Co to je za člověka, tenhle Filip Blake? Vypadal jako někdo, kdo nemá žádné starosti. Blahobytný, spokojený. Zdálo se, že ho netrápí žádné výčitky, nepronásledují žádné stíny minulosti, žádné bolestné vzpomínky. Ne, dobře vykrmené prasátko, které běželo na trh – a získalo celý pytel cukrátek.

Ale možná že kdysi, před lety, byl Filip Blake jiný, zajímavější člověk. Když byl mlád, byl jistě velmi hezký.

Snad měl trochu malé oči a poněkud příliš blízko u sebe – ale jinak to byl asi urostlý a vzhledný mladý muž. Kolik mu mohlo být? Něco mezi padesáti a šedesáti. V době Cralovy smrti mu bylo tedy okolo čtyřiceti. Nebyl ještě tak otupělý blahobytným životem, nebyl ještě tak oddán pozemským radovánkám přítomné chvíle jako teď. Žádal od života víc a dostával míň...

Poirot si ho chtěl získat, a tak řekl: „Chápete přece mou situaci.“

„Ne, ať visím, upřímně řečeno, nechápu.“ Bankéř se znovu napřímil a jeho oči nabyly ostřejšího výrazu.

„Proč právě vy? Nejste přece spisovatel?“

„Nejsem – ne. Jsem vlastně detektiv.“

Skromnost této poznámky neměla asi dosud obdoby v žádném z dřívějších Poirotových hovorů.

„Ovšem, ovšem. To ví celý svět. Slavný Hercule Poirot!“

Ale v Blakově tónu byl jemňoučký nádech posměchu. Byl v ádru tak zarytý Angličan, že nedovedl brát zásluhy cizinců opravdu vážně.

Svým kamarádům by byl asi řekl:

„Podivný malý šarlatán. Ale u ženských může mít štěstí s těmi svými kejklemi!“

Ač právě této trochu posměšné blahosklonnosti chtěl Poirot dosáhnout, byl si přesto vědom, že se ho nelibě dotýká.

Tento muž, tenhle úspěšný finančník nepadal před ním v bdivu na kolena. Před ním! Před Herculem Poirotem!

Skandál, opravdu!

„Těší mě,“ řekl Poirot nepravdivě, „že mě tak dobře znáte.“

Dovolte, abych vám řekl, že můj úspěch spočívá v mých psychologických znalostech – v onom věčném

„proč“ lidského jednání. To je, pane Blaku, to, co dnes svět na zločinech zajímá. Dříve to bývala milostná romantika. Slavné zločiny se probíraly jen z jednoho zorného úhlu: jaká byla za nimi milostná historie.

Dnes je tomu docela jinak. Lidé čtou se zájmem o tom, že dr. Crippen zabil svou ženu, protože byla velická a hýřila zdravím, zatímco on byl malý a nepatrný, a tak v něm vzbuzovala stále pocity méněcennosti. Čtou o světoznámé vražednici, která spáchala zločin proto, že se k ní kdysi, když jí byly tři roky, její otec otočil nevšímavě zády. Dnes, jak jsem říkal, je to ono „proč“, které lidi zajímá na trestních případech.“

Filip Blake řekl, potlačuje stěží zívání:

„Ale můj drahý pane, to ‚proč‘ nesmí být nikdy zřejmé.“

Obyčejně to jsou peníze.“

Poirot téměř vykřikl:

„Podle mého názoru je toto ‚proč‘ u většiny zločinů zřejmé.“

V tom je právě ten háček!“

„A proto si tedy zvolili vás?“

„Ano, právě proto! Kohosi napadlo, že by bylo zajímavé popsat některé z dávných zločinů z psychologického zorného úhlu. Psychologie zločinu, to je má silná stránka. Tak jsem se toho ujal.“

Filip Blake se zašklebil.

„Výnosné, co?“

„Doufám – a myslím, že právem.“

„Gratuluji, gratuluji. Ale teď byste mi snad mohl říci, co já s tím mám co dělat?“

„Ovšem, cher monsieur. Cralův případ...“

Filip Blake nevypadal překvapeně. Byl pouze ve střehu.

Řekl:

„Ach tak! Cralův případ...“

Hercule Poirot se úzkostlivě zeptal:

„Doufám, že se vás to nijak nemile nedotýká, pane Blaku?“

Filip Blake pokrčil rameny:

„Nemá přece smysl zlobit se na něco, čemu nemůžete zabránit. Soudní přelíčení s Karolínou Cralovou je veřejná záležitost. Komu se chce o tom psát, může se klidně do toho pustit. Nemá cenu, abych já proti tomu něco namítal. Ale – nač bych vám to tajil? – je mi to z mnoha důvodů krajně nepříjemné. Amyas Crale byl jedním z mých nejlepších přátel. Mrzí mě, že celá ta nechutná záležitost má být znovu probírána. Ale co se dá dělat?“

„Jste filozof, pane Blaku.“

„Ne, ne. Víím jenom, že se hlavou zeď neprorazí. A vy to asi budete probírat méně trapně než mnozí jiní.“

„Doufám aspoň, že to napíšu taktně a vkusně.“

Filip Blake se nahlas zachechtal, ale v jeho smíchu nebyla pravá veselost. „Musím se smát, když vás tak slyším.“

„Ujišťuji vás, pane Blaku, že mě to skutečně zajímá. Není to u mne jen otázka peněz. Přeji si upřímně vzkrísit minulost, vidět a vycítit, co se událo, proniknout za to, co se jeví jako zřejmé, a uhádnout, co se dalo v myslích i srdcích jednotlivých herců tohoto dramatu.“

Filip Blake suše poznamenal:

„Nemyslím, že by v tomto případě byly nějaké jemné záhady. Byla to velmi prostá záležitost. Obyčejná ženská žárlivost – nic víc!“

„Zajímalo by mě nesmírně, pane Blaku, jaká byla vaše osobní reakce na tuto tragédii?“

Filip Blake řekl s překvapující popudlivostí a se zrudlou tváří:

„Reakce! Reakce! Nemluvte takové pedantické nesmysly!“

Nestál jsem tam jako pařez a neoddával se reagování! Zdá se, že jste nepochopil, že můj přítel – můj přítel, povídám – byl zabit, otráven! A že bych ho byl mohl zachránit, kdybych byl jednal rychleji.“

„Jak to myslíte, pane Blaku?“

„Takhle! – Předpokládám ovšem, že jste zasvěcen do podrobností případu?“

Poirot přikývl.

„Dobře tedy. Onoho rána mi telefonoval můj bratr Meredith. Byl v pořádné bryndě. Jeden z jeho pekelných lektvarů se ztratil – a byl to důkladně pekelný lektvar! A co jsem udělal? Řekl jsem mu, aby přišel, že si o tom promluvíme.“

Že se dohodneme, co uděláme! Nemohu dnes ani pochopit, co jsem to byl tehdy za liknavého blázna! Měl jsem si hned uvědomit, že nesmíme ztrácet čas! Měl jsem jít rovnou k Amyasovi a varovat ho. Měl jsem mu říci: Karolína šloha Meredithovi jed, a tak se mějte ty i Elsa na pozoru!“

Blake vyskočil z křesla a začal vzrušeně přecházet sem a tam.

„Kriste pane, člověče, myslíte, že jsem to v mysli už tisíckrát znovu a znovu neprobral? Věděl jsem to. Měl jsem možnost ho zachránit – ale já otále! Já čekal na Meredith! Proč jsem neměl tolik rozumu, abych pochopil, že Karolína nebude čekat a rozpakovat se! Ukradla to, aby toho použila, a ani pámbu jí nezabrání nevyužít první příležitosti!“

Ani jí nenapadlo, aby čekala, až Meredith objeví, že tekutina zmizela. Věděl jsem – ovšemže jsem věděl – že je Amyas v smrtelném nebezpečí – ale já neudělal nic, abych ho zachránil!“

„Myslím, že si děláte zbytečné výčitky, monsieur. Neměl jste dost času...“

Filip Blake mu vskočil do řeči:

„Dost času? Měl jsem času habaděj! Mohl jsem udělat to i ono. Mohl jsem, jak jsem řekl, jít k Amyasovi – ale nebylo jisté, že by mi byl uvěřil. Amyas nebyl z těch, kteří lehce uvěří, že jejich život je ohrožen. Byl by se tomu asi vysmál. Nepochopil totiž nikdy úplně, jakého ďábelství je Karolína schopna. Ale já jsem mohl

jít k ní. Mohl jsem říci:

Vím, co máte v úmyslu. Vím, nač se chystáte. Ale budou-li Amyas nebo Elsa otráveni, budete vy viset na šibenici!

Bylo by ji to zarazilo. Nebo bych to byl mohl oznámit policii.

Och, tolik jsem toho mohl udělat – a místo toho jsem se dal ovlivnit Meredithovým váhavým opatrnictvím. Musíme mít jistotu, musíme se o tom dohovorit – musíme se přesvědčit, kdo to vzal... Zatracený nekňuba – nikdy v životě se neuměl rychle rozhodnout! Měl štěstí, že byl prvorozený a že zdědil rodinné panství, z kterého mohl být pohodlně živ. Kdyby se byl musil pokusit získat jmění sám, neměl by nic.“

Poirot se zeptal:

„Nebyl jste ovšem na pochybách, kdo jed odcizil?“

„Ovšemže ne! Věděl jsem hned, že to musila být Karolína.

Víte, znal jsem ji moc dobře.“

„To je skutečně velmi zajímavé,“ řekl Poirot. „Tak rád bych se dozvěděl, pane Blaku, jaká Karolína Cralová vlastně byla.“

Filip Blake řekl zostra:

„Nebyla to žádná nevinná a ukřivděná žena, za jakou ji mnozí během soudního líčení považovali!“

„Jaká tedy byla?“

Blake se opět posadil a zeptal se klidně a vážně:

„Chcete to opravdu vědět?“

„Ano. Je to pro mně velmi důležité.“

„Karolína byla zkažená do hloubi duše. Zkažená skrznaskrz. Neříkám, že neměla osobní kouzlo. Naopak. Měla onu sladkou mírnost způsobů, která lidi dokonale pletla.

Vypadala tak křehce a bezmocně, že u každého marně vzbuzovala rytířskou touhu vzít ji pod ochranu.

Myslíval jsem si někdy, že Marie Stuartovna s ní měla mnoho společného.

Vždycky sladká a nešťastná a plná přitažlivosti – a pod tím vším tvrdá a vypočítavá žena, která klidně osnovala úklady proti Darnleymu – a které všechno prošlo. Karolína byla také taková. Chladná a vypočítavá osnovatelka zločinu. A kromě toho měla prudkou a neukázněnou povahu.

Nevím, řekl vám někdo – nebyl to sice závažný bod líčení, ale je to něco, co prozrazuje, jaká vlastně byla – čeho se dopustila na své malé sestřičce? Byla žárlivá, víte. Její matka se podruhé provdala a všechnu pozornost a lásku přenesla na malou Angelu. Karolína to nemohla snést. Pokusila se ji zabít sochorem – uhodila holčičku do hlavy. Naštěstí rána nebyla smrtelná. Ale byla to ohavnost.“

„Strašné – opravdu!“

„Vidíte, to byla pravá Karolína. Musila být vždycky první a jediná. Nemohla prostě připustit, aby u někoho nehrála hlavní úlohu. A byl v ní chladný, sobecký ďábel, který ji dovedl vydráždit až k vraždě.

Víte, vypadala jako přímý člověk, ale v podstatě byla vypočítavá. Když bývala jako mladá dívka na návštěvě v Aldenbury, všechny si nás dobře okoukla a pak se moudře rozhodla. Neměla vlastní jmění. O mně, jako o mladším synu, který si musí vybudovat postavení sám, ani mnoho neuvažovala. (Je mi k smíchu, pomyslí-li si, že bych dnes asi mohl klidně skoupit Meredith i Crala, kdyby byl živ!) Chvíli měla na mušce Meredith, ale konečně se rozhodla pro Amyase. Amyas dostane Aldenbury, a i když nezdědí mnoho peněz na hotovosti, získá je svým velikým malířským talentem, který záhy rozpoznala.

Vsadila nejen na jeho génia, ale i na jeho budoucí finanční úspěch.

A vyhrála. Amyas dobyl záhy uznání. Nebyl žádný módní malíř – ale jeho nadání bylo oceněno a jeho obrazy se kupovaly. Viděl jste někdy něco od něho? Mám tady jednu věc.

Pojďte se podívat!“

Uvedl Poirota do jídelny a ukázal na levou stěnu.

„Vidíte! To je Amyas.“

Poirot si mlčky prohlížel obraz. Znovu s obdivem uvažoval o tom, jak pravý umělec dovede obyčejné a běžné předměty naplnit vlastním osobitým kouzlem. Váza s růžemi na hlazeném mahagonovém stole. To plesnivé, otřelé, tisíckrát malované zátiší! Jak Amyas Crale dokázal, aby růže hořely a plály vlastním, téměř obscénním životem? Lesklé dřevo stolu svítilo, jako by bylo také čímsi živoucím. Jak vysvětlit vzrušení, jež se každého zmocňovalo při pohledu na obraz?

Policejní komisař Hale by se byl asi zděsil nad perspektivou stolu a byl by namítal, že skutečné růže nemají ani takový tvar, ani takovou barvu. A pak by šel a později by se vždycky přistihl, že se mu skutečné růže jaksi nelíbí, a kulatá pravidelnost mahagonových stolů by ho z nepochopitelných důvodů nějak neuspokojovala.

Poirot si jemně povzdychl. Zašeptal:

„Ano – tady je to všechno.“

Blake ho vedl zpět do prvního pokoje. Zabuřel:

„Nikdy jsem nerozuměl umění a nestaral jsem se o ně.“

Nechápu, proč se na tohleto tak rád dívám, ale nemohu se toho prostě nasytit. Je to – k čertu – je to dobrá věc!“

Poirot nadšeně přikyvoval.

Blake nabídl hostu cigaretu a sám si také zapálil. Řekl:

„A tenhle muž – muž, který namaloval tyto růže, muž, který namaloval „Ženu připravující koktail“, muž, který namaloval úděsné a smělé „Zrození“, tento muž byl podřat v rozkvětu své mladé síly, byl zbaven svého bohatého a mohutného životního ohně – a to všechno kvůli pomstychtivé, špatné ženě!“

Odmíchl se.

„Řeknete, že jsem trpký a zahořklý – že jsem proti Karolíně neprávem zaujat. Víím, měla osobní kouzlo – vycíťoval jsem je. Ale odkáživa jsem věděl, co bylo pod ním. A tam byla jenom špatnost. Věřte mi, pane Poirote, byla to krutá a zlovlná a hrabivá žena.“

„Slyšel jsem však, že paní Cralová za svého manželství trpělivě snášela mnohé ústrky a hořkosti.“

„Ano, a taky se postarala o to, aby to všichni věděli. Věčná mučednice! Ubohý starý Amyas – jeho rodinný život byl stálé peklo – kdyby nebylo jeho výjimečné povahy, nebyl by to prostě snesl. Ale měl ventil, své umění, které mu pomohlo se přes všechno přenést. Když maloval, zapomněl na vše – na neustálé Karolínino rytí, na ustavičné rozepře a nesváry.“

U nich nikdy nebyl mír a pokoj. Ani týden neuplynul, aby se nebyli o to nebo o ono bouřlivě nepohádali. Jí to dělalo dobře. Myslím, že by jí bylo něco chybělo, kdyby nebylo těch výbuchů. Ulevilo se jí, když ze sebe mohla vyklopit všechny trpkosti a vzteky, jimiž byla nabitá. Po takové pořádné slovní rvačce pak chodila jako mlsný kocour, který vylízal talíř smetany – přímo předla uspokojením. Ale jeho to ničilo. Toužil po míru, přál si mít svatý pokoj – chtěl klidně žít. Ovšem, muž jako Amyas se nikdy nemá ženit – nehodí se pro manželství. Muž jako Crale má mít milostné poměry a nemá být svázan rodinnými pouty. Za čas ho musí tížit.“

„Svěřil se vám?“

„Nu – věděl dobře, že jsem jeho oddaný přítel. Dal mi do sebe nahlédnout. A nestěžoval si. Nebyl žádný fňukal.“

Jen někdy prohodil: „Vem čert všechny ty zatracené ženské!“

Nebo řekl: Nikdy se nežeň, kamaráde! Na peklo je dost času až po smrti.“

„Věděl jste o jeho vztahu ke slečně Greerové?“

„Ano – viděl jsem aspoň, jak to na něho přichází. Řekl mi, že se setkal s úžasnou dívkou. Že je úplně jiná než všechny, které kdy poznal. Ne že bych byl na to něco dal! Amyas vždycky potkával „úžasně dívky“, které byly docela jiné než všechny, které kdy poznal. A když jste se o nich za měsíc zmínil, tu se na vás obyčejně nechápavě podíval a nevěděl, o kom vlastně mluvíte! Ale ta Elsa Greerová byla opravdu jiná než ostatní. Uvědomil jsem si to, když jsem přijel do Aldenbury na delší pobyt. Ta ho dostala! Na tu se chytil jako na udiici! Mohla si s ním dělat, co chtěla, tak byl do ní, chudák, celý blázen.“

„Elsu Greerovou jste také neměl rád?“

„Ne. Neměl jsem ji rád. Byla to vyslovená kořistnice.“

Byla by také chtěla spolknout celého Crale s duší i tělem.

Ale vcelku myslím, že by byla bývala pro něho lepší než Karolína. Možná že kdyby si byla jista, že patří opravdu jenom jí, byla by ho nechala na pokoji. Nebo by se ho byla přesýtila a zamilovala se do někoho jiného. Pro Amyase by bylo nejlepší, kdyby se byl vůbec nezapletl s žádnými ženskými.“

„Ale zdá se, že by mu to nebylo po chuti?“

Filip Blake řekl s povzdechem:

„Ten zatracený blázen se věčně do něčeho dostával. A přece pro něho ženy znamenaly celkem moc málo. Jediné dvě ženy, které na něho v životě opravdu zapůsobily, byly Karolína a Elsa.“

„Měl rád tu malou?“ zeptal se Poirot.

„Angelu? Ó, Angelu jsme měli všichni rádi. Byla to správná holka – hrrr do každého sportu, do každé zábavy. Ta se, pane, natrápila toho chudáka vychovatelky! Ano, Amyas ji měl upřímně rád – ale někdy zašla příliš daleko, a tu se na ni dovedl hrozně rozzuřit. Karolína hned ovšem zasáhla – byla vždycky na její straně – a to Amyase teprve popouzelo.“

Nenáviděl, když se Karolína ujímala Angely proti němu.

Bylo v tom také trochu žárlivosti u nich u všech. Amyas žárlil na to, že Karolína dává před ním přednost Angele a že by pro ni byla schopna každé oběti. A Angela žárlila na Amyase a bouřila se proti jeho

pánovitým způsobům. Byl to Amyas, kdo rozhodl, že má na podzim odjet do ústavu na studie, a Angela proto zuřila. Myslím, že ne kvůli škole, měla docela chuť do učení – ale Amyasův osobitý způsob, jak všechno krátce a bez okolků určit a zařídit, ji hrozně popudil.

Prováděla mu všechno možné, aby se mu nějak pomstila.

Jednou mu dokonce dala do postele pod pokrývkou deset slimáků. Myslím, že Amyas měl celkem pravdu. Byl nejvyšší čas, aby do ní ve škole vpravili trochu kázně. Slečna Williamsová byla velmi schopná, ale i ona se přiznala, že jí Angela přerostla přes hlavu.“

Odmlčel se. Poirot jemně pronesl:

„Když jsem se ptal, měl-li Amyas rád tu malou, mínil jsem tím jeho vlastní dítě, jeho malou dcerušku.“

„Ach, Karlu? Ano, to byl jeho mazlíček. Když měl náladu, velmi rád si s ní hrával. Ale láska k ní by ho nebyla odradila od svatby s Elsou, jestli jste se ptal kvůli tomu. Takový cit k ní neměl.“

„Byla Karolína Cralová dobrou matkou?“

Filipovou tváří proběhl zvláštní záchvěv. Řekl:

„Ne, nemohu říci, že byla špatná matka. Ne, to říci nemohu. To byla jediná věc...“

„Poslouchám, pane Blaku.“

Filip Blake pokračoval zvolna a jakoby s námahou.

„Jediné, čeho je mi při tom všem upřímně líto, je myšlenka na to dítě. Takové tragické pozadí pro tak mladý život!

Poslali ji za moře k Amyasově provdané sestřenici. Doufám – ze srdce doufám, že se jim podařilo utajit před ní pravdu.“

Poirot zavrtěl hlavou a řekl:

„Pravda má ve zvyku vyjít najevo, pane Blaku. I po mnoha letech.“

Bankéř zamumlal pro sebe: „Nevím, nevím.“

Poirot pokračoval:

„A v zájmu této pravdy vás o něco požádám, pane Blaku.“

„O copak?“

„Poprosím vás, abyste mi napsal přesný popis všeho, co se v oněch dnech v Aldenbury událo. To znamená, že od vás chci podrobný referát o vraždě a o všem, co s ní souviselo.“

„Ale, drahý pane, jak to můžete na mně žádat po tolika letech? Bude to jistě zoufale nepřesné.“

„Proč by bylo? Paměť si po letech sama uchová podstatné vjemy a zapudí povrchní detaily.“

„Ach tak! Chcete tedy pouhý hrubý obrys událostí?“

„Vůbec ne. Přál bych si podrobný a svědomitý rozbor všeho, co se tehdy postupně dalo, a slovo od slova každý rozhovor, na nějž si vzpomenete.“

„A co když jsem si je zapamatoval špatně?“

„Můžete se aspoň snažit použít výrazů a způsobu řeči, jak vám uvízly v paměti. Budou v tom mezery, ale proti tomu se nedá nic dělat.“

Blake se na něj pátravě podíval:

„Ale co tím sledujete? Z policejních zápisů byste se dověděl všechno mnohem přesněji.“

„Ne, pane Blaku. Dívám se na to nyní z psychologického hlediska. Nechci pouhá fakta. Chci váš výběr z oněch fakt.“

Čas a vaše paměť jsou za tento výběr odpovědní. V policejním archívu bych marně sháněl mnohé drobnosti, které se možná přihodily, nebo mnohé věty, které snad byly proneseny. Věci a slova, o nichž jste se u soudu nezmínil, protože jste je možná považoval za bezvýznamné nebo protože vám bylo milejší je neopakovat.“

Blake řekl zhrta: „Chcete moji zprávu uveřejnit?“

„Zajisté že ne. Bude pouze pro mne. Aby mi pomohla dojít k vlastnímu závěru.“

„A neocitujete z toho nic bez mého souhlasu?“

„Ani slovo.“

„Hm – jsem velmi zaměstnán, pane Poirote,“ namítl ještě pan Blake.

„Uznávám, že s tím budete mít práci a že tím ztratíte svůj vzácný čas. Byl bych šťasten, kdybych vám to mohl nějak přiměřeně nahradit.“

Vteřinu bylo ticho. Pak pan Blake náhle promluvil:

„Ne. Jestli to udělám – udělám to zadarmo.“

„A uděláte to?“

„Zapamatujte si, že neručím za přesnost své paměti.“

„To je přirozené.“

„Potom,“ řekl Filip Blake, „se do toho rád pustím. Cítím, že jsem tím jaksi povinen Amyasu Cralovi.“

„NA PECI SE DRUHÉ VÁLÍ...“

Hercule Poirot nebyl někdo, kdo zapomíná na detaily.

Promyslel si pečlivě, jak by se měl nejlépe uvést u pana Meredith Blaka. Věděl už, že Meredith je docela jiný člověk než jeho bratr. Tady bude třeba postupovat zvolna a opatrně.

Prudkým útokem by se nic nesvedlo.

Poirot věděl, že je jenom jedna možnost, jak vniknout do pevnosti. Musí se přiblížit k Meredithovi ozbrojen doporučujícími dopisy. A tyto dopisy musí být společenského rázu, ne úředního. Naštěstí se Hercule Poirot během své dlouhé kariéry seznámil s místními veličinami ve všech koncích Anglie. Devonshire nebyl výjimkou. A tak přemýšlel, na koho by se tam měl obrátit, a našel mezi svými známými dva, kteří byli spřáteleni s panem Meredithem Blakem. Objevil se tedy u něho s dvěma dopisy; první byl od lady Lytton-Goreové, počestné a velmi nepřístupné vdovy nevalně majetné, druhý od admirála ve výslužbě, jehož rodina sídlila v Devonshiru už po čtyři generace.

Meredith Blake přijal Poirota značně udiven.

Jak si v poslední době často uvědomoval, svět už není, jako bývával. Čert to vem, soukromí detektivové – to byli lidé, které jste si mohli najmout, aby vám hlídali svatební dary při recepcích na venkovských sídlech, lidi, k nimž jste se – vždycky s trapnými pocity – utíkali, když jste se octli v nějaké ožehavé situaci a potřebovali jste se dovědět, na čem jste.

Ale tady najednou píše lady Mary Lytton-Goreová:

„Hercule Poirot je můj starý a vážený přítel. Prosím, vyjděte mu laskavě vstříc.“ A Mary Lytton-Goreová nebyla – ne, naprosto nebyla – z žen, které byste spojovali s představou detektiva a všeho, co s ním souvisí. A admirál Cromshaw píše: „Skvělý chlapík – bez vady a hany. Zavděčíte se mi, uděláte-li pro něho, co budete moci. Výborný společník, může Vám vypravovat spoustu zajímavých historek.“

A teď tedy ta záhadná bytost sedí proti němu. Vždyť je úplně nemožný – nevhodné šaty – boty na knoflíčky! – neuvěřitelné kníry! Naprosto ne jeho, Meredithův typ! Vypadá, jako by v životě nebyl nikdy ani na honu – jako by vůbec neprováděl žádný sport! Zkrátka – cizinec!

Tak tady, na Handcross Manoru, to bylo, kde žili dva mladí bratři a bavili se a hráli tenis a chodili do Aldenbury na návštěvy a kamarádili se s mladým Amyasem Cralem a s dívkou, která se jmenovala Karolína. Odtud tedy vyšel Meredith onoho osudného rána před šestnácti lety poradit se s bratrem! Hercule Poirot hleděl se zájmem na muže, který mu vyšel v ústrety s poněkud rozpačitou zdvořilostí. Skoro navlas takový, jak si jej představoval. Meredith Blake se na první pohled podobal všem ostatním venkovským šlechticům, kteří milují hony a rybaření a takové věci.

Starý sportovní kabát, větrem ošlehaná, příjemná tvář muže středního věku, jakoby vybledlé modré oči, nerozhodná ústa, napůl skrytá pod trochu ježatým knírem. Úplný opak svého bratra! Váhavé a plaché chování, pomalá řeč i myšlení. Jako by se bylo jeho životní tempo lety ještě zvolnilo, zatímco tempo jeho bratra se stále zrychlovalo.

Poirot vycítil, že má před sebou někoho, kdo na sebe nedá pospíchat. Poklidný život anglického venkova mu pronikl až do kostí.

Poirotovi se zdálo, že Meredith vypadá mnohem starší než jeho bratr, ačkoli podle pana Jonathana je dělily od sebe pouze dva roky.

Hercule Poirot se vždycky chlubil, že ví, jak na tyto džentlmeny zkostratělých anglických tradic. Před nimi se člověk nikdy nesmí pokoušet dělat ze sebe Angličana. Naopak.

Musí být celým svým chováním cizincem – nepolepšitelným cizincem – a čekat, až mu velkodušně odpustí. „Ovšem, tihle cizinci se nevyznají v pravidlech chování. Představte si, že vám například ráno při snídani podávají ruku! A že je to neodnaučíte! Ale jinak celkem slušný chlapík...“

Poirot chtěl vzbudit právě tento dojem. Dali se do řeči a mluvili s opatrnickou nesdílností o lady Lytton-Goreové a o admirálu Cromshawovi. V rozmluvě se ozvala i jiná jména. Poirot naštěstí znal něčí sestřenicí a poznal letmo švagrovou někoho jiného. Viděl s radostí, že výraz páně Meredithův ztrácí svou ledovou nepřístupnost. Vida, ten chlapík opravdu zná správné lidi!

Elegantně a nenápadně zavedl Poirot řeč na důvod návštěvy. Pak se spěšně snažil zahladit nepříznivý dojem a opětne ochladnutí: Nedá se, bohužel, nic dělat, je rozhodnuto, že kniha vyjde. Slečna Cralová – či spíše slečna Lemarchantová, jak se nyní jmenuje – ho snažně prosí, aby se ujal dohledu nad tím, jak bude tragédie jejich rodičů zpracována. Ale dá se mnoho zachránit a předejít mnoha bolestným trapnostem, půjde-li se na to zchytra. Poirot mezi řečí prohodil, že už kdysi se mu podařilo diplomatickou

obratností přimět vydavatele jakýchsi memoárů, aby některé ožehavé odstavce vyškrtl.

Meredith Blake zrudl hněvem. Ruka se mu chvěla, jak si nacpával dýmku. Řekl, nepatrně koktaje:

„Je to – je to o-ohavnost, vyhrabávat takové věci. Po š– šestnácti letech! Proč to nenechají klidně spát?“ Poirot pokrčil rameny.

„Úplně s vámi souhlasím,“ pravil. „Ale co chcete? Je po tom poptávka. A je dovoleno komukoli, aby rekonstruoval trestně usvědčený zločin a opatřil jej vlastními poznámkami.“

Pak dodal mírně:

„Želbohu – žijeme v drsné době a svět je stále surovější...“

Ale překvapilo by vás, pane Blaku, kdybyste viděl, jak se mi podařilo oslabit účín některých velmi ošemetných publikací.

Přeji si z celého srdce ušetřit v tomto případě slečnu Cralovou všeho, co by mohlo rozjitřit starou ránu.“

Meredith Blake zašeptal: „Maličká Karla! To dítě je už dospělá žena! Nemohu tomu ani uvěřit.“

„Ano, ano, čas letí, vidíte?“

Meredith Blake zašeptal: „Až příliš rychle, až příliš rychle!“

„Jak vidíte podle dopisu slečny Cralové, který jsem vám ukázal,“ pokračoval Poirot, „touží zvědět všechny podrobnosti o té smutné události.“

Meredith Blake řekl popudlivě:

„Proč? Proč se v tom znovu rýpat? Bylo by nejlépe na vše zapomenout.“

„Takhle můžete mluvit vy, pane Blaku, protože víte dokonale, co se událo. Ale uvědomte si, že slečna Cralová neví nic, než o čem ji mohly poučit policejní zápisky.“

Blakovým výrazem proběhla vlna soucitu.

„Ano, nevzpomněl jsem na to. Ubohé dítě! Je to pro ni hrozné. Napřed duševní otřes, když se dozvěděla pravdu – a teď ty nelidské, chladné soudní protokoly.“

„Z pouhých právních spisů,“ řekl Poirot, „nelze nikdy vyčíst přesnou pravdu. Právě to, co v nich není, je nejdůležitější. Pocity, stavy mysli a srdce, povaha jednotlivých herců dramatu. Polehčující okolnosti...“

Odmlčel se a Meredith Blake se živě ujal slova jako herec, když se ozve jeho narážka:

„Polehčující okolnosti! To je právě to. Byly-li kdy nějaké polehčující okolnosti, byly v tomto procesu. Amyas Crale byl můj starý přítel – naše rodiny byly v přátelských vztazích už po generace – ale nemohu nepřiznat, že jeho chování bylo, upřímně řečeno, hanebné. Byl ovšem umělec a tím se snad dá mnohé vysvětlit. Ale to je marné – nechal dojít k úplně nemožné situaci. K situaci, kterou by musil každý normální, slušný člověk prostě odsoudit.“

Hercule Poirot pravil: „Zajímá mne, co říkáte. Právě tato situace mi vrtá hlavou. Takhle se přece nechová žádný světa znalý muž z dobré rodiny.“

Blakova plachá hubená tvář ožila.

„Ano, v tom je právě kámen úrazu, že Amyas nebyl člověk, který se drží ustálených tradic. Byl umělec a jeho práce mu byla nade vše. Bylo to někdy až zarážející. Nechápu ty takzvané umělecké povahy – nikdy jsem jim nerozuměl. Crala jsem do určité míry dovedl pochopit, protože jsem ho znal od dětství. Jeho rodina byla z téže vrstvy jako moje. A v mnohém byl Crale jako my ostatní – když však šlo o jeho umělecké zájmy, opustil, abych tak řekl, vžitý morální standard. Nebyl v ničem diletant, byl prvotřídní, opravdu prvotřídní umělec. Mnozí tvrdí, že byl geniálním malířem. Snad mají pravdu. Ale právě proto byla jeho povaha neukázněná a nevyvážená. Maloval-li nějaký obraz, nezáleželo mu na ničem. Hodil klidně přes palubu všechno, co by ho bylo mohlo brzdit. Byl jako náměsíčný. Posedlý tím, na čem právě pracoval. Teprve když plátno dokončil, probudil se ze svého zaujetí a chápal se opět potrhanych nitek obyčejného života.“

Pohlédl tázavě na Poirota, který přikývl.

„Vidím, že mi rozumíte. Tím se, podle mého názoru, dá vysvětlit, že mohlo dojít k takové situaci. Miloval tu dívku.“

Chtěl se s ní oženit. Měl v úmyslu opustit ženu i dítě. Ale pak začal malovat její portrét a chtěl jej dokončit. Na ničem jiném mu nezáleželo. Neviděl nic jiného. A to, že je situace pro obě ženy naprosto nesnesitelná, mu ani nepřišlo na mysl.“

„Chápala některá z nich jeho podivné stanovisko?“

„Doufám, že ano – aspoň částečně. Myslím, že Elsa mu rozuměla. Zajímala se vášnivě a nadšeně o jeho práci. Ale měla přirozeně těžké postavení. A Karolína...“

Zarazil se. Poirot mu pomáhal:

„Pro Karolínu to bylo opravdu...“

Meredith se opět ujal slova. Bylo na něm vidět, že se mu hovoří těžce.

„Karolína – já jsem vždycky – já jsem ji vždycky měl velmi rád. Kdysi dávno jsem nějaký čas doufal, že – že se vezmeme. Ale moje naděje byla zmařena v zárodku. Přesto jsem zůstal, smím-li se tak vyjádřit, oddán jejím – jejím službám.“

Poirot zamyšleně pokynul hlavou. Ten staromódní slovní obrat byl velmi výstižný pro Meredithovu osobnost. Byl z těch lidí, kteří dovedou zasvětit svůj život romantické a čisté lásce a sloužit věrně dámě svého srdce, aniž čekají odměnu.

Ano, pan Meredith byl vyhraněný typ.

„Trpěl jste jistě těmi nemožnými poměry – kvůli ní.“

„Zajisté. Dokonce jsem to Cralovi vyčítal.“

„Kdy to bylo?“

„Přesně den předtím – předtím, než se to stalo. Přišli tehdy ke mně na čaj, víte. Vzal jsem si Crala stranou a – a pověděl jsem mu to. Pamatuji se, že jsem dokonce řekl, že to není fér k žádné z nich.“

„Ach, opravdu? To jste mu řekl?“

„Ano, myslil jsem, že si to neuvědomuje.“

„Možná že ne.“

„Řekl jsem mu, že tím dostal Karolínu do naprosto nesnesitelné situace. Jestliže měl v úmyslu se dát rozvést a vzít si Elsu, neměl právo ji zvát do svého domu a hodit ji jako rukavici Karolíně do tváře. Byla to, tvrdil jsem, neodpuštělná urážka.“

Poirot se zvědavě zeptal:

„Co na to řekl?“

Meredith odpověděl s odporem.

Řekl: „Karolína to musí spolknout.“

Hercule Poirot povytáhl obočí:

„To věru nebyla hezká odpověď!“

„Mně připadala hnusná! Dopálil jsem se a vyčetl jsem mu, že je mu zřejmě jedno, jaké utrpení působí ženě, kterou přestal mít rád, ale že jde i o onu mladou dívku. Copak si neuvědomuje, že i pro ni jsou tyto poměry potupné? Také na to mi odpověděl, že i Elsa to musí spolknout! Potom dodal: „Zdá se, že nepochopil, Meredithi, že to, co teď maluji, je mé nejlepší dílo. Povídám ti, nejlepší. A nedám si je pokazit žádnými hádkami dvou žárlivých ženských – pámbů ví, že nedám.“

Bylo marné mu domlouvat. Řekl jsem mu, že ztratil poslední špetku lidské slušnosti. Malování že není všechno. Ale tu mne zhurta přerušil: Je! Pro mne je to všechno!“

Byl jsem stále ještě velmi rozhněván. Vytýkal jsem mu, že se vždycky ke Karolíně choval hanebně. Že život po jeho boku byl pro ni stálým pramenem utrpení. Řekl, že to ví a že toho lituje. Lituje! „Vím, kamaráde, že mi nevěříš,“ povídal, „ale je to skutečně pravda. Život se mnou byl pro Karolínu peklo – a ona se chovala jako světice. Ale myslím, že věděla, do čeho jde. Přiznal jsem se jí poctivě, jaký jsem sobecký, hnusný, zhýralý chlap.“

Potom jsem mu domlouval z plných plic, aby nerozvracel rodinný život. Že je tu přece také dítě, na které musí myslet, a tak dále. Řekl jsem mu, že chápu, že Elsa může poplést někomu hlavu, ale že i pro ni bude lépe, když se s ní rozejde.

Vrhá se nyní do toho střemhlav, ale později toho bude možná sama trpce litovat. Ptal jsem se ho, zda by nebylo možné, aby se vzpamatoval, udělal čáru přes celou záležitost, obrátil list a vrátil se ke své ženě.“

„A co na to odpověděl?“

„Podíval se na mne – a bylo vidět, že je v rozpacích.“

Poklepal mi na rameno a řekl: „Jsi dobrák, Meredithi. Ale jsi příliš sentimentální. Jen počkej, až dodělám obraz, a pak přiznáš sám, že jsem měl pravdu.“

Řekl jsem: „Prokletý obraz!“ Zašklebil se a pravil se smíchem, že i kdyby ho proklely všechny hysterky z celé Anglie, velikosti jeho díla to neublíží. Na výtku, že mohl aspoň mlčet, dokud nebude obraz domalován, řekl, že v tom je nevinné. Elsa prý vyšla s pravdou ven. Když jsem se ptal proč, vysvětloval mi, že považovala za správné nic netajit. Musím přiznat, že ať už se chovala jakkoli, byla aspoň v tomhle poctivá!“

„Taková poctivost jen ještě přidá novou bolest a nový zármutek,“ prohodil Hercule Poirot.

Meredithovi se zřejmě tato poznámka nelíbila. Pohlédl úkosem na detektiva. Potom si vzdychl:

„Byla to – byla to ošklivá doba pro nás pro všechny.“

„Jediný, kdo se tím nedal ovlivnit, byl právě Amyas Crale,“ řekl Poirot.

„A proč ne? Jenom proto, že byl nepolepšitelný egoista!“

Vzpomínám si, jak se na mne zašklebil, když odcházel:

„Netrap se, příteli. Uvidíš, že se to všechno vystříbří!“

„Nevyléčitelný optimista,“ zamumlal Poirot.

Meredith Blake řekl:

„Amyas nebral nikdy ženy vážně. Já bych mu byl mohl vypravovat, jak je Karolína zoufalá.“

„Svěřila se vám?“

„Ne, leda v narážkách. Ale nezapomenu na její tvář onoho odpoledne. Bledou a vzrušenou jakousi šibeniční veselostí.“

Mluvila mnoho a často se i zasmála. Ale její oči – v nichž byla taková úzkost a takový žal – byly to nejzajímavější, co jsem kdy viděl. Byla to tak jemná, něžná bytost.“

Hercule Poirot se na něho na chvíli zahleděl, aniž pronesl slovo. Bylo vidět, že si Meredith neuvědomuje, jak divně zní, mluvili-li takto o ženě, která den nato zavraždila svého manžela.

Meredith Blake hovořil dál. Zapomněl už docela na počáteční nepřátelskou podezřavost. Hercule Poirot měl vzácný dar umět naslouchat. Pro lidi, jako byl Meredith Blake, mají vzpomínky na minulost podivný půvab. Ale mluvil teď spíše pro sebe než pro svého hosta.

„Mělo mi to být vlastně hned podezřelé. Byla to Karolína, která zavedla rozhovor na mého koníčka. Musím se přiznat, že jsem nadšeným bylinkářem. Staré anglické knihy o rostlinách jsou velmi zajímavé studium. Je tolik bylin, kterých bylo dříve v medicíně používáno a které nyní zmizely z oficiální farmakopey. A je podivuhodné, jaké divy často působí odvar z nějaké prosté květiny. Volat lékaře je mnohdy docela zbytečné! Francouzi tomu dobře rozumějí – některé z jejich tisanes jsou prvotřídní.“ Seděl nyní pevně v sedle svého koníčka.

„Například pampeliška – ohromná věc! Nebo čaj z šípků – viděl jsem nedávno, že opět přichází do módy u mnohých lékařů. Ó, musil bych lhát, kdybych tvrdil, že mi moje lektvary nepůsobily potěšení. Sbírat rostliny v pravý čas – sušit je – máčet je – zkrátka všechno. Někdy jsem dokonce upadal i do pověrčivosti a sbíral jsem své bylinky a kořínky za úplňku a o Velký pátek podle starodávných pověr a předpisů. Onoho dne jsem svým hostům udělal přímo přednášku o bolehlavu. Kvete dvakrát do roka. Otrháte plody, právě když dozrávají, než počnou žloutnout. Vývar z nich, koniin, je jako lék dávno opomíjen – myslím, že v posledním vydání farmakopey není udán žádný oficiální předpis – ale já jsem experimentálně dokázal, že je velmi účinný při černém kašli i při astmatických potížích.“

„Mluvil jste o tom všem tehdy v laboratoři?“

„Ano, ukazoval jsem jim různé věci – a mluvil jsem o některých bylinkách a odvarech z nich – vypravoval jsem jim o baldriánu a o jeho účinku na kočky: když se ho nadýchají, je po nich! Pak se mne někdo ptal na potměchuť a já jsem jim vypravoval o beladoně a atropinu. Velmi je to zajímalo.“

„Kdo tam všechno byl?“

Meredith Blake vzhledl udiveně, jako by zapomněl, že jeho posluchač nemůže znát všechny podrobnosti.

„Nu, všichni. Počkejte – Filip tam byl a Amyas a ovšem Karolína. Angela. A slečna Greerová.“

„Nikdo jiný?“

„Ne, myslím, že už nikdo. Ne, určitě nikdo jiný. – Kdo by tam měl ještě být?“ dodal vzhlednuv zvědavě k Poirotovi.

„Napadlo mne, jestli tam nebyla také vychovatelka...“

„Ach tak! Ne, nebyla s nimi tehdy odpoledne. Jakkak se jmenovala? Nevzpomínám si. Slušná žena. Brala vážně své povinnosti. Angela se jí, myslím, dost natrápila.“

„Čím?“

„Byla hrozný divoch. Milá žába, ale strašně rozpustilá!

Věčně prováděla nějaké husarské kousky. Jednou, tuším, vstřčila Amyasovi vzadu za krk slimáka, když byl zabrán do práce. Vylítl jako čert a hrozně jí vynadal. Proto také trval na tom, že musí z domu.“

„Chtěli ji poslat do školy?“

„Ano. Netvrdím, že by ji Amyas nebyl měl rád, ale šla mu někdy na nervy. A myslím také – vždýcky jsem si myslíval – že na ni trochu žárlil. Karolína byla totiž úplný Angelin otrok. Angela byla u ní v mnohém na prvním místě – a Amyasovi to nebylo po chuti. Měla k tomu ovšem své důvody.

Nebudu se o tom šířit, ale...“

Poirot mu vskočil do řeči:

„Karolína Cralová si dělala výčitky pro to, že sestru poranila?“

Blake zvolal: „Och, to také víte? Nebyl bych se o tom zmiňoval. To bylo dávno zapomenuto. Ale byl to asi důvod, proč k ní byla tak hodná. Stále cítila, že musí pro ní udělat vše, aby to odčinila.“

Poirot vážně přikývl. Potom se zeptal:

„A co Angela? Neměla tajnou zášť ke své nevlastní sestře?“

„Co vás to napadá! Nesmysl! Měla ji strašně ráda. Jsem si jist, že si na tu starou záležitost nikdy ani nevzpomněla.“

Jenom Karolína sama si to nedovedla odpustit.“

„Chtělo se Angele pryč z domova?“

„Ne, nechtělo. Zuřila na Amyase. Karolína byla na její straně, ale Amyas byl neústupný. Přestože byl výbušný, dalo se s ním obvykle lehko mluvit, ale když si opravdu postavil hlavu, tak s ním nikdo nic nesvedl. Angela i Karolína se musily podvolit.“

„Kdy měla odjet?“

„Na podzim. Obstarávali jí právě vybavu pro školu, vzpomínám si. Kdyby nebylo došlo k tragédii, byla by asi odjela v několika dnech. Mluvílo se tehdy ráno něco o jejich zavazadlech.“

Poirot řekl: „A vychovatelka?“

„Jak to myslíte – vychovatelka?“

„Nemrzelo ji, že Angela odjede? Přicházela tím přece o místo, že?“

„Ano. Vlastně ano. Dávala sice nějaké hodiny Karle, ale ta byla ještě docela maličká. Tak kolem pěti šesti let. Měla u sebe ještě chůvu. Cralovi by si nebyli nechali slečnu Williamsovou kvůli ní. Ano, ano, Williamsová se jmenovala.“

Je to zvláštní, jak se všechno člověku vybaví, když začne vzpomínat.“

„Opravdu. Jako byste se vrátil do minulosti. Prožíváte znovu všechno – slyšíte slova, která byla pronesena – vidíte pohyby lidí a jejich výraz.“

Meredith Blake pomalu přiznával:

„Ano – z velké části. Ale jsou v tom mezery, víte... Celé články řetězu vypadly. Vzpomínám si například, jak jsem se zděsil, když jsem poprvé slyšel, že Amyas chce Karolínu opustit. Ale nemohu si vzpomenout, kdo mi to řekl, zdali on nebo Elsa. Pamatuji se, že jsem se o to s Elsou přel – že jsem se jí snažil dokázat, že je hanebné, co provádí. Ale ona se jen chladně zasmála a řekla mi, že jsem ze staré školy.“

Měla možná pravdu – jsem asi ze staré školy, ale přesto byl můj názor správný. Amyas měl ženu a dítě – měl u nich zůstat.“

„Ale slečna Greerová považovala toto stanovisko za něco, co vyšlo z módy, že?“

„Ano. Tehdy před šestnácti lety se na rozvod ještě nedívalo jako na něco, co je na denním pořádku. Ale Elsa byla velmi pokroková. Tvrdila, že je nejlepší, když se dva lidé rozejdou, nejsou-li spolu šťastni. Říkala, že Amyas a Karolína se věčně hádají a že bude i pro dítě mnohem lepší, když nebude vyrůstat v tomto rozháraném prostředí.“

„Ale nepřesvědčila vás tím?“

Meredith Blake odpověděl:

„Cítil jsem po celou dobu, že v podstatě nevím, co mluvím.“

Odříkávala všechno jako papoušek – někde to asi vyčtla nebo jí to někdo napovídal. Byla – ačkoli to snad zní divně – určitým způsobem dojmavá. Tak mladá a tak jista sama sebou!“ Odmlčel se. „Víte, pane Poirote, mládí má v sobě něco – něco, co dovede nesmírně dojímat.“

Hercule Poirot řekl, pohlédnuv na něj se zájmem: „Vím, jak to myslíte...“

Blake pokračoval, více pro sebe než k Poirotovi:

„Snad proto jsem se také pustil do Crala. Byl skoro o dvacet let starší než ona. Nepřipadalo mi to fér.“

Poirot tiše prohodil:

„Ach běda – jak zřídka mají dobré rady nějaký účinek!“

Když je někdo rozhodnut něco udělat – zvlášť když je v tom nějaká žena – je velmi těžké ho od toho odvrátit.“

„Máte úplně pravdu,“ přisvědčil Blake a dodal trpce:

„Já aspoň jsem tím zákrokem nic nepořídil. Ale nemám v sobě dost přesvědčivosti. Nikdy jsem ji neměl.“

Poirot se na něho zkoumavě podíval. Vycítil z trpkosti jeho hlasu nespokojenost citlivého muže nad nedostatkem vlastní osobnosti. A ověřil si pravdivost toho, co Blake právě řekl: Meredith nebyl schopen někoho k něčemu přinutit nebo ho od něčeho odradit. Jeho dobře míněné pokusy neměly žádnou váhu, nemohly nikoho ovlivnit. Snad proto, že byl sám v jádru slaboch.

Poirot řekl, aby zamluvil tuto trapnou zpověď: „Máte stále ještě laboratoř, kde vyrábíte svá léčiva?“

Meredith Blake ze sebe vyrazil téměř úzkostlivě: „Ne.“

A pak se zrudlou tváří dodal:

„Nechal jsem toho všeho – obrátil jsem se k tomu zády.“

Nemohl jsem v tom přece pokračovat po tom, co se stalo.

Jak bych mohl! Vždyť by se bylo mohlo říci, že je to všechno moje vina.“

„Ne, ne, pane Blaku, jste příliš citlivý.“

„Ale což to nechápete? Kdybych byl neshbíral ty zatracené byliny, kdybych byl o nich nemluvil – nechlubil se se svými lektvary – nenutil přímo své hosty, aby jim věnovali pozornost! Ale jak jsem mohl vědět, jak jsem mohl tušit...“

„Ne, to vás nemohlo napadnout.“

„Ale já o tom nepřestal žvanit. Celý pyšný na své nepatrné znalosti! Já slepý, domýšlivý, chvástavý blázen! Ještě jsem upozorňoval na ten prokletý koniín. Dokonce jsem je vedl zpátky do knihovny a přečetl jim z Platóna ono místo, kde popisuje Sokratovu smrt otravou koniínem. Vždycky jsem se obdivoval tomu, jak je to krásně napsáno. Ale od té doby mě to straší a pronásleduje.“

„Našli na láhvi s koniínem otisky prstů?“

„Ano. Karolíniny.“

„Vaše tam nebyly?“

„Ne. Nedotkl jsem se láhve, pouze jsem na ni ukázal.“

„Ale předtím jste ji přece musil mít v ruce?“

„Ach ano, ovšem. Ale utíral jsem pravidelně jednou za čas lahvičky a ostatní předměty v laboratoři – nikdy jsem přirozeně nedovolil, aby mi tam uklízelo služebnictvo – a udělal jsem to právě pár dní předtím.“

„Zamykal jste laboratoř?“

„Zásadně.“

„Kdy se Karolína zmocnila koniínu?“

„Vycházela poslední z místnosti,“ odpovídal neochotně

Meredith Blake. „Pamatuji se, že jsem na ni zavolal, a ona spěšně vyšla. Tváře měla mírně zardělé – a oči jí hořely vzrušením. Ach bože, jako bych ji viděl před sebou.“

„Mluvil jste s ní tehdy odpoledne? Mínilím tím ovšem, jestli jste s ní probíral její manželské starosti?“

Blake řekl tichým hlasem:

„Nemluvili jsme o tom přímo. Vypadala, jak jsem vám již řekl, velmi vzrušeně. Když jsme se na okamžik octli o samotě zeptal jsem se jí: „Stalo se vám něco zlého, má drahá?“

Odpověděla mi: „Stalo se mi to nejhorší.“ Přál bych si, abyste byl mohl slyšet zoufalství, které znělo z jejího hlasu. Byla to doslova pravda. Neboť by bylo marné popírat, že Amyas Crale znamenal pro Karolínu celý svět. A dodala: „Všechno je pryč – skončeno. A se mnou je taky konec, Meredithi.“

A pak se zasmála, obrátila se k ostatní společnosti – a byla potom náhle divoce a nepřirozeně veselá.“

Hercule Poirot zvolna kýval hlavou.

„Tak to tedy bylo...“

Meredith Blake uhodil náhle pěstí do stolu a téměř křičel:

„A řeknu vám tohle, pane Poirote – když Karolína u soudu prohlásila, že vzala jed kvůli sobě, tak přísahám, že mluvila pravdu! Tehdy jí myšlenka na vraždu ani hlavou nekmítla.

Přísahám, že ne. To přišlo později.“

Hercule Poirot se zeptal:

„Jste si jist, že to přišlo později?“

Blake se na něho udiveně podíval:

„Promiňte, prosím – nerozuměl jsem vám...“

„Tázel jsem se vás,“ řekl Poirot, „jste-li si jist, že ji vůbec kdy napadla myšlenka Crale zavraždit. Jste sám v sobě neklamně přesvědčen, že Karolína Cralová vědomě spáchala vraždu?“

Meredith Blake přímo popadal dech, když říkal:

„Ale není-li tomu tak – není-li tomu tak – či myslíte, že to mohla být nějaká nešťastná náhoda?“

„Ne, tak jsem to nemyslel.“

„To je podivné, co tu říkáte.“

„Připadá vám to tak podivné? Sám jste nazval Karolínu Cralovou jemnou a něžnou bytostí. Dopouštějí se jemné a něžné bytosti vražd?“

„Byla jemná a něžná – ale nedá se popřít – víte, že u nich docházelo k velmi prudkým hádkám.“

„Nebyla to tedy tak docela něžná bytost?“

„Byla, byla taková – ach, jak je těžké takové věci vysvětlit!“

„Snažím se to pochopit.“

„Karolína dovedla vybuchnout – a nedávala si přitom pozor na jazyk. Snad někdy řekla: „Já tě nenávídím. Já bych tě nejraději zabila.“ Ale to byla pouhá slova – to přece neznamenalo, že by to chtěla opravdu provést.“

„Tedy podle vašeho názoru by pro ni bylo svrchovaně necharakteristické spáchat vraždu.“

„Máte velmi zvláštní způsob vyjadřování, pane Poirote.“

Mohu pouze říci, že – ano – zdá se mi to pro ni necharakteristické. Mohu si to vysvětlit pouze tím, že byla vydrážděna do krajnosti. Víc už nemohla snést. Zbožňovala svého manžela. Za těchto okolností snad může žena – i vraždit.“

Poirot přikývl. „Ano, souhlasím s vámi.“

„Zpočátku mi bylo, jako by mi dal někdo palicí do hlavy.“

Cítil jsem, že to nemůže být pravda! A nebyla to taky pravda – rozumíte-li, jak to myslím – nebyla to ta pravá Karolína, která to udělala.“

„Ale v právním slova smyslu nepochybujete, že vraždu spáchala ona?“

Meredith Blake se na něho znovu vyjeveně zadíval.

„Ale, drahý pane, jestliže to nebyla ona...“

„Nuže, jestliže to nebyla ona...“

„Ne, nedovedu si představit jiné rozřešení. Nešťastná náhoda? Vyloučeno.“

„Úplně vyloučeno, jak se zdá.“

„A té teorii o sebevraždě věřit nemohu. Obhájce se o to musil pokusit, ale pro každého, kdo Crala znal, to znělo naprosto nepřesvědčivě.“

„Zajisté.“

„Co tedy zbývá?“ zeptal se Meredith Blake.

Poirot řekl chladně: „Zbývá možnost, že Amyase Crala zavraždil někdo jiný.“

„Ale to je nesmysl!“

„Myslíte?“

„Jsem o tom přesvědčen. Kdo by ho byl chtěl zabít? Kdo by ho byl mohl zabít?“

„Vy byste to mohl vědět spíše než já.“

„Přece vážně nevěříte...“

„Možná že ne. Zajímá mne však zkoumat všechny možnosti.“

Uvažujte o tom bedlivě a pak mi řeknete, nač jste přišel.“

Meredith se na něho minutu nebo dvě upřeně díval. Pak sklopil oči. Ale za chvíli zavrtěl hlavou.

„Ne, nedovedu si představit žádnou jinou možnost,“ řekl.

„Byl bych rád, kdyby to šlo. Kdyby byl nějaký důvod podezřívát kohokoli jiného, ochotně bych uvěřil, že je Karolína nevinná. Trápí mě vědomí, že to udělala. Nemohl jsem tomu zpočátku uvěřit. Ale kdo by to mohl být? Filip? Cralův nejlepší přítel? Elsa? K smíchu! Já? Vypadám jako vrah?“

Počestná vychovatelka? Ty staré věrné služebné? Snad nechcete říci, že to udělala malá Angela? Ne, pane Poirote, není jiná možnost. Nikdo nemohl zabít Crala, jen jeho žena. Ale on ji k tomu dohnal. A tak by se vlastně mohlo říci, že to určitým způsobem přece byla sebevražda.“

„Že zemřel na následky svých činů, i když ne vlastní rukou?“

„Ano, je to snad fantastický názor – ale víte – příčina a následek...“

„Uvažoval jste už někdy o tom,“ pravil Poirot, „že téměř vždycky se dá najít důvod k vraždě studiem povahy toho, kdo byl zabit?“

„Ne – ale myslím, že vám rozumím.“

„Dokud nezjistíte naprosto přesně, jaká byla oběť zločinu, nemůžete rozumět okolnostem, za kterých k němu došlo,“ řekl Poirot a dodal:

„To je to, po čem pátrám – a v čem jste mi vy a váš bratr pomohli – jaký byl Amyas Crale jako člověk.“

Meredith Blake neslyšel konec poznámky, protože ho zaujalo jediné slovo. Řekl prudce:

„Filip?“

„Ano.“

„S ním jste také mluvil?“

„Zajisté.“

Meredith Blake řekl ostře:

„Měl jste přijít napřed ke mně.“

Poirot se pousmál a zdvořile se uklonil.

„Podle zákona o prvorozenství máte pravdu,“ řekl. „Vím, že jste starší. Ale pochopte, že pro mne bylo snazší navštívit napřed jeho, protože bydlí blízko Londýna.“

Meredith Blake se stále ještě mračil. Potahoval se v rozpacích za spodní ret. Pak řekl znova:

„Ke mně jste měl přijít napřed.“

Tentokrát Poirot neodpověděl. Čekal. Konečně Meredith Blake pokračoval.

„Filip je předpojatý.“

„Ano.“

„Filip má vůbec spoustu předsudků – odjakživa.“ Pohlédl kradmo a nejistě na Poirota: „Snažil se vás poštvat proti Karolíně?“

„Záleží na tom? Dnes – po tolika letech?“

Meredith Blake si nahlas vzdychl.

„Máte pravdu. Zapomněl jsem, že je to tak dávno – že už je všechno pryč. Karolíně už nikdo nemůže ublížit. Přesto však bych byl nerad, kdybyste si o ni udělal klamnou představu.“

„A vy se domníváte, že by mi byl mohl váš bratr paní Cralovou špatně vylíčit?“

„Upřímně řečeno, ano. Mezi ním a Karolínou byl vždycky – jak bych to nejlépe vyjádřil? – byl vždycky jistý antagonismus.“

„Proč?“

Tato otázka Blaka zřejmě popudila.

„Proč?“ opakoval po Poirotovi. „Jak mohu vědět proč?“

Prostě to tak bylo. Filip, jak mohl, nějak do ní rýpl. Myslím, že ho tehdy mrzelo, že si vzala Amyase. Déle než rok se u nich neukázal. A přece Amyas byl jeho nejlepší přítel.

Možná že to bylo právě proto. Měl pocit, že ho žádná žena není hodná. A snad se bál, aby Karolínin vliv nepokazil jejich přátelství.“

„A nepokazil?“

„Ne, ovšemže ne. Amyas měl Filipa vždycky stejně rád – až do konce. Často si ho přátelsky dobíral, že jenom hrabe peníze a tloustne a že je vůbec pravý filištín. Ale můj bratr si z toho nic nedělal. Jen se smál a říkal, že Amyas může být rád, má-li aspoň jednoho úctyhodného přítele.“

„Jak se díval pan Filip Blake na záležitost s Elsou Greerovou?“

„Věřte mi, to se dá těžko říci. Jeho vztah k tomu není opravdu lehké objasnit. Myslím, že se mrzel na Amyase, že se tak potřeštil. Několikrát prohodil, že z toho nevzejde nic dobrého a že toho Amyas asi bude jednou litovat. A přitom jsem měl pocit – a mám jej i dnes – že mu dělalo poněkud radost, když viděl, jak Amyas Karolínu opouští.“

Poirot povytáhl obočí:

„Myslíte opravdu, že se z toho radoval?“

„Ach, nechápejte mne špatně. Mám pouze dojem, že to byla jen jakási podvědomá radost. Sám si ji asi nikdy jasně neuvědomil. Filip a já nemáme mnoho společného, ale mezi lidmi stejné krve je vždycky jakési pouto. Bratr obyčejně uhodne, co se děje v tom druhém.“

„A po tragédii?“

Meredith Blake zavrtěl hlavou. Jeho tvář proběhl bolestný výraz.

„Chudák Filip! Byl tím strašně zasažen. Téměř se zhroutil.“

Byl, víte, vždycky velmi oddán Amyasovi. Myslím, že v jeho vztahu k němu bylo cosi z mladistvého zbožňování hrdinů.

Amyas a já jsme byli stejného věku. Filip byl o dva roky mladší. A k Amyasovi odjakživa vzhlížel. Ano – byla to pro něho velká rána. Hrozně zahořkl vůči Karolíně.“

„Ten aspoň neměl žádné pochyby o její vině?“

Meredith Blake řekl:

„Nikdo z nás, bohužel, nemohl pochybovat.“

Chvilí bylo ticho. Potom Blake pronesl s naříkavou podrážděností slabochů:

„Všechno už bylo pryč – zahrabáno, zakopáno – a teď vy znovu přijdete to všechno křísit a ohřívát...“

„Já ne. Karolína Cralová.“

Meredith na něj vyjeveně zíral: „Karolína? Jak to?“

Poirot ho pozoroval:

Karolína Cralová číslo dvě.“

Meredith si zřejmě oddechl.

„Ach tak, ta maličká! Karla. Já – já jsem vás hned nepochopil.“

„Domníval jste se, že myslím pravou Karolínu Cralovou, která nemůže klidně spát ve svém zapadlém hrobě?“

Meredith Blake se zachvěl:

„Mlčte, proboha, mlčte.“

„Víte, že napsala v dopise své dceři – byla to její poslední slova – že je nevinná?“

Meredith se zarazil. Pak se zeptal hlasem, z něhož bylo zřejmé, jak se mu to zdá neuvěřitelné:

„Tohle že Karolína napsala?“

„Ano.“

Poirot po chvilce pokračoval:

„Překvapuje vás to?“

„Také by vás to překvapilo, kdybyste ji byl tehdy u soudu viděl. Ubohou, uštvanou, bezbrannou bytost. Vždyť se ani nepokusila hájit se!“

„Poraženecká?“

„Ne, to ne. Uvědomovala si pouze, že zabila muže, kterého milovala. Aspoň jsem si to tehdy tak vysvětloval.“

„Teď už si nejste tak jist?“

„Napsat takovou věc – ve vážné chvíli, když cítila, že umírá...“

Poirot namítl:

„Snad to byla pouze zbožná lež.“

„Možná.“ Ale Meredithův hlas nezněl přesvědčivě. „Ne, ne – to by Karolína neudělala.“

Hercule Poirot přikývl. Karla Lemarchantová říkala totéž.

Karla však měla jenom tvrdošíjnou dětskou představu ze svých vzpomínek. Ale Meredith Blake znal Karolínu důkladně. Bylo to pro něho první věrojetné potvrzení, že Karlinu dětskou víru může brát vážně. Meredith Blake se na něho podíval a zvolna pronesl:

„Kdyby – kdyby byla Karolína nevinná..., ne, to je šílenství! – jak by se dalo všechno vysvětlit?...“

Otočil se prudce k Poirotovi:

„A vy? Ven s tím! Co si myslíte?“

Chvilí bylo ticho.

„Doposud nic,“ řekl konečně Poirot. „Sbírám pouze dojmy.“

Jaká byla Karolína Cralová. Jaký byl Amyas Crale. Jací byli ti druzí, kteří tam tehdy byli. Co se v oněch dvou dnech přesně událo. To je, co potřebuji vědět. Probrat pečlivě fakt po faktu. Váš bratr mi v tom pomůže. Pošle mi výčet všech událostí tak, jak se mu uchovaly v paměti.“

Meredith Blake řekl ostře:

„Z toho se moc nedozvíte. Filip má práce nad hlavu. Zapomíná jedno pro druhé. Jistě si všechno poplete.“

„Budou v tom určité mezery. Počítám s tím.“

„Povím vám něco...“ Meredith se zarazil, pak se začervenal a pokračoval: „Kdybyste chtěl – mohl bych vám to taky napsat. Pro kontrolu, víte?“

Hercule Poirot pronesl vřele:

„Bylo by to pro mne neocenitelné! Znameníť myšlenka!“

„Dobře. Napišu to. Mám kdesi své staré deníky. Nečekejte ovšem,“ zasmál se rozpačitě, „že to bude nějaké literární dílo. Nejsem žádný spisovatel – i pravopis mi dělá potíže. Nesmíte se na to dívat přísně.“

„Ach, nežádám přece nějaký slohový úkol! Jen prosté vypravování všeho, nač si můžete vzpomenout. Co kdo řekl, jak se přitom tvářil – jak se všechno přihodilo. Napište i to, co se vám nezdá důležité. Všechno pomůže, abych tak řekl, vyvolat pravou atmosféru.“

„Ano, rozumím vám. Je jistě obtížné udělat si správnou představu o lidech a místech, jež člověk nikdy neviděl.“

Poirot souhlasně přikývl.

„A ještě o něco bych vás prosil. Aldenbury sousedí s vaším panstvím, vidíte? Nebylo by možné se tam podívat, abych viděl na vlastní oči, kde se tragédie odehrála?“

Meredith Blake se rozmýšlel: „Mohl bych vás tam konečně hned doprovodit. Ale teď to tam vypadá docela jinak.“

„Dům byl přestavěn?“

„Ne, díky bohu – tak zlé to zase není. Ale je z něho jakýsi hotel nebo penzión – zakoupila jej nějaká společnost.“

Spousty mladých lidí tam přijíždějí na léto a všechny místnosti jsou ovšem rozděleny a předělány na pokojíčky. Také park je velmi pozměněn.“

„Musíte mi vysvětlit, jaké to bylo tehdy.“

„Pokusím se o to. Škoda že jste neznal Aldenbury za starých časů. Bylo to jedno z nejkouzelnějších panství, jaká jsem kdy viděl.“

A již odcházeli ven na terasu a travnatým svahem dolů.

„A kdo je odpovědný za prodej?“

„Vykonavatelé poslední vůle. Všechno zdědilo dítě. Amyas zemřel bez závěti, a tak podle zákona by jeho

jmění připadlo zpoloviny ženě, zpoloviny dceři. Karolína asi zanechala Karle vše, co měla.“

„Své nevlastní sestře nic?“

„Angela měla vlastní jmění po otci.“

Poirot přikývl: „Ach tak!“

Pak zvolal překvapeně:

„Ale kam mě to vedete? Tady je přece pobřeží?“

„Musím vám vysvětlit zdejší zeměpisnou polohu. Ostatně to hned pochopíte sám. Vidíte, tohle je zátoka, Camel Greck jí říkají, vypadá jako ústí nějaké řeky, ale není to ústí – je to malý mořský záliv. Kdybyste chtěl jít do Aldenbury po souši, musil byste ji celou obejít. Ale nejkratší cesta je lodkou přes zátočinu na tomto úzkém místě. Aldenbury je právě naproti – vidíte, tamhle mezi stromy už prokmitává.“

Stanuli na úzkém pobřeží. Proti nim nahoře na zalesněné výšině bylo mezi stromy vidět bílé zdi budovy. Na břehu byly dva čluny. Meredith Blake spustil jeden z nich na vodu – s Poirotovou trochu nemotornou pomocí – a počal veslovat k druhému břehu.

„Vždycky jsme používali této cesty,“ vysvětloval. „Ovšem když přišla bouřka nebo velký liják, jezdili jsme vozem. Kolem zátoky je to plné tři míle.“

Stočil loďku obratně ke krátkému kamennému nábreží na druhé straně. Vrhл pohrdavý pohled na skupinu dřevěných chat a na pár betonových teras.

„Tohle je všechno nové. Kdysi tady byl malý poloprázdný domek pro čluny a nic jiného. A šlo se po břehu a tady u těch skalisek jsme se koupávali.“

Pomohl hostu vystoupit, připevnil člun a vedl Poirota strmou stezkou nahoru.

„Nemyslete si, že někoho potkáme,“ řekl přes rameno.

„V dubnu tu není človíčka – kromě o velikonocích. Ale i kdybychom někoho potkali, také by to nevadilo. Jsem se sousedy zadobře. Slunce je dnes nádherné, vidíte? Jako v létě. Tehdy byl také překrásný den. Spíš jako v červenci než v září. Slunce pražilo – ale vítr byl už velmi chladný.“

Vyšli z lesa a pěšina se nyní táhla podél skalnatého výběžku.

Meredith ukázal nahoru.

„Tomuhle říkali ‚baterie‘. Jsme teď pod ní – obejdeme ji.“

Stezka se opět ztrácela mezi stromy a za prudkým ohybem došli ke dvířkům ve vysoké zdi. Pěšina se dál klikatila nahoru, ale Meredith otevřel vrátka, kterými oba vstoupili.

Okamžik byl Poirot po chůzi ve stínu lesa jako oslepen.

„Baterie“ byla malá plošina, ohrazená jakousi hradbou s cimbuřím. Vypadala, jako by visela nad mořem. Za ní i kolem ní bylo stromoví, ale směrem k břehu bylo vidět jenom zářivě modrou vodní plochu.

„Kouzelný kout,“ řekl Meredith. Ušklíbl se pohrdavě při pohledu na jakýsi pavilónek, přilepený k zadní zdi.

„Tohle tu ovšem nebylo – jenom starý, polozbořený domek, kde měl Amyas své malířské potřeby a pár lehátek a několik lahví piva. Tady stával natřený železný stůl a lavička. Ale celkem se tu mnoho nezměnilo.“ Jeho hlas se slabě zachvěl.

Poirot řekl: „A zde se to tedy událo?“

Meredith přikývl.

„Lavička stála tady – u zahradního domku. Tak ho tu našli. Často, když maloval, se na ni vrhl, rozvalil se a zíral před sebe. A pak najednou vyskočil a jako šílený začal nanášet barvy na plátno.“

Odmlčel se.

„Proto také, víte, vypadal – téměř přirozeně. Jako by byl usnul – jako by si byl jen na chvíli zdříml. Ale oči měl otevřené – a byl – byl celý ztuhlý! Jed působí jakousi obrnu, víte? Otrávený nepocítuje žádné bolesti... Aspoň za to jsem byl vždycky vděčen.“

Poirot se zeptal na něco, co už dávno věděl.

„Kdo ho tu našel?“

„Ona, Karolína. Po obědě. Myslím, že já a Elsa jsme ho viděli naposled živého. Tehdy už asi přicházela smrt. Vpadal tak – tak divně. Nebudu o tom raději mluvit. Napíšu vám to. Bude to snazší.“

Otočil se zprudka a odcházel z „baterie“. Poirot ho mlčky následoval.

Stoupali klikatou pěšinou. Nad „baterií“ byla jiná malá plošina. Byla stíněna stromy a také tady byl stůl a lavička.

Meredith řekl:

„Zde to mnoho nezměnili. Ovšemže tu nebyla takováto trapná napodobenina starého selského slohu. Tehdejší lavička byla z obyčejného natřeného železa. Trochu tvrdá a nepohodlná, ale byla z ní líbezná vyhlídka.“

Poirot souhlasně přikývl. Větvemi stromů bylo vidět přes „baterii“ až k ústí zátoky.

„Seděl jsem tu tehdy dopoledne,“ vysvětloval Meredith.

„Stromy ještě nebyly tak vzrostlé a husté. Bylo dobře vidět na cimbuří zídky. Elsa seděla nahoře s hlavou otočenou stranou, tak jak si ji Amyas přál malovat.“

Pokrčil rameny.

„Stromy rostou rychleji, než se zdá,“ zamumlal. „Už asi stárnu. Pojdte se podívat na dům.“

Šli dále touže pěšinou, až se octli poblíž domu. Byla to půvabná, stará, slohově čistá budova. Kolem ní na zeleném trávníku bylo asi padesát dřevěných chat.

„Mladí muži spávají tady, dívky mají pokoje v domě,“ vysvětloval Meredith. „Nemyslím, že je tu pro vás něco zajímavého. Všechny pokoje jsou přestavěny. Tadyhle bývala jakási zimní zahrada. Přeměnili ji v ložnici. Nu, snad se jim to takhle líbí a tráví zde příjemně prázdniny. Věčná škoda, že všechno nemůže zůstat při starém!“

Obrátil se prudce zády k domu.

„Vrátíme se jinudy. Víte – všechno to tady na mne padá.

Přízraky minulosti, kam jen pohlédnu.“

Vraceli se dolů k pobřeží jakousi oklikou. Nemluvili. Poirot měl ohled na chmurnou náladu svého společníka.

Když se vrátili do Handcross Manor, řekl náhle Meredith Blake:

„Víte, koupil jsem ten obraz. Ten, co Amyas tehdy maloval. Nebyl bych prostě snesl, kdyby byl prodán, protože – protože mu ta strašná tragédie udělala jakousi reklamu.

Nebo aby jej okoukávala spousta krvežíznivých surovců. Bylo to vzácné dílo. Amyas tvrdil, že je to jeho nejlepší obraz.

Nedivil bych se, kdyby měl pravdu. Byl už téměř dokončen.

Chtěl na něm pracovat už jenom den nebo dva. Chtěl byste jej vidět?“

Poirot řekl rychle: „Zajisté.“

Blake ho vedl přes halu a vytáhl z kapsy klíč. Otevřel dveře jednoho pokoje a uvedl Poirota do velké, nevětrané, tmavé místnosti. Přešel k oknům a otvíral dřevěné okenice.

Pak s námahou otevřel jedno okno dokořán a do pokoje vnikl závan svěžího jarního vzduchu.

Meredith řekl: „Teď se tu teprve dá dýchat.“

Stanul u okna, nadechoval čistý vzduch a Poirot se k němu připojil. Nebylo třeba se ptát, co tu kdysi bývalo. Police sice byly prázdné, ale byly na nich skvrny tam, kde kdysi stávaly lahvičky. U jedné stěny stál jakýsi rozviklaný přístroj na chemické pokusy a ve stěně bylo zapuštěno umývadlo. Pokoj byl přímo pokryt prachem.

Meredith Blake se díval z okna. Řekl:

„Jak úplně se mi vše vybavuje. Jak jsem tu tak stál, cítil vůni jasmínu – a vykládal – a žvanil – já blázen prokletý – o těch svých zatracených lektvarech a odvarech!“

Poirot v zamyšlení vysunul ruku z okna. Dotkl se prsty větvičky jasmínu, na níž se právě z pupenů rozvíjely hebké lístečky.

Meredith Blake přešel ráznými kroky pokoj. Stanul u stěny, na níž visel obraz, pokrytý záclonou proti prachu. Odsunul ji.

Poirot zatajil dech. Viděl dosud čtyři obrazy Amyase Crale: dva v Národní galerii, jeden v londýnském obchodě s uměleckými předměty a ono zátiší s růžemi. Ale nyní se díval na dílo, které sám umělec považoval za své nejlepší, a Poirot poznal rázem, že Amyas byl opravdu geniální malíř.

Obraz měl jakousi zdánlivou uhlazenost. Při prvním pohledu byste jej mohli považovat téměř za plakát, jak byl přímo krutý v barevných kontrastech. Dívka v kanárkově žluté košili a tmavomodrých kalhotách, sedící na šedivé zdi v plném slunci na pozadí křiklavě modrého moře. Pravý námět na plakát!

Ale první dojem byl klamný; ve všem byla jakási křehká, divně působivá pokřivenost a doslova šílený jas a záření světla. A ta dívka. – Ano, to byla sama podstata života. Bylo tu vše, co se dá říci o mladé a planoucí vitalitě. Vzrušená, živá tvář a oči...

Och, tolik života! Tolik vášnivosti mládí! Tohle tedy viděl

Amyas Crale v Else Greerové, tohle způsobilo, že byl hluchý a slepý k něžné bytosti, jakou byla jeho žena. Elsa byla život. Elsa byla mládí.

Nádherné, štíhlé, pevné stvoření, plné sveřeposti, s hlavou otočenou na stranu, s očima zpupnými vítězstvím. Dívala se na vás, pozorovala vás – jako by na něco čekala.

Hercule Poirot rozpřáhl ruce. Zvolal:

„To je veliké dílo – ano, veliké dílo.“

Meredith Blake pravil zaškrknutým hlasem:

„Byla tak mladá!“

Poirot pokynul hlavou. Přemítal: Co tím lidé myslí, když to říkají? Tak mladá! Obyčejně něco nevinného, něco jímavého, něco bezmocného. Ale mládí takové není. Mládí je drsné, mládí je silné, mládí je mocné – a mládí je kruté!

A ještě něco – mládí je strašně zranitelné.

Odcházel za svým hostitelem ke dveřím. Jeho zájem o Elsu Greerovou, kterou chtěl navštívit po dvou bratřích Blakových, mocně vzrostl. Co asi udělalo těch šestnáct let z tohoto vášnivého, vítězně sveřepého dítěte? Ohlédl se ještě jednou na obraz. Ty oči! Pozorovaly ho..., pozorovaly ho... Sdělovaly mu cosi... Kdyby nemohl porozumět řeči tohoto pohledu, byla by skutečná žena schopna mu jej vysvětlit?

Takové vyzývavé, vítězné očekávání!

Nebo říkaly oči něco, o čem živá žena nevěděla?

A pak přišla Smrt a vyrvala dobytou kořist z těchto dravých mladých rukou...

A světlo těch vášnivých, dychtivých očí pohaslo. Jaký výraz v nich má Elsa Greerová dnes?

Vycházeje z pokoje, rozloučil se s ní posledním pohledem.

Myslí si: Byla až příliš živá!

A bylo mu trochu úzko u srdce...

„A TŘETÍMU MASO DALI...“

Před okny domu v Brook Streetu byly v bedničkách tulipány.

V hale vydechovala ohromná váza bílého bezu oblaka vůně k otevřeným domovním dveřím.

Důstojný, letitý majordom vzal Poirotovi z ruky klobouk a hůl a podal je komorníkovi. Pak hosta zdvořile požádal:

„Račte laskavě za mnou, pane,“ a vedl ho přes halu a po třech schodech dolů. Otevřel dveře a pronesl Poirotovo jméno se správnou francouzskou výslovností i přízvukem.

Dveře za Poirotem se zavřely a vysoký štíhlý muž se zvedl z křesla u krbu a šel mu v ústřety.

Lordu Dittishamovi nebylo ještě čtyřicet. Byl nejenom peárem, ale i básníkem. Dvě z jeho fantastických veršovaných dramát byla uvedena na scénu na vlastní značné útraty a dobyla toho, čemu Francouzi zdvořile říkají *succes d'estime*.

Měl klenuté čelo, výraznou bradu a jeho oči a ústa byly překvapivě krásné.

„Posaďte se, pane Poirote,“ řekl.

Poirot usedl a přijal nabízenou cigaretu. Lord Dittisham zavřel pouzdro, škrtl sirkou a zapálil Poirotovi. Pak se také posadil, pohlížeje zvědavě na svého hosta.

„Vím, že jste vlastně přišel navštívit mou ženu,“ řekl.

Poirot odpověděl:

„Lady Dittishamová laskavě svolila ke schůzce, o niž jsem ji poprosil.“

„Tak jest.“

Chvilí bylo ticho, pak se Poirot odvážil otázky:

„Doufám, že proti tomu nic nenamítáte, lorde Dittishame?“ Úzká, snivá tvář se náhle proměnila milým úsměvem.

„Dnes se, pane Poirote, neberou vážně námitky manželů.“

„Tedy přece nesouhlasíte s tím, aby mě lady Dittishamová přijala?“

„Ne, tak to nelze říci. Ale musím se vám přiznat, že se obávám, aby váš rozhovor neměl na moji ženu nežádoucí vliv. Dovolte, abych byl zcela upřímný. Před mnoha lety, když moje manželka byla docela mladá dívka, prožila strašnou věc. Přežila už, jak doufám, následky onoho duševního otřesu.“

Věřím dokonce, že se jí na něj podařilo zapomenout.

A nyní přicházíte vy – a vaše otázky v ní nezbytně opět vyvolají staré vzpomínky.“

„To je politováníhodné,“ řekl zdvořile Poirot.

„Nevím ovšem, jak to na ni zapůsobí.“

„Mohu vás ubezpečit, lorde Dittishame, že budu tak pozorný, jak jenom bude v mé moci, abych se lady Dittishamové nějak bolestně nedotkl. Je jistě velmi jemná a citlivá.“

A tu se docela neočekávaně a k Poirotovu značnému překvapení jeho hostitel hlasitě zasmál:

Elsa? Elsa je silná jako kůň!“

„Tak proč...“ Poirot se diplomaticky odmlčel. Situace mu nebyla dost pochopitelná.

„Má žena se ničeho nezalekne. Víte, proč svolila k vaší návštěvě?“

Poirot klidně řekl: „Ze zvědavosti.“

V očích lorda Dittishama se objevilo uznání.

„Ach, uvědomujete si to?“

Poirot se usmál: „Je to stará zkušenost. Ženy vždycky přijmou soukromého detektiva. Muži mu řeknou, aby táhl ke všem čertům.“

„Jsou ženy, které ho mohou taky poslat ke všem čertům.“

„Ale ne dřív, dokud si ho neprohlédnou.“

„Možná.“ Lord Dittisham se odmlčel a potom se zeptal:

„Jaký smysl má vlastně ta kniha?“

Hercule Poirot pokrčil rameny.

„Dnes se křísí staré nápěvy, zapomenuté divadelní hry, historické kostýmy. A křísí se také staré vraždy.“

„Jak ohavné!“ řekl lord Dittisham.

„Ohavné, chcete-li. Ale lidská povaha se tím nezmění.

Vražda je drama. A lidstvo je posedlé po dramatičnosti.“

Lord Dittisham zamumlal:

„Vím, vím...“

„A tak vznikl nápad vydat tuto knihu. Já jsem pověřen dozorem nad tím, aby v ni nedošlo k zbytečným omylům a aby fakta nebyla překrucována.“

„Řekl bych, že tato fakta jsou veřejným majetkem.“

„Ano. Ale ne jejich interpretace.“

Dittisham řekl ostře:

„Nač tím narážíte, pane Poirote?“

„Můj drahý lorde Dittishame, je mnoho způsobů, jak lze pohlížet na nějaký historický fakt. Dám vám příklad: Kolik knih bylo napsáno o vaší královně Marii Stuartovně? A v každé z nich je popisována jinak! Jako mučednice, jako neukázněná a zvrhlá žena, jako prostomyslná svěťice, jako vražednice a intrikánka nebo zase jako oběť okolností a osudu. Každý si může vybrat, co chce!“

„A v tomto případě? Crala zabila vlastní žena – to je nesporně zjištěno. Při soudním líčení byla má paní – podle mého názoru neprávem – nařčena z ne dost čestného chování.

Po rozsudku ji musili tajně vyvést ze soudní budovy. Veřejné mínění jí bylo velmi nepříznivé.“

„Angličané jsou přísně morální národ,“ prohodil Poirot.

Lord Dittisham řekl: „To jsou – čert je vem!“ Pak dodal, pohlédnuv na Poirota: „A vy?“

„Já vedu přísně morální život. To však neznamená, že mám úzkoprsé názory.“

Lord Dittisham řekl:

„Často jsem už přemýšlel o tom, jaká vlastně ta paní Cralová byla. Všechny ty řeči o utrpení v manželství – mám pocit, že za tím vším bylo něco jiného.“

„Vaše paní by vám to snad mohla vysvětlit,“ prohodil Poirot.

„Moje žena se nikdy o procesu nezmínila ani slovíčkem.“

Poirot k němu vzhlédl s náhlým zájmem.

„Ach, počínám chápat...“

„Co?“ řekl ostře Dittisham.

„Tvůrčí představivost básníka,“ odpověděl s mírným úklonem Poirot.

Lord Dittisham vstal a zazvonil.

Řekl krátce: „Moje žena vás očekává.“

Dveře se otevřely.

„Uvedte pana Poirota k lady Dittishamové.“

Honosné schodiště s kobercem, do něhož se nohy měkce bořily. Tlumená světla. Peníze, peníze, peníze. Víc peněz než vkusu. Pokoj lorda Dittishama byl přísný a střízlivý, ale zde bylo vidět pouze marnotratnost. Všechno nejdražší.

Ne nejvybranější a nejpůvabnější. Pouze „na penězích nezáleží“, spojené s nedostatkem představivosti.

Poirot zamumlal pro sebe:... a třetímu maso dali... Syrové maso, zřejmě!

Pokoj, do něhož byl uveden, nebyl veliký. Hlavní přijímací salóny byly v prvním patře. Tady, ve druhém, byl budoár paní domu a paní domu tu stála opřena o krb, když byl Poirot ohlášen a uveden.

Otřelá věta mu probleskla hlavou a nedala se zapudit:

Umírala mladičká...

Ano, Elsa Greerová je mrtva, pomyslel si, pohlížeje na lady Dittishamovou.

Nikdy by ji nebyl poznal podle obrazu, který mu ukázal Meredith. Tam převládalo žhavé a divoké mládí.

Na ženě u krbu nebylo po něm ani stopy. Jako by ani nikdy nebyla bývala mladá. Ale při pohledu na ni si

uvědomil daleko více, jak je Elsa krásná, než při prohlídce portrétu. Ano, byla velmi krásná tato žena, jež mu zvolna šla vstříc. A rozhodně nebyla stará. Kolik jí bylo? Jistě ne víc než třicet šest, jestliže jí bylo v době tragédie dvacet. Černé vlasy měla dokonale upraveny a její rysy byly téměř klasické. Byla bezvadně nalíčená.

Pocítil cosi jako lítostivou bolest. Bylo to snad vinou starého pana Jonathana, který ji srovnával s Julií...

Ne, tohle nebyla Julie – ledaže by si někdo dovedl představit Julii, která přežila svého Romea a žila, zbavena lásky, dál... Nebylo však podstatou Juliiny bytosti, že musila zemřít mladá?

Elsa Greerová přežila svého Romea a zůstala naživu...

Pozdravila ho klidným, poněkud bezbarvým hlasem:

„Sedněte si, pane Poirote. Velmi mne zajímá, co mohu pro vás udělat.“

Poirot si pomyslí: Vůbec ji to nezajímá. Nic už ji nezajímá.

Velké šedivé oči – jako mrtvá jezera.

Poirot, jak bylo jeho zvykem, zdůrazňoval své způsoby cizince.

„Jsem v rozpacích, madame, opravdu, ve velkých rozpacích,“ řekl šermuje rukama.

„Ach ne – proč?“

„Protože jsem si plně vědom toho, že tato – tato rekonstrukce minulého dramatu se vás musí nesmírně bolestně dotknout.“

Vypadala, jako by ji to bavilo. Ano, tenhle úsměšek nemohl znamenat nic jiného.

Řekla:

„To vám asi namluvil můj muž. Setkal se s vámi, když jste přišel. Ale ten tomu vůbec nerozumí. Nikdy tomu nerozuměl. Nejsem zdaleka onou citlivou bytostí, za níž mne považuje.“

A stále s oním pobaveným úsměškem v hlase dodala:

„Víte, můj otec byl původně dělník v prádelně. Vypracoval se a vydělal veliké jmění. Kdyby byl měl příliš jemnou kůži, nebylo by se mu to podařilo. A já jsem po něm.“

Poirot si pomyslí: Ano, kdyby byla měla jemnou kůži, nebyla by zůstala v Karolínině domě.

„Co si tedy ode mne přejete?“ zeptala se znovu lady Dittishamová.

„Jste si jista, madame, že pro vás nebude bolestné probírat se v oné dálné minulosti?“

Chvilku uvažovala a Poirot si náhle uvědomil, že lady Dittishamová je velmi přímá a otevřená žena.

Jestliže někdy lhala, lhala z nutnosti, ne z vlastní potřeby.

„Ne, nebude to bolestné. Skoro bych si přála, aby bylo,“ odpověděla potom zvolna.

„Proč?“

Pronesla netrpělivě:

„Je to tak hloupé – nikdy nic necítit...“

Poirot si opět pomyslí: „Ano, Elsa Greerová je mrtva...“

„Tím je ovšem můj úkol velmi usnadněn, lady Dittishamová,“ řekl pak nahlas.

„Co chcete vědět?“ zeptala se.

„Máte dobrou paměť, madame?“

„Myslím, že docela dobrou.“

„A nebude vám opravdu nepříjemné podrobně si o všem pohovořit?“

„Věci mohou být nepříjemné a mohou bolet, jen když se dějí. To je to, co Edvard – můj muž – nedovede pochopit.“

Domnívá se, že soudní líčení bylo pro mne hroznou útrapou.“

„A nebylo?“

„Ne. Bavila jsem se přitom,“ řekla lady Dittishamová.

„Bože, jak ten starý násilník Depleach do mne tepal! Je to úplný ďábel, když se do toho dá. Dělal mi dobře rvát se s ním. Nepodařilo se mu mne zdeptat.“

Usmála se na Poirota.

„Doufám, že vás tím nepřipravuji o iluze. Dvacetiletá dívka by byla měla být prostě zdrcena hanbou a zoufalstvím, ne?“

Já jsem nebyla. Bylo mi lhostejné, co o mně říkají. Přála jsem si jen jedno jediné.“

„A to?“

„Aby ji pověsili. Co jiného?“ řekla lady Dittishamová.

Povšiml si jejích rukou – krásných rukou s dlouhými nehty. Rukou kořistnice.

Řekla:

„Myslíte si o mně, že jsem pomstychtivá – a máte pravdu.“

Toužím pomstít se každému, kdo mi ublížil. Ta žena byla v mých očích nejnižším tvorem na světě.

Věděla, že mne Amyas miluje – že ji kvůli mně opouští – a zabila ho proto, abych ho nedostala.“

Pohlédla na Poirota:

„Nemyslíte, že to bylo podlé?“

„Nechápete žárlivost? Nebo ji odsuzujete?“

„Nechápu a odsuzuji ji. Jestliže jste prohrál, tedy jste prohrál. A žena, která si neumí udržet lásku svého manžela, má ho nechat beze zloby odejít. Jak může někdo chtít vlastnit někoho, kdo o něho nestojí?“

„Snad byste to byla pochopila, kdybyste se byla za něho provdala.“

„Myslím, že ne. Byli jsme přece...“ Usmála se náhle na Poirota. Připadalo mu, že v jejím úsměvu je cosi děsivého.

Byl tak strašně vzdálen jakémukoli opravdovému citu. „Chci, abyste si udělal správnou představu,“ řekla.

„Nemyslete si, že Amyas Crle svedl nějakou nevinnou dívku! Nebyla jsem vůbec ten typ! Z nás dvou jsem byla já odpovědná. Setkala jsem se s ním ve společnosti, zamilovala jsem se do něho – a věděla jsem, že ho musím dostat...“

Jaká travestie, jaká groteskní travestie – a přece:

„A osud svůj ti k nohám položím a půjdu s tebou, kam mne povedeš.“

„Ačkoli byl ženat?“

„Cizím vstup zakázán?“ V takových věcech je třeba něčeho mnohem silnějšího, než je výstražná tabulka. Když byl nešťastný se svou ženou a mohl být šťasten se mnou, nuže, proč ne? Jsme jenom jednou na světě.“

„Ale říká se, že byl se svou ženou šťasten.“

Elsa zavrtěla hlavou.

„Ne. Prali se jako pes a kočka. Stále do něho ryla. Byla – och, byla to hrozná osoba.“

Vstala a zapálila si cigaretu. Pak řekla s nádechem úsměvu:

„Jsem k ní asi nespravedlivá. Ale myslím si upřímně, že byla odporná.“

Poirot řekl rozvážně: „Byla to velká tragédie.“

„Ano, byla to tragédie.“ Obrátila se zprudka k němu a strnulou unaveností jejího výrazu kmitlo náhle cosi živého.

„Mne to zabilo, rozumíte? Zabilo mne to. Od té doby necítím nic – zhora nic.“ A hlubším hlasem dodala:

„Věčná prázdnota!“ Pohodila netrpělivě rukou. „Jako vycpaná ryba někde za sklem výkladní skříně!“

„Tolik pro vás Amyas Crle znamenal?“

Přikývla. A v onom pokynu hlavou bylo cosi podivně důvěrného a téměř jímavého. Řekla:

„Myslím, že jsem byla stvořena k tomu být ženou jediného muže,“ uvažovala zachmuřeně, „člověk se nesmí bát pitevního nože, aby zjistil, jaký v podstatě je. Byla jsem – byla jsem trochu – jako Julie. Ale kdybych si to přiznala, znamenalo by to, že jsem – vyřízena. Že jsem život prohrála.“

„A druhá možnost?“

„Zlomit to v sobě – snažit se tím prokousat a žít dál.“

Prokousala jsem se tím, přežila jsem to. Přešla jsem k dalšímu...“

Ano, k dalšímu... Poirot v duchu viděl, jak se tehdy neústupně rvala s tímto drsným rozhodnutím. Viděl ji krásnou a bohatou a lákavou, jak svými kořistnickými rukama chce urvat něco, co by naplnilo její prázdný a pustý život. Jak hledá pro sebe nového hrdinu, jehož by mohla zbožňovat.

Manželství se slavným letcem – potom s cestovatelem, s oním obrem Arnoldem Stevensonem, který fyzicky asi nebyl nepodoben Cralovi – potom opět umělec, lord Dittisham.

„Nikdy jsem nebyla pokrytecká,“ řekla Elsa. „Španělé mají přísloví, které se mi vždycky líbilo. Vezmi si, co chceš, a zaplať za to, řekl Bůh. Žila jsem podle něj. Brala jsem si, co jsem chtěla – ale vždycky jsem byla ochotna za to zaplatit.“

Hercule Poirot řekl: „Nevím, zdali jste pochopila, že jsou na světě věci, které se koupit nedají.“

Pohlédla na něho udiveně.

„Nemyslím přece na peníze.“

„Ne, ne, rozumím vám,“ pravil Poirot, „ale všechno v životě nemá na sobě cedulku: tolik a tolik. Jsou v něm věci, které prostě nejsou na prodej.“

„Nesmysl!“

Poirot se mírně usmál. V jejím hlase byla po otci zděděná zpupnost člověka, který získal veliké jmění.

Pak jí projela vlna soucitu. Díval se na tuto hladkou tvář, která byla jakoby mimo lidský věk, na unavený výraz očí, a vzpomínal na dívku, kterou kdysi maloval Amyas Crle...

Lady Dittishamová řekla:

„Povězte mi všechno o té své knize. Jaký má účel? Čí to byl nápad?“

„Oh, drahá lady Dittishamová, jaký jiný účel by mohla mít než nabízet senzace včerejška s dnešní omáčkou?“

„Ale vy přece nejste spisovatel?“

„Ne, jsem odborný detektiv.“

„Ptají se vás na vaše názory při vydávání takových knih?“

„Někdy. V tomto případě někoho zastupuji.“

„Koho?“

„Slečnu Karlu Lemarchantovou.“

„Kdo je to?“

„Dcera Amyase a Karolíny Cralových.“

Elsa chvíli užasle mlčela. Pak prohodila:

„Ach ano, měli malou holčičku. Vzpomínám si. Je už dnes jistě dospělá.“

„Ano. Je právě plnoletá.“

„Jaká je?“

„Je vysoká a tmavá a krásná. Má odvalu a osobnost.“

„Ráda bych ji spatřila,“ řekla Elsa zamyšleně.

„Pochybují, že by se slečna Lemarchantová chtěla s vámi setkat.“

„Proč? – Ach tak! Ale to je nesmysl! Nemůže se přece na nic pamatovat. Bylo jí tehdy nanejvýš šest let!“

„Ví, že její matka byla souzena pro vraždu jejího otce.“

„A myslí si, že to byla moje vina?“

„Obávám se, že máte pravdu.“

Elsa pokrčila rameny.

„Jaká hloupost!“ řekla. „Kdyby se byla Karolína Cralová chovala jako rozumný lidský tvor...“

„Necítíte se tedy odpovědná?“

„Proč? Nemám důvod. Já se nemusím za nic stydět. Milovala jsem ho. Byla bych ho udělala šťastným.“

Pohlédla na Poirota. Náhle, jako zázrakem, se celý její obličej změnil – a Poirot v ní rázem spatřil dívku z obrazu. „Kdybyste vám mohla všechno vysvětlit! Kdybyste vás mohla přimět, abyste všechno viděl mými očima! Kdybyste věděl...“

Poirot se naklonil kupředu.

„Ale to je právě to, po čem toužím. Podívejte se, pan Filip Blake, který tam tehdy byl, píše pro mne výčet všeho, co se tehdy událo. Meredith Blake také. Kdybyste i vy...“

Elsa Dittishamová nabrala zhluboka dech a řekla pohrdavě:

„Ti dva! Filip byl vždycky hloupý. Meredith se pořád točil kolem Karolíny – byl to takový milý, tichý člověk. Ale z jejich vypravování se nedozvíte nic!“

Pozoroval, jak se v jejích očích zažehuje zájem, jak mrtvá žena ustupuje živoucí bytosti. Řekla úsečně a skoro divoce:

„Chtěl byste poznat pravdu? Oh, ne pro veřejnost, pouze pro sebe...“

„Neu veřejným ani řádku bez vašeho souhlasu.“

„Ráda bych napsala pravdivě, jak to všechno bylo...“

Chvíli zamyšleně mlčela. Viděl, jak hladká tvrdost jejích tváří nabývá měkčí linie, viděl, jak do ní opět proudí život, když ji minulost znovu zavolala.

„Vrátit se v duchu zase tam..., popsat to všechno. Ukázat vám, jaká byla...“ Oči jí vášnivě svítily. Ňadra se jí vášnivě dmula. „Zabila ho. Zabila Amyase. Amyas, který tak chtěl žít, který měl takovou radost ze života. Nenávist nemá být silnější než láska – ale její byla. Jako moje nenávist k ní – nenávidím ji – nenávidím ji – nenávidím ji...“

Vstala a přistoupila k Poirotovi. Sklonila se k němu a uchopila ho za rukáv. Řekla s divokou naléhavostí:

„Musíte pochopit – musíte – co jsme cítili jeden pro druhého, Amyas a já. Mám tady něco – ukážu vám to.“ Přešla jako smršť přes pokoj a už otvírala malý stolek a vytahovala zásuvku.

Pak se vrátila k němu. V ruce měla pomačkaný dopis.

Inkoust byl vybledlý. Hodila mu psaní a v Poirotovi se náhle živě vybavila dojemná vzpomínka na dítě, které kdysi znal, jež mu právě takhle přineslo jeden ze svých pokladů – půvabnou škebličku, kterou našlo na mořském břehu a úzkostlivě ji střežilo. Stála před ním právě jako ono dítě a pozorovala ho. Pyšně, s obavami, napjatě, jak přijme její poklad. Urovnal zažloutlý papír.

Elso – mé kouzelné stvoření! Nikdy nebylo na světě nic krásnějšího než Ty. A přece se bojím – jsem starý chlap, vztekly a neukázněný – není ve mne žádná vyrovnanost.

Nespoléhej na mne, nevěř mi – jsem ničema – kromě svého malování. Co je ve mne dobrého, je jenom v něm. Tak – aspoň mi nemůžeš vyčítat, že jsem Tě nevaroval. Nesmysl, má líbezná – přesto Tě chci a budu mít, šel bych za Tebou do pekel, a Ty to víš. A namaluji Tvůj obraz, až se všichni ti lidští tupci popadnou za srdce, jak to z nich vyrazí dech! Šílím po Tobě – spát nemohu – jíst nemohu. Elso, Elso, Elso – jsem Tvůj, Tvůj až do smrti. Amyas.
Šestnáct let! Vybledlý inkoust, zmačkaný papír. Ale slova stále živá – stále žhavá a rozechvívající...
Zdvihl oči z dopisu na ženu, pro niž byl napsán.
Ale nebyla to už zralá žena, koho spatřil.
Byla to mladá, milující dívka.
Opět si vzpomněl na Julii...

„ČTVRTÉ HLODÁ KOST...“

Hercule Poirot přemítal, jak nejlépe odpovědět. Uvědomoval si, že z malého vrásčitého obličeje ho pozorují velmi bystré šedé oči.
Vyšplhal se do pátého patra velké budovy, v jejíchž skromných garsoniérách nacházely přístřeší pracující ženy, a zaklepal u dveří č. 584. Tady, v malém čtverhranném prostoru, bydlila slečna Cecílie Williamsová, v pokoji, který byl ložnicí, obývacím pokojem, jídelnou a zároveň i kuchyní s důmyslně vestavěným plynovým vařičem. Kromě tohoto pokoje měl být ještě malinkou koupelničku.
Ačkoli celé prostředí bylo skromňoučké, podařilo se slečně Williamsové vtisknout mu pečeť vlastní osobnosti.
Na studeně šedivých stěnách visely různé reprodukcce.
Setkání Danta s Beatricí na mostě – a pak onen obraz popsany kdysi nějakým dítětem jako „slepá dívka, co sedí na pomeranči“ a nazvaný bůhvíproč Naděje. Byly tu také dva akvarely Benátek a kopie Botticelliho Primavera. Na nízkém prádelníku byla sbírka vybledlých fotografií. Podle módy účesů a obleků pocházely většinou z doby před dvaceti a třiceti roky. Koberec byl prošlapaný, nábytek z měkkého dřeva místy otlučený. Poirotovi bylo jasné, že Cecílie Williamsová žije skromně ze svých malých úspor. Ne, tady nebyly tučné hrnce masa. Jako v oné dětské říkance:... čtvrté hlodá kost...
Přesný, chladný, naléhavý hlas slečny Williamsové opakoval otázku.
„Chcete moje vzpomínky na Cralův případ. Smím se ptát proč?“
Přátelé a dobří znalci Hercula Poirota o něm tvrdili, že dává přednost lžím před suchou pravdou a že si raději vymyslí nejkvětnatější a nejpokroucenější výmysly, než aby vyšel prostě s pravdou ven. Velmi se proto na něho zlobívali.
Ale v tomto případě se rychle rozhodl. Nepocházel sice ze společenské třídy belgických nebo francouzských dítek, která mívala anglickou vychovatelku, ale reagoval přesně tak jako ti různí hošíčkové, kteří bývali kdysi tázáni: „Čistil sis dnes ráno zuby, Harolde (nebo Richarde nebo Jirí)?“
Uvažovali vždy letmo, že by bylo nejlépe zalhat, ale pak si to rozmyslili a s hanbou přiznávali: „Ne, slečno Williamsová.“
Neboť slečna Williamsová měla to, co každý úspěšný vychovatel musí mít – onen podivný dar a schopnost: autoritu.
Když slečna Williamsová řekla: „Jděte nahoru, Jano, a umyjte si ruce“ nebo „Přečtěte si tuto kapitulu o básnících z doby Alžbětiny, vyzkouším vás z ní“ – každý ji hned poslechl.
Slečně Williamsové nikdy ani nevstoupilo na mysl, že by ji mohl někdo z jejích svěřenců neposlechnout.
Tentokrát tedy pan Poirot nezačal obšírnou přednáškou o knize, která má být sbírkou bývalých zločinů.
Místo toho prostě a pravdivě vypravoval, jak a s čím se na něho obrátila Karla Lemarchantová. Malá stará dáma v úpravných, ale obnošených šatech pozorně naslouchala.
„Velmi by mě zajímalo dovědět se něco bližšího o tomto dítěti – jak se vyvinula během let,“ řekla.
„Je z ní půvabná a krásná mladá dívka, samostatně myslící a plná odvahy.“
„To jsem ráda,“ řekla stručně slečna Williamsová.
„Mohl bych snad ještě dodat, že je velmi neústupná a vytrvalá. Nedala by se lehce odbýt nebo odstrčit.“
Bývalá vychovatelka zamyšleně přikývla. Zeptala se: „Má umělecké sklony?“
„Nemyslím.“
„Za to může být jen vděčná,“ podotkla suše slečna Williamsová.
Pronesla tuto poznámku tónem, který nenechával nikoho na pochybách, jaké jsou její názory na umělce.
„Podle vašeho popisu,“ dodala, „se zdá, že zdělila spíše matčinu povahu než otcovu.“
„Možná – mohla byste mi to říci přesněji, až ji uvidíte.“

Chtěla byste se s ní sejít?“

„Velmi ráda. Vždycky mě zajímá, jak se děti, které jsem znávala, později vyvinuly.“

„Karla byla tehdy ještě velmi malá holčička, že?“

„Bylo jí pět a půl roku. Roztomilé děvčátko – snad až příliš klidné a tiché. Byla přemýšlivá, uměla si sama hrát a nevyžadovala, aby se jí druzí věnovali. Bylo to přirozené a nerozmazlené dítě.“

„Bylo pro ni štěstím, že byla tehdy tak malá,“ řekl Poirot.

„Ano, zajisté. Kdyby byla starší, mohl na ni otřes z tragédie zhoubně působit.“

„Přesto neušla úplně následkům rodinné pohromy,“ namítl Poirot, „dítě i v docela útlém věku vytušilo, že je obklopeno nějakým divným tajemstvím. Byla také náhle vytržena z domácího prostředí. Takové věci dětským dušičkám nesvědčí.“

Slečna Williamsová odpověděla poněkud nesrozumitelně:

„Možná že to pro ni nebylo tak škodlivé, jak myslíte.“

„Než ještě o ní přestaneme mluvit – rád bych se vás na něco zeptal. Myslím, že nikdo by mi to nemohl vysvětlit lépe než vy.“

„Ptejte se, prosím.“

Její hlas byl uzavřený a nesdílný.

Poirot zašermoval rukama ve snaze vyjádřit přesně, co má na mysli.

„Je tu cosi – une nuance subtile, která je mi jaksi nejasná.“

Ale zdá se mi, že každý, před kým jsem se dosud o tomto dítěti zmínil, byl tím tak trochu překvapen. Jako by byl úplně zapomněl, že Cralovi vůbec nějaké dítě měli. Nepřipadá vám to nepřirozené, mademoiselle? Za podobných okolností bývá přece dítě velmi důležité, ne samo o sobě, ale jako bod, kolem kterého se všechno točí. Amyas Crale mohl mít důvody, aby opustil ženu – nebo aby ji neopustil. Ale při rozchodu manželů bývá otázka dítěte stěžejním bodem. Avšak zde jako by dítě nehrálo valnou úlohu. Zdá se mi to trochu divné.“

„Uhodil jste hřebíček na hlavičku, pane Poirote,“ řekla slečna Williamsová, „máte úplně pravdu. A to také jsem měla na mysli, když jsem právě podotkla, že Karlino přesazení do jiného prostředí nebylo asi pro ni tak zhoubné, jako bývá pro jiné děti. Později by totiž byla mohla trpět jakousi prázdnotou svého domácího života.“

Naklonila se kupředu a zvolna a soustředěně pokračovala:

„Setkala jsem se přirozeně při mém povolání vychovatelky s nejrůznějšími problémy ve vztazích rodičů a dětí. Mnoho dětí, ba většina, trpí tím, že si jich rodiče až příliš mnoho všimají. Mají je až příliš rádi, pozorují je až příliš úzkostlivě.“

Dítě si je toho nejasně vědomo a snaží se osvobodit z tohoto jha lásky. Chce pryč, rodičům z očí, aby si mohlo volně hrát a volně dýchat. S jedináčky je tomu tak téměř všeobecně, a přirozeně matky jsou v tomto směru horší než otcové. Má to často nešťastné následky pro manželství. Muže zlobí, že žena miluje dítě víc než jeho, a hledá útěchu – či spíše lichocení a pozornost – někde jinde, a dříve nebo později dochází k rozvodu. Nejlepší věc pro dítě je to, co bych snad nejpřesněji nazvala zdravou nevšímavostí obou rodičů. Dochází k tomu přirozenou cestou v rodinách, kde je mnoho dětí a málo peněz.

Matka prostě nemá čas být stále každému dítěti v patách.

Děti dobře vědí, že je maminka má ráda, ale nejsou věčně obtěžovány projevy této lásky.

Ale ve výjimečných případech je tomu docela jinak. Najdou se totiž také manželé, kteří jsou tak zaměstnání jeden druhým, tak ponořeni jen do svého vzájemného vztahu, že pro ně dítě vůbec nehraje důležitou citovou úlohu. A za těchto okolností, myslím, si dítě připadá jaksi okradeno o onu povinnou dávku lásky a trápí se tím. Rozumíte, nemluvím o nějakém zanedbávání malé Karly. Paní Cralová byla výborná matka, vždy dbala o Karlino zdraví a prospěch – hrávala si s ní v pravý čas a byla vždycky vlídná a veselá. Ale přesto byla paní Cralová vnitřně zaměřena jen na svého muže. Žila, abych tak řekla, pouze jím a pro něho.“

Slečna Williamsová se na okamžik odmlčela a pak klidně dodala: „V tom je také, podle mého názoru, důvod k tomu, co nakonec udělala.“

Hercule Poirot se otázel:

„Míníte tím, že Cralovi byli spíše milenci než manželé?“

Slečna Williamsová se trochu zamračila. Tento cizinecký způsob vyjadřování jí zřejmě nebyl po chuti.

„Snad by se to tak dalo nazvat.“

„Byl jí také tak oddán jako ona jemu?“

„Byli oba zaujati jeden druhým. Ale on byl, ovšem, muž!“

Slečně Williamsově se podařilo vložit do posledního slova celou horu viktoriánských předsudků.

Z jejího staropanenského vychovatelského života vybuchl plamen divokého feminismu. Nikdo, kdo ji slyšel mluvit, nemohl pochybovat o tom, že slečna Williamsová považuje muže za své úhlavní nepřátele.

Poirot řekl: „Muži jsou u vás v takové nemilosti?“

Odpověděla suše:

„Muži mají ze světa jen to nejlepší. Doufám, že tomu tak nebude navěky.“

Hercule Poirot se na ni zadíval. Dovedl si ji docela dobře představit, jak se za dob feministických bouří dává klidně zavřít a drží hladovku podle vzoru prvních zuřivých feministek. Vyhnul se této ožehavé otázce a vrátil se ke svému případu:

„Zdá se, že jste neměla ráda Amyase Crala?“ řekl.

„Zajisté že ne! Také jsem ho nijak neuznávala. Kdybych já byla jeho ženou, byla bych ho opustila. Jsou věci, které si žena nesmí dát líbit.“

„Ale paní Cralová je trpěla?“

„Ano.“

„Myslíte, že nejednala správně?“

„Ovšemže ne. Žena má mít úctu před sebou samou, a ne se podvolovat různým pokořením.“

„Zmínila jste se někdy o tom před paní Cralovou?“

„Nikdy. Neměla jsem k tomu žádné oprávnění. Byla jsem přijata, abych vychovávala Angelu, a ne abych dávala nežádoucí rady paní Cralové. Bylo by to bývalo ode mne velmi nemístné.“

„A paní Cralovou jste měla ráda?“

„Ano, měla jsem ji velmi ráda a upřímně jsem ji litovala.“

Chladný a přesný hlas slečny Williamsové zjhl a vloudila se do něho srdečná vřelost.

„A svou žačku – Angelu Warrenovou?“

„Bylo to velmi zajímavé děvče – jedna z mých nejlepších žaček. Opravdu bystrý a otevřený mozek. Byla sice neukázněná, prchlivá a v mnohém se s ní dalo těžko vyjít, ale v podstatě měla výbornou povahu.“

Chvilku se odmlčela a potom pokračovala:

„Vždycky jsem doufala, že jednou dokáže něco velikého.“

A dokázala! Četl jste její knihu o Sahaře? A ty zajímavé hroby ve Fajúmu objevila ona a sama řídila práce, které souvisely s vykopávkami! Ano, jsem pyšná na malou Angelu! Nebyla jsem v Aldenbury dlouho – jenom dva a půl roku – ale vždycky mne blažilo vědomí, že jsem snad pomohla roznécovat jejího ducha a povzbuzovat ji v její zálibě pro archeologii.“

„Pokud vím, bylo tehdy rozhodnuto, aby pokračovala ve studiích ve škole. Nebyla jste proti tomu?“

„Ne, pane Poirote, naopak – plně jsem s tím souhlasila.“

Znovu se odmlčela a potom dodala:

„Dovolte, abych vám to vysvětlila. Angela byla výborná žačka a dobrá povaha, měla vřelé srdce a byla upřímná, ale v mnohém s ní byl kříž. Bylo to také tím, že byla v nešťastných letech. V době, kdy dívky cítí velkou vnitřní nejistotu, neboť už sice přestaly být dětmi, ale dospělé také ještě nejsou. Chvilku byla Angela rozumná a zralá, úplně vyrostlá z dětských střevíčků – a za okamžik nato upadla opět do dětské ztřeštěnosti: prováděla zlomyslné kousky kdekomu, byla hrubá a zlostná. Patnáctileté dívky vycitňují, jaký neblahý věk prožívají, a bývají nesmírně citlivé. Jsou proti všemu, co se jim říká. Jsou stejně popuzeny, ať se k nim chováte jako k dětem nebo jako k dospělým. Angela byla v tomto stadiu vývoje.“

Dostávala záchvaty zlosti, vylítla, když si ji někdo dobíral – a pak se po celé dny mračila a byla mrzutá.

Potom zase jako na obtlíku upadala do divoké rozpustilosti, lezla na stromy, honila se po parku se zahradnickými učni a bránila se zuřivě každé autoritě.

Dospěje-li dívka k tomuto bodu, je pro ni nejlepší, dostane-li se do nějaké školy. Potřebuje zkřížit zbraně s jinými mladými mozky. To a zdravá kázeň školního kolektivu jí pomohou, aby se stala řádným členem lidské společnosti.

Rodinný život u Cralů nebyl pro ni nijak ideální. Předně ji paní Cralová kazila a rozmazlovala. Důsledek toho byl, že si dělala nároky na sestřin čas a pozornost – a v takových chvílích docházelo mezi ní a panem Cralem k stálým rozbrojům. Pan Crale se přirozeně domníval, že on je hlavní osobou v domácnosti – a chtěl to také prosadit. Měl Angelu v podstatě rád, byli dobrými kamarády a často se škorpili jenom naoko, ale byly také doby, kdy pan Crale prudce vyčítal své ženě, že se stará více o nevlastní sestru než o vlastního muže.

Byl jako Všichni muži rozmazleným dítětem; chtěl, aby se všechno točilo jenom kolem něho. Tehdy docházelo mezi ním a Angelou k opravdovým rozbrojům – a paní Cralová se obvykle přidávala na Angelinu stranu. To pana Crala přivádělo k zuřivosti. Přiklonila-li se však někdy paní Cralová k němu, rozzuřila se Angela. A tu se z ní stávala opět malá holčička, která svému protivníkovi ze zlosti provede

nejhorší uličnické kousky. Pan Crale měl ve zvyku vypít sklenici vína nebo piva jedním douškem a Angela mu jednou do ní nasypala spoustu soli. Působilo to ovšem jako dávidlo a pan Crale byl zlostí bez sebe. Ale co skutečně situaci vyvrcholilo, byl Angelin husarský kousek se slimáky, jichž mu nastrkala spoustu do postele. Měl k nim obzvláštní odpor. Strašně se rozzuřil a prohlásil, že Angela musí z domu a do školy. Že už jí tyhle nesmysly nebude dál trpět. Angelu to hrozně popudilo. – Ačkoli tu a tam sama pronesla přání jít někam do ústavu, nyní z toho schválně udělala kámen úrazu. Paní Cralová nechtěla, aby odešla, ale dala se přesvědčit – domnívám se, že hlavně mými vývody. Vyslovila jsem názor, že to bude Angele na prospěch. Bylo tedy rozhodnuto, že ji na podzim pošlou do Helstonu – výborného ústavu na jižním pobřeží. Ale paní Cralová se pro to po celé prázdniny trápila.

A Angela, kdykoli si na to vzpomněla, projevovala panu Cralovi svou nelibost. Nebylo to, víte, pane Poirote, nic závažného, ale tvořilo to jakýsi spodní proud k ostatním událostem onoho léta.“

„Myslíte tím onu záležitost s Elsou Greerovou?“

Slečna Williamsová řekla ostře:

„Zajisté!“ A po tomto slově sevřela přísně rty.

„Jaké bylo vaše mínění o Else Greerové?“

„Špatné. Dokonale neukázněná osoba.“

„Byla ještě velmi mladá.“

„Na to, aby věděla, co se sluší a co ne, byla stará dost.“

Nenalézám pro ni žádnou omluvu. Vůbec žádnou omluvu.“

„Zamilovala se prý do něho...“

Slečna Williamsová ho přerušila posupným úsměskem.

„Zamilovala se! Předpokládám, pane Poirote, že své city, ať jsou jakékoli, můžeme držet na uzdě. A ne-li city, tedy aspoň činy. To děvče nemělo vůbec žádnou morálku. Nevadilo jí ani v nejmenším, že pan Crale byl ženat. Neměla v sobě ani špetku studu – šla jen chladně a surově za svým cílem. Možná že se jí nedostalo řádné výchovy – to by bylo jediné, co bych připustila k její omluvě.“

„Smrt pana Crala jí asi hrozně otrásla.“

„Ano. Ale mohla z toho vinit pouze samu sebe. Nechci jít tak daleko, pane Poirote, abych schvalovala vraždu, ale byla-li kdy nějaká žena dohnána až ke krajnosti, byla to Karolína Cralová. Přiznávám se vám upřímně, že byly okamžiky, kdy bych ty dva, pana Crala i tu dívku, byla sama dovedla zabít. Vnutit tu osobu vlastní ženě do domu a nechat ji snášet její drzosti – a ona byla drzá, pane Poirote! Ach ne, ne – Amyas Crale nezasloužil nic jiného. Žádný muž se nesmí beztrestně chovat takovým způsobem ke své ženě. Jeho smrt byla spravedlivou odplatou.“

Hercule Poirot řekl: „Jaká dovedete být přísná...“

Drobná stará dáma na něho pohlédla nezkrtnými šedými očima:

„Ano, jsem velmi přísná v otázce manželství. Nejsou-li manželská pouta respektována, degeneruje celý národ. Paní Cralová byla oddaná a věrná žena. Její muž ji vědomě urazil a přivedl ji do domu svou milenkou. Jak jsem řekla, zasloužil si svůj osud. Napjal její trpělivost k prasknutí a já jí – pro svou osobu – nemám za zlé, co udělala.“

Poirot řekl velmi zvolna: „Jednal jistě velmi špatně, přiznávám, ale nezapomínejte, že to byl velký umělec.“

Slečna Williamsová teď přímo posupně zasyčela:

„Oh ano, to známe! To je v dnešních časech věčná výmluva.“

Umělec! Umělec! Tím se dnes dá všechno omluvit – zhýralost, opilství, násilnictví, nevěra. A jaký to byl umělec, ten pan Crale, když se všechno řádně uváží? Pár let je snad v módě obdivovat se jeho obrazům. Ale to přejde. Vždyť ani pořádně kreslit neuměl! Neměl ani ponětí o perspektivě!

A v anatomii se také nevyznal. Víím, co mluvím, pane Poirote.

Studovala jsem kdysi jako mladá dívka nějaký čas ve Florencii malířství a pro každého, kdo zná a umí ocenit slavné mistry, jsou mazanice pana Crala prostě k smíchu! Jen spousta barev naplácaných na plátno – žádná pevná stavba obrazu – žádné pečlivé překreslení! Ne,“ zavrtěla prudce hlavou, „na mně nechtějte, abych se obdivovala dílům pana Crala!“

„Dvě z nich jsou v Národní galerii,“ hájil malíře Poirot.

Slečna Williamsová se uškíbla: „Možná. Myslím, že se tam také dostala jedna socha od Epsteina.“

Poirot pochopil, že tím je pro slečnu Williamsovou řečeno vše. Opustil tedy ožehavou otázku umění.

„Byla jste tehdy s paní Cralovou, když našla mrtvolu?“ otázal se.

„Ano. Odešly jsme po obědě spolu z domu. Angela zapomněla po koupání někde na pobřeží nebo v lodičce svetr.“

Byla vždy velmi nedbalá na své věci. Odloučila jsem se u dveří k zahradě ‚u baterie‘ od paní Cralové, ale

ona mě téměř ihned zavolala zpět. Myslím, že pan Crale byl tehdy mrtev něco přes hodinu. Byl rozvalen na lavičce poblíž malířského stojanu.“

„Byla paní Cralová velmi vzrušena svým objevem?“

„Co tím přesně míníte, pane Poirote?“

„Rád bych pouze věděl, jaký na vás tehdy udělala dojem.“

„Ach tak, rozumím. Ano, zdála se mi úplně zdrcená.“

Poslala mě, abych telefonovala pro lékaře. Nemohly jsme určit s naprostou jistotou, je-li pan Crale skutečně mrtev – mohl to být také záchvat mrtvice.“

„Zmínila se o této možnosti?“

„Nevzpomínám si.“

„A vy jste šla k telefonu?“

Hlas slečny Williamsové zněl opět suše a věcně.

„V polovině cesty k domu jsem potkala pana Mereditha Blaka. Svěřila jsem mu svůj úkol a vrátila se k paní Cralové.“

Bála jsem se, aby se snad nervově nezhroutila – a muži jsou v takových případech bezradní.“

„A byly vaše obavy opodstatněny?“

„Paní Cralová se dovedla ovládat,“ řekla suše slečna Williamsová. „Byla docela jiná než slečna Greerová, která dostala hysterický záchvat a ztropila trapný výstup.“

„Jaký výstup?“

„Vrhla se na paní Cralovou.“

„Chcete tím říci, že si uvědomila, že je paní Cralová odpovědná za jeho smrt?“

Slečna Williamsová chvíli uvažovala.

„Ne, tehdy to sotva mohla vědět. To – to strašlivé podezření přišlo až později. Slečna Greerová pouze vykřikla:

„To je vaše vina, Karolíno! Vy jste ho zabila! To je vaše vina!“ Neřekla: „Vy jste ho otrávila,“ ale myslím, že jí to už blesklo hlavou.“

„A paní Cralová?“

Slečna Williamsová udělala netrpělivý posunek.

„Proč se máme tvářit pokrytecky, pane Poirote? Nemohu vám říci, co si tehdy paní Cralová myslila a co cítila. Jestliže to byla hrůza nad tím, co provedla...“

„Jevilo se vám to tak?“

„N-ne, n-ne. To lze těžko říci. Byla zděšena, to ano, a snad polekána. Ano, jsem si jista, že byla ustrašena. Ale to bylo docela přirozené.“

Hercule Poirot řekl neuspokojeně:

„Ano, možná že to bylo přirozené... Jaký názor projevila před lidmi o manželově smrti?“

„Že to byla sebevražda. Trvala hned ze začátku pevně na tom, že její muž spáchal sebevraždu.“

„Tvrdila totéž, když s vámi mluvila soukromě, nebo připouštěla nějakou jinou možnost?“

„Ne. Snažila se mne přesvědčit, že to nemohlo být nic jiného než sebevražda.“

Zdálo se, že uvádí slečnu Williamsovou do rozpaků.

„A jak jste se k tomu tvářila vy, mademoiselle?“

„Opravdu, pane Poirote, což záleží na tom, jak jsem se tvářila?“

„Domnívám se, že ano.“

„Nechápu, proč by...“

Ale jako by ji jeho výmluvné a naléhavé mlčení hypnotizovalo, řekla zdráhavě:

„Myslím, že jsem jí tehdy řekla: ‚Zajisté, paní Cralová.‘

Musela to být sebevražda.“

„A věřila jste tomu?“

Slečna Williamsová se napřímila a řekla pevně:

„Ne, nevěřila. Ale pochopte, prosím, pane Poirote, že jsem byla úplně na straně paní Cralové a ne na straně policie.“

„Byla byste si přála, aby byla osvobozena?“

„Ano, ze srdce.“

„Máte tedy porozumění pro to, co k ní cítí její dcera?“ řekl pan Poirot.

„Cítím hluboce s malou Karlou.“

„Nebudete tedy nic namítat, poprosím-li vás, abyste mi napsala podrobný popis oné tragédie?“

„Pro Karlu?“

„Ano.“

Slečna Williamsová řekla zvolna:

„Jsem ochotna to udělat. Je opravdu tak pevně odhodlána vzkřísit tu truchlivou záležitost?“

„Ano. Snad by bylo pro ni lépe, kdyby jí byli zatajili pravdu...“

Slečna Williamsová řekla zvolna:

„Ne. Je vždycky lépe podívat se pravdě tváří v tvář. Nemá smyslu vyhýbat se bolesti nějakým překrucováním skutečnosti.“

Karla prožila těžký duševní otřes, když se o tom dověděla – a nyní si přeje poznat dopodrobna, jak k tragédii došlo. Zdá se mi, že je to správný postoj pro mladou statečnou ženu.

Jakmile se všechno doví, bude moci na to zapomenout a žít dál vlastním životem.“

„Snad máte pravdu,“ řekl Poirot.

„Jsem o tom přesvědčena.“

„Ale, víte, je v tom ještě jeden háček. Karla si nepřeje všechno se pouze přesně dozvědět – chce také dokázat, že její matka byla nevinná.“

Slečna Williamsová vzdychla:

„Ubohé dítě!“

„Litujete ji proto?“

„Chápu nyní, proč jste řekl, že by pro ni bylo nejlépe, kdyby se to nebyla nikdy dověděla. Touha poznat, že matka je nevinná, je přirozená u každého dítěte – a i když její naděje bude zklamána, bude Karla podle toho, co o ní říkáte, snad dost statečná, aby snesla pravdu.“

„Jste přesvědčena, že rozsudek byl spravedlivý?“

„Nerozumím vám...“

„Pokládáte úplně za vyloučené, že by byl mohl spáchat vraždu někdo jiný než paní Cralová?“

„Tuto možnost nikdo nikdy nebral v úvahu.“

„A přece sama trvala na teorii sebevraždy.“

Slečna Williamsová řekla suše:

„Něco musila, chudák, říci!“

„Víte, že když paní Cralová umírala, nechala pro svou dceru dopis, v němž slavnostně přísahá, že je nevinná?“

Slečna Williamsová se zarazila.

„To bylo od ní nečestné,“ řekla potom ostře.

„Myslíte?“

304

„Ano. Och, jste asi sentimentální jako všichni muži...“

Poirot ji pohoršeně přerušil:

„Ne, nejsem sentimentální.“

„Ale tento druh cituplnosti na nepravém místě je nesprávný.“

Proč lhát v tak vážné chvíli, jako je umírání? Ušetřit bolest dítěti? Ano, mnoho matek by to udělalo. Ale o paní Cralové bych si to nebyla myslila. Byla to velmi statečná a pravdomluvná žena. Byla bych od ní spíše čekala, že svému dítěti napíše, aby ji přísně neodsuzovalo.“

Poirot řekl trochu netrpělivě:

„Nechcete připustit ani stín možnosti, že paní Cralová napsala pravdu?“

„Ne, ani stín ne!“

„A přitom tvrdíte, že jste ji měla ráda!“

„Měla jsem ji ráda upřímně a ze srdce a hluboce jsem s ní cítila.“

„Proč tedy...“

Slečna Williamsová na něho pohlédla s podivným Výrazem:

„Nerozumíte mi, pane Poirote. Nyní, po tak dlouhé době, už na tom nezáleží, řeknu-li to nebo ne. Víte, já náhodou vím, že Karolína Cralová byla vinna!“

„Cože?“

„Ano. Je tomu tak. Nevím, bylo-li správné, že jsem tehdy něco zamlčela, ale udělala jsem to. Můžete mi však věřit, úplně a doslova věřit, že vím, že Karolína Cralová byla vinna...“

„PÁTÉ KŘIČÍ JÉJE, JÉJE...“

Byt Angely Warrenové měl okna do Regent's Parku. Svěží jarní vzduch vál do pokoje a člověk by byl mohl mít dojem, že je na venkově, kdyby sem nebyl zdola doléhal nepřetržitý dunivý rámus velkoměstského provozu.

Poirot se obrátil od okna, když se otevřely dveře a Angela Warrenová vešla do pokoje.

Neviděl ji v životě poprvé. Obstaral si schválně vstupenku na její přednášku v Královské zeměpisné akademii. Přednáška mu připadala znamenitá. Snad trochu suchá, bez laciné líbivosti. Slečna Warrenová mluvila plynule, nedělala přestávky, nerozmýšlela se, jaké slovo zvolit, neopakovala se. Měla jasný, melodický hlas. Nezdůrazňovala ani romantickou, ani dobrodružnou stránku svých objevů v exotických krajinách.

Přednáška byla neosobní, dokonalé sdělování přesných údajů, doprovázené výbornými snímky, s inteligentním rozbořením probírané látky. Suchá, přesná, jasná, zajímavá a dokonale odborná přednáška.

Pan Poirot si v duchu slečnu Warrenovou velmi pochvaloval. Konečně jednou jasný a přesný mozek!

Nyní, když ji spatřil zblízka, uvědomil si, že by Angela Warrenová mohla být velmi hezkou ženou. Měla pravidelné, trochu přísné rysy, jemně klenuté tmavé obočí, inteligentní hnědé oči, pěstovanou bledou pleť. Široká, rovná ramena a trochu mužskou chůzi.

Nebylo na ní věru nic, co by upomínalo na páté prasátko, které křičelo: Jéje, jéje... Ale na pravé tváři zela ona dávno zahojená jizva, znetvořující lícní ovál a svrašťující kůži v drobné vrásky. Pravé oko bylo jizvou také trochu staženo dolů v koutku, ale nikdo by nebyl poznal, že na ně slečna Warrenová vůbec nevidí.

Pan Poirot vycítil, že žije tak dlouho s touto vadou, že si ji už dávno přestala uvědomovat. A napadlo mu, že z oněch pěti lidí, kteří se pro něho stali během jeho podivného vyšetřování zajímavými, nezískali v životě nejvíc úspěchů a štěstí ti, kteří začínali s nejlepšími předpoklady. Elsa, které osud dal všechny své bohaté dary – mládí, krásu, bohatství – byla na tom nyní nejhůře. Byla jako květina, kterou sežehl předčasný mráz – krásná, ale neživá. Cecílie Williamsová neměla nic z toho, čím se lidé chlubívají. A přesto nebylo na ní nic, co by vzbuzovalo nějaký soucit. Samostatná, pevná, měla zájem o svůj vlastní život i o život druhých.

Měla nedozírnou duchovní i morální výhodu přísné výchovy – konala svou povinnost na onom místě, které jí bylo životem určeno, a toto vědomí ji obrnilo pancéřem, jímž nemohl proniknout žádný šíp závisti, nespokojenosti a lítosti. Měla své vzpomínky, své malé radosti, které jí umožňovala přísná šetrnost minulých let, a měla dosti zdraví a síly, aby ji život stále těšil.

Tady, v Angele Warrenové, jež byla zohyzděna od dětství a jistě trpěla pocity méněcennosti, viděl Poirot ducha, který byl zocelen bojem o sebedůvěru a vnitřní jistotu. Neukázněná školačka ustoupila životaschopné a silné ženě, ženě významných duševních vlastností a nadané mocnou dávkou energie splnit své ctižádostivé vědecké sny. Poirot cítil, že je nejen úspěšná, nýbrž i šťastná. Měla plný, bohatý a zajímavý život.

Nebyla sice – mimochodem řečeno – z žen, jaké měl Poirot rád. I když obdivoval jasnou přesnost její mysli, byla v jejím zjevu „une nuance de la femme formidable“, která ho jako muže poněkud zastražovala. Měl raději nápadné a kvetoucí stoprocentní ženy.

Poirot cítil, že s Angelou Warrenovou může přejít přímo k jádru věci. Tady nebylo potřebí uchylovat se k úskokům.

Vypravoval jí prostě o úkolu, který mu Karla Lemarchantová svěřila.

Přísný obličej slečny Warrenové roztál srdečným úsměvem.

„Karla je tady? Velmi ráda bych ji viděla.“

„Nepsaly jste si?“

„Míň, než by bylo mělo být mou povinností. Když ji odvezli do Kanady, byla jsem studentka a uvědomovala jsem si, že Karla na nás za rok za dva zapomene. V posledních letech byl jediným pojátkem mezi námi občasný dárek k vánocům.“

Představovala jsem si, že je nyní už dokonale srostlá s kanadským prostředím a že její budoucnost je za mořem. Nejlepší řešení – za daných okolností.“

Poirot řekl: „Ano, nejlepší. Změna jména – změna prostředí. Nový život. Ale není to tak prosté.“

A pak jí vypravoval o Karlině zasnoubení, o otřesu, který jí čekal v den plnoletosti, když jí pověděli o rodinné tragédii, i o důvodu, který ji přivedl do Anglie.

Angela Warrenová pozorně poslouchala, znetvořenou tvář opřenou o dlaň. Neprojevila žádné pohnutí, dokud mluvil, ale když skončil, řekla klidně: „To je od ní velmi moudré.“

Poirot byl zaražen. Setkal se poprvé s takovým názorem.

„Vy to schvalujete, slečno Warrenová?“ řekl s údivem.

„Ovšem. A přeji jí hodně zdu. Bude-li mě potřeovat, pomohu jí ze všech sil. Víte, cítím se vinna, že jsem se sama o něco takového nepokusila.“

„Myslíte tedy, že víra slečny Lemarchantové v nevinu paní Cralové může být oprávněná?“

Angela Warrenová řekla ostře:

„Ovšemže je. Karolína to neudělala. Vždycky jsem to věděla.“

„Jsem překvapen, opravdu překvapen tím, co říkáte, mademoiselle!“ pravil Hercule Poirot. „Každý, s kým jsem dosud o tom mluvil...“

Ostře ho přerušila:

„Na to nesmíte dbát. Nepochybuji, že usvědčující okolnosti byly zdrcující. Ale já jim nevěřím, protože jsem znala sestřinu povahu. Víím naprosto určitě, že Karolína nemohla nikoho zabít.“

„Což se dá vůbec o někom říci něco takového s naprostou jistotou?“

„Možná že ve většině případů to nejde. Přiznávám, že člověk je tvor plný nezbadatelných možností. Ale u Karolíny byly zvláštní důvody – důvody, jež mohu posoudit lépe než kdokoli jiný – proč byla u ní taková věc vyloučena.“

Dotkla se prstem jizvy.

„Vidíte to? Slyšel jste už asi tuto historii?“ Poirot přikývl.

„Protože Karolína udělala tohle, víím – zcela určitě víím, že nemohla spáchat vraždu.“

„Pro většinu lidí by to nebyl tak přesvědčivý důkaz.“

„Ne. Právě naopak. Myslím, že toho bylo také proti ní použito. Jako důkaz toho, že Karolína měla násilnickou a nezkrotnou povahu! Protože mohla poranit mne, když jsem byla dítě, usoudili učení pánové, že byla právě tak schopna namíchat jed nevěrnému manželovi!“

„Já alespoň uznávám, že je v tom rozdíl,“ odpověděl Poirot. „Náhly záchvat nezkrotného vzteku ještě nemusí znamenat, že se jednoho dne zmocníte jedu a druhého dne ho chladnokrevně použijete.“

Angela Warrenová mávla netrpělivě rukou.

„Takhle to vůbec nemíním. Musím se pokusit vám to vysvětlit. Představte si, že byste byl průměrně dobrý a vlídný tvor, ale že byste podléhal návalům prudké žárlivosti. A představte si, že byste se v letech, kdy se člověk dovede nejhůř ovládat, dopustil v záchvatu vzteku něčeho, co by se téměř rovnalo vraždě.

Představte si, jaký ořes by to ve vás zanechalo, jakou hrůzu a jaké výčitky. Kdybyste byl tak citlivý, jako byla Karolína, hrůza a výčitky by vás nepřestaly štítat. Karolína na to nikdy nezapomněla. Myslím, že jsem si to tehdy neuměla tak jasné uvědomit, ale dívám-li se zpět, rozpoznávám to dokonale. Karolína byla pronásledována, stále a stále pronásledována tím, že mi ublížila. Tato myšlenka jí nikdy nedala pokoje. Všechny její činy a celé její chování tím byly podbarveny. Tím se také dal vysvětlit její vztah ke mně.

Nic jí pro mne nebylo dost dobré. V jejích očích jsem musela mít ve všem přednost před ostatními. Hádky, které mívala s Amyasem, byly zpolovice kvůli mně. Bývala jsem tehdy na něho žárlivá a prováděla jsem mu různé kousky. Jednou jsem ukradla ‚kočičí koření‘, abych mu je nasypala do piva, a jednou jsem mu vstrčila do postele ježka. Ale Karolína byla vždycky při mně.“

Slečna Warrenová chvilku mlčky vzpomínala, než začala znovu:

„Nebylo to ovšem pro mne dobré. Strašně mne to zkazilo.

Ale to je vedlejší. Mluvíme o tom, jak působila ta dávná příhoda na Karolínu. Pro onen záchvat prchlivosti se jí pro celý život zmocnila hrůza, aby se nedala ještě jednou strhnout k něčemu takovému. Stále se měla na pozoru, aby se jí už nikdy nic takového nepřihodilo. A měla vlastní, zvláštní způsoby, aby se toho vyvarovala. Jedním z nich byla velká prudkost v řeči. Cítila – a myslím, že to bylo psychologicky správné – že nebude uvedena v pokušení dopustit se nějakého prchlivého činu, uleví-li slovy svým zlostným náladám.

Poznala ze zkušenosti, že je to působivá metoda. Proto často říkala: „Já bych toho nebo onoho nejraději rozsekala na kousky a usmažila na žhavém oleji.“ Nebo vybuchla proti mně nebo Amyasovi:

„Když mě budete ještě zlobit, tak vás zabiju.“ Proto se také tak snadno a zprudka pouštěla do hádek.

Myslím, že v sobě cítila sklon k nebezpečné prchlivosti, a vědomě si ze slovních potyček udělala jakýsi ventil. Amyas a Karolína mívali nejfantastičtější a nejkvětnatější hádky.“

Hercule Poirot přikývl.

„Ano, všechna svědectví to potvrzují. Rvali se prý jako pes a kočka.“

Angela Warrenová pravila:

„Přesně tak. Ale to právě je na onom svědectví tak hloupé a šalebné! Ovšemže se hádali! Ovšemže jeden druhému vrhali v tvář trpké, urážlivé a kruté výčitky! Ale nikdo nepochopil, že jim to dělalo dobře! Že se rádi hádali! Oba.

Amyas stejně jak ona. Někteří manželé jsou už takoví. Oba milovali dramatické a vzrušené výstupy. Muži

to většinou nemají rádi. Milují klid a pokoj. Ale Amyas byl umělec. Rád řval a vyhrožoval a projevoval svou vnitřní výbušnost. Bylo to pro něho, jako by pouštěl páru z prohřátého kotle. Byl z těch mužů, kteří, když nemohou najít knoflíček do límečku, ztropí rámus po celém domě. Zní to velmi divně, ale pro Amyase a Karolínu to bylo vzpružení a zábava, ty věčné hádky a smířovačky!“

Udělala malý, netrpělivý posunek.

„Kdyby mne jen nebyli tak rychle odstranili, byla bych jim to vysvětlila.“ Potom však pokrčila rameny. „Ale stejně by mi to asi nebyli uvěřili. A kromě toho jsem to tehdy ještě neviděla tak jasně jako dnes. Věděla jsem to, ale v tu dobu jsem o tom nikdy nepřemýšlela, a hlavně mě ani nenapadlo to nějak vyjádřit slovy.“ Vzhledla k Poirotovi.

„Chápete, jak to myslím?“

Poirot horlivě přikyvoval.

„Rozumím vám úplně a uznávám naprostou správnost toho, co říkáte. Jsou lidé, pro něž je stálá shoda něčím protivně jednotvárným. Vyhledávají rozpory a sváry, aby si vytvořili dramatictější život.“

„Přesně tak.“

„Smím se vás zeptat, slečno Warrenová, jaké byly vaše vlastní pocity v oné době?“

Angela Warrenová vzdychla.

„Hlavně úděs a pocit bezmocnosti, pokud si vzpomínám.“

Zdalo se mi to jako tísnivá noční můra. Karolína byla brzo zatčena – asi tři dny po oné události. Pamatuji se dobře, jak jsem byla pohoršena, jak jsem němě zuřila – i jak jsem si zcela dětsky myslela, že je to nesmyslný omyl a že se všechno v dobré obrátí. Největší starost měla Karolína o mne – usilovala o to, abych zůstala všeho ušetřena. Poslala mne ihned se slečnou Williamsovou k nějakým jejím příbuzným. Policie proti tomu nic nenamítala. A pak, když bylo jasné, že mého svědectví nebude třeba, byla jsem poslána do školy do ciziny.

Hrozně se mi nechtělo, to se rozumí. Ale vysvětlili mi, že si Karolína kvůli mně dělá strašné starosti a že jí mohu pomoci jen tím, když odjedu.“

Po chvilce mlčení pokračovala:

„Odjela jsem tedy do Mnichova. Byla jsem tam, když – když byl vyřčen rozsudek. Nikdy mi nedovolili sestru navštívit. Nechtěla prý svolit k mé návštěvě. Bylo to jedinkrát, kdy naprosto nechápala, co se ve mně děje.“

„Nedivte se jí, slečno Warrenová. Návštěva ve vězení u někoho drahého a blízkého mohla vzbudit strašlivý dojem v citlivé mysli mladého děvčátka.“

„Snad.“

Angela Warrenová vstala. Řekla:

„Po rozsudku mi sestra napsala dopis. Nikdy jsem jej nikomu neukázala. Myslím však, že bych vám jej měla dát přečíst. Snad vám pomůže pochopit, jaká Karolína byla.“

Chcete-li, můžete jej ukázat taky Karle.“

Šla ke dveřím, pak se obrátila a pravila:

„Pojďte se mnou. V mé pracovně je Karolínin portrét.“

Poirot se podruhé v krátké době octl tváří v tvář Cralovu portrétu.

Z malířského hlediska byla Karolínina podobizna jen prostřední. Ale Poirot se na ni zahleděl se zájmem – tentokrát však ne jako na umělecké dílo.

Viděl podlouhlý obličej s jemným oválem tváří a sladkým, trochu plachým výrazem. Byla to tvář někoho, kdo neměl mnoho sebejistoty, citlivá tvář skryté vnitřní krásy. Nebyla v ní síla a vitalita jako v obličejí Karolíniny dcery – energii a radost ze života podědila Karla Lemarchantová zřejmě po otci. Karolína byla méně kladný člověk. Ale pohlížeje na podobiznu, pochopil Poirot, proč Quentin Fogg, nadaný obrazotvorností, na ni nikdy nemohl zapomenout.

Angela Warrenová stanula vedle něho s dopisem v ruce.

Řekla klidným hlasem: „Nyní, když jste viděl, jak vypadala, přečtěte si její psaní.“

Rozložil je pečlivě a četl, co Karolína Cralová napsala před šestnácti lety.

Můj drahý zlatoušku, Angelo, uslyšíš špatné zprávy a budeš se trápit, ale chci, aby sis uvědomila, že všechno je v nejlepším pořádku. Nikdy jsem Ti nelhala a nelžu Ti ani nyní, říkám-li že jsem dokonale šťastna – že cítím v sobě mír a pokoj, které jsem dřív v životě nepoznala. Všechno je v pořádku, drahoušku, všechno je v pořádku. Nemysli na to, co se stalo, nelituj mě a netruchli nade mnou – žij svůj život a prospívej. Víím, že dojdeš úspěchu, budeš-li chtít. Všechno je, jak má být, drahoušku, a já odcházím za Amyasem. Nemám ani stínu pochyby – víím, že se s ním setkám a že spolu budeme navěky. Nemohla bych žít bez něho... Udělej pro mne jedno: buď šťastna! Řekla jsem Ti už – já šťastna jsem.

Člověk musí platit své dluhy. Jaké štěstí, cítit v duši mír.

Tvoje milující sestra Karolína

Hercule Poirot přečetl dopis dvakrát. Pak jej vrátil Angele.

„Je to překrásné psaní, mademoiselle – a velmi pozoruhodné.

Velmi pozoruhodné.“

„Karolína byla velmi pozoruhodný člověk,“ odpověděla Angela.

„Ano, byla to žena zvláštní duševní síly... Považujete tento dopis za důkaz její nevinny?“

„Ovšem!“

„Ale není v něm přece nic výslovně řečeno.“

„Protože sestra věděla, že mi ani ve snu nenapadne myslit si, že by nebyla nevinná!“

„Možná – možná... Ale dalo by se dopisu rozumět i jinak.

A to tak, že odpykávajíc trest za svůj zločin, dochází vnitřního míru.“

Cítil, že Karolínina slova jsou v souladu s popisem jejího chování u soudu. A v tomto okamžiku se ho zmocnily ještě větší pochyby o zdatu toho, do čeho se pustil, než kdykoli předtím. Všechno dosud neklamně ukazovalo na Karolínu Cralovou jako na vinici. Nyní proti ní svědčí i její vlastní slova.

Na druhé straně je jen nezvratná víra Angely Warrenové.

Angela ji ovšem dobře znala, ale nemůže být její jistota pouze plamennou loajalitou dospívající dívky k milované sestře, pro niž byla ochotna tasit zbraň?

Jako by četla jeho myšlenky, pronesla Angela Warrenová:

„Ne, pane Poirote – já vím, že Karolína byla nevinná.“

Poirot řekl zpříma:

„Bůh ví, že vás nechci zvíkat ve vaší víře. Ale buďme rozumní – říkáte, že vaše sestra byla nevinná.

Řekněte mi tedy, jak se to vlastně stalo?“

Angela zamyšleně přikývla.

„Přiznávám,“ řekla, „že je to těžká věc. Snad opravdu Amyas spáchal sebevraždu, jak tvrdila Karolína.“

„Znala jste jeho povahu – považujete to za pravděpodobné?“

„Naprosto ne.“

„Ale neříkáte jako v prvním případě, že víte, že je to nemožné?“

„Ne, protože, jak jsem právě před chvílí řekla, většina lidí dělá nemožné věci – totiž věci, které zdánlivě neodpovídají jejich povaze. Ale domnívám se, že kdybychom je opravdu důkladně a důvěrně znali, pochopili bychom, že jejich činy nejsou nijak v rozporu s jejich povahami.“

„Znala jste dobře svého švagra?“

„Ano, ale ne tak dobře jako Karolínu. Případá mi úplně fantastické, že by se byl Amyas sám zabil – ale snad to mohl udělat. Ba dokonce to musel udělat.“

„Jiné vysvětlení nevidíte?“

Angela přijala tuto otázku klidně, přesto však odpověděla se zvýšeným zájmem:

„Och, vím, co míníte... Ale nikdy jsem neuvažovala o jiné možnosti. Myslíte, jestli ho mohl otrávit někdo jiný? Že to byla chladnokrevně uvážená vražda?“

„A nemohla být?“

„Ano, mohla snad být... Ale je to velmi nepravděpodobné.“

„Nepravděpodobnější než sebevražda?“

„To lze těžko rozhodnout... Nebylo tehdy důvodu podezřívat kohokoli jiného. A dívám-li se zpět, nepřicházím také na nikoho...“

„Nechť! Ale uvažujme o té možnosti! Na koho z kruhu blízkých lidí by podle vašeho názoru mohlo nejspíš padnout podezření?“

„Nechte mne přemýšlet – nu, já ho nezabila. A ta stvůra Elsa jistě také ne. Šílela a zuřila, že je mrtev. A kdo tam byl ještě? Meredith Blake? Byl vždycky velmi oddán Karolíně, chodil za ní jako pejsek. To by snad mohl být důvod – v detektivce by se dalo popsat, jak toužil zbavit se Amyase, aby se sám mohl oženit s Karolínou. Jenomže to by byl mohl dosáhnout mnohem snadněji, kdyby si byl Amyas vzal Elsu a on se po nějaké době snažil utěšit Karolínu. A pak – nemohu si prostě představit Meredith jako vraha. Byl příliš mírný a nesmělý. Kdo ještě zbývá?“

Poirot napovídal:

„Slečna Williamsová? Filip Blake?“

Angelina přísná tvář zvládněla úsměvem.

„Slečna Williamsová? Ne, bylo by marné chtít si představit vlastní vychovatelku jako vražednici! A zvlášť slečnu Williamsovou, která byla tak pevná a měla tak přísné zásady.“

Odmlčela se na okamžik a pak pokračovala:

Byla ovšem oddána Karolíně. Byla by pro ni skočila do ohně. A nenáviděla Amyase. Byla zuřivá feministka a neměla ráda muže. Ale stačí to k vraždě? Zajisté že ne.“

„Těžko...“ souhlasil Poirot.

Angela pokračovala:

„A Filip Blake?“ Chvilí mlčela. Potom klidně řekla: „Mluvíme-li už o pravděpodobnosti, myslím, že Filip Blake by z nich mohl být nejspíše podezříván.“

„To je velmi zajímavé, slečno Warrenová,“ prohodil Poirot.

„Smím se vás otázat proč?“

„Není tu nic určitého. Ale pokud si na něho vzpomínám, byl to člověk velmi omezené představivosti.“

„Což omezená představivost vzbuzuje v lidech sklon k vraždě?“

„Ne, ale může vás svést k surovému řešení vašich nesnází.“

Lidé tohoto typu pociťují určité zadostiučinění z jakýchkoli činů. Neštítí se ani vraždy.“

„Snad máte pravdu. Je to zajímavé hledisko. Ale, slečno Warrenová, to ještě nestačí. Jaký důvod by byl měl Filip Blake k takovému činu?“

Angela hned neodpověděla. Seděla, hledíc zachmuřeně před sebe.

„Filip byl Amyasův nejlepší přítel, že?“ podotkl Poirot.

Přikývla.

„Ale máte něco na mysli, slečno Warrenová, něco, co jste mi dosud neřekla. Byli ti dva snad sokové v lásce? Nebyl snad Filip také zamilován do Elsy?“

Angela Warrenová zavrtěla hlavou.

„Ach ne, Filip ne.“

„Co je to tedy?“

Angela Warrenová zvolna začala:

„Znáte to, jak se vám někdy náhle objeví a osvětlí něco z dávné minulosti? Dám vám příklad. Kdosi přede mnou vypravoval nějakou anekdotu, když mi bylo jedenáct let.“

Vůbec jsem jí tehdy neporozuměla. Nijak mě to netrápilo – šlo to jedním uchem tam, druhým ven. Myslím, že jsem si na to nikdy ani nevzpomněla. Ale asi před dvěma roky, když jsem byla v divadle na nějaké revui, napadla mě najednou ta stará a zapomenutá anekdota a div jsem nahlas nezvolala:

„Ach, teď chápu, jak to tehdy bylo s tím rýžovým pudinkem!“

A to, co mi to vybavilo, souviselo vlastně jenom docela vzdáleně s pointou oné anekdoty.“

„Chápu, co myslíte,“ přikývl Poirot.

„Nyní snad také porozumíte tomu, co vám chci vypravovat.“

Byla jsem kdysi v nějakém hotelu. Když jsem šla chodbou ke svému pokoji, otevřely se jedny dveře a z nich vyšla žena, kterou jsem znala. Nebyla to její ložnice – a já to poznala pouze z jejího výrazu, když mě spatřila.

A v tomto okamžiku jsem si uvědomila, že jsem tentýž výraz spatřila v Karolínině obličeji, když jsem ji jednou pozdě večer spatřila vycházet z Filipova pokoje v Aldenbury.“

Naklonila se kupředu, aby zabránila Poirotovi, který se chystal promluvit.

„Tehdy jsem tomu vůbec nerozuměla, chápete? Znála jsem všechno – patnáctiletým dívkám není už nic tajemstvím – ale nespojovala jsem to, co jsem věděla, se skutečným životem. Karolína, která vycházela z Filipovy ložnice, byla pro mne pouze Karolínou, která vychází z Filipovy ložnice. Mohl to být právě tak pokoj slečny Williamsové nebo můj. Ale jednoho jsem si povšimla: zvláštního výrazu v její tváři, výrazu, který jsem neznala a kterému jsem nemohla porozumět.“

Porozuměla jsem mu až tehdy v noci v Paříži, když jsem jej zahlédla na obličeji té ženy.“

Poirot řekl rozvážně:

Ale to, co mi tu říkáte, je velmi překvapující. Z řeči Filipa Blaka jsem měl dojem, že neměl vaši sestru ani trochu rád.“

„Vím to,“ řekla Angela. „Nemohu vám to vysvětlit, ale je tomu tak.“

Poirot vážně přikývl. Již tehdy při své rozmluvě s Filipem Blakem matně cítil, že tu cosi neklape. Ten zvlášť zdůrazňovaný odpor ke Karolíně nezněl jaksí dost přirozeně.

A vybavily se mu v duchu věty z jeho rozhovoru s Meredithem Blakem: „Byl velmi vzrušen, když se Amyas oženil – přes rok se u nich ani neukázel...“

Miloval tedy Filip Karolínu už tehdy? A změnila se jeho láska, když si zvolila Amyase, v trpkost a v nenávisť?

Ano, Filip byl příliš prudký ve své předpojatosti proti Karolíně. Poirot ho znovu viděl před sebou –

spokojeného a blahobytného, s golfem a pohodlným, krásně zařízeným domovem. Co tehdy před šestnácti lety cítil Filip doopravdy?

„Nerozumím tomu,“ dodávala Angela Warrenová, „mám málo zkušeností v milostných záležitostech – můj svět je docela jinde. Vypravovala jsem vám to jen proto, že by to snad mohlo mít vztah k tomu, co se událo.“

DRUHÝ DÍL

FILIP BLAKE VYPRAVUJE...

Drahý pane Poirote

plním svůj slib a posílám Vám své vzpomínky na vše, co souviselo se smrtí Amyase Crala. Znovu připomínám, že po tak dlouhé době mi snad mnohé vypadlo z paměti, ale sepsal jsem vše tak, jak jsem nejlépe dovedl.

S úctou Váš Filip Blake

Poznámky o událostech, které vedly k vraždě Amyase Crala v září 19...

Mé přátelství se zesnulým začalo již v raném dětství.

Panství našich rodičů sousedila a naše rodiny byly v přátelských stycích. Amyas Crale byl o dva roky starší než já.

Hrávali jsme si spolu o prázdninách, ale studovali jsme na různých školách.

Domnívám se, že naše dlouholeté přátelství mne opravňuje k tomu, abych promluvil o jeho povaze i o jeho názoru na svět.

A řeknu to rovnou: pro kohokoli, kdo znal dobře Amyase

Crala, je představa, že by spáchal sebevraždu, prostě směšná.

Crale by si nikdy nebyl vzal život. Příliš rád žil a radoval se ze života! Vývody obhajoby, že Crale byl mučen výčitkami svědomí a otrávil se v takovém záchvatu, zněly dokonale nesmyslně každému, kdo Amyase znal. Netrpěl nikdy výčitkami svědomí, tím méně takto chorobnými. Kromě toho se své ženě vnitřně odcizil a nebyl by si vyčítal, že ruší toto neuspokojivé manželství. Měl v úmyslu zabezpečit ženu i dítě a byl by to jistě učinil velkoryse. Byl velmi štědrý a dobrosrdečný a každý, kdo ho poznal, ho měl rád. Byl nejenom velký umělec, ale také člověk, jemuž byli jeho přátelé hluboce oddáni. Pokud vím, neměl žádné nepřátele. Karolínu Cralovou jsem také znal drahá léta. Znal jsem ji už před jejím manželstvím, když přijížděla na návštěvu do Aldenbury. Byla to tehdy dívka poněkud nevyvážené povahy, náchylná k nezkrotitelným výbuchům hněvu. Měla určitou přitažlivost, ale bylo velmi obtížné s ní vyjít.

Projevovala už tehdy Amyasovi svou oddanost. Myslím, že on do ní nebyl nijak zvlášť zamilován. Ale byli často pospolu a Karolína, jak jsem řekl, nebyla bez půvabu, a tak konečně došlo k zasnoubení. Nejlepší přátelé Amyase Crala měli značné obavy z tohoto manželství, protože cítili, že se Karolína pro něho nehodí.

To působilo po několik prvních let po svatbě jakési napětí mezi Cralovou ženou a jeho přáteli, ale Amyas byl příliš věrný druh, než aby se vzdal svých starých kamarádů, i když proti nim jeho žena brojila. Za pár let jsme byli opět starými přáteli a já jsem byl častým návštěvníkem v Aldenbury.

Podotýkám, že jsem byl také za kmotra jejich dcerušce Karle.

Myslím, že je to důkaz, že jsem byl jeho nejlepší přítel a že mohu mluvit za něho, když on sám už promluvit nemůže.

Přijel jsem – jak jsem zjistil ze svého starého deníku – do Aldenbury pět dní před zločinem, to je 13. září. Ihned jsem si uvědomil určité napětí v rodinném ovzduší. Kromě mne tam byla na návštěvě také slečna Elsa Greerová, kterou Crale tehdy portrétoval.

Bylo to poprvé, kdy jsem viděl slečnu Greerovou osobně, ale slyšel jsem o ní již dříve. Asi měsíc předtím mi o ní Amyas nadšeně vyprávěl. Setkal prý se s úžasnou dívkou, říkal, a tak o ní básnil, že jsem ho tehdy žertem varoval:

„Dej si pozor, kamaráde, abys zase neztratil hlavu!“ Řekl mi, abych nebyl směšný blázen. Že ji jenom maluje. Že s ní nemá žádné jiné úmysly. „To vykládej své prababičce,“ namítl jsem, „vím, jak to u tebe vždycky začíná.“

„Tentokrát je to něco jiného,“ bránil se, ale já jsem mu na to trochu cynicky odpověděl, že to říká pokaždé.

Amyas se tehdy zatvářil vážně: „Nechápeš to. Je to docela mladá dívka. Téměř dítě.“

Dodal také, že má velmi pokrokové názory a je naprosto osvobozená od staromódních předsudků. Řekl: „Je čestná a přirozená a neví, co je strach.“

Myslíl jsem si, i když jsem to neřekl nahlas, že je Amyas tentokrát těžce postižen. Několik týdnů nato jsem od jiných lidí slyšel narážky na tuto záležitost. Kdosi prohodil: „Ta Greerová je do něho zamilována až po uši.“ Jiný zase poznamenal, že je to od Amyase neodpovědné, protože Elsa je tak mladá, načež se kdosi ušklíbl a řekl, že Elsa Greerová se vyzná v tlačení. Vypravovalo se o ní, že se přímo topí v penězích a že vždycky dostane, nač si vzpomene, a také to, že ona za ním lítá ještě víc než on za ní. Ozvala se také otázka, co tomu říká Cralova žena – i zajímavá odpověď, že už si asi na podobné věci zvykla. Kdosi proti tomu namítl, že prý je žárlivá jako ďábel a mučí tím svého muže tak, že není nic divného, když si občas někde vyhodí z kopýtka. Zmiňuji se o tom proto, že jsou tyto věci důležité pro pochopení ovzduší v Aldenbury za mé návštěvy.

Zajímalo mě vidět dívku, o níž jsem tolik slyšel – byla neobyčejně krásná a půvabná – a musím přiznat, že jsem škodolibě pozoroval, jak Karolína zuří.

Amyas Crale nebyl tak bezstarostný a veselý jako obvykle.

Ačkoli ti, kdo ho dobře neznali, nebyli by pozorovali žádnou změnu v jeho chování, já, který jsem ho znal tak důvěrně, ihned jsem si povšiml různých příznaků duševního napětí – popudlivosti, roztržitosti, celkové podrážděnosti.

Ačkoli byl vždycky, když pracoval na nějakém obraze, velmi náladový, nedal se jeho duševní stav vysvětlit pouze tím. Byl rád, že mě vidí, a řekl, jakmile jsme osaměli: „Zaplat' pámbu, Filipe, že ses tu konečně objevil! Žít v domě se čtyřmi ženskými – to by musilo každého připravit o rozum. Spojenými silami mne přivedou do blázince.“

Bylo tam opravdu neutěšené ovzduší. Karolína, jak jsem řekl, přímo zuřila. Zdvořilým a vychovaným způsobem byla k Else urážlivější, než by se dalo uvěřit – aniž výslovně řekla cokoli hrubého. Elsa mučila Karolínu docela otevřeně.

Měla vrch a věděla to – a žádné výčitky dobrého vychování ji nezdržely od vyslovených hrubostí.

Výsledek toho byl, že Crale trávil většinu času, když nemaloval, škorpením s malou Angelou. Měli se rádi, ačkoli se věčně hádali. Ale tentokrát byla ve všem, co jí Amyas řekl, nějaká narážka, a hádky mezi nimi šly do tuhého. Čtvrtým členem ženské posádky byla vychovatelka. „Kyselá čarodějnice“, jak jí říkal Amyas.

„Nenávidí mě na smrt. Jen sedí se staženými rty a ustavičně se nade mnou němě pohoršuje.“

Tehdy také řekl:

„Das aby spral všechny ženy! Chce-li mít muž svatý pokoj, musí se jich vystříhat jako ohně!“

„Neměl ses ženit,“ řekl jsem mu. „Jsi z těch, kdo nesnášejí manželský chomout.“

Odpověděl, že teď je pozdě bycha honit. A dodal, že Karolína by byla asi šťastná, kdyby se ho zbavila. To byl pro mne první důkaz, že je něco neobvyklého ve vzduchu.

„Jak to myslíš?“ ptal jsem se. „Což je ta záležitost s půvabnou Elsou opravdu tak vážná?“ Skoro zaúpěl:

„Je půvabná, vid'? Někdy si přeju, abych ji byl raději nikdy nepoznal.“

Domlouval jsem mu: „Podívej se, kamaráde, musíš se ovládat.“

Nedáš se přece znovu spoutat nějakou jinou ženou.“ Podíval se na mne a zasmál se. „Tobě se to mluví!“ řekl. „Ale já nemohu nechat ženy na pokoji – prostě to nesvedu – a i kdybych to uměl, nenechaly by mě na pokoji ony!“ Pak pokrčil širokými rameny, zašklebil se na mne a řekl: „No, však se to nějak vystříbí. A musíš uznat, že je ten obraz ohromný!“

Narážel na Elsin portrét, a i já, ačkoli mám velmi málo odborných znalostí v malířství, jsem viděl, že to bude dílo nadprůměrné síly.

Když maloval, byl Amyas jako proměněn. Ačkoli vrčel, mračil se, nadával a klel – a někdy i praštil štětcem vztekle o zem – byl v podstatě hluboce šťasten.

Jenom ho, když se vracel domů k jídlu, skličovalo nepřátelské ovzduší mezi oběma sokyněmi. Nenávist mezi nimi vyvrcholila 17. září. Nálada při obědě byla prostě trapná.

Elsa byla obzvláště drzá – ano, drzost je nepřiléhavější výraz pro její chování. Úmyslně si Karolíny nevšímal a stále se obracela v rozhovoru na Amyase, jako by byli v pokoji jen oni dva. Karolína se bavila s ostatními a důmyslně vkládala do zdánlivě nevinných poznámek kousavé narážky. Neměla Elsinu pohrdavou otevřenost – u Karolíny bylo všechno poťouchlé a pouze v narážkách.

Věci vyvrcholily po obědě, když jsme v obývacím pokoji vedle jídelny dopíjeli černou kávu. Prohodil jsem něco o vyřezávané hlavě z leštěného bukového dřeva – velmi zajímavá práce to byla – a Karolína řekla:

„To je dílo mladého norského sochaře. Amyas a já si ho velmi vážíme. Příští léto se chceme za ním

vypravit.“ Toto klidné vědomí vlastnictví bylo pro Elsu přespříliš. Nikdy neodmítla sebeskrytější výzvu k boji.

Chvilí mlčela a pak promluvila jasně a důrazně: „Tohle by byl krásný pokoj, kdyby byl lépe zařízen. Je tu příliš mnoho nábytku. Až tady budu žít já, vyházím všechno to harampádí a nechám tu jen několik dobrých kousků nábytku. A myslím, že sem dám záclony měděné barvy – aby se v nich zachytávalo zapadající slunce.“ Obrátila se ke mně a dodala: „Nemyslíte, že by to bylo kouzelné?“

Neměl jsem čas jí odpovědět. Karolína promluvila a její hlas byl jemný a hedvábný, ale bylo z něho slyšet blížící se nebezpečí – lépe jej popsat nemohu.

„Máte v úmyslu koupit Aldenbury, Elso?“

„Bylo by pro mne zbytečné je kupovat,“ odsekla Elsa.

„Jak to myslíte?“ zeptala se Karolína. A nyní už v jejím hlase nebylo po jemnosti ani památky. Byl tvrdý a kovový.

Elsa se zasmála. „Musíme si hrát na schovávanou?“ řekla.

„Jen se přiznejte, Karolíno, že víte docela dobře, co myslím.“

„Nemám ani potuchy,“ řekla Karolína.

„Nestrkejte hlavu do písku jako pštros,“ vybuchla Elsa.

„Nemá smysl, abyste předstírala, že nic nevíte a nic netušíte.“

Amyas a já se milujeme. A až se vezmeme, budu tady s ním žít já!“

„Bojím se, že jste se zbláznila,“ pravila Karolína.

„Ó ne, má drahá, nezbláznila jsem se. A vy taky dobře víte, že ne. Amyas a já se milujeme – a pro vás to není nic nového. Chcete-li být slušná, můžete udělat jen jedno. Dát mu svobodu.“

Karolína řekla: „Nevěřím ani slovu ze všeho, co říkáte.“

Ale neznělo to přesvědčivě.

A vtom vešel do pokoje Amyas a Elsa řekla s úsměškem:

„Nevěříte-li mi, zeptejte se jeho!“

A Karolína řekla: „Zeptám se.“ Obrátila se k Amyasovi a zpřímila se ho zeptala:

„Amyasi, Elsa říká, že si ji chceš vzít. Je to pravda?“

Chudák Amyas! Bylo mi ho upřímně líto. Pro muže je k smrti trapné stát se středem takového výstupu.

Zrudl a začal zuřit. Otočil se na Elsu a ptal se jí, proč neumí držet svůj zatracený jazyk za zuby.

„Tedy je to pravda?“ řekla Karolína.

Neodpověděl, jen tam stál a uvolňoval si prstem límeček u košile, jako by se dusil. Dělal to už jako dítě, vždycky když se octl v nějaké byndě. Potom řekl, snaže se usilovně, aby jeho slova zněla důstojně i autoritativně – což se mu, chudákovi, ovšem nepovedlo:

„Nepřeji si to nyní rozebírat.“

„Ale promluvíme si o tom?“

Elsa vpadla do rozhovoru a podotkla:

„Myslím, že slušnost velí, aby se to Karolína dozvěděla.“

Karolína se zeptala tichým a klidným hlasem: „Je to pravda, Amyasi?“

Vypadal zahanbeně. Všichni muži se tak tváří, když je ženy zaženou do úzkých.

„Odpověz mi, prosím,“ naléhala. „Musím vědět pravdu.“

Pohodil prudce hlavou – tak trochu jako býk, když se octne v aréně.

„Je to pravda,“ vybafl, „ale teď se o tom nebudu bavit.“

A otočil se a dlouhými kroky odcházel z pokoje. Nechtělo se mi zůstat s Karolínou a Elsou. Šel jsem také a dohonil jsem ho na terase. Klel a nadával. Nikdy jsem neslyšel nikoho klít tak ze srdce.

„Proč nedovedla držet jazyk za zuby?“ zuřil, „proč to musela vyžvanit? Teď bude oheň na střeše. A já musím ten obraz dodělat – musím, rozumíš! Je to moje nejlepší věc.“

Nejlepší dílo celého mého života. A ty dvě zatracené bláznivé ženské mi je chtějí pokazit.“

Pak se trochu uklidnil a řekl, že ženy nemají smysl pro proporce.

Nemohl jsem se zdržet úsměvu:

„Nezlob se, kamaráde, ale nemyslíš, že sis to spískal sám?“

„Copak to nevíš?“ řekl a téměř zasténal. „Ale musíš uznat, Filipe,“ připojil, „že se žádnému chlapovi nemůže mít za zlé, když kvůli Else ztratí hlavu. I Karolína by to měla pochopit.“

Ptal jsem se ho, co se stane, když se Karolína postaví na zadní a nesvolí k rozluce.

Ale neslyšel mě, protože se zabral do svých myšlenek, jak se mu někdy stávalo. Opakoval jsem svou otázku, až roztržitě odvětil:

„Karolína se nikdy nebude mstít. Nerozumíš tomu, příteli.“

„A co dítě?“ upozorňoval jsem ho.

Vzal mě za ruku.

„Filipe, myslíš to dobře, já vím – ale přestaň už krákat jako havran. Já si už své záležitosti nějak zařídím. Všechno se v dobré obrátí. Uvidíš, příteli, že mám pravdu.“

To byl celý Amyas – věčně plný neodůvodněného optimismu. Pak řekl už docela vesele:

„Ať mi ta celá banda táhne k čertu!“

Nevím, zdali bychom se o tom bavili dál, ale vtom se na terase objevila Karolína. Měla klobouk, zvláštní, rozevlátý tmavohnědý klobouk, který jí velmi slušel.

Řekla docela obyčejným, všedním tónem:

„Sundej si ten kabát, Amyasi. Máš jej postříkaný od barev.

Jdeme k Meredithovi na čaj – nezapomněl jsi?“

„O-ovšem. Já-já jsem si nevzpomněl, že je to dnes.“

„Tak se jdi převléci,“ řekla, „a snaž se vypadat méně jako trhan.“

Její hlas zněl sice přirozeně, ale na Amyase se přitom nedívala. Poodešla k záhonku Jiřinek a odtrhávala vadnoucí květy.

Amyas se zvolna otočil a vracel se do domu.

Karolína se dala se mnou do hovoru. Mluvila a mluvila.

Zdali je naděje, že to krásné počasí vydrží. A jestli si nemyslím, že by se teď daly chytat makrely, a jestli bychom měli – Amyas, Angela a já – chuť si zarybařit. Byla opravdu skvělá – to musím přiznat.

Myslím však, že právě to dokazuje, jaká byla. Měla ohromně pevnou vůli a uměla se dokonale ovládat.

Nevím, uzrál-li v ní už tehdy úmysl Amyase zavraždit, ale nepřekvapilo by mě to. A byla schopna si pečlivě a bez vzrušení vypracovat svůj plán – s jasnou hlavou a nelítostrným srdcem.

Karolína Cralová byla velmi nebezpečná žena. Měl jsem již tehdy pochopit, že nepřijme porážku se založenýma rukama. Ale já, pošetilec, jsem se domníval, že se rozhodla smířit se s nevyhnutelným – anebo že se domnívá, že Amyas změní své rozhodnutí, bude-li se chovat, jako by se nic nestalo.

Za chvíli přišli za námi ostatní. Elsa zpupná – a současně zářící vítězstvím. Karolína si jí nevšíkala.

Vlastně situaci zachránila Angela. Přišla se slečnou Williamsovou a hádala se s ní i se všemi, že jí ani nenapadne, aby se kvůli někomu převlékala. Tahle sukně že je ještě docela dobrá. Hlavně pro toho starého drahouška Meredith, který si beztak nikdy ničeho nevšímal.

Konečně jsme se tedy vypravili. Karolína šla s Angelou.

Já jsem šel vedle Amyase. A Elsa se loudala sama – s tváří rozzářenou úsměvem.

Nebyl jsem nijak jejím obdivovatelem – byla příliš divoká pro můj vkus – ale musím přiznat, že onoho odpoledne byla neuvěřitelně krásná. Ženám úspěchy vždycky přidávají na kráse.

Nedovedu si jasně vzpomenout na ostatní příhody toho dne. Vidím vše jako v mlhách. Pamatuji si, jak nám Meredith přišel naproti. Myslím, že jsme se napřed procházeli v zahradě, kde jsem dlouho hovořil s Angelou o tom, jak nejlépe cvičit teriery, aby lovili krysy. Snědla přitom nepopsatelné množství jablek a stále mne nutila, abych se do nich taky pustil.

Když jsme se s Angelou vraceli, ostatní už popíjeli čaj u stolu pod rozložitým starým cedrem. Vzpomínám si, že Meredith vypadal velmi rozčileně. Snad mu Amyas nebo Karolína něco řekli. Díval se na Karolínu, jako by dobře nechápal, a pak se upřeně zahleděl na Elsu. Byl, chudák, celý sklíčený. Karolína ráda vodila Meredith za sebou na šňůrce, mohu-li se tak vyjádřit. Potřebovala takového oddaného platonického přítele, který by se nikdy neodvážil překročit mez.

Po čaji mi Meredith pobouřeně šeptal: „Poslouchej, Filipe, tohle Amyas nemůže udělat!“

„Jen se nepleť,“ řekl jsem, „udělá to!“

„Přece nemůže opustit ženu a dítě a utéci s touhle dívkou.

Vždyť je o spoustu let starší než ona. Nemůže jí být víc než osmnáct.“

Řekl jsem mu, že Else Greerová je plný, zkušených a uvědomělých dvacet.

„I tak není ještě plnoletá. Neví, co dělá.“

Chudák Meredith! Vždycky dvorný a rytířský pukka sahib!

„Nelam si hlavu, můj milý. Ta ví velmi dobře, co dělá.

A co dělá, to dělá ráda!“

Potom nás někdo vyrušil a nemohli jsme pokračovat v rozhovoru. Myslil jsem si, že je možná Meredith rozčilen představou, že se Karolína stane opuštěnou manželkou, která po rozluce bude očekávat, že se s ní její věrný Dobbin ožení.

A tušil jsem, že beznadějná oddanost rytíře k dámě jeho srdce je pro Meredith formou života, která mu nejvíc vyhovuje. Přiznávám se, že tato stránka věci mne bavila.

Samotného mě překvapuje, že si tak málo vybavuji naši hromadnou návštěvu v Meredithově laboratoři. Rád se lidem chlubil svým koníčkem. Osobně mě to vždycky velmi nudilo. Byl jsem tam asi s ostatními, když nám přednášel o účincích koniinu, ale nepamatuji se na to. A rozhodně jsem neviděl, jak se Karolína zmocnila jedu. Karolína byla obratná v takových věcech. Vzpomínám si, že nám Meredith předčítal o Sokratově smrti z Platóna. Velmi jsem se přitom nudil. Klasikové byli pro mne vždycky nestravitelní. Není toho mnoho, co mi z onoho dne ještě utkvělo v mysli. Víím jen, že Amyas a Angela se strašlivě pohádali a že jsme to všichni téměř vítali, protože to zabránilo ještě trapnější situaci. Angela šla spát, vychrlivši na Amyase celý roh hojnosti všemožných žabeckých kleteb. Řekla mu předně, že mu to oplatí, za druhé, že by byla šťastna, kdyby ho ranila mrtvice, za třetí, že doufá, že umře na malomocenství, protože si nezaslouží nic jiného, za čtvrté, že by chtěla, aby se mu na nos přilepila celá šunka jako té zlé čarodějnice z pohádky, šunka, s kterou by musil chodit až do smrti. Když odešla, dali jsme se všichni do smíchu – bylo velmi směšné, jak to tak na něj páté přes deváté vysypala. Karolína šla spát brzo po ní. Slečna Williamsová zmizela za svou svěřenkou. Amyas a Elsa spolu odešli do zahrady. Cítil jsem, že bych nebyl vítán, kdybych se k nim přidal, a tak jsem se šel projít sám. Byla kouzelná noc. Druhý den ráno jsem sešel pozdě dolů do jídelny k snídani. Nebyl tam už nikdo. Je věru podivné, co si člověk pamatuje. Vzpomínám si, že jsem si tehdy velmi pochutnal na ledvinkách na špeku. Cítím ještě jejich kořeněnou chuť. Pak jsem se šel poohlédnout po ostatních. Vyšel jsem ven, nikoho jsem neviděl, zapálil jsem si cigaretu a potom jsem se setkal se slečnou Williamsovou. Bloudila kolem hledajíc Angelu, která zmizela jako obvykle, když si měla spravit roztrženou sukni. Vrátil jsem se do haly a zaslechl jsem, jak se Amyas a Karolína hádají v knihovně. Oba přímo křičeli. „Ty s těmi svými ženskými! Nejraději bych tě zabila! Jednou to udělám, uvidíš!“ volala Karolína. „Nebud blázen, Karolíno,“ křičel Amyas. „Myslím to doopravdy, Amyasi,“ odpověděla Karolína. Nechtěl jsem už nic slyšet, a tak jsem znovu vyšel ven a šel druhou stranou na terasu, kde jsem zastihl Elsu. Seděla na lavičce, která byla přímo pod oknem knihovny. Okno bylo dokořán. Slyšela jistě každé slovo. Když mne spatřila, vstala, tváříc se jakoby nic, a šla mi vstříc. Usmívala se. Zavěsila se zlehka do mne a řekla: „To je překrásné ráno, vidíte, Filipe?“ Pro ni to bylo opravdu překrásné ráno! Nevím, jestli byla tak krutá nebo jen upřímně sobecká. Neviděla nic než svůj vlastní cíl. Stáli jsme na terase a hovořili asi pět minut, když jsem uslyšel bouchnout dveře knihovny. Vzápětí se objevil Amyas Crale. Byl velmi rudý v tváři. Chytil Elsu bez okolků za rameno: „Pojďte honem, už je čas, abychom se dali do práce. Chci být s obrazem brzo hotov.“ „Dobře,“ řekla, „jenom si skočím nahoru pro svetr. Je tam dnes chladný vítr.“ A vrátila se dovnitř. Čekal jsem zvědavě, co mi Amyas řekne, ale prohodil pouze: „Tyhle ženy!“ „Hlavu vzhůru, kamaráde!“ povzbuzoval jsem ho. Pak jsme už nepromluvili, dokud se Elsa nevrátila. Odešli spolu do zahrady „k baterii“ a já se vrátil domů. Karolína stála v hale. Myslím, že mne ani nepozorovala. Bývala někdy jako duchem nepřítomná – hluboce zabraná do vlastních myšlenek. Jenom něco zamumlala. Ne ke mně – pro sebe. Zaslechl jsem tato slova: „Je to příliš ukruté...“ To bylo vše. Pak kráčela kolem mne po schodech nahoru nevidíc, neslyšíc – jako náměsíčná. Myslím (nemám k tomu ovšem oprávnění, rozumíte), že si šla pro onen jed a že se právě rozhodla provést, co potom udělala. A zrovna v téže okamžiku zazvonil telefon. Jinde na návštěvě by člověk čekal, až někdo ze služebných zvedne sluchátko, ale já jsem byl v Aldenbury tak často, že jsem se cítil spíše členem rodiny než pouhým hostem. Zvedl jsem sluchátko sám. Z telefonu se ozval hlas mého bratra. Meredith byl velmi rozčilen. Sděloval mi, že byl v laboratoři a že lahvička s koniinem je zpolovice prázdná.

Je zbytečné, abych si znovu vyčítal, co všechno jsem tehdy měl udělat. Ale byla to překvapující novina a přivedla mě z míry. Meredithův hlas se chvěl vzrušením a někdo právě sestupoval po schodech, tak jsem mu jenom ostře řekl, aby ihned přišel do Aldenbury. Šel jsem mu naproti. Podotýkám – neznáte-li krajinu – že nejkratší cesta z jednoho panství na druhé je loďkou přes malou zátoku. Šel jsem pěšinou dolů k útesu, kam se přivazovaly čluny. Cesta vedla pod zdí zahrady. Slyšel jsem, jak si Amyas s Elsou při práci povídají.

Znělo to vesele a bezstarostně. Amyas podotkl, že je neuvěřitelně teplý den (a také byl na září) – ale Elsa prohodila, že na cimbuří, kde sedí ona, vane od moře chladný vítr. A dodala: „Už jsem celá zdřevěnělá z toho strnulého sezení. Nemohla bych si odpočinout, drahoušku?“ Ale Amyas téměř vykřikl:

„Ani pomyslení! Jen to vydrž! Nejsi přece žádná křehotinka.

A bude to skvělá věc, pořád ti to říkám.“ Pak jsem ještě zaslechl, jak se Elsa zasmála a řekla: „Tyrane!“ Meredith právě připlouval ke břehu.

Čekal jsem na něj. Přivázal loďku a blížil se ke mně. Byl velmi bledý a ustaraný.

„Filipe, řekni mi, co mám dělat? Máš víc rozumu než já,“ začal. „Ta tekutina je velmi nebezpečná!“

„Víš docela určitě, že láhev byla včera plná?“ zeptal jsem se ho. Meredith byl totiž z onoho druhu lidí, kteří si nikdy nejsou ničím jisti. Snad proto jsem to také nebral tak vážně, jak bych byl měl. Ale Meredith tvrdil, že tentokrát o tom není pochyby.

„A nemáš tušení, kdo to vzal?“ ptal jsem se dále.

Řekl, že nemá ani potuchy, a chtěl vědět, co si o tom myslím.

Mohl to být někdo ze služebnictva? Řekl jsem, že se mi to nezdá pravděpodobné. Vždyť přece místnost vždycky zavíral na klíč, ne? Pravil, že ano, že laboratoř byla vždycky zamčená – a pak spustil cosi o tom, že okno bylo dole několik centimetrů nedovřeno. Mohl se snad někdo dostat tamtudy?

„Nějaký náhodný zloděj?“ řekl jsem nedůvěřivě. „Obávám se, Meredithi, že jsou tu horší možnosti.“

Ptal se mne, co tím chci říci? A já jsem mu řekl, že nemýlím-li se, vzala jed buď Karolína, aby jím otrávila Elsu, nebo Elsa, aby se zbavila Karolíny a měla volnou cestu k tomu, koho miluje.

Meredith se jen pousmál. Tvrdil, že je to dramatický nesmysl a že to nemůže být pravda. „Nu, jed zmizel,“ řekl jsem. „Jak si to vysvětluješ ty?“ Nevěděl, co říci. Myslí si v duchu totéž co já, ale bál se to přiznat.

Prohodil bezradně: „Co máme dělat?“

A já, prokletý blázen, jsem odpověděl: „Musíme si to napřed promyslit. Buď oznámíš přímo přede všemi, co se stalo, nebo vezmeš Karolínu stranou a obviníš ji z krádeže.

Přesvědčíš-li se, že to nebyla ona, provedeš stejný pokus s Elsou.“

„Taková mladá dívka,“ hrozil se, „by to přece nemohla vzít!“ Řekl jsem mu, že to naprosto nepovažuji za vyloučené.

Kráčeli jsme za této rozmluvy pěšinou k domu. Po mé poslední poznámce jsme oba na chvíli umlkli.

Zahýbali jsme kolem zdí „u baterie“ a nyní ke mně dolehl Karolínin hlas.

Myslíl jsem zpočátku, že se snad pohádali všichni tři, ale pak jsem poznal, že se pouze Amyas dohaduje s Karolínou o Angele. Karolína namítala: „Neměl bys k ní být tak tvrdý.“

A Amyas ji netrpělivě odbýval. Dvířka do zahrady se otevřela, právě když jsme šli kolem nich. Amyas se trochu zarazil, když nás spatřil. Karolína právě vycházela. „Halo, Meredithi,“ řekla, „právě jsme probírali Angelin problém, má-li nebo nemá-li jít z domu. Nevím opravdu, prospěje-li jí to.“

Amyas zabručel: „Nedělej s tou žábou takové cavyky. Bude jí docela dobře. A budeme ji mít z krku.“

Vtom přibíhala po svahu dolů od domu Elsa. Měla v ruce nějaký červený džembr. Amyas vykřikl:

„Honem, honem! Sednout! Nechci ztrácet čas.“

Vrátil se zpátky k podstavci. Všiml jsem si, že nějak zavrával, a pomyslíl jsem si, že je snad trochu opilý.

Po všech těch rámusech a výstupech by věru nebylo divu, kdyby byl zatoužil po alkoholu.

„Tohle pivo je jako brečka. Nemohli bychom tu mít trochu ledu?“ zavrčel.

A Karolína Cralová řekla:

„Pošlu ti sem láhev z ledničky.“

Amyas jí na to řekl: „Děkuju.“

Potom Karolína zavřela dvířka k zahradě „u baterie“ a stoula s námi k domu. Usedli jsme na terase a ona vešla dovnitř.

Asi za pět minut nato se objevila Angela s dvěma lahvemi piva a sklenicemi. Byl horký den a byli jsme za ně vděční.

Zatímco jsme popíjeli, šla kolem nás Karolína s další lahví, kterou nesla Amyasovi. Meredith se nabídl, že ji tam donese, ale Karolína to nepřipustila. Myslíl jsem si tehdy ve své pošetilosti, že ji tam vyhání žárlivost. Že nemůže snést, aby Amyas s Elsou byli o samotě. A že ji tam už předtím vyšťvala žárlivost.

Našla si jen průhlednou záminku pohovořit si o Angelině odjezdu.

Odházela dolů klikatou pěšinou a já a Meredith jsme se za ní dívali. Dosud jsme se o ničem nerozhodli, a teď tu byla Angela a hučela do mne, abych se s ní šel koupat. Připadalo mi nemožné nechat Meredith jednat samotného, a tak jsem mu pošeptal: „Až po obědě.“

Pak jsem odešel s Angelou k moři. Příjemně jsme si zaplavali přes zátoku a zpět a potom jsme se na břehu vyhřívali na sluníčku. Angela byla výjimečně dost tichá, a tak jsem se mohl oddat svým myšlenkám. Rozhodl jsem se, že hned po obědě si vezmu Karolínu stranou a přímo ji nařknu z toho, že se zmocnila jedovatého lektvaru. Nemělo smysl chtít to na Meredithovi – byl příliš slabý, zvláště vůči ní. Ne, udělám to sám. Jestliže vzala jed, musí jej vrátit, a i kdyby se nepřiznala, nebude ho moci použít. Elsa byla příliš rozumná a mazaná, než aby se odvážila zahrávat si s jedy. Bála by se o svou krásnou kůži. Karolína byla nebezpečnějšího vnitřního založení – nevyrovnaná, podléhající impulsům, a slabých nervů. A přece mi cosi stále našeptávalo, že se Meredith mýlí. Nebo že tam ze zvědavosti vnikl někdo ze služebných, rozlil lahvičku a neodvážil se přiznat k tomu. Rozumějte, chtít někoho zavraždit jedem je tak neobvyklé ve všedním, obyčejném životě, že tomu prostě nemůžeme uvěřit!

Dokud se to nestane.

Bylo už pozdě, když jsem se podíval na hodinky, a proto jsme s Angelou utíkali o závod k obědu. Právě k němu usedali – všichni kromě Amyase, který zůstal v zahradě při práci. Stávalo se to častěji a soukromě jsem si myslil, že bylo od něho dnes zvlášť rozumné vyhnout se společnému obědu.

Došlo by při něm jistě zase k nějaké trapnosti.

Kávu jsme pili na terase. Jak rád bych si vzpomněl docela přesně, jak tehdy Karolína vypadala a jak se chovala. Nepřipadala mi nějak rozrušená. Mám spíše dojem, že byla klidná a trochu smutná. Jaky to byl ďábel, ta žena!

Neboť kdyby nebyla ďáblem posedlá, nebyla by mohla tak chladnokrevně otrávit vlastního muže. Snad bych ještě pochopil, kdyby ho v záchvatu žárlivosti zastřelila, kdyby byl náhodou po ruce revolver. Ale chladně, uváženě, mstivě mu nalít jed... A zůstat přitom klidná se všemi smysly pohromadě!

Vstala a řekla, že donese Amyasovi černou kávu. Znělo to naprosto přirozeně. A přece už tehdy věděla – musila vědět – že ho najde mrtvého. Slečna Williamsová šla s ní. Nevzpomínám si, jestli ji k tomu vyzvala Karolína nebo ne. Myslím však, že ano.

Krátko po nich se vytratil také Meredith. Právě jsem si hledal nějakou výmluvu, jak odejít za ním, když jsem ho zahlédl, jak se spěšně vrací, celý zsinálý. Vydechl:

„Musíme sehnat lékaře – rychle – Amyas...“

Vylítl jsem.

„Je mu něco – umírá?“

„Bojím se, že je mrtev,“ řekl Meredith.

Nemyslíli jsme v tuto chvíli na Elsu. Ale vtom se ozval její výkřik. Či spíše zoufalé sténání.

„Mrtev? Mrtev...“ zvolala a dala se do běhu. Nevěděl jsem, že někdo dokáže takhle pádit – jako štvaná a raněná zvěř – a současně jako fúrie běsnící po pomstě.

Meredith vyjel: „Jdi za ní. Jdu telefonovat. Jdi za ní.“

Utíkej! Nevíš, čeho je schopna.“

Běžel jsem za ní. Díky bohu! Byla by snad Karolínu zabila.

Nikdy jsem neviděl takovou bolest a tak zběsilou nenávist.

Nátěr výchovy a společenského chování byl tentam. Stala se z ní divoká ženština, které vyrvali milence.

Kdyby byla mohla, rozsápala by nehty Karolínin obličej, vyškubala jí vlasy, shodila ji přes zídku na skálu.

Domnívala se – bůhvíproč – že Karolína probodla Amyase dýkou. Nepochopila, co se stalo.

Zadržel jsem ji a pak se jí ujala slečna Williamsová. Přiznávám, že to s ní dovedla. Zkrotila ji a donutila ji ovládnout se – řekla jí, aby se uklidnila, že tu nemůžeme potřebovat žádný rámus a násilí. Byla v ní zvláštní síla, v té drobné vychovatelce. Obdivoval jsem se jí.

Elsa se uklidnila – a jen tam stála s vytřeštěnými očima a chvějícími se údy.

Karolínina ledová maska se také rozplynula. Nebo se mi aspoň podařilo zahlédnout, co je pod ní. Stála tu dokonale bez hnutí – jako by byla ohromena. Ale bylo to jen zdánlivé.

Její oči ji prozradily. Byla v nich bdělost – uvědomělá, ostražitá bdělost. Myslím, že se jí tehdy poprvé zmocnil strach...

Přistoupil jsem k ní a promluvil jsem na ni. Tiše, aby to ty dvě neslyšely.

Řekl jsem:

„Vy bídná vražednice, zabila jste mého nejlepšího přítele.“

Uskočila jako uštknutá.

„Ne – ne – och – ne – sám – sám se zabil...“ koktala.

Podíval jsem se jí přímo do očí.

„Tohle si vypravujete – policii.“

Řekla jim to – ale neuvěřili jí.

MEREDITH BLAKE VYPRAVUJE...

Drahý pane Poirote ,

jak jsem vám slíbil, usedám, abych sepsal vše, nač se pamatuji z oné tragické události před šestnácti lety. Předem podotýkám, že jsem si všechno, co jste mi řekl za své návštěvy, důkladně promyslel a že jsem po této úvaze ještě pevněji přesvědčen, že je svrchovaně nepravděpodobné, že by byla Karolína Cralová otráвила svého manžela. Zdálo se mi to vždycky v naprostém nesouladu s její povahou, ale pro nedostatek jiného vysvětlení a pro to, jak podivně se při soudu chovala, jsem slepě a jako ovce opakoval názory druhých: jak by se vše dalo vysvětlit, kdyby nebyla vinicí ona? Od naší schůzky jsem velmi pečlivě uvažoval o druhém řešení, které tehdy přinesla obhajoba. Že Amyas Crale si vzal život sám. Ačkoli se mi to tehdy zdálo fantastické, pozměnil jsem nyní svůj názor na tuto teorii. Předně tomu věřila Karolína, a to je závažný důvod.

Vycházíme-li z předpokladu, že tato ušlechtilá a jemná bytost byla neprávem odsouzena, musíme uvěřit tomu, co tak často opakovala. Znala Amyase lépe než kdokoli jiný. Jestliže se domnívala, že její muž je schopen sebevraždy, tedy přes skeptický názor jeho přátel není sebevražda vyloučena.

Snad bylo v Amyasu Cralovi jakési podvědomé svědomí, které mu dělalo trpké výčitky za všechno, k čemu ho svedl jeho výbušný temperament. Svědomí, o němž věděla pouze jeho žena. Ačkoli se to nesrovnává s žádným projevem jeho bytosti, víme ze zkušenosti, že v mnohém z nás jsou tyto netušené nesrovnalosti, které mohou přímo ohromit i naše nejdůvěrnější přátele. Stává se, že vážený občan přísných mravů má nějakou tajnou neřest nebo že hrubý a hrabivý obchodník se v skrytu hluboce raduje nad krásou uměleckého díla. Tvrdí a pánovití lidé byli často přistiženi při nějaké neočekávané laskavosti a vlídnosti. Ušlechtilí a bodří muži provedou někdy něco sprostého nebo krutého.

Tak je také možné, že Amyas trpěl chorobnými výčitkami svědomí a že čím víc se chvástal svým sobectvím a čím víc se chlubil tím, že dělá, co se mu líbí, tím víc ho toto tajné svědomí mučilo. Je to zdánlivě nepravděpodobné, ale nyní věřím, že tomu tak musilo být. A znovu opakuji, Karolína to stále tvrdila – a na to je třeba brát zřetel.

A nyní ke skutečným událostem či spíše k mým vzpomínkám na ně, tak jak se mi jeví pod zorným úhlem mého nového přesvědčení.

Snad by bylo nejlépe začít rozhovorem, který jsem měl s Karolínou několik týdnů před vyvrcholením tragédie. Bylo to za první Elsiny návštěvy v Aldenbury.

Karolína, jak jsem vám řekl, věděla o mé hluboké oddanosti a přátelské lásce k ní. Proto jsem byl pro ni člověkem, kterému se mohla nejsnadněji svěřit. Nevypadala tehdy šťastně, ale přesto jsem byl překvapen, když se mne jednoho dne zčistajasna zeptala, domnívám-li se, že je Amyas opravdu zamilován do dívky, kterou si pozval.

Řekl jsem: „Zajímá ho jen jako model. Víte přece, jaký Amyas je.“

Zavrtěla však hlavou a prohlásila s jistotou:

„Ne, je do ní zamilován.“

„Nu – snad trošinku je...“

„Ne, tentokrát je to vážné.“

„Přiznávám, že je velmi půvabná. A my oba víme, jak snadno Amyas vzplane. Ale nyní přece už musíte vědět, má drahá, že je na světě jen jediná bytost, kterou skutečně miluje – a to že jste vy. Trpí těmito chvilkovými rozmary – ale vždycky ho to brzo přejde. Vy jste jeho jediná pravá láska – a i když se k vám chová špatně, nemění to nic na jeho hlubokém citu k vám.“

„Kdysi jsem si to také myslívala,“ odpověděla Karolína.

„Je tomu tak pořád, věřte mi.“

„Tentokrát se však začínám bát, Meredithi. Tahle dívka je tak – tak strašlivě upřímná. Je mladá – a tak nesmírně intenzivní. Tentokrát mám pocit, že jde do tuhého.“

„Ale právě proto,“ namítl jsem, „že je tak mladá a upřímná, není tu vážné nebezpečí. Amyas je bezohledný, jde-li o zralé ženy, ale jde-li o mladou dívku – je to přece něco jiného.“

„Toho se právě obávám – že je to něco jiného!“

A pak dodala: „Je mi třicet čtyři, Meredithi, a jsem vdána deset let. Nemohu se vzhledem měřit s Elsou – jsem si toho dobře vědoma.“

„Ale vždyť přece víte, Karolínó,“ domlouval jsem ji, „v hloubi srdce bezpečně víte, že vás Amyas miluje!“ „Může si být žena jista láskou nějakého muže?“ A pak se zasmála, ale v jejím smíchu bylo víc žalosti než veselí: „Jsem velmi primitivní tvor, můj milý Meredithi. Nejraději bych vzala na tu holku sekeru.“ Snažil jsem se ji přesvědčit, že Elsa nechápe, co dělá.

Obdivuje se Amyasovi a uctívá ho jako hrdinu a asi si ani neuvědomuje, že Amyas začíná být do ní zamilovaný.

Karolína pouze vzdychla: „Ach můj drahý Meredithi!“ a začala o něčem jiném. Doufal jsem, že se tím za čas přestane trápit.

Brzo nato se Elsa vrátila do Londýna a Amyas byl také několik týdnů pryč. Pozapomněl jsem na celou věc. Pak jsem však znovu uslyšel, že Elsa je opět v Aldenbury, aby mohl Amyas domalovat obraz. Tato novina mne poněkud zneklidnila. Ale když jsem se setkal s Karolínou, nebyla ve sdílné náladě. Nevypadala však ani utrápeně, ani rozčileně – a tak jsem se domníval, že je všechno v pořádku. Proto jsem byl tak ohromen, když jsem se dozvěděl, jak daleko věci pokročily.

Vypravoval jsem vám o svých rozhovorech s Cralem a Elsou. Neměl jsem příležitost pohovořit si s Karolínou. Promluvili jsme spolu jen pár slov, o nichž jsem se vám už zmínil.

Vidím její tvář stále před sebou, tmavé oči plné skrytého žalu. Slyším stále její hlas, když vydechla: „Všemu je konec...“

Nemohu vám popsat nesmírné zoufalství, které se chvělo v jejím hlase. Byla to doslova pravda. Bez Amyase bylo pro ni vše skončeno. Proto se zmocnila koniinu, pro nic jiného! Bylo to pro ni východisko. A tuto cestu jí ukázala má hloupá přednáška o účincích tohoto jedu. A onen odstavec z Platóna, který jsem jim tehdy předčítal, líčící Sokratovu smrt bez hrůz umírání.

Věřím nyní, že si vzala koniinu, jsouc odhodlána skončit svůj život, až ji Amyas opustí. Snad ji tehdy viděl, když si u mne odlévala jed do lahvičky – snad přišel na jed později.

Tento objev asi na něho mocně zapůsobil. Zděsil se toho, kam až ji jeho chování dohnalo. Ale přes kruté výčitky svědomí cítil, že není schopen odtrhnout se od Elsy. Mohu to dobře pochopit. Pro toho, kdo se do ní zamiloval, bylo téměř nemožné se od ní odloučit.

Nemohl si představit život bez Elsy. A věděl, že Karolína nemůže žít bez něho. I usoudil, že z tohoto citového bludiště je jediná cesta – vypít koniinu sám.

A způsob, jak to provedl, je dokonale v souladu s jeho povahou. Malování bylo pro něho to nejdražší na světě.

Rozhodl se tedy zemřít doslovně se štětcem v ruce. A poslední, nač jeho oči pohlédly, měla být tvář dívky, kterou tak zoufale miloval. Snad myslil taky na to, že i pro ni bude jeho smrt nejlepším řešením...

Přiznávám, že tato teorie má také své háčky. Proč například byly na lahvičce koniinu zjištěny pouze Karolíniny otisky prstů? Snad se to dá vysvětlit tím, že Amyasovy otisky byly smazány měkkými tkaninami, pod nimiž byla lahvička uschována, a že Karolína po jeho smrti ji vzala do ruky, aby se přesvědčila, zdali s ní nikdo nic nedělal.

Není to přece vyloučeno ani přitaženo za vlasy, nemyslíte?

Pokud jde o otisky na pivní láhvi, obhajoba tvrdila, že po požití jedu mohl Amyas dostat takovou křeč do ruky, že by byl mohl uchopit láhev tak nepřirozeným způsobem.

Jediné, co je ještě třeba vysvětlit, je Karolínino podivné chování u soudu. Ale domnívám se, že i to se mi podařilo objasnit. Byla to ona, kdo vzal jed v laboratoři. A bylo to její rozhodnutí spáchat sebevraždu, co přimělo Amyase Crala, aby se zabil sám! Není tedy nesmyslné předpokládat, že se v přemíře chorobného citu odpovědnosti domnívala, že zavinila jeho smrt, a proto sama sebe obvinila z vraždy – i když ne z onoho způsobu vraždy, z něhož byla nařčena.

Myslím, že vše se událo tak, jak tady popisují. A je-li tomu tak, nebude pro vás jistě těžké přesvědčit o tom malou Karlu. A bude si klidně moci vzít mladého muže, kterého miluje, uspokojena vědomím, že jediné, čeho se její matka dopustila, byl úmysl spáchat sebevraždu.

To vše, želo, není, oč jste mne požádal – totiž popis událostí, jak mi utkvěly v paměti. Dovolte, abych nyní napravil, co jsem dosud opominul. Vypravoval jsem vám již podrobně, co se událo den před Amyasovou smrtí. Přístupme tedy nyní k onomu osudnému dni.

V noci, která mu předcházela, jsem nemohl dlouho usnout – trápily mne obavy o osud mých přátel. Marně jsem se snažil přijít na něco, čím bych jim mohl pomoci, aby se zabránilo katastrofě. Teprve v šest hodin ráno jsem upadl do hlubokého spánku. Neprobudil jsem se, ani když mi služebná přinesla do pokoje čaj, a probal jsem se ze spaní malátný a s těžkou hlavou až o půl desáté. Krátce nato se mi zdálo, že slyším

nějaký šramot v pokoji pod ložnicí, kde byla moje laboratoř.

Byla to kočka, která vnikla dovnitř. Shledal jsem potom, že okno nebylo den předtím dovrženo a že vznikla skulina, kterou se kočka mohla snadno protáhnout do místnosti.

Zmiňuji se o tom pouze proto, abych vysvětlil, proč jsem tehdy ráno vešel do laboratoře.

Šel jsem se tam podívat hned, jak jsem se oblékl, a pohlížeje na police, všiml jsem si, že láhev, v níž byl výtažek z bolehlavu, vyčnívá poněkud z řady. To upoutalo mou pozornost a hned nato jsem se zděsil: láhev, která byla včera skoro plná, byla nyní poloprázdná.

Zavřel jsem okno a vyšel jsem, otočiv klíčem. Byl jsem vzrušen a ohromen. V takovém stavu, přiznávám se, nedovedu dost rychle a jasně uvažovat.

Zpočátku se mě zmocnily mlhavé obavy, ale později jsem byl upřímně vyděšen. Vyptával jsem se každého v domě a všichni tvrdili, že nikdo do laboratoře nevstoupil. Váhal jsem chvíli, ale pak jsem telefonoval bratrovi, aby mi poradil.

Filip byl bystřejší než já, ihned pochopil závažnost mého objevu a naléhal, abych přišel do Aldenbury, že se o všem poradíme.

Šel jsem a cestou jsem potkal slečnu Williamsovou, která tu hledala Angelu, jež se jí někam zatoulala.

Ujistil jsem ji, že jsem Angelu neviděl a že se u nás v domě neukázala.

Myslím, že slečna Williamsová zpozorovala, že něco není v pořádku. Podívala se na mne zvláštním pátravým pohledem.

Poradil jsem jí, aby se podívala do zelinářské zahrádky – tam byla Angelina oblíbená jabloň – a sám jsem spěchal dolů k břehu a přepravil jsem se loďkou na druhou stranu.

Můj bratr mě již očekával.

Šli jsme spolu cestou, kterou jsme tehdy kráčeli my dva.

Víte tedy, že když jsme procházeli podél zdi zahrady „u baterie“, nemohli jsme nezaslechnout, co se mluví nahoře.

Ale uvědomil jsem si sotva víc, než že se tam Karolína s Amyasem o něčem prou. Rozhodně jsem z Karolíniných úst neslyšel žádné vyhrůžky. Předmětem sporu byla asi Angela a matně si vybavuji, že Karolína žádala Amylase o odklad sestřina odjezdu. Amyas však byl neústupný a křikl netrpělivě: „Všechno je rozhodnuto – sám se postarám, aby si sballila.“

Dvířka zahrádky se otevřela, právě když jsme šli kolem nich, a Karolína z nich vyšla. Nevypadala nijak zvlášť vzrušeně. Usmála se na mne roztržitě a říkala, že mluvili s Amyasem o Angele.

Elsa právě přicházela shora, a protože si Amyas zřejmě přál pokračovat v práci a nechtěl, abychom ho vyrušovali, dali jsme se hned pěšinou nahoru.

Filip si později trpce vyčítal, že jsme tehdy tak otáleli s rozhodnutím. Já se však na to dívám jinak. Neměli jsme přece právo předpokládat, že se připravuje tak hrozný zločin, jako je vražda. (Věřím nyní ostatně, že nikdo se tehdy nezabýval myšlenkou na vraždu.) Snad jsme měli něco podniknout, ale myslím, že jsme jednali správně, jestliže jsme chtěli vše předem pečlivě uvážit. Kromě toho jsem se tehdy několikrát přistihl při myšlence, zdali se přece jenom nemýlím. Na rozdíl od svého bratra nejsem si nikdy ničím úplně jist. Nedůvěřuji své paměti. Co když lahvička včera nebyla tak plná, jak jsem se domníval? Čím víc jsem se snažil vzpomenout si, tím víc jsem ztrácel jistotu. Filipa to velmi zlobilo a byl ke mně stále netrpělivější a popudlivější.

Nemohli jsme pokračovat v rozhovoru, a tak jsme se mlčky dohodli domluvit vše až po obědě.

(Podotýkám, že jsem byl s Cralovými v tak důvěrných stycích, že nebylo nic divného, zůstal-li jsem na oběd.)

Později nám Angela přinesla pivo. Ptal jsem se jí, kam a proč se ulila, a řekl jsem jí, že se na ni slečna Williamsová chystá. Angela vypravovala, že se koupala v moři, a dodala, že nechápe, proč by si měla spravovat svou hroznou starou sukni, když beztak dostane celou novou výbavu, až pojedje do penzionátu. Protože nebylo naděje na další nerušený rozhovor s Filipem a protože jsem toužil všechno si o samotě znovu promyslet, bloudil jsem parkem směrem k „baterii“. Jak jsem vám ukázal, je nad ní mýtinka, kde stávala stará lavička. Usedl jsem na ni, přemýšlel jsem a pokuřoval, pozoruje přitom Elsu, která seděla na zídce. Zůstane navždy v mých představách, jaká byla onoho dne. Seděla nehybně v žluté prosté halence a tmavomodrých kalhotách, s rudým světlem přehozeným přes ramena, protože na ni od moře vál studený vítr.

Z její tváře zářil život, zdraví a vnitřní blaženost. A její veselý hlas spřádal plány do budoucna.

Vypadá to, jako bych byl tajně naslouchal, co si povídají, ale není tomu tak. Oba věděli, že tu jsem, a Elsa mne dobře viděla. Zamávala mi rukou na pozdrav a zavolala na mne, že je dnes Amyas hrozný tyran – že jí nedovolí, aby si odpočinula. Má prý úplně ztuhlé údy a už prý ji všechno bolí.

Amyas zavrčel, že jistě není tak ztuhlá jako on. Cítí prý strnulost v celém těle – je to asi svalový revmatismus. Elsa posměšně zvolala: „Chudáku, vetchý stařečku!“

A Amyas podotkl, že dostane za muže rozvrzaného invalidu.

Pohoršovalo mne, věřte mi, že tak lehce žertují o společné budoucnosti, která mohla být vykoupena jenom krutou bolestí ubohé Karolíny. Ale přesto jsem to Else nedovedl mít za zlé. Byla tak mladá, tak důvěřivá a tak strašlivě zamilovaná.

Nevěděla ještě, co dělá, protože dosud nepoznala, co je utrpení. S naivní důvěřivostí dítěte předpokládala, že se „všechno upraví“ a že to Karolínu brzo „přebolí“. Nemyslíla na nic jiného než na štěstí, které ji a Amyase očekává. Řekla mi již dříve, že mám staromódní názory. Sama neměla ani pochyby, ani výčitky svědomí – ani soucit. Ale což je možné očekávat soucit od zářící mladé bytosti? Tento cit se dostavuje v zralém a moudřejším věku. Nemluvili ovšem po celou dobu. Žádný malíř nesnese, aby se stále breptalo, když pracuje. Jen občas prohodila Elsa nějakou poznámku a Amyas zamumlal příslušnou odpověď. Mezi jiným podotkla: „Myslím, že máš pravdu s tím Španělskem. Tam pojedeme nejdříve. A musíš mě zavést na býčí zápasy. Jsou jistě strašně vzrušující. Jenomže bych chtěla, aby býk zabil toreadora – a ne naopak. Chápu, co cítily Římanky, když viděly umírat muže. Ačkoli muži nejsou nejnádhernější živočichové na světě!“

Myslím, že byla tehdy sama taková nádherná šelma – mladá a primitivní, bez smutných lidských zkušeností a bez pochybné lidské moudrosti. Nevěřím, že Elsa už tehdy uměla myslit – dovedla jenom cítit. Ale život v ní žhnul tak mocně – tak mocně jako u nikoho jiného, koho jsem kdy poznal...

Bylo to naposled, kdy jsem ji viděl tak zářící a vítěznou, tak na vrcholu života.

Když se ozval gong, který nás vždycky svolával k obědu, vstal jsem a sešel dolů k dvířkům zahrady „u baterie“, kde se ke mně Elsa přidala. Proti stínu rozložitých stromů, mezi nimiž jsem předtím kráčel, jsem byl přímo oslepen. Amyas se rozvaloval na lavičce s rozhozenými pažemi. Díval se na obraz. Viděl jsem ho často takhle. Jak jsem mohl tušit, že v něm už jed zvolna působí tuhnutí údů?

Crale nenáviděl nemoci a každá slabost mu byla odporná.

Nikdy by se k nim nepřiznal. Domníval se asi, že trpí slunečním úžehem – příznaky jsou podobné – ale za nic na světě by si nebyl postěžoval.

„Amyas zůstane tady,“ řekla Elsa.

V duchu jsem si myslel, že je to od něho moudré.

„Tak na shledanou,“ zavolaal jsem na něho.

Odrhl oči od obrazu a spočinul na mně pohledem, v jehož výrazu bylo cosi těžko popsatelného – jakási škodolibá zlomyslnost či co.

Nerozuměl jsem tomu tehdy. Když se mu nedařovalo malování, jak by si přál, mračil se někdy jako vrah.

Tak jsem si také vysvětloval jeho podivný pohled. Pak ze sebe vydal jakýsi bručivý zvuk.

Ani Elsa, ani já jsme v jeho chování neviděli nic neobvyklého – považovali jsme je za kumštýřský rozmar. Nechali jsme ho tedy o samotě a šli jsme k obědu, hovoříce a smějíce se. Kdyby byla věděla, chudák, že ho už nikdy neužijí živého... Ach, dobře že to nevěděla! Aspoň mohla být o chvíli šťastnější!

Karolína se chovala při obědě jako kdykoli jindy – snad byla trochu roztržitá, víc nic. Není-li to nejpádňější důkaz, že s tím neměla co dělat? Nemohla být taková herečka!

Po obědě odešla s vychovatelkou za Amyasem – a tak ho našly. Potkal jsem slečnu Williamsovou, když spěchala ze zahrady. Žádala mě, abych telefonoval pro lékaře, a vrátila se ke Karolíně.

Litoval jsem tehdy snad více Elsu než Karolínu. Zachvátil ji nezkrotný a divoký žal, jakým dovedou trpět jenom děti, které prostě nechápou, že život k nim může být tak zlý.

Karolína byla zdánlivě klidná – ano, úplně klidná. Uměla se ovšem mnohem lépe ovládat než Elsa.

Nevypadala provinile.

Řekla, že je to sebevražda. Nemohli jsme tomu uvěřit. Elsa vybuchla a vrhla jí do tváře nařčení z vraždy.

Karolína asi už tehdy tušila, že na ni padne podezření. Tím se dá vysvětlit její chování.

Filip byl úplně přesvědčen, že Amyase otrávil ona.

Vychovatelka byla velkou oporou pro všechny. Podařilo se jí Elsu uložit a vnutit ji prášek pro uklidnění nervů a odstranit Angelu, když přišla policie. Ano, ta nepatrná slečna Williamsová byla jako maják v rozbouřeném moři.

Bylo to všechno jako tísnivá noční můra. Policie, která prohledávala dům a kladla nesčetné otázky – a potom reportéři, kteří se snesli na Aldenbury jako stádo kobylek, klapající fotografickými aparáty a shánějící od každého interview. Tísnivá noční můra...

A ještě teď, po letech, je to vše jako zlý sen. Dej bůh, aby se vám podařilo přesvědčit Karlu, jak se všechno vpravdě událo – pak na to budeme moci navždy zapomenout.

Amyas musil spáchat sebevraždu – i když se to zdá nepochopitelné!

LADY DITTISHAMOVÁ VYPRAVUJE...

Vypsala jsem zde vše o svém setkání s Amyasem Cralem až po dobu jeho tragické smrti.

Spatřila jsem ho poprvé na večeru v ateliéru u společného známého. Pamatuji se, že stál u okna, a všimla jsem si ho hned, jak jsem vstoupila do dveří. Ptala jsem se, kdo to je.

Kdosi mi řekl: „To je malíř Crale.“ Vyslovila jsem ihned přání seznámit se s ním.

Mluvili jsme spolu tehdy asi deset minut. Když na vás někdo udělá takový dojem, jako Amyas Crale udělal na mne, je marné se to snažit popsat. Řeknu-li, že když jsem spatřila Crala, všichni ostatní kolem se scvrkli a vybledli, vystihuje to stejně nepřesně skutečnost jako cokoli jiného.

Hned po tomto setkání jsem se vydala na pouť za jeho obrazy. Měl právě výstavu v Bond Street a jeden jeho obraz byl v Manchesteru, jeden v Leedsu a dva v galériích v Londýně. Viděla jsem je všechny. Potom jsem se s ním znovu setkala.

Řekla jsem mu: „Znám všechny vaše obrazy. Jsou úžasné!“

Pobavilo ho to. „Kdo z vás udělal znalce obrazů? Myslím, že tomu ani za mák nerozumíte,“ řekl.

„Možná že ne,“ odsekla jsem, „ale stejně jsou ty obrazy zázračné!“

Zazubil se na mne a řekl: „Nebudte potřeštěná, splašená žába!“

„Nejsem. Chci, abyste mne maloval,“ odpověděla jsem mu. Crale řekl: „Kdybyste měla trochu rozumu, pochopila byste, že nedělám úhledné portréty společenských krás.“

„Nemusí to být úhledný portrét a já nejsem společenská kráska,“ namítl jsem.

Tehdy se na mne podíval, jako by mne teprve počínal vidět.

„Ne, možná že nejste,“ řekl.

„Namalujete mě tedy?“ zeptala jsem se.

Pozoroval mě chvíli s hlavou na stranu. Potom řekl: „Jste zvláštní stvoření, vidíte?“

Řekla jsem: „Jsem velmi bohatá, víte. Mohu si dovolit to dobře zaplatit.“

„Proč tak stojíte o to, abych udělal vaši podobiznu?“ ptal se mě.

„Protože to chci.“

„A to je důvod?“

„Ano, vždycky dostanu, čeho se mi zachce.“

„Och, můj chudáčku, jak jste ještě mladá!“ prohodil.

„Namalujete mě?“ zeptala jsem se znovu.

Vzal mě za rameno, otočil mě ke světlu a prohlížel si mě.

Pak trochu poodstoupil. Stála jsem docela klidně a čekala jsem.

Řekl: „Mám někdy chuť namalovat tak nemožně pestrých australských papoušků nad věží katedrály svatého Pavla – myslím, že kdybych vás namaloval na pěkném tradičním pozadí někde v přírodě, dosáhl bych téhož účinku.“

Řekla jsem: „Tedy mě budete portrétovat?“

„Máte nejkouzelnější, nejsyrovější, nejplamennější exotické zbarvení, jaké jsem kdy viděl. Namaluji vás,“ pravil po chvíli.

„Tedy ujednáno,“ řekla jsem.

Pak pokračoval: „Ale varuji vás předem, Elso Greerová.“

Budu-li vás malovat, budu se vám asi také dvořit.“

„Doufám, že budete...“

Řekla jsem to docela pevně a klidně. Slyšela jsem přímo, jak se zajíkl, a viděla jsem v jeho očích nový výraz. Vidíte, bylo to tak náhlé, jak jsem vám popsala.

Den nebo dva dny nato jsme se opět setkali. Řekl mi, že chce, abych jela do Devonshiru, že tam má právě to místo, které chce jako pozadí pro moji podobiznu.

„Jsem ženat,“ řekl, „a mám svou ženu moc rád.“

Řekla jsem, že je jistě skvělá, má-li ji tak rád.

Řekl, že je úžasná. „Je prostě hodna zbožňování,“ pravil – „a já ji taky zbožňuji. Tak si to předem zapište za uši, vy jedno mládě, abyste to nezapomněla, rozumíte?“

Za týden nato začal s obrazem. Karolína Cralová mě velmi mile uvítala. Neměla mě zvlášť ráda – a proč by mě, konečně, měla milovat? Amyas byl velmi obezřetný. Neřekl ani slovíčko, které by jeho žena nebyla mohla slyšet, a já byla k němu společensky zdvořilá. Ale pod tím vším jsme oba věděli...

Po deseti dnech mi řekl, abych se vrátila do Londýna.

„Vždyť obraz není dokončen,“ namítla jsem.

„Není ještě ani pořádně začat,“ řekl. „Pravda je, že vás nemohu malovat, Elso.“

„Proč?“ zeptala jsem se.

„Víte nejlépe, proč,“ odpověděl. „A právě proto, Elso, musíte pryč. Nemohu myslet na malování – nemohu myslet na nic jiného než na vás.“

Byli jsme v zahradě „u baterie“. Byl horký letní den. Ptáci zpívali a včely bzučely. Zdálo by se, že nad vším vládne blažený mír. Ale nebylo tomu tak. Cítila jsem, jako by v ovzduší bylo cosi tragického. Jako by – jako by se v něm už zrcadlilo, co se tu později událo.

Věděla jsem, že nepomůže, odjedu-li do Londýna nebo ne, ale řekla jsem: „Dobře, odjedu tedy.“

„Jste hodná,“ pravil Amyas.

A odjela jsem. Nepsala jsem mu.

Vydržel to deset dní a pak přišel. Byl tak vyhublý a rozervaný a nešťastný, že jsem se ho zděsila.

„Varoval jsem vás, Elso,“ řekl. „Nemůžete popřít, že bych vás nebyl varoval.“

„Čekala jsem na vás,“ odpověděla jsem mu. „Věděla jsem, že přijдете.“

Vyrazil ze sebe podivný ston. „Jsou věci, které jsou silnější než my,“ řekl. „Nemohl jsem ani spát, ani jíst, neměl jsem ani chvíli oddechu, tak strašně jsem po vás toužil.“

Řekla jsem, že jsem to věděla a že to bylo u mne právě takové – a že tomu tak bylo od prvního okamžiku, kdy jsem ho spatřila. Byl to osud – a proti tomu se nedá bojovat.

„Ale vy jste mnoho nebojovala, Elso,“ usmál se. A já jsem se přiznala, že jsem vůbec nebojovala.

Říkal, že by chtěl, abych nebyla tak mladinká, a já mu odpověděla, že to nevádí. – Potom jsme byli několik týdnů velmi šťastni. Ale štěstí není pravý výraz. Bylo to něco většího a děsivějšího než štěstí.

Byli jsme stvořeni jeden pro druhého a našli jsme se – a oba jsme věděli, že musíme zůstat navždy spolu.

Ale stalo se ještě něco jiného. Nedokončený obraz počal

Amyase pronásledovat. „Je to zatraceně divné,“ řekl mi jednoho dne, „ale dřív jsem tě nemohl malovat – sama jsi tomu stála v cestě. Ale teď se mi to podaří, Elso. Chci z tvého obrazu udělat své nejlepší dílo.“

Jsem celý bolavý touhou po paletě a svědíl mě v prstech, abych se už chopil štětce a abys už zase seděla na té tmavokaštanové zdi s cimbuřími, s konvenčně modrým mořem a s košatými stromy okolo – a byla v tom prostředí jako nespočetný výkřik vítězství. Musím tě tak namalovat. A nikdo mě přitom nesmí rušit a otravovat.

Teprve až bude obraz hotov, řeknu Karolíně pravdu a dáme celou tu záležitost do pořádku.“

„Nebude se Karolína zuby nehty bránit rozvodu?“ ptala jsem se.

„Doufám, že ne,“ odpověděl, „ale člověk u žen nikdy neví, co provedou.“

Podotkla jsem, že je mi líto, způsobí-li jí to bolest, ale že se takové věci stávají.

„To je všechno velmi hezké a rozumné, Elso,“ pravil,

„ale Karolína není rozumná, nikdy rozumná nebyla a v tomto případě už zvlášť rozumná nebude. Víš, miluje mě!“

Řekla jsem mu, že to chápu, ale miluje-li ho doopravdy, půjde jí především o jeho štěstí. A hlavně ho nebude držet, bude-li chtít znovu nabýt své svobody.

„Život se nedá řešit velkorysými zásadami moderní literatury,“ namítl. „Příroda je rvavá a žhavá a neučesaná, pamatuj si to.“

„Dnes už jsme přece všichni civilizovaní, ne?“ podotkla jsem a Amyas se dal do smíchu. „Civilizovaní? Starou belu!“

Karolína by asi na tebe nejraději vzala sekeru. Kdoví, neudělá-li to. Cožpak nechápeš, Elso, že bude trpět – trpět? Víš ty vůbec, co je to utrpení?“

„Neříkej jí to tedy.“

„Ne. Musíme do toho kousnout. Musíš mi patřit veřejně, Elso. Musíš být má před celým světem, přede všemi lidmi!“

„A co když nesvolí k rozluce?“

„Toho se neobávám...“

„Čeho se tedy bojíš?“

Řekl zamyšleně: „Sám ani dobře nevím, z čeho mám strach...“

Víte, Amyas Karolínu znal. Já ji neznala.

Kdybych byla měla tušení...

Vrátili jsme se do Aldenbury. Tentokrát byla situace mnohem horší. Karolína začínala podezřívát. Bylo mi to hrozně proti srsti. Vždycky jsem nenáviděla lež a podvod a tajnosti. Myslila jsem, že bychom jí to měli

řící přímo.

Ale Amyas o tom najednou nechtěl ani slyšet.

Divné bylo, že mu to vše bylo tehdy jedno. Měl Karolínu rád a nechtěl jí způsobit bolest, ale nestaral se o to, je-li to, co děláme, čestné nebo nečestné. Maloval jako ďáblem posedlý a na ničem ostatním mu nezáleželo. Neviděla jsem ho nikdy předtím v pravém pracovním zápalu. Uvědomila jsem si tehdy, že je skutečný génius. Bylo u něho docela přirozené, že se dal unést prací, že pro něho pravidla lidské slušnosti prostě přestala mít jakýkoli význam. Ale pro mne to bylo něco jiného. Byla jsem ve svrchovaně trapné situaci.

Karolína na mne nevražila – a plným právem. Jediné východisko bylo poctivě se přiznat a říci jí pravdu.

Ale jediná Amyasova odpověď, když jsem o tom začala, byla, že chce mít svatý pokoj, dokud obraz nedokončí, a že se nemůže zatěžovat hádkami a výstupy. Řekla jsem, že k hádkám a výstupům asi sotva dojde, že Karolína má příliš ženské hrdosti a důstojnosti.

Prohlásila jsem: „Chci být poctivá a otevřená. Musíme s ní jednat poctivě.“

„K čertu s pitomou poctivostí,“ křičel, „maluji obraz a všechno ostatní mi může být ukradeno.“

Chápala jsem jeho stanovisko, ale Amyas nedovedl pochopit moje.

A nakonec to u mne propuklo. Karolína mluvila o něčem, co chtějí s Amyasem podniknout příští prázdniny. A v jejích slovech byla poklidná důvěřivost. A já náhle pocítila, že je hrozné, co s ní provádíme, když dopouštíme, aby se dál oddávala klamným představám o budoucnosti. Snad jsem také byla podrážděna jejím chováním – stále mě skrytě urážela, ale projevovala svou nenávist ke mně tak chytře, že to vše bylo téměř nezachytitelné.

A tak jsem vyrazila s pravdou ven. I dnes si myslím, že jsem jednala správně. Ovšem, kdybych byla jen stínem tušila, co z toho vzejde, nebyla bych nikdy promluvila.

Bylo to, jako když uhodí hrom. Amyas zuřil, že jsem nemlčela, ale musel přiznat, že mám pravdu.

Nerozuměla jsem vůbec tomu, co se děje v Karolíně. Šli jsme všichni na čaj k Meredithi Blakovi a Karolína se smála a bavila se. Byla znamenitá herečka. A já, mladý blázen, jsem se domnívala, že se s tím vyrovná. Bylo pro mne trapné, že jsem nemohla odjet, ale Amyas by byl vylítl, kdybych se o tom jenom zmínila. Myslíla jsem si, že snad odejde Karolína.

Bylo by pro nás oba snazší, kdyby byla opustila dům.

Neviděla jsem ji, když brala koniinu. Chci být spravedlivá a přiznávám, že jej snad tehdy opravdu brala, jak říkala, s úmyslem spáchat sebevraždu.

Ale nevěřím tomu. Myslím, že byla z těch žen posedlých žárlivostí, které se nedovedou vzdát ničeho, o čem se domnívají, že jim patří. Amyas byl jejím vlastnictvím. Myslím, že byla spíš odhodlána ho zabít než připustit, aby patřil – cele a nenávratně – jiné ženě. Meredithova náhodná přednáška o koniinu jí pouze umožnila provést, pro co se už dřív v duchu rozhodla. Byla mstivá a zlá ve své uražené ješitnosti. Amyas věděl hned zpočátku, že je nebezpečná. Já ne.

Druhý den ráno měla s Amyasem poslední výstup. Vyslechla jsem skoro celý jejich rozhovor venku na terase. Amyas se choval skvěle – byl velmi trpělivý a klidný. Prosil ji, aby byla rozumná. Řekl jí, že má ji i dítě velmi rád a že je bude mít rád stále. Že udělá vše, aby jim připravil bezstarostnou budoucnost. Pak však prohlásil pevně a s konečnou platností: „Ale pochop toto: nic mne neodvrátí od mého úmyslu vzít si Elsu. Oba jsme si přece vždycky slibovali, že dáme druh druhu svobodu, bude-li si ji přát. Takové věci se stávají.“

„Dělej, co chceš. Varovala jsem tě,“ odpověděla mu Karolína.

Její hlas zněl velmi klidně, ale chvělo se v něm cosi podivného.

Amyas řekl: „Jak to myslíš, Karolíno?“

Odpověděla: „Jsi můj a já tě nepustím. Spíš tě zabiju, než abych tě nechala odejít a oženit se s ní...“

Vtom přicházel na terasu Filip Blake. Vstala jsem a šla jsem mu vstříc.

Brzo nato vyšel Amyas a prohlásil, že je čas jít malovat.

Odešli jsme společně do zahrady „k baterii“. Mnoho nemluvil.

Jenom podotkl, že se Karolína brání zuby nehty, abych se probíhala o tom teď s ním nebavila. Že se chce soustředit na práci. Že bude obraz zítra nebo pozítří dokončen.

„A bude to mé nejlepší dílo, Elso,“ řekl, „i když bude vykoupeno krví a slzami.“

O chvíli později jsem si zašla domů pro svetr. Od moře vanul chladný vítr. Když jsem se vrátila, našla jsem u Amyase Karolínu. Přišla mu asi znovu domlouvat. Byli tam také Filip a Meredith.

Tehdy si Amyas postěžoval, že má žízeň a že by se rád něčeho napil. Pivo prý tu je, ale není chlazené.

Karolína řekla, že mu pošle láhev. Řekla to docela přirozeně a vlídně. Jaká to byla herečka! Tehdy již dobře věděla, co se chystá provést.

Asi za deset minut přinesla pivo sama. Amyas maloval. Nalila je a postavila sklenici vedle něho. Ani já, ani on jsme ji nesledovali. Amyas byl zabrán do práce a já jsem seděla s odvrácenou hlavou v strnulém postoji modelu. Amyas vypil pivo, jako je vždy pil – jediným douškem. Pak se ušklíbl a řekl, že mělo protivnou chuť, ale že bylo aspoň studené. A ani tehdy, když si postěžoval na odpornou příchut' nápoje, mi nevstoupilo na mysl nějaké podezření. Jen jsem se zasmála a prohodila jsem, že má asi potíže s játry. Když Karolína viděla, že Amyas sklenici vypil, odešla. Asi za tři čtvrti hodiny si začal Amyas naříkat na ztuhlost v údech a na bolesti v nich. Prohodil, že je to asi svalový revmatismus. Amyas nerad stonal a nesnášel, aby ho někdo obskakoval, když mu přece někdy něco bylo. Odbyl to tedy lehkou poznámkou: „Leze na mne stáří, Elso. Dostaneš za muže rozvrzanou zříceninu.“ Odpověděla jsem mu něco stejně veselým tónem. Ale všimla jsem si, že jeho pohyby ztratily vládnost a nabyly podivné strnulosti a že se mu jednou nebo dvakrát pokrřivil obličej. Ani ve snu mi však nenapadlo, že by to bylo něco jiného než revmatismus. Potom si přitáhl lavičku, usedl na ni a jen tu a tam se dotkl štětcem plátna. Nebylo to nic nezvyklého. Sedával někdy takto a vydržel se dívat střídavě na mne a na obraz třeba půl hodiny. Neviděla jsem v tom proto nic zvláštního. Slyšeli jsme gong, kterým oznamovali oběd, a Amyas prohlásil, že nahoru nepůjde. Že zůstane tady a že nic nechce. Ani to nebylo nic nezvyklého – bylo by mu jistě trapné sedět u oběda s Karolínou. Pronesl to sice zvláštním, trhavým hlasem – jako by ze sebe těžce vyrážel slova. Ale i to se někdy stávalo, že byl takto úsečný, nebyl-li spokojen s postupem práce. Meredith Blake se pro mne zastavil. Prohodil něco k Amyasovi, ale ten jen cosi zavrčel. Odešla jsem s Meredithem nahoru a nechali jsme Amyase o samotě. A o samotě také dotrpěl. Nevěděla jsem tehdy nic o nemocích – neviděla jsem nikoho vážně stonat – myslila jsem si, že je to u Amyase jenom kumštýřský záchvat špatné nálady. Kdybych byla tušila..., kdyby mne to bylo napadlo, byl by ho snad mohl lékař ještě zachránit... Ach bože, proč jsem tehdy – ale dnes už nemá smysl se pro to mučit. Byla jsem slepá. Slepá, tupá, hloupá husa. A tím jsem téměř u konce. Karolína s vychovatelkou odešly po obědě za Amyasem. Meredith šel za nimi. Ale za chvíli přiběhl zpět. Řekl nám, že Amyas je mrtev. Rázem jsem věděla, že je to Karolínino dílo. Ale stále jsem ještě nic netušila o jedu. Myslila jsem si, že ho zastřelila nebo probodla. Chtěla jsem se na ni vrhnout – chtěla jsem ji zabít... Jak mohla? Jak jenom mohla? Byl tak plný života, tak překypoval mužnou silou! Zničit to všechno – způsobit, aby život a síla vyprchaly, aby zbyla chladná a tuhá mrtvola. A jenom proto, abych ho nedostala já. Hnusná ženština... Hnusná, krutá, zlá, mstivá ženština... Nenávídím ji. Stále stejně ji nenávídím. Ani ji za to nepověsili. Měli ji pověsit... I provaz byl pro ni ještě málo... Nenávídím ji..., nenávídím ji..., nenávídím ji...

CECÍLIE WILLIAMSOVÁ VYPRAVUJE...

Drahý pane Poirote

zasílám Vám popis událostí, které se staly v září 19., a jichž jsem sama byla svědkem. Sepsala jsem všechno naprosto poctivě a nic jsem nezamlčela. Můžete mou zprávu ukázat Karle Cralové. Možná že jí způsobí bolest, ale já jsem byla vždy zastánkyně pravdy. Překrucovat a zastírat pravdu se nevyplácí. Člověk musí mít odvahu podívat se tvář v tvář skutečnosti. Bez této odvahy nemá život smysl. Lidé, kteří nás chtějí uchránit před skutečností, mohou nám pouze uškodit. S pozdravem Vaše Cecílie Williamsová

Jmenuji se Cecílie Williamsová. Byla jsem přijata paní Cralovou za vychovatelku její nevlastní sestry Angely Warrenové v roce 19... Bylo mi tehdy čtyřicet osm let.

Ujala jsem se svých povinností v Aldenbury. Bylo to velmi krásné panství v jižním Devonshiru, které náleželo rodině Cralových už po mnoho generací. Věděla jsem, že pan Crale je uznávaným malířem, ale nesetkala jsem se s ním před svým příjezdem do Aldenbury.

Domácnost se skládala z pana a paní Cralových, z Angely Warrenové, tehdy třináctileté, a ze tří služebných, které byly už po léta v rodině.

Moje žačka byla velmi zajímavé a slibné děvčátko. Byla nadaná a pro mne bylo radostí ji učit. Ač byla poněkud divoká a neukázněná, byl to jen důsledek živosti jejího ducha a já jsem vždycky měla živé a bystré žáky raději než lhotejné a tupé. Nadbytek vitality se dá usměrnit a přivést na cestu, která vede k tomu, aby se člověk stal platným členem lidské společnosti.

Angela se celkem nevzpouzela kázni, k níž jsem ji vychovávala, ač byla poněkud zkažená paní Cralovou, která ji rozmazlovala a ve všem jí povolovala. Vliv pana Crala jsem nepovažovala za dobrý. Někdy jí dovolil všechno a jindy byl k ní zase zbytečně přísný. Byl to velmi náladový člověk – snad proto, že měl to, čemu lidé říkají „kumštýřský temperament“.

Sama jsem nikdy neuznávala, proč by umělecký talent měl někoho omlouvat, chová-li se neslušně a neukázněně. Obrazům pana Crala jsem se nikdy neobdivovala. Zdály se mi pochybené v kresbě a přehnané v barvách, ale nebyla jsem přirozeně vyzvána, abych o těchto věcech vyjádřila své názory. Záhy jsem pocítila upřímnou oddanost k paní Cralové.

Líbila se mi její povaha i statečnost, s níž čelila těžkostem svého života. Pan Crale nebyl věrný manžel a domnívám se, že to bylo stálým zřídlem jejího utrpení. Žena pevnější povahy by ho byla opustila, ale zdá se, že paní Cralová nikdy na nic takového ani nepomyslela. Snášela jeho nevěry a odpouštěla mu je, ale mohu říci, že je netrpěla s mírností jehňátka. Vyčítala mu je se značnou prudkostí.

Během líčení bylo řečeno, že Cralovi spolu žili jako pes a kočka. Je to poněkud přehráno – paní Cralová měla příliš důstojnosti, než aby se na ni hodilo toto úsloví – ale k hádkám mezi nimi docházivalo. A za daných okolností to bylo zcela přirozené.

Byla jsem u Cralových něco přes dva roky, když se objevila na scéně slečna Elsa Greerová. Přijela do Aldenbury v létě r. 19... Paní Cralová ji dosud neznala. Byla známá pana Crala a říkalo se, že přijela, aby se dala od něho portrétovat.

Na první pohled bylo patrné, že pan Crale je do dívky zamilován, a slečna Greerová nepodnikala nic, aby ho v tom brzdila. Podle mého názoru bylo její chování hanebné. Byla nesmírně hrubá k paní Cralové a s panem Cralem veřejně flirtovala.

Paní Cralová se mi o tom přirozeně nezmínila ani slovem, ale viděla jsem, jak se tím trápí, a dělala jsem, co bylo v mé moci, abych ji od toho odvrátila a abych jí její neštěstí trochu ulehčila. Slečna Greerová seděla denně panu Cralovi modelem, ale všimla jsem si, že obraz pokračuje jenom pomalu.

Starali se asi oba o jiné věci než o malování!

Moje žačka, díky bohu, nepozorovala, co se kolem ní děje.

Angela byla v jistém směru mladá na svůj věk. Ačkoli její intelekt byl dobře vyvinut, netrpěla tím, čemu se říkává předčasná zralost. Neměla touhu číst nežádoucí knihy a nejevila onu chorobnou zvědavost, kterou trpívají dívky jejího věku.

Neviděla tudíž nic špatného v přátelství pana Crala a slečny Greerové. Nicméně však neměla Elsu ráda a nepovažovala ji za chytrou. Měla do jisté míry pravdu. Slečna Greerová byla snad vychována v dobrých školách, ale nikdy nevzala knihu do ruky a nereagovala ani na nejběžnější zmínku o tom či onom literárním díle. A stočil-li se rozhovor na cokoli z duchovního světa, nemohla se vůbec účastnit debaty.

Byla zaměstnána výhradně starostmi o svůj zevnějšek, o šaty a o muže.

Myslím, že si Angela dokonce ani neuvědomila, že její sestra je nešťastná. Její vnímavost nebyla ještě dost probuzena.

Oddávala se většinou svým divošským kratochvílím – lezla na stromy a jezdila jako šílená na kole. Byla také vášnivou čtenářkou a projevila výborný literární vkus.

Paní Cralová se měla vždycky velmi na pozoru, aby nedala před Angelou najevo, jak jí je, a snažila se být veselá, byla-li Angela přítomná.

Slečna Greerová se vrátila do Londýna – a mohu upřímně říci, že nás to všechny velmi potěšilo. Služebné ji měly rády právě tak málo jako já. Byla z těch, kdo vyžadují spoustu práce a úsluh, a přitom zapomenou poděkovat.

Pan Crale odjel brzy po ní – a já jsem ovšem věděla, že se s ní někde setká. Bylo mi upřímně líto paní Cralové.

Takové věci ji velmi bolely. Byla jsem zle roztrpčena na pana Crala. Má-li někdo půvabnou, jemnou a inteligentní manželku, nemá právo se k ní chovat tak ošklivě.

Přesto však jsme – ona i já – doufaly, že tato milostná záležitost brzo přejde. Ne že bychom se o tom jedna druhé zmínily – nepadlo mezi námi ani slovíčko – ale paní Cralová dobře věděla, jak hluboce s ní cítím.

Naneštěstí se za několik dní oba dva znovu objevili. Bude se prý pokračovat v portrétování.

Pan Crale se nyní pustil do práce jako ďáblem posedlý.

Zdálo se, že ho podobizna slečny Greerové zajímá více než ona sama. Nicméně jsem cítila, že to tentokrát není obyčejná milostná pletka, jaké jsem už s paní Cralovou prožila dříve.

Tato dívka ho uchopila do svých drápů a nemínila ho z nich pustit. Byl v jejích rukou poddajný jako vosk.

Trapná situace vyvrcholila v den před jeho smrtí – sedmnáctého září. Posledních několik dní se drzé chování slečny Greerové stalo nesnesitelným. Cítila, že vyhrává, a chtěla nám to všem patřičně ukázat.

Paní Cralová se chovala jako pravá dáma. Byla ledově zdvořilá, ale dávala té druhé zřetelně najevo, co o ní soudí.

Toho dne jsme seděli po obědě v obývacím pokoji, když tu slečna Greerová znenadání vyrazila s překvapující poznámkou, jak tuto místnost přestaví a zařídí, až bude žít na Aldenbury.

Tohle paní Cralová přirozeně nemohla přejít mlčením.

Požádala ji o vysvětlení a slečna Greerová před námi přede všemi nestydatě prohlásila, že se provdá za pana Crala. Odvážila se drze mluvit o tom, že si vezme ženatého muže – a řekla to do očí jeho manželce!

Zlobila jsem se tehdy nesmírně na pana Crala. Jak se mohl opovážit připustit, aby jeho milenka urážela jeho manželku v její vlastní domácnosti?! Měl-li v úmyslu ji opustit, měl se slečnou Greerovou někam utéci, a ne ji přivést do vlastního domu a podporovat její urážlivé chování k zákonné manželce.

Přes to, co cítila, nepozbyla paní Cralová důstojnosti. Pan Crale právě vstoupil do pokoje a ona ho ihned požádala, aby buď potvrdil, nebo vyvrátil Elsinu slova Pan Crale – zcela pochopitelně – byl tehdy pohněván na slečnu Greerovou, že tak násilně vyvolala nemožnou situaci.

Octl se tím sám v trapných rozpacích a to je mužům vždy velmi nepříjemné. Uráží to jejich ješitnost.

Stál tu, mohutný a rozložitý – vypadal jako hloupý, opářený, přistižený školáček. Palmu vítězství z této trapné situace si odnesla jeho žena. On se zmohl jen na to, že zahanbeně zamumlal, že je to pravda; nepřál prý si však, aby se to dozvěděla tímto způsobem.

Neviděla jsem nikdy v životě tak pohrdavý pohled, jakým ho tehdy obdařila paní Cralová. Vyšla z pokoje s hlavou vztyčenou. Byla to krásná žena – mnohem krásnější než ta nápadná, namalovaná dívka – a měla chuť královny.

Doufala jsem z celého srdce, že Amyas Crale bude potrestán za svou krutost a za urážku, která jeho vinou stihla umučenou a vznešenou paní Cralovou.

Poprvé jsem se pokusila projevit jí něco z toho, co jsem tak mocně cítila, ale zarazila mne.

Řekla: „Musíme se snažit chovat se, jako by se nic nebylo přihodilo. To je vždycky nejlepší. Půjdeme všichni na čaj k Meredithi Blakovi.“

Nezdržela jsem se a řekla jsem jí: „Jste skvělá žena, paní Cralová.“

„Vy nevíte...“, řekla a odcházela z pokoje. Ale vrátila se, přistoupila ke mně a políbila mě. „Jste mi velkou útěchou,“ dodala.

Potom odešla do svého pokoje. Šla se asi vyplakat. Viděla jsem ji, když všichni odcházeli k panu Meredithi Blakovi.

Měla klobouk se širokou střešou, který jí stínil obličej – klobouk, který jenom zřídka kdy nosila.

Pan Crale byl nejistý, ale snažil se to zakrýt hlučným chováním. Pan Filip Blake se pokoušel tvářit se jako obyčejně. Zato slečna Greerová vypadala jako kočka, která se dostala k celé míse smetany. Div nepředla samou blažeností!

Odešli a okolo šesté se vrátili. Nesetkala jsem se už toho večera s paní Cralovou o samotě. Při večeři byla velmi klidná a vyrovnaná a odešla záhy spát. Myslím, že nikdo kromě mne nevěděl, jak strašlivě trpí.

Večer byl vyplněn věčným sporem mezi panem Cralem a Angelou. Znovu přišla na přetřes otázka Angelina odjezdu do školy. Pan Crale byl podrážděný a popudlivý a Angela byla obzvlášť protivná.

Všechno bylo už dohodnuto, její výbava pro ústav připravena a nemělo smysl se znovu pouštět do hádky, ale děvče se opět začalo vzpírat. Vycítila jistě napětí, které zavládlo v ovzduší domova a které na ni působilo jako na všechny ostatní. Byla jsem příliš zabrána vlastními myšlenkami a nebrzdila jsem ji, jak bych měla. Skončilo to tím, že Angela hodila po panu Cralovi těžítkem a s rámusem utekla z pokoje. Šla jsem za ní a řekla jsem jí ostře, že se za ni hanbím, chová-li se jako nezvedené dítě, ale byla stále ještě nezkrotitelná, a tak jsem se rozhodla, že bude nejlépe nechat ji o samotě.

Uvažovala jsem, mám-li jít za paní Cralovou do jejího pokoje, ale nakonec jsem se k ní neodvážila, abych jí snad nepřišla nevhod. Od té doby jsem si mnohokrát vyčítala, že jsem tehdy nepřemohla svou plachost a nepřinutila ji, aby se ze všeho vypovídala. Kdybych to byla udělala, bylo by snad všechno jinak dopadlo. Neměla totiž nikoho, komu by se mohla svěřit. Ačkoli se obdivuji sebekázi, musím bohužel přiznat, že přílišná upjatost je často velmi zhoubná. Dát svým citům přirozený průchod bývá zdravější.

Potkala jsem pana Crala, když odcházel do své ložnice.

Řekl mi dobrou noc, ale já jsem neodpověděla.

Den nato, vzpomínám si, bylo velmi krásné počasí. Doufala jsem, když jsem se probudila, že při slunci a míru, který vládl vůkol, se snad i lidé konečně vzpamatují.

Vstoupila jsem do Angeliny ložnice, než jsem sešla k snídani, ale dívka byla už pryč. Zvedla jsem roztrhanou sukni, kterou nechala ležet na podlaze, a vzala jsem ji dolů, aby si ji po snídani zašila.

Ale Angela si pouze řekla v kuchyni o chléb s marmeládou a zmizela. Když jsem se nasnídala, vydala jsem se ji hledat.

Zmiňuji se o tom proto, abych objasnila, proč jsem onoho dopoledne nebyla s paní Cralovou tolik, jak bych měla být.

Tehdy jsem však považovala za svou povinnost poohlédnout se po Angele. Byla velmi nepořádná na své věci a tvrdohlavě odmítala něco si spravit nebo zašít, ale já jsem si umínila, že ji k tomu donutím.

Její koupací oblek nevisel na obvyklém místě. Sešla jsem tedy dolů k moři. Nebylo však po ní nikde ani vidu, ani slechu, i usoudila jsem, že snad odešla k panu Meredithi Blakovi.

Byli velkými kamarády. Přeplavila jsem se tedy loďkou na druhou stranu a pátrala jsem po ní dál. Nenašla jsem ji však a vrátila jsem se s nepořízenou. Paní Cralová a oba páni Blakové seděli před domem na terase. Bylo velmi teplo, když se sedělo v závětrí, a terasa i dům byly před větrem chráněny.

Paní Cralová navrhla, že by si mohli vypít trochu studeného piva.

Z viktoriánské doby zbyl u domu přístavek, jakási zimní zahrada. Paní Cralová ji neměla ráda. Místnosti se nepoužívalo pro květiny, nýbrž byla proměněna v cosi jako vinný sklep s lahvemi džinu, vermutu, limonády a whisky na policích a s malou ledničkou, v níž se vždycky chladilo několik lahví piva.

Paní Cralová tam odešla a já šla s ní. Angela právě stála u ledničky a vyndávala z ní pivní láhev.

Paní Cralová vstoupila přede mnou a prohodila:

„Chci vzít láhev dolů Amyasovi.“

Dnes je těžko říci, jestli mi to mělo nebo nemělo tehdy připadat podezřelé. Ale vím téměř s jistotou, že paní Cralová pronesla tuto poznámku docela obyčejným hlasem. Přiznávám však, že jsem byla tehdy soustředěna ne na ni, ale na Angelu.

Stála tam u ledničky; byla jsem ráda, když jsem viděla, že se červená a tváří se provinile.

Obořila jsem se na ni dosti zhurta a byla jsem překvapena, že to přijala s neobvyklou mírností. Ptala jsem se jí, kde byla, a ona mi odpověděla, že se koupala. „Neviděla jsem vás na břehu,“ řekla jsem. A Angela se zasmála. Pak jsem se jí zeptala, kde nechala svetr. Řekla mi, že jej asi zapomněla na pobřeží. Zmiňuji se o těchto podrobnostech, abych vysvětlila, jak se stalo, že jsem nechala paní Cralovou, aby sama donesla pivo dolů do zahrady.

Ostatní události onoho odpoledne se mi skoro úplně vytratily z paměti. Angela si došla pro šicí potřeby a spravila si sukni bez dalších odmluv. Myslím, že jsem také zašívala nějaké ručníky nebo utěrky. Pan Crale nepřišel k obědu. Byla jsem ráda, že měl alespoň tolik slušnosti.

Po obědě prohlásila paní Cralová, že půjde do zahrady „u baterie“. Chtěla jsem se podívat po Angelině svetr, a tak jsme odcházely společně. Paní Cralová vešla do zahrady, já šla sama dál. Vtom mě však zarazil její výkřik. Jak jsem vám říkala, když jste byl u mne na návštěvě, žádala mě tehdy, abych šla nahoru a zatelefonovala pro lékaře. Na cestě jsem však potkala pana Mereditha Blaka a vrátila jsem se k ní.

Takto zněla moje výpověď při výslechu i později při přelíčení.

To, co nyní napíšu, jsem dosud neřekla živé duši. Nikdo se mne neptal tak, abych byla nucena dát nepravdivou odpověď. Přesto jsem se však provinila zamlčením důležitých údajů – ale nemám pro to špatné svědomí. Jednala bych znovu tak, jak jsem jednala. Jsem si plně vědoma, že se tím přiznávám k přečinu, ale nemyslím, že by mě někdo po tolika letech chtěl za něj stíhat – zvláště když Karolína Cralová byla odsouzena i bez mého svědectví.

Udalo se tedy toto:

Po setkání s panem Meredithem Blakem jsem spěchala co nejrychleji dolů. Měla jsem střevice s lýkovou podrážkou a chodila jsem i jinak vždy velmi tiše. Když jsem přišla k otevřeným vrátkům k zahradě, spatřila jsem tento výjev:

Paní Cralová otírala horlivě pivní láhev svým kapesníkem.

Když ji očistila, vzala ruku svého mrtvého manžela a přitiskla ji na láhev. Celou dobu naslouchala a byla ve střehu. A strach, který jsem viděla na jejím obličeji, mi řekl pravdu. Dověděla jsem se tehdy s nezvratitelnou jistotou, že Karolína Cralová otrávila svého muže. Ale já osobně ji neodsuzuji. Doštlal ji k takovému bodu zoufalství, které lidské srdce už nemůže unést. Přivodil si sám svůj osud.

Nikdy jsem se paní Cralové o tom nezmínila a ona se nikdy nedověděla, že jsem ji viděla.

Byla bych uchovala toto tajemství až do smrti, ale nyní se objevila osoba, která má právo je znát.

Dcera Karolíny Cralové si nesmí ulehčit život lží. Ať ji bolí sebevíce, doví-li se pravdu – pravda je to jediné, na čem záleží.

Řekněte jí, že jí vzkazuji, aby svou matku nezavrhovala.

Byla dohnána za mez toho, co může snést milující žena.

Nechť jí její dcera porozumí a odpustí!

ANGELA WARRENOVÁ VYPRAVUJE...

Drahý pane Poirote

plním svůj slib, že Vám napíšu všechno, nač se mohu upamatovat z oněch strašlivých dnů před šestnácti lety. Ale uvědomuji si teprve nyní, když chci začít, jak málo je toho, co mi uvízlo v paměti. Dokud se ta hrozná událost skutečně nestala, není nic, k čemu by se mé vzpomínky mohly soustředit.

Mám jenom matnou představu letních dní a osamocených příhod, ale ani o nich bych nemohla tvrdit s určitostí, zda se udály toho nebo jiného léta. Amyasova smrt byla jako blesk z čistého nebe. Netušila jsem nic a ušlo mi všechno, co vedlo k této tragédii.

Snažím se pochopit, jestli se dalo něco podobného předvídat nebo ne. Je většina patnáctiletých dívek tak slepých a hluchých a zabeđených, jako jsem podle všeho byla já?

Snad ano. Dovedla jsem, myslím, sice dost bystře odhadnout, v jaké je kdo náladě, ale nikdy jsem o dospělých lidech nepřemýšlela. Ani o nich, ani o jejich záležitostech, ani o tom, co si myslí nebo co cítí. Kromě toho jsem v oně době náhle začala objevovat kouzelnou krásu slov. Věci, které jsem četla, úryvky poezie – verše ze Shakespeara – mi zněly stále ozvěnou v mysli.

Vzpomínám si nyní, jak jsem se procházela pěšinou v zahradě a opakovala si až do jakéhosi extatického deliria „pod vlnou průsvitnou, zeleně chladnou...“ Zdálo se mi to tehdy tak líbezné, že jsem si to musila znovu a znovu šeptat.

A s těmito novými vzrušujícími objevy mám pomíchány vzpomínky na všechno ostatní, co mě už dříve těšovalo. Plavala jsem a ležla na stromy a cpala se ovocem a krmila koně a prováděla jsem podkoním různá uličnictví.

Karolínu a Amyase jsem považovala za jakousi samozřejmost. Byli ústředními postavami mého světa, ale nikdy jsem nepřemítala o nich ani o jejich záležitostech, ani o tom, co si myslí nebo co cítí.

Neuvědomovala jsem si ani pořádně příchod Elsy Greerové.

Považovala jsem ji za hloupou a ani jsem si o ní nemyslíla, že je nějak zvlášť hezká. Věděla jsem o ní, že je bohatá, ale protivná, a byla pro mne pouze osobou, kterou Amyas portrétuje.

Všimla jsem si poprvé, že se děje něco zvláštního, když jsem na terase, kam jsem se po obědě vytratila, zaslechla Elsinu poznámku, že si vezme Amyase. Bylo mi to pouze k smíchu.

Pamatuji se, že jsem se na to Amyase vyptávala. Bylo to v zahradě u Blaků.

„Proč říkala Elsa, že si tě vezme?“ zeptala jsem se ho.

„To přece nejde. Žádný muž nesmí mít dvě ženy – to by byla bigamie a zavřeli by ho.“

Amyas se velmi rozzlobil: „Kde jsi to, k čertu, sebrala?“

Řekla jsem mu, že jsem to slyšela oknem.

Tu se rozzuřil ještě více a řekl, že je nejvyšší čas, abych už odjela do školy a odvykla si poslouchat za dveřmi.

Doposud si živě pamatuji, jak jsem tehdy byla pohoršena, když mi to řekl. Protože to bylo tak nespravedlivé! Naprosto a úplně nespravedlivé!

Vyrazila jsem ze sebe pohněvaně, že mi ani nenapadlo poslouchat – dodala jsem, proč vůbec Elsa mluví takové nesmysly.

Amyas řekl, že to byl pouhý žert. Mělo mě to uklidnit, ale vrtalo mi to přece ještě trochu hlavou.

Na zpáteční cestě jsem se přitočila k Else a řekla jsem jí:

„Ptala jsem se Amyase, co jste tím myslela, když jste říkala, že si ho vezmete, a řekl, že je to jenom žert.“

Měla jsem pocit, že ji tím nějak usadím. Ale Elsa se pouze usmála.

Ten úsměv se mi nelíbil. Šla jsem pro Karolínu do pokoje.

Oblékala se právě k večeři. Zeptala jsem se jí přímo, jestli by bylo možné, aby se Amyas oženil s Elsou. Karolínu odpověď si pamatuji tak, jako bych ji byla slyšela včera. Pronesla ji asi s velkým důrazem.

„Amyas se neožení s Elsou, leda po mé smrti,“ řekla.

Teprve to mě úplně uklidnilo. Smrt se zdála na míle daleko od nás ode všech. Přesto však jsem se stále zlobila na Amyase, že mě odpoledne nařkl z něčeho tak nečestného, jako je naslouchání za dveřmi, a po celou večeři jsem na něho prudce útočila. Nakonec jsme se divoce pohádali a já jsem utekla do svého pokoje, lehla jsem si do postele a řvala, dokud jsem neusnula.

Na odpoledne u Meredith Blaka se mnoho nepamatuji, ale vzpomínám si jasně, že nám předčítal popis Sokratovy smrti.

Nikdy předtím jsem to neslyšela. Líbilo se mi to nesmírně.

Ale kde nám to předčítal, to už si nevzpomínám. Mohlo to být kdekoli, pokud se pamatuji.

Nemohu si také vzpomenout na nic, co se událo druhého dne dopoledne, ačkoli jsem se usilovně namáhala si to vybavit.

Mám mlhavý pocit, že jsem se šla koupat a že jsem pak musila něco zažívat.

Ale všechno je to matné a nejasné až do okamžiku, kdy

Meredith přiběhl udýchán nahoru, v obličeji celý popelavý a s podivným výrazem. Pamatuji si, že v tu chvíli upadl ze stolu kávový koflíček a že se rozbil – Elsa jej shodila. A vzpomínám si, jak se náhle rozběhla – a jak utíkala, co jí nohy stačily – a jak se jí strašně změnil obličej.

Opakovala jsem si stále pro sebe: „Amyas je mrtev.“ Ale zdálo se mi to naprosto neskutečné.

Vzpomínám na příchod doktora Faussetta a na to, jak vážně se tvářil. Slečna Williamsová byla u Karolíny.

Bloudila jsem kolem jako ztracená a všem jsem se pletla do cesty. Měla jsem ošklivý pocit nevolnosti.

Nechtěli mě pustit dolů do zahrady, abych se na Amyase podívala. Ale brzo nato se začali trousit po domě policejní úředníci a dělali si poznámky do notýsků a potom přinesli na nosítkách nahoru mrtvolu přikrytou bílým prostěradlem.

Později mě slečna Williamsová vzala do Karolínina pokoje.

Karolína seděla na pohovce. Vypadala, jako by byla nemocná.

Byla smrtelně bleďá.

Políbila mě a řekla, že by si přála, abych odjela pokud možno nejdřív. Že je to všechno strašlivé, ale že se musím snažit netrápit se tím a pokud možno na to nemyslet. Mám odjet za Karlou k paní Tressilianové, protože bude nejlépe, když v domě zůstane co nejméně lidí.

Přitiskla jsem se k ní a křičela jsem, že nechci pryč, že zůstanu u ní. Řekla, že to ví, ale že bude lépe, odjedu-li.

Velmi prý jí tím ulehčím v jejích starostech. A slečna Williamsová se do toho vmísila a přemlouvala mě: „Jestli chcete své sestře opravdu pomoci, Angelo, poslechněte, co vám říká, a zbytečně jí neodmlouvejte.“ Svolila jsem tedy, že udělám, cokoli si Karolína bude přát.

A Karolína mi řekla, že jsem její hodný drahoušek. Objala mne a opakovala, abych se nijak netrápila a abych o tom všem mluvila a přemýšlela co možná nejméně.

Pak jsem musila dolů k vyšetřujícímu policejnímu úředníkovi. Byl ke mně velmi vlídný a ptal se mne, kdy jsem viděla Amyase naposled, a kladl mi spoustu jiných otázek, které se mi tehdy zdály nesmyslné; dnes ovšem chápu, kam mířily.

Zjistil, že mu nemohu říci nic, co by byl už neslyšel od druhých. Prohlásil tedy slečně Williamsové, že nemá námitek, abych odjela k paní Tressilianové.

Odjela jsem tedy a paní Tressilianová se ke mně chovala velmi vlídně. Pochopitelně jsem se však záhy dozvěděla pravdu. Karolína byla téměř ihned zatčena. Byla jsem tím tak zděšena a ohromena, že jsem se z toho až roznemohla.

Slyšela jsem později, že se Karolína kvůli mně velmi trápila. Na její naléhavé přání mě poslali z Anglie, než došlo k přelíčení. Ale to jsem Vám již vypravovala.

Jak vidíte, je toho žalostně málo, co jsem pro Vás mohla sepsat. Od rozmluvy s Vámi jsem probrala v duchu vše, nač se pamatuji, a pátrala jsem usilovně ve svých vzpomínkách po podrobnostech o jednotlivých osobách – jak se kdo tvářil a jak kdo na co reagoval. Nepamatuji se na nic, co by mohlo vést k poznání, kdo je viníkem. Elsin záchvat zuřivosti, Meredithův šedivý utrápený obličej, Filipův smutek a hněv – to všechno se zdá zcela přirozené. Ale není vyloučeno, že někdo z nich hrál a předstíral.

Vím jenom jedno: Karolína to neudělala.

Jsem a zůstanu si tím naprosto jista provždy, ale nemohu podat žádný jiný důkaz své víry v její nevinu

než důvěrnou znalost její povahy.

TŘETÍ DÍL

ZÁVĚRY

Karla Lemarchantová vzhledla od čtení. Oči měla unavené a plné bolesti. Znaveným pohybem si shrnula vlasy z čela.

„Zmocňuje se mne nad tím vším jenom zmatek,“ řekla tiše.

„Každý z nich má jiný zorný úhel! Každý vidí mou matku jinak. Ale fakta jsou všude táž. Všichni se v nich shodují.“

„Tyto různé vzpomínky vás zbavily odvahy?“

„Ano. Vás ne?“

„Ne. Považuji tyto dokumenty za velmi cenné – a velmi informativní.“

Poirot mluvil zvolna a uvážlivě.

Karla si vzdychla:

„Kéž bych je raději nebyla četla!“

Poirot se na ni zadíval.

„Ach – tedy takhle na vás působily?“

„Všichni si myslí, že to udělala,“ pravila trpce Karla, „všichni kromě tety Angely – a na tom, co si ona myslí, nezáleží. Nemá žádný podklad ke své víře v matčinu nevinu.“

Patří jenom k těm lidem, kteří brání zuby nehty své přátele.

Stále jenom opakuje: „Karolína to nemohla udělat!“

„Takový tedy z toho máte dojem?“

„A jaký jiný bych mohla mít? Uvědomila jsem si, že to musil udělat někdo z těch pěti, jestli to neudělala maminka.“

Zkonstruovala jsem si dokonce, jaký důvod k vraždě by každý z nich mohl mít.“

„Ach, to je velmi zajímavé! Sdělte mi je!“

„Ó, jsou to pouhé teorie! Například Filip Blake. Je bankéř a byl tatínkův nejlepší přítel – můj otec mu asi plně důvěřoval. A umělci bývají lehkomyšní v peněžních záležitostech.“

Možná že se Filip octl v úzkých a použil otcových peněz, aby se dostal z tísně. Snad vstrčil otcí něco k podpisu. Potom se mohlo stát, že vše vyšlo najevo – a jenom otcova smrt by ho mohla zachránit. – To je jedna možnost z těch, které jsem si vymyslela.“

„Není to špatně zkonstruováno. Co dál?“

„Nu, pak je tu Elsa. Filip Blake o ní tvrdí, že byla příliš chytrá, než aby si zahrávala s jedem, ale já tomu nevěřím.“

Co když k ní maminka přišla a řekla jí, že otcí nepodepíše rozluku – že jí nic na světě nedonutí, aby se s ním rozvedla?

Můžete říkat, co chcete, ale domnívám se, že Elsa měla v podstatě měšťácké touhy a předsudky – a chtěla být počestně provdána. A byla jistě dokonale schopná vzít jed – měla k tomu odpoledne předtím právě tak dobrou příležitost jako všichni ostatní – a chtěla se pokusit odstranit mou matku z cesty tím, že by ji otráвила. Ze všeho vyplývá, že by jí to bylo podobné. Ale pak nějakou nešťastnou náhodou vypil jed Amyas místo Karolíny.“

„Ani tato teorie není tak špatně vymyšlena. A dál?“

Karla řekla zvolna:

„Nu, myslila jsem si také, že to možná byl Meredith.“

„Ach – Meredith Blake?“

„Ano. Připadá mi, že právě on mohl být schopen vraždy.“

Byl z nich nejpomalejší a nejméně bystrý a úspěšný, snad si myslel, že jím v duchu pohrdají, a nemohl to snést. Pak si můj tatínek vzal dívku, s kterou se Meredith chtěl sám oženit. A otec byl slavný a bohatý. A Meredith se zabýval výrobou různých jedovatých lektvarů. Možná že jenom předstíral, že mu někdo jed ukradl, aby odvrátil podezření od sebe. Ale je pravděpodobné, že jej vzal sám. Možná že by měl rozkoš z toho, kdyby Karolínu pověsili – protože ho kdysi odmrštila. Připadá mi, víte, trochu podezřelý, jak tady stále zdůrazňuje, že lidé často dělají to, co by byl od nich nikdo nečekal.

Co když přitom myslel na sebe?“

Hercule Poirot řekl:

„Máte pravdu aspoň v jedné věci – nepředpokládáte, že všechno, co tu bylo napsáno, je pravda. Někdo z těch pěti mohl úmyslně popsat události tak, aby nás svedl z cesty.“

„Ano, ano, nepouštěla jsem tu možnost ze zřetele.“

„Máte ještě nějaký nápad?“

Karla se zvolna přiznávala:

„Víte, dřív než jsem si přečetla, co napsala, nevyučovala jsem z podezření ani slečnu Williamsovou. Byla by přišla o místo, kdyby Angela odjela do ústavu. A kdyby byl Amylas náhle zemřel, byla by Angela asi vůbec nikam neodjela. Když by se nebylo ovšem přišlo na to, že nezemřel přirozenou smrtí – což by se bylo mohlo lehce stát, kdyby si byl Meredith nepovšiml, že mu zmizel koniín. Přečetla jsem si ve slovníku všechno o koniínu – nezanechává žádné typické posmrtné příznaky. Bylo by se mohlo soudit na mrtvici nebo na sluneční úžeh. Víím, že ztratit místo se nezdá postačujícím důvodem k vraždě. Ale kolik vražd už bylo spácháno pro směšně nepatrné příčiny! A pro malé peněžní částky. Stárnoucí a snad už ne dost schopná vychovatelka by byla snadno mohla ztratit hlavu z obavy před budoucností bez zaměstnání! Jak říkám, tehdy mi mimo jiné napadlo také tohle, než jsem si ovšem přečetla, co slečna Williamsová napsala. Ale nyní vidím, že je docela jiná – ani trochu neschopná nebo bezmocná...“

„Naopak. Je stále velmi zdatná a duševně svěží a velmi inteligentní.“

„Věřím. Je to ze všeho vidět. A zdá se taky naprosto věrohodná. To je to, co mne tak odstrašilo. Však to dobře víte a dobře mi rozumíte. Vám na tom ovšem nezáleží. Vy jste stále zdůrazňoval, že chcete vypátrat pravdu. Nyní jsme ji tedy vypátrali! Slečna Williamsová správně říká, že nemá smysl zakládat život na lži jen proto, že je příjemnější jí uvěřit.“

Dobře tedy – snesu tuto nelítostnou pravdu. Moje matka nebyla nevinná! Napsala mi ten dopis, protože byla slabá a nešťastná a chtěla mi ušetřit bolest. Neodsuzuji ji. Možná že bych na jejím místě cítila stejně. Nevím, jak člověka změní vězení. A neviním ji za to, co udělala – jestli žárlila tak strašně na mého otce, snad si nemohla pomoci. Umím částečně pochopit tatínka. Překypoval životem – a tak divoce toužil po všech jeho darech... Také on si nemohl pomoci, byl prostě takový. A byl velký umělec. Myslím, že tím se dá mnoho omluvit.“

Obrátila svou hořící, vzrušenou tvář k Herculu Poirotovi a vysunula kupředu svou energickou bradu.

Hercule Poirot se jí zeptal:

„Jste tedy – jste tedy uspokojena?“

„Uspokojena?!“ opakovala Karla Lemarchantová a hlas se jí zlomil.

Poirot se k ní naklonil a poklepal jí otcovsky na rameno.

„Poslouchejte,“ pravil, „házíte flintu do žita v okamžiku, kdy je jí nejvíc zapotřebí. V okamžiku, kdy já, Hercule Poirot, začínám jasně vidět, co se skutečně stalo.“

Karla Lemarchantová se na něho podívala udiveně. Potom pravila:

„Slečna Williamsová měla velmi ráda mou matku. Viděla ji – vlastníma očima –, jak předstírá důkaz o sebevraždě.“

Věříte-li tomu, co říká...“

Hercule Poirot se zvedl. Prohlásil:

„Právě proto, že slečna Williamsová viděla vaši matku tisknout mrtvé prsty Amyase Crala na láhev – podotýkám znovu: na láhev – právě proto víím s nevyvratitelnou jistotou, že vaše matka svého muže nezavraždila!“

Pokynul několikrát hlavou a vyšel z pokoje. Karla se za ním dívala s vytřeštěnými očima.

POIROT KLADE PĚT OTÁZEK

1

„Nuže, pane Poirote?“

Hlas Filipa Blaka zněl netrpělivě.

„Musím vám poděkovat za váš skvělý a jasný popis Drakovy tragédie,“ pravil Poirot.

Filip Blake vypadal trochu rozpačitě.

„To je od vás laskavé,“ zamumlal. „Sám jsem se divil, jak mnoho jsem si pamatoval, když jsem se dal do vzpomínání.“

„Vaše vypravování bylo neobyčejně zajímavé, ale přesto jste tam cosi vynechal, že?“

„Vynechal?“ Filip Blake sraštil obočí.

„Váš popis událostí,“ pravil Hercule Poirot, „nebyl, abych tak řekl, zcela upřímný.“ A pokračoval drsnějším

tónem.

„Dozvěděl jsem se, pane Blaku, že jedné noci onoho léta byla paní Cralová spatřena, jak vychází z vaší ložnice ve velmi pozdní hodině.“

Ticho, které nastalo, bylo přerušováno jen těžkým Blakovým oddychováním. Konečně ze sebe vyrazil:

„Kdo vám to povídal?“

Hercule Poirot zavrtěl hlavou: „Na tom nesejde. Důležité je pouze, že to vím.“

Zase nastala pomlka v rozhovoru. Filip Blake zřejmě přemýšlel. Nakonec se však přece rozhodl promluvit.

„Zdá se, že jste se nějakou náhodou dopátral čistě soukromé záležitosti,“ řekl. „Přiznávám, že se to nesrovnává s tím, co jsem vám napsal. Ale je to jenom zdánlivé. Jak vidím, jsem nyní nucen vám říci pravdu.“

Choval jsem skutečně nepřátelské pocity vůči Karolíně Cralové. Současně však jsem k ní byl vždycky tělesně velmi přitahován. Možná že moje animozita vůči ní se vyvinula právě z tohoto důvodu. Nenáviděl jsem moc, kterou mne ovládala, a snažil jsem se utlumit její přitažlivost tím, že jsem na ní stále nacházel nějaké chyby. Rozumějte, neměl jsem ji nikdy rád. Ale bylo by pro mne bývalo snadné se do ní kdykoli zamilovat. Jako chlapec jsem ji miloval, ale ona si mne ani nevšimla. Nedovedl jsem jí to odpustit.

Když Amyas ztratil úplně hlavu pro Elsu Greerovou, nastala pro mne vhodná příležitost. Aniž jsem to měl v úmyslu, najednou jsem začal Karolíně vyznávat lásku. Řekla docela klidně: „Ano, vždycky jsem to věděla.“ Jak drzé sebevědomí měla ta žena!

Věděl jsem ovšem, že mě nemiluje, ale viděl jsem, že je roz-trpčena a rozlícenostněna Amyasovým blázněním. V takové náladě lze ženy nejsnáze získat. Slíbila, že ke mně v noci přijde.

„A přišla.“

Blake se odmlčel. Pak ze sebe obtížně soukal:

„Přišla do mého pokoje. A pak – když jsem ji objal – mi chladně řekla, že si to rozmyslila. Že to nejde. Že je ženou jediného muže. Že zůstane Amyasovi věrna, ať se děje cokoli.“

Přiznala, že se vůči mně špatně zachovala, ale tvrdila, že si nemůže pomoci. Prosila mne, abych jí to odpustil.

A odešla. Odešla! Divíte se, pane Poirote, že moje nenávist k ní se zestonásobila? Divíte se, že jsem jí nikdy neodpustil?

Ani to, jak mne urazila – ani to, že mi zabila přítele, kterého jsem na světě nejvíce miloval!“

Filip Blake, chvěje se po celém těle, prudce vykřikl:

„Nechci o tom mluvit, slyšíte! Tady máte odpověď na svou otázku a už jděte! Jděte! A nikdy se už o tom přede mnou nezmiňujte!“

2

„Rád bych se dověděl, v jakém pořadí vycházeli tehdy vaši hosté z laboratoře.“

„Ale, drahý pane Poirote,“ bránil se Meredith Blake, „po šestnácti letech! Jak bych si to proboha mohl pamatovat?“

Řekl jsem vám už, že Karolína odcházela poslední.“

„Jste si tím jist?“

„Ano – alespoň – myslím, že to tak bylo.“

„Pojďme tam nyní spolu. Víte, musíme to vědět naprosto určitě.“

Stále ještě protestuje, vedl ho Meredith do laboratoře.

Otevřel zamčené dveře a rozevřel okenice.

Poirot k němu promluvil hlasem, který nepřipouštěl odmůvy.

„Podívejte se, milý příteli. Představte si, že jste právě ukázal svým hostům své zajímavé bylinné lektvary.“

A teď zavřete oči a přemýšlejte!“

Meredith to poslušně udělal. Poirot vytáhl z kapsy kapesník a jemně jím přitom sem tam zamával. Blakovi se zachvěly chřípě a zašeptal:

„Ano, ano – je to zvláštní, jak se mi všechno vybavuje.“

Karolína měla tehdy šaty světle kávové barvy. Filip vypadal unuděně... Pokládal vždycky mého koníčka za nesmysl.“

„Představte si nyní,“ řekl Poirot, „jak se všichni chystáte odejít z laboratoře do knihovny, kde jim chcete přečíst popis Sokratovy smrti. Kdo vyšel první – vy?“

„Ano, ano, Elsa a já. Prošla dveřmi a já šel vzápětí za ní.“

Hovořili jsme. Stál jsem tam a čekal na ostatní, abych mohl zase zavřít dveře. Filip – ano, Filip vycházel

za mnou s Angelou. Ptala se ho, zda je v Londýně také taková síť podzemních kanálů jako v Paříži. I na to si vzpomínám. Šli halou napřed, Amyas šel za nimi. Já tam stále ještě čekal – na Karolínu.“

„Jste si tedy nyní úplně jist, že Karolína se zdržela v místnosti za ostatními. Viděl jste, co tam dělá?“ Blake zavrtěl hlavou.

„Ne, stál jsem zády k pokoji. Vypravoval jsem Else – asi jsem ji tím otravoval – že některé byliny se mají podle starých pověr trhat za úplňku. A pak vyšla Karolína – trochu udýchaně – a já jsem laboratoř zamkl.“ Zarazil se a pohlédl na Poirota, který právě zastrkoval do kapsy kapesník. Meredith pohoršeně vtáhl vzduch a pomyslel si: „Tihle cizinci! Muž – a užívá voňavky!“ A nahlas řekl:

„Jsem si téměř jist, že jsme vycházeli z pokoje v tomto pořadí: Elsa, já, Filip, Angela a Karolína. Pomůže vám to v něčem?“

„Souhlasí to, všechno to souhlasí...“ řekl Poirot. „Poslyšte.

Chci tady uspořádat jakousi schůzku. Doufám, že vám to nebude dělat potíže...“

3

„Nuže?“

Elsa Dittishamová to pronesla takřka s dětskou zvědavostí.

„Chci se vás na něco zeptat, madame.“

„Prosím.“

„Když bylo po všem – po soudním přelíčení totiž – nepožádal vás Meredith o ruku?“

Elsa se na něho udiveně podívala. Pak jí kmitl tváří pohrdavý a znuděný výraz.

„Ano – požádal. Proč –?“

„Překvapilo vás to?“

„Překvapilo? Nepamatuji se již.“

„Co jste mu odpověděla?“

Elsa se usmála.

„Co myslíte, že jsem mu mohla říci? Po Amyasovi – Meredith? Bylo by to prostě směšné! Byla to od něho hloupost!“

„Nebyl nikdy moc chytrý.“

Náhle se usmála.

„Víte, chtěl mě ochraňovat – chtěl „se o mne starat“ – jak se vyjádřil. Myslel si jako všichni ostatní, že tento proces byl pro mne strašnou zkouškou. Ti reportéři! A ty davy zvědavců! A všechna ta špína, kterou po mně házeli!“

Zachmuřila se na chvíli. Pak řekla: „Chudák Meredith!“

Takový hlupák!“ A zase se zasmála.

4

Hercule Poirot se znovu střetl s bystrým a pronikavým pohledem slečny Williamsové a opět pocítil, jak z něho padají léta, až se stal zase malým polekaným chlapečkem.

Rád by se jí na něco zeptal, vysvětloval uctivě.

Slečna Williamsová projevila ochotu ho vyslechnout.

Poirot řekl zvolna, vybíraje pečlivě výrazy:

„Angela Warrenová byla v útlém věku poraněna. Mám ve svých poznámkách dvojí narážku na tento případ. V jedné z nich se říká, že ji pani Cralová uhodila těžítkem. V druhé se mluví o sochoru. Která z těch dvou verzí je správná?“

„Nikdy jsem neslyšela o sochoru. Bylo to těžítko.“

„Od koho jste poprvé uslyšela o té události?“

„Od Angely. Vypravovala mi to sama brzo po mém příchodu.“

„Nevíte přesně jak?“

„Dotkla se jizvy a pravila: To mi udělala Karolína, když jsem byla miminko. Hodila po mně těžítkem. Ale, prosím vás, nikdy se o tom před ní nezmiňujte, vždycky ji to hrozně rozčílí!“

„Paní Cralová se o tom před vámi nikdy sama nezmiňovala?“

„Jenom nepřímo. Předpokládala, že o tom vím. Vzpomínám, že jednou podotkla: Víím, že si myslíte, že Angelu rozmazluji, ale mám stále pocit, že jí nikdy nemohu dost nahradit, čím jsem se na ní provinila. A při jiné příležitosti řekla: Vědět, že jste někoho zmrzačil, je nejtěžší břemeno, které může člověk vláčet

životem.“

„Děkuji vám, slečno Williamsová. To je vše, co jsem si přál vědět.“

Cecilie Williamsová řekla ostře:

„Nerozumím vám, pane Poirote. Ukázal jste Karle moje vylíčení oné tragédie?“

Poirot přikývl.

„A přesto stále ještě...“ zarazila se.

„Uvažujte chvílečku,“ řekl Poirot. „Kdybyste šla kolem prodavače ryb a viděla na jeho pultě vyloženo dvanáct ryb, předpokládala byste, že jsou to všechno skutečné ryby, vidíte?“

Ale přesto by mezi nimi mohla být jedna vycpaná.“

Slečna Williamsová zhurta odpověděla:

„Bylo by to nanejvýš nepravděpodobné – a vůbec...“

„Ach ano, nanejvýš nepravděpodobné, ale ne nemožné.“

Stalo se to už. Jeden můj známý položil kdysi vycpanou rybu na takový pult, aby ji srovnal se skutečnými. (Byl vycpavačem zvíře, rozumíte.) A kdybyste viděla v prosinci někde v salóně vázu s nějakými květinami z tropů, řekla byste, že jsou umělé – ale mohly by být přesto pravé – dovezené letadlem.“

„Co mají tyhle nesmysly znamenat?“ zeptala se slečna Williamsová.

„Dokázat vám, že vidíme věci opravdu jenom zrakem svého rozumu...“

5

Poirot zvolnil poněkud krok, když se blížil k bloku domů proti Regent's Parku.

Vlastně když všechno uvážil, neměl se Angely Warrenové na co ptát. Jediná otázka, kterou by jí byl rád položil, může počkat...

Ne, byla to jenom jeho nezřízená vášeň pro pořádek a symetrii, která ho sem přivedla. Pět osob – tedy také pět otázek! Tak to má být! Všechno se tím pěkně zaokrouhlí!

Nu – však ho něco napadne.

Angela Warrenová ho přivítala se žhavým zájmem.

„Vypátral jste něco? Dospěl jste k cíli?“

Poirot zvolna zakýval hlavou a vypadal přitom jako porce-lánový Buddha. Řekl:

„Aspoň jsem udělal značný pokrok.“

„Filip Blake?“ Bylo to něco mezi otázkou a konstatováním.

„Mademoiselle, dovolte, abych o tom dosud pomlčel. Ještě nenastal pravý okamžik. Ale přicházím vás požádat, abyste byla tak laskavá a přijela do Handcross Manoru. Ostatní již přislíbili.“

Svrážila poněkud obočí:

„Co zamýšlíte? Chcete rekonstruovat něco, co se událo před šestnácti lety?“

„Snad se na to pouze podívat z jasnějšího hlediska. Přijedete?“

Angela Warrenová řekla zvolna:

„Ach ano, přijedu. Bude zajímavé spatřit je zase všechny!“

Uvidím je asi nyní z jasnějšího hlediska, jak tomu říkáte, než z jakého jsem je mohla vidět tehdy.“

„A přinesete s sebou dopis, který jste mi minule ukázala?“

Angela Warrenová se zachmuřila.

„Ten dopis je jenom pro mne. Ukázala jsem jej vám, protože jsem pro to měla vážné důvody, ale nemám v úmyslu dovolit, aby jej četli cizí a lhostejní lidé.“

„Ale dáte si v tom ode mne poradit?“

„Naprosto ne. Přinesu dopis s sebou, ale budu jednat podle svého vlastního úsudku, jež si troufám považovat za stejně dobrý, jako je váš.“

„Dovolíte, abych vám položil nepatrnou otázku?“

„Oč jde?“

„Těsně před onou tragédií jste četla Hugovy Ubožáky, že ano?“

Angela na něho pohlédla s údivem. Potom řekla:

„Myslím, že ano – ach ano, četla jsem je,“ podívala se na něho s upřímnou zvědavostí. „Jak to víte?“

„Chci vám pouze dokázat, mademoiselle, že i v tak nedůležitých maličkostech jsem cosi jako čaroděj. Jsou věci, které vím, i když mi je nikdo neřekl.“

REKONSTRUKCE

Odpolední slunce ozařovalo laboratoř v Handcross Manor.

Několik křesel a sedátko, které sem byly narychlo postaveny, spíše zdůrazňovaly zatuchlou prázdnotu, než ji zabydlovaly.

Poněkud rozpačitě a popotahuje se za knír hovořil Meredith Blake svým roztěkaným způsobem s Karlou Lemarchantovou.

Mezi řečí prohodil: „Jste, má drahá, velmi podobná své matce – podobná i nepodobná!“

„V čem se jí podobám a v čem jsem jiná?“ zeptala se ho Karla.

„Máte její zbarvení a její pohyby, ale jste – nevím, jak to vyjádřit – jste jaksi životnější, než byla ona.“

Filip Blake se zamračeně díval z okna a bubnoval netrpělivě na sklo.

„Jaký smysl má tahle komedie? Takové krásné sobotní odpoledne...“

Hercule Poirot ho spěchal uchvácholit.

„Ach, upřímně se vám omlouvám – vím, že je to neodpustitelný hřích vás připravit o golf. Mais voyons, monsieur Blake, jde přece o dceru vašeho nejlepšího přítele. A pro ni jste jistě ochoten něco obětovat, že ano?“

Sluha ohlašoval: „Slečna Warrenová.“

Meredith jí šel vstříc, aby ji uvítal. „Je to od vás velmi hezké, Angelo,“ řekl, „že nám věnujete svůj vzácný čas. Víím, jak jste zaměstnána.“

Přivedl ji k oknu.

„Haló, teto Angelo,“ zvolala Karla, „četla jsem dnes tvůj článek v The Times. Je báječné mít tak slavnou příbuznou.“

Ukázala na vysokého mladého muže s širokými čelistmi a s pevným pohledem šedých očí.

„To je Jan Rattery. On a já – doufáme – že se vezmeme.“

Angela Warrenová řekla: „Oh – nevěděla jsem...“

Meredith šel vstříc nové příchozí.

„Vítám vás, slečno Williamsová, po těch dlouhých letech, kdy jsme se neviděli.“

Stará vychovatelka, hubená, křehká, ale nezlomná, popošla do pokoje. Pohlédla zpytavě na Poirota a pak utkvěla zrakem na vysokém mladém muži.

Angela Warrenová k ní přistoupila a řekla s úsměvem:

„Připadám si zase jako školačka.“

„Jsem na vás velmi hrdá, má drahá,“ řekla slečna Williamsová. „Děláte mi čest! Tohle je Karla, že?“

Nepamatuje se asi na mne. Byla tehdy ještě příliš malá...“

Filip Blake mrzutě zamručel: „Co to má, k čertu, znamenat? Nikdo mi neřekl, že...“

„Nazval bych to výlet do minulosti,“ řekl Hercule Poirot.

„Nesednete si? Budeme aspoň připraveni, až se dostaví poslední host. Až přijde, můžeme se dát do – vyvolávání duchů.“

Filip Blake zvolal: „Co je to za bláznivý nesmysl? Nechcete snad uspořádat nějakou seanci?“

„Ne, ne! Probereme jenom některé události, které se přihodily před mnoha lety – pohovoříme si o nich a možná že uvidíme jasněji, jak spolu souvisely. Nebojte se, naši duchové se nezhmotní!“

Filip Blake zabručel: „Absurdní vrtochy!“ – ale zarazil se, neboť se dveře právě znovu otevřely a sluha ohlašoval:

„Lady Dittishamová.“

Elsa Dittishamová vešla s oním nádechem znučenosti a smělého sebevědomí, který byl pro ni tak příznačný. Usmála se trochu na Meredith, pohlédla chladně na Angelu a na Filipa a přešla ke křeslu u okna, které stálo poněkud dál od ostatních. Uvolnila si bohaté světlé kožíšiny, které měla kolem krku, a nechala je klesnout na opěradlo. Rozhlédla se pokojem a spočinula na Karle, která si ji také prohlížela; toužila poznat, jak vypadá žena, která tak rozvrátila osudy jejích rodičů.

V Karlině mladé, vážné tváři nebyla nenávist, jenom zvědavý zájem.

„Lituji, že jsem se opozdila, pane Poirote,“ řekla Elsa.

„Je od vás velmi laskavé, že jste přišla,“ uklonil se Poirot.

Cecílie Williamsová téměř neslyšně pohrdavě zasykla. Elsa se střetla s odporem v jejím pohledu, ale bylo jí to zřejmě dokonale lhostejné.

„Vás bych nepoznala, Angelo,“ prohodila Elsa k slečně Warrenové. „Jak je to dlouho? šestnáct let?“

Hercule se rychle chopil příležitosti.

„Ano, již šestnáct let uplynulo od událostí, o nichž si pohovoříme, ale dovolte, abych vám napřed řekl, proč jsme se tu sešli.“

A několika prostými slovy vylíčil, jak se na něho Karla obrátila a jak se ujal svého úkolu.

Mluvil rychle, nevšímaje si stahující se bouře na Filipově obličeji ani pohoršeného a odsuzujícího výrazu Meredithova.

„Přijal jsem tento těžký úkol a dal jsem se do práce, abych odkryl – pravdu.“

Karla Lemarchantová, schoulená do hlubokého křesla, slyšela Poirotova slova nejasně a jako z dálky. Stíníc si oči rukou, studovala potajmu patero tváří. Mohl někdo z těch pěti spáchat vraždu? Exotická Elsa, brunátný Filip Blake, drahý, vlídný, mírný Meredith, tuhá, přísná vychovatelka, chladná, učená a zdatná Angela Warrenová?

Mohla by si – kdyby se sebevíc snažila – představit někoho z nich, jak zabíjí? Ano, možná – ale byl by to docela jiný druh vraždy. Mohla by si představit Filipa Blaka, jak v záchvatu zuřivosti počne škrtit nějakou ženu – ano, takhle by se mohl stát vrahem... A mohla si představit Meredith Blaka, jak míří na zloděje revolverem – a nešťastnou náhodou stiskne kohoutek... A mohla si představit Angelu Warrenovou také s revolverem, z něhož vystřelí, ale ne nešťastnou náhodou.

Věcně a neosobně – kdyby na tom záleželo bezpečí výpravy, za niž je odpovědná. A mohla si představit Elsu v nějakém fantastickém hradě, jak ze svého lůžka, pokrytého orientálními tkaninami, zavelí někomu: „Vhoďte toho bídíka do hradního příkopu!“ Samé divoké představy – ale ani při nejbáznivější fantazii si nemohla představit slečnu Williamsovou, jak někoho připravuje o život. A nefantastičtější obraz ze všeho:

„Zabila jste někdy někoho, slečno Williamsová?“

„Pokračujte ve svém početném úkolu, Karlo, a neptejte se tak pošetile. Zabíjet je velký hřích.“

Karla si pomyslila: Musím přestat myslet na takové nesmysly – vždyť je to choromyslné – a dávat raději pozor, co říká ten malý Francouz, který tvrdí, že už všechno ví.

„To byl tedy můj úkol,“ pokračoval Poirot, „dát jaksi zpáteční rychlost, vrátit se do minulosti clonou předešlých let a objevit, co se tehdy vlastně událo.“

Filip Blake vybuchl: „Všichni víme, co se událo! Předstírat něco jiného je podvod – nic než obyčejný podvod.“

Taháte z Karly Lemarchantové peníze pod šalebnými zá-minkami.“

Poirot si nepopřál rozzuřit se. Spolkl zatím urážku a řekl klidně:

„Říkáte, že všichni víme, co se událo. Mluvíte bez rozmyšlení. Přijatý názor nemusí být ještě nezbytně správný.“

Například přijatý názor na váš vztah ke Karolíně Cralové je, že jste ji nenáviděl. Ale každý, kdo má za mák smysl pro psychologii, může ihned postřehnout, že pravdou je pravý opak. Vzpouzel jste se této citové skutečnosti a snažil jste se nad ní zvítězit tím, že jste si ustavičně připomínal Karolíniny chyby a stále jste dokazoval, že ji nemáte rád. Podobně – ač v opačném smyslu – tomu bylo u pana Meredith Blaka, jehož odvěká tradiční oddanost ke Karolíně byla obecně známa. Ve svém popisu tragédie v rodině Cralových líčí sám sebe jako někoho, kdo trpěl Cralovým chováním vůči Karolíně, ale stačí číst pečlivě mezi řádky, abyste poznali, že celoživotní oddanost zvolna vybledla a že myšlenky a obavy Meredith Blaka se počaly otáčet kolem mladé a krásné Elsy Greerové.“

Meredith zamumlal cosi nesrozumitelného a lady Dittishamová se usmála.

Poirot pokračoval:

„Zmiňuji se o těchto věcech jenom jako o příkladech, ačkoli mají také svůj význam pro vývoj událostí.“

Nuže tedy, vydal jsem se na cestu do minulosti, abych se dozvěděl o oné tragédii vše, co jsem se mohl dozvědět. Mluvil jsem s obhájcem Karolíny Cralové, se státním zástupcem, se starým právním zástupcem rodiny Cralových, který byl důvěrně zasvěcen do jejich poměrů, s koncipientem, který byl u soudu po dobu procesu, s policejním úředníkem, který případ vyšetřoval – a konečně s pěti očitými svědky, kteří byli s Cralovými v době, kdy se všechno odehrálo. A ze všech těch různých výpovědí jsem si sestavil obraz – nebo spíše jakousi mozaiku ženy, která hrála v tomto dramatu hlavní úlohu. A zjistil jsem toto:

Že Karolína Cralová nikdy netvrdila, že je nevinná (kromě v onom dopise své dceři).

Že Karolína Cralová nejevila strach, když se octla na lavici obžalovaných, že se naopak chovala bez zájmu a přímo pora-ženecky. Že byla ve vězení klidná a vyrovnaná. Že v psaní, které napsala bezprostředně po rozsudku své sestře, projevila smíření s osudem, který ji stihl. A přitom podle názoru všech, s nimiž jsem mluvil (s jednou jedinou výjimkou), Karolína Cralová byla vinna.“

Filip Blake přikývl: „Ovšemže byla!“

Hercule Poirot pokračoval:

„Ale nebylo na mně, abych přijal mínění druhých. Musel jsem si je vytvořit samostatně. Musel jsem prozkoumat jednotlivé údaje a přesvědčit se, jak se srovnávají s psychologií osob tohoto dramatu.“

Prostudoval jsem pečlivě soudní zápisky a přiměl pět lidí, kteří byli svědky tragédie, aby mi o ní napsali své vzpomínky. Byl to pro mne velmi cenný materiál, neboť jsem v nich našel, co mi policejní zápisky

nemohly dát:

a) popis rozhovorů a drobných příhod, které soud nepovažoval za důležité, b) názory jednotlivců o tom, jak Karolína Cralová cítila nebo uvažovala (což zákon jako svědectví nepřipouští), c) určité údaje, které byly policii úmyslně zamlčeny.

Dostal jsem se konečně tak daleko, že jsem mohl případ posoudit samostatně. Nebylo sporu o tom, že Karolína Cralová měla všechny důvody k vraždě. Milovala svého muže – a ten veřejně prohlásil, že ji chce opustit kvůli jiné ženě – a trpěla podle vlastního přiznání palčivou žárlivostí.

Kromě důvodů tu byly i prostředky k vraždě; v její zásuvce se našla lahvička od Voňavky, v níž byly zjištěny stopy po koniinu. Na lahvičce nebyly jiné otisky prstů než její. Při výslechu přiznala, že jed vzala v laboratoři – v místnosti, kde jsme se dnes všichni sešli. Také na láhvi koniinu v laboratoři se našly její otisky prstů. Vyptával jsem se pana Mereditha Blaka, v jakém pořadí vycházeli jeho hosté z pokoje, protože jsem považoval za vyloučeno, aby se mohl někdo zmocnit jedu v přítomnosti ostatních. Hosté vyšli takto: Elsa Greerová, Meredith Blake, Angela Warrenová a Filip Blake, Amylas Crale a poslední Karolína Cralová. Kromě toho byl pan Meredith obrácen zády k místnosti a nemohl pozorovat, co se děje uvnitř. Pani Cralová měla příležitost přelít jed do lahvičky a nepochybuji, že koniin skutečně vzala. Dostalo se mi i nepřímého potvrzení tohoto faktu, když mi nedávno vypravoval pan Meredith Blake: „Vzpomínám si, jak jsem tady stál a cítil oknem vůni jasmínu.“ Ale tehdy bylo září a jasmín před oknem byl už dávno a dávno odkvetlý. Před domem je keř obyčejného jasmínu, který kvete v červnu.

Ale lahvička nalezená v zásuvce paní Cralové byla původně naplněna jasmínovou voňavkou. Považuji tedy za jisté, že paní Cralová, když se odhodlala ukrást koniin, vyprázdnila napřed pokradmu lahvičku voňavky ze své kabelky.

Vyzkoušel jsem to při své druhé návštěvě, když jsem požádal pana Blaka, aby zavřel oči a aby se snažil vzpomenout si, v jakém pořádku tenkrát jeho hosté vycházeli. Závan jasmínové voňavky z mého kapesníku povzbudil tehdy okamžitě jeho paměť – jsme totiž všichni ovlivňováni čichovými vjemy víc, než si uvědomujeme.

Přicházíme tedy k ránu onoho osudného dne. Dosud jsou všechny údaje naprosto nesporné: náhlé prohlášení slečny Greerové, že ona a pan Crale pomýšlejí na sňatek, Amyasovo potvrzení, že tomu tak je, i Karolínino hluboké zoufalství.

Žádná z těchto skutečností není ověřena svědectvím pouze jediné osoby. Tohoto osudného rána dochází k výstupu mezi manžely. Bylo slyšet, jak Karolína Cralová trpce pronáší:

„Ty a ty tvoje ženské!“ a konečně říká: „Jednou tě zabiju!“

Filip Blake zaslechl tato slova v hale a slečna Greerová je slyšela na terase otevřeným oknem knihovny.

Dále prý slečna Greerová slyšela, jak Amyas domlouvá své ženě, aby byla rozumná, a jak mu paní Cralová odpovídá: „Než bych tě nechala té dívce – raději tě zabiju.“ Brzo nato Amyas Crale vychází z domu a rázně vyzývá Elsu, aby s ním šla dolů do zahrady a seděla mu modelem. Elsa si jde pro svět a odchází s ním.

Až potud je psychologicky všechno naprosto pochopitelné.

Každý se chová, jak bychom to od něho mohli očekávat. Ale nyní přicházíme k něčemu, co nesouhlasí. Meredith Blake objevil ztrátu koniinu, telefonoval bratrovi, sešli se na pobřeží a jdou kolem zahrady, kde Karolína Cralová rozmlouvá se svým manželem o Angelině odjezdu do ústavu. Tento údaj mě velmi zarazil. Muž a žena mají spolu krvavou hádku, která skončí tím, že mu žena vyhrožuje vraždou – a za dvacet minut za ním sejde dolů a začne mluvit o běžných domácích starostech.“

Poirot se otočil na Mereditha Blaka.

„Vypisujete ve svém vypravování úryvek rozhovoru, který jste zaslechl. Zněl: Všechno je rozhodnuto – sám se postarám, aby si sbalila, – nemýlím-li se.“

Meredith Blake odpověděl: „Ano, řekl něco podobného.“

Poirot se obrátil k Filipovi.

„Také se na to pamatujete?“

Filip Blake svraštil obočí.

„Vybavuje se mi to – teď, když jste mi to připomněl.“

Mluvil se tehdy něco o nějakém balení.“

„Řekl to pan Crale – nebo paní Cralová?“

„Amyas. Karolína jenom podotkla, že to bude krutá rána pro tu dívku. Ale co na tom záleží, prosím vás? Všichni jsme věděli, že má Angela za pár dní odjet.“

„Nepochopil jste, kam mířím,“ odvětil Poirot. „Proč by se Amyas Crale měl starat o Angelinu zavazadla? Proč právě on? Byla tu přece paní Cralová a slečna Williamsová a služebné. Ty se starají o takové věci –

ne hlava rodiny, zvlášť když je to ještě k tomu kumštýř!“

Filip Blake netrpělivě zabručel:

„Co se jde na takové hlouposti! Nemá to nic společného se zločinem.“

„Myslíte, že ne? Pro mne naopak to bylo východisko. A hned nato přišla druhá nesrovnalost. Paní Cralová, zoufalá žena s krvácejícím srdcem, která před chvílí svému muži vyhrožovala a která zřejmě pomýšlí na sebevraždu nebo na vraždu, se teď přátelsky nabídne, že svému manželovi přinese láhev chlazeného piva.“

Meredith Blake váhavě podotkl: „Na tom není nic divného, když ho zamýšlela otrávit. Je docela přirozené, že se tak zachová. Že se bude přetvařovat.“

„Myslíte? Jed už si připravila a je rozhodnuta muže otrávit.“

Ale Amyas Crale má v zahradě vždycky zásobu několika lahví.

Má-li za mák chytrosti, naleje přece jed do některé z těchto lahví, když ji nikdo neuvidí.“

„To nemohla udělat,“ namítl Meredith Blake. „Byl by jej třeba vypil někdo jiný.“

„Jenom Elsa Greerová. A nechcete přece tvrdit, když se Karolína Cralová odhodlala zavraždit svého manžela, že by si dělala výčitky, kdyby zabila také svou sokyni? Ale nepřeme se o tohle a zabývejme se fakty. Karolína Cralová slíbí Amyasovi pivo, odchází nahoru, vezme láhev ze zimní zahrady, změněné v jakýsi vinný sklep, a nese mu ji dolů.“

Naleje pivo, podá mu sklenici, kterou Amyas vypije a podotkne: „Všechno má dnes nějakou odpornou příchut.“

Paní Cralová se vrátí domů, obědvá a chová se jako obvykle. Vypadá pouze trochu ustarané a rozpačité. To nám nijak nepomáhá. Protože nikde není psáno, že se vrahové mají chovat tak nebo onak. Někteří jsou chladnokrevní, jiní vzrušení.

Po obědě znovu odchází do zahrady. Objeví, že její muž je mrtev, a chová se, jak se lidé za takových okolností obvykle chovají. Projeví pohnutí a pošle vychovatelku zatelefonovat pro lékaře. Nyní přicházíme k něčemu, co dosud nebylo známo.“ Pan Poirot se obrátil k slečně Williamsové. „Dovolíte, abych...“

Slečna Williamsová trochu pobledla. „Nezavázala jsem vás k mlčení,“ řekla.

Klidně, ale výrazně vypravoval Poirot, co spatřila vychovatelka ve vrátkách k zahradě.

Elsa Dittishamová se zavrtěla. Podívala se upřeně na uvadlou postavičku v hlubokém křesle.

„Tohle že jste viděla?“ zeptala se nevěřícím tónem.

Filip Blake vyskočil.

„Ale to ji definitivně usvědčuje,“ zvolal. „Neodvratně a s konečnou platností!“ křičel vzrušeně.

Poirot na něho mírně pohlédl. „Ne neodvratně,“ řekl.

Angela Warrenová úsečně pronesla: „Nevěřím tomu.“

A v pohledu, který vrhla na vychovatelku, byl nepřátelský záblesk.

Meredith Blake se rozpačitě potahoval za kníry a v tváři se mu zračil údiv a lítost. Pouze slečna Williamsová zůstala klidná. Seděla vzpřímeně v křesle a jen se jí na tvářích objevily červené skvrny.

Řekla: „Ano, to jsem viděla.“

Poirot pravil protáhlym hlasem: „Není tu ovšem jiných důkazů než vaše slova...“

„Než moje slova!“ Pohlédla na něho nezkrtnýma šedýma očima. „Nejsem zvyklá, pane Poirote, aby někdo o mých slovech pochyboval.“

Hercule Poirot se uklonil.

„Nepochybují o nich, slečno Williamsová,“ pravil. „To, co jste viděla, se událo přesně tak, jak jste to vylíčila – a právě to, co jste viděla, mne přesvědčilo, že Karolína Cralová je nevinná – a že vinna být nemůže.“

Vysoký mladý muž s vážnou tváří poprvé promluvil:

„Velmi by mne zajímalo, pane Poirote, jak to myslíte,“ řekl Jan Rattery.

Poirot se k němu obrátil. „Zajisté vám vše vysvětlím.“

Co viděla slečna Williamsová? Že Karolína Cralová pečlivě a úzkostlivě otírá otisky prstů z pивní láhve a přikládá na ni prsty svého mrtvého manžela. Na pивní láhev, podotýkám.

A policie nenašla v láhvi ani stopy po koniinu. V láhvi nikdy žádný jed nebyl! Ale Karolína Cralová to nevěděla!

Ona, která byla odsouzena, že otrávila svého muže, nevěděla, jak byl otráven! Myslela, že jed byl v láhvi!“

Meredith namítl: „Ale proč...“

Poirot ho bleskurychle přerušil.

„Ano – proč? Proč se Karolína Cralová tak zoufale snažila prosadit teorii o sebevraždě? Odpověď je – musí být! – docela prostá. Protože věděla, kdo Crala otrávil, a byla ochotna udělat všechno – a všechno

snést, jen aby na onu osobu nepadl stín podezření.

Nyní už nezbyvá mnoho. Kdo mohla být tato osoba? Byla by Karolína Cralová chránila Filipa Blaka? Nebo Meredith?

Nebo Elsu Greerovou? Nebo Cecílii Williamsovou? Ne – byl jen jeden člověk, jehož by byla kryla stůj co stůj. „Odmlčel se: „Slečno Warrenová, přinesla-li jste s sebou poslední dopis své sestry, přečetl bych jej nyní rád nahlas.“

„Ne,“ řekla Angela.

„Ale, slečno Warrenová...“

Angela povstala. Její hlas zněl chladně jako ocel.

„Chápu úplně, kam míříte. Naznačujete, není-liž pravda, že Amyase jsem zabila já a že to má sestra věděla. Odmítám naprosto toto nařčení.“

„Ten dopis...“ řekl Poirot.

„Ten dopis byl pouze pro mne.“

Poirot pohlédl tam, kde stáli ti dva nejmladší bok po boku.

Karla Lemarchantová pravila: „Prosím tě, teto Angelo, neuděláš, oč tě žádá pan Poirot?“

„Opravdu, Karlo,“ řekla trpce slečna Warrenová, „nemáš trochu smyslu pro slušnost? Byla to tvá matka – ty...“

Karlin hlas zněl jasně a vášnivě:

„Ano, byla to má matka. Proto mám právo to chtít. Mluvím za ni. Chci vědět, co je v tom dopise.“

Angela zvolna vyndávala psaní z kabelky a podala je Poirotovi.

„Kéž bych vám je nikdy nebyla ukázala!“ řekla hořce.

Odvrátila se ode všech, přistoupila k oknu a hleděla Ven.

Zatímco Hercule Poirot četl nahlas poslední dopis Karolíny Cralové, houstly předvečerní stíny v rozích pokoje. Karla měla náhle pocit, že v místnosti je ještě někdo, že nabývá tvaru, naslouchá, dýchá, čeká.

Pomyslí si: Je tady – má maminka je tady s námi. Karolina – Karolína Cralová je tady s námi.

Poirotův hlas zmlkl.

Za chvilinku se však ozval znovu:

„Všichni se zajisté shodujete v tom, že je to prazvláštní dopis. Krásný – opravdu prazvláštní. Neboť je v něm cosi vynecháno – není v něm ani zmínky o tom, že je nevinná.“

Angela Warrenová řekla, aniž otočila hlavu:

„Nebylo toho třeba.“

„Ano, slečno Warrenová. Nebylo toho třeba. Karolína Cralová nemusila říkat své sestře, že je nevinná – protože si byla jista, že to ví – že to ví nad slunce jasněji. Karolína Cralová ji chtěla pouze utěšit a zbavit ji obav – a hlavně odvrátit ji od možné zpovědi. Opakuje znovu a znovu: všechno je v pořádku, drahoušku, všechno je v nejlepším pořádku.“

„Copak nechápete?“ řekla Angela Warrenová. „Chtěla, abych byla šťastna, toť vše.“

„Ano, chtěla, abyste byla šťastna. To je ze všeho jasně patrné. Je to její jediná starost. Má dítě, ale v této chvíli nemyslí na ně – to přišlo až později. Ne, myšlenka na sestru ji celou vyplňuje. Její sestra musí být zbavena strachu, musí mít odvahu k životu, musí být šťastná a úspěšná. A aby jí břímě vděčnosti nebylo příliš těžké, vkládá Karolína do dopisu významnou větu: Každý musí platit své dluhy. Tato věta vše vysvětluje. Vztahuje se zřetelně ke Karolínině stálé bolesti, že kdysi v záchvatu mladického vzteku hodila po své malé sestřičce těžítkem a poznamenala ji nadosmrti. Nyní konečně má příležitost svůj dluh vyrovnat. A je-li to někomu z vás útěchou, řeknu tu přede všemi, že upřímně věřím, že Karolína Cralová, když takto splatila svůj dluh, nabyla většího duševního klidu a vyrovnanosti, než jaké poznala za celý život. Pro tuto víru se jí nemohly dotknout ani útrapy soudního přelíčení, ani rozsudek. Zní to divně, řekneme-li o někom, kdo byl odsouzen pro vraždu, že byl šťasten. Ale uvidíte hned, že tomu tak bylo. Uvažujte o tom, jak z Karolínina hlediska jedno s druhým přesně souvisí a jak jednotlivé příhody do sebe logicky zapadají. Začneme předchozím večerem, kdy se událo něco, co Karolíně připomnělo vlastní bezuzdné mládí. Angela hodila těžítkem po Amyasovi, právě tak jako Karolína před dávnými lety. Angela v zlosti zvolala, že by byla ráda, kdyby Amyas umřel. Načež druhého dne ráno, když Karolína vstoupí do bývalé zimní zahrady, spatří tam Angelu, jak něco kutí s pivní lahví. Vzpomeňte na slova slečny Williamsové. „Byla tam Angela – tvářila se provinile...“ Slečna Williamsová se domnívala, že se tak Angela tváří proto, že jí Utekla za školu, kdežto Karolína, když přistihla sestru s lahví v ruce, vysvětlovala si Angelin provinilý výraz docela jinak. Nezapomeňte, že již předtím Angela nalila nebo nasypala Amyasovi cosi do sklenice. Mohlo to tedy Karolínu snadno napadnout.

Karolína vzala láhev, kterou jí Angela podala, a odešla s ní za mužem. Nalila mu z ní a podala mu

sklenici. A Amyas, když ji do sebe vlije jedním douškem, se ušklíbne a pronese onu významnou větu: „Dnes má všechno nějakou odpornou příchut’.“

Karolínu tehdy ještě nic nenapadá – ale po obědě, když sejde dolů do zahrady a najde muže mrtvého, nepochybuje ani v nejmenším o tom, že byl otráven. Ví, že to neudělala ona. Kdo to tedy udělal? A všechno se jí náhle vybaví v hlavě jako blesk – Angeliny hrozby, Angelina tvář skloněná nad pivem, když ji tam nic netušící přistihly – provinilá – vinná – vinná. Proč to provedlo to dítě? Chtěla se Amyasovi pomstít? Nechtěla ho asi zabít – chtěla jen, aby mu bylo špatně, aby ho taky trochu potrápila. Nebo to udělala kvůli ní?

Dověděla se, že ji chce opustit, a nenáviděla ho za to? Karolína si vzpomněla – och, jak jasně! – na vlastní neukázněné, divoké pocity v Angelině věku. A jenom jedna myšlenka ji posedla: jak Angelu zachránit. Angela měla tu láhev v ruce – jsou na ní jistě otisky jejích prstů. Rychle ji vzala a otřela ji. Jen aby lidé uvěřili, že to byla sebevražda. Jen ať se na láhvi najdou pouze Amyasovy otisky! Snažila se obemknout rukama mrtvého osudnou láhev – namáhala se zoufale, plná strachu, aby ji přitom nikdo nezastihl...

Jakmile dospějeme k tomuto bodu, uvidíme, jak do sebe všechno logicky zapadá. Její stálá úzkost o Angelu, její usilovné přání Angelu odstranit a vzdálit ji od všeho, co se dalo. Její strach, aby Angelu policie příliš podrobně nevyslýchala. A konečně její zoufalý spěch, aby Angelu poslali z Anglie dřív, než dojde k hlavnímu přelíčení. Protože se děsila toho, že se Angela zhroutí a přizná se.“

PRAVDA

Angela Warrenová se zvolna otočila od okna. Její oči, tvrdé a pohrdavé, přelétly všechny tváře, jež se k ní obrátily.

Pravila:

„Vy slepi blázni – vy všichni! Což nechápete, že kdybych to byla udělala, byla bych se ihned přiznala?

Nebyla bych nikdy nechala Karolínu trpět za něco, co jsem spáchala sama!

Nikdy!“

„Ale prováděla jste něco s onou lahví?“ řekl Poirot.

„Já? S lahví?“

„Poslyšte, monsieur,“ Poirot se otočil k Meredithi Blakovi, „píšete tady ve své zprávě, že jste zaslechl v tomto pokoji, který je pod vaší ložnicí, ráno v den zločinu nějaké zvuky.“

Blake přisvědčil.

„Ale to byla pouze kočka.“

„Jak víte, že to byla kočka?“

„Já – já si už nevzpomínám... Ale byla to kočka. Vím to docela určitě. Okno bylo otevřeno jenom natolik, že se jím mohla protáhnout pouze kočka.“

„Ale okno nebylo upevněno v té výši. Tabule se dala volně posunout dolů nebo nahoru. Někdo ji mohl vytáhnout vzhůru a dostat se do místnosti a zase ven.“

„Ano, ale já vím, že to byla kočka.“

„Viděl jste ji?“

Blake byl zmaten a odpovídal pomalu.

„Ne – neviděl jsem ji – ale přece to vím...“

„Povím vám sám, proč jste si tím tak jist. Ale napřed uvažte toto: tehdy ráno mohl někdo přijít k vašemu domu, vniknout do laboratoře, vzít si tam, pro co přišel, a zase se nepozorovaně vytratit. Kdyby byl přišel z Aldenbury, nebyl by to mohl být ani Filip, ani Cralovi. O nich všech přesně víme, co dělali. Zbývá tedy jen Angela Warrenová a slečna Williamsová, která tady byla – sám jste ji potkal. Řekla vám, že se shání po Angele. Angela odešla časně ráno se koupat, ale slečna Williamsová ji neviděla ani ve vodě, ani na pobřeží.

Mohla snadno přeplavat na druhou stranu – později, když se šla koupat s panem Filipem Blakem, také přeplavala na druhý břeh. Věřím, že se sem dostala přes zátoku, vyběhla nahoru k domu, vlezla oknem do laboratoře a vzala si z poličky to, pro co přišla.“

Angela Warrenová řekla: „Nic takového se nestalo – alespoň ne...“

„Aha!“ vyrazil vítězně Poirot. „Vzpomněla jste si! Vypravovala jste mi sama, že jste uzmula – abyste provedla

Amyasovi zlomyslný kousek – ‚kočičí koření‘, jak jste je nazvala...“

„Baldrián! Ovšem,“ vskočil mu prudce do řeči Meredith.

„Znamenitě! To je, proč jste si v duchu tak jist, že ve vašem pokoji byla kočka. Cítil jste slabý, nepříjemný zápach baldriánu – a vaše podvědomí vyvolalo ve vás představu koček.

Kočky se mohou po baldriánu utlouci a vlezou za ním kamkoli.

Baldrián má zvlášť ohavnou příchut' a škodolibá slečna Angela, když vás o něm den předtím slyšela vykládat, si usmyslila, že jej nasype Cralovi do piva, neboť věděla, že Amyas vypije vždycky celou sklenici jedním rázem.“

„Bylo to opravdu právě tehdy?“ pravila užaslá Angela Warrenová. „Pamatuji si přesně, že jsem baldrián vzala.

Ano – a vzpomínám si, že jsem vytahovala pivo z ledničky a že tam náhle přišla Karolína a málem mě nachytala. Ovšem že se na to pamatuji... Ale nikdy jsem tuto vzpomínku nespojovala s oním osudným dnem.“

„A docela přirozeně jste ji s ním nespojovala – protože ve vaší mysli tyto dvě události spolu nijak nesouvisely.

První patřila k vašim uličnickým kouskům – a druhá byla jako výbuch pumy. Tragédie, která sjela jako blesk z čistého nebe do vašeho života a zatlačila ve vaší mysli všechny ostatní příhody do pozadí! Ale já jsem si dobře všiml, že jste řekla, když jste o tom mluvila: „Vzala jsem atd. atd., abych to nasypala Amyasovi do piva.“ A neřekla jste, že jste to skutečně udělala.“

„Ne, protože k tomu nedošlo. Karolína vešla v okamžiku, kdy jsem chtěla otevřít láhev. Ach bože!“ Angela Warrenová téměř vykřikla. „Proto se Karolína domnívala – proto si myslela, že jsem to já!“

Zarazila se a ohlédla se kolem. Potom pronesla klidně svým obvyklým, chladným hlasem: „Vy všichni si to asi také myslíte?“

Odmlčela se a pak pravila: „Já jsem Amyase nezabila.

Nezemřel ani pro nějaký můj nejspíš žert, ani jinak mou vinou. Kdyby tomu tak bylo, nebyla bych nikdy tak podle mlčela.“

Slečna Williamsová řekla zostrá:

„Samozřejmě že ne, má drahá.“ Pohlédla na Poirota. „To si může myslet jenom blázen!“

Hercule Poirot mírně odpověděl:

„Já nejsem blázen a nemyslím si to. Já vím docela přesně, kdo Amyase zavraždil.“

Odmlčel se.

„Je vždycky nebezpečné přejímat úsudky, které se zdají zaručeně správné – a nejsou. Podívejme se zblízka na situaci v Aldenbury. Starou, známou, všední situaci. Dvě ženy a jeden muž. Považujeme za dokázané, že Amyas Crale chce opustit manželku pro tu druhou. Ale nyní vám povím pravdu:

Crale nikdy nic takového nezamýšlel.

Měl již předtím často oplétačky s ženami. Byl po nich posedlý, dokud ho to nepřešlo, ale jeho lásky neměly nikdy dlouhého trvání. Ženy, do nichž se zamiloval, byly obvykle zralé a zkušené – nečekaly od něho mnoho. Ale tentokrát to bylo jiné. Tentokrát nešlo o zralou a zkušenou ženu, nýbrž o dívku. O dívku, která podle slov Karolíny Cralové byla strašně upřímná... Zdála se snad ve svých projevech vychytralá a zkažená, ale v lásce byla dokonale naivní. Protože sama Amyase hluboce a nade všechno milovala, předpokládala, že je to u něho také tak. Že jejich vášeň potrvá celý život. Ani se ho na nic neptala.

Považovala prostě za samozřejmé, že Amyas svou ženu opustí a vezme si ji.

Ale proč ji – zeptáte se – Amyas Crale nevyvedl z bludu?

Moje odpověď zní: obraz! Crale chtěl obraz stůj co stůj dokončit.

Mnohým se to snad zdá neuvěřitelné – ale jen těm, kdo nevědí nic o kumštýřích. A v zásadě jsme už přijali toto vysvětlení. Tak také lépe porozumíme Cralovu rozhovoru s Meredithem. Crale přichází do rozpaků, poklepává Blakovi na rameno a optimisticky ho ujišťuje, že se všechno „vystříbí“.

Neboť Amyasu Cralovi, chápejte, se zdá všechno docela prosté. Maluje obraz a je otravován tím, čemu říká dvě žárlivé bláznivé ženské – ale nepřipustí, aby mu kterákoli z nich překazila to, co pro sebe považuje za nejdůležitější na světě.

Kdyby Else řekl pravdu, bylo by po malování. Ostatně – možná že v prvním milostném zápalu prohodil, že pro ni opustí i Karolínu. Mnozí říkávají takové věci, když jsou zamilováni. Možná však, že pouze mlčky připustil, aby si to myslela. Ať si myslí, co chce! Jen ať je od ní ještě dva tři dny pokoj, aby mu klidně seděla, dokud ji nedomaluje. Pak teprve jí poví pravdu – že je mezi nimi vše skončeno. Nikdy ho pro takové věci svědomí netrápilo.

Myslím, že se zpočátku bránil si s Elsou něco začít. Varoval ji, přiznával se, jaký je – ale Elsa žádných výstrah nedbala.

Řítla se střemhlav do svého osudu. Pro muže, jako byl Crale, jsou ženy jenom kratochvílí. Kdybyste mu

to byli vyčítali, byl by asi lehkomyšlně prohodil, že Elsa je ještě mladá a že se z toho brzo vystune. Jeho žena byla skutečně jediný tvor na světě, kterého měl opravdu rád. Ale ani kvůli ní si nedělal starosti. Musí se se vším ještě na pár dní smířit! Zuřil na Elsu, že Karolíně všechno vybreptala, ale opět si optimisticky pomyslel, že všechno dobře dopadne. Karolína mu odpustí, jako mu dosud vždycky odpustila, a Elsa – Elsa to bude musit spolknout.

Pro lidi Cralova druhu jsou životní problémy tak málo složité!

Ale myslím, že onoho posledního večera si přece začal dělat starosti. Pro Karolínu – ne pro Elsu. Možná že šel za ní do jejího pokoje, a Karolína s ním nechtěla ani mluvit.

V každém případě však po neklidné noci ji zatáhl po snídani do knihovny a vyklopil jí, jak to skutečně je.

Že byl sice do Elsy zamilován, ale že se už z toho dokonale vystonal.

Že až obraz dokončí, ji už nikdy v životě neuvidí. A na tohle mu Karolína pohoršeně odpověděla: „Ty a ty tvoje ženské!“

Tato věta, jak vidíte, řadí Elsu do jedné třídy s ostatními – s těmi, které už dříve odešly svou cestou. A dodala, rozhořčena jeho chováním: „Jednou tě zabiju!“

Hněvala se na něho pro jeho nesvědčivost a krutost k Else. Když ji Filip Blake potkal v hale a zaslechl ji, jak si pro sebe mumlá: „Je to příliš ukruté,“ myslila tím na Elsin osud a na nic jiného.

Crale pak vyšel z knihovny, našel Elsu s panem Blakem a zhurta jí nařídil, aby s ním šla dolů, že chce pokračovat v práci. Netušil však, že Elsa Greerová seděla venku před oknem knihovny a vyslechla celý rozhovor. A co o něm říkala později, nebylo pravda. Jak víte, o této rozmluvě mohla vypovídat jen ona sama.

Představte si, jaká to musila být pro ni rána, když se dověděla pravdu, a k tomu ještě pronesenou tak surovým způsobem!

Meredith Blake nám sdělil, že minulé odpoledne stál, čekaje na Karolínu, až vyjde z laboratoře, zády k místnosti. Stál a hovořil s Elsou Greerovou. Z toho vyplývá, že Elsa byla obrácena tvář k pokoji a mohla dobře vidět, co Karolína kutí. A že byla jediná, která to viděla.

Viděla Karolínu, jak přelévá jed do lahvičky. Neřekla nic, ale vzpomněla si na to, když seděla před oknem knihovny.

Když Amyas Crale vyšel, vymluvila se na svetr a zaběhla do Karolínina pokoje ohlédnout se po lahvičce s jedem. Věděla dobře, kde ženy nejspíš takové věci schovávají. Našla jed a dala si pozor, aby nesmazala otisky prstů na lahvičce ani na ní nezanedala svoje. Tekutinu nasála do kapátka, jímž se naplňovala tehdejší plnicí pera.

Pak se vrátila a odešla s Cralem do zahrady „u baterie“.

A není pochyby, že zakrátko nato mu nalila pivo, které Amyas podle svého zvyku vypil jedním douškem.

Mezitím si Karolína všechno rozmyslela a její soucit k Else vzrostl. Když ji viděla vracet se nahoru (tentokrát skutečně pro svetr), seběhla rychle dolů a pustila se do Amyase. To, co dělá, je hanebné! Nestrpí to! Je to neuvěřitelně kruté a surové vůči té dívce. Amyas popuzený, že byl přerušen v práci, odsekl, že vše je už rozhodnuto – a že se postará, až bude hotov, aby se děvče odtud pakovalo.

„Všechno je rozhodnuto – postarám se, aby se pakovala.“

A pak bylo slyšet, že přicházejí bratři Blakové. Karolína vyšla ze zahrady a trochu rozpačitě zamumlala cosi o Angele a jejím odjezdu, s nímž má mnoho práce. Přirozeným spojením představ usoudili Filip i Meredith, že úryvky rozmluvy, které zaslechli, se týkaly Angely. Z věty „postarám se, aby se Pakovala“ vzniklo „postarám se, aby si sbalila“.

A Elsa, se svetrem v ruce, schází dolů pěšinou, chladná a usměvavá, a znovu zaujme svou pozici na zdi „baterie“.

Není pochyby, že počítala s tím, že podezření padne na Karolínu, až se lahvička se zbytky koniinu najde v jejím pokoji.

Ale Karolína jí nyní hraje ještě lépe do ruky. Přináší dolů studené pivo a nalévá je manželovi. Amyas je vypije a pronese:

„Dnes má všechno nějakou odpornou příchutí.“ Nevidíte, jak významná je tato poznámka? Všechno má protivnou příchutí.

Tedy už předtím jedl nebo pil něco, co mělo nepříjemnou chuť. A tuto pachutí má stále v ústech. A ještě něco. Filip Blake mluví o tom, že Crale poněkud vrávorál a že ho napadlo, že Amyas asi pil. Ale nejistá chůze byla prvním znamením působícího koniinu, z čehož vyplývá, že Crale požil jed dřív, než mu Karolína pivo přinesla.

A tak seděla Elsa Greerová na šedé zdi, a protože nechtěla, aby v něm vzniklo podezření dřív, než bude každý lékařský zákrok marný, hovořila s ním vesele a nenuceně. A když zahlédla Meredith nahoře na

lavičce, zakývala na něj rukou a kvůli němu hrála svou úlohu ještě dokonaleji.

A Amyas Crale, který nenáviděl nemoci a nechtěl se poddat nevolnosti, maloval vytrvale dál, ač mu tuhy údy a jazyk vypovídal službu. Rozvalil se bezmocně na lavičku, ale mysl mu stále jasně pracovala.

Shora se ozval gong a Meredith sešel do zahrady „u baterie“. Myslím, že v této krátké chvíli Elsa seskočila ze zdi a nakapala zbývajících pár kapek do pивní sklenice, v které byl poslední doušek neškodného nápoje. (Zbavila se kapátka cestou k domu; rozšlapala je na prášek.) Potom se setkala s Meredithem u vrátěk.

Člověk, který vychází ze stínu do prudkého slunce, bývá jako oslepen. Meredith neviděl jasně – zahlédl jen svého přítele, jak se po svém zvyku rozvaluje na lavičce, a viděl, jak se jeho zrak odtrhuje od obrazu s jakýmsi zlobným úšklebkem.

Kolik Amyas věděl nebo vytušil? Nelze říci, co se v něm odehrávalo, ale jeho ruka a jeho oči byly přesné a pravdivé.“

Hercule Poirot ukázal na obraz na stěně.

„Měl jsem vše pochopit, jakmile jsem spatřil tento portrét.

Neboť je to podivuhodný obraz. Je to obraz vražednice, kterou malovala její oběť – je to obraz dívky, která pozoruje, jak její milenec umírá...”

EPILOG

V tichu, které nastalo – v zděšeném a vyjeveném tichu – uhasínal zvolna západ slunce. Poslední paprsek se rozplynul, ozářiv napřed tmavou hlavu a světlé kožišiny ženy, která seděla poblíž okna.

Elsa Dittishamová se pohnula a promluvila:

„Odvedte je pryč, Meredithi. Nechte mě tu o samotě s panem Poirotem.“

Seděla bez hnutí, dokud se za ostatními nezavřely dveře.

Pak řekla: „Jste nesmírně chytrý, vidíte?“

Poirot neodpověděl.

„Co ode mne očekáváte? Že se přiznám?“

Zavrtěl hlavou.

Elsa pokračovala:

„Máte pravdu. Nemám ani nejmenší úmysl udělat něco takového. Ale na tom, co tady spolu mluvíme, nezáleží. Protože to jsou jen vaše slova proti mým slovům.“

„Zajisté.“

„Ráda bych věděla, co zamýšlíte?“

„Udělám vše, co bude v mé moci, abych vynutil na příslušných místech posmrtný osvobozující rozsudek pro Karolínu

Cralovou.“

Elsa se zasmála. „Jak je to absurdní,“ řekla, „dostat milost – a ještě k tomu po smrti – za něco, čeho jsme se nedopustili!“

Potom dodala: „A co se mnou?“

„Přednesu své vývody povolaným činitelům. Rozhodnou-li se podat proti vám žalobu, nechť zakročí. Ale přiznám se vám, že v mých závěrech není dosti hmatatelných důkazů proti vám – je to jen logický úsudek, žádná fakta. Kromě toho nebudou mít ti pánové mnoho chuti stíhat trestně někoho z vaší společenské vrstvy, nebudou-li si úplně jisti úspěchem.“

„Je mi lhostejné, co se se mnou stane,“ řekla Elsa. „Snad kdybych seděla na lavici obžalovaných a bojovala o svůj život – snad bych pociťovala nějaké vzrušení. Snad bych se z toho dokonce těšila.“

„Ale váš manžel ne.“

Pohlédla na něho udiveně.

„Copak myslíte, že mi za mák záleží na tom, co cítí můj muž?“

„Ne. Nemyslím. Nemyslím, že jste se vůbec někdy v životě starala o to, co cítí ti druzí. Kdybyste se byla starala, byla byste šťastnější.“

Elsa řekla ostře:

„Proč mne chcete litovat?“

„Protože se, mé dítě, máte ještě mnoho co učit.“

„Čemu se mám učit?“

„Všemu, co cítí dospělí lidé – soucitu, ohledům, porozumění. Jediné, co máte – a co jste kdy znala – je láska a nenávisť.“

„Viděla jsem Karolínu brát koniinu,“ pravila Elsa. „Domnívala jsem se, že chce spáchat sebevraždu. Bylo by to usnadnilo situaci. A pak, druhého dne ráno, jsem se dověděla pravdu.

Řekl jí, že mu na mně záleží jako na zlámané grešli – že o mě stál, ale že ho to přešlo. Jak domaluje obraz, že se postará, abych vypadla. Řekl jí, že se nemá vůbec pro co trápit.

A ona – ona mne litovala... Chápete, co to ve mně způsobilo? Našla jsem ten jed a dala jsem mu jej a pozorovala jsem, jak umírá...”

Rozhodila paže.

„Nechápala jsem, že vraždím samu sebe, ne jeho! Potom jsem ji viděla, jak se zmítá v soudních osidlech – a to také selhalo – nemohla jsem ji poranit – byla lhostejná – unikala tomu všemu – byla stále jako duchem nepřítomna. Ona i Amyas – oba unikli – odešli někam, kde jsem na ně nemohla. Ale nezemřeli. Já jsem zemřela.”

Elsa Dittishamová vstala. Odcházela přes pokoj ke dveřím.

Opakovala:

„Já jsem zemřela...”

V hale minula dva mladé lidi, jejichž společný život právě začínal.

Šofér otevřel dvířka automobilu. Lady Dittishamová usedla a šofér jí obalil kolena kožešinovou pokrývkou.

OBSAH

VRAŽDA ROGERA ACKROYDA

Doktor Sheppard snídá
Obyvatelé městečka King's Abbot
Muž, který pěstoval dýně
Večeře ve Fernly
Vražda
Tuniská dýka
Dovídám se, kdo je můj soused
Inspektor Raglan je optimista
Ozdobný bazén
Komorná
Poirot jde na návštěvu
U kulatého stolu
Husí brk
Paní Ackroydová
Geoffrey Raymond
Večer při mah-jongu
Parker
Charles Kent
Flora Ackroydová
Slečna Russelová
Novinová zpráva
Ursulin příběh
Schůzka u Poirota
Příběh Ralfa Patona
Celá pravda
A nic než pravda
Apologia

PĚT MALÝCH PRASÁTEK

Úvod
Obhájce
Veřejný žalobce
Mladý právní zástupce
Starý právní zástupce

Vrchní policejní komisař
„První na trh běží z domu...“
„Na peci se druhé válí...“
„A třetímu maso dali...“
„Čtvrté hlodá kost...“
„Páté křičí jéje, jéje...“
Filip Blake vypravuje...
Meredith Blake vypravuje...
Lady Dittishamová vypravuje...
Cecilie Williamsová vypravuje...
Angela Warrenová vypravuje...
Závěry
Poirot klade pět otázek
Rekonstrukce
Pravda
Epilog

{X} Skenoval MiKo